

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 26.02.2024

Pöytäkirjan kansilehti	1
1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
2 § Pöytäkirjan tarkastaminen	4
3 § Kokouksen selostukset	5
4 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset	6
5 § Uuden historiatoimikunnan jäsenen täydennysvaalin toimittaminen Lassi Liljannon tilalle	7
6 § Velvoitepaikkasopimuksen tekeminen Asunto Oy Vantaan Myyrin Tähdessä kanssa	9
- Velvoitepaikkasopimusluonnos	11
7 § Vuoden 2024 presidentinvaalia varten nimettyjen vaalilautakuntien kokoonpanojen muutoksia	15
- Vaalilautakunnat ja vaalitoimikunnat presidentinvaalissa 2024 (28.1. ja 11.2.)	16
8 § Vantaan kaupungin tilinpäätös 2023, sitovuustasojen poikkeamat	37
9 § Hallintosäännön muutos; automaattinen ratkaisumenettely	42
- Hallintosäännön muutos 2 luku 6 - 8 §, muutokset näkyvissä	44
- Hallintosäännön muutos 2 luku 6 - 8 §, puhdas versio	50
10 § Vantaan hyvinvointikatsaus 2023	56
- Vantaan hyvinvointikatsaus 2023	58
11 § Virkasuhteisen nuorisopalvelujen johtajan vakanssin (401272) virkanimikkeeseen muuttaminen nuoriso- ja yhteisöpalvelujohtajaksi 1.3.2024 alkaen	127
12 § Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laiksi rakentamislain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta	128
- Vantaan kaupungin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi rakentamislain muuttamisesta	132
- Lausuntopyyntö: Luonnos hallituksen esitykseksi rakentamislain muuttamisesta	141
- Liite: Lausunnolle HE rakentamislain muuttamisesta ja liitelakilisäykset 9.1.2024 FI/ Lausuntopyyntö: Luonnos hallituksen esitykseksi rakentamislain muuttamisesta	148
- Äänestysraportit kh 26.2.2024 § 12	232
13 § Asemakaavan muutos 002501 ja tonttijako, 62. Jokiniemi / Satomäenkuja	248
- 002501 asemakaavamuuotosehdotus 14.11.2023 Satomäenkuja_allek	252
- 002501 Kaavaselostus, tark. 13.2.2024, Satomäenkuja	253
- 002501 Lausunnot ja vastineet 13.2.2024	276
14 § Asemakaavan muutos 002505 ja tonttijaon muutos, 68. Koivuhaka / Mesikukantie 5	278
- 002505 Asemakaavamuuotosehdotus 13.2.2024, Mesikukantie 5	282
- 002505_aseamakaavaselostus 13.2.2024, Mesikukantie 5	283
15 § Vastaus Manav Phullin ja 17 muun valtuutetun aloite sisärakentamisen etsiminen maailman suurimmasta demokratiasta, Intiasta	316
- Manav Phullin ja 17 muun aloite sisärakentamisen etsiminen maailman suurimmasta demokratiasta, Intiasta	319
16 § Vastaus Nuorisovaltuuston aloitteeseen kouluvalmentajien palkkaamisesta jokaiseen Vantaan kaupungin peruskouluun	320
- Nuorisovaltuuston aloite kouluvalmentajien palkkaamisesta jokaiseen Vantaan kaupungin peruskouluun	322

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 26.02.2024

17 § Vastaus Antero Eerolan ja 18 muun valtuutetun aloitteeseen työllisyystakuu vantaalaisista oppilaitoksista valmistuville nuorille	323
- Antero Eerolan ja 18 muun valtuutetun aloite työllisyystakuu vantaalaisista oppilaitoksista valmistuville nuorille	326
18 § Vastaus Vaula Norrenan ja 17 muun valtuutetun aloitteeseen kotouttamisen kaksisuuntaisuus kouluissa ja päiväkodeissa	327
- Vaula Norrenan ja 17 muun valtuutetun aloite kotouttamisen kaksisuuntaisuus kouluissa ja päiväkodeissa	331
19 § Vastaus Faysal Abdin ja Naima El-Issaouin sekä 25 muun valtuutetun aloitteeseen naisten ja tyttöjen uimavuoron mahdollistamiseksi Vantaan uimahalleissa	333
- Faysal Abdin ja Naima El-Issaouin sekä 25 muun valtuutetun aloite naisten ja tyttöjen uimavuoron mahdollistamiseksi Vantaan uimahalleissa	337
Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus	338
Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen	339
Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto	340
Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus	341
Muutoksenhakuohje 5. Valitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa	346
Muutoksenhakuohje 6. Valitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa	347
Muutoksenhakuohje 7. Valitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa	348
Muutoksenhakuohje Hallintovalitus hallinto-oikeudelle	349

Kaupunginhallituksen kokous

Aika 26.2.2024 klo. 14.00–16.21
Paikka Kaupungintalo, Tikkurila

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	Varajäsenet	Läsnä
Kasonen Mika, puheenjohtaja	X	Hakala Heli	
Kaukola Ulla, I varapuheenjohtaja	X	Haapalainen Tuija	
Niikko Mika, II varapuheenjohtaja	X	Virkamäki Pekka	
Abdi Faysal	X	Hilden Joni	
Karinen Ville	X	Nguyen Chau	
Lundell Kai-Ari	X	Hartikainen Janne	
Orpana Anitta	X	Kanerva Sami	
Raja-Aho Maarit	X (§:t 3–19, klo 15.00–16.21)	Rehnström Kristian	X (§:t 1–3, klo 14.00–15.00)
Rokkanen Sakari	X (§:t 1–17, klo 14.00–16.05)	Kaiju Susanna	
Rämö Eve	X	Kuusela Minna	
Räsänen Minna	X (§:t 1–17, klo 14.00–16.05)	Vesa Tiina	
Suoniemi Juha	X	Kärki Niilo	
Tammi Visa	X	Kähkönen Osmo	
Tuomela Tiina	X	Vacker Marjo	
Valtanen Hanna	X	Seppänen Tia	
Nuorisovaltuuston edustaja		Varajäsenet	
	-		
Muut osallistujat			Läsnä
Tahvanainen Säde, valtuuston puheenjohtaja			X (§:t 1–17, klo 14.00–16.03)
Kaira Lauri, valtuuston I varapuheenjohtaja			X (§:t 17–19, klo 15.58–16.21)
Aidanjuuri Tanja, valtuuston II varapuheenjohtaja			X
Timonen Pekka, kaupunginjohtaja			X
Kalske Katri, apulaiskaupunginjohtaja			X
Åstrand Riikka, apulaiskaupunginjohtaja			X
Anttila Tero, apulaiskaupunginjohtaja			X (§:t 1–19, klo 14.00–16.15)
Kalmari Mari, viestintäjohtaja			X
Ruusula Matti, talous- ja strategiajohtaja			-
Pennanen Sari-Anna, kaupunginlakimies			X
Siivola Mari, yleiskaavapäällikkö			X (§ 3, klo 14.00–14.15)

Levanto Risto, rakennusvalvontapäällikkö		X (§ 3, klo 14.00–14.15)
Yläjääski Marjaana, asemakaavapäällikkö		X (§ 3, klo 14.00–14.15)
Isotalus Birgit, hallintosihteeri		X
Toivonen Janne, pöytäkirjanpitäjä		X

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Mika Kasonen

Pöytäkirjanpitäjä Janne Toivonen

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 4.3.2024, sähköisesti.

Pykälä 12 tarkastettiin ja hyväksyttiin heti kokouksessa.

Pykälät 17, 18 ja 19 tarkastetaan kaupunginhallituksen kokouksessa 11.3.2024.

Minna Räsänen

Eve Rämö

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 6.3.2024, Vantaan kaupungin internetsivuilla paatokset.vantaa.fi.

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kaupunginhallitus 26.2.2024 § 1

Kaupunginjohtajan esitys:

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

2 §

Pöytäkirjan tarkastaminen

Kaupunginhallitus 26.2.2024 § 2

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa toimittamaan pöytäkirjan tarkastus sähköisesti maanantaina 4.3.2024 klo 16.00 ja

Jäsenet	Kokous pvä
Abdi Faysal	
Karinen Ville	
Kaukola Ulla	
Lundell Kai-Ari	
Niikko Mika	
Orpana Anitta	
Raja-Aho Maarit	12.2.2024
Rokkanen Sakari	12.2.2024
Rämö Eve	26.2.2024
Räsänen Minna	26.2.2024
Suoniemi Juha	
Tammi Visa	
Tuomela Tiina	
Valtanen Hanna	

- b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 6.3.2024 lähtien.

Päätös:

Päätettiin

- a) valita Eve Rämö ja Minna Räsänen pöytäkirjantarkastajiksi toimittamaan pöytäkirjan tarkastus sähköisesti maanantaina 4.3.2024 klo 16.00, ja
- b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 6.3.2024 lähtien.

3 §

Kokouksen selostukset

Kokouksessa annetaan seuraava selostus:

- Tikkuraitti / Apulaiskaupunginjohtaja Tero Anttila

Kaupunginhallitus 26.2.2024 § 3

Kokouksessa annettiin seuraavat selostukset:

- Tikkuraitti / Apulaiskaupunginjohtaja Tero Anttila
- Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laiksi rakentamislain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta / Yleiskaavapäällikkö Mari Siivola, rakennusvalvontapäällikkö Risto Levanto & asemakaavapäällikkö Marjaana Yläjääski.
- Vieraskielisten työttömyysaste / Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

4 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset

PT/BI

Kaupunginhallitukselle on kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraavat pöytäkirjat ja päätökset:

Kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan pöytäkirja nro 3/12.2.2024 ja nro 4/13.2.2024

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunnan pöytäkirja nro 2/13.2.2024

Kaupunkiympäristön lautakunnan pöytäkirja nro 2/13.2.2024

Rahoitusjohtajan päätös

§ 2 Konsernitilin ehtojen muutos

Hankintajohtajan päätökset

§ 6 Optiopäätös hinausautopalveluiden hankinnassa (noin 30 000 € /vuosi, alv 0 %)

§ 7 Hankintaoikaisupäätös: Kuljetuspalvelun hankinta Vantaan kaupungin vammaisopetuksen oppilaille ja liikuntarajoitteisille oppilaille sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen maksamiin oppilaiden kuljetustarpeisiin (3,5 M€, alv. 0 %)

Kaupunginhallitus 26.2.2024 § 4

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään olla ottamatta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi esittelyosassa mainituissa pöytäkirjoissa olevia ottamiskelpoisia päätöksiä ja esittelyosassa mainittuja päätöksiä.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginjohtaja täydensi esitystään seuraavilla päätöksillä:

Tietohallintojohtajan päätökset

§ 13 Työsuoriteseuranta-toiminnallisuuden laajennuksen hankinta Aikajana-sovellukseen (100 500 euroa)

§ 14 Päätös liittyä ” Teleoperaattoripalvelut 2025–2030” yhteishankintaan (n. 880 000 €/vuosi alv 0 %)

§ 20 RYHTI-kumppanitestaus Hankkeen asiantuntijatyön hankinta (108 000 euroa)

§ 24 BW versiopäivityksen hankinta SAP- järjestelmään (36 075 euroa)

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

5 §

Uuden historiatoimikunnan jäsenen täydennysvaalin toimittaminen Lassi Liljannon tilalle

VD/VD/4973/00.00.01.00/2023

PT/EK

Lassi Liljannon on 8.2.2024 saapuneella viestillään ilmoitettu menehtyneen. Hänet oli valittu kaupunginhallituksen kokouksessa 7.8.2023 § 25 historiatoimikunnan jäseneksi.

Vantaan kaupungin historiatoimikunnan tehtävänä on edistää Vantaan alueen historiantutkimusta ja julkaisutoimintaa. Toimikunta on perustettu vuonna 1980. Historiatoimikunnan ansiosta Vantaan kaupungilla on laaja historiateosten sarja aina esihistoriasta kaupungin muodostumiseen saakka. Julkaisutoiminnan ohella toimikunta on panostanut arkeologisiin tutkimuskaivauksiin, joiden ansiosta Vantaa on edelläkävijä mm. keskiaikaisten kylätonttien tutkimuksessa.

Seuraavien vuosien ajan historiatoimikunnan päätehtävänä on Vantaa 50-historiahanke. Vuonna 2024 Vantaan täyttäessä kaupunkina 50 vuotta, julkaistaan tutkimus siitä, kuinka hajanaisesta maalaiskunnasta kehittyi urbaani ja jatkuvasti kasvava keskus pääkaupungin kupeeseen. Vantaan 50-vuotinen historia on ollut aikaa, jolloin kaupungissa on muodostettu vantaalaista identiteettiä suunniteltu kasvavan kaupungin rakennetta sekä rakennettu vantaalaisille asukkaille kotiseutua palveluineen.

Kaupunginhallitus on päätöksellään 7.8.2023 § 25 asettanut historiatoimikunnan toimikaudelle 2023–2025 ja valinnut historiatoimikunnan jäseniksi ja heidän henkilökohtaisiksi varajäseniksensä seuraavat henkilöt:

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Pirjo Ala-Kapee, puheenjohtaja	Pirkko Niemi
Mika Koskinen, varapuheenjohtaja	Hannele Puusa-Ruohonen
Olli Bäckström	Jaakko Hakala
Lassi Liljanto	Ari Tammi
Sari Laakso	Leila Mäkynen
Kari Saari	Riku Romppainen
Sixten Granroth	Ari Javanainen
Kati Tyystjärvi	Juhani Huotari
Anneli Karhunen	Juhana Liesimaa
Vallu Novanto	Marianne Träskman
Suvi Karhu	Markku Weckman
Aive Pietilä	Roosa Wallius
Tapani Salmi	Mariitta Savolainen

Kaupunginhallitus 26.2.2024 § 5

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään toimittaa täydennysvaali historiatoimikunnan jäseneksi jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2023–2025.

Päätös:

Päätettiin valita Visa Tammi historiatoimikunnan jäseneksi jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2023–2025.

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Pirjo Ala-Kapee, puheenjohtaja	Pirkko Niemi
Mika Koskinen, varapuheenjohtaja	Hannele Puusa-Ruohonen
Olli Bäckström	Jaakko Hakala
Visa Tammi (kh 26.2.2024 § 5)	Ari Tammi
Sari Laakso	Leila Mäkynen
Kari Saari	Riku Romppainen
Sixten Granroth	Ari Javanainen
Kati Tyystjärvi	Juhani Huotari
Anneli Karhunen	Juhana Liesimaa
Vallu Novanto	Marianne Träskman
Suvi Karhu	Markku Weckman
Aive Pietilä	Roosa Wallius
Tapani Salmi	Mariitta Savolainen

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

6 §

Velvoitepaikkasopimuksen tekeminen Asunto Oy Vantaan Myyrin Tähdessä

VD/582/02.05.03.01/2024

PT/K-ML/SW/SV/JT

Ruukkukujan Autopaikat Oy on kaupunkikonsernin 87,5 %:sti (kaupunki 86,4 %: ja VAV Asunnot Oy 1,1 %) omistama pysäköintiyhtiö, joka omistaa Myyrmäessä sijaitsevan vuonna 1987 valmistuneen pysäköintilaitoksen. Vantaan kaupunki hallitsee osakeomistuksensa nojalla 185 autopaikkaa yhtiön yhteensä 450 autopaikasta.

Asunto Oy Myyrin Tähti (jäljempänä Myyrin Tähti) on rakennuttamassa Myyrmäkeen tontille 92-15-422-1 asuinrakennusta. Asemakaavan mukaan rakennuksen kaavan edellyttämät autopaikat saadaan sijoittaa korttelissa 15421 olevaan Myyrmäen keskustan yleiseen pysäköintilaitokseen. Kaupunki on lisäksi ao. korttelia koskevassa toteutussopimuksessa (kaupunkitulautakunta 11.8.2020 § 7) sitoutunut siihen, että toteutettavien liiketilojen edellyttämät velvoitepaikat osoitetaan yleisestä pysäköintilaitoksesta korttelissa 15421.

Kaupunki, Myyrin Tähti ja Ruukkukujan Autopaikat Oy ovat neuvotelleet rakennushankeen 3 autopaikan sijoittamisesta Ruukkukujan Autopaikat Oy:n laitokseen kaupungin hallinnoimille paikoille.

Velvoitepaikkasopimuksella annettaisiin Myyrin Tähdelle oikeus osoittaa pysäköintilaitoksen maantasokerroksesta 3 autopaikkaa kiinteistön asemakaavan ja rakennusluvan edellyttämiksi velvoitepaikoiksi. Velvoitepaikkasopimus ei tuottaisi Myyrin Tähdelle oikeutta käyttää sanottuja pysäköintipaikkoja. Myyrin Tähti maksaisi Vantaan kaupungille velvoitepaikkojen osoittamisesta kertakorvauksen 45 000 euroa (15 000 €/1 ap). Korvaus vastaa suuruudeltaan, Helsingin seudun opiskelija-asuntosäätiöltä saman toteutussopimuksen perusteella velvoitepaikoista perittyä hintaa.

Sopimus ei rajoittaisi Vantaan kaupungin mahdollisuutta käyttää pysäköintipaikkoja pysäköintitoimintaan, mutta sopimuksella Vantaan kaupunki ja Ruukkukujan Autopaikat Oy sitoutuvat siihen, etteivät ne osoita sanottuja pysäköintipaikkoja mihinkään toiseen kiinteistöön liittyviksi velvoitepaikoiksi. Edelleen Vantaan kaupungilla olisi velvollisuus osoittaa Myyrin Tähdelle 3 velvoitepaikkaa toisaalta Myyrmäen alueelta, jos pysäköintipaikat Ruukkukujan Autopaikat Oy:n laitoksessa järjestellään uudelleen.

Mikäli Vantaan kaupunki luovuttaa omistamansa Ruukkukujan Autopaikat Oy:n osakkeet tai osan niistä kolmannelle, tulee Vantaan kaupungin siirtää samalla tämän sopimuksen velvoitteet ko. luovutuksensaajaa sitovaksi.

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 5 momentin 10 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää koko kaupunkia koskevista sopimuksista ja 21 kohdan mukaan konsernijaoston esityksestä mm. tytäryhteisöjen osakkeiden ja osuuksien myymisestä ja vaihtamisesta.

Koska velvoitepaikkasopimuksen velvoitteet koskevat sekä kaupunkiympäristön toimialaa että kaupunkistrategian ja johdon toimialaa ja velvoitepaikkasopimus rajoittaa kaupungin oikeutta luopua Ruukkukujan autopaikat Oy:n osakkeista asettamalla luovutuksen ehdoksi velvoitepaikkasopimuksen siirtämisen luovutuksensaajalle, on kaupunginhallitus konsernijaoston esityksestä toimivaltainen päättämään velvoitepaikkasopimuksen solmimisesta.

Konsernijaosto 5.2.2024 § 11

Kaupunginjohtaja vs.:n esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus

- a) hyväksyy liitteenä olevan velvoitepaikkasopimuksen ja
- b) valtuuttaa kaupunkiympäristön toimialan talous- ja hallintopalveluiden lakimiehen allekirjoittamaan sopimuksen ja tekemään siihen vähäisiä tai teknisiä muutoksia.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Kaupunginhallitus 26.2.2024 § 6

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) hyväksyä liitteenä oleva velvoitepaikkasopimus, ja
- b) valtuuttaa kaupunkiympäristön toimialan talous- ja hallintopalveluiden lakimies allekirjoittamaan sopimus ja tekemään siihen vähäisiä tai teknisiä muutoksia.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Velvoitepaikkasopimusluonnos

Täytäntöönpano: Kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Projektijohtaja Sirkku Wallin (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

VELVOITEPAIKKASOPIMUS

1. Sopijapuolet

- 1.1 Ruukkukujan Autopaikat Oy**, y-tunnus 0362841-8
c/o Vivamus Kiinteistöt Oy, Eläntie 3, 01510 VANTAA
Kiinteistön 92-15-421-4 ja sillä sijaitsevan pysäköintilaitoksen omistajana
- 1.2 Vantaan kaupunki**, y-tunnus 0124610-9
Kielotie 13, 01300 VANTAA
Ruukkukujan Autopaikat Oy:n osakkeenomistaja
Vantaan kaupungin omistusosuus Ruukkukujan Autopaikat Oy:stä on 86,4%.
Kaupunki omistaa mm. 185 kpl B-sarjan osaketta, jotka tuottavat kukin oikeuden käyttää yhtä autopaikkaa pysäköintilaitoksessa,
- 1.3 Asunto Oy Vantaan Myyrin Tähti**, y-tunnus 2939415-4
Ilmalantori 1, 00240 Helsinki
Kiinteistön 92-15-422-1 omistajana

Em. sopijapuolten osoitteet tarkoittavat sopimuksentekohetkellä voimassa olevia osoitteita.

2. Sopimuksen tarkoitus

Tällä sopimuksella sovitaan kiinteistölle 92-15-422-1 rakennettavan asuinrakennuksen asemakaavan ja rakennusluvan edellyttämien liiketilojen velvoitepaikkojen osoittamisesta kiinteistöllä 92-15-421-4 sijaitsevasta pysäköintilaitoksesta. Pysäköintilaitoksen omistaa Ruukkukujan Autopaikat Oy, jonka yhtenä osakkeenomistajana on Vantaan kaupunki.

3. Velvoitepaikkojen osoittaminen pysäköintilaitoksesta

Asunto Oy Vantaan Myyrin Tähdellä on oikeus osoittaa kiinteistöllä 92-15-421-4 sijaitsevan pysäköintilaitoksen maantasokerroksessa 3 autopaikkaa Kiinteistön 92-15-422-1 asemakaavan ja rakennusluvan edellyttämiksi ns. velvoitepaikoiksi. Tässä tarkoitetut pysäköintipaikat ovat Vantaan kaupungin hallinnassa perustuen Vantaan kaupungin osakeomistukseen Ruukkukujan Autopaikat Oy:ssä.

Selvyyden vuoksi todetaan, että tässä tarkoitettu velvoitepaikkojen osoittaminen ei vielä tuota Asunto Oy Vantaan Myyrin Tähdelle oikeutta käyttää sanottuja pysäköintipaikkoja, vaan niiden käyttö perustuu aina Vantaan kaupungin tai tämän lukuun toimivan tahon kanssa solmittuihin erillisiin sopimuksiin.

Vantaan kaupunki ja Ruukkukujan Autopaikat Oy sitoutuvat siihen, etteivät ne osoita tämän sopimuksen tarkoittamia pysäköintipaikkoja mihinkään toiseen kiinteistöön liittyviksi velvoitepaikoiksi.

4. Velvoitepaikkojen osoittamisesta maksettava kertakorvaus

Asunto Oy Vantaan Myyrin Tähti maksaa Vantaan kaupungille velvoitepaikkojen osoittamisesta kertakorvauksen 45 000 euroa (15.000 €/1 ap).

Korvaus maksetaan Vantaan kaupungille **XX.XX.2024** mennessä Vantaan kaupungin ilmoittamalle tilille.

Muita korvauksia Asunto Oy Vantaan Myyrin Tähti ei ole velvollinen tämän sopimuksen perusteella suorittamaan.

5. Pysäköintipaikkojen hoito ja kunnossapito sekä peruskorjaus

Ruukkukujan Autopaikat Oy vastaa tässä tarkoitettujen pysäköintipaikkojen hoidosta ja kunnossapidosta sekä peruskorjauksesta. Vantaan kaupunki maksaa näistä aiheutuvista kustannuksista Ruukkukujan Autopaikat Oy:n osakkuuden perusteella, yhtiöjärjestyksessä tarkemmin määritellyllä tavalla, yhtiölle hoito- ja rahoitusvastiketta.

Ruukkukujan Autopaikat Oy vastaa siitä, että sen omistama pysäköintilaitos pysyy sellaisessa kunnossa, ettei Asunto Oy Vantaan Myyrin Tähden hyväksi perustettu velvoitepaikkaoikeus missään olosuhteissa vaarannu.

6. Pysäköintipaikkojen käyttö

Tässä tarkoitettujen pysäköintipaikkojen käyttö edellyttää erillisen sopimuksen solmimista Vantaan kaupungin tai tämän lukuun toimivan tahon kanssa. Pysäköinnistä peritään tällöin kulloisenkin Vantaan kaupungin soveltaman hinnaston mukainen pysäköintimaksu. Vantaan kaupungilla ei ole velvollisuutta taata, että pysäköintipaikkoja on osoitettavissa Asunto Oy Vantaan Myyrin Tähden omistaman kiinteistön liiketilojen käyttöön.

Mikäli pysäköintilaitos joudutaan sulkemaan väliaikaisesti pysäköintilaitoksen kunnossapidon tai peruskorjauksen vuoksi, Asunto Oy Vantaan Myyrin Tähden omistamalla kiinteistöllä ei ole oikeutta saada korvausta tästä pysäköintilaitoksen käytön väliaikaisesta keskeytyksestä edellyttäen, että tällä sopimuksella perustettu velvoitepaikkaoikeus ei vaarannu.

7. Velvoitepaikkojen uudelleen järjestely

Pysäköintilaitoksessa sijaitsee Vantaan kaupungin autopaikkojen lisäksi useiden ympäristössä olevien kiinteistöjen pysäköinti, joiden sijainti pysäköintilaitoksessa on määriteltä tarvittavilla sopimuksilla. Mikäli pysäköintilaitoksessa tullaan järjestämään eri kiinteistöjen ja Vantaan kaupungin pysäköintipaikat uudelleen, on Vantaan kaupungilla oikeus ja velvollisuus osoittaa Asunto Oy Vantaan Myyrin Tähden omistamalle kiinteistölle sopimuskohdan 3 mukaiset 3 velvoitepaikkaa toisaalta Myyrmäen alueelta rakennusvalvontaviranomaisen hyväksymällä tavalla.

8. Sopimuksen tarkoittaman oikeuden rekisteröinti

Mikäli rakennusvalvontaviranomainen edellyttää tässä sopimuksessa tarkoitetun velvoiteautopaikkajärjestelyn rekisteröintiä yhteisjärjestelynä, ovat osapuolet velvollisia solmimaan järjestelyn kohteena olevia kiinteistöjä koskevan yhteisjärjestelysopimuksen, johon sisällytetään tämän sopimuksen sisältämä velvoitepaikkojen osoittamista koskeva järjestely. Tällöin järjestely rekisteröidään yhteisjärjestelynä siten kuin maankäyttö- ja rakennuslain 164 §:ssä todetaan.

9. Muut ehdot

Sopijapuolet sitoutuvat tarvittaessa tekemään tähän sopimukseen viranomaisten vaatimia tai pysäköintitalon saneerauksesta taikka peruskorjauksesta erikseen tehtyjen päätösten mukaisia muutoksia ja tarkistuksia.

Mikäli sopijapuolet luovuttavat kiinteistönsä taikka Vantaan kaupunki luovuttaa omistamansa Ruukkukujan Autopaikat Oy:n osakkeet tai osan niistä kolmannelle, ko. sopijapuolen tulee siirtää samalla tämän sopimuksen velvoitteet ko. luovutuksensaajaa sitovaksi.

Tämä sopimus on allekirjoitettu sähköisesti.

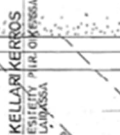
10. Sopimuksen allekirjoittajat

Ruukkukujan Autopaikat Oy

Vantaan kaupunki

Asunto Oy Vantaan Myyrin Tähti

LIITE Pysäköintipaikkojen sijainti pysäköintilaitoksessa.

7 §

Vuoden 2024 presidentinvaalia varten nimettyjen vaalilautakuntien kokoonpanojen muutoksia

VD/7602/00.00.00.01/2023

PT/NK/JT

Vaalilain 15 §:n mukaan kunnanhallituksen on hyväksyttävä ajoin ennen vaaleja asetettava kutakin äänestysaluetta varten vaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, kolme jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita kuitenkin on oltava vähintään kolme.

Laitoksissa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten on asetettava yksi tai useampi vaalitoimikunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita kuitenkin on oltava vähintään kolme.

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Kaupunginhallitus on 15.1.2024 § 11 asettanut vuoden 2024 presidentinvaalia varten vaalilautakunnan kutakin Vantaan 68 äänestysaluetta varten ja viisi vaalitoimikuntaa. Vaalipäivänä (28.1. ja/tai 11.2.) osassa vaalilautakunnista toimi uusia jäseniä tai jäsen oli siirtynyt toiseen vaalilautakuntaan tai lautakunnan sisällä toiseen tehtävään. Jotta jokaisen vaalilautakunnan kokoonpano on vaalilain mukainen, tulee kokoonpanot vielä vahvistaa takautuvasti.

Kaupunginhallitus 26.2.2024 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään liitteen mukaisesti vahvistaa takautuvasti 1. vaalin sekä 2. vaalin vaalilautakuntien kokoonpanot.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Vaalilautakunnat ja vaalitoimikunnat presidentinvaalissa 2024 (sisältää henkilötietoja)

Täytäntöönpano: Vaalitoimisto

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

keskusvaalilautakunnan sihteeriniina.kolju@vantaa.fi, puh. 040 5598621, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Vaalilautakunnat ja vaalitoimikunnat presidentinvaalissa 2024 (28.1. ja 11.2.)

(Keltaisella merkityt ovat uusia jäseniä)

101 Hämevaara, Pähkinärinteen koulu Mantelikuja 4, 01710 Vantaa			
101 Hämevaara	PS	Lankinen Erkki	Puheenjohtaja
101 Hämevaara	SDP	Heiskanen Jaana	Varapuheenjohtaja
	KES		
101 Hämevaara	K	Palmu Hannu	Jäsen
101 Hämevaara	KOK	Paukku-Sani Sari	Jäsen
101 Hämevaara	VIHR	Lähteenmäki Kaarina	Jäsen
101 Hämevaara	VAS	Järvinen Marjo	Varajäsen
101 Hämevaara	PS	Pietilä Aive	Varajäsen
101 Hämevaara	SDP	Mantilanaho Tomi	Varajäsen
101 Hämevaara	VIHR	Niemi Samu	Varajäsen
101 Hämevaara	KOK	Toivonen Ari	Varajäsen
101 Hämevaara	SIT	Saikanmäki Tomi	Varajäsen
101 Hämevaara	SIT	Kallio Susanna	Varajäsen
102 Hämeenkylä Hämeenkylään yhtenäiskoulu, Varistontie 3, 01660 Vantaa			
102 Hämeenkylä	VAS	Punna Petriina	Puheenjohtaja
102 Hämeenkylä	KOK	Vuorio Petri	Varapuheenjohtaja
102 Hämeenkylä	RKP	Mikkonen Pia	Jäsen
102 Hämeenkylä	PS	Linnansalmi Sari	Jäsen
102 Hämeenkylä	VIHR	Mutanen Tuomas	Jäsen
102 Hämeenkylä	KOK	Vuorio Jaana	Varajäsen
102 Hämeenkylä	PS	Oksanen Timo	Varajäsen
102 Hämeenkylä	VIHR	Peura Sini	Varajäsen
102 Hämeenkylä	SDP	Liisa Labbas	Varajäsen
102 Hämeenkylä	VAS	Kangasluoma Veli-Tapio	Varajäsen
102 Hämeenkylä	SDP	Kasurinen Sonja	Varajäsen
102 Hämeenkylä	SIT	Reinikainen Oskari	Varajäsen
103 Pähkinärinne Pähkinärinteen koulu Mantelikuja 4, 01710 Vantaa			
103 Pähkinärinne	vihr	Räsänen Heikki	Puheenjohtaja
103 Pähkinärinne	LIIK	Lahti Saana	Varapuheenjohtaja
103 Pähkinärinne	PS	Vainio Santtu	Jäsen
103 Pähkinärinne	SDP	Mäkinen Pirjo	Jäsen
103 Pähkinärinne	KOK	Lipasti Marjo	Jäsen
103 Pähkinärinne	KOK	Karhuvaara Markus	Varajäsen
103 Pähkinärinne	PS	Wallius Roosa	Varajäsen
103 Pähkinärinne	SDP	Vento Eetu	Varajäsen
103 Pähkinärinne	VAS	Itäkannas Loviisa	Varajäsen
103 Pähkinärinne	VIHR	Kaliste Soili	Varajäsen
103 Pähkinärinne	SIT	Luomala Juuso	Varajäsen
103 Pähkinärinne	SIT	Larjos Päivi	varajäsen
104 Varisto Hämeenkylään yhtenäiskoulu, Varistontie 3, 01660 Vantaa			
104 Varisto	PS	Viianen Kristiina	Puheenjohtaja

104 Varisto	KOK	Kangasniemi Jouni	Varapuheenjohtaja
104 Varisto	SDP	Vikström Annika	Jäsen
104 Varisto	VIHR	Saari Kari	Jäsen
104 Varisto	RKP	Sivunen Jessica	Jäsen
104 Varisto	SDP	Varis Casper	Varajäsen
104 Varisto	KOK	Katayi Salla	Varajäsen
104 Varisto	VIHR	Vuorenmaa Ulla	Varajäsen
104 Varisto	SIT	Laitinen Henna	Varajäsen
104 Varisto	SIT	Torkkeli-Immonen Katja	Varajäsen
104 Varisto	SIT	Karvinen Anna	Varajäsen
104 Varisto	SIT	Melvasalo Jesperi	Varajäsen
105 Vapaala Rajatorpan koulu Vapaalanpolku 13, 01650 Vantaa			
105 Vapaala	PS	Jussila Ari	Puheenjohtaja
105 Vapaala	LIIK	Salo Kirsi	Varapuheenjohtaja
105 Vapaala	KOK	Nevala Jukka	Jäsen
105 Vapaala	SDP	Salonen Kirsi	Jäsen
105 Vapaala	VIHR	Korpela Mikko	Jäsen
105 Vapaala	VIHR	Kauranne Kaisa	Varajäsen
105 Vapaala	VAS	Ruotsalainen Taru	Varajäsen
105 Vapaala	SIT	Kortelainen Pekka	Varajäsen
105 Vapaala	KOK	Nevala Soili	Varajäsen
105 Vapaala	SDP	Lahtinen Jani	Varajäsen
105 Vapaala	SIT	Hästbacka Maria	Varajäsen
105 Vapaala	SIT	Flytström Aksu	Varajäsen
105 Vapaala	SIT	Heinonen Katariina	Varajäsen
106 Uomatie Uomarinteen koulu Uomarinne 2, 01600 Vantaa			
106 Uomatie	VIHR	Panula Meeri	Puheenjohtaja
106 Uomatie	SDP	Suvanto Ilja	Varapuheenjohtaja
106 Uomatie	KOK	Koistinen Marko	Jäsen
106 Uomatie	PS	Hakkarainen Tuukka	Jäsen
106 Uomatie	VAS	Kruus Minna	Jäsen
106 Uomatie	VIHR	Airaksinen Paavo J.	Varajäsen
106 Uomatie	KOK	Haapala Tarja	Varajäsen
106 Uomatie	VAS	Hummastenniemi Heidi	Varajäsen
106 Uomatie	SDP	Salmivuori Marja	Varajäsen
	KES		
106 Uomatie	K	Salmi Tapani	Varajäsen
106 Uomatie	KD	Jääskeläinen Jouko	Varajäsen
106 Uomatie	SIT	Gädda Janina	Varajäsen
107 Myyrmäki Vaskivuoren lukio Virtatie 4, 01600 Vantaa			
107 Myyrmäki	SDP	Rahkala Ville	Puheenjohtaja
107 Myyrmäki	VIHR	Järveläinen Sari	Varapuheenjohtaja
107 Myyrmäki	RKP	Kiviaho Jani	Jäsen
107 Myyrmäki	Kesk	Jarva Kirsti	Jäsen
107 Myyrmäki	KOK	Nevander Auli	Jäsen
107 Myyrmäki	PS	Hokkanen Patrik	Varajäsen

107 Myyrmäki	VIHR	Forsman Jimi	Varajäsen
107 Myyrmäki	LIIK	Naakka Alexa	Varajäsen
107 Myyrmäki	SIT	Issakainen Susanna	varajäsen
107 Myyrmäki	SIT	Omar Mohamed Ali	Varajäsen
107 Myyrmäki	SIT	Vilenius Pirjo	Varajäsen
107 Myyrmäki	SIT	Strømdahl Nyygaard Emilia	Varajäsen
108 Kilteri Kilterin koulu Iskostie 8, 01600 Vantaa			
	KES		
108 Kilteri	K	Lakra Mirka	Puheenjohtaja
108 Kilteri	KOK	Räsänen Pentti	Varapuheenjohtaja
108 Kilteri	VIHR	Karjalainen Anne	Jäsen
108 Kilteri	PS	Purojärvi Teemu	Jäsen
108 Kilteri	SDP	Airaksinen Kirsi-Maria	Jäsen
108 Kilteri	KOK	Paavilainen Susan	Varajäsen
108 Kilteri	SDP	Bäckström Olli	Varajäsen
108 Kilteri	VIHR	Laine Kari	Varajäsen
108 Kilteri	SIT	Löksy Lauri	Varajäsen
108 Kilteri	SIT	Pirjetä Elina	Varajäsen
109 Louhela Uomarinteen koulu Uomarinne 2, 01600 Vantaa			
109 Louhela	KOK	Vepsäläinen Seppo	Puheenjohtaja
109 Louhela	VIHR	Remes-Sievänen Minna	Varapuheenjohtaja
109 Louhela	SDP	Malkki Satu	Jäsen
109 Louhela	PS	Sjeltgren Harri	Jäsen
	KES		
109 Louhela	K	Merta-Junkkari Sylvi	Jäsen
109 Louhela	KOK	Niinistö Pihla	Varajäsen
109 Louhela	PS	Leetsi Jarge	Varajäsen
109 Louhela	SDP	Saarinen Timo	Varajäsen
	KES		
109 Louhela	K	Pyylampi Antti	Varajäsen
109 Louhela	VIHR	Sievänen Vesa	Varajäsen
109 Louhela	SIT	Piskunen Johanna	Varajäsen
109 Louhela	SIT	Ehro Tuuli	Varajäsen
110 Jönsas Kilterin koulu Iskostie 8, 01600 Vantaa			
110 Jönsas	PS	Ahjolinn Sisko	Puheenjohtaja
110 Jönsas	KOK	Vieltojärvi Mikko	Varapuheenjohtaja
110 Jönsas	SDP	Laakso Päivi	Jäsen
110 Jönsas	VIHR	Kyllönen Timo	Jäsen
110 Jönsas	VAS	Jammer Laura	Jäsen
110 Jönsas	KOK	Kukkola Liisi	Varajäsen
110 Jönsas	KD	Piitulainen Ellen	Varajäsen
110 Jönsas	SDP	Airaksinen Jani	Varajäsen
110 Jönsas	VIHR	Haikara Minna	Varajäsen
110 Jönsas	SIT	Laakso Jasmin	Varajäsen
110 Jönsas	SIT	Holopainen Jenna	Varajäsen
110 Jönsas	SIT	Urnberg Heli	varajäsen
111 Kaivoksela Kaivoksen koulu Kaivosvoudintie 10, 01610 Vantaa			

111 Kaivoksela	SDP	Meskanen Vesa-Pekka	Puheenjohtaja
	KES		
111 Kaivoksela	K	Savolainen Mariitta	Varapuheenjohtaja
111 Kaivoksela	KOK	Niinistö Paavo	Jäsen
111 Kaivoksela	PS	Ahjolinna Sanna	Jäsen
111 Kaivoksela	KD	Juvonen Leena	Jäsen
111 Kaivoksela	KOK	Nordman Sina	Varajäsen
111 Kaivoksela	SDP	Mäkelä Seija	Varajäsen
111 Kaivoksela	VIHR	Kaasalainen Silvo	Varajäsen
111 Kaivoksela	PS	Teemu Eskola	Varajäsen
111 Kaivoksela	SIT	Koskinen Kalle	Varajäsen
111 Kaivoksela	SIT	Larvala hemmo	Varajäsen
111 Kaivoksela	SIT	Manninen Heini	Varajäsen
112 Vaskipelto Kaivoksen koulu Kaivosvoudintie 10, 01610 Vantaa			
112 Vaskipelto	SDP	Louhekari Mirjam	Puheenjohtaja
112 Vaskipelto	KOK	Liesimaa Juhana	Varapuheenjohtaja
112 Vaskipelto	RKP	Sandell Håkan	Jäsen
112 Vaskipelto	VIHR	Salminen Sarianna	Jäsen
112 Vaskipelto	VAS	Ahvenus Artturi	Jäsen
112 Vaskipelto	KOK	Kosonen Katja	Varajäsen
112 Vaskipelto	SDP	Ibrahim Aadan	Varajäsen
112 Vaskipelto	PS	Nieminen Atte	Varajäsen
112 Vaskipelto	VIHR	Kurittu Marianne	Varajäsen
112 Vaskipelto	KD	Parkkonen Vilma	Varajäsen
112 Vaskipelto	SIT	Laitinen Ritva	Varajäsen
112 Vaskipelto	SIT	Suomela Anne	Varajäsen
201 Askisto Askiston koulu Uudentuvantie 5–7, 01680 Vantaa			
201 Askisto	KOK	Soppi Sakari	Puheenjohtaja
201 Askisto	PS	Suoniemi Juha	Varapuheenjohtaja
201 Askisto	SDP	Loppukaarre Jukka-Pekka	Jäsen
201 Askisto	SIT	Särkinen Ulla	Jäsen
201 Askisto	VIHR	Rosti Eila	Jäsen
201 Askisto	VIHR	Gurmann Saini	Varajäsen
201 Askisto	KOK	Sinisalo Mervi	Varajäsen
201 Askisto	PS	Kristo Tapio	Varajäsen
201 Askisto	SDP	Heikkinen Johanna	Varajäsen
201 Askisto	VAS	Räsänen Juho	Varajäsen
201 Askisto	SIT	Törmälä Sinikka	Varajäsen
201 Askisto	SIT	Hanka Milla	Varajäsen
202 Keimola Keimolanmäen koulu, Ajolenkki 8, 01700 Vantaa			
202 Keimola	RKP	Sieviläinen Marianne	Puheenjohtaja
202 Keimola	KOK	Hakala Pasi	Varapuheenjohtaja
202 Keimola	VIHR	Viilo Mikko	Jäsen
202 Keimola	PS	Maaniittu Sami	Jäsen
202 Keimola	SDP	Åhman Maria	Jäsen
202 Keimola	PS	Jokelainen Aino	Varajäsen

202 Keimola	SIT	Kiviranta Eemeli	Varajäsen
202 Keimola	SDP	Kopra Henri	Varajäsen
202 Keimola	KOK	Uskali Niina	Varajäsen
202 Keimola	SIT	Saarinen Katriina	varajäsen
202 Keimola	SIT	Halttunen Satu	Varajäsen
202 Keimola	SIT	Nolvi Iiris	Varajäsen
203 Seutula Seutulan koulu Katriinantie 60, 01760 Vantaa			
203 Seutula	PS	Pietilä Tommi	Puheenjohtaja
203 Seutula	VAS	Tyystjärvi Kati	Varapuheenjohtaja
203 Seutula	SDP	Osman Muktar	Jäsen
203 Seutula	RKP	Nurmivaara Astrid	Jäsen
203 Seutula	KOK	Alanne Nina	Jäsen
203 Seutula	VIHR	Jyrälä Ari	Varajäsen
203 Seutula	SIT	Raivonen Mikko	Varajäsen
203 Seutula	VAS	Kurkela Rauno	Varajäsen
203 Seutula	KOK	Nurmi Rauli	Varajäsen
203 Seutula	SDP	Bruun Susanna	Varajäsen
203 Seutula	SIT	Vatén Elisa	Varajäsen
203 Seutula	SIT	Vatén Enni	Varajäsen
204 Piispankylä Kanniston koulu Kenraalintie 6, 01700 Vantaa			
204 Piispankylä	SDP	Forsell Sanna	Puheenjohtaja
204 Piispankylä	KOK	Meriläinen Ilkka	Varapuheenjohtaja
204 Piispankylä	SML	Pajuvirta Jari	Jäsen
204 Piispankylä	LIIK	Diedler Janina	Jäsen
204 Piispankylä	PS	Oive Tiina	Jäsen
204 Piispankylä	KD	Rantalainen Lauri	Varajäsen
204 Piispankylä	KOK	Åvall Karin	Varajäsen
204 Piispankylä	SDP	Pyykkönen Keijo	Varajäsen
204 Piispankylä	VIHR	Lähteenmäki Tia-Riikka	Varajäsen
204 Piispankylä	PS	Savolainen Hannu	Varajäsen
204 Piispankylä	SIT	Sarkkinen Elina	varajäsen
204 Piispankylä	SIT	Suursalmi Tiia	Varajäsen
205 Kivimäki Kivimäen koulu Lintukallionkuja 6, 01620 Vantaa			
205 Kivimäki	LIIK	Seppälä Petri	Puheenjohtaja
205 Kivimäki	SDP	Kopra Ulla-Maija	Varapuheenjohtaja
205 Kivimäki	KOK	Lindroos Jari	Jäsen
205 Kivimäki	VAS	Kohtala Maria	Jäsen
205 Kivimäki	LIIK	Seppälä Leena	Jäsen
205 Kivimäki	SDP	Airaksinen Julia	Varajäsen
205 Kivimäki	KOK	Lindroos Jaana	Varajäsen
205 Kivimäki	VIHR	Luukkanen Kari	Varajäsen
205 Kivimäki	RKP	Bäckström Carola	Varajäsen
205 Kivimäki	SIT	Kuusisto Jonas	Varajäsen
205 Kivimäki	SIT	Ollinen Vesa	Varajäsen
205 Kivimäki	SIT	Sillanpää Anne-Maria	Varajäsen
206 Laajavuori Martinlaakson päiväkot, Martinlaaksonpolku 7, 01620 Vantaa			

206 Laajavuori	VIHR	Luhta Tuija	Puheenjohtaja
206 Laajavuori	VAS	Ahokas Valter	Varapuheenjohtaja
206 Laajavuori	KOK	Salmi Riittamäki	Jäsen
206 Laajavuori	SDP	Miettinen Samuli	Jäsen
206 Laajavuori	PS	Soverinaho Jussi	Jäsen
206 Laajavuori	PS	Lauren-Kotiranta Taru	Varajäsen
206 Laajavuori	KOK	Jaakko Kopra	Varajäsen
206 Laajavuori	SDP	Somermäki Inka	Varajäsen
	KES		
206 Laajavuori	K	Kivistö Paul	Varajäsen
206 Laajavuori	KD	Ahonen Riitta	Varajäsen
206 Laajavuori	SIT	Jakku Jenni	Varajäsen
206 Laajavuori	SIT	Adler Anu	Varajäsen
207 Martinlaakso Martinlaakson koulu Martinlaaksonpolku 9, 01620 Vantaa			
207 Martinlaakso	KOK	Kanerva Sami	Puheenjohtaja
	KES		
207 Martinlaakso	K	Taavitsainen Helena	Varapuheenjohtaja
207 Martinlaakso	PS	Takala Juhani	Jäsen
207 Martinlaakso	VAS	Viljamaa Marja-Liisa	Jäsen
207 Martinlaakso	SDP	Mäkelä Juhani	Jäsen
207 Martinlaakso	KD	Kyyrö Jari	Varajäsen
207 Martinlaakso	SDP	Meyer Raija	Varajäsen
207 Martinlaakso	VAS	Nykyri Elina	Varajäsen
207 Martinlaakso	VIHR	Seppä Iisakki	Varajäsen
207 Martinlaakso	KOK	Nikkanen Marjo	Varajäsen
207 Martinlaakso	kesk	Nyman Eija	Varajäsen
207 Martinlaakso	SIT	Eskola Aksel	Varajäsen
208 Vihertie Martinlaakson koulu Martinlaaksonpolku 9, 01620 Vantaa			
208 Vihertie	KD	Heikkinen Pia	Puheenjohtaja
208 Vihertie	PS	Heinänen Timo	Varapuheenjohtaja
208 Vihertie	KOK	Ropponen Johanna	Jäsen
208 Vihertie	SDP	Pitkänen Niko	Jäsen
208 Vihertie	VIHR	Väisänen Veikko	Jäsen
208 Vihertie	VAS	Nousiainen Kirsi	Varajäsen
208 Vihertie	PS	Laurén Leena	Varajäsen
208 Vihertie	LIK	Lahti Jarmo	Varajäsen
208 Vihertie	KOK	Väisänen Leevi	Varajäsen
208 Vihertie	SIT	Jenna Tyviö	Varajäsen
208 Vihertie	SIT	Kauppi Virve	Varajäsen
208 Vihertie	SIT	Hirvonen Janette	Varajäsen
209 Vantaanlaakso Vantaanlaakson päiväkotikatu Vantaanlaaksonraitti 9, 01670 Vantaa			
209 Vantaanlaakso	VIHR	Tarnanen Niilo	Puheenjohtaja
209 Vantaanlaakso	KOK	Karhunen Anneli	Varapuheenjohtaja
209 Vantaanlaakso	PS	Gröning Kenneth	Jäsen
209 Vantaanlaakso	SDP	Andersson Kaj	Jäsen
209 Vantaanlaakso	SIT	Kapanen Riikka	Jäsen

209 Vantaanlaakso	KOK	Jääskeläinen Kasper	Varajäsen
209 Vantaanlaakso	VIHR	Rautavaara Maija	Varajäsen
209 Vantaanlaakso	PS	Jussila-Gröning Maria	Varajäsen
209 Vantaanlaakso	SIT	Pyykkönen Pertti	Varajäsen
209 Vantaanlaakso	SDP	Khalili Nina	Varajäsen
209 Vantaanlaakso	SIT	Sunila Emmi	Varajäsen
209 Vantaalaakso	SIT	Kentala Sonja	Varajäsen
210 Ylästö Ylästön koulu Ollaksentie 29 B, 01590 Vantaa			
210 Ylästö	SDP	Särkelä Riitta	Puheenjohtaja
210 Ylästö	PS	Korkalainen Olli	Varapuheenjohtaja
210 Ylästö	KOK	Kallionpää Petri	Jäsen
	KES		
210 Ylästö	K	Savela Eija	Jäsen
210 Ylästö	VIHR	Larpi Leevi	Jäsen
210 Ylästö	PS	Kyyrö Marja	Varajäsen
210 Ylästö	KOK	Kuningas Olivia	Varajäsen
210 Ylästö	VAS	Värekoski Vertti	Varajäsen
210 Ylästö	SDP	Särkelä Jussi	Varajäsen
210 Ylästö	RKP	Peltokukka Karoliina	Varajäsen
210 Ylästö	SIT	Ytterström Sanna	Varajäsen
210 Ylästö	SIT	Pöllänen Eveliina	Varajäsen
210 Ylästö	SIT	Pieskä Matti	Varajäsen
210 Ylästö	SIT	Bredenberg Petra	Varajäsen
211 Kivistö Aurinkokiven koulu Aurinkokivenkuja 1, 01700 Vantaa			
211 Kivistö	SDP	Kokkonen Teemu	Puheenjohtaja
211 Kivistö	VIHR	Mattila Heli	Varapuheenjohtaja
211 Kivistö	KOK	Kaiju Susanna	Jäsen
211 Kivistö	PS	Lihavainen Antti	Jäsen
211 Kivistö	RKP	Kärkkäinen Kimmo	Jäsen
211 Kivistö	KD	Perkola Päivi	Varajäsen
211 Kivistö	VIHR	Taipale Ville	Varajäsen
211 Kivistö	KOK	Nikkanen Timo	Varajäsen
211 Kivistö	SDP	Vesa Tiina	Varajäsen
211 Kivistö	PS	Kafka Anniina	Varajäsen
211 Kivistö	SIT	Kalpio Marja-Leena	Varajäsen
211 Kivistö	SIT	Kaljula Ester	Varajäsen
211 Kivistö	sit	Eriksson Jaki	Varajäsen
211 Kivistö	sit	Heinonen Petri	Varajäsen
212 Kivistöntähti Aurinkokiven koulu Aurinkokivenkuja 1, 01700 Vantaa			
212 Kivistöntähti	KOK	Ristivehmas Nina	Puheenjohtaja
212 Kivistöntähti	SDP	Airaksinen Seppo	Varapuheenjohtaja
212 Kivistöntähti	VIHR	Ndukwe Nina	Jäsen
212 Kivistöntähti	PS	Rannikko Juhani	Jäsen
212 Kivistöntähti	SIT	Grönroos Mari	Jäsen
212 Kivistöntähti	KOK	Kuokkanen Seppo	Varajäsen
212 Kivistöntähti	KES	Ajao Rachel	Varajäsen

	K		
212 Kivistöntähti	VL	Ariluoto Christina	Varajäsen
212 Kivistöntähti	SDP	Limnell Saara	Varajäsen
212 Kivistöntähti	SIT	Heikkinen Pasi	Varajäsen
212 Kivistöntähti	SIT	Kesanto Arttu	Varajäsen
212 Kivistöntähti	SIT	Sirkiä Lauri	Varajäsen
301 Veromies Helsingin skola Ylästöntie 3, 01510 Vantaa			
301 Veromies	PS	Lappi Vesa	Puheenjohtaja
301 Veromies	VIHR	Valtanen Hanna	Varapuheenjohtaja
301 Veromies	SDP	Åkman Riitta	Jäsen
301 Veromies	VAS	Stick Inka	Jäsen
301 Veromies	KOK	Jussila Antti	Jäsen
301 Veromies	KOK	Huikuri Marjo	Varajäsen
301 Veromies	SIT	Peltonen Aaro	Varajäsen
301 Veromies	sit	Martinez Eliveth	Varajäsen
301 Veromies	KD	Silventoinen Antti	Varajäsen
301 Veromies	SDP	Piironen Patrik	Varajäsen
301 Veromies	SIT	Ihalainen Mari	Varajäsen
301 Veromies	SIT	Tilli Kirsi	Varajäsen
302 Pakkala Veromäen koulu Veromiehentie 2, 01510 Vantaa			
302 Pakkala	VIHR	Kostilainen Anniina	Puheenjohtaja
302 Pakkala	SDP	Heinonen Marko	Varapuheenjohtaja
302 Pakkala	PS	Fredriksson Noora	Jäsen
302 Pakkala	KD	Parkkonen Vaula	Jäsen
302 Pakkala	KOK	Ivonen Joona	Jäsen
302 Pakkala	SIT	Heidi Leponen	Varajäsen
302 Pakkala	SIT	Kaasinen Maria	Varajäsen
302 Pakkala	KOK	Nieppola Henna	Varajäsen
302 Pakkala	KD	Lehtonen Onni	Varajäsen
302 Pakkala	VIHR	Kärki Heidi	Varajäsen
302 Pakkala	VAS	Heliö Jukka	Varajäsen
302 Pakkala	SIT	Uimonen Jouko	Varajäsen
302 Pakkala	SIT	Merimaa Pia	Varajäsen
303 Kartanonkoski Vantaan kansainvälinen koulu Hagelstamintie 1, 01520 Vantaa			
303 Kartanonkoski	SDP	Lumitsalo Miika	Puheenjohtaja
303 Kartanonkoski	KOK	Pylyy Anniina	Varapuheenjohtaja
303 Kartanonkoski	VAS	Nieminen Juha	Jäsen
303 Kartanonkoski	VIHR	Sandström Selma	Jäsen
303 Kartanonkoski	PS	Blom Krista	Jäsen
303 Kartanonkoski	KOK	Leppänen Janne	Varajäsen
303 Kartanonkoski	LIIK	Haverinen Rina	Varajäsen
303 Kartanonkoski	KD	Silventoinen Eemil	Varajäsen
303 Kartanonkoski	PS	Salo Mikko	Varajäsen
303 Kartanonkoski	SDP	Salokannel Sirkku	Varajäsen
303 Kartanonkoski	SIT	Koivisto Jouni	Varajäsen
303 Kartanonkoski	SIT	Jokela Henna	Varajäsen

303 Kartanonkoski	SIT	Salminen Ville	Varajäsen
303 Kartanonkoski	SIT	Renman Jonna	Varajäsen
304 Ilola Ilolan koulu Epinkoskentie 5, 01390 Vantaa			
304 Ilola	VIHR	Rämö Eve	Puheenjohtaja
304 Ilola	KOK	Kuivaniemi Katja	Varapuheenjohtaja
304 Ilola	SIT	Larvala Hanna	Jäsen
304 Ilola	VAS	Ketonen Irene	Jäsen
304 Ilola	SIT	Vesala Armi	Jäsen
304 Ilola	PS	Pääkkönen Risto	Varajäsen
304 Ilola	SIT	Ida Malmström	Varajäsen
304 Ilola	SDP	Pakarinen Aleks	Varajäsen
304 Ilola	VAS	Malin Mika	Varajäsen
304 Ilola	SIT	Sysikaski Kalle	Varajäsen
304 Ilola	SIT	Asplund Janne	Varajäsen
304 Ilola	SIT	Voipio Mari	Varajäsen
304 Ilola	SIT	Jaaranen Juho	Varajäsen
305 Ruskeasanta Ristipuron päiväkotie 1, 01390 Vantaa			
305 Ruskeasanta	SDP	Viksten Tony	Puheenjohtaja
305 Ruskeasanta	VIHR	Kallio-Ouvinen Marjukka	Varapuheenjohtaja
305 Ruskeasanta	KOK	Garchi Camilla	Jäsen
305 Ruskeasanta	PS	Leinonen Petri	Jäsen
305 Ruskeasanta	VAS	Romppainen Leena	Jäsen
305 Ruskeasanta	KOK	Louevuo Karri	Varajäsen
305 Ruskeasanta	VAS	Suursalmi-Seppälä Riikka	Varajäsen
305 Ruskeasanta	PS	Vrataric Karla	Varajäsen
305 Ruskeasanta	VIHR	Hiltunen Joonas	Varajäsen
305 Ruskeasanta	KD	Mehtonen Jaakko	Varajäsen
305 Ruskeasanta	SIT	Heinonen Anna	Varajäsen
305 Ruskeasanta	SIT	Kannisto Tanja	Varajäsen
305 Ruskeasanta	SIT	Kuusela Osakri	Varajäsen
305 Ruskeasanta	SIT	Jääskeläinen Eeva Maija	Varajäsen
306 Simonskylä Simonskylän koulu Koivukyläntie 52, 01350 Vantaa			
306 Simonskylä	KOK	Jansson Riitta	Puheenjohtaja
306 Simonskylä	VIHR	Kivimaa Kalle	Varapuheenjohtaja
306 Simonskylä	SDP	Niemi-Ronkainen Ritva	Jäsen
306 Simonskylä	PS	Järä Juha	Jäsen
306 Simonskylä	VAS	Karinen Ville	Jäsen
	KES		
306 Simonskylä	K	Häyhä Sirkka	Varajäsen
306 Simonskylä	LIHK	Kolhinoja Inka	Varajäsen
306 Simonskylä	VIHR	Hoviniemi Melinda	Varajäsen
306 Simonskylä	SDP	Sipiläinen Heikki	Varajäsen
306 Simonskylä	KOK	Rahikka Janne	Varajäsen
306 Simonskylä	SIT	Lindell Joanna	Varajäsen
306 Simonskylä	SIT	Salomaa Paula	Varajäsen
307 Simonmetsä Simonkallion koulu Simonkalliontie 1, 01350 Vantaa			

307 Simonmetsä	SDP	Tamminen Risto	Puheenjohtaja
307 Simonmetsä	KOK	Pallasvuo Riitta	Varapuheenjohtaja
307 Simonmetsä	PS	Kosonen Heidi	Jäsen
307 Simonmetsä	VIHR	Hoviniemi Merja	Jäsen
307 Simonmetsä	LIIK	Pellinen Jari	Jäsen
307 Simonmetsä	RKP	Granroth Sixten	Varajäsen
307 Simonmetsä	SDP	Jauhiainen Ulla	Varajäsen
307 Simonmetsä	VAS	Karinen Tanja	Varajäsen
307 Simonmetsä	KOK	Miettinen Risto	Varajäsen
307 Simonmetsä	PS	Närhi Hannu-Petri	Varajäsen
307 Simonmetsä	SIT	Lehtinen Iiro	Varajäsen
307 Simonmetsä	SIT	Kytömaa Johanna	Varajäsen
307 Simonmetsä	SIT	Muhonen Ilmari	Varajäsen
307 Simonmetsä	SIT	Johansson karita	Varajäsen

308 Peltola Peltolan koulu Lummetie 27 B, 01300 Vantaa

308 Peltola	VIHR	Luodeslampi Juha	Puheenjohtaja
308 Peltola	SDP	Metsälä Ray	Varapuheenjohtaja
308 Peltola	RKP	Falksted Marina	Jäsen
308 Peltola	KOK	Jokinen Mimmi	Jäsen
308 Peltola	SIT	Salla Solla	Jäsen
308 Peltola	KOK	Koskinen Mika	Varajäsen
	KES		
308 Peltola	K	Joensuu Juho	Varajäsen
308 Peltola	SDP	Leyla Sh.muhamed	Varajäsen
308 Peltola	SIT	Johansson Toni	Varajäsen
308 Peltola	SIT	Haapasalmi Miia	Varajäsen
308 Peltola	SIT	Viljamaa-Viertola Kirsi	Varajäsen

309 Viertola Viertolan koulu Liljatie 2, 01300 Vantaa

309 Viertola	SDP	Hatakka Reijo	Puheenjohtaja
309 Viertola	PS	Still Jukka	Varapuheenjohtaja
309 Viertola	VIHR	Hellman Anniina	Jäsen
309 Viertola	KD	Linde Teresa	Jäsen
309 Viertola	KOK	Seppinen Antti	Jäsen
309 Viertola	VAS	Abu Taher Faruk	Varajäsen
309 Viertola	KOK	Virtanen Merja	Varajäsen
309 Viertola	PS	Pasanen Santeri	Varajäsen
309 Viertola	SDP	Manninen Jaana	Varajäsen
	KES		
309 Viertola	K	Saari Taneli	Varajäsen
309 Viertola	SIT	Leskinen Heli	Varajäsen
309 Viertola	SIT	Heino Helinä	Varajäsen

310 Talkootie Hiekkaharjun koulu Talkootie 37, 01350 Vantaa

	KES		
310 Talkootie	K	Lappi Kylli	Puheenjohtaja
310 Talkootie	SDP	Piitulainen Mika	Varapuheenjohtaja
310 Talkootie	KOK	Lumberg Lucas	Jäsen
310 Talkootie	VIHR	Auvinen Juho	Jäsen

310 Talkootie	PS	Halonen Pirjo	Jäsen
310 Talkootie	SDP	Rusanen Helmi	Varajäsen
310 Talkootie	KOK	Toivola Henna	Varajäsen
310 Talkootie	PS	Pehkonen Pertti	Varajäsen
310 Talkootie	KD	Papunen Jarkko	Varajäsen
310 Talkootie	SIT	Kaisa Laamanen	Varajäsen
310 Talkootie	SIT	Kotiranta-Kettunen Susan	Varajäsen
310 Talkootie	SIT	Nuolikoski Mari	Varajäsen
311 Hiekkaharju Hiekkaharjun koulu Talkootie 37, 01350 Vantaa			
311 Hiekkaharju	VIHR	Vähämäki Minna	Puheenjohtaja
311 Hiekkaharju	KD	Kontoniemi Ismo	Varapuheenjohtaja
311 Hiekkaharju	SDP	Tossavainen Ari	Jäsen
311 Hiekkaharju	PS	Ahlfors Jenni	Jäsen
311 Hiekkaharju	VAS	Larinto Jonna	Jäsen
311 Hiekkaharju	VIHR	Heikkinen Sampo	Varajäsen
311 Hiekkaharju	SIT	Vartiainen Susanna	Varajäsen
311 Hiekkaharju	SIT	Aroniitty Minna	Varajäsen
311 Hiekkaharju	SIT	Saksa Elina	Varajäsen
311 Hiekkaharju	SIT	Jouskari Tuula	Varajäsen
311 Hiekkaharju	SIT	Vuorinen Tommi	Varajäsen
311 Hiekkaharju	SIT	Lankinen Juhani	Varajäsen
312 Tikkurila Vantaan opistotalo Lummetie 5, 01300 Vantaa			
312 Tikkurila	KOK	Kuorikoski Virpi	Puheenjohtaja
312 Tikkurila	SDP	Markelin Hans	Varapuheenjohtaja
312 Tikkurila	PS	Hyytiäinen Anne-Mari	Jäsen
312 Tikkurila	VIHR	Kuusela Minna	Jäsen
312 Tikkurila	VAS	Halme Janne	Jäsen
312 Tikkurila	KOK	Rokkanen Sakari	Varajäsen
312 Tikkurila	SDP	Laakkonen Päivi	Varajäsen
312 Tikkurila	PS	Pasanen Jesse	Varajäsen
	KES		
312 Tikkurila	K	Pettersson Mia	Varajäsen
312 Tikkurila	VIHR	Hiltunen Elia	Varajäsen
312 Tikkurila	SIT	Jantunen Merja	Varajäsen
312 Tikkurila	SIT	Ohtonen Marja-Leena	Varajäsen
313 Kukkaketo Vantaan opistotalo Lummetie 5, 01300 Vantaa			
313 Kukkaketo	VAS	Huotari Juhani	Puheenjohtaja
313 Kukkaketo	SDP	Tamminen Ida	Varapuheenjohtaja
313 Kukkaketo	PS	Korkalainen Anne	Jäsen
313 Kukkaketo	VIHR	Auvinen Antti	Jäsen
313 Kukkaketo	KOK	Wartiainen Tarja	Jäsen
313 Kukkaketo	LIIK	Väisänen Susanna	Varajäsen
313 Kukkaketo	KOK	Vile Miikka	Varajäsen
313 Kukkaketo	SDP	Tamminen Raine	Varajäsen
	KES		
313 Kukkaketo	K	Huvinen Kirsti	Varajäsen

313 Kukkaketo	PS	Martelius Axel	Varajäsen
313 Kukkaketo	SIT	Hyvärinen Pirjo	Varajäsen
313 Kukkaketo	SIT	Tähtinen Vilja	Varajäsen
314 Jokiniemi Tikkurilan lukio Valkoisenlähteentie 53, 01370 Vantaa			
314 Jokiniemi	KOK	Lehmuskallio Paula	Puheenjohtaja
	KES		
314 Jokiniemi	K	Taavitsainen Arto	Varapuheenjohtaja
314 Jokiniemi	SDP	Roos Eeva	Jäsen
314 Jokiniemi	PS	Talaskivi Ari-Tapio	Jäsen
314 Jokiniemi	VAS	Saunamäki Arja	Jäsen
314 Jokiniemi	SIT	Savasti Kai	Varajäsen
314 Jokiniemi	KOK	Koivuniemi Anna	Varajäsen
314 Jokiniemi	SIT	Ketola Laura	Varajäsen
314 Jokiniemi	RKP	Lindholm Kerstin	Varajäsen
314 Jokiniemi	SIT	Tanskanen Klaus	Varajäsen
314 Jokiniemi	SIT	Koivunen Eila	Varajäsen
315 Maarinoja Dickursby skola Urheilutie 4, 01370 Vantaa			
315 Maarinoja	VIHR	Männikkö Ari	Puheenjohtaja
315 Maarinoja	KOK	Hoviniemi Matilda	Varapuheenjohtaja
315 Maarinoja	SDP	Pesonen Eki	Jäsen
315 Maarinoja	PS	Heusala Marko	Jäsen
315 Maarinoja	LIIK	Pellinen Titus	Jäsen
315 Maarinoja	SIT	Nieppo Lauri	Varajäsen
315 Maarinoja	PS	Holmi Janika	Varajäsen
315 Maarinoja	SIT	Minna Vapamaa	Varajäsen
315 Maarinoja	SIT	Jääskeläinen Panu	Varajäsen
315 Maarinoja	KOK	Haapala Risto	Varajäsen
315 Maarinoja	SIT	Suonperä Katja	Varajäsen
315 Maarinoja	SIT	Närhi Sari	Varajäsen
316 Hakkila Kuusikon koulu Hovitie 11, 01380 Vantaa			
316 Hakkila	SDP	Koskelin Kia	Puheenjohtaja
316 Hakkila	KOK	Aalto Otto	Varapuheenjohtaja
316 Hakkila	VIHR	Seppänen Tia	Jäsen
316 Hakkila	KD	Siljander Eero	Jäsen
316 Hakkila	PS	Henriksson Ninni	Jäsen
316 Hakkila	KOK	Arima Jonna	Varajäsen
316 Hakkila	PS	Etie Joshua	Varajäsen
316 Hakkila	VIHR	Kortelainen Tommi	Varajäsen
316 Hakkila	RKP	Karlsson Anneli	Varajäsen
316 Hakkila	SDP	Salomaa Janne	Varajäsen
316 Hakkila	SIT	Wiksten Janika	Varajäsen
316 Hakkila	SIT	Rantala Sari	Varajäsen
317 Kuninkaala Kuusikon koulu Hovitie 11, 01380 Vantaa			
317 Kuninkaala	VIHR	Huttunen Minna	Puheenjohtaja
317 Kuninkaala	SDP	Kousa Laila	Varapuheenjohtaja
317 Kuninkaala	KOK	Träskman Marianne	Jäsen

317 Kuninkaala	SIT	Isokääntä Tomi	Jäsen
317 Kuninkaala	SDP	Sailas Jukka	Jäsen
317 Kuninkaala	KD	Virta Liisa	Varajäsen
317 Kuninkaala	SIT	Wiksten Tommi	Varajäsen
317 Kuninkaala	PS	Heikkinen Maija	Varajäsen
317 Kuninkaala	SIT	Halonen Ari	Varajäsen
317 Kuninkaala	SIT	Carter Ilona	Varajäsen
317 Kuninkaala	SIT	Kuusisto Mika	Varajäsen
317 Kuninkaala	SIT	Ritala Kari	Varajäsen
318 Tammisto Helsingin gymnasium Ylästöntie 3, 01510 Vantaa			
318 Tammisto	VIHR	Pajunen Emmi	Puheenjohtaja
318 Tammisto	KOK	Koivuniemi Petri	Varapuheenjohtaja
318 Tammisto	SIT	Valajärvi Esa	Jäsen
318 Tammisto	PS	Ahlberg Kata	Jäsen
318 Tammisto	KD	Marjamäki Satu	Jäsen
318 Tammisto	KOK	Juutinen Hanne	Varajäsen
318 Tammisto	SDP	Suomalainen Jani	Varajäsen
318 Tammisto	SIT	Majuri Nina	Varajäsen
318 Tammisto	PS	Vuohelainen Jari	Varajäsen
318 Tammisto	SIT	Anttila Meija Leena	Varajäsen
318 Tammisto	SIT	Saaranen Sonja	Varajäsen
318 Tammisto	SIT	Koivisto Miika	Varajäsen
401 Koivukylä Leinelän päiväkoti Metsäkeijunkuja 2, 01360 Vantaa			
401 Koivukylä	VIHR	Lohilahti Janne	Puheenjohtaja
401 Koivukylä	SDP	Viikari Taina	Varapuheenjohtaja
401 Koivukylä	KOK	Mäkelä Taria	Jäsen
401 Koivukylä	PS	Mattila Anssi	Jäsen
KES			
401 Koivukylä	K	Virrankari Sari	Jäsen
401 Koivukylä	SIT	Kauppila Juha	Varajäsen
401 Koivukylä	PS	Päivinen Arto	Varajäsen
401 Koivukylä	VIHR	Grönqvist Marianne	Varajäsen
KES			
401 Koivukylä	K	Korhonen Jouni	Varajäsen
401 Koivukylä	KOK	Lindroos Ari	Varajäsen
401 Koivukylä	SIT	Korpi Joanna	Varajäsen
401 Koivukylä	SIT	Kaskinen Sisko-Sinikka	Varajäsen
401 Koivukylä	SIT	Sulander-Garant Lunetta	Varajäsen
401 Koivukylä	SIT	Vainio Anu	Varajäsen
402 Asola Rekolanmäen koulu Valtimotie 4, 01400 Vantaa			
402 Asola	KD	Kauhanen Marja	Puheenjohtaja
402 Asola	PS	Turunen Tuomo	Varapuheenjohtaja
402 Asola	SDP	Hynninen Mari	jäsen
402 Asola	KOK	Raninen Mirkka	Jäsen
402 Asola	VIHR	Järvinen Teuvo	Jäsen
KES			
402 Asola	K	Lehto Jimi	Varajäsen

402 Asola	KD	Vehosmaa Timo	Varajäsen
402 Asola	PS	Ranta Merja	Varajäsen
402 Asola	KOK	Helminen Miro	Varajäsen
402 Asola	VIHR	Ikonen Paula	Varajäsen
402 Asola	VL	Sundell Amanda	Varajäsen
402 Asola	SIT	Suokas Minna	Varajäsen
403 Kulomäki Kulomäen koulun opetuspiste Maauninpolku 3, 01450 Vantaa			
403 Kulomäki	KOK	Kuorikoski Altti	Puheenjohtaja
403 Kulomäki	PS	Lehvonen Mari	Varapuheenjohtaja
403 Kulomäki	SDP	Luukkonen Anne	Jäsen
403 Kulomäki	VIHR	Ylikoski Juha	Jäsen
	KES		
403 Kulomäki	K	Tolonen Teemu	Jäsen
403 Kulomäki	KOK	Luomaniemi Mervi	Varajäsen
403 Kulomäki	PS	Jarkko Juho	Varajäsen
403 Kulomäki	VIHR	Ilonen Jessica	Varajäsen
403 Kulomäki	VAS	Komeza Katja	Varajäsen
403 Kulomäki	SIT	Kiviranta Meiju	Varajäsen
403 Kulomäki	SIT	Stenius Taru	Varajäsen
404 Korso Ruusuvuoren koulu Kisatie 21, 01450 Vantaa			
404 Korso	KOK	Vasarainen Merja-Liisa	Puheenjohtaja
404 Korso	VAS	Kyröläinen Markku	Varapuheenjohtaja
404 Korso	SDP	Tammi Ari	Jäsen
404 Korso	SKP	Nurminen Pentti	Jäsen
404 Korso	VIHR	Majanto Annukka	Jäsen
404 Korso	VAS	Öystilä Karoliina	Varajäsen
404 Korso	SDP	Tammi Tiina	Varajäsen
404 Korso	PS	Podschivalow Miia	Varajäsen
404 Korso	VIHR	Murshedi Sultan	Varajäsen
404 Korso	KOK	Santaharju Kalle	Varajäsen
404 Korso	SIT	Tauriainen Liisa	Varajäsen
404 Korso	SIT	Tauriainen Pekka	Varajäsen
404 Korso	SIT	Pajunen Jenni	Varajäsen
404 Korso	SIT	Jokinen Arttu	Varajäsen
405 Vierumäki Vierumäen koulu Lehmustontie 9, 01450 Vantaa			
405 Vierumäki	SDP	Luukkanen Jouni	Puheenjohtaja
405 Vierumäki	PS	Karhu Suvi	Varapuheenjohtaja
405 Vierumäki	KOK	Repo Ilkka	Jäsen
405 Vierumäki	VAS	Ikäheimo Miia	Jäsen
405 Vierumäki	VIHR	Jaakola Päivi	Jäsen
405 Vierumäki	SDP	Myller Mikko	Varajäsen
405 Vierumäki	RKP	Sandström Matias	Varajäsen
405 Vierumäki	VAS	Fjäder Jari	Varajäsen
405 Vierumäki	SIT	Nummi Frida	Varajäsen
405 Vierumäki	SIT	Huovinen Anni	Varajäsen
405 Vierumäki	SIT	Hölttä Heidi	Varajäsen

406 Leppäkorpi Leppäkorven koulu Korpikontiontie 5, 01450 Vantaa

406 Leppäkorpi	SDP	Laitinen Hanna	Puheenjohtaja
406 Leppäkorpi	KOK	Pihola Pekka	Varapuheenjohtaja
406 Leppäkorpi	PS	Saarijärvi Heidi	Jäsen
406 Leppäkorpi	VAS	Mäkäräinen Teemu	Jäsen
406 Leppäkorpi	KD	Axberg Jan	Jäsen
406 Leppäkorpi	VL	Sandström Sari	Varajäsen
406 Leppäkorpi	VIHR	Hytönen Marja-Leena	Varajäsen
406 Leppäkorpi	KOK	Tavia Virve	Varajäsen
406 Leppäkorpi	SDP	Pennanen Toivo	Varajäsen
406 Leppäkorpi	VAS	Heinonen Tuuli	Varajäsen
406 Leppäkorpi	SIT	Kortesaari Julius	Varajäsen
406 Leppäkorpi	SIT	Martikainen Ida	Varajäsen

407 Metsola Leppäkorven koulu Korpikontiontie 5, 01450 Vantaa

407 Metsola	KOK	Kuutti Samuel	Puheenjohtaja
407 Metsola	SDP	Huuskonen Sanna	Varapuheenjohtaja
	KES		
407 Metsola	K	Vanhala-Kukkonen Riitta	Jäsen
407 Metsola	KD	Hurri Maija	Jäsen
407 Metsola	VIHR	Vähälä Markus	Jäsen
407 Metsola	SDP	Kurvinen Teija	Varajäsen
407 Metsola	KOK	Rajala Eveliina	Varajäsen
407 Metsola	SIT	Aki Eronen	Varajäsen
407 Metsola	VAS	Bäckström Tommi	Varajäsen
407 Metsola	SIT	Euro Markus	Varajäsen
407 Metsola	SIT	Haase Marko	Varajäsen
407 Metsola	SIT	Vilkman Jouko	Varajäsen

408 Otava Metsolanmäen päiväkoti Soopelipolku 4, 01450 Vantaa

408 Otava	VIHR	Raitanen Taina	Puheenjohtaja
408 Otava	SDP	Pesonen Jari	Varapuheenjohtaja
408 Otava	KOK	Hakala Akseli	Jäsen
408 Otava	VAS	Dahl Ahti	Jäsen
408 Otava	KOK	Mononen Darja	jäsen
408 Otava	VAS	Bäckström Ritva	Varajäsen
408 Otava	SDP	Jelekäinen Timo	Varajäsen
408 Otava	SIT	Taipale Toni	Varajäsen
408 Otava	SIT	Petra Pulli	Varajäsen
408 Otava	SIT	Hanerva Arto	Varajäsen
408 Otava	SIT	Laamanen Kerttu	Varajäsen
408 Otava	SIT	Marjoniemi Leila	Varajäsen

409 Matari Matarin päiväkoti Ajomiehenkuja 11, 01400 Vantaa

409 Matari	KOK	Rautio Mika	Puheenjohtaja
409 Matari	KD	Salmi-Mehtonen Sirkka	Varapuheenjohtaja
409 Matari	SDP	Viljasalo Päivi	Jäsen
409 Matari	PS	Elo Jaana	Jäsen
409 Matari	RKP	Eriksson Per-Göran	Jäsen

409 Matari	VAS	Kaikula Liisa	Varajäsen
409 Matari	SIT	Honkanen Aleksis	Varajäsen
409 Matari	SIT	Turkka Niilo	Varajäsen
409 Matari	KOK	Suojanen Hanna	Varajäsen
409 Matari	SDP	Leppäkoski Paula	Varajäsen
409 Matari	SIT	Sirpi Aarno	Varajäsen
409 Matari	SIT	Taimouri Rebänd	Varajäsen
410 Mikkola Mikkolan koulu / Vega Venuksentie 2, 01480 Vantaa			
410 Mikkola	SDP	Ollikainen Oskari	Puheenjohtaja
410 Mikkola	PS	Valtonen Timo	Varapuheenjohtaja
410 Mikkola	VIHR	Leinonen Kaarina	Jäsen
410 Mikkola	SIT	Mensah Minka	jäsen
410 Mikkola	SIT	Sivander-Määttä Maritta	Jäsen
410 Mikkola	KD	Allinen Anja	Varajäsen
410 Mikkola	SDP	Raadla Riia	Varajäsen
410 Mikkola	KOK	Ilmonen Mikko	Varajäsen
410 Mikkola	VIHR	Sarttila Kalevi	Varajäsen
410 Mikkola	SIT	Kemppainen Taina	Varajäsen
410 Mikkola	SIT	Heikkinen Toni	Varajäsen
410 Mikkola	SIT	Korpelainen Jukka	Varajäsen
411 Nikinmäki Nikinmäen opetuspiiste Perhotie 27, 01490 Vantaa			
411 Nikinmäki	KOK	Rantanen Marjo	Puheenjohtaja
411 Nikinmäki	RKP	Asplund Ralf	Varapuheenjohtaja
411 Nikinmäki	SDP	Stirkkinen Eila	Jäsen
411 Nikinmäki	LIIK	Ruuska Petri	Jäsen
411 Nikinmäki	VIHR	Grönholm Mirka	Jäsen
411 Nikinmäki	SDP	Otto Kosonen	Varajäsen
411 Nikinmäki	LIIK	Ruuska Jaana	Varajäsen
411 Nikinmäki	SIT	Lahti Elina	Varajäsen
411 Nikinmäki	SIT	Korpi Onni	Varajäsen
411 Nikinmäki	SIT	Suvanto Kasperi	Varajäsen
411 Nikinmäki	SIT	Kuivas Kati	Varajäsen
411 Nikinmäki	SIT	Hanka Santeri	Varajäsen
411 Nikinmäki	SIT	Jokimies Nina	Varajäsen
412 Rekola Rekolan koulu Rekolantie 67, 01400 Vantaa			
412 Rekola	VAS	Pietiläinen Jukka	Puheenjohtaja
412 Rekola	KOK	Pessi Ellen	Varapuheenjohtaja
412 Rekola	VIHR	Alén Sini	Jäsen
412 Rekola	SDP	Peltonen Varpu	Jäsen
412 Rekola	PS	Viteli Calle	Jäsen
412 Rekola	KOK	Hoviniemi Jouko	Varajäsen
412 Rekola	SDP	Peltonen Kalevi	Varajäsen
412 Rekola	KES		
412 Rekola	K	Tärskman Calle	Varajäsen
412 Rekola	KD	Leppänen Satu	Varajäsen
412 Rekola	PS	Railo Tiina	Varajäsen

412 Rekola	SIT	Lehtonen Iisakki	Varajäsen
412 Rekola	SIT	Kuusi Aida	Varajäsen
413 Rastimäki Koivukylän koulu Peijaksentie 35, 01400 Vantaa			
413 Rastimäki	KOK	Nyman Ahokas Jenny	Puheenjohtaja
413 Rastimäki	SDP	Riikonen Jyrki	Varapuheenjohtaja
413 Rastimäki	VIHR	Pitkälä Eeva	Jäsen
413 Rastimäki	VAS	Hahle Salla	Jäsen
413 Rastimäki	PS	Törmä Ritva	Jäsen
413 Rastimäki	PS	Elo Jarmo	Varajäsen
413 Rastimäki	RKP	Lindfors Mikael	Varajäsen
413 Rastimäki	KOK	Nikula Lasse	Varajäsen
413 Rastimäki	SDP	Kähärä Anni	Varajäsen
	KES		
413 Rastimäki	K	Jääskeläinen Pietari	Varajäsen
413 Rastimäki	SIT	Omarova Sabina	Varajäsen
413 Rastimäki	SIT	Viljakainen Kirsi	Varajäsen
414 Havukallio Havukosken koulu Tarhakuja 2, 01360 Vantaa			
414 Havukallio	SDP	Abdi Faysal	Puheenjohtaja
414 Havukallio	PS	Parviainen Tomi	Varapuheenjohtaja
414 Havukallio	RKP	Sjöman Sten	Jäsen
414 Havukallio	VAS	Ahola Eija	Jäsen
414 Havukallio	KOK	Aro Kari	Jäsen
414 Havukallio	sit	Rättyä Minna	Varajäsen
414 Havukallio	VIHR	Uusimäki Kaius	Varajäsen
414 Havukallio	KOK	Josefsson Helen	Varajäsen
414 Havukallio	VAS	Pispala Nina	Varajäsen
414 Havukallio	SIT	Kilpi-Laamanen Tarja	Varajäsen
414 Havukallio	SIT	Ylhäinen Paula	Varajäsen
415 Tarhapiisto Havukosken koulu Tarhakuja 2, 01360 Vantaa			
415 Tarhapiisto	KOK	Hakulinen Teija	Puheenjohtaja
415 Tarhapiisto	VIHR	Mäkinen Olli	Varapuheenjohtaja
415 Tarhapiisto	SML	Huovinen Olli	Jäsen
415 Tarhapiisto	SIT	Ben Hassine Jasmina	Jäsen
415 Tarhapiisto	PS	Paukkonen Ilkka	Jäsen
415 Tarhapiisto	VIHR	Peippo Heini	Varajäsen
415 Tarhapiisto	KD	Putkonen Aili	Varajäsen
415 Tarhapiisto	KOK	Michelsson Mika	Varajäsen
415 Tarhapiisto	SIT	Niemi Jorma	Varajäsen
415 Tarhapiisto	SIT	Salomaa Olli	Varajäsen
415 Tarhapiisto	SDP	Saarikko Olli	Varajäsen
415 Tarhapiisto	SIT	Korppi Jari-Pekka	Varajäsen
416 Päiväkumpu Päiväkummun koulu Ismontie 2, 01420 Vantaa			
416 Päiväkumpu	KOK	Ahokas Jari	Puheenjohtaja
416 Päiväkumpu	SDP	Eklund Kalle	Varapuheenjohtaja
416 Päiväkumpu	PS	Barck Kristiina	Jäsen
416 Päiväkumpu	RKP	Yliollitervo Johanna	Jäsen

416 Päiväkumpu	VIHR	Heikinheimo Sade	Jäsen
416 Päiväkumpu	KOK	Koivula Jaana	Varajäsen
416 Päiväkumpu	SDP	Khalili Serveh	Varajäsen
416 Päiväkumpu	SIT	Ortela Mia	Varajäsen
416 Päiväkumpu	SIT	Ruonila Sari-Anneli	Varajäsen
416 Päiväkumpu	SIT	Orava Jari	Varajäsen
416 Päiväkumpu	SIT	Lehtinen Janella	Varajäsen
416 Päiväkumpu	SIT	Anttila Anne-Mari	Varajäsen
416 Päiväkumpu	SIT	Mutta Markku	Varajäsen
416 Päiväkumpu	SIT	Orava Tiina	Varajäsen
501 Oripuisto Hakunilan nuorisotila Laukkarinne 4, 01200 Vantaa			
501 Oripuisto	SDP	El-Issaoiu Naima	Puheenjohtaja
501 Oripuisto	KD	Silventoinen Pekka	Varapuheenjohtaja
501 Oripuisto	KOK	Vesinurm Raul	Jäsen
501 Oripuisto	PS	Virtanen Jesse	Jäsen
501 Oripuisto	VIHR	Kortetjärvi-Nurmi Sirkka	Jäsen
501 Oripuisto	SDP	Hiltunen Risto	Varajäsen
501 Oripuisto	KD	Krzywacki Jyrki	Varajäsen
501 Oripuisto	KOK	Mendez Jenni	Varajäsen
501 Oripuisto	PS	Autio Juuso	Varajäsen
501 Oripuisto	SIT	Rytkönen-Halonen Suvi	Varajäsen
501 Oripuisto	SIT	Järvenpää Vera-Maija	Varajäsen
501 Oripuisto	SIT	Myllys Tiina	Varajäsen
502 Hakunila Hakunilan nuorisotila Laukkarinne 4, 01200 Vantaa			
502 Hakunila	PS	Kosonen Marko	Puheenjohtaja
502 Hakunila	KOK	Haapalainen Roosa	Varapuheenjohtaja
502 Hakunila	SDP	Isomursu Henna	Jäsen
502 Hakunila	SIT	Piskunen Tia	Jäsen
502 Hakunila	VAS	Heikkilä Markku	Jäsen
502 Hakunila	KOK	Fleisch Pentti	Varajäsen
502 Hakunila	RKP	Ekman Harry	Varajäsen
502 Hakunila	VAS	Rantala Katri	Varajäsen
502 Hakunila	SDP	Hakala Jaakko	Varajäsen
502 Hakunila	KD	Korhonen Marjatta	Varajäsen
502 Hakunila	PS	Heikkinen Eevi	Varajäsen
502 Hakunila	SIT	Kataja Sirkka	Varajäsen
503 Nissas Sotungin koulu Sotungintie 19, 01200 Vantaa			
503 Nissas	PS	Hakamäki Hannele	Puheenjohtaja
503 Nissas	KD	Piitulainen Seppo	Varapuheenjohtaja
503 Nissas	KOK	Venäläinen Jorma	Jäsen
503 Nissas	VIHR	Halme Heikki	Jäsen
503 Nissas	RKP	Halonen Solveig	Jäsen
503 Nissas	SDP	Saastamoinen Pekka	Varajäsen
503 Nissas	VAS	Rantala Riitta	Varajäsen
	KES		
503 Nissas	K	Maximiliene Foncha	Varajäsen

503 Nissas	KOK	Mero Riitta	Varajäsen
503 Nissas	PS	Laakkonen Tuomas	Varajäsen
503 Nissas	SIT	Anttila Hannakaisa	Varajäsen
503 Nissas	SIT	Koivusipilä Tanja	Varajäsen
504 Itä-Hakkila Itä-Hakkilan koulu Koulutie 8, 01260 Vantaa			
504 Itä-Hakkila	SDP	Jokinen Rami	Puheenjohtaja
504 Itä-Hakkila	PS	Tuovinen Hanne	Varapuheenjohtaja
	KES		
504 Itä-Hakkila	K	Kekkonen Ilmari	Jäsen
504 Itä-Hakkila	VIHR	Autio Jenni	Jäsen
504 Itä-Hakkila	KOK	Kasonen Mika	Jäsen
504 Itä-Hakkila	SIT	Hietala Säde-Maarit	Varajäsen
504 Itä-Hakkila	KOK	Wettenstrand-Pihola Eeva	Varajäsen
504 Itä-Hakkila	KD	Salonius Marja	Varajäsen
504 Itä-Hakkila	PS	Iihola Jouni	Varajäsen
504 Itä-Hakkila	SIT	Vainionpää Wilma	Jäsen
504 Itä-Hakkila	SIT	Lääti Ville	Varajäsen
504 Itä-Hakkila	SIT	Nirvinen Tarja	Varajäsen
505 Sotunki Itä-Hakkilan koulu Koulutie 8, 01260 Vantaa			
505 Sotunki	KOK	Karpin Tiia	Puheenjohtaja
505 Sotunki	SDP	Koskinen Petri	Varapuheenjohtaja
505 Sotunki	SKP	Kähmi Ossi	Jäsen
	KES		
505 Sotunki	K	Moke Rolando	Jäsen
505 Sotunki	PS	Saarinen Tanja	Jäsen
505 Sotunki	RKP	Aurto Tonya	Varajäsen
505 Sotunki	SIT	Halmén Leea	Varajäsen
505 Sotunki	KOK	Saarnio Jukka	Varajäsen
505 Sotunki	PS	Kouvonkorpi Jonas	Varajäsen
505 Sotunki	SDP	Saarikoski Emmi	Varajäsen
505 Sotunki	SIT	Halmén Hasse	Varajäsen
505 Sotunki	SIT	Hietanen Minna	Varajäsen
506 Vaarala Lehtikuusen koulu / Havu Hiirakkotie 18, 01200 Vantaa			
506 Vaarala	RKP	Eklöf Jan-Erik	Puheenjohtaja
506 Vaarala	PS	Heikkinen Minna	Varapuheenjohtaja
506 Vaarala	KOK	Uistola Marja	Jäsen
506 Vaarala	SDP	Hosio Asko	Jäsen
506 Vaarala	VIHR	Friman Reija	Jäsen
	KES		
506 Vaarala	K	Mytty Paavo	Varajäsen
506 Vaarala	KD	Korhonen Maija	Varajäsen
506 Vaarala	PS	Louneva Eetu	Varajäsen
506 Vaarala	KOK	Koistinen Perttu	Varajäsen
	KES		
506 Vaarala	K	Tsafack Nguimfack Nina Kelly	Varajäsen
506 Vaarala	SIT	Varonen Essi	Varajäsen
506 Vaarala	SIT	Uljala Mirja	Varajäsen

507 Rajakylä Rajakylän koulu Latukuja 1, 01280 Vantaa

	KES		
507 Rajakylä	K	Lehto Anne	Puheenjohtaja
507 Rajakylä	SDP	Vuorenmaa Erkki	Varapuheenjohtaja
507 Rajakylä	PS	Flink Heidi	Jäsen
507 Rajakylä	KOK	Rautio Monika	Jäsen
507 Rajakylä	SIT	Lummeranta Mia	Jäsen
507 Rajakylä	SDP	Vuorenmaa Juuso	Varajäsen
507 Rajakylä	RKP	Smeds Henrik	Varajäsen
507 Rajakylä	PS	Kiili Lauri	Varajäsen
507 Rajakylä	KOK	Virkkunen Matti	Varajäsen
507 Rajakylä	VIHR	Raudasoja Aira	Varajäsen
507 Rajakylä	SIT	Salonen Reetta	Varajäsen
507 Rajakylä	SIT	Böckerman Heidi	Varajäsen
507 Rajakylä	SIT	Pajunen Ari	Varajäsen
507 Rajakylä	SIT	Kosonen Sonja	Varajäsen

508 Estepuisto Länsimäen koulu Pallastunturinne 27, 01280 Vantaa

508 Estepuisto	PS	Lammenranta Peter	Puheenjohtaja
508 Estepuisto	KOK	Alanya Terhi	Varapuheenjohtaja
508 Estepuisto	VAS	Vaara Päivi	jäsen
508 Estepuisto	SDP	Liimatainen Reijo	Jäsen
508 Estepuisto	RKP	Eklund Klaus	Jäsen
508 Estepuisto	KOK	Manav Phull	Varajäsen
	KES		
508 Estepuisto	K	Oqueijiofor Nnkea Loveth	Varajäsen
508 Estepuisto	PS	Lammenranta Eeva	Varajäsen
508 Estepuisto	SIT	Hirvasniemi Minna	Varajäsen
508 Estepuisto	SIT	Ince Mustafa	Varajäsen
508 Estepuisto	SIT	Kuja-Penttilä Jinna	Varajäsen
508 Estepuisto	SIT	Pajari Helena	Varajäsen

509 Länsimäki Länsimäen koulu Pallastunturinne 27, 01280 Vantaa

509 Länsimäki	LIIK	Lähde Raija	Puheenjohtaja
509 Länsimäki	SDP	Oja Mika	Varapuheenjohtaja
509 Länsimäki	KOK	Luostarinen Timo	Jäsen
509 Länsimäki	VAS	Järvenpää Merja	Jäsen
509 Länsimäki	SIT	Ansamaa Aulikki	Jäsen
509 Länsimäki	KD	Vilpas Martti	Varajäsen
509 Länsimäki	SIT	Paulasto Nora	Varajäsen
509 Länsimäki	KOK	Jaakola Saara	Varajäsen
509 Länsimäki	PS	Tirkkonen Juha	Varajäsen
509 Länsimäki	SIT	Vesikari Milla	Varajäsen
509 Länsimäki	SDP	Abdi Olow Omar	Varajäsen
509 Länsimäki	SIT	Hellman Riikka	Varajäsen

999 Lummetie Vantaan opistotalo Lummetie 5, 01300 Vantaa

999 Lummetie	KOK	Novanto Vallu	Puheenjohtaja
999 Lummetie	VIHR	Räsänen Minni	Varapuheenjohtaja

999 Lummetie	PS	Idström Sade	Jäsen
999 Lummetie	SDP	Tapola Erkki	Jäsen
999 Lummetie	LIIK	Pellinen Marius	Jäsen
999 Lummetie	KOK	Haapala Heidi	Varajäsen
999 Lummetie	SIT	Luomala Paula	Varajäsen
999 Lummetie	RKP	Stude Maj-Britt	Varajäsen
999 Lummetie	PS	Polsa Paavo	Varajäsen
999 Lummetie	SIT	Ville Raja-Halli	Varajäsen

8 §

Vantaan kaupungin tilinpäätös 2023, sitovuustasojen poikkeamat

VD/1430/02.04.03.03/2024

PT/MR/PK/JT

Tilinpäätös 2023 sisältää poikkeamia talousarviossa sitoviksi määrärahoiksi määriteltäviin talousarviokohtiin. Nämä sitovuustasojen poikkeamat saatetaan kunnan tilinpäätöstä koskevien yleisohjeiden mukaisesti kaupunginhallituksen ja edelleen kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi. Kaupunginhallitus allekirjoittaa tilinpäätöksen 25.3.2024.

Talousarvion sitovuustaso on kuvattu **harmaalla** pohjavärillä.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan nettoyksiköiden toimintakatteet alittivat muutetun talousarvion. Musiikkiopiston toimintakate alitti muutetun talousarvion noin 33 000 eurolla ja Kuvataidekoulun toimintakate noin 24 000 eurolla.

Kaupunkikulttuurin toimialan vuoden 2023 talousarviosta päätettiin kaupunginvaltuustossa 14.11.2022 § 15. Samassa kokouksessa päätettiin hallintosääntömuutoksesta, joka sisälsi 1.1.2023 voimaan tulevan Kaupunkikulttuurin toimialan organisaatiomuutoksen. Organisaatiomuutos astui voimaan 1.1.2023 ja uuden Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan sitovista määrärahoista päätettiin uudestaan kaupunginvaltuustossa 27.3.2023 § 4. Talousarviota on lisäksi muutettu kaupunginvaltuustossa 18.9.2023 § 7, jossa toimialalle kohdistettiin määrärahaa kaupungin keskitetystä palkkavarauksesta.

Musiikkiopiston toimintakatteen alitus (-1 %) on seurausta budjetoitua pienempänä toteutuneista lukukausimaksuista, joita kompensoi hieman budjetoitua pienempänä toteutuneet toimintakulut.

Kuvataidekoulun toimintakatteen alitus (-3 %) aiheutuu henkilöstömenojen ylityksestä. Menoylitystä kompensoi hieman budjetoitua parempana toteutuneet lukukausimaksut.

Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi, musiikkiopisto	TA 2023	Muutos 2023	Muutettu TA 2023	Tilinpäätös 2023	Ylitys / Alitus
Tuotot	1 047 000	0	1 047 000	1 002 000	-45 000
Kulut	-4 447 000	-89 000	-4 536 000	-4 524 000	12 000
Toimintakate	-3 400 000	-89 000	-3 489 000	-3 522 000	-33 000

Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi, kuvataidekoulu	TA 2023	Muutos 2023	Muutettu TA 2023	Tilinpäätös 2023	Ylitys / Alitus
Tuotot	322 000	0	322 000	334 000	12 000
Kulut	-1 098 000	-9 000	-1 107 000	-1 143 000	-36 000
Toimintakate	-776 000	-9 000	-785 000	-809 000	-24 000

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta on käsitellyt sitovuustasojen ylitykset 13.2.2024 § 6

Kaupunkiympäristön toimiala

Kaupunkitilalautakunnan alaiseen käyttötalouden toimintaan kuuluu yhteensä sitovina bruttobudjetoituina yksiköinä kaupunkitilalautakunta, katujen ja puistojen palvelualue sekä kiinteistöjen ja tilojen palvelualueen bruttoyksiköt. Lisäksi joukkoliikenne kuuluu bruttoyksiköihin omana sitovana yksikkönään.

Kaupunkitilalautakunnan alaisten bruttoyksiköiden kulut ylittivät muutetun talousarvion noin 0,7 milj. eurolla. Kaupunkitilalautakunnan bruttoyksiköiden talousarviota on muutettu kaupunginvaltuustossa 18.9.2023 § 7 ja 11.12.2023 § 10.

Katujen ja puistojen palvelualueen (ml. HSY) tuotot ja kulut ylittivät talousarvion. Tuotot ylittyivät, koska sisäisen kunnallistekniikan sopimustuloja saatiin tulouttaa tasetililtä joulukuun lopussa yli 6,2 milj. euroa. Katujen ja puistojen toimintakulut ylittivät talousarvion lopulta 1,1 milj. eurolla kustannusten ennakoitua suuremman nousun sekä vuoden keskiarvoa korkeamman lumimäärän vuoksi. HSY:n osuus talousarviopoikkeamissa oli merkittävä sekä tuotoissa että kuluissa, jotka olivat lopulta 7,3 milj. euroa lopullisen talousarvion ollessa tuottojen ja kulujen osalta 6,5 milj. euroa. Bruttositovien kulujen ylitystä kompensoi hieman sitovuustason muiden palvelualueiden alittuneet kulut.

Kaupunkitilalautakunta					
, bruttobudjetoidut	TA 2023	Muutos	Muutettu	Tilinpäätös	Ylitys /
		2023	TA 2023	2023	Alitus
Tuotot	82 347 000	-27 400 000	54 947 000	62 492 000	7 545 000
	-130 722	-10 227 000	-140 949	-141 659 000	-710 000
Kulut	000		000		
Toimintakate	-48 375 000	-37 627 000	-86 002 000	-79 167 000	6 835 000

Kaupunkitilalautakunta on käsitellyt sitovuustason ylitykset 7.2.2024 § 5

Kaupunkiympäristön toimiala, julkisen käyttöomaisuuden investoinnit

Julkisen käyttöomaisuuden investointiryhmän sitovat tasot ovat toimintatuotot yhteensä, toimintakulut yhteensä ilman ratikkaa sekä Vantaan ratikan toimintakulut erikseen. Julkisen käyttöomaisuuden talousarviota on muutettu kaupunginvaltuustossa 18.9.2023 § 7 ja 11.12.2023 § 10.

Julkisen käyttöomaisuuden investointien hankeryhmien toimintakulujen toteuma ilman ratikkaa on noin 48,4 milj. euroa vuonna 2023 ja vastaava talousarvion määräraha on noin 46,2 milj. euroa. Talousarvion ylitys on yhteensä noin 2,2 milj. euroa. Vuonna 2023 saadut valtionavustukset ovat yhteensä 1,5 milj. euroa.

Ylityksestä 1,3 milj. euroa johtui ympäristörakentamisesta. Heureka sillan peruskorjausurakan yhteydessä jouduttiin uusimaan sillan kansilankutus, joka oli ennakoitua huonommassa kunnossa. Tikkurilan keskuspuistossa haastavat maaperäolosuhteet nostivat kustannuksia. Lisäksi

ympäristörakentamisen hankkeiden suunnittelukustannukset olivat ennakoitua suuremmat. Toteutuneisiin suunnittelu- ja rakennuskustannuksiin on vaikuttanut yleinen kustannustason nousu.

Liikennealueiden ylitys on noin 0,5 milj. euroa. Ylitys johtui Kiilan vesihuoltourakan suunnitelmamuutoksista ja Riipiläntien 2. vaiheen urakan haastavista maaperäolosuhteista sekä urakkaan tulleista suunnitelmamuutoksista.

Virkistysalueiden ylitys on noin 0,2 milj. euroa ja urheilualueiden ylitys on noin 0,1 milj. euroa. Ylitykset johtuivat yleisen kustannustason noususta sekä suunnitelmamuutoksista.

Erikseen sitovan ratikkahankkeen toteutussuunnittelukustannukset alittivat budjetin noin 1,8 milj. eurolla. Ratikan rakentamispäätöksen myötä rakentamiseen tähtäävää suunnittelua jatkettiin ja tämän vuoksi tehtiin 2,0 miljoonan euron määrärahakorotus, jota ei katusuunnittelun viivästyminen takia käytetty täysimääräisesti. Katusuunnittelu viivästyi muuttuneiden lähtötietojen ja katusuunnitelmaratkaisujen tarkentumisen takia.

Julkinen käyttöomaisuus	TA 2023	Muutos 2023	Muutettu TA 2023	Tilinpäätös 2023	Ylitys / Alitus
Julkinen käyttöomaisuus tuotot	1 800 000	0	1 800 000	3 442 000	1 642 000
Julkinen käyttöomaisuus kulut	-39 000 000	-15 205 000	-54 205 000	-54 571 000	-366 000
Kunnallistekniset työt	-33 000 000	-13 205 000	-46 205 000	-48 380 000	-2 175 000
93 1 Liikennealueet	-24 760 000	-9 745 000	-34 505 000	-35 047 000	-542 000
93 2 Urheilualueet	-2 920 000	-1 980 000	-4 900 000	-5 024 000	-124 000
93 3 Virkistysalueet	-615 000	-985 000	-1 600 000	-1 767 000	-167 000
93 4 Ympäristörakentaminen	-3 855 000	-45 000	-3 900 000	-5 191 000	-1 291 000
93 5 Yhteishankkeet	-850 000	-450 000	-1 300 000	-1 351 000	-51 000
93 8 Vantaan ratikka	-6 000 000	-2 000 000	-8 000 000	-6 190 930	1 809 070

Kaupunkitilalautakunta on käsitellyt sitovuustason ylitykset 7.2.2024 § 5

Kaupunkiympäristön toimiala, kiinteän omaisuuden investoinnit

Kiinteän omaisuuden tuotot alittivat muutetun talousarvion noin 0,4 milj. eurolla. Kiinteän omaisuuden talousarviota on muutettu kaupunginvaltuustossa 27.3.2023 § 4 ja 11.12.2023 § 10.

Kiinteän omaisuuden hankeryhmän tulojen alkuperäinen talousarvio vuodelle 2023 on yhteensä 3,5 milj. euroa. Tulotavoite on budjetoitu maakauppojen myyntien yhteydessä kirjattaville hankintahinnoille. Kiinteistökauppojen kirjaamiskäytännön mukaisesti maanmyynnin yhteydessä hankintahinnan osuus kaupasta kirjataan taseessa investointeihin kiinteän omaisuuden tuottoihin.

Määrärahan alitus johtuu siitä, että vuoden 2023 aikana ei toteutunut niin montaa maakauppaa kuin oli aiemmin ennustettu ja tästä syystä sekä maanmyynnin tavoitteet että kiinteän omaisuuden investointien toimintatuotot alittuivat vuonna 2023. Maanmyynnin vähentyminen vuonna 2023 johtui erityisesti asuntomarkkinoiden heikosta tilanteesta.

Kiinteän omaisuuden investointimenot pysyivät muutetun talousarvion puitteissa vuonna 2023.

Kiinteä omaisuus	TA 2023	Muutos 2023	Muutettu TA 2023	Tilinpäätös 2023	Ylitys / Alitus
Kiinteä omaisuus, tuotot	3 500 000	-1 500 000	2 000 000	1 574 000	-426 000
Kiinteän omaisuus, kulut	-10 000 000	-16 000 000	-26 000 000	-24 833 000	1 167 000
Kiinteän omaisuuden osto	-7 000 000	-16 000 000	-23 000 000	-23 889 000	-889 000
Maa-alueiden kunnostus	-3 000 000	0	-3 000 000	-945 000	2 055 000

Kaupunkitalalautakunta on käsitellyt sitovuustason ylitykset 7.2.2024 § 5

Tuloslaskelmaosa, rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotoissa ja -kuluissa sitovia tasoja ovat korkotuotot ja -kulut sekä muut rahoitustuotot ja muut rahoituskulut kaikki erikseen. Kaupungin korkokulut ylittivät talousarvion 1,7 milj. eurolla, mutta samalla myös korkotuotot ylittyivät 6,6 milj. eurolla. Muut rahoitustuotot ja -kulut pysyivät talousarviossa.

Kaupungin lainasalkun korkokulut vuonna 2023 olivat 12,3 milj. euroa, joten kaupungin pitkäaikaiseen lainanottoon liittyvät korkomenot eivät ylittäneet talousarviota. Kaupungilla on käytössään konsernitilijärjestelmä, johon on liitetty kaikki merkittävät kaupungin yhtiöt. Korkotason palattua positiiviseksi kaupunki maksaa yhtiöiden konsernitilillä oleville varoille korkoa ensimmäistä kertaa vuosiin, ja nämä yhtiöille maksetut korot näkyvät kaupungin korkokuluissa ylityksenä (n. 1,7 milj. euroa). Koska sopimuspankki maksaa kaupungille vastaavasti konsernitilin varoille (joihin kuuluu myös kaupungin oma likviditeetti) korkotuottoa, myös kaupungin korkotuotot ovat ylittyneet selvästi. Näin ollen korkokulujen ja -tuottojen nettopoikkeama on kaupungille positiivinen. Talousarviossa on huomioitu vain kaupungin oman lainasalkun korkokustannukset. Yhtiöiden konsernitilille vuoden aikana talletettuja varoja ei ole talousarviossa arvioitu.

Kaupunki joutuu lisäksi rahoittamaan itse lainalla Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahastosta (1.1.2024 alkaen Kiinteistörahasto) myönnettyt lainat, jotka osaltaan lisäävät kaupungin oman lainanoton tarvetta ja siten kaupungin korkokuluja, kun taas lainoihin liittyvät korkotuotot kirjataan rahaston korkotuotoiksi.

Rahoitustuotot ja -kulut	TA 2023	Tilinpäätös 2023	Ylitys / Alitus
Korkotuotot	11 340 000	17 944 000	6 605 000
Muut rahoitustuotot	13 256 000	13 829 000	573 000
Korkokulut	-12 300 000	-13 990 000	-1 690 000
Muut rahoituskulut	-262 000	-80 000	182 000

Kaupunginhallitus 26.2.2024 § 8

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi perusteluissa esitetyt sitovuustasojen poikkeamat tilinpäätöksessä 2023.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

talous- ja strategiajohtaja Matti Ruusula, puh. 043 824 9254

talousarviopäällikkö Päivi Kandolin, puh. 040 626 7613

(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

9 §

Hallintosäännön muutos; automaattinen ratkaisumenettely

VD/1439/00.01.01.00/2024

PT/S-AP/JT

Hallintosäännön 2. luvun 8 §:ssä pykälässä on säädökset palvelualuejohtajien päätösvaltaan kuuluvista tehtävistä ja päätösvalasta. Edelleen kyseisen luvun 7 ja 8 §:issä on säädökset kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajien tehtävistä ja päätösvalasta.

Näihin luetteloihin lisätään yksi uusi tehtävä lainsäädännön muutoksen vuoksi. Julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annettua lakia ja hallintolakia on muutettu siten, että on mahdollistettu tietyn edellytyksin ottaa käyttöön automaattisen ratkaisumenettely.

Automaattisesti voidaan ratkaista hallintoasioita, joihin ei sisälly tapauskohtaista harkintaa edellyttäviä seikkoja tai johon sisältyvät tapauskohtaista harkintaa edellyttävät seikat viranhaltija tai muu asian käsittelijä on arvioinut. Tyypillisesti automaattisessa ratkaisumenettelyssä ratkaistaan asioita, jotka eivät edellytä harkintavallan käyttöä. Tällaisia asioita ovat matemaattisiin kaavoihin ja numeroarvoihin perustuvat rutiiniluonteiset hallintoasiat, joissa ratkaisu saadaan muodostettua parametrien perusteella ilman että näihin parametreihin ja niiden käsittelyyn sisältyy mitään viranomaisen harkintaa.

Koska päätöksentekijä ei enää ole luonnollinen henkilö, joka vastaisi päätöksestä virkavastuulla, on lainsäädännössä jaettu valta automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönottoon osallistuvien henkilöiden kesken.

Julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain 6 a luvun 28 a §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on dokumentoitava tässä luvussa säädettyjen velvollisuuksien toteuttamisesta vastuussa olevien henkilöiden tehtäväjako.

Vantaan kaupungin organisaatiossa katsotaan tarkoituksenmukaisimmaksi, että palvelualuejohtajat, kukin omalla tehtäväalueellaan, päättävät, kuinka 6 a luvun mukaiset tehtävät jaetaan työntekijöiden kesken. Samalla henkilöllä voi olla useitakin 6 a luvun mukaisia tehtäviä, jos se katsotaan tarkoituksenmukaiseksi eikä se vaaranna menettelyn luotettavuutta.

Mikäli käyttöönotettava automaattinen ratkaisumenettely koskee useampaa kuin yhtä palvelualueetta, päätösvalta tehtävien jaosta siirtyy apulaiskaupunginjohtajille tai kaupunginjohtajalle. Mikäli automaattinen ratkaisumenettely koskee useampaa kuin yhtä toimialaa, päätösvalta tehtävien jaosta kuuluu kaupunginjohtajalle.

Kaupunginhallitus 26.2.2024 § 9

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle, että hallintosäännön 2 luvun 6, 7 ja 8 §:iä muutetaan liitteen mukaisesti.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Hallintosääntö 2 luku 6–8 §, muutokset näkyvissä
- Hallintosääntö 2 luku 6–8 §, puhdas versio

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätöksenhaku

Muutoksenhakuohje: oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Sari-Anna Pennanen, kaupunginlakimies
([etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi))

6 § Kaupunginjohtajan tehtävät ja päätösvalta

Kaupunginjohtaja johtaa ja kehittää kaupunginhallituksen alaisena kaupungin hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta kunnan toimintaa. Kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan.

Kaupunginjohtaja:

- johtaa kaupunkistrategian valmistelua ja toteutusta
- johtaa taloussuunnittelua sekä rahoitusta ja muuta resurssiohjausta siten, että kaupunginvaltuuston ja -hallituksen asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan
- johtaa kaupungin ja kaupunkirakenteen kehittämistä yleiskaavoituksen ja muun yleispiirteisen suunnittelun, sekä kaupungin maa-, sopimus-, elinkeino- ja asuntopolitiikan ohjauksen avulla
- vastaa kaupunkikonsernin toiminnan tuloksellisuudesta ja konserniyhteisöjen valvonnasta
- vastaa kaupungin seudullisesta, valtakunnallisesta ja kansainvälisestä yhteistyöstä ja edunvalvonnasta sekä viranomaisyhteistyöstä
- vastaa kaupunkikonsernin viestinnästä
- vastaa hyvän johtamis- ja hallintotavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä, toteuttamisesta ja toimivuuden varmistamisesta
- vastaa kaupungin tietosuojan ja tietoturvan ohjauksesta.

Kaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. talousarviolainan ottamisesta talousarvion tai kaupunginvaltuuston erikseen asettamissa rajoissa,
2. kiireellisissä tapauksissa hallintosäännön 8 luvun 4 §:n 2 momentin 3 ja 4-kohtien mukaisista asioista,
3. tyytymisestä valtionosuuksia ja -avustuksia koskeviin päätöksiin,

4. kaupungin puhevallan käyttämisestä tuomioistuimissa tai missä muuten kaupungin oikeudellinen edunvalta tulee kyseeseen, kun kyse on koko kaupunkia, useampaa toimialaa tai kaupunkistrategian ja johdon toimialaa koskevasta asiasta, mikäli tässä hallintosäännössä ei ole muualla toisin määrätty,
5. koko kaupunkia ja useampaa toimialaa koskevien projektien perustamisesta ja niihin osallistumisesta sekä projektien hallinnon, talouden ja hankintojen järjestämisestä,
6. luottamushenkilöiden koulutuksesta,
7. määrärahan puitteissa avustusten myöntämisestä valtuustoryhmien toiminnan tukemiseen,
8. kaupunginhallituksen tarverahojen sekä muiden kaupunginhallituksen määrärahojen käytöstä 20 000 euroon asti/ tapaus,
9. edustusmenoista ja edustustilaisuuksista, joiden kustannukset eivät ylitä 20 000 euroa, ja
10. julkisesta tiedonhallinnasta annetun lain 6 a luvun mukaisista automaattiseen ratkaisumenettelyyn liittyvistä tehtävänjaoista, mikäli ratkaisumenettely koskee useampaa kuin yhtä toimialuetta.
10. muistakin useampaa kuin yhtä toimialaan koskevista asioista, ellei toisin ole säädetty tai määrätty.

Kaupunginjohtajaan sovelletaan myös tämän luvun apulaiskaupunginjohtajien tehtäviä ja päätösvaltaa koskevaa 7 pykälää.

Toimivalta häiriötilanteiden aikana ja poikkeusoloissa

Häiriötilanteiden aikana ja poikkeusoloissa kaupunginjohtaja voi käyttää normaaliolojen hallintosäännön määrittelemästä toimivallasta poiketen päätösvaltaa peruspalvelujen turvaamiseksi ja häiriötilanteen normalisoimiseksi, milloin asia koskee toimenpiteiden yhteensovittamista eri toimialueiden välillä, taloudellisten resurssien tai henkilöstöresurssien

suuntaamista, tiedottamista tai muuta häiriötilanteen hoitamiseksi välttämätöntä päätöstä.

Tämä erityistoimivalta otetaan käyttöön Vantaan kaupungissa häiriötilanteissa ja tarvittaessa valtioneuvoston määrittelemissä poikkeusoloissa.

Erytistoimivallan käyttöön ottamisesta päättää kaupunginhallitus tai kiireellisessä tapauksessa kaupunginjohtaja. Erytistoimivallan käyttämisen lakkaamisesta päättää kaupunginhallitus.

7 § Apulaiskaupunginjohtajien tehtävät ja päätösvalta

Apulaiskaupunginjohtaja:

- vastaa toimialansa toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimialaansa kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan alaisuudessa
- vastaa toimialansa taloussuunnittelun ja muun resurssiohjauksen johtamisesta siten että kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja oman lautakunnan asettamat tavoitteet saavutetaan käytettävissä olevien resurssien avulla
- vastaa toimialansa toiminnan tuloksellisuudesta
- vastaa toimialansa tietosuojan ja tietoturvan järjestämisestä
- vastaa toimialansa sopimushallinnasta
- vastaa toimialansa viestinnästä
- vastaa toimialalla tehtäväalueensa projektien perustamisesta ja niihin osallistumisesta sekä projektien hallinnon, talouden ja hankintojen järjestämisestä
- vastaa toimialansa seudullisesta, valtakunnallisesta ja kansainvälisestä yhteistyöstä ja edunvalvonnasta sekä viranomaisyhteistyöstä
- vastaa toimialansa asioiden ja tavoitteiden valmistelusta sekä työskentelyn koordinoinnista
- vastaa toimialansa hallinnon, henkilöstön ja talouden kehittämisestä ja suunnittelusta.

Apulaiskaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä päättää toimialallaan:

1. palvelualueen jakamisesta palveluyksiköihin, lukuun ottamatta palvelualueisiin kuulumattomia palveluyksiköitä,
2. valtionavun hakemisesta ja muutoksen hakemisesta sitä koskevaan päätökseen sekä EU-avustuksen hakemisesta,
3. kaupungin puhevallan käyttämisestä tuomioistuimissa tai missä muuten kaupungin oikeudellinen edunvalvonta tulee kyseeseen, mikäli tässä hallintosäännössä ei ole muualla toisin määrätty,
4. tilojen, alueiden, rakennusten, laitosten, toimipisteiden ja irtaimiston käyttömaksuista ja korvauksista lautakunnan päättämien perusteiden mukaan,
5. ulkopuolisille tarjottavista palveluista ja tuotteista ja niistä perittävistä maksuista lautakunnan vahvistamien suoritus- ja hinnoitteluperusteiden mukaan, lukuun ottamatta varhaiskasvatuksen ja kerhotoiminnan maksuja sekä ympäristötoimen maksuja,
6. useampaa kuin yhtä palvelualueetta koskevista ja yhteisiä palveluita koskevista sopimuksista,
7. useampaa kuin yhtä palvelualueetta koskevista ja yhteisiä palveluita koskevista tutkimusluvista sekä tietoluvista,
8. yhteisiä palveluita koskevan sopimusperusteisen vahingonkorvauksen maksamisesta silloin, kun kysymys on määrältään ja perusteiltaan riidattomasta korvausvastuusta,
9. yhteisten palveluiden tilausoikeuksien myöntämisestä,
10. yhteisten palveluiden materiaalien myymisestä ja lahjoittamisesta,
11. yhteisten palveluiden tehtäväalueeseen kuuluviin yhdistyksiin liittymisestä, kun yhdistyksen vuotuinen jäsenmaksu on alle 200 euroa,
12. yhteisten palveluiden hallinnassa olevien toimipaikkojen aukioloajoista,
13. yhteisten palveluiden toimipisteen tilapäisestä sulkemisesta tai siirrosta,
14. yhteisten palveluiden hallinnassa olevan irtaimen omaisuuden, tilojen ja alueiden luovuttamisesta ulkopuoliseen käyttöön,
15. antaa suostumuksen rikosasiain käsittelyyn sakon ja rikesakon määräämisestä annetussa laissa säädetyllä tavalla kaupungin ollessa asianomistajana,

16. projektien perustamisesta ja niihin osallistumisesta sekä projektien hallinnon, talouden ja hankintojen järjestämisestä,

17. toimialallaan, julkisesta tiedonhallinnasta annetun lain 6 a luvun mukaisista automaattiseen ratkaisumenettelyyn liittyvistä tehtävänjaoista, mikäli ratkaisumenettely koskee useampaa kuin yhtä palvelualueetta.

18. muistakin toimialalle kuuluvista useampaa kuin yhtä palvelualueetta tai yhteisiä palveluita koskevista asioista, ellei toisin ole säädetty tai määrätty.

Mikäli apulaiskaupunginjohtajalla on tämän lisäksi tehtäväkohtaista päätösvaltaa, säädetään siitä erikseen tässä säännössä asianomaisen toimialan kohdalla.

8 § Palvelualuejohtajien tehtävät ja päätösvalta

Palvelualuejohtaja:

- vastaa palvelualueensa johtamisesta ja kehittämisestä sekä työnjohto-oikeuden käyttämisestä palvelualueellaan
- vastaa palvelualueensa tuloksellisuudesta ja strategisesta ohjauksesta, siten että kaupungin kokonaistavoitteet toteutuvat
- vastaa palvelualueen määrärahojen jaosta
- vastaa palvelualueensa tietosuojan ja tietoturvan järjestämisestä
- vastaa palvelualueensa sopimushallinnasta
- vastaa palvelualueensa viestinnästä
- vastaa palvelualueen hallinnassa olevien tilojen, alueiden, rakennusten, ja laitosten käyttösäännöistä
- hakee palvelualueella tarvittavat luvat ja suostumukset

Palvelualuejohtaja tai hänen määräämänsä palvelualueellaan päättää:

1. palvelualueetta koskevista sopimuksista,
2. palvelualueetta koskevista tutkimusluvista sekä tietoluvista,

3. sopimusperusteisen vahingonkorvauksen maksamisesta silloin, kun kysymys on määrältään ja perusteiltaan riidattomasta korvausvastuusta,
4. tilausoikeuksien myöntämisestä,
5. materiaalien myymisestä ja lahjoittamisesta,
6. tehtäväalueeseensa kuuluviin yhdistyksiin liittymisestä, kun yhdistyksen vuotuinen jäsenmaksu on alle 200 euroa,
7. palvelualueen hallinnassa olevien toimipaikkojen aukioloajoista,
8. toimipisteen tilapäisestä sulkemisesta tai siirrosta,
9. palvelualueen hallinnassa olevan irtaimen omaisuuden, tilojen ja alueiden luovuttamisesta ulkopuoliseen käyttöön lukuun ottamatta kasvatuksen ja oppimisen toimialan sekä kaupunkikulttuurin toimialan hallinnassa olevien tilojen tilavarouksista niinä aikoina, kun tilat eivät ole palvelualueen omassa käytössä,
10. antaa suostumuksen rikosasiain käsittelyyn sakon ja rikesakon määräämisestä annetussa laissa säädetyllä tavalla kaupungin ollessa asianomistajana,
11. palvelualueella tarvittavien lupien ja suostumusten hakemisesta,
12. tehtäväalueellaan julkisesta tiedonhallinnasta annetun lain 6 a luvun mukaisista automaattiseen ratkaisumenettelyyn liittyvistä tehtävänjaoista.
13. muistakin palvelualueelle kuuluvista asioista, ellei toisin ole säädetty tai määrätty.

Mikäli palvelualuejohtajalla on tämän lisäksi tehtäväkohtaista päätösvaltaa, säädetään siitä erikseen tässä säännössä.

B

6 § Kaupunginjohtajan tehtävät ja päätösvalta

Kaupunginjohtaja johtaa ja kehittää kaupunginhallituksen alaisena kaupungin hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta kunnan toimintaa. Kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan.

Kaupunginjohtaja:

- johtaa kaupunkistrategian valmistelua ja toteutusta
- johtaa taloussuunnittelua sekä rahoitusta ja muuta resurssiohjausta siten, että kaupunginvaltuuston ja -hallituksen asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan
- johtaa kaupungin ja kaupunkirakenteen kehittämistä yleiskaavoituksen ja muun yleispiirteisen suunnittelun, sekä kaupungin maa-, sopimus-, elinkeino- ja asuntopolitiikan ohjauksen avulla
- vastaa kaupunkikonsernin toiminnan tuloksellisuudesta ja konserniyhteisöjen valvonnasta
- vastaa kaupungin seudullisesta, valtakunnallisesta ja kansainvälisestä yhteistyöstä ja edunvalvonnasta sekä viranomaisyhteistyöstä
- vastaa kaupunkikonsernin viestinnästä
- vastaa hyvän johtamis- ja hallintotavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä, toteuttamisesta ja toimivuuden varmistamisesta
- vastaa kaupungin tietosuojan ja tietoturvan ohjauksesta.

Kaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. talousarviolainan ottamisesta talousarvion tai kaupunginvaltuuston erikseen asettamissa rajoissa,
2. kiireellisissä tapauksissa hallintosäännön 8 luvun 4 §:n 2 momentin 3 ja 4-kohtien mukaisista asioista,
3. tyytymisestä valtionosuuksia ja -avustuksia koskeviin päätöksiin,

4. kaupungin puhevallan käyttämisestä tuomioistuimissa tai missä muuten kaupungin oikeudellinen edunvalta tulee kyseeseen, kun kyse on koko kaupunkia, useampaa toimialaa tai kaupunkistrategian ja johdon toimialaa koskevasta asiasta, mikäli tässä hallintosäännössä ei ole muualla toisin määrätty,
5. koko kaupunkia ja useampaa toimialaa koskevien projektien perustamisesta ja niihin osallistumisesta sekä projektien hallinnon, talouden ja hankintojen järjestämisestä,
6. luottamushenkilöiden koulutuksesta,
7. määrärahan puitteissa avustusten myöntämisestä valtuustoryhmien toiminnan tukemiseen,
8. kaupunginhallituksen tarverahojen sekä muiden kaupunginhallituksen määrärahojen käytöstä 20 000 euroon asti/ tapaus,
9. edustusmenoista ja edustustilaisuuksista, joiden kustannukset eivät ylitä 20 000 euroa, ja
10. julkisesta tiedonhallinnasta annetun lain 6 a luvun mukaisista automaattiseen ratkaisumenettelyyn liittyvistä tehtävänjaoista, mikäli ratkaisumenettely koskee useampaa kuin yhtä toimialuetta.
10. muistakin useampaa kuin yhtä toimialaan koskevista asioista, ellei toisin ole säädetty tai määrätty.

Kaupunginjohtajaan sovelletaan myös tämän luvun apulaiskaupunginjohtajien tehtäviä ja päätösvaltaa koskevaa 7 pykälää.

Toimivalta häiriötilanteiden aikana ja poikkeusoloissa

Häiriötilanteiden aikana ja poikkeusoloissa kaupunginjohtaja voi käyttää normaaliolojen hallintosäännön määrittelemästä toimivallasta poiketen päätösvaltaa peruspalvelujen turvaamiseksi ja häiriötilanteen normalisoimiseksi, milloin asia koskee toimenpiteiden yhteensovittamista eri toimialueiden välillä, taloudellisten resurssien tai henkilöstöresurssien

suuntaamista, tiedottamista tai muuta häiriötilanteen hoitamiseksi välttämätöntä päätöstä.

Tämä erityistoimivalta otetaan käyttöön Vantaan kaupungissa häiriötilanteissa ja tarvittaessa valtioneuvoston määrittelemissä poikkeusoloissa.

Erytistoimivallan käyttöön ottamisesta päättää kaupunginhallitus tai kiireellisessä tapauksessa kaupunginjohtaja. Erytistoimivallan käyttämisen lakkaamisesta päättää kaupunginhallitus.

7 § Apulaiskaupunginjohtajien tehtävät ja päätösvalta

Apulaiskaupunginjohtaja:

- vastaa toimialansa toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimialaansa kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan alaisuudessa
- vastaa toimialansa taloussuunnittelun ja muun resurssiohjauksen johtamisesta siten että kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja oman lautakunnan asettamat tavoitteet saavutetaan käytettävissä olevien resurssien avulla
- vastaa toimialansa toiminnan tuloksellisuudesta
- vastaa toimialansa tietosuojan ja tietoturvan järjestämisestä
- vastaa toimialansa sopimushallinnasta
- vastaa toimialansa viestinnästä
- vastaa toimialalla tehtäväalueensa projektien perustamisesta ja niihin osallistumisesta sekä projektien hallinnon, talouden ja hankintojen järjestämisestä
- vastaa toimialansa seudullisesta, valtakunnallisesta ja kansainvälisestä yhteistyöstä ja edunvalvonnasta sekä viranomaisyhteistyöstä
- vastaa toimialansa asioiden ja tavoitteiden valmistelusta sekä työskentelyn koordinoinnista
- vastaa toimialansa hallinnon, henkilöstön ja talouden kehittämisestä ja suunnittelusta.

Apulaiskaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä päättää toimialallaan:

1. palvelualueen jakamisesta palveluyksiköihin, lukuun ottamatta palvelualueisiin kuulumattomia palveluyksiköitä,
2. valtionavun hakemisesta ja muutoksen hakemisesta sitä koskevaan päätökseen sekä EU-avustuksen hakemisesta,
3. kaupungin puhevallan käyttämisestä tuomioistuimissa tai missä muuten kaupungin oikeudellinen edunvalvonta tulee kyseeseen, mikäli tässä hallintosäännössä ei ole muualla toisin määrätty,
4. tilojen, alueiden, rakennusten, laitosten, toimipisteiden ja irtaimiston käyttömaksuista ja korvauksista lautakunnan päättämien perusteiden mukaan,
5. ulkopuolisille tarjottavista palveluista ja tuotteista ja niistä perittävistä maksuista lautakunnan vahvistamien suoritus- ja hinnoitteluperusteiden mukaan, lukuun ottamatta varhaiskasvatuksen ja kerhotoiminnan maksuja sekä ympäristötoimen maksuja,
6. useampaa kuin yhtä palvelualueetta koskevista ja yhteisiä palveluita koskevista sopimuksista,
7. useampaa kuin yhtä palvelualueetta koskevista ja yhteisiä palveluita koskevista tutkimusluvista sekä tietoluvista,
8. yhteisiä palveluita koskevan sopimusperusteisen vahingonkorvauksen maksamisesta silloin, kun kysymys on määrältään ja perusteiltaan riidattomasta korvausvastuusta,
9. yhteisten palveluiden tilausoikeuksien myöntämisestä,
10. yhteisten palveluiden materiaalien myymisestä ja lahjoittamisesta,
11. yhteisten palveluiden tehtäväalueeseen kuuluviin yhdistyksiin liittymisestä, kun yhdistyksen vuotuinen jäsenmaksu on alle 200 euroa,
12. yhteisten palveluiden hallinnassa olevien toimipaikkojen aukioloajoista,
13. yhteisten palveluiden toimipisteen tilapäisestä sulkemisesta tai siirrosta,
14. yhteisten palveluiden hallinnassa olevan irtaimen omaisuuden, tilojen ja alueiden luovuttamisesta ulkopuoliseen käyttöön,
15. antaa suostumuksen rikosasiain käsittelyyn sakon ja rikesakon määräämisestä annetussa laissa säädetyllä tavalla kaupungin ollessa asianomistajana,

16. projektien perustamisesta ja niihin osallistumisesta sekä projektien hallinnon, talouden ja hankintojen järjestämisestä,
17. toimialallaan, julkisesta tiedonhallinnasta annetun lain 6 a luvun mukaisista automaattiseen ratkaisumenettelyyn liittyvistä tehtävänjaoista mikäli ratkaisumenettely koskee useampaa kuin yhtä palvelualueetta.
18. muistakin toimialalle kuuluvista useampaa kuin yhtä palvelualueetta tai yhteisiä palveluita koskevista asioista, ellei toisin ole säädetty tai määrätty.

Mikäli apulaiskaupunginjohtajalla on tämän lisäksi tehtäväkohtaista päätösvaltaa, säädetään siitä erikseen tässä säännössä asianomaisen toimialan kohdalla.

8 § Palvelualuejohtajien tehtävät ja päätösvalta

Palvelualuejohtaja:

- vastaa palvelualueensa johtamisesta ja kehittämisestä sekä työnjohto-oikeuden käyttämisestä palvelualueellaan
- vastaa palvelualueensa tuloksellisuudesta ja strategisesta ohjauksesta, siten että kaupungin kokonaistavoitteet toteutuvat
- vastaa palvelualueen määrärahojen jaosta
- vastaa palvelualueensa tietosuojan ja tietoturvan järjestämisestä
- vastaa palvelualueensa sopimushallinnasta
- vastaa palvelualueensa viestinnästä
- vastaa palvelualueen hallinnassa olevien tilojen, alueiden, rakennusten, ja laitosten käyttösäännöistä
- hakee palvelualueella tarvittavat luvat ja suostumukset

Palvelualuejohtaja tai hänen määräämänsä palvelualueellaan päättää:

1. palvelualueetta koskevista sopimuksista,
2. palvelualueetta koskevista tutkimusluvista sekä tietoluvista,

3. sopimusperusteisen vahingonkorvauksen maksamisesta silloin, kun kysymys on määrältään ja perusteiltaan riidattomasta korvausvastuusta,
4. tilausoikeuksien myöntämisestä,
5. materiaalien myymisestä ja lahjoittamisesta,
6. tehtäväalueeseensa kuuluviin yhdistyksiin liittymisestä, kun yhdistyksen vuotuinen jäsenmaksu on alle 200 euroa,
7. palvelualueen hallinnassa olevien toimipaikkojen aukioloajoista,
8. toimipisteen tilapäisestä sulkemisesta tai siirrosta,
9. palvelualueen hallinnassa olevan irtaimen omaisuuden, tilojen ja alueiden luovuttamisesta ulkopuoliseen käyttöön lukuun ottamatta kasvatuksen ja oppimisen toimialan sekä kaupunkikulttuurin toimialan hallinnassa olevien tilojen tilavarouksista niinä aikoina, kun tilat eivät ole palvelualueen omassa käytössä,
10. antaa suostumuksen rikosasiain käsittelyyn sakon ja rikesakon määräämisestä annetussa laissa säädetyllä tavalla kaupungin ollessa asianomistajana,
11. palvelualueella tarvittavien lupien ja suostumusten hakemisesta,
12. tehtäväalueellaan julkisesta tiedonhallinnasta annetun lain 6 a luvun mukaisista automaattiseen ratkaisumenettelyyn liittyvistä tehtävänjaoista.
13. muistakin palvelualueelle kuuluvista asioista, ellei toisin ole säädetty tai määrätty.

Mikäli palvelualuejohtajalla on tämän lisäksi tehtäväkohtaista päätösvaltaa, säädetään siitä erikseen tässä säännössä.

10 §

Vantaan hyvinvointikatsaus 2023

VD/1102/00.01.02.01/2024

RÅ/SK/JT

Hyvinvointiraportointi on osa kaupungin strategista toiminnan suunnittelua ja kehittämistä. Terveystietolain (1326/2010) 12 §:n mukaisesti Vantaalla raportoidaan valtuustolle kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista ja toteutetuista toimenpiteistä vuosittain. Hyvinvointiraportointia kutsutaan Vantaalla hyvinvointikatsaukseksi. Hyvinvointia edistävät toimenpiteet on esitelty hyvinvointisuunnitelmassa 2023–2025, jota seurataan erillisen aikataulun mukaisesti.

Hyvinvointikatsaus 2023 on laadittu Hyvinvointia rakentava Vantaa -strategiateeman ikäryhmäkohtaisissa asiantuntijaryhmissä: lapset, nuoret ja lapsiperheet; työikäiset ja nuoret aikuiset sekä ikääntyneet. Ryhmissä on edustus kaikilta toimialoilta sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelta. Työskentelystä vastaa hyvinvoinnin edistämisen asiantuntija Suvi Korhonen kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialalta.

Vantaan vuoden 2023 hyvinvointikatsauksen teemat nousevat THL:n vähimmäistietosisällöstä, jota on täydennetty Vantaan näkökulmasta tärkeillä indikaattoreilla. Katsauksessa on pääosin Vantaa-tasosta tietoa ja harkinnan mukaan myös tietoa Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen laajuisesti. Hyvinvointikatsaus 2023 on esitelty kaupunginvaltuuston selostustilaisuudessa 25.1.2024. Selostuksessa nousi esiin, että osa katsauksen tiedoista on vuodelta 2021, jolloin niiden informaatioarvo ei ole enää niin merkittävä. Lisäksi keskustelua herätti turvallisuuden tunne ja miten siihen voidaan vaikuttaa. Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunnassa 22.1.2024 keskustelua herätti lisääntynyt koulukiusaaminen, työttömyyden ja asunnottomuuden suhdanteet sekä NEET-nuorten tilanne.

Edellä mainittujen teemojen lisäksi katsauksen keskeisiä havaintoja ovat useiden ilmiöiden sukupuolittuneisuus. Aikuisväestön keskuudessa lihavuus ja liian vähäinen nukkuminen ovat lisääntyneet erityisesti naisten keskuudessa ja miehillä puolestaan korostuu alkoholin liikakäyttö. Tytöillä kokemus omasta terveydentilasta, fyysinen toimintakyky sekä mielen hyvinvointi on poikia heikompi. Myös koulupoissaolojen lisääntyminen koskee enemmän tyttöjä kuin poikia. Sen sijaan fyysistä uhkaa kokevat pojat tyttöjä enemmän ja yläkouluikäisissä ilman yhtään läheistä ystävää on enemmän poikia kuin tyttöjä.

Nuorten kohdalla muita tärkeitä havaintoja ovat sähkösavukkeiden (vapen) käytön merkittävä kasvu sekä alaikäisten tekemien väkivaltarikosten määrän kasvu.

Positiivisia havaintoja ovat kunnan liikunta- ja kulttuuripalveluiden kasvussa olevat kävijämäärät sekä se, että ikääntyneet saavat aiempaa paremmin digitukea. Kuntalaisten aktiivista elämää helpottavat lähellä sijaitsevat palvelut sekä joukkoliikenne. Opiskelijoiden vaikutusmahdollisuudet koulussa ovat Vantaalla paremmat kuin maassa keskimäärin ja lähes kaikilla vantaalaisilla lapsilla ja nuorilla on vähintään yksi viikoittainen harrastus.

Kaupunginhallitus 26.2.2024 § 10

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle Vantaan hyvinvointikatsaus 2023 tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Hyvinvointikatsaus 2023

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Hyvinvoinnin edistämisen asiantuntija Suvi Korhonen, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

A photograph of three children participating in a rope course activity. They are wearing helmets (blue, black, and pink) and harnesses, and are holding onto ropes. The background shows trees and a wooden structure.

VANTAAN HYVINVOINTI- KATSAUS 2023

JOHDANTO HYVINVOINTI- KATSAUKSEEN

Terveydenhuoltolain (1326/2010) 12 §:n mukaan kunnan tulee raportoida valtuustolle kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista ja toteutetuista toimenpiteistä vuosittain. Lisäksi kerran valtuustokaudessa on valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus. Vantaalla on tehty laaja hyvinvointikertomus viimeksi vuonna 2020.

Vantaan vuoden 2023 hyvinvointikatsauksen teemat nousevat THL:n vähimmäistietosisällöstä, jota on täydennetty erityisesti Vantaan näkökulmasta tärkeillä indikaattoreilla. Vähimmäistietosisältö on täydennetty kuulemalla Vantaan kaupungin toimialojen ja palvelualueiden näkemystä niistä ilmiöistä, jotka huolettavat arjen palveluissa. Katsauksessa on mukana myös vuosittain valtuustolle raportoitavia indikaattoreita. Vähimmäistietosisällön sekä vuosittain raportoitavat indikaattorit on merkattu esityksessä oikeaan yläkulmaan.

Katsausta alettiin kasaamaan tutkimalla, mitä tutkittua ja uutta tietoa on tarjolla. Suuri osa katsauksen tiedoista on uusia, mutta mukaan on nostettu myös aihevalinnan kannalta olennaisia vanhempia tietoja. Suurin osa katsauksen indikaattoreista käsittelee vain Vantaata, mutta tilannekohtaisesti mukaan on otettu sellaistaakin tietoa, joka on ollut saatavilla vain Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen laajuisesti.

Hyvinvointikatsaus 2023 on laadittu Hyvinvointia rakentava Vantaa – strategiateeman organisaatorakenteessa, johon kuuluvat eri ikäryhmiä edustavat asiantuntijaryhmät ja koordinaatioryhmä sekä johtoryhmä. Ryhmissä on edustus kaikilta toimialoilta sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelta.

Hyvinvoinnin tilaa seurataan Vantaalla vuosittain hyvinvointikatsauksen ja -kertomusten avulla. Hyvinvointikatsauksia ja -kertomuksia käytetään hyvinvointisuunnitelmien taustoituksessa. Vantaan hyvinvointityön tarkoituksena on turvata kaikkien kaupunkilaisten hyvinvointi.

Tässä hyvinvointikatsauksessa esiteltävät indikaattorit on jaoteltu THL:n vähimmäistietosisällön mukaisiin teemoihin. Katsauksen teemat ovat:

1. Elinolot
2. Terveys
3. Elintavat
4. Osallisuus
5. Vapaa-aika
6. Turvallisuus
7. Elinympäristö.

Kuva: Hyvinvointia rakentava Vantaa -strategiateeman toimintamalli.

ELINOLOT

VANTAAN HYVINVOINTIKATSAUS 2023

ELINOLOT

Elinolot-teemassa kuvataan vantaalaisten elinolosuhteita eri näkökulmista, kuten köyhyys- tai syrjäytymisriskiä, työttömyyttä, työkykyä, toimeentuloa ja asumista.

- Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella asuvien työkyky on hieman parantunut.
- Rakennetyöttömyys ja pitkäaikaistyöttömien määrä on Vantaalla laskenut.

- Vantaalla asuu runsaasti toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneita lapsiperheitä.
- Vantaalla työn ja koulutuksen ulkopuolella olevia nuoria on enemmän kuin muissa isoissa kaupungeissa. Riskiryhmässä ovat erityisesti ulkomaalaistaustaiset nuoret.
- Asunnottomien määrä Vantaalla on kasvanut.

VANTAALLA ASUU RUNSAASTI TOIMEENTULOTUKEA PITKÄAIKAISESTI SAANEITA LAPSIPERHEITÄ

TOIMEENTULOTUKEA PITKÄAIKAISESTI SAANEET LAPSIPERHEET, % LAPSIPERHEISTÄ

	2019	2020	2021	2022
Vantaa	5,6	5,4	5,5	5,5
Espoo	4	3,9	3,9	3,6
Helsinki	5	5	4,9	4,6
Koko maa	3,1	3	2,9	2,6

Vantaalla korostuu toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden lapsiperheiden osuus kaikista lapsiperheistä. Luku on yli kaksi kertaa suurempi kuin koko maassa. Se on myös pääkaupunkiseudun suurin. Prosenttiosuus on pysynyt lähes samana viime vuodet.

Lapsiperheiden toimeentuloa kuvaa myös ahtaasti asuvien lapsiasuntokuntien osuus kaikista lapsiasuntokunnista, joka oli vuonna 2022 Vantaalla 32 %. Osuus on pienempi kuin Helsingissä (34 %) mutta suurempi kuin koko maassa keskimäärin (28 %).

Lähde: Toimeentulotukirekisteri (THL)

SYRJÄYTYMISRISKISSÄ OLEVIENTEN NUORTEN MÄÄRÄ ON VÄHENTYNYT

SYRJÄYTYMISRISKISSÄ (EI TYÖSSÄ, EI KOULUTUKSESSA, EI VARUSMIESPALVELUKSESSA) OLEVAT 18-24-VUOTIAAT, % VASTAAVAN IKÄISISTÄ

ALUE	SUKUPUOLI	2020	2021	MUUTOS (%-YKS.)
Vantaa	Yhteensä	19,1	16,9	-2,3
Vantaa	Miehet	20,5	18,8	-1,7
Vantaa	Naiset	17,6	15,0	-2,6
Koko maa	Yhteensä	18,3	15,4	-2,9
Koko maa	Miehet	21,1	17,8	-3,3
Koko maa	Naiset	15,3	12,8	-2,5

Syrjäytymisriskissä olevien nuorten eli NEET-nuorten määrä on vähentynyt kautta maan. Vantaalla muutos etenkin miesten osalta on ollut muuta maata hitaampaa.

Nuorisotyöttömyys on laskenut koko maan tasolla. Tämä näkyy myös syrjäytymisriskissä olevien nuorten eli NEET-nuorten määrässä.

Lähde: Työssäkäyntitilasto (Tilastokeskus)

ULKOMAALAISTAUSTAISILLA NUORILLA ON MUITA SUUREMPI RISKI JÄÄDÄ TYÖN JA KOULUTUKSEN ULKOPUOLELLE

NEET-NUORTEN (EI TYÖSSÄ, EI KOULUTUKSESSA, EI VARUSMIESPALVELUKSESSA) MÄÄRÄ
VANTAALLA IKÄRYHMÄSTÄ % JA LUKUMÄÄRÄ SEKÄ SYNTYPERÄN MUKAAN % JA LUKUMÄÄRÄ

	VANTAA YHTEENSÄ	SUOMALAISTAUSTAINEN	ULKOMAALAISTAUSTAINEN, SYNTYNUT SUOMESSA	ULKOMAALAISTAUSTAINEN, SYNTYNUT ULKOMAILLA
NEET-nuorten osuus %	14	12	15	23
NEET-nuoret	6 620	4 375	396	1 849
Koko ikäryhmä 15-29 v.	46 502	35 751	2 586	8 165

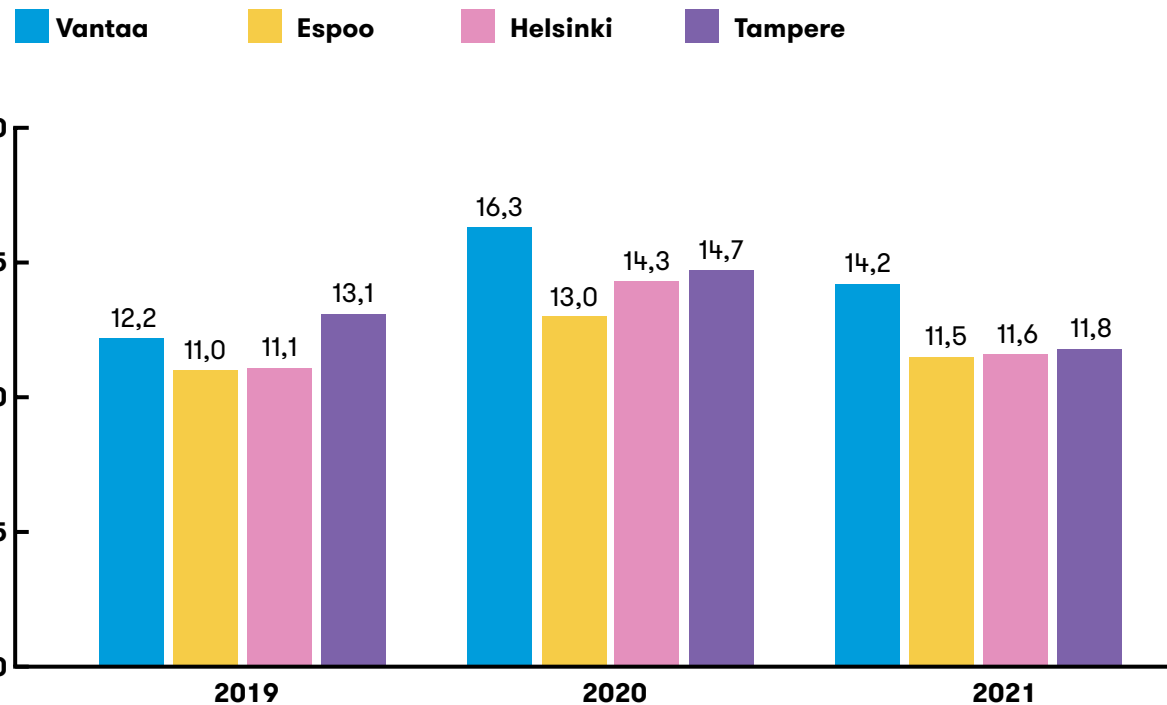
Ulkomaalaistaustaisissa nuorissa on enemmän työn ja koulutuksen ulkopuolella olevia verrattuna koko ikäryhmään.

Riski syrjäytyä on suurin ulkomailla syntyneillä ulkomaalaistaustaisilla nuorilla. Myös Suomessa syntyneillä ulkomaalaistaustaisilla nuorilla syrjäytymisriski on kohonnut.

Lähde: Tilastokeskus

VANTAALLA TYÖN JA KOULUTUKSEN ULKOPUOLELLA OLEVIA NUORIA ENEMMÄN KUIN MUISSA SUURISSA KAUPUNGEISSA

15–29-VUOTIAIDEN NEET-NUORTEN (EI TYÖSSÄ, EI KOULUTUKSESSA, EI VARUSMIESPALVELUKSESSA) OSUUS (%) VASTAAVASTA IKÄLUOKASTA ISOISSA KAUPUNGEISSA

Vantaalla työn ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten määrä on pysynyt koronan jälkeen muita suuria kuntia korkeammalla tasolla.

Lähde: Tilastokeskus

VANTAAN JA KERAVALAN HYVINVOINTIALUEELLA ASUVIEN TYÖKYKY ON HIEMAN PARANTUNUT

TYÖKYVYTTÖMYYSINDEKSI, IKÄVAKIOITU

Indeksiluvut kuvaavat hyvinvointialueiden väestön terveyttä ja työkykyä suhteessa koko maan tasoon (koko maa = 100). Indeksien arvo on sitä suurempi, mitä yleisempää sairastuvuus tai työkyvyttömyys alueella on.

	2019	2020	2021
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue	76,3	75,7	74,4
Helsinki kaupunki	73	71,9	70,5
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue	80,5	78,7	77,4
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue	85,9	85,2	84,9
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	69,2	69	68,5
Koko maa	100	100	100

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella asuvien työkyky on hieman parantunut ja suhteessa koko maan tasoon alueella on vähemmän työkyvyttömyyttä.

Lähteet: Kansallinen terveystietosisältö (Kela ja THL)

RAKENNETYÖTTÖMYYS ON VANTAALLA LASKENUT

VAIKEASTI TYÖLLISTYVÄT (RAKENNETYÖTTÖMYYS), % 15-64-VUOTIAISTA

		2020	2021	2022	MUUTOS (%-YKS.)
Vantaa	Yhteensä	4,2	6,2	5,5	-0,7
Vantaa	Miehet	4,5	6,6	5,8	-0,8
Vantaa	Naiset	3,9	5,8	5,2	-0,6
Koko maa	Yhteensä	4,6	5,3	4,5	-0,8
Koko maa	Miehet	5,2	6,0	5,2	-0,8
Koko maa	Naiset	3,9	4,5	3,8	-0,7

Rakennetyöttömyys on hieman laskenut kautta maan. Myös Vantaalla rakennetyöttömien määrä on laskenut.

Rakennetyöttömyydellä tarkoitetaan suhdannetilanteesta riippumatonta työttömyysastetta. Pitkittynyt heikko taloustilanne voi lisätä riskiä rakennetyöttömyyden kasvulle.

Lähde: Työnvälitystilasto (TEM)

ASUNNOTTOMIEN MÄÄRÄ VANTAALLA ON KASVANUT

ASUNNOTTOMAT YKSIN ASUVAT / 1 000 ASUKASTA

	2019	2020	2021	2022
Vantaa	1,2	1	0,9	1,2
Espoo	2,6	2,3	1,8	1,3
Helsinki	1,6	1,5	1,5	1,2
Koko maa	0,8	0,8	0,7	0,7

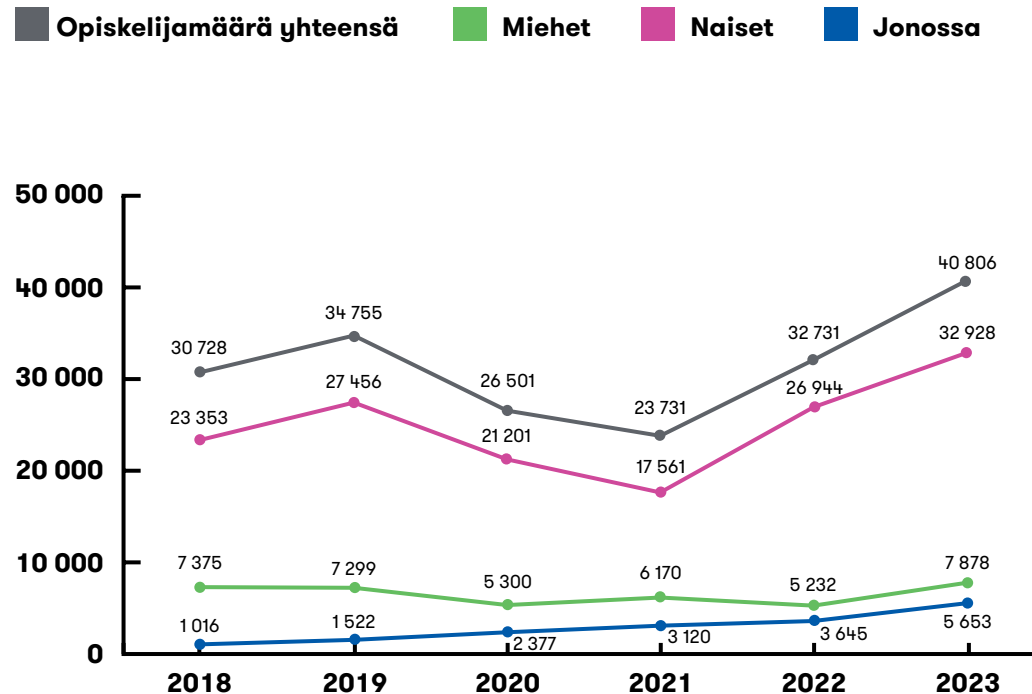
Vantaalla oli asunnottomia vuonna 2022 yhteensä 291, joista naisia oli 75 ja nuoria, alle 25-vuotiaita 44.

43 % asunnottomista Vantaalla oli maahanmuuttajataustaisia.

Lähde: Asunnottomat 2022, ARAn selvitys 2/2023

VANTAAN AIKUISOPISTON OPISKELIJAMÄÄRÄT KASVUSSA

VANTAAN AIKUISOPISTON OPISKELIJAMÄÄRÄ 2018–2023,
(ei sisällä aikuisten perusopetuksen opiskelijoita)

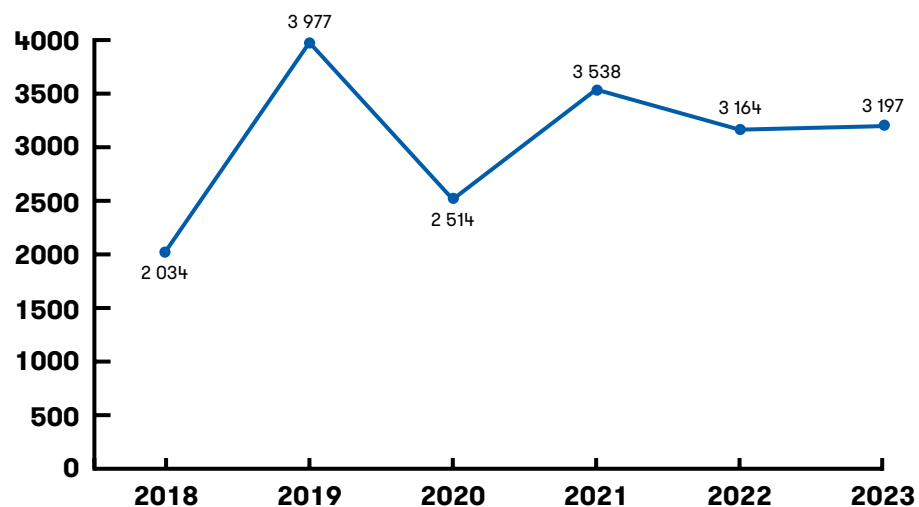
Aikuisopiston opiskelijamäärä väheni huomattavasti koronapandemian aikana, mutta on palautunut 2022–2023 aikana pandemiaa edeltävälle tasolle.

Aikuisopiston kurssipaikkaa jonottavien määrä on selvästi kasvussa.

Lähde: Vantaan aikuisopiston tilasto

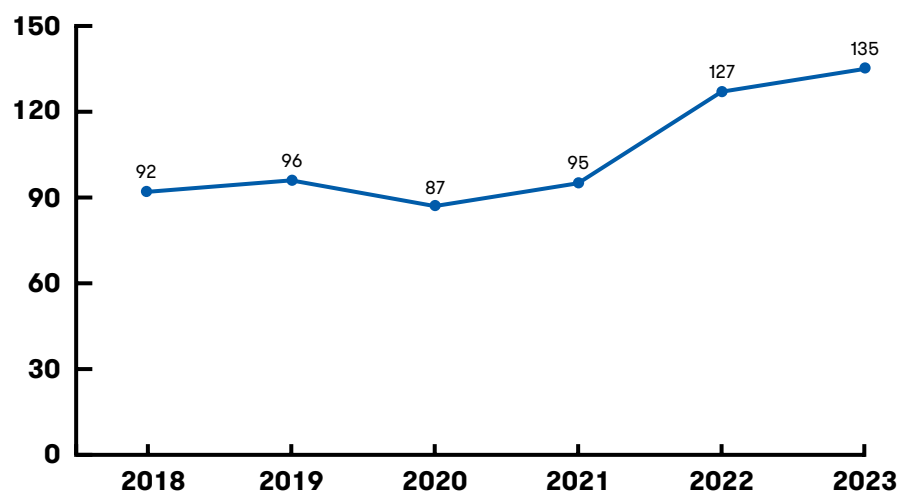
AIKUISTEN PERUSOPETUKSEN TARVE VANTAALLA KASVAA

SUORITETTUIJEN KURSSIEN MÄÄRÄ

Aikuisten perusopetus on maahanmuuttajille suunnattua perusopetusta, joka antaa valmiudet toisen asteen opintoihin tai työelämään.

OPIKELIJAMÄÄRÄ

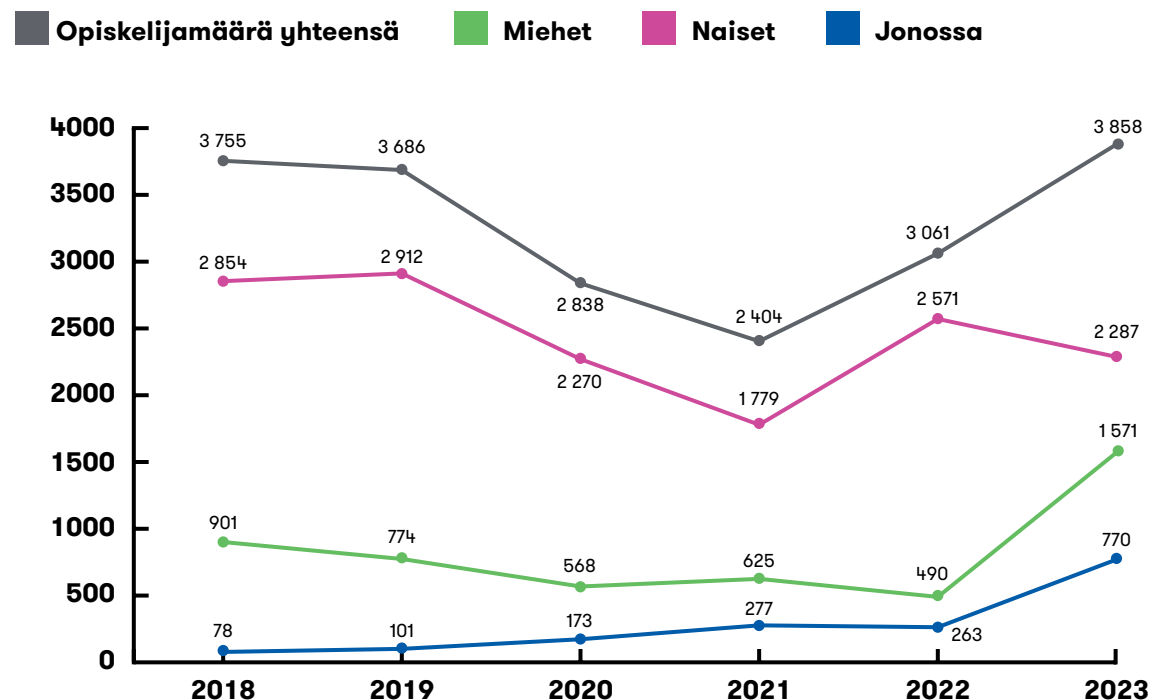

Aikuisten perusopetuksen opiskelijamäärä Vantaalla on kasvussa. Tällä hetkellä opiskelupaikat ovat täynnä.

Lähde: Vantaan aikuisopiston tilasto

AIKUISTEN S2-OPETUKSELLE ON VANTAALLA SUURI TARVE

SUOMI TOISENA KIELENÄ (S2) -OPISKELIJOIDEN MÄÄRÄ

Suomi toisena kielenä -opiskelijoiden (S2) määrä Vantaan aikuisopistossa on kasvanut vuonna 2023 merkittävästi.

Suomen kielen opintoihin on jonossa ennätysmäärä ihmisiä.

Vuonna 2023 noin 60 % S2-opetukseen osallistuneista oli naisia.

Lähde: Vantaan aikuisopiston tilasto

YKSIN ASUVIEN OSUUS 75 VUOTTA TÄYTTÄNEISSÄ ON PYSYNYT ENNALLAAN

**75-VUOTTA TÄYTTÄNEIDEN YKSIN ASUVIEN OSUUS VASTAAVAN
IKÄISESTÄ ASUNTOVÄESTÖSTÄ, %**

	2019	2020	2021	2022
Vantaa	45,0	44,8	44,2	44,2
Espoo	42,0	41,3	41,3	41,7
Helsinki	53,3	52,5	51,9	51,7
Koko maa	46,7	46,2	45,8	45,5

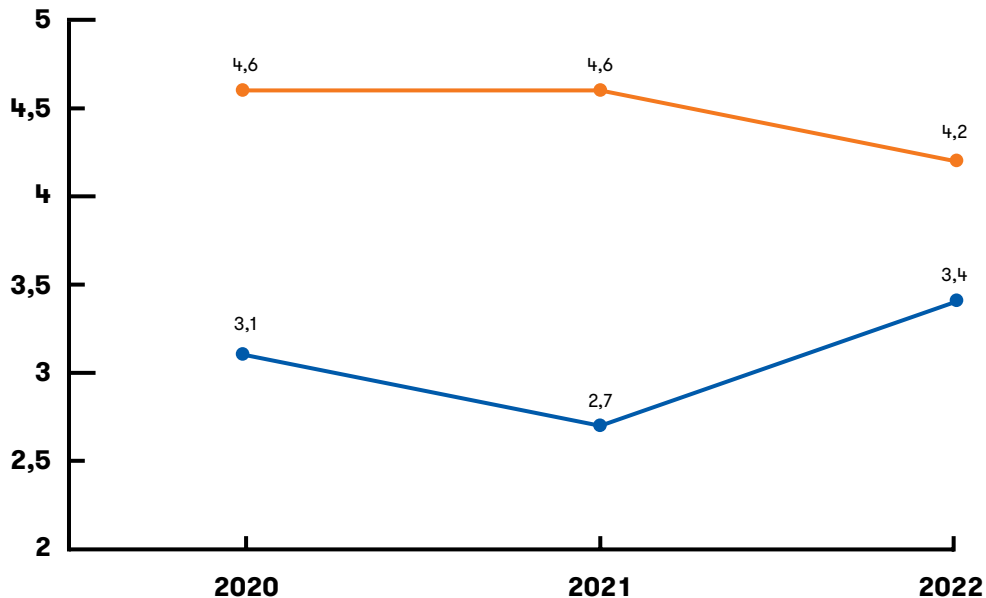
Yksin asuvien osuus 75 vuotta täyttäneissä on pysynyt ennallaan. Osuus on hieman suurempi kuin Espoossa ja pienempi kuin Helsingissä ja koko maassa.

Lähde: Asunnot ja asuinolot -tilasto (Tilastokeskus)

OMAISHOIDON TUELLA KOTONA HOIDETTAVIEN MÄÄRÄ ON KASVUSSA

OMAISHOIDON TUEN 75 VUOTTA TÄYTTÄNEET HOIDETTAVAT VUODEN AIKANA,
% VASTAAVAN IKÄISESTÄ VÄESTÖSTÄ

Vantaa Koko maa

Omaishoidon tuella kotona hoidettavien 75 vuotta täyttäneiden vantaalaisten osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on kasvussa. Määrä on pienempi koko maahan verrattuna.

Koko maassa omaishoidon tuella kotona hoidettavien määrä on hieman laskenut.

Lähde: Sosiaalipalvelujen toimintatilasto (THL)

TERVEYS

VANTAAN HYVINVOINTIKATSAUS 2023

TERVEYS

Terveys-teemassa kuvataan vantaalaisten fyysistä ja psyykkistä terveyttä. Terveysteen liittyy olennaisesti myös ihmisen oma kokemus terveydentilasta ja onnellisuudesta.

- Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella asuvien aikuisten terveys on kohentunut.
- Poikien fyysinen toimintakyky on parantunut.

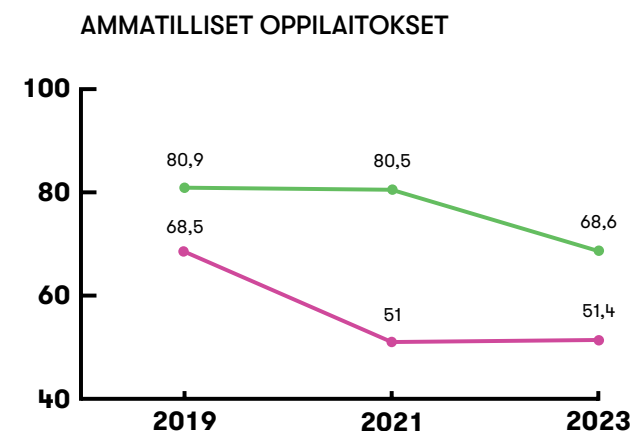
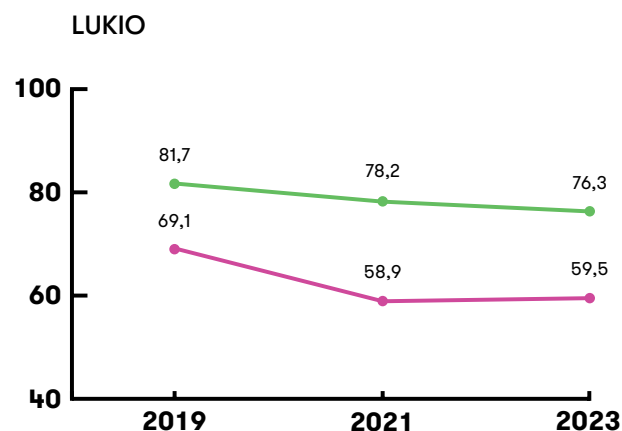
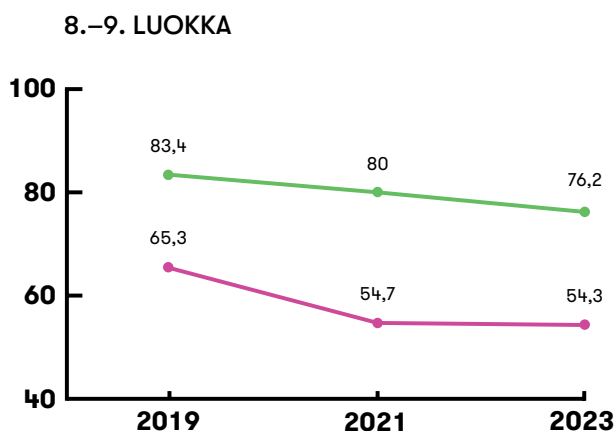
- Yhä useampi ala- ja yläkoululainen kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi.
- Vain noin neljännes nuorista kokee mielen hyvinvoinnin vahvaksi.
- Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella lihavuus on yleistynyt.

VALTAOSA LAPSISTA JA NUORISTA ON EDELLEEN TYTYVÄISIÄ ELÄMÄÄNSÄ, MUTTA NUORTEN TYTYVÄISYYS ELÄMÄÄNSÄ ON LASKENUT EDELLEEN

TYTYVÄINEN ELÄMÄÄNSÄ TÄLLÄ HETKELLÄ, %.

■ Pojat ■ Tytöt

Valtaosa vantaalaisista lapsista ja nuorista on tyytyväisiä elämäänsä. Kaikkein tyytyväisimpiä elämäänsä ovat alakoulun 4.-5.-luokkalaiset. Nuorten osalta trendi on kuitenkin edelleen laskeva, vuonna 2023 kaksi kolmesta yläkouluikaisesta kokee olevansa tyytyväinen elämäänsä. Vantaalla tyytyväisyys elämään on lähellä koko maan tasoa.

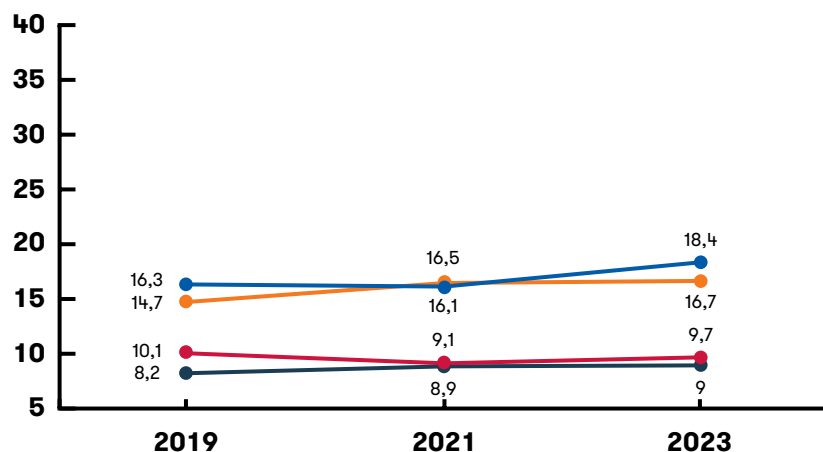
Lähde: Kouluterveyskysely (THL)

YHÄ USEAMPI PERUSOPETUSIKÄINEN KOKEE TERVEYDENTILANSA KESKINKERTAISEKSI TAI HUONOKSI - MYÖS KOULUPOISSAOLOT OVAT LISÄÄNTYNEET

KOKEE TERVEYDENTILANSA KESKINKERTAISEKSI TAI HUONOKSI, %.

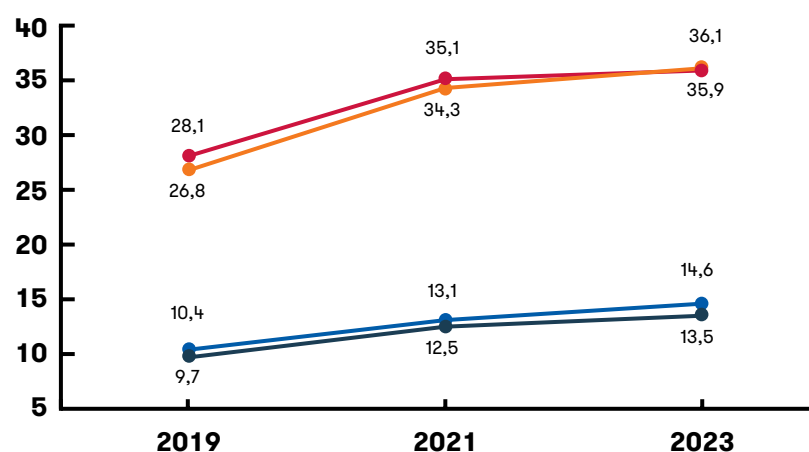
■ 4.-5. luokka Vantaa ■ 8.-9. luokka Vantaa ■ 4.-5. luokka Koko maa ■ 8.-9. luokka Koko maa

POJAT

Tytöt kokevat terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi merkittävästi poikia useammin. Yläkouluikäisistä tytöistä jo kolmannes kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. Terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokevien osuus on lisääntynyt yläkoululaisten ja alakoululaisten osalta. Toisen asteen oppilaitoksissa opiskelevista opiskelevien nuorten osalta terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokevien osuus on jonkin verran vähentynyt kahden vuoden takaisesta. Edelleen kuitenkin lähes joka neljäs nuori kokee terveydentilansa keskin-

TYTÖT

kertaiseksi tai huonoksi. Vantaan tilanne on hieman kansallista keskiarvoa heikempi ja tapahtunut kehitys vastaa koko maassa tapahtunutta kehitystä.

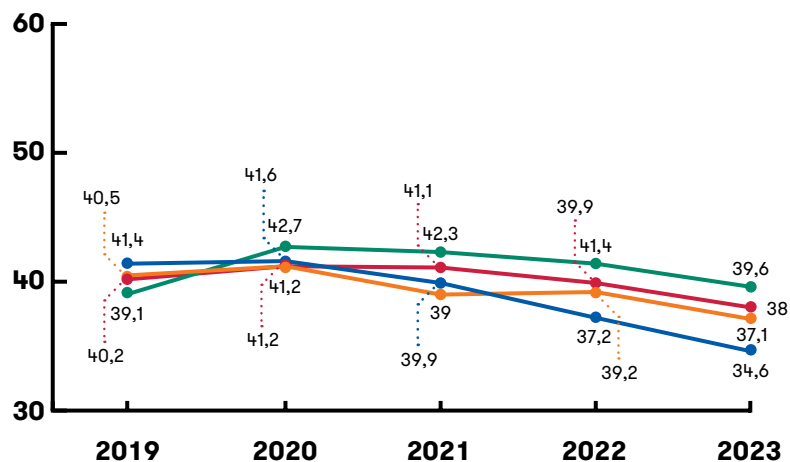
Kouluterveyskyselyn tulosten mukaan oppilaiden itse ilmoittamat poissaolot koulussa sairauden ja muiden syiden vuoksi ovat Vantaalla yleisempiä kuin maassa keskimäärin. Erityisesti tytöt kertovat merkittävästi poikia useammin olevansa koulusta pois sairauden vuoksi tai muiden syiden takia.

POIKIEN FYYSINEN TOIMINTAKYKY ON PARANTUNUT JA TYTTÖJEN HEIKENTYNYT

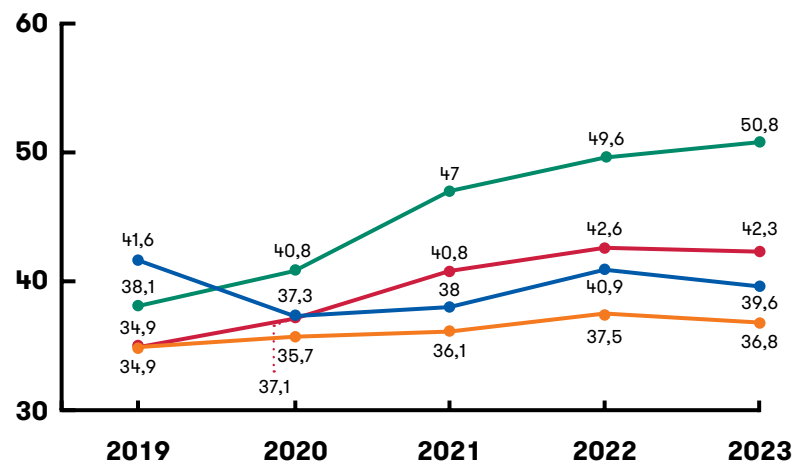
HEIKKO FYYSINEN TOIMINTAKYKY, %.

5. luokka, Vantaa 5. luokka, Koko maa 8. luokka, Vantaa 8. luokka, Koko maa

POJAT

TYTÖT

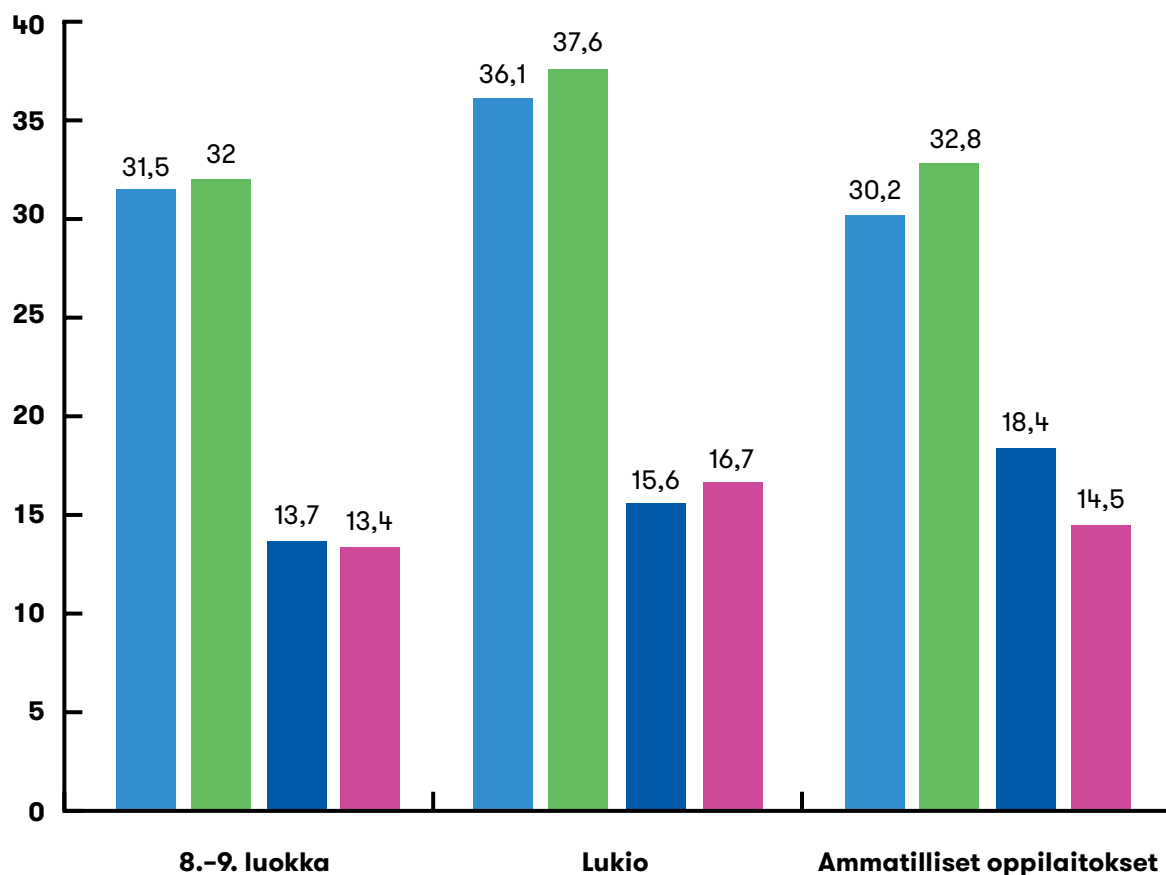
Vantaalaisten poikien fyysinen toimintakyky on tyttöjä parempi. Se on myös kehittynyt parempaan suuntaan erityisesti 5.-luokkalaissilla pojilla. 8.-luokkalaisten tyttöjen fyysinen toimintakyky on sen sijaan heikentynyt viime vuosina ja heistä jopa puolet on heikossa fyysisessä kunnossa. Vantaalaisten tyttöjen fyysinen toimintakyky on selkeästi heikompi kuin heidän ikäluokallaan koko maassa keskimäärin.

Lähde: MOVE!-mittaus (Opetushallitus)

NOIN NELJÄNNES NUORISTA KOKEE MIELEN HYVINVOINNIN VAHVAKSI

KOKENUT POSITIIVISTA MIELENTERVEYTTÄ VIIMEISEN KAHDEN VIIKON AIKANA, % (2023)

Vantaa, pojat Koko maa, pojat Vantaa, tytöt Koko maa, tytöt

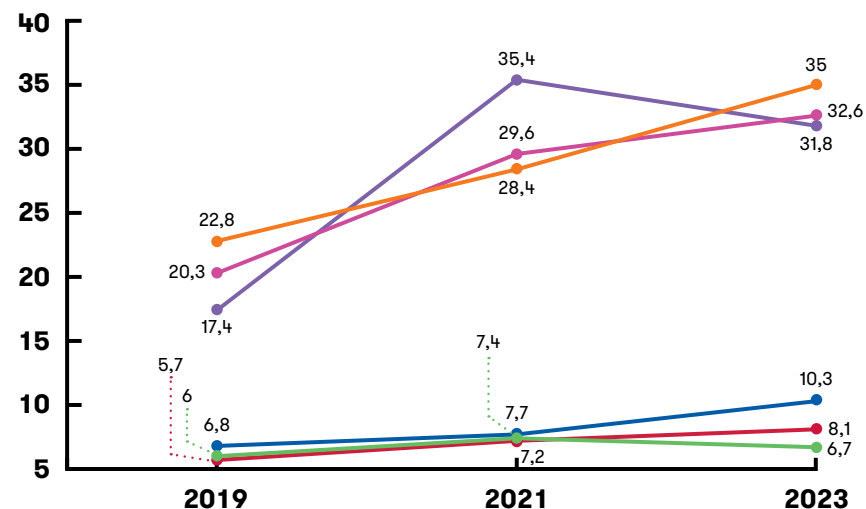
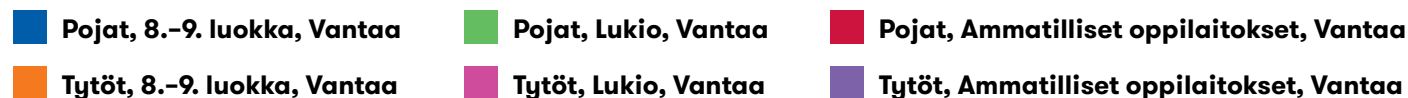

Positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana kokeneiden nuorten osuus on Vantaalla lähellä kansallista keskiarvoa. Näiden oppilaiden osuus on laskussa yläkoululaisten osalta, lukiolaisten kohdalla tilanne on pysynyt lähes ennallaan. Pojat kokevat positiivista mielenterveyttä huomattavasti tyttöjä useammin. Erityisesti positiivista mielenterveyttä kokeneiden yläkouluikäisten tyttöjen osuus on laskenut.

Lähde: Kouluterveyskysely (THL)

AHDISTUNEISUUTTA KOKEVIEN NUORTEN OSUUS KASVAA EDELLEEN

KOHTALAINEN TAI VAIKEA AHDISTUS, %.

Tytöistä merkittävä osa kokee kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta. Yläkouluikäisten tyttöjen kokema kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus on edelleen lisääntynyt kahden vuoden takaisesta, sitä kokee heistä jo yli kolmannes. Myös poikien kokema kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus jatkaa yleistymistään, mutta on huomattavasti tyttöjä alhaisempaa. Poikien osalta kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta kokee harvempi kuin joka kymmenes nuori.

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus on yleistä myös lukiossa opiskelevien tyttöjen keskuudessa ja kehitys on edelleen negatiivista.

Tilanne Vantaalla on lähellä koko maan tasoa, mutta yläkoulu- ja lukioikäisten tyttöjen sekä yläkouluikäisten poikien osalta kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus on Vantaalla jonkin verran yleisempää kuin maassa keskimäärin.

Lähde: Kouluterveyskysely (THL)

VANTAAN JA KERAVAN HYVINVOINTIALUEELLA AIKUISVÄESTÖN LIHAVUUS ON YLEISTYNYT

LIHAVIEN OSUUS (KEHON PAINOINDEKSI BMI ≥ 30) %, 20–64-VUOTIAAT

		2020	2022
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue	Miehet	24,9	25
	Naiset	23,5	27,2
	Yhteensä	24,2	26,1
Helsingin kaupunki	Miehet	18,7	19,9
	Naiset	15,7	18,8
	Yhteensä	17,1	19,3
Koko maa	Miehet	23,4	24,3
	Naiset	22,8	24,4
	Yhteensä	23,1	24,4

Lihavuus on yleisempää Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella verrattuna koko maahan ja Helsinkiin.

Naisten lihavuus Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella on lisääntynyt.

Lähde: Terve Suomi –tutkimus (THL)

VANTAAN JA KERAVAL HYVINVOINTIALUEELLA AIKUISVÄESTÖN TERVEYS ON KOHENTUNUT

SAIRASTAVUUSINDEKSI, IKÄVAKIOITU

Indikaattori ilmaisee alueen väestön sairastavuutta suhteessa koko maan tasoon. Mitä suuremman arvon alue saa, sitä yleisempää on sairastavuus tällä alueella. Alueen indeksilukua tulkitaan suhteessa koko maan lukuun, joka saa arvon 100 tietokannassa saatavilla olevan aikasarjan viimeisimpänä vuonna.

	2019	2020	2021
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue	94,9	93,6	92,1
Helsingin kaupunki	92,8	92,7	92,2
Koko maa	102	101,1	100

Sairastavuusindeksin mukaan Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella asuu aiempaa terveempää väestöä.

Koko maahan verrattaessa Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella asuvat ovat keskimääräistä terveempiä.

IKÄÄNTYNEIDEN KOKEMUS ELÄMÄNLAADUSTA ON LASKENUT JA KOKEMUS ONNELLISUUDESTA PYSYNYT SAMANA

VANTAAN JA KERAVALAN HYVINVOINTIALUE

	2020	2022
Elämänlaatunsa hyväksi tuntevien osuus (%), 65 vuotta täyttäneet	61,3	52,8
Elämänlaatunsa hyväksi tuntevien osuus (%), 75 vuotta täyttäneet	46,6	45,9
Onnelliseksi itsensä kokeneiden osuus (%), 65 vuotta täyttäneet	56,3	56,6
Onnelliseksi itsensä kokeneiden osuus (%), 75 vuotta täyttäneet	49,2	49,8

Elämänlaatunsa hyväksi tuntevien osuus on laskenut ikääntyneillä, erityisesti 65 vuotta täyttäneillä. Kuitenkin 65 vuotta täyttäneissä on enemmän elämänlaadun hyväksi tuntevia kuin 75 vuotta täyttäneissä.

Onnelliseksi itsensä kokevien osuus on pysynyt molemmissa ikäryhmissä jokseenkin samana. Osuus on suurempi 65 vuotta täyttäneissä.

Muihin Uudenmaan hyvinvointialueisiin sekä Helsinkiin verrattuna Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella on keskimääräistä vähemmän elämänlaatunsa hyväksi tuntevia ikääntyneitä. Sen sijaan onnelliseksi itsensä kokeneiden määrä on keskimääräistä suurempi.

Lähde: Terve Suomi -tutkimus (THL)

ELINTAVAT

VANTAAN HYVINVOINTIKATSAUS 2023

ELINTAVAT

Elintavat-teemassa tarkastellaan ravitsemustottumuksia, päihteiden käyttöä, liikunta-aktiivisuutta sekä unen määrää. Kunnan tarjoamilla palveluilla voidaan tukea kuntalaisten terveellisiä elintapoja.

- Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuus on hieman lisääntynyt.
- Kunnan tarjoaman hyvinvointimentorointi-palvelun suosio on kasvanut.
- Uimahallien kävijämäärät ja ohjatun liikunnan osallistujamäärät ovat kasvaneet. Myös virtuaalijumpat ovat suosittuja kuntalaisten keskuudessa.

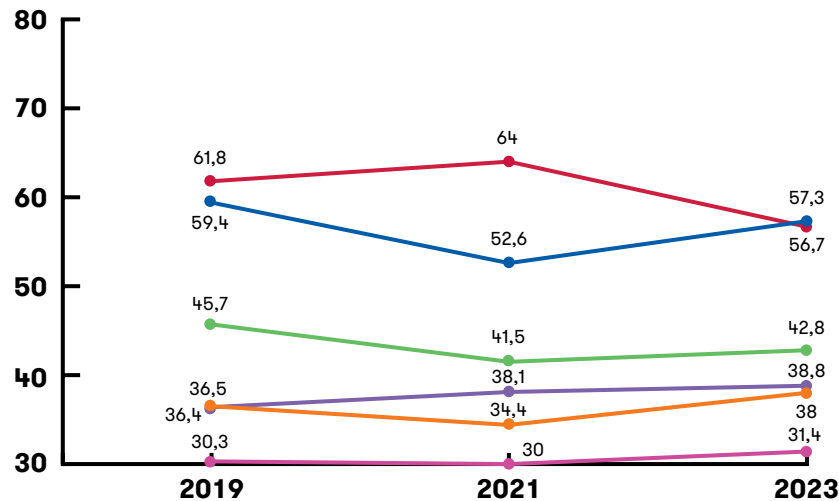

- Nuorten sähkösavukkeiden (vapen) käyttö on lisääntynyt merkittävästi. Yläkouluikäisistä joka kymmenes kertoo käyttävänsä sähkösavukkeita päivittäin.
- Työikäisistä miehistä yhä useampi käyttää liikaa alkoholia.
- Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella liian vähän nukkuvien naisten määrä on kasvanut selvästi.
- Yli puolet aikuisista ei liiku terveytensä kannalta riittävästi.

KOULURUOKA JÄÄ VANTAALAISILTA NUORILTA USEIN VÄLIIN

EI SYÖ KOULULOUNASTA PÄIVITTÄIN, %

Vantaalla kaikissa ikäryhmissä on enemmän kuin valtakunnallisesti niitä, jotka eivät syö koululounasta päivittäin. Koululounas jää vantaalaisilta nuorilta myös useammin väliin kuin Helsingissä ja Espoossa. Koululounaan väliin jättävien oppilaiden osuus on lisääntynyt yläkouluissa ja lukioissa viimeisen kahden vuoden aikana. Tytöt jättävät koululounaan syömättä poikia useammin.

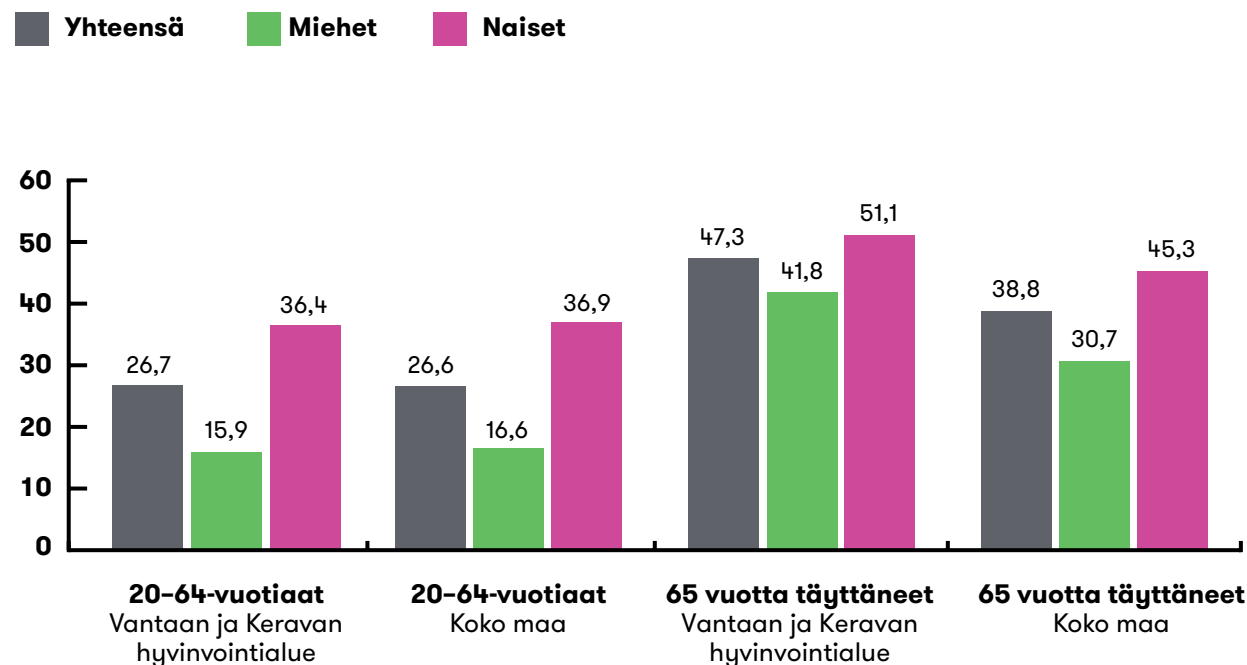
Oppilaiden kokemukset kouluruuan laadusta, mausta ja riittävydestä ovat Vantaalla kaikissa ikäryhmissä merkittävästi heikompia kuin koko maassa keskimäärin. Lasten ja nuorten tyytyväisyys kouluruuan laatuun on heikentynyt kahden vuoden takaiseen verrattuna muilla kouluasteilla ammatillisia oppilaitoksia lukuun ottamatta.

KOULULOUNAS ON LAADULTAAN HYVÄÄ, %

	4.-5. LUOKKA		8.-9. LUOKKA		LUKIO		AMMATILLISET OPPILAITOKSET	
	2021	2023	2021	2023	2021	2023	2021	2023
Vantaa	-	44,2	33	21,1	48,9	43,1	54,4	57

NAISET SYÖVÄT MIEHIÄ AKTIIVISEMMIN KASVIKSIA, HEDELMIÄ JA MARJOJA

USEITA KERTOJA PÄIVÄSSÄ KASVIKSIA SEKÄ HEDELMIÄ JA MARJOJA SYÖVIEN OSUUS (%) VUONNA 2022

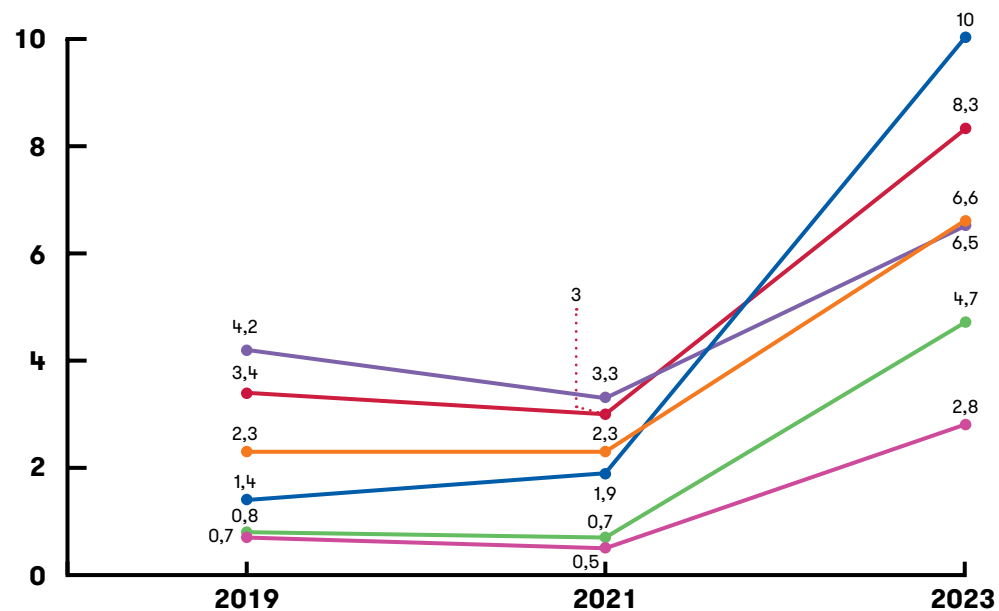
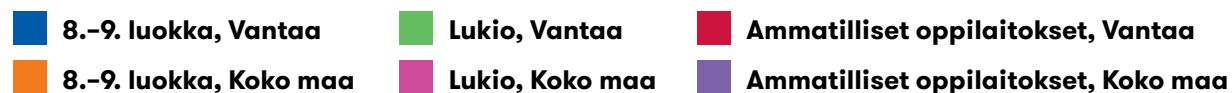
65 vuotta täyttäneet syövät kasviksia, hedelmiä ja marjoja enemmän kuin 20-64-vuotiaat.

Miehet syövät molemmissa ikäluokissa vähemmän kasviksia, hedelmiä ja marjoja verrattuna naisiin.

20-64-vuotiaissa useita kertoja päivässä kasviksia sekä hedelmiä ja marjoja syövien osuus on Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella keskimäärin sama kuin koko maassa. 65 vuotta täyttäneissä osuus on Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella suurempi kuin valtakunnallisesti.

NUORTEN SÄHKÖSAVUKKEIDEN KÄYTTÖ ON LISÄÄNTYNYT MERKITTÄVÄSTI

KÄYTTÄÄ SÄHKÖSAVUKKEITA PÄIVITTÄIN, %

Sähkösavukkeiden päivittäinen käyttö on lisääntynyt kahden vuoden aikana merkittävästi kaikissa ikäryhmissä ja on Vantaalla yleisempää kuin muualla Suomessa. Erityisen paljon on lisääntynyt yläkouluikäisten päivittäinen sähkösavukkeiden käyttö - heistä jopa joka kymmenes kertoo käyttävänsä sähkösavuketta päivittäin. Sähkösavukkeiden päivittäinen käyttö on yläkouluikäisten osalta Vantaalla yleisempää kuin koko maassa keskimäärin.

Lähde: Kouluterveyskysely (THL)

TYÖIKÄISISTÄ MIEHISTÄ YHÄ USEAMPI KÄYTTÄÄ LIIKAA ALKOHOLIA

ALKOHOLIA LIIKAA KÄYTTÄVIEN OSUUS, %

INDIKAATTORI	ALUE	SUKUPUOLI	2020	2022
Alkoholia liikaa käyttävien osuus (AUDIT-C) (%), 20–64-vuotiaat	Vantaan ja Keravan hyvinvointialue	Miehet	35,9	39,9
		Naiset	19,7	15,7
		Yhteensä	27,6	27,4
	Helsingin kaupunki	Miehet	39,9	28,6
		Naiset	21,9	22,4
		Yhteensä	30,5	25,6
	Koko maa	Miehet	37,9	35,1
		Naiset	21,9	22,3
		Yhteensä	30,1	29,0
Alkoholia liikaa käyttävien osuus (AUDIT-C) (%), 65 vuotta täyttäneet	Vantaan ja Keravan hyvinvointialue	Miehet	54	48,1
		Naiset	23,9	20,3
		Yhteensä	38,6	32,6
	Helsingin kaupunki	Miehet	53,2	53,7
		Naiset	25,9	25
		Yhteensä	38,3	36,9
	Koko maa	Miehet	49,5	46,7
		Naiset	20,2	18,8
		Yhteensä	34,3	32

Alkoholia liikaa käyttävien osuus on suurempi miehissä kuin naisissa.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella alkoholia liikaa käyttävien työikäisten miesten osuus on kasvanut toisin kuin koko maassa ja Helsingissä.

Lähde: Terve Suomi -tutkimus

YHÄ USEAMPI NAINEN NUKKUU LIIAN VÄHÄN

RIITTÄMÄTTÖMÄSTI NUKKUVIEN OSUUS (%), 20-64-VUOTIAAT*

ALUE	SUKUPUOLI	2020	2022
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue	Miehet	27,1	20,0
	Naiset	18,1	26,6
	Yhteensä	22,4	23,5
Helsingin kaupunki	Miehet	21,7	27,7
	Naiset	20,5	22,6
	Yhteensä	21,1	25,1
Koko maa	Miehet	21,6	25,2
	Naiset	22,4	23,1
	Yhteensä	22,0	24,2

*Tulos perustuu kysymykseen: ”Nukutko mielestäsi tarpeeksi?”. Vastausvaihtoehdot olivat: 1. kyllä, lähes aina, 2. kyllä, usein, 3. harvoin tai tuskin koskaan, 4. en osaa sanoa. Riittämättömästi nukkuvien osuus muodostuu vastausvaihtoehdon 3 valinneista.

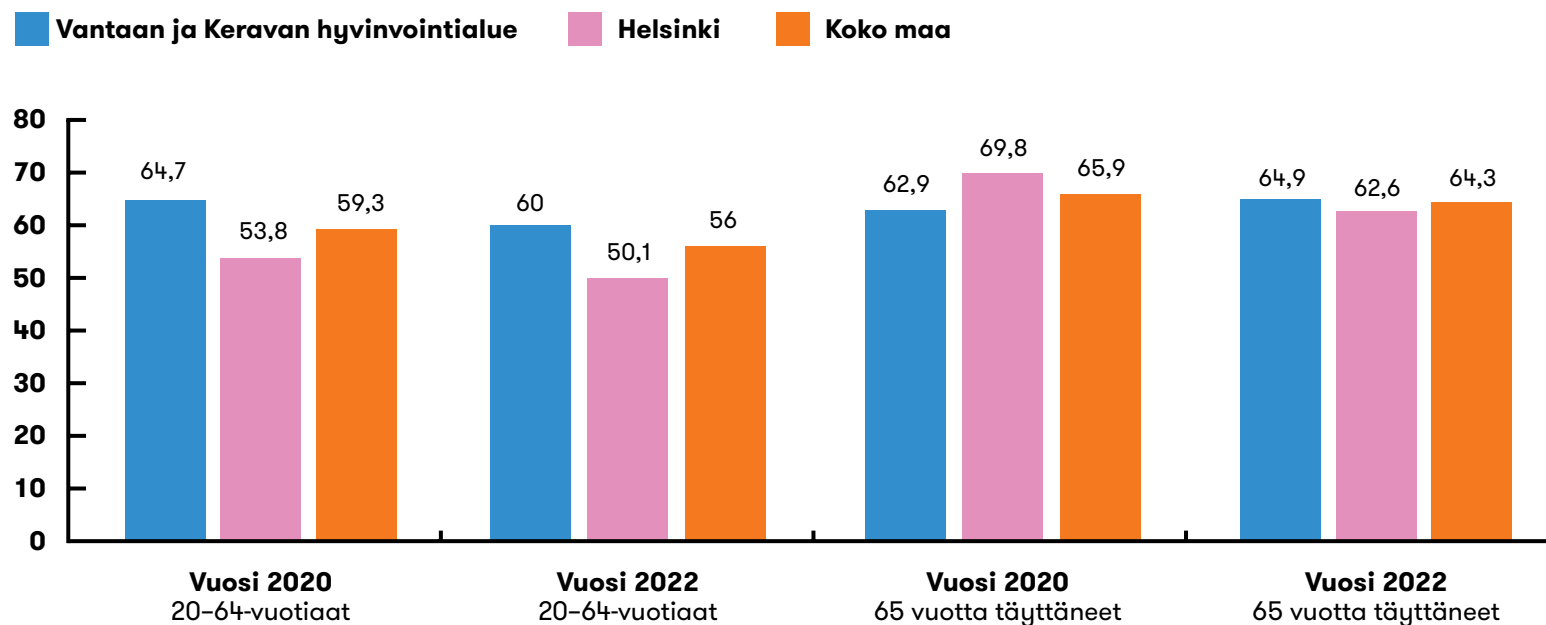
Riittämättömästi nukkuvien osuus on Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella keskimäärin sama kuin koko maassa.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella riittämättömästi nukkuvien naisten osuus on kasvanut selvästi ja miesten osuus vähentynyt selvästi vuodesta 2020.

VANTAAN JA KERAVALAN HYVINVOINTIALUEELLA AIKUISVÄESTÖ LIIKKUU EDELLEEN LIIAN VÄHÄN

Vuosittain
raportoitava

TERVEYSLIIKUNTASUOSITUKSEN* MUKAAN LIIAN VÄHÄN LIKKUVIEN OSUUS (%)

Yli puolet aikuisista ei liiku terveytensä kannalta riittävästi.

Terveysliikuntasuosituksen mukaan liian vähän liikkuvien osuus on Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella suurempi verrattuna koko maahan tai Helsinkiin.

*Vähintään kaksi tuntia ja 30 minuuttia kohtuukuormitteista kestävyysliikuntaa tai tunti ja 15 minuuttia raskasta kestävyysliikuntaa viikossa. Lisäksi vähintään kaksi kertaa lihaskuntaa ylläpitävää tai kehittävää liikuntaa viikossa.

Lähde: Terve Suomi -tutkimus

VÄHINTÄÄN TUNNIN PÄIVÄSSÄ LIIKKUVIEN LASTEN JA NUORTEN OSUUS ON KASVANUT

VÄHINTÄÄN TUNNIN PÄIVÄSSÄ LIIKKUVAT, %, 2023
(suluissa muutos vuoteen 2021)

		4.-5. LUOKKA	8.-9. LUOKKA	LUKIO	AMMATILLISET OPPILAITOKSET
Vantaa	Pojat	46,1 (+3,5 %-yks.)	30,8 (+2,7 %-yks.)	23,9 (+6,7 %-yks.)	20,9 (+5,3 % yks.)
	Tytöt	39,9 (+4,7 %-yks.)	21,1 (+0,4 %-yks.)	19 (+5,3 %-yks.)	18 (+1,8 %-yks.)
Koko Maa	Pojat	47,7 (+0,9 %-yks.)	30,2 (+1,4 %-yks.)	23,7 (+1,5 %-yks.)	20,4 (+3 %-yks.)
	Tytöt	38,3 (-0,4 %-yks.)	20,9 (+0,8 %-yks.)	16,5 (+2,2 %-yks.)	13,4 (+0,9 %-yks.)

Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuus on kouluterveyskyselyn mukaan hieman lisääntynyt kaikissa ikäryhmissä niin tyttöjen kuin poikienkin osalta. Suurin osa lapsista ja nuorista ei kuitenkaan liiku terveytensä kannalta riittävästi. Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuus on Vantaalla lisääntynyt kahden vuoden takaisesta hieman enemmän kuin koko maassa keskimäärin.

Lähde: Kouluterveyskysely (THL)

VANTAAN LIIKUNTAPAikkojen Määrä on samalla tasolla Espoon ja Helsingin kanssa

LIKUNTAPAikat / 1000 ASUKASTA	2022
Vantaa	4,35
Espoo	4,41
Helsinki	4,38

VANTAAN LIIKUNTAPAikat TYYPIN MUKAAN	MÄÄRÄ
Virkistyskohteet ja -palvelut	24
Ulkokentät ja liikuntapuistot	519
Sisäliikuntatilat	178
Vesiliikuntapaikat	16
Maastoliikuntapaikat	157
Veneily, ilmailu ja moottoriurheilu	2

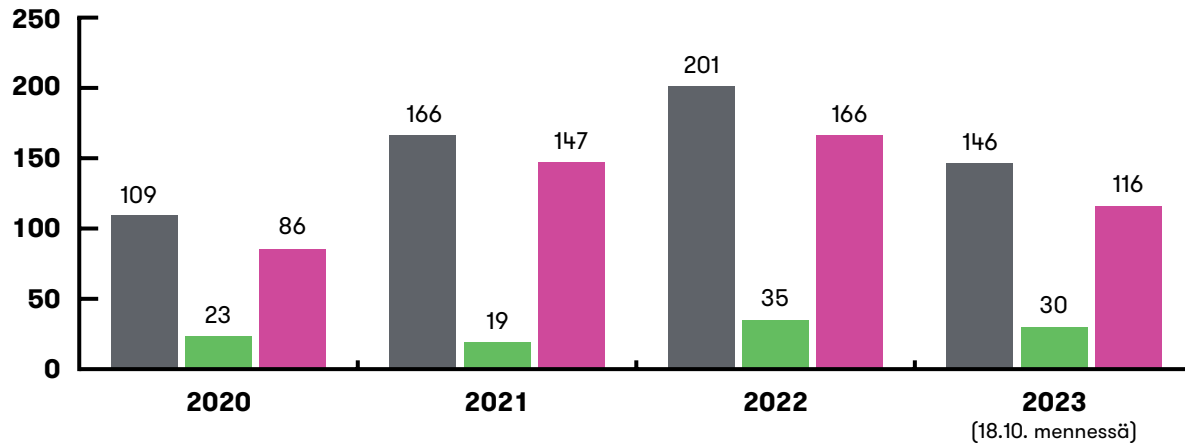
Vantaalla on 898 kunnan omistamaa liikuntapaikkaa. Suurin osa niistä on ulkokenttiä ja liikuntapuistoja.

Vantaalla on asukasmäärään suhteutettuna yhtä paljon liikuntapaikkoja kuin Espoossa ja Helsingissä.

HYVINVOINTIMENTOROINNIN SUOSIO ON KASVANUT

HYVINVOINTIMENTOROINNISSA ALOITTANEIDEN ASIAKKAIDEN MÄÄRÄ

■ Yhteensä ■ Miehet ■ Naiset

Hyvinvointimentorointi on maksuton 12–24 kuukauden mittainen elintapaohjauspalvelu, joka on tarkoitettu aikuisille vantaalaisille.

Hyvinvointimentoroinnin aloittaneiden määrä on lähes kaksinkertaistunut vuodesta 2020.

Aloittaneista 65 vuotta täyttäneitä on keskimäärin 16 prosenttia.

Naisten määrä aloittaneista on yli nelinkertainen verrattuna miehiin

Lähde: Vantaan liikuntapalveluiden tilastot

UIMAHALLIEN KÄVIJÄMÄÄRÄT JA OHJATUN LIKUNNAN OSALLISTUJAMÄÄRÄT OVAT KASVANEET

UIMAHALLIEN AIKUISET KÄVIJÄT

2019	2020	2021	2022
256 907	213 685	120 571	238 089

SPORTTIKORTTI 70+ UINTI- JA KUNTOSALEIMAUKSET

2019	2020	2021	2022
55 214	29 097	23 712	48 821

VAPAAEHTOISTEN VETÄJIEN VERTAIS-OHJATTUUN TOIMINTAAN OSALLISTUNEET

2019	2020	2021*	2022
10 701	980	435	1 418

OHJATTUUN LIKUNTAAN OSALLISTUNEET

	2019	2020	2021	2022
Ohjatut liikuntaryhmät	10 078	7 773	3 738	7 671
Virtuaalijumput	-	23 949	130 282	54 102
Sisältää livejumbppalähetyksiin osallistuneiden määrän sekä tallenteiden katsojamäärät.		Luku ajalta 11-12/2020		

*Vuonna 2021 kevään vertaisohjatut ryhmät eivät koronan vuoksi käynnistyneet lainkaan.

Ohjatun liikunnan ja vertaisohjatun toiminnan osanottajamäärät sekä uimahallien kävijämäärät ovat kasvaneet koronavuosien jälkeen, mutta eivät ole palautuneet pandemiaa edeltäneelle tasolle.

Virtuaalijumput-palvelu käynnistyi marraskuussa 2020 koronapandemian vuoksi. Palvelu on ollut todella suosittu: vuosien 2020-2022 aikana käyttökerroja on ollut yli 200 000.

Sporttikortin käyttö on koronavuosien jälkeen lähes samalla tasolla kuin ennen pandemiaa. Sporttikortti 70+ on tarkoitettu 70 vuotta täyttäneille vantaalaisille, ja se oikeuttaa veloituksettomaan sisäänpääsyyn Vantaan uimahalleihin ja kuntosaleille maanantaista perjantaihin ennen kello 16. Poikkeuksena ovat Korson uimahalli ja Koivukylän vanhustenkeskuksen kuntosali, joita voit käyttää kaikkina aukioloaikoina.

Lähde: Vantaan liikuntapalveluiden tilastot

OSALLISUUS

VANTAAN HYVINVOINTIKATSAUS 2023

OSALLISUUS

Osallisuudella tarkoitetaan ihmisten osallistumista yhteiskunnan toimintaan ja yhteyttä muihin ihmisiin. Osallisuus-teemassa tarkastellaan muun muassa kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksia, äänestysaktiivisuutta ja yksinäisyyden kokemuksia.

- Opiskelijoiden vaikutusmahdollisuudet koulussa ovat Vantaalla paremmat kuin maassa keskimäärin.
- Ikäntyneet saavat aiempaa paremmin digitukea.

- Tytöt kokevat selvästi poikia harvemmin kuuluvansa tärkeänä osana koulu- tai luokkayhteisöön.
- Yhä useammalla vantaalaisella nuorella ei ole yhtään läheistä ystävää.
- Vantaan äänestysaktiivisuus hyvinvointialuevaaleissa oli selkeästi koko maan tasoa heikompi.
- Ikäntyneiden osallisuuden kokemus on laskenut.

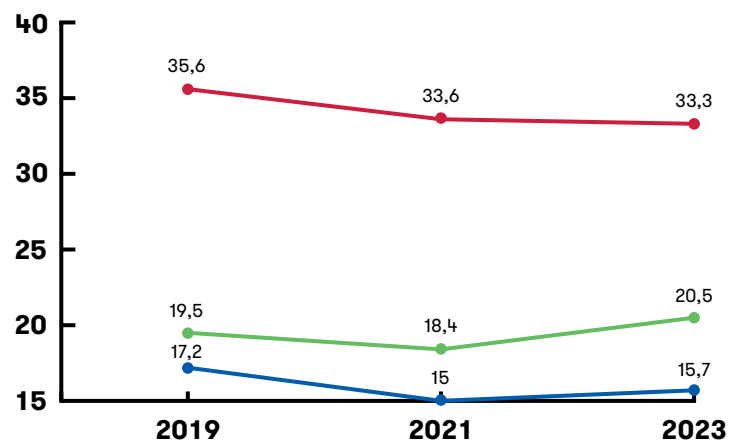

NUORTEN VAIKUTUSMAHDOLLISUUDET KOULUSSA OVAT VAHVISTUNEET – TUNNE YHTEISÖÖN KUULUMISESTA ON VAHVISTUNUT TOISELLA ASTEELLA

HYVÄT VAIKUTUSMAHDOLLISUUDET KOULUSSA,%

■ 8.–9. luokka, Vantaa
 ■ Lukio, Vantaa
 ■ Ammatilliset oppilaitokset, Vantaa

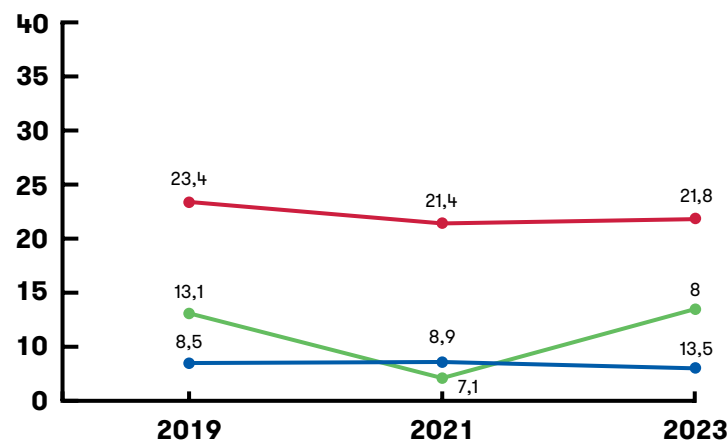
POJAT

Lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevien nuorten vaikutusmahdollisuudet oppilaitoksessa ovat vahvistuneet kahden vuoden takaisesta. Kaikissa ikäryhmissä vantaalaiset lapset ja nuoret arvioivat vaikutusmahdollisuutensa koulussa hieman paremmiksi kuin maassa keskimäärin. Pojat arvioivat vaikutusmahdollisuutensa koulussa merkittäväksi tyttöjä myönteisimmiksi.

Toisen asteen opiskelijoista joka kymmenes ja yläkoululaisista 13 % kokee erittäin heikkoa osallisuuden kokemusta. Näiden nuorten osuus on

TYTÖT

säilynyt ennallaan kahden vuoden takaiseen verrattuna ja on Vantaalla samalla tasolla kuin maassa keskimäärin.

Yläkouluikäiset ja toisella asteella opiskelevat tytöt kokevat selvästi poikia harvemmin kuuluvansa tärkeänä osana koulu- tai luokkayhteisöön. Kolmannes yläkouluikäisistä ja alle puolet toisella asteella opiskelevista tytöistä kokee olevansa tärkeä osa kouluyhteisöä. Kokemus kouluyhteisöön kuulumisesta on hieman heikentynyt kahden vuoden aikana perusopetuksessa, mutta vahvistunut toisen asteen oppilaitoksissa.

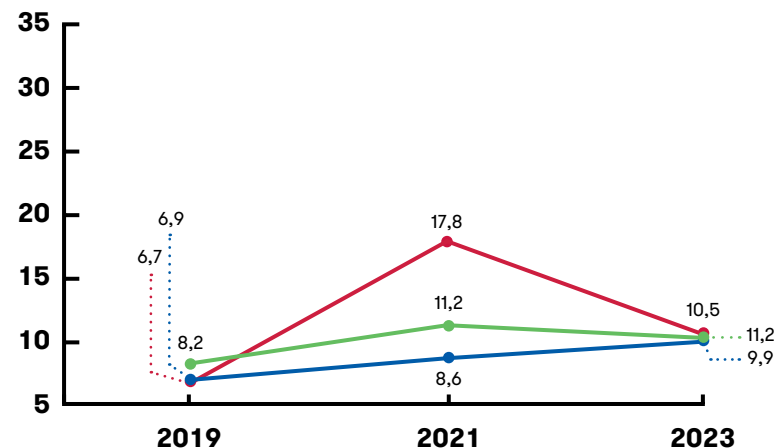
Lähde: Kouluterveyskysely (THL)

YKSINÄISEKSI ITSENSÄ TUNTEVIEN NUORTEN OSUUS ON HIEMAN VÄHENTYNYT, MUTTA YHÄ USEAMPI NUORI ON ILMAN LÄHEISTÄ YSTÄVÄÄ

TUNTEE ITSENSÄ YKSINÄISEKSI, %

8.-9. luokka, Vantaa Lukio, Vantaa Ammatilliset oppilaitokset, Vantaa

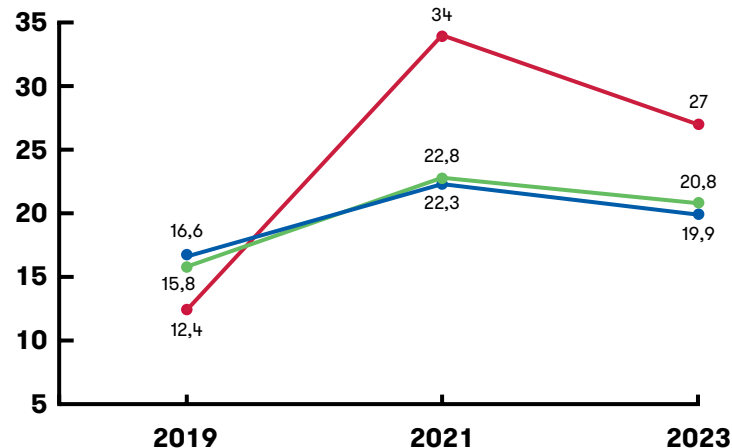
POJAT

Yksinäisyyden kokemus on hieman vähentynyt ja on Vantaalla samalla tasolla kuin maassa keskimäärin. Yksinäisyyden kokemus on kuitenkin yleisempää kuin ennen korona-aikaa.

Yläkoululaisista tytöt kokevat itsensä poikia selvästi useammin yksinäisiksi. Joka viides yläkoululainen tyttö kokee itsensä yksinäiseksi. Yksinäiseksi itsensä kokevien tyttöjen määrä on kuitenkin hieman laskenut, mutta poikien noussut. Yksinäiseksi itsensä kokee joka kymmenes yläkoululainen poika.

TYTÖT

Joka viides lukiolainen ja 27 % ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevista tytöistä tuntee itsensä yksinäiseksi, pojista joka kymmenes.

Vaikka yksinäisyyden kokemus on vähentynyt, ilman läheistä ystävää olevien nuorten osuus on kuitenkin kasvanut. Yläkouluikäisistä pojista jopa 14 prosentilla ei ole yhtään läheistä ystävää. Tytöistä ilman läheistä ystävää on 9 prosenttia yläkoululaisista. Ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevista 11 prosentilla ei ole yhtään läheistä ystävää. Lukiolaisista ilman läheistä ystävää on 9 prosenttia.

Lähde: Kouluterveyskysely (THL)

IKÄÄNTYNEIDEN MIESTEN KOKEMA YKSINÄISYYS ON LISÄÄNTYNYT JA NAISTEN VÄHENTYNYT

VANTAAN JA KERAVAL HYVINVOINTIALUE

	2020	2022
Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus (%), 65 vuotta täyttäneet	9,1 %	9,4 %
Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus (%), 75 vuotta täyttäneet	12,5 %	13,0 %

Ikääntyneiden yksinäisyyden kokemus on pysynyt jokseenkin samana.

Verrattuna muihin Uudenmaan hyvinvointialueisiin ja Helsinkiin 75 vuotta täyttäneet ovat Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella kaikkein yksinäisimpiä. 65 vuotta täyttäneissä vastaavaa eroa ei ole.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella 75 vuotta täyttäneissä itsensä yksinäiseksi tuntevien miesten osuus on kasvanut 4,7 prosenttiyksikköä (7,7 % → 12,4 %) ja naisten puolestaan laskenut 2,5 prosenttiyksikköä (16,0 % → 13,5 %).

Lähde: Terve Suomi -tutkimus (THL)

VANTAALAISTEN ÄÄNESTYSAKTIIVISUUS ON PYSYNYT ENNALLAAN

		2015	2019	2022	2023
Äänestysaktiivisuus eduskuntavaaleissa, % äänioikeutetuista	Vantaa	67,8	68,2	-	67,7
	Koko maa	66,9	68,7	-	68,5
Äänestysaktiivisuus hyvinvointialuevaaleissa, % äänioikeutetuista	Vantaa	-	-	38,1	-
	Koko maa	-	-	47,5	-

Vantaan äänestysaktiivisuus hyvinvointialuevaaleissa oli selkeästi koko maan tasoa heikompi. Jatkossa kuntavaalit ja hyvinvointialuevaalit järjestetään samaan aikaan.

Ulkomaalaistaustaisten äänestysaktiivisuus oli Vantaalla vuoden 2023 eduskuntavaaleissa 35,5 % .

Lähde: Tilastokeskus

OSALLISUUDEN KOKEMUS ON HIEMAN LASKENUT

OSALLISUUSINDIKAATTORI ASTEIKOLLA 0–100, SUUREMPI PISTEMÄÄRÄ
TARJOITAA VAHVEMPAA OSALLISUUDEN KOKEMUSTA

	2022A (Kysely tehty alkuvuodesta)	2022B (Kysely tehty loppuvuodesta)
Yli 65-vuotiaat vantaalaiset	77,0	75,0
Kaikki vantaalaiset	78,4	66,9

Vantaalaisten osallisuuden kokemus on hieman laskenut. Yli 65-vuotiaat kokevat osallisuutta suunnilleen saman verran kuin vantaalaiset yleensä.

Kaikilla kyselyyn vastanneilla terveydentilansa heikoksi tuntevilla osallisuusindikaattorin keskiarvo oli 59,7 pistettä, kun hyväksi terveydentilansa tuntevilla se oli 84,3.

Ikääntyneistä joka kolmas tai useampi on tyytyväinen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiin.

TYYYTÄISYYS OSALLISTUMIS- JA VAIKUTTAMISMAHDOLLISUUKSIIN, 2022B
Kysely tehty loppuvuodesta

	TYTYMÄTTÖMIÄ	TYTYVÄISIÄ	EI KUMPAAKAAN
66–75-vuotiaat vantaalaiset	17,5 %	33,8 %	31,3 %
76 vuotta täyttäneet vantaalaiset	15,6 %	42,2 %	33,3 %

Lähde: Vantaan osallisuuskyselyt 2022a ja 2022b

IKÄÄNTYNEET SAAVAT AIEMPAA PAREMMIN DIGITUKEA

SAATKO TUKEA VERKKOASIOINTIIN JA DIGITAALISTEN VÄLINEIDEN KÄYTTÖÖN KUN SITÄ TARVITSET?

	2021	2023
En useimmiten (tai koskaan) saa tukea:	32 %	14 %

*Kyselyyn vastasi vuonna 2021 253 eläkeläistä ja vuonna 2023 517 eläkeläistä.

Vantaan toteuttamien digitaitokyselyiden* perusteella vantaalaiset eläkeläiset ovat saaneet paremmin digitukea vuonna 2023 kuin vuonna 2021.

Digitukea on tarjonnut syksyllä 2023 Vantaalla yhteensä 13 kaupungin tai järjestön toimijaa. Vuodesta 2021 toimijoiden määrä on kasvanut yhdellä per vuosi.

Lähde: Vantaan ja Espoon digitaitokysely 2021 ja Vantaan digitaitokysely 2023

VAPAA-AIKA

VANTAAN HYVINVOINTIKATSAUS 2023

VAPAA-AIKA

Harrastukset, vapaa sivistystyö, nuorisotyö sekä kulttuuri- ja kirjastopalvelut ovat tärkeitä hyvinvoinnin ja terveyden edistäjiä. Vantaalla näitä palveluita tarjoaa esimerkiksi Vantaan aikuisopisto.

- Lähes kaikilla vantaalaisilla lapsilla ja nuorilla on vähintään yksi viikoittainen harrastus.
- Kulttuuritapahtumien ja kirjastojen kävijämäärät sekä kirjastojen lainamäärät ovat kasvussa. Palveluiden suosio on suurta erityisesti naisten keskuudessa.

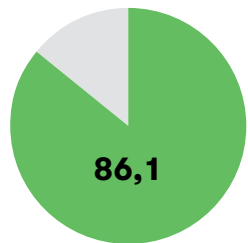

LÄHES KAIKKI VANTAALAISET LAPSET JA NUORET HARRASTAVAT JOTAIN VIIKOITTAIN

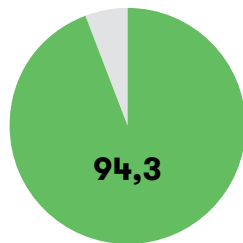
HARRASTAA JOTAKIN VÄHINTÄÄN KERRAN VIIKOSSA, %

POJAT

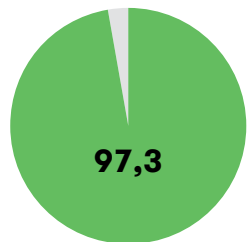
TYTÖT

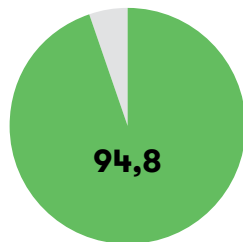
4.-5. luokka
Vantaa

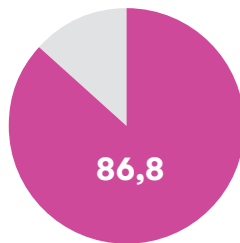
8.-9. luokka
Vantaa

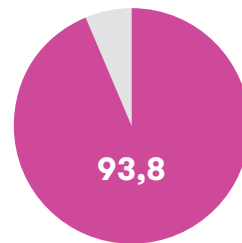
Lukio
Vantaa

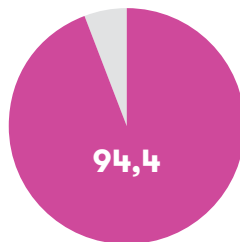
Ammatilliset
oppilaitokset
Vantaa

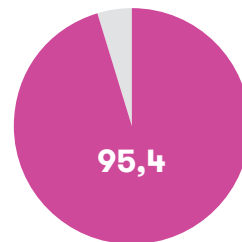
4.-5. luokka
Vantaa

8.-9. luokka
Vantaa

Lukio
Vantaa

Ammatilliset
oppilaitokset
Vantaa

Lähes kaikilla lapsilla (86 prosentilla) ja nuorilla (noin 94–97 prosentilla) on vähintään yksi viikoittainen harrastus. Harrastukseksi sisällytetään kysymyksessä sekä ohjattu että omaehtoinen toiminta, esimerkiksi kännykällä pelaaminen.

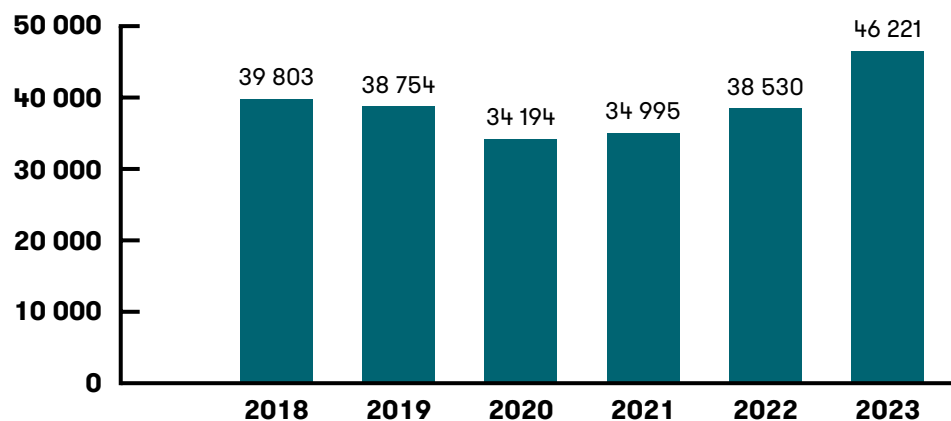
Suurin osa (68–77 prosenttia) nuorista liikkuu vapaa-ajalla omaehtoisesti vähintään viikoittain.

Taidetta ja kulttuuria vähintään yhtenä päivänä viikossa harrastaa 75 prosenttia alakoulun 4.-5.-luokkalaisista, 47 prosenttia 8.-9.-luokkalaisista, 33 prosenttia ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoista sekä 55 prosenttia lukiolaisista. Tämä on hieman vähemmän kuin maassa keskimäärin.

Lähde: Kouluterveyskysely (THL)

VANTAAN AIKUISOPISTON OPETUSMÄÄRÄT LISÄÄNTYNEET

**VANTAAN AIKUISOPISTON VAPAAAN SIVISTYSTYÖN OPETUSTUNNIT
(LUKU EI SISÄLLÄ AIKUISTEN PERUSOPETUKSEN OPISKELIJOITA)**

Valtionosuuteen oikeuttavat vapaan sivistystyön opetustunnit vähenivät pandemia-aikana, mutta vuonna 2022 tuntien määrä palasi vuoden 2019 tasolle.

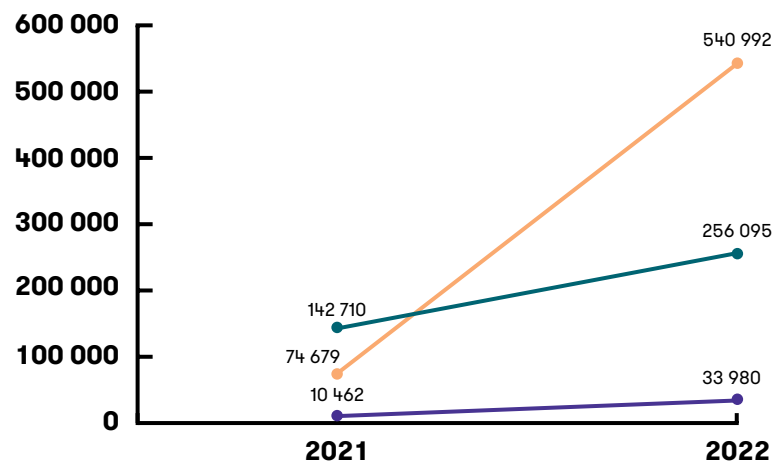
Vuonna 2023 opiskelijamäärä ja kurssipaikkaa jonottavien määrä on jatkanut kasvuaan ja vapaan sivistystyön kysyntä on noussut.

Lähde: Vantaan aikuisopiston tilasto

KULTTUURITAPAHTUMIEN JA KIRJASTOJEN KÄVIJÄMÄÄRÄT LISÄÄNTYNEET

KULTTUURITAPAHTUMIEN KÄVIJÄT

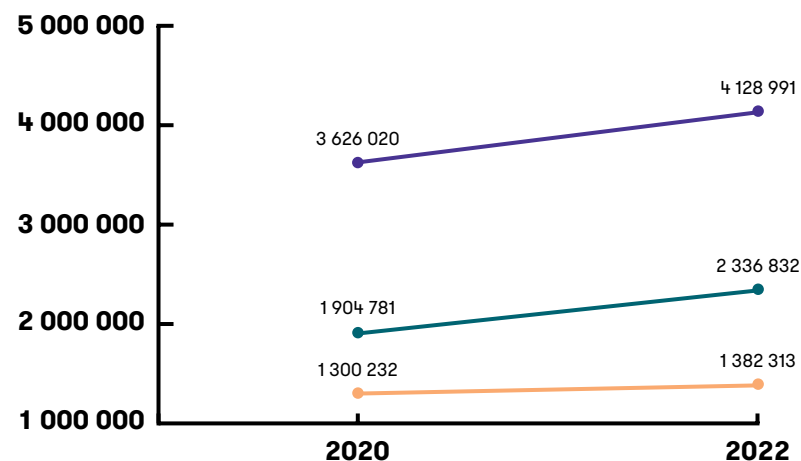
- Kulttuuritapahtumien kävijämäärä
- Virtuaalisten tapahtumien kävijämäärä
- Museoiden ja näyttelyiden kävijämäärä

Kulttuuritapahtumien ja kirjastojen kävijämäärät ja kirjastojen lainamäärät ovat kasvussa.

KIRJASTOKÄYNNIT JA LAINAT

- Lainoja
- Fyysiset kirjastokäynnit
- Verkkokirjastokäynnit

Verkkokirjaston käyttö on kasvanut myös korona-ajan jälkeen.

Lähde: Vantaan kaupungin tilastot

NAISET OVAT AKTIIVISEMPIÄ KULTTUURI- JA KIRJASTOPALVELUIDEN KÄYTTÄJIÄ VANTAAN ALUEELLA

KULTTUURIPALVELUITA EI TARJOLLA RIITTÄVÄSTI (pois lukien kirjastot), % palveluja tarvinneista, 20 vuotta täyttäneet (2022)	MIEHET	NAISET	YHTEENSÄ
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue	15,7	16,9	16,4
Koko maa	20,6	22,2	21,4

Vantaan ja Keravan alueella ollaan tyytyväisempiä kulttuuripalveluiden tarjontaan kuin muualla Suomessa.

Vantaan ja Keravan alueella naiset käyttävät kulttuuripalveluita miehiä enemmän.

KUUKAUSITTAIN JOTAIN KULTTUURIPALVELUA (mukaan lukien kirjastot) käyttäneiden osuus %, 20–64-vuotiaat (2022)	MIEHET	NAISET	YHTEENSÄ
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue	19,9	31,1	25,8
Koko maa	23,8	20,6	21,4

TURVALLISUUS

VANTAAN HYVINVOINTIKATSAUS 2023

TURVALLISUUS

Turvallisuus-teema käsittelee turvallisuutta rikosten ja koulukiusaamisen näkökulmasta. Teemaan kuuluu myös turvallisuuden tunne, joka vaikuttaa olennaisesti koettuun hyvinvointiin.

- Koulukiusaaminen koskettaa yhä suurempaa osaa lapsista ja nuorista.
- Fyysistä uhkaa kokee yhä useampi vantaalainen nuori, erityisesti pojat.
- Rikosten määrä Vantaalla sekä väkivaltarikoksista epäiltyjen nuorten määrä on kasvanut.
- Ikääntyneiden turvallisuuden tunne on laskenut sekä kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot lisääntyneet.

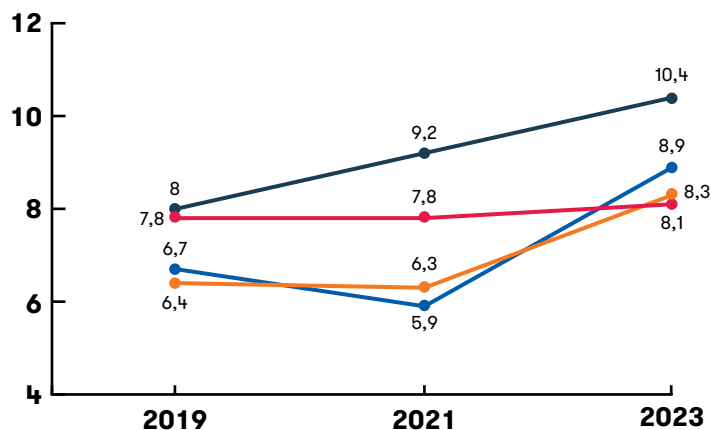

KOULUKIUSAAMINEN KOSKETTA YHÄ SUUREMPAA OSAA LAPSISTA JA NUORISTA

KOULUKIUSATTUNA VÄHINTÄÄN KERRAN VIIKOSSA, %

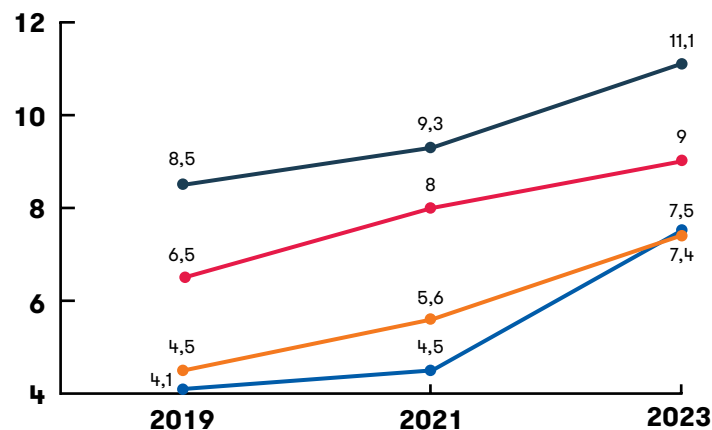
■ 4.-5. luokka, Vantaa ■ 4.-5. luokka, Koko maa ■ 8.-9. luokka, Vantaa ■ 8.-9. luokka, Koko maa

POJAT

Viikoittain kiusatuksi tulleiden oppilaiden osuus on kasvanut merkittävästi perusopetuksessa ja on Vantaalla yleisempää kuin maassa keskimäärin. Alakoululaisista lähes 11 % ja yläkoululaisista 8 % kokee kiusaamista viikoittain. Tytöt kokevat kiusaamista poikia enemmän alakoulussa, yläkoululaisten osalta tilanne on toisin päin. Viikoittain kiusaamista kokevien opiskelijoiden osuus on kasvanut myös lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa.

TYTÖT

Kiusaaminen koskettaa yhä suurempaa osaa oppilaista, sillä viikoittaista koulukiusaamista kokevien lisäksi myös niiden oppilaiden osuus on lisääntynyt, jotka ovat kokeneet kiusaamista harvemmin. Maahanmuuttajataustaiset oppilaat kokevat suomalaistaustaisia useammin kiusaamista ja myös osallistuvat useammin muiden kiusaamiseen. Kiusaaminen jää yhä usein piiloon, vain hieman yli puolet kiusaamistilanteissa mukana olleista alakoululaisista ja kolmannes yläkoululaisista kertoo kiusaamisesta koulun aikuiselle. Yläkoululaisten osalta kiusaamisesta kertominen on kuitenkin yleistynyt.

Lähde: Kouluterveyskysely (THL)

YHÄ USEAMPI VANTAALAINEN NUORI ON KOKENUT FYYSISTÄ UHKA

KOKENUT FYYSISTÄ UHKA VUODEN AIKANA, %

ALUE	SUKUPUOLI	8.-9. LUOKKA		
		2019	2021	2023
Vantaa	Pojat	23,3	20	26,6
	Tytöt	14,8	15,1	17,1
Koko maa	Pojat	20,1	17,8	20,7
	Tytöt	14,1	14,4	14,5

*Fyysisellä uhalla tarkoitetaan tässä seuraavia asioita:

1. varastettu tai yritetty varastaa käyttämällä väkivaltaa tai uhkaamalla sillä,
2. uhattu vahingoittaa fyysisesti, 3. käyty fyysisesti kimppuun kuten lyöty, potkittu tai käytetty jotain asetta.

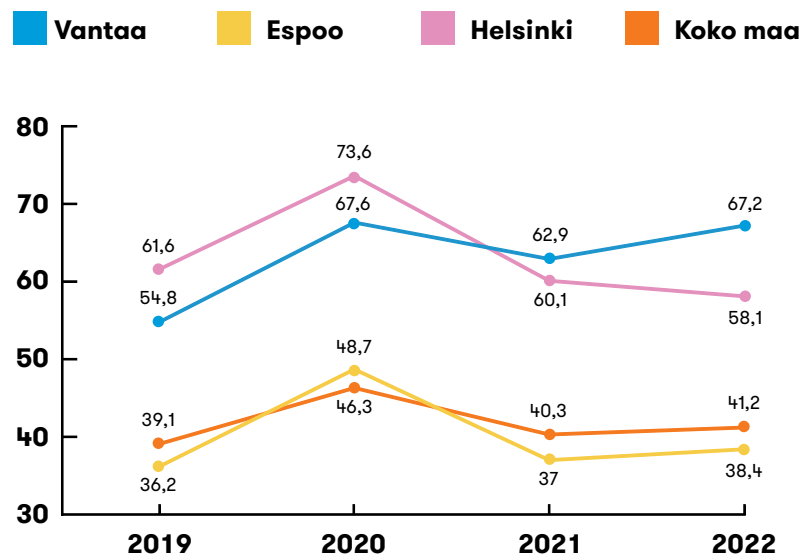
Fyysisen uhan* kokemus on lisääntynyt yläkoulun 8.-9.-luokkalaisten sekä ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden osalta ja on Vantaalla yleisempää kuin maassa keskimäärin. Fyysistä uhkaa on kokenut edellisen vuoden aikana 22 % yläkoululaisista, 12 % lukiolaisista ja 19 % ammatillisten oppilaitosten opiskelijoista.

Pojat kertovat kokeneensa fyysistä uhkaa tyttöjä useammin. Yläkouluikäisistä pojista 27 %, lukiolaisista pojista 15 % ja ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevista pojista 22 % on kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana.

Lähde: Kouluterveyskysely (THL)

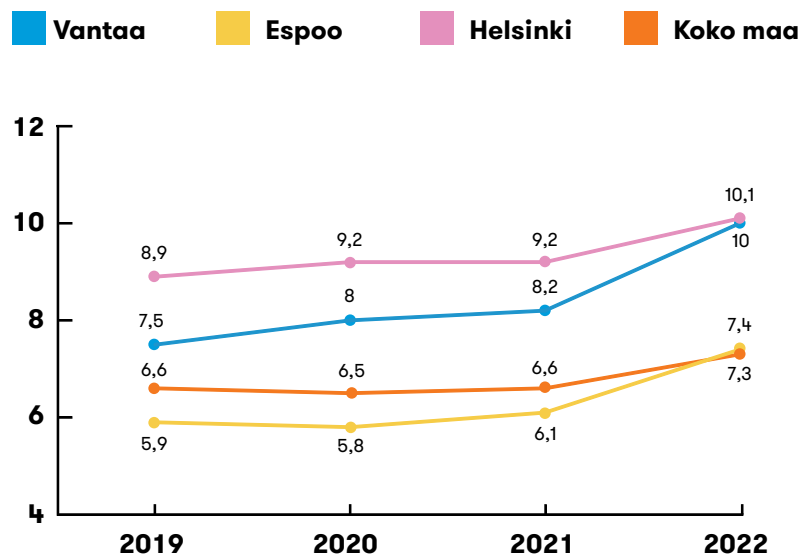
RIKOSTEN MÄÄRÄ VANTAALLA ON KASVANUT

POLIISIN TIETOOIN TULLEET OMAISUUSRIKOKSET /
1000 ASUKASTA

Omaisuusrikosten määrä on kasvanut selvästi vuoteen 2019 verrattuna ja Vantaalla määrä on suurempi suhteessa muihin pääkaupunkiseudun kuntiin.

POLIISIN TIETOOIN TULLEET HENKEEN JA TERVEYTEEN
KOHDISTUNEET RIKOKSET / 1000 ASUKASTA

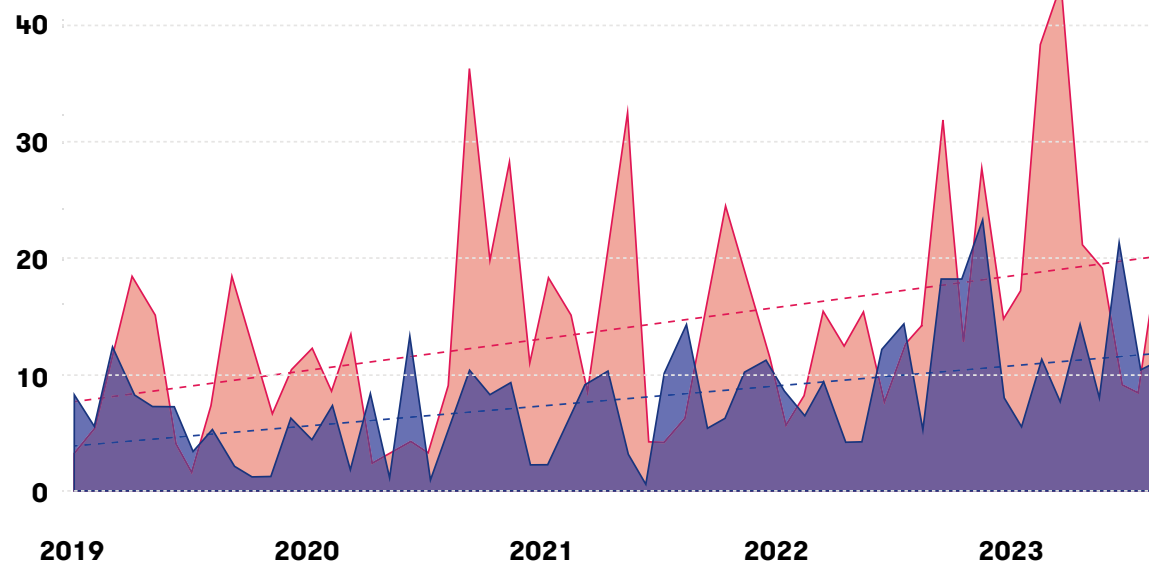

Henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten määrä on kasvanut selvästi vuodesta 2019 ja on muuta maata korkeammalla tasolla.

VÄKIVALTARIKOKSISTA EPÄILTYJEN NUORTEN MÄÄRÄ ON KASVANUT

VÄKIVALTARIKOKSISTA EPÄILLYT NUORET

Alle 15-vuotiaat 15-17-vuotiaat

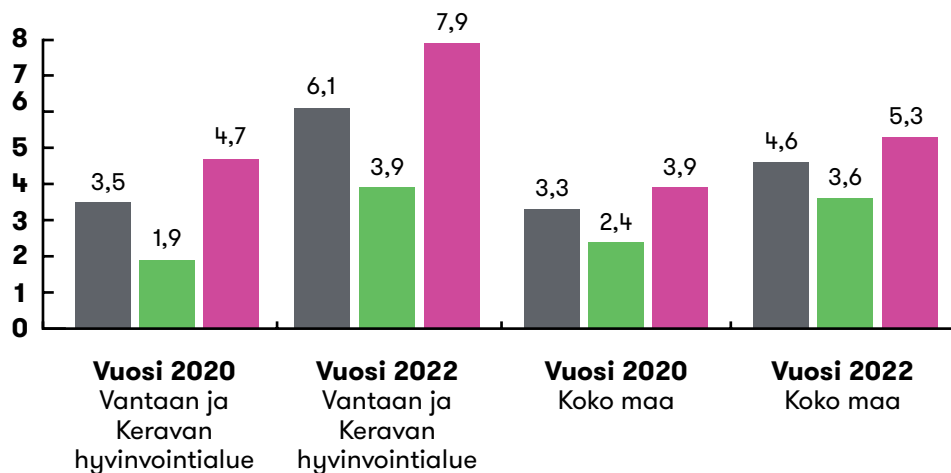

Väkivaltarikosten kokonaismäärässä nuorten tekemät rikokset korostuvat. 15-17-vuotiaiden tekemät pahoinpitelyt ovat nousseet tasaisesti vuodesta 2019, viimeisen vuoden aikana jopa 27 prosenttia. Omaisuusrikoksista samassa ikäryhmässä korostuvat julkisella paikalla tehdyt ryöstörikokset, joissa käytetään väkivaltaa tai väkivallan uhkaa.

YHÄ USEAMPI IKÄÄNTYNYT KOKEE TURVATTOMUUTTA

PÄIVITTÄISEN ELÄMÄNSÄ TURVATTOMAKSI KOKENEIDEN OSUUS (%),
75 VUOTTA TÄYTTÄNEET

Yhteensä Miehet Naiset

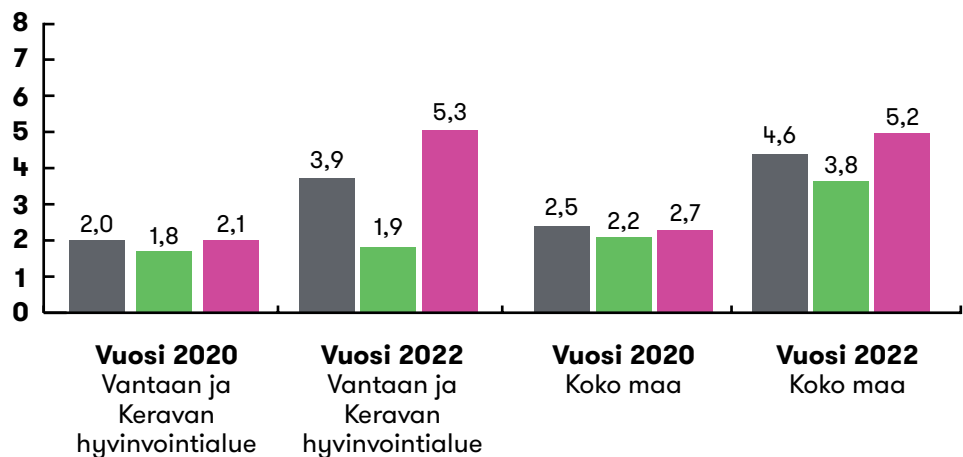

Päivittäisen elämänsä turvattomaksi kokeneiden osuus on kasvanut sekä 65 vuotta että 75 vuotta täyttäneillä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella ja samoin valtakunnallisesti.

Naiset kokevat miehiä enemmän turvattomuutta. Eniten turvattomuutta Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella kokevat 75 vuotta täyttäneet naiset, 7,9 % ikäryhmästä.

PÄIVITTÄISEN ELÄMÄNSÄ TURVATTOMAKSI KOKENEIDEN OSUUS (%),
65 VUOTTA TÄYTTÄNEET

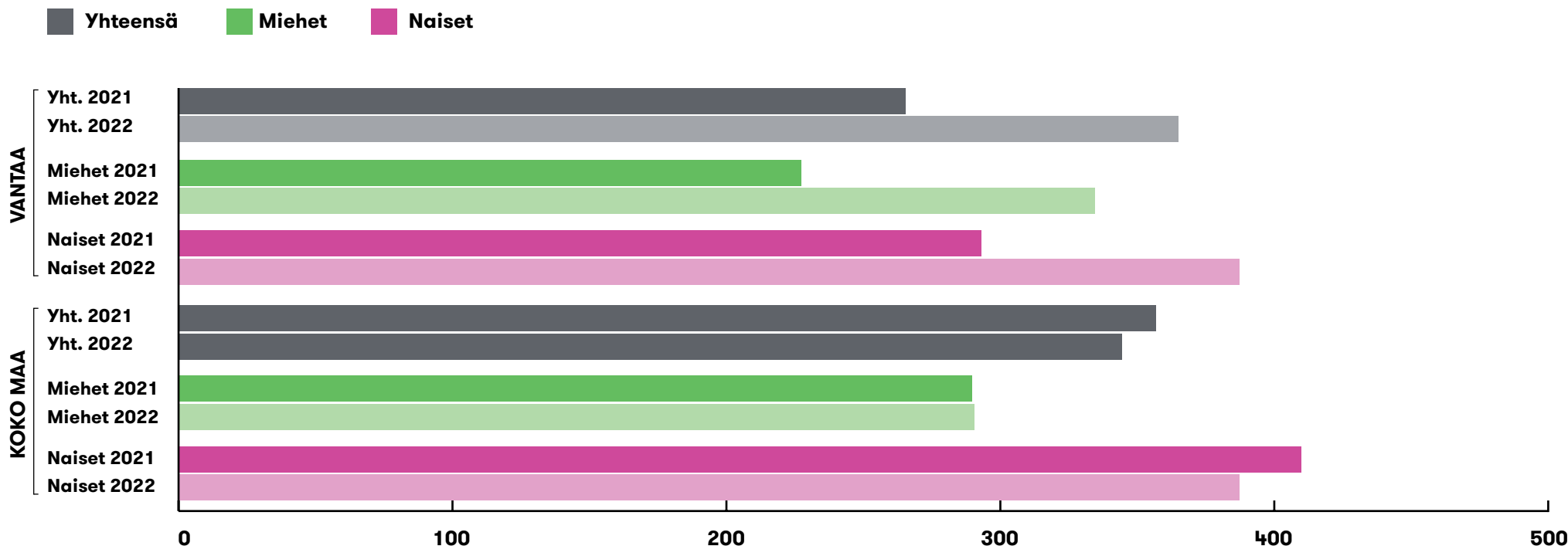
Yhteensä Miehet Naiset

Koko maahan verrattuna vantaalaisten 65 vuotta täyttäneiden turvattomuuden kokemus on keskimääräistä vähäisempää ja 75 vuotta täyttäneiden keskimääräistä suurempaa.

KAATUMISIIN JA PUTOAMISIIN LIITTYVÄT HOITOJAKSOT OVAT KASVANEET IKÄÄNTYNEILLÄ

KAATUMISIIN JA PUTOAMISIIN LIITTYVÄT HOITOJAKSOT 65 VUOTTA TÄYTTÄNEILLÄ / 10 000 VASTAAVAN IKÄISTÄ

Ikääntyneiden kaatumisiin ja putoamisiin liittyvien hoitojaksojen määrä on noussut samalle tasolle koko maan kanssa. Myös Espoossa ja Helsingissä hoitojaksojen määrä on noussut.

Ikääntyneillä naisilla on miehiä enemmän kaatumisiin ja putoamisiin liittyviä hoitojaksoja. Molemmilla sukupuolilla hoitojaksot ovat lyhyellä tarkasteluvälillä kasvussa.

Lähde: Erikoissairaanhoitotilasto (THL)

ELINympäristö

VANTAAN HYVINVOINTIKATSAUS 2023

ELINympÄRISTÖ

Elinympäristön viihtyisyydellä on iso merkitys terveydelle ja hyvinvoinnille. Lähellä sijaitsevat palvelut helpottavat arkea, harrastamista ja yhteisöllisiä kokemuksia. Toimiva joukkoliikenne on osa hyvinvointia tukevaa elinympäristöä.

- Koulut, päivittäistavarakaupat sekä lähivirkistysalueet ovat lähellä asukkaita.
- Yli 80 % asukkaista on korkeintaan 250 metriä lähimmälle joukkoliikenteen pysäkille.
- Kulttuuripalveluista erityisesti kirjastot sijaitsevat lähellä.

- Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella asuvat ikääntyneet ovat koko maahan verrattaessa keskimääräistä tyytymättömämpiä asuinalueensa olosuhteisiin.

VANTAALLA KOULUT, KAUPAT JA MUUT PALVELUT OVAT LÄHELLÄ

**ENINTÄÄN KAHDEN KILOMETRIN
ETÄISYYDELLÄ ALA-ASTEESTA ASUVAT,
% 7–12-VUOTIAISTA**

2022	92,9
-------------	------

**ENINTÄÄN 500 METRIN ETÄISYYDELLÄ
PÄIVITTÄISTAVARA-KAUPOISTA ASUVAT,
% 75 VUOTTA TÄYTTÄNEISTÄ**

2021	68,9
-------------	------

**SÄÄNNÖLLISEN JOUKKOLIIKENTEEN
PYSÄKISTÄ MAINITULLA ETÄISYYDELLÄ
ASUVAT, % VÄESTÖSTÄ (2023)**

Enintään 250 metriä	83,5
Enintään 500 metriä	98,9
Enintään 1000 metriä	99,9

**LÄHIVIRKISTYKSEEN SOVELTUVIEN
ALUEIDEN SAAVUTETTAVUUS,
% VÄESTÖSTÄ (2018)**

Enintään 300 metriä	95,8
Enintään 500 metriä	99,7
Enintään 1000 metriä	100,0

92,9 prosenttia alakoululaisista asuu enintään kahden kilometrin päässä alakoulusta. 75 vuotta täyttäneistä vantaalaisista 68,9 prosentilla päivittäistavarakauppa on enintään 500 metrin päässä kotoa. Suurin osa vantaalaisista asuu muutaman sadan metrin päässä joukkoliikenteen pysäkeistä ja lähivirkistysalueesta.

Lähde: Liiteri-tietopalvelu

KULTTUURIPALVELUISTA ERITYISESTI KIRJASTOT SIJAITSEVAT LÄHELLÄ ASUKKAITA

KULTTUURIPALVELUIDEN SAAVUTETTAVUUS, % VÄESTÖSTÄ (2021)

	KIRJASTO	PÄÄTOIMISESTI HOIDETTU MUSEO	PÄÄTOIMISESTI HOIDETTU TEATTERI	ELOKUVATEATTERI
Enintään 1500 metriä	63,4	17,6	9,2	20,5
Enintään 3 kilometriä	90,0	37,0	18,4	39,7
Enintään 10 kilometriä	100,0	99,3	80,1	96,6
Enintään 20 kilometriä	-	100,0	100,0	100,0

90 prosentilla tai useammalla vantaalaisista matkaa kirjastoon on enintään kolme kilometriä sekä museoon ja elokuvateatteriin enintään 10 kilometriä. Teattereiden kohdalla saavutettavuus on lähes yhtä hyvä: 80,1 prosentilla vantaalaisista matkaa teatteriin on enintään 10 kilometriä.

ASUINALUEENSA OLOSUHTEISIIN TYYTYVÄISTEN IKÄÄNTYNEIDEN OSUUS ON LASKENUT

ASUINALUEENSA OLOSUHTEISIIN TYYTYVÄISTEN OSUUS (%),
65 VUOTTA TÄYTTÄNEET

		2020	2022
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue	Miehet	85,4	82,7
	Naiset	86,3	82
	Yhteensä	85,9	82,3
Koko maa	Yhteensä	85,2	83,7

Koko maahan verrattuna Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella asuvat ikääntyneet ovat hieman keskimääräistä tyytymättömämpiä asuinalueensa olosuhteisiin.

Uudenmaan hyvinvointialueiden keskinäisessä vertailussa Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ikääntyneet ovat tyytymättömmimpiä asuinalueensa olosuhteisiin.

ASUINALUEENSA OLOSUHTEISIIN TYYTYVÄISTEN OSUUS (%),
75 VUOTTA TÄYTTÄNEET

		2020	2022
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue	Miehet	82,2	77,9
	Naiset	84,9	82,9
	Yhteensä	83,8	80,7
Koko maa	Yhteensä	85,3	83,8

Tyytyväisyys asuinalueen olosuhteisiin on laskenut Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ikääntyneissä 2,0–4,3 prosenttiyksikköä iästä ja sukupuolesta riippuen.

Lähde: Terve Suomi -tutkimus (THL)

HYVINVOINTIKATSAUKSEN LÄHTEET

Hyvinvointikatsauksen lähteinä on hyödynnetty erilaisia kansallisia kyselyjä, tilastoja, tietokantoja ja rekistereitä sekä Vantaan omien toimialojen tilastointeja ja kyselyitä.

Kouluterveyskysely (THL)

Kouluterveyskysely tuottaa joka toinen vuosi monipuolista ja luotettavaa, maakunnallista ja paikallista seurantatietoa eri ikäisten lasten ja nuorten hyvinvoinnista, terveydestä, koulunkäynnistä ja opiskelusta, osallisuudesta sekä avun saamisesta ja palvelujen tarpeisiin vastaavuudesta.

Terve Suomi -tutkimus (THL)

Terve Suomi -tutkimus tuottaa kattavaa tietoa Suomessa asuvien aikuisten terveydestä, hyvinvoinnista ja palveluista.

Kansallinen terveysindeksi (THL)

Kansallinen terveysindeksi kokoaa yhteen aiempaa laajemmin tietoa väestön terveydestä sekä toiminta- ja työkyvystä. Indeksien laskennassa käytetään monipuolisesti Kelan, Terveystietokeskuksen, Eläketurvakeskuksen ja Tilastokeskuksen ylläpitämiä rekisteritietoaineistoja.

Asunnot ja asuinolot -tilasto (Tilastokeskus)
Asunnottomat 2022, ARAn selvitys 2/2023
Erikoissairaanhoidon tilasto (THL)
Kelan tilastot
Liiteri-tietopalvelu
Lipas-tietokanta
MOVE!-mittaus (Opetushallitus)
Poliisin tilastot
Sosiaalipalvelujen toimintatilasto (THL)
THL:n tilastot
Tilastokeskuksen tilastot
Toimeentulorekisteri (THL)
Työnvälitystilasto (TEM)
Työssäkäyntitilasto (Tilastokeskus)
Vantaan aikuisopiston tilastot
Vantaan liikuntapalveluiden tilastot
Vantaan osallisuuskyselyt 2022a ja 2022b
Vantaan ja Espoon digitaitokysely 2021 ja Vantaan digitaitokysely 2023

Osaamisen ja kulttuurin edistäminen

- Varhaiskasvatus
- Esi- ja perusopetus
- Lukiokoulutus
- Ammatillinen koulutus
- Vapaa sivistystyö
- Taide- ja kulttuuripalvelut
- Kirjastopalvelut
- Nuorisopalvelut
- Liikuntapalvelut

Elinympäristön kehittäminen

- Maapolitiikka
- Kaavoitus ja maankäytön suunnittelu
- Liikenne, joukkoliikenne
- Tieverkkojen rakentaminen ja ylläpito
- Vesihuolto
- Jätehuolto
- Energiantuotanto ja -jakelu
- Rakennusvalvonta
- Asuntotoimi
- Ympäristönsuojelu ja terveellisen elinympäristön turvaaminen
- Turvallisuudesta ja varautumisesta huolehtiminen

KUNTALAISEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

Kunnan elinvoiman edistäminen

- Paikkakunnan vetovoimaisuus
- Vaikeasti työllistyvien tuki: etsivä nuorisotyö, työpajat, työttömyyden pitkittymisen ehkäisy, kaupunginosatyö
- Kotouttaminen
- Elinkeinopolitiikka: yritysneuvonta, kehittämishankkeet, yritystontit, alueen markkinointi, avoin data
- Resurssiviisaat toimintatavat

Paikallisen identiteetin ja demokratian edistäminen

- Monipuoliset osallistumismahdollisuudet
- Paikallinen yhteisöllisyys
- Viestintä ja vuorovaikutus
- Vaalit ja edustuksellinen demokratia
- Kansalaisjärjestöjen toimintamahdollisuudet
- Asukkaiden omaehtoinen toiminta

Kuva: Kuntalaisen hyvinvoinnin edistäminen, lähde: Kuntaliitto

VANTAAN HYVINVOINTI- KATSAUS 2023

11 § **Virkasuhteisen nuorisopalvelujen johtajan vakanssin (401272) virkanimikkeeseen muuttaminen nuoriso- ja yhteisöpalvelujohtajaksi 1.3.2024 alkaen**

VD/1100/01.01.00.00/2024

RÄ/JT

Voimassa olevan hallintosäännön 13 luvun 3 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen täyttäväksi kuuluvien sekä kaupunkistrategian ja johdon toimialan muiden virkojen virkanimikkeestä. Asianomainen lautakunta ja liikelaitoksen johtokunta päättää muiden tehtäväalueensa virkojen virkanimikkeistä ja virkanimikkeiden muuttamisesta.

Perustelut: Viran nimike muutetaan vastaamaan nykyisen organisaation mukaista palvelualueen nimeä ja toimintakenttää.

Kaupunginhallitus 26.2.2024 § 11

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään muuttaa nuorisopalvelujen johtajan viran nimikkeeksi nuoriso- ja yhteisöpalvelujohtaja 1.3.2024 alkaen.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Toimialojen HR-palvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Riikka Åstrand, 050 539 4555, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

12 §

Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laiksi rakentamislain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta

VD/348/00.04.03/2024

TeA/RL/MS/MY/KN/SR/JT

Ympäristöministeriö on pyytänyt 9.1.2024 lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta laiksi rakentamislain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta. Lausunto tulee antaa viimeistään 5.3.2024. Uusi rakentamislaki (751/2023) on vahvistettu 21.4.2023, mutta laki ei ole vielä voimassa. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi rakentamislakia sekä tehtäväksi joitakin lakitekniisiä korjauksia rakentamislakiin ja siihen liittyviin lakeihin.

Hallituksen tavoitteena on korjata rakentamislakia siten, että hallinnollinen taakka kevenee ja byrokratia vähenee. Hallitusohjelmassa linjataan, että rakentamislakia korjataan niin, että valitusoikeus selkeytyy ja päävastuullisen toteuttajan vastuu täsmentyy. Lisäksi lakiin määritellään rakentamislupien käsittelyaikatakuu.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi rakentamislakia siten, että ilmastaselvitys olisi esitettävä rakentamislupaa haettaessa ainoastaan, jos kyseessä on sellainen uusi rakennus, jota koskisi esityksen mukaisesti hiilijalanjäljen raja-arvo. Materiaaliseloste sisältäisi ainoastaan vähähiilisyyden arvioinnissa tarvittavat tiedot, joita olisivat tiedot rakennuksessa käytetyistä uusista ja hyödynnettävistä materiaaleista ja tuotteista.

Rakennusjärjestyksen suhdetta rakentamislakiin selvennettäisiin luvanvaraisuuden osalta. Samoin selvennettäisiin sitä, että tapahtumarakenteet eivät edellytä rakentamislupaa. Mahdollisuutta myöntää rakentamislupa ennen tonttijaon laatimista ja tontin lohkomista esitetään säädettäväksi pysyväksi ja koko maata koskevaksi toimintatavaksi.

Lakiin lisättäisiin uusi puhtaan siirtymän teollisuutta koskeva sijoittamislupa. Purkamisluvan edellytyksiä selvennettäisiin, ja kunnan omistaman, asemakaavalla suojellun rakennuksen purkamista helpotettaisiin. Rakentamisluvulle säädettäisiin 3 kuukauden käsittelyaika, jonka ylittyminen aiheuttaisi kunnille merkittäviä taloudellisia seuraamuksia.

Eduskunnan 21.4.2023 vahvistama rakentamislaki ja lausunnolla oleva lakiehdotus rakentamislain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta ehdotetaan tulemaan voimaan 1.1.2025.

Merkittävä osa esitetyistä muutoksista on luonteeltaan rakentamislakia selkeyttäviä ja vastaa niihin kysymyksiin tai tulkinnanvaraisuuksiin, joita rakentamislain voimaantuloon varautumisen yhteydessä on herännyt. Lisäksi esitys sisältää kokonaan uutta sääntelyä liittyen mm. rakennusten purkamisen edellytyksiin, rakentamislupien käsittelyaikatakuuseen sekä vihreää siirtymää edistävien teollisuuslaitosten rakentamisen mahdollistamiseen ilman asemakaavaa. Kaupungin lausunnossa on erityistä huomiota lain soveltamista mahdollisesti vaikeuttaviin tulkinnanvaraisuuksiin sekä kattavaan vaikutusten arvioinnin kattavuuteen sen varmistamiseksi, että säädösmuutoksilla päästäisiin hallituksen asettamiin tavoitteisiin ja lisättäisiin rakentamisen lupaprosessien sujuvuutta ja joustavuutta.

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää esitysten ja lausuntojen antamisesta ulkopuolisille.

Kaupunginhallitus 26.2.2024 § 12

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa ympäristöministeriölle liitteen mukainen lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laiksi rakentamislain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Käsittely:

Asian käsittelyn aikana kaupunginhallituksen jäsen Sakari Rokkanen esitti jäsen Kai-Ari Lundellin kannattamana lausunnon muuttamista siten, että kohdan Rakentamisluvan käsittelyaikatakuu 68 a § ensimmäinen kappale kuuluisi seuraavasti:

"Vantaan rakennusvalvonnan käsityksen mukaan kolmen kuukauden käsittelyaikatakuu ei ole rakentamisluvan hakijankaan näkökulmasta tarpeellinen. Ongelmallista ei ole lupakäsittelyn kesto sinänsä vaan käsittelyaikojen mahdollinen ennakoimattomuus. Vantaa pitää tärkeänä turvata rakentamislupien sujuva ja ennakoitu käsittelyaikataulu. Vantaan rakennusvalvonnan käsityksen mukaan käsittelyajan kestoakin suurempi haaste hakijoiden näkökulmasta on käsittelyaikataulujen mahdollinen ennakoimattomuus. Parempi keino lupakäsittelyaikojen ennakoimiseen olisi-voisikin olla hankkeiden jättöhetkeen liitettävä hakemuksen sisäänjättökokous, jossa pääsuunnittelija ja lupakäsittelijä yhdessä kävisivät läpi lupa-aineiston, mahdolliset täydennystarpeet ja arvioisivat aikataulun hakemusasiakirjojen täydentämiselle. Tässä yhteydessä voitaisiin sopia myös mahdollisen seurantakokouksen ajankohdasta, arvioida lupakäsittelyaika ja mahdollinen päätöspäivämäärä. Tämän arvion pitävyyttä seurattaisiin rakennusvalvonnan palvelulupauksena."

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan pohjaesitystä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat kaupunginhallituksen jäsen Rokkasen muutosesitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 7 jaa-ääntä (Abdi, Karinen, Kaukola, Rämö, Räsänen, Tammi, Valtanen) ja 8 ei-ääntä (Kasonen, Lundell, Niikko, Orpana, Raja-Aho, Rokkanen, Suoniemi, Tuomela), joten puheenjohtaja totesi **muutosesityksen tulleen hyväksytyksi**.

Käsittelyn aikana kaupunginhallituksen jäsen Ulla Kaukola esitti jäsen Minna Räsäsen kannattamana, että kolmea lausunnon kohtaa täydennettäisiin seuraavasti:

Rakennuksen vähähiilisyyys § 38

Kohdan loppuun seuraava täydennys: *"Ottaen huomioon, että rakennusten vähähiilisyyttä koskeva asetus on tulossa voimaan samaan aikaan rakentamislain kanssa, jää kunnille hyvin vähän aikaa valmistautua asetuksen tuomiin velvollisuuksiin koskien rakennusten hiilijalanjälkien raja-arvoja, vähähiilisyyden arviointimenetelmiä ja tietoja, sekä ilmastaselvitysten laatimista ja päivittämistä. Pykälä vaatii riittävän siirtymäajan, jotta kunnilla olisi riittävästi aikaa valmistautua sen asettamiin vaatimuksiin."*

Sijoittamislupa puhtaan siirtymän teollisuushankkeelle 43 a §

Kohdan loppuun seuraava täydennys: *"Pykälä rapauttaa suunnittelun merkityksen sekä järjestelmän johdonmukaisuuden ja oikeudenmukaisuuden, kun esimerkiksi pientaloalue vaatii jatkossakin kaavan ja vuorovaikutusta, mutta esimerkiksi vihreän metaanin laitos ei."*

Purkamisluvan edellytykset 56 §

Kohdan loppuun seuraava täydennys: *"Vantaan kaupunki toteaa, että ilmastotavoitteiden kannalta ensisijaisena tavoitteena tulisi olla olemassa olevan rakennuskannan vaaliminen, säilyttäminen ja hyödyntäminen. Pykälä ei kannusta olemassa olevan rakennuskannan vaalimiseen ja hyödyntämiseen, mikä monessa tapauksessa olisi ilmastovaikutuksiltaan kestävämpi ratkaisu kuin helpotettu purkaminen. Pykälä ei myöskään vahvasti velvoita purkumateriaalien uudelleenkäyttöön tai kierrätykseen. Pykälä ei näin ollen edistä ilmastotavoitteiden saavuttamista."*

Puheenjohtaja totesi, että asioista joudutaan äänestämään ja teki seuraavat äänestysesitykset:

He, jotka kannattavat kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan pohjaesitystä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat kaupunginhallituksen jäsen Kaukolan täydennysesitystä koskien kohtaa Rakennuksen vähähiilisyys § 38, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 2 jaa-ääntä (Rämö, Valtanen) ja 12 ei-ääntä (Abdi, Karinen, Kasonen, Kaukola, Lundell, Niikko, Orpana, Raja-Aho, Rokkanen, Räsänen, Suoniemi, Tammi, Tuomela), joten puheenjohtaja totesi **täydennysesityksen tulleen hyväksytyksi**.

He, jotka kannattavat kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan pohjaesitystä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat kaupunginhallituksen jäsen Kaukolan täydennysesitystä koskien kohtaa Sijoittamislupa puhtaan siirtymän teollisuushankkeelle 43 a § , äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 7 jaa-ääntä (Kasonen, Lundell, Niikko, Orpana, Raja-Aho, Rokkanen, Suoniemi) ja 8 ei-ääntä (Abdi, Karinen, Kaukola, Rämö, Räsänen, Tammi, Tuomela, Valtanen), joten puheenjohtaja totesi **täydennysesityksen tulleen hyväksytyksi**.

He, jotka kannattavat kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan pohjaesitystä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat kaupunginhallituksen jäsen Kaukolan täydennysesitystä koskien kohtaa Purkamisluvan edellytykset 56 § , äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 7 jaa-ääntä (Kasonen, Lundell, Niikko, Orpana, Raja-Aho, Rokkanen, Suoniemi) ja 8 ei-ääntä (Abdi, Karinen, Kaukola, Rämö, Räsänen, Tammi, Tuomela, Valtanen), joten puheenjohtaja totesi **täydennysesityksen tulleen hyväksytyksi**.

Päätös:

Hyväksyttiin muutettu ja täydennetty esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:

- Vantaan kaupungin lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laiksi rakentamislain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta
- Ympäristöministeriön lausuntopyyntö
- Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi rakentamislain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Täytäntöönpano:

Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Rakennusvalvontapäällikkö Risto Levanto, puh. 050 401 1382
([etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi))

Ympäristöministeriö

Viite: VN/34558/2023

VANTAAN KAUPUNGIN LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI RAKENTAMISLAIN MUUTTAMISESTA

Vantaan kaupunki kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto rakentamislain korjaussarjasta. Lausunnon antamisen määräaika on 5.3.2024. lausunnon antamiselle on annettu aikaa kahdeksan viikkoa mitä voidaan pitää riittävänä nyt muutettavaksi ehdotetun 17 § osalta. Sen sijaan valmistautumisaika lakimuutoksiin on täysin riittämätön; muutokset esitetään tulevan voimaan 1.1.2025 samanaikaisesti eduskunnan keväällä 2023 hyväksymän rakennuslain kanssa. Hallituksen esitys muutoksista annetaan eduskunnalle vasta syyskuussa. Mahdollista on, että eduskunta tekee muutoksia esitettyihin säännöksiin.

Osa esitetyistä muutoksista on rakennuslakia selkeyttäviä, osa puolestaan vaikuttaa erittäin suuresti varsinkin rakennusvalvonnan toimintaan, erityisesti ehdotuksen 61 § (Rakentamislupahakemus) sekä 68 a § (Määräaika rakennuslupahakemuksen käsittelylle ja seuraamukset määräajan laiminlyömisestä). Näin suurissa muutoksissa vaikutuksen arvioinnin tulisi olla kattavaa. Vaarana on, että tavoitteena oleva toiminnan sujuvoittaminen johtaakin voimavarojen kohdentamiseen asioihin, jotka eivät edistä varsinaista lupakäsittelyä.

Alla on lausuttu yksittäisistä rakentamislain pykälistä:

Rakennusjärjestys 17 §

Pykälään on esitetty lisättäväksi uusi momentti, jonka mukaan rakennusjärjestyksen määräyksellä ei voida muuttaa, mitä 42 §:n 1 momentissa on säädetty uuden rakennuskohteen luvanvaraisuudesta. Pykäläkohtaisten perustelujen mukaan rakennusjärjestyksellä ei voida määrätä 42.1 §:n mukaisista asioista lupakynnystä tiukentavasti, vaikka rakennushankkeella katsottaisiin olevan vähäistä merkittävämpää vaikutusta alueiden käyttöön, kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön tai ympäristönäkökohtiin, rakentaminen edellyttäisi viranomaisvalvontaa olennaisten teknisten vaatimusten toteutumisen varmistamiseksi tai rakennusvalvonnan olisi tarpeen valvoa rakennuskohteen rakentamista yleisen edun kannalta.

Lisäys on omiaan selkeyttämään, mitä rakennusjärjestyksessä voidaan määrätä luvanvaraiseksi. Pykälä vastaa alkuperäisen lain henkeä, mutta jättää kuitenkin edelleen epäselväksi, voiko

lupaviranomainen yksittäistapauksissa edellyttää 42 § 2 momentin nojalla lupaa haettavaksi 1 momentin mukaisista asioista. Mikäli tarkoituksena on, ettei 42 § 1 momentin mukaisista asioissa voida käyttää missään tapauksessa harkintaa, selvyyden vuoksi lain 42 §:n 2 momentti ehdotetaan muotoiltavaksi siten, että se vastaa tätä ajatusta. 42 § 1 momentin ensimmäinen lause voisi kuulua esimerkiksi seuraavasti: Muissa kuin 1 momentissa tarkoitetuissa rakennuskohteissa, uuden rakennuskohteen rakentaminen edellyttää rakentamislupaa myös, jos rakentamisella on vähäistä merkittävämpää vaikutusta alueiden käyttöön, kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön tai ympäristönäkökohtiin, rakentaminen edellyttää viranomaisvalvontaa olennaisten teknisten vaatimusten toteutumisen varmistamiseksi tai rakennusvalvonnan on tarpeen valvoa rakennuskohteen rakentamista yleisen edun kannalta.

Rakennuksen vähähiilisyys 38 §

Rakennusvalvonnan näkökannalta ehdotuksella selkeytetään pykälää. Pelkästään 38 §:n säännöstä lukemalla ei kuitenkaan selviä, mitä uusia rakennuksia vähähiilisyysäännökset koskevat. Perustelutekstissä viitataan uuden rakennuksen energiatehokkuusasetuksessa säädettyihin käyttötarkoituksiluokittain säädettyihin energiatehokkuuden vaatimustasoihin. Luettelo käyttötarkoituksiluokista on lähes samanlainen. Kuitenkin energiatehokkuusasetuksen piiristä on rajattu pois mm seuraavat rakennustyyppit:

- päivittäistavarakaupan alle 2000 m² yksikkö
- Uimahallit ja jäähallit
- Varistorakennukset, liikenteen rakennukset
- siirtokelpoiset rakennukset

Pykälää tulee selkeyttää em. osin.

Pykälään jättää avoimeksi sen, koskevatko vähähiilisyysäännökset rakennuksen laajentamista. Ymmärrettävästi pienet laajennukset ovat varsin merkityksettä vähähiilisyysäännöksiä laskettaessa, toisaalta laajennus saattaa olla alkuperäistä rakennusta suurempikin, jolloin olisi varsin perusteltua laskelmaa edellyttää. Hallituksen esityksessä olisi suotavaa ottaa tähän kantaa.

Laajamittaiset korjaukset ehdotetaan rajattavaksi vähähiilisyyslaskennan ulkopuolelle perustelematta tätä mitenkään. Vähähiilisyysvelvoitteilla tulisi ohjata rakennuskannan säilyttämiseen ja laajamittainen korjaus lienee aina vähähiilisempää uudisrakentamiseen verrattuna. Hankkeissa, joissa vaihtoehtoina on uudisrakentaminen tai laajamittainen korjaus, tulisi eri vaihtoehtojen hiilijalanjälkiä pystyä vertaamaan keskenään. Rakentamislain nojalla annettavassa valtioneuvoston asetuksessa hiilijalanjäljen raja-arvoista on mahdollista asettaa uudisrakentamiselle tiukemmat arvot niissä tapauksissa, joissa vaihtoehtona olisi laajamittainen korjaus.

Jos hiilijalanjälkeä halutaan aidosti arvioida, tulisi laskennassa ottaa huomioon rakennuksen perustukset sekä maanalaiset rakenteet. Myös rakennuspaikan merkitys on huomattava.

Rakentamislain nojalla annettavassa valtioneuvoston asetuksessa hiilijalanjäljen raja-arvoista voidaan huomioida muun muassa vaikeiden rakennuspaikkojen perustamisolosuhteista johtuva tekijät.

Ottaen huomioon, että rakennusten vähähiilisyyttä koskeva asetus on tulossa voimaan samaan aikaan rakentamislain kanssa, jää kunnille hyvin vähän aikaa valmistautua asetuksen tuomiin velvollisuuksiin koskien rakennusten hiilijalanjälkien raja-arvoja, vähähiilisyyden arviointimenetelmiä ja tietoja, sekä ilmastoselvitysten laatimista ja päivittämistä. Pykälä vaatii riittävän siirtymäajan, jotta kunnilla olisi riittävästi aikaa valmistautua sen asettamiin vaatimuksiin.

Rakennuksen elinkaariominaisuudet 39 §

Korjaussarjassa on poistettu materiaaliselosteen laatimisvelvoite laajamittaisilta korjauksilta sekä laajennuksilta. Ilmastomuutoksen näkökulmasta on tärkeää kannustaa korjausrakentamiseen uudisrakentamisen sijaan. Korjausrakentamista koskevan sääntelyn vähentämisen suhteessa uudisrakentamisen sääntelyyn voi katsoa tukevan tätä tavoitetta.

Materiaaliselosteen laatimisvelvoitteen poisto laajennuksilta on kuitenkin ilmastomuutokseen vaikuttamisen kannalta epätarkoituksenmukaista. Rakennuslaajennukset voivat olla hyvinkin merkittäviä. Usein on veteen piirretty rajaus, milloin laajennus määritellään uudeksi rakennukseksi ja milloin laajennukseksi. Vähintään tähän olisi syytä määritellä jonkinlainen laajennuksen kokoa koskeva rajaus, jonka jälkeen materiaaliseloste vaadittaisiin.

Rakentamislupa 42.1 §:n 4-kohta

Tapahtuma-alan tilaisuuksien järjestämistä helpotetaan täsmentämällä lakia siten, että rakentamisen luvanvaraisuus ei koske tilapäisiä tapahtumarakenteita. Tämä muutos nähdään hyvänä tarkennuksena, joka selkeyttää tilannetta ja vähentää rakennusvalvonnan työtaakkaa. Esityksen pykäläkohtaisessa perustelutekstissä viitataan tilapäisyydellä pisimmillään joidenkin viikkojen ajanjaksoon. Vantaan rakennusjärjestyksessä on nykyisellään vapautettu luvan hakemiselta tapahtumien järjestämistä varten enintään yhden kuukauden ajan paikallaan pysyttäväksi tarkoitetut pystytettävät yleisöteltat, ja muut vastaavat siirrettävät rakennukset ja rakennelmat. Käytännössä tarkoituksenmukainen tilapäisyys saattaa joissain kohdin tarkoittaa jopa 3–4 kuukautta, jolloin tapahtumarakenne voisi esimerkiksi olla paikoillaan kesän yli.

Rakentamislain 17 §:ään on esitetty lisättäväksi uusi momentti, jonka mukaan rakennusjärjestyksen määräyksellä ei voida muuttaa, mitä 42 §:n 1 momentissa on säädetty uuden rakennuskohteen luvanvaraisuudesta. Lisäys on omiaan selkeyttämään, mitä rakennusjärjestyksessä voidaan määrätä luvanvaraiseksi. Epäselväksi kuitenkin edelleen jää, voiko lupaviranomainen yksittäistapauksissa edellyttää 42 § 2 momentin nojalla lupaa haettavaksi 1 momentin mukaisista asioista. Mikäli tarkoituksena on, ettei 42 § 1 momentin mukaisista asioista voida käyttää missään tapauksessa harkintaa, selvyiden vuoksi ja yhtenäisten tulkintojen varmistamiseksi, 42 §:n 2 momentti ehdotetaan muotoiltavaksi siten, että se vastaa tätä ajatusta. 42 § 1 momentin ensimmäinen lause voisi kuulua esimerkiksi seuraavasti: Muissa kuin 1

momentissa tarkoitetuissa rakennuskohteissa, uuden rakennuskohteen rakentaminen edellyttää rakentamislupaa myös, jos rakentamisella on vähäistä merkittävämpää vaikutusta alueiden käyttöön, kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön tai ympäristönäkökohtiin, rakentaminen edellyttää viranomaisvalvontaa olennaisten teknisten vaatimusten toteutumisen varmistamiseksi tai rakennusvalvonnan on tarpeen valvoa rakennuskohteen rakentamista yleisen edun kannalta.

Sijoittamislupa puhtaan siirtymän teollisuushankkeelle 43 a §

Pykälässä esitetty puhtaan siirtymän sijoittamislupamenettely tarkoittaisi ympäristövaikutuksiltaan merkittävien teollisuushankkeiden siirtämistä pois asemakaavoituksen piiristä. Jatkossa muun kuin tuuli- tai aurinkovoimaan perustuvan uusiutuvan energian tuotantolaitoksen voisi mahdollistaa sijoittamisluvalla.

Muutos olisi merkittävä etenkin asukkaiden vuorovaikutusmahdollisuuksien sekä oikeusturvan toteutumisen kannalta. HE-luonnoksen vaikutusten arviointi ei tätä riittävästi kuvaa. Vantaan kaupunki katsoo, että tässä muodossaan pykälää ei tulisi viedä eteenpäin, vaan puhtaalle siirtymälle sinänsä välttämättömien teollisuushankkeiden vauhdittamista tulisi tarkastella osana vireillä olevan alueidenkäyttölain uudistusta.

Puhtaan siirtymän sijoittamisluvan sijoittamisen edellytyksistä määrätään rakentamislain pykälissä 44, 45 ja 46, joiden sisältöön ei kuitenkaan esitetä muutoksia uuden lupatyyppin johdosta. 44 § linjaa, että hankkeen tulee olla asemakaavan mukainen. Asemakaavattomalle ja suunnittelutarvealueelle määritellyt 45 § ja 46 § ovat helposti ristiriidassa teollisten laitosten kanssa. Pykälien mukaan rakentamisen tulee olla sopivaa maisemalliselta kannalta eikä se saa vaikeuttaa erityisten luonnon- tai kulttuuriympäristön arvojen säilyttämistä eikä virkistystarpeiden turvaamista. Sekä asemakaavoitetulla että asemakaavattomalla alueella rakentaminen ei saa aiheuttaa haittaa naapureille eikä vaikeuttaa naapurikiinteistöjen rakentamista.

Ehdotuksesta ei käy ilmi, olisiko puhtaan siirtymän sijoittamislupa muiden sijoittamislupien tapaan mahdollista käsitellä osana rakentamislupaa, jolloin toimivalta olisi rakennusvalvontaviranomaisella. Vantaan kaupunki huomauttaa, että koska uusi lupatyyppi edellyttäisi kaavaprosessin mukaista vaikutustenarviointia, ei rakennusvalvonnalla olisi riittävää alueidenkäytöllistä osaamista lupaharkintaan. Epäselväksi jää myös, olisiko kunnalla mahdollisuus käyttää tarkoituksenmukaisuusharkintaa luvituksessa vai olisiko kyseessä oikeusharkintainen ratkaisu. Kunnallisen itsehallinnon ja kuntademokratian kannalta on erittäin tärkeää, että kunnalla säilyy mahdollisuus tarkoituksenmukaisuusharkintaan teollisuuslaitosten sijoittelussa.

Puhtaan siirtymän sijoittamisluvan vaikutusten arviointia esitetään tehtäväksi alueidenkäyttölain asemakaavaprosessin mukaan. Tämä tarkoittaa, että sijoittamislupa vastaisi työmäärältään lähestulkoon nykyistä asemakaavaa. Ainoa prosessia nopeuttava muutos olisi asukasvuorovaikutuksen huomattava vähentäminen kaavaprosessiin verrattuna. Muutoksen perusoikeudellisia vaikutuksia tulisi arvioida hallituksen esityksessä suhteessa etenkin omaa

elinympäristöä koskevien vaikutusmahdollisuuksien (perustuslaki 20 §) ja muutoksenhakuoikeuksien (perustuslaki 21 §) turvaamiseen.

Ehdotuksessa ei ole tunnistettu, kuinka laajalle ulottuvia ja merkittäviä ympäristövaikutuksia puhtaan siirtymän teollisuushankkeilla voi olla. Vaikutukset voivat ulottua kauas ja vaikuttaa lähialueiden maankäytön kehittämiseen. Esimerkiksi kemikaalien käsittelyn riskit vaikuttavat mahdollisuuteen sijoittaa lähialueelle asumista. Ilman kaavaprosessin mukaisia asukasvuorovaikutusta hankkeet saattavat myös aiheuttaa jo olemassa oleville lähiseudun asukkaille asuinympäristön heikentymistä, kun kaikkia vaikutuksia ei pystytäkään ennakoimaan.

Puhtaan siirtymän sijoittamislupan valitusoikeus määräytyisi ehdotuksen mukaan samalla tavoin kuin rakentamisluvissa, eli olisi merkittävästi suppeampi kuin asemakaavoissa. Ehdotuksessa ei ole arvioitu muutoksen vaikutuksia kansalaisten oikeusturvan kannalta. Lisäksi tulisi arvioida muutoksen vaikutukset oikeuslaitoksen resursointiin. Rakentamislain mukainen suppea asianosaisuusmääritelmä soveltuu huonosti alueellisia vaikutuksia käsittäviin teollisuushankkeisiin. Vaarana on, että asianosaisuuden määrittämiseen liittyvät tulkintavaikkeudet lisääisivät sijoittamislupapäätösten valituserkkeyttä ja pidentäisivät hallinto-oikeuksien käsittelyaikoja entisestään.

Esitystä on perusteltu hallitusohjelman kirjauksilla lupamenettelyiden sujuvoittamisesta ja teollisuuspuistojen mahdollistamisesta. Vantaan kaupunki katsoo, että puhtaan siirtymän sijoittamislupa ei nyt esitetyssä muodossaan vie kehitystä hallitusohjelmassa tavoiteltuun suuntaan, vaan päinvastoin tekee lupaprosesseista ennalta-arvaamattomampia ja valituserkempiä. Keskittyminen yksittäisten teollisuushankkeiden rakentamislupiin veisi myös pohjaa hallitusohjelmassa esitettyjen teollisuuspuistojen taustalla olevalta ajatukselta, jossa teollisuuden keskittymien suunnittelua ja luvitusta nimenomaan on tarkoitus keskittää laajempiin alueellisiin kokonaisuuksiin ja vähentää yksittäisiin hankkeisiin liittyvää lupabyrokratiaa.

Pykälä rapauttaa suunnittelun merkityksen sekä järjestelmän johdonmukaisuuden ja oikeudenmukaisuuden, kun esimerkiksi pientaloalue vaatii jatkossakin kaavan ja vuorovaikutusta, mutta esimerkiksi vihreän metaanin laitos ei.

Rakentamislupan myöntäminen ennen tonttijaon laatimista ja tontin lohkomista 43 b §

Vantaan kaupunki katsoo, että mahdollisuus myöntää rakentamislupa ennen tonttijaon laatimista ja tontin lohkomista tuo lupamenettelyyn kaivattua joustoa. Vantaalla toimintatapa on asiaa koskevan kokeilulain kautta ollut käytössä useita vuosia. Pääsääntöisesti Vantaallakin on kuitenkin edellytetty hyväksyttyä tonttijakosuunnitelmaa luvan myöntämisen edellytyksenä, vaikka kokeilulaki olisikin sallinut luvittamisen myös ennen sitä. Tonttijakosuunnitelmassa tarkistetaan tonttien jako-osuuksien koot ja rakennusoikeudet etenkin silloin kun rakennusoikeus määräytyy tontin tehokkuusluvun mukaisesti.

Vantaa pitää kuitenkin tärkeänä, että pykälän mahdollistama menettelytapa säilyy edelleenkin poikkeuksena ja kunnan harkintavallassa. Tonttijaon ja lohkomisen puute voi etenkin tiiviissä kaupunkirakenteessa aiheuttaa ongelmia mm. Rakennuspaikan tarkan sijainnin määrittämisessä tai lakisääteisten kulkuyhteyksien järjestämisessä tontille.

Kohdassa tulisivatkin tuoda selvälle esille, että pääsääntöisesti rakentamislupa myönnetään vasta tonttijaon laatimisen ja tontin lohkomisen jälkeen, mutta perustellusta syystä kunta voi toimia toisin.

Samoin vaikutustenarviointia olisi syytä täydentää. Esitysluonnoksessa vaikutusten arviointi on rajautunut kolmea suurta kaupunkia koskevan kokeilulain positiivisiin vaikutuksiin. Menettelytavan riskit olisi myös syytä tuoda esiin ja arvioida, millaisia vaikutuksia toimintatavan ulottamisesta koko maahan aiheutuu.

Purkamisluvan edellytykset 56 §

Ehdotuksesta ei käy ilmi, miksi purkamisluvan myöntämistä koskeva toimivalta on siirretty kunnalta rakennusvalvontaviranomaiselle. Purkamisluvan edellytysten arviointi sisältää aina myös alueidenkäytöllistä harkintaa, eikä sitä sen vuoksi tulisi lainsäätäjän toimesta asettaa rakennusvalvontaviranomaisen tehtäväksi. Vantaan kaupunki katsoo, että kunnallisen itsehallinnon turvaamiseksi toimivallan on jatkossakin syytä säilyä kunnalla, jolloin kunta voi itse hallintosäännössään siirtää toimivallan tarkoituksenmukaiselle taholle.

Kokonaan uutena asiana rakentamislakiin on tuotu ehdotus, jonka mukaan kunnanvaltuusto voisi myöntää luvan asemakaavalla suojellun, kunnan omistuksessa olevan rakennuksen purkamiseen tietyin edellytyksin. Esitetyssä muodossa pykälä saattaisi johtaa tarkoitushakuihin kiinteistökauppoihin, joissa suojeltuja rakennuksia siirtyisi nimellisellä arvolla kuntien omistukseen, jotta kunta voisi tehdä purkupäätöksen. Tällainen tilanne tulisi estää esim. määrittelemällä, että kunnan omistajuuden tulee olla pitkäaikaista.

Vantaan kaupunki toteaa, että ilmastotavoitteiden kannalta ensisijaisena tavoitteena tulisi olla olemassa olevan rakennuskannan vaaliminen, säilyttäminen ja hyödyntäminen. Pykälä ei kannusta olemassa olevan rakennuskannan vaalimiseen ja hyödyntämiseen, mikä monessa tapauksessa olisi ilmastovaikutuksiltaan kestävämpi ratkaisu kuin helpotettu purkaminen. Pykälä ei myöskään vahvasti velvoita purkumateriaalien uudelleenkäyttöön tai kierrätykseen. Pykälä ei näin ollen edistä ilmastotavoitteiden saavuttamista.

Rakentamisluvan hakemisen yhteydessä vaadittavat tiedot 61 §

Esityksen mukaan tarkoitus on vähentää asiakirjoja, joita rakentamislupahakemukseen tulee liittää. Yhdistettynä 68 a §:ssä esitettyyn lupakäsittelyn aikataulutakuuseen tarkoittaa tämä käytännössä rakennusvalvonnan painopisteen siirtymistä lupakäsittelyvaiheesta jälkipainotteiseen rakentamisvaiheen aikaiseen ja loppukatselmuksen pitämisen jälkeiseen valvontaan. Aloituskokouksen merkitys korostuu ja mahdolliset epäselvyydet, jotka aiemmin on selvitetty

lupavaiheessa, saattavat pahimmillaan viivästyttää rakentamisen aloittamista. Kustannusvaikutukset hankkeelle saattavat olla merkittävät; lupakäsittelyn viivästyminen lienee hankkeelle halvempaa kuin perustetun työmaan seisottaminen.

Perustelumuistio antaa hyvin optimistisen kuvan tietomallien käytöstä lupavaiheessa. Tietomallien on annettu ymmärtää jo nyt nopeuttavan lupakäsittelyä puoliautomaattisin ja automaattisin tarkastuksin (s. 16). Valitettavasti tilanne ei vielä ole näin hyvä. Oikeammin on sanoa, kuten perustelumuistiossakin toisaalla (s.34) todetaan, että tarkistustyökalut odottavat aivan nurkan takana.

Esitys asiakirjojen vähentämisestä lupavaiheessa johtanee rakentamisluvissa lupamääräyksiin, joissa veloitetaan toimittamaan rakennusvalvonnalle (aiemmin lupavaiheessa toimitettuja) selvityksiä ennen rakennustyön aloittamista. Vaikka rakentamisluvan yhteydessä olisikin aloittamisoikeutta haettu ja myönnetty, saattaa olla, ettei rakentamista pystytäkään käynnistämään puutteellisten selvitysten takia. Myös määräys ulkopuolisesta tarkastuksesta saattaa lisääntyä; puutteellisen lupa-aineiston perusteella rakennusvalvontaviranomaiselle saattaa muodostua käsitys, että rakentamisessa käytetään sellaisia rakennuksen turvallisuuteen, terveellisyyteen tai pitkäaikaiskestävyyteen merkittävästi vaikuttavia suunnittelu- ja toteutusmenetelmiä tai tuotteita, joiden toimivuudesta ei ole yleisesti varmuutta tai aikaisempaa kokemusta.

Ehdotus suunnitelmamallin määrittämiseksi pääpiirustustasoiseksi on selkeyttävä.

Eri kuntien välillä on epäilemättä epäyhtenäisyyttä vaatimuksissa lupavaiheen asiakirjojen osalta. Ymmärrettävää on tahtotila tilanteen selkeyttämiseksi. Toivottavaa on, että muodostettaessa lopullista hallituksen esitystä, vaikutusten arviointi tehdään erityisen huolella sen varmistamiseksi, johtaako esitys toivottavaan lopputulokseen sekä viranomaistoiminnan joustavuuden että rakentamisen laadun osalta.

Rakentamisluvan käsittelyaikatakuu 68 a §

Vantaa pitää tärkeänä turvata rakentamislupien sujuva ja ennakoitu käsittelyaikataulu. Vantaan rakennusvalvonnan käsityksen mukaan käsittelyajan kestoakin suurempi haaste hakijoiden näkökulmasta on käsittelyaikataulujen mahdollinen ennakoimattomuus. Parempi keino lupakäsittelyaikojen ennakoimiseen voisikin olla hankkeiden jättöhetkeen liitettävä hakemuksen sisäänjättökokous, jossa pääsuunnittelija ja lupakäsittelijä yhdessä kävisivät läpi lupa-aineiston, mahdolliset täydennystarpeet ja arvioisivat aikataulun hakemusasiakirjojen täydentämiselle. Tässä yhteydessä voitaisiin sopia myös mahdollisen seurantakokouksen ajankohdasta, arvioida lupakäsittelyaika ja mahdollinen päätöspäivämäärä. Tämän arvion pitävyyttä seurattaisiin rakennusvalvonnan palvelulupauksena.

Käsittelyajan laskeminen alkaa 68 a §:n mukaan siitä, kun lupahakemus liitteineen on vastaanotettu rakennusvalvonnassa. Lain perusteluissa viitataan lupahakemuksen täydellisyyteen.

Lainsäätäjän tulisi pystyä lain tasolla tarkentamaan, milloin lupahakemus liitteineen katsotaan täydelliseksi. Pykälä aiheuttaa epäselvyyttä, miten täydellinen lupahakemuksen liitteineen tulee olla, mikä voi aiheuttaa ylimääräistä epävarmuutta hakijoille. Jo pelkästään luvan hakijan ja viranomaisen näkemykset siitä, milloin lupahakemus katsotaan jätetyksi tai ”täydelliseksi” voivat erota huomattavasti toisistaan. Tästä syystä Vantaan kaupunki ehdottaa pykälää täsmennettäväksi esimerkiksi siten, että rakentamislupahakemukseen liitettävien pääpiirustusten tulee täyttää sisällöltään ympäristöministeriön asetuksen rakentamista koskevista suunnitelmista ja selvityksistä asettamat vaatimukset (tai viittaus mahdollisesti annettavaan asetukseen).

Sääntely ei ehdotetussa muodossaan huomioi hankkeiden eroavaisuuksia. Käsittelyajasta säädettäessä olisi tärkeää huomioida, että lupakäsittelyn joustavuus ja sujuvuus on kaikkien etu. Esityksessä olisi kuitenkin hyvä huomioida, että sujuva lupakäsittely ei voi tarkoittaa samaa asiaa pientalolle ja kerrostalolle.

Käsittelyaikatakuu aiheuttaa merkittäviä taloudellisia riskejä kunnille, mikä voi johtaa tiettyjen lupahakemusten käsittelyn priorisointiin. Lähtökohtaisesti oletusarvo on, että kunta ei tule hakemaan itseltään korvauksia käsittelyajan venymisestä, mikä voi johtaa siihen, että kunnan omien hankkeiden lupakäsittely jää muiden hakemusten varjoon. Vastaavasti taloudelliselta merkitykseltään suuremmat hankkeet priorisoidaan pienempien hankkeiden edelle kunnalle aiheutuvien taloudellisten riskien minimoimiseksi. Myös hakijan aiheuttamien viivästysten dokumentointi vähäbyrokraattisesti voi osoittautua haastavaksi tehtäväksi.

Määritellyn kolmen kuukauden käsittelyajan osalta on lisäksi syytä huomioida, että lupahakemuksen yhteydessä lausuntoja pyydetään myös muilta kuin kunnan sisäisiltä tahoilta. Rakennusvalvontaviranomaisella ei ole mahdollisuutta vaikuttaa ulkopuolisten lausunnonantajien kuten elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja pelastuslaitoksen lausuntojen aikatauluihin. Erityisesti ELY:n lausuntojen saamisessa nykykokemuksen mukaan voi kestää pisimmillään useampi kuukausi.

Sitovasti määritelty käsittelyaika on omiaan johtamaan joustavuuden vähentymiseen. Yhtenä huolenaiheena on se, että joustavuus vähäisen poikkeaman tulkinnoissa voi heikentyä, mikä voi vaikeuttaa hankkeiden etenemistä ja lisätä tarpeettomia viivästyksiä, kun lupakäsittelyn ohessa vähäisiä poikkeamia ei ehditä käsittelemään, ja hakijaa ohjataan hakemaan ensin erillinen poikkeamispäätös asemakaavasta poikkeamiseen.

Ehdotettu käsittelyaikaa koskeva sääntely saattaa pahimmillaan johtaa kielteisten rakentamislupapäätösten määrän lisääntymiseen, koska myönteistä päätöstä ei ole mahdollista tehdä puutteellisen hakemuksen vuoksi annetussa määräajassa. Ajatus on jo lähtökohtaisesti hyvän hallinnon periaatteiden vastainen. Tällä ei sujuvoiteta lupakäsittelyä, vaan pikemminkin lisää byrokratiaa ja työtaakkaa sekä luvan hakijalle että viranomaiselle. Edellä mainittu johtaa todennäköisesti myös valitusprosessien lisääntymiseen, ja kuormittaa siten tarpeettomasti hallinto-oikeuksia.

Esitetyn aikataulun mukaisesti HE korjaussarjasta annetaan eduskunnalle 19.9.2024. Käsittelyaikojen seuraaminen edellyttää tietojärjestelmämuutoksia (mm. määrittely- ja muutostyöt, testaus), joille tulee varata riittävästi aikaa. Lisäksi on huomioitava, että ennen 1.1.2025 jätetyt rakennusluvut käsitellään maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti, eikä käsittelyaikavaatimus siten koske näitä lupahakemuksia. Toisin sanoen, uusi sääntely voi johtaa tilanteeseen, että ennen lain voimaantuloa jätettyjen hakemusten käsittelyaika saattaa tahattomasti pitkittyä. Lisäksi kolmen kuukauden käsittelyaikatakuuta koskien olisi syytä ottaa huomioon, että uuden lain omaksuminen vaatii aikaa. Ennen kuin lupakäsittelylle asetetaan sitova määräaika, olisi kohtuullista seurata tilastollisesti, millaisiksi lupakäsittelyajat muodostuvat rakentamislain myötä. Edellä mainittujen syiden vuoksi pykälälle lausutaan asetettavaksi kohtuullinen siirtymäaika, joka mahdollistaa tarvittaessa säännöksen tarkastamisen saatujen kokemusten perusteella.

Muuta huomioitavaa, poikkeamislupa 57 §

Rakentamislain korjaussarja ei sisällä muutoksia poikkeamisluvan edellytyksiin. Vantaan kaupunki esittää kuitenkin poistettavaksi rakentamislain 57 §:n 3 momenttiin Eduskunnan ympäristövaliokunnassa tehtyä lisäystä:

"Rakennuksen tai sen osan käyttötarkoituksen muuttamisen asemakaavasta poiketen asumiseen tai muuhun ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomaan käyttöön ei katsota 2 momentin 1 kohdan tarkoittamalla tavalla aiheuttavan haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueidenkäytön muulle järjestämiselle eikä sitä pidetä vaikutuksiltaan 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettuna merkittävänä rakentamisena. Rakennuksen tai sen osan käyttötarkoituksen muuttamiseen voidaan katsoa olevan erityinen syy, jos käyttötarkoituksen muuttamisella voidaan tukea rakennetun ympäristön kiertotaloutta ja vähähiilisyyttä."

Vantaan kaupunki katsoo, että lisäys heikentää kuntien mahdollisuuksia kaupunkikeskustojen elinvoiman suunnitelmalliseen kehittämiseen. Asemakaavan mukaisen käyttötarkoituksen merkitys vähenisi oleellisesti nykyisestä, kun kuntien olisi käytännössä pakko myöntää asumisen mahdollistava poikkeamislupa. Tällä on merkittäviä kaupunkirakennetta yksipuolistavia ja palveluverkkoa heikentäviä vaikutuksia etenkin sellaisilla alueilla, joissa asuinrakentamisella on mahdollista saada työpaikkarakentamista suurempi taloudellinen hyöty. Jo nyt kunnilla on mahdollisuus myöntää poikkeaminen asemakaavan mukaisesta käyttötarkoituksesta, mikäli siihen on olemassa maankäytöllinen erityinen syy.

VANTAAN KAUPUNGINHALLITUS

Luonnos hallituksen esitykseksi rakentamislain muuttamisesta

Johdanto

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoanne luonnoksesta hallituksen esitykseksi rakentamislain muuttamisesta.

Tausta

Hallitusohjelmassa linjataan, että vuonna 2023 säädettyä rakentamislakia korjataan niin, että hallinnollinen taakka kevenee, byrokratia vähenee, valitusoikeus selkeytyy ja päävastuullisen toteuttajan vastuu täsmentyy. Lisäksi lakiin määritellään rakentamislupien käsittelyaikatakuu.

Tavoitteet

Rakentamisluvan yhteydessä vaadittavien tietojen laajuutta rajataan, ja rakentamisluvan käsittelylle säädettäisiin kolmen kuukauden määräaika. Helsingissä, Turussa ja Vantaalla käytössä olleen rakennuslupakäsittelyä nopeuttaneen kokeilulain käytäntöjä esitetään pysyviksi ja laajennettavaksi koko maahan.

Päävastuullisen toteuttajan vastuuta täsmennetään. Purkamisluvan edellytyksiä koskevaan pykälään tehdään tulkintoja selkeyttäviä muutoksia, ja valitusoikeuksiin esitetään muutoksia, jotka sujuvoittaisivat kaavoitus-, lupa- ja valitusprosesseja.

Rakennusten vähähiilisyyttä ja elinkaariominaisuuksia säänteleviin pykäliin valmistellaan muutoksia, joiden tarkoituksena on keventää hallinnollista taakkaa kunnissa ja rakentajilta. Vaatimus ilmastaselvityksen ja materiaaliselosteen toimittamisesta poistuisi pientaloilta ja korjauksista.

Uutena ehdotuksena lakiin tuodaan puhtaan siirtymän sijoittamislupa, joka sujuvoittaisi puhtaan siirtymän teollisuushankkeiden rakentamista. Tapahtuma-alan tilaisuuksien järjestämistä helpotetaan täsmentämällä lakiin, ettei rakentamisen luvanvaraisuus koske tapahtumarakenteita.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunto pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta kohdassa Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@gov.fi.

Kirjallisen lausunnon voi myös lähettää sähköpostitse ympäristöministeriön kirjaamoon osoitteeseen kirjaamo.ym@gov.fi. Käytähän lausunnon saatteessa asianumeroa VN34558/2023.

Myös tahot, joita ei ole erikseen mainittu jakelussa, voivat toimittaa ministeriölle lausuntonsa. Huomioithan, että kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Aikataulu

Lausunto pyydetään antamaan viimeistään tiistaina 5.3.2024.

Valmistelijat

Hallitusneuvos Kirsi Martinkauppi, kirsi.martinkauppi@gov.fi.

Liitteet:

[Lausunnot HE rakentamislain muuttamisesta ja liitelakilisäykset 9.1.2024 FI.pdf](#) - LAUSUNTOPYYNTÖ/ Hallituksen esitys laiksi rakentamislain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta

[Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av bygglagen 9.1.2024.pdf](#) - UTKAST/Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av bygglagen och till lagar som har samband med den

Jakelu:

Ahvenanmaan hallintotuomioistuin
Ammattiliitto Pro
Arkkitehtitoimistojen liitto
Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA
Asunto- toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI
BuildingSMART Finland
Digi ja väestötietovirasto DVV
Eduskunnan oikeusasiamies
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Elinkeinoelämän tutkimuslaitos
Energiateollisuus
Energiavirasto

Espoon rakennusvalvontavirasto
Etelä-Savon käräjäoikeus
FiCom ry
Finanssiala ry
Fingrid Oyj
Geoforum Finland ry
Green Building Council Finland
Helsingin hallinto-oikeus
Helsingin rakennusvalvontavirasto
Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Ilmatieteen laitos
Isännöintiliitto
Itä-Suomen hallinto-oikeus
Joensuun rakennusvalvontavirasto
Jyväskylän rakennusvalvonta
Jyväskylän yliopisto
Kanta-Hämeen käräjäoikeus
Kaupan keskusliitto KKL ry
Keskuskauppakamari
Kiinteistönvälitysalan keskusliitto
Kiinteistötyönantajat
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Kirkkohallitus
Kohtuuhintaisten vuokra- ja asumisoikeustalojen omistajat - KOVA ry
Korkein hallinto-oikeus
Korkein oikeus
Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry
Kuntarahoitus Oyj
Kuopion rakennusvalvontavirasto
Lahden rakennusvalvonta
Lainsäädännön arviointineuvosto
Lapin käräjäoikeus
Lappeenrannan rakennusvalvontavirasto
Liikenne- ja viestintäministeriö
Luonnonvarakeskus
LVI-Tekniset Urakoitsijat LVI-TU ry
Maa- ja metsätalousministeriö
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto
Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa
Motiva
Museovirasto
Natur och Miljö
Oikeuskanslerinvirasto
Oikeusministeriö
Oulun käräjäoikeus
Oulun rakennusvalvontavirasto
Pirkanmaan liitto
Pohjanmaan käräjäoikeus
Pohjois-Pohjanmaan liitto
Pohjois-Savon käräjäoikeus
Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Puolustusministeriö
Puutuoteteollisuus ry
Päijät-Hämeen liitto
Rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit RIA
Rakennusmestarit ja-insinöörit AMK RKL
Rakennustarkastusyhdistys RTY
Rakennusteollisuus RT
Rakennustietosäätiö RTS
Rakentamisen Laatu RALA ry
Rovaniemen rakennusvalvontavirasto
Saamelaiskäräjät
Senaatti
SPEK
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK
Suomen Arkkitehtiliitto SAFA
Suomen kiinteistöliitto ry
Suomen Kuntaliitto
Suomen Luonnonsuojeluliitto
Suomen Maisema-arkkitehtiliitto
Suomen museoliitto ry
Suomen omakotiliitto
Suomen ortodoksinen kirkko
Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL
Suomen Tuulivoimayhdistys ry
Suomen Ympäristöoikeustieteen Seura ry
Suomen Yrittäjät
Suunnittelu- ja konsultointiyritykset SKOL
SYKE
Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto STUL ry
Säteilyturvakeskus STUK
Talotekninen teollisuus ja kauppa ry (Talteka)
Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä
Tampereen rakennusvalvontavirasto
Teknologiateollisuus
Teräsrakenneyhdistys ry
Tietosuojavaltuutetun toimisto
Tilastokeskus
Turun hallinto-oikeus
Turun rakennusvalvontavirasto
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes
Työ- ja elinkeinoministeriö
Uudenmaan liitto
Vaasan hallinto-oikeus
Valtion Taloudellinen tutkimuskeskus VATT
Vammaisfoorumi
Vantaan rakennusvalvontavirasto
Varsinais-Suomen käräjäoikeus
Varsinais-Suomen liitto
VERO
Vesilaitosyhdistys
Viherympäristöliitto

Lausunnonantajan lausunto

1. Kommentteja rakentamislain muutoksista

2. Esityksen mukaan Ilmastaselvityksessä tulisi raportoida uuden rakennuksen hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki. Asetusvalmistelun helpottamista varten kysymme, tulisiko näkemyksesi mukaan vähähiilisyysarviointi tehdä rakennukselle sekä rakennuspaikalle (rakennuspaikalla tarkoitetaan mm. rakennuksen perustuksia), vaikka hiilijalanjäljen raja-arvot on suunniteltu koskevan vain rakennusta?

Vastaus:

A: Ilmastaselvityksen tulisi sisältää vain rakennuksen hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki

B: Ilmastaselvityksen tulisi sisältää rakennuksen sekä rakennuspaikan hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki

- ☐ A
- ☐ B
- ☐ Muu kommentti

3. Minkälaisia taloudellisia vaikutuksia arvioit esitetyillä muutoksilla olevan edustamasi tahon kannalta?

4. Kommenteja alueidenkäyttölain 57, 188 a ja 197 §:stä

5. Kommentteja ympäristönsuojelulain 156 b §:stä

6. Kommentteja laista viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympärisövaikutusten arvioinnista annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Voit jättää liitteitä lausunnon yhteyteen. Sallittuja tiedostoformaatteja ovat: pdf, doc, docx, xls, xlsx, ppt, pptx, csv, txt, rtf, zip, jpg, jpeg, png, gif and tif. Liitetiedostojen koko tulee olla pienempi kuin 50 Mb.

Lehtinen Teppo
Ympäristöministeriö

Martinkauppi Kirsi
Ympäristöministeriö

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rakentamislain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Orpon hallituksen tavoitteena on korjata Marinin hallitusohjelman mukaisesti laadittua rakentamislakia siten, että hallinnollinen taakka kevenee ja byrokratia vähenee. Hallitusohjelmassa linjataan, että vuonna 2023 säädettyä rakentamislakia korjataan niin, että valitusoikeus selkeytyy ja päävastuullisen toteuttajan vastuu täsmentyy. Lisäksi lakiin määritellään rakentamislupien käsittelyaikatakuu.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi rakentamislakia niin, että ilmastaselvitys olisi esitettävä rakentamislupaa haettaessa ainoastaan, jos kyseessä on sellainen uusi rakennus, jota koskisi esityksen mukaisesti hiilijalanjäljen raja-arvo. Ilmastaselvitystä ei edellytettäisi esimerkiksi pientaloilta eikä laajamittaisesti korjattavalta rakennukselta. Ilmastaselvitys ja materiaaliseloste rajattaisiin pääpiirustustasoon. Materiaaliseloste sisältäisi ainoastaan vähähiilisyyden arvioinnissa tarvittavat tiedot, joita olisivat tiedot rakennuksessa käytetyistä uusista ja hyödynnettävistä materiaaleista- ja tuotteista. Jos rakennustyön aikana on poikettu suunnitelmasta, olisi ilmastaselvitys ja materiaaliseloste päivitettävä tehtyjen muutosten osalta. Rakentamislupahakemukseen liitettävien tietojen kokonaisuutta rajattaisiin osin rakennusvalvontaviranomaisen antamaan perusteltuun syyhyn.

Rakennusjärjestyksen suhdetta rakentamislain 42.1 §:ään selvennettäisiin. Rakennusjärjestyksellä ei voida missään tilanteessa kaventaa rakentamislain 42.1 §:n luvanvaraisuuden rajaa. Samoin selvennettäisiin sitä, että tapahtumarakenteet eivät edellytä rakentamislupaa 42.1 §:n 4-kohdan mukaisesti.

Lakiin lisättäisiin uusi puhtaan siirtymän teollisuutta koskeva sijoittamislupa sekä säädettäisiin pitkän kokeilun jälkeen pysyväksi mahdollisuus myöntää rakentamislupa ennen tonttijaon laatimista ja tontin lohkomista. Purkamislupan edellytyksiä selvennettäisiin ja kunnan omistaman, asemakaavalla suojellun rakennuksen purkamista helpotettaisiin tilanteissa, joissa rakennus on niin huonossa kunnossa, ettei sitä voida enää käyttää. Rakentamislupahakemusten käsittelylle säädettäisiin määräaika sekä seuraamukset määräajan laiminlyömisestä. Päävastuullisen toteuttajan toteutusvastuuta selvennettäisiin. Museoviranomaisten valitusoikeutta rajattaisiin valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviin kohteisiin, mutta valitusoikeus säilyisi edelleen laajempana kuin maankäyttö- ja rakennuslaissa. ELY-keskuksen valitusoikeus vastaisi maankäyttö- ja rakennuslain 192 pykälää. Maisematyöluvan valitusoikeutta rajattaisiin tilanteissa, joissa toteutetaan lainvoimaista asema- tai yleiskaavaa.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan tehtävän joitakin lakitekniisiä korjauksia rakentamislakiin ja liitelakeihin. Ympäristönsuojelulain 156 b §:ään tehtäisiin tarkistus uuden rakentamislain vuoksi.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2025.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	4
1 Asian tausta ja valmistelu	4
1.1 Tausta	4
1.2 Valmistelu	5
2 Nykytila ja sen arviointi.....	5
2.1 Vähähiilisyys ja elinkaariominaisuudet	5
2.2 Rakennetun ympäristön ympäristövaikutusten nykytila	8
2.3 Rakentamislupahakemuksen tiedot ja digitaalisuus	9
2.4 Rakentamisluvan myöntäminen ennen tonttijaon laatimista ja tontin lohkomista.....	10
2.5 Purkamisluvan edellytykset	10
2.6 Päävastuullisen toteuttajan toteutusvastuu	11
2.7 Valitusoikeudet	11
2.8 Ympäristönsuojelulaki	11
3 Tavoitteet	12
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	12
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	12
4.1.1 Rakennuksen vähähiilisyys ja elinkaariominaisuudet.....	12
4.1.2 Rakentamislupahakemuksen tiedot ja digitaalisuus.....	14
4.1.3 Rakentamisen luvanvaraisuus ja suhde rakennusjärjestykseen.....	14
4.1.4 Puhtaan siirtymän sijoittamislupa	14
4.1.5 Rakentamisluvan myöntäminen ennen tonttijaon laatimista ja tontin lohkomista..	14
4.1.6 Purkamisluvan edellytykset	14
4.1.7 Määräaika rakentamislupahakemuksen käsittelylle ja seuraamukset määräajan laiminlyömisestä	15
4.1.8 Päävastuullisen toteuttajan toteutusvastuu	15
4.1.9 Valitusoikeudet	15
4.1.10 Ympäristönsuojelulain muutos.....	15
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	15
4.2.1 Vaikutuksiin liittyvät epävarmuudet	15
4.2.2 Taloudelliset vaikutukset	16
4.2.2.1 Vaikutukset kotitalouksiin	16
4.2.2.2 Vaikutukset yrityksiin	17
4.2.2.3 Vaikutukset julkiseen talouteen	18
4.2.2.4 Vaikutukset kuntatalouteen.....	18
4.2.2.5 Vaikutukset kansantalouteen.....	19
4.2.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	20
4.2.3.1 Vaikutukset kuntien tiedonhallintaan.....	21
4.2.3.2 Rakentaminen.....	21
4.2.4 Ympäristövaikutukset	22
4.2.5 Muut yhteiskunnalliset vaikutukset.....	23
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	24
5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset.....	24
5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot	24

5.2.1 Rakentaminen.....	24
5.2.2 Vähähiilinen rakentaminen	30
5.2.3 Euroopan rakennusvalvontojen digitalisaation tilanne	32
5.2.3.1 Johdanto	32
5.2.3.2 Yleistä tietoa	32
6 Lausuntopalaute.....	35
7 Säännöskohtaiset perustelut	35
7.1 Rakentamislaki	35
7.2 Alueidenkäyttölaki	52
7.3 Ympäristönsuojelulaki	52
8 Lakia alemman asteinen sääntely	54
9 Voimaantulo	55
10 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	55
10.1 Kansanvaltaisuus ja oikeusvaltioperiaate.....	55
10.2 Osallistumisoikeudet	56
10.3 Vastuu ympäristöstä	56
10.4 Oikeusturva	58
LAKIEHDOTUKSET	59
rakentamislain muuttamisesta	59
alueidenkäyttölain muuttamisesta	66
ympäristönsuojelulain 156 b §:n muuttamisesta	67
viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain 7 §:n muuttamisesta	68
LIITE	VIRHE. KIRJANMERKKIÄ EI OLE MÄÄRITETTY.
RINNAKKAISTEKSTIT	VIRHE. KIRJANMERKKIÄ EI OLE MÄÄRITETTY.
rakentamislain muuttamisesta	69
alueidenkäyttölain muuttamisesta	81
ympäristönsuojelulain 156 b §:n muuttamisesta	83
viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain 7 §:n muuttamisesta	84

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Eduskunta hyväksyi rakentamislain (751/2023) 1.3.2023 ja laki vahvistettiin 21.4.2023. Rakentamislaki tulee voimaan 1.1.2025. Eduskunta teki vastauksessaan EV 333/2022 vp lukuisia muutoksia hallituksen esitykseen HE 139/2022 vp nähden.

Suurimpana muutoksena maankäyttö- ja rakennuslakiin verrattuna oli ilmastonmuutoksen torjunnan tuominen osaksi rakentamisen lainsäädäntöä. Rakentamislakiin säädettiin uudet olennaiset tekniset vaatimukset rakennuksen elinkaaresta ja vähähiilisyydestä. Yksinkertaisempi lupajärjestelmä ja korkeampi lupakynnys sujuvoittavat rakentamista. Rakennuslupa, toimenpidelupa ja toimenpideilmoitus korvattiin yhdellä lupamuodolla, rakentamisluvalla. Lupakynnys asetettiin kuntien rakennusjärjestyksiin verraten keskimäärin aiempaa korkeammalle. Rakentamislupaa haetaan tietomallimuotoisella suunnitelmalla tai muutoin koneluettavassa muodossa. Rakentamisen laatua parannettiin päävastuullisen toteuttajan toteutusvastuulla. Suunnittelijoiden ja työnjohtajien pätevyyksille säädettiin pätevyysrekisteri.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman¹ (2023) mukaan hallitus korjaa säädettyä rakentamislakia niin, että hallinnollinen taakka kevenee, byrokratia vähenee, valitusoikeus selkeytyy sekä päävastuullisen toteuttajan vastuu täsmentyy. Määritellään lakiin rakennuslupien käsittelyaikatakuu.

Selvitetään keinoja puuttua kaavoista ja rakennusluvista tehtyjen valitusten määrään ja nopeuttaa valitusten käsittelyä. Selvitetään esimerkiksi mahdollisuutta tarkentaa valitusoikeuden edellytyksiä.

Asetetaan viranomaisten käsittelyajoille lakisääteinen ja sitova määräaika, jonka laskeminen alkaa siitä, kun lupahakemus on täydellinen ja päättyy siihen, kun päätös on tehty. Jos laissa säädetty määräaika ylitetään, alennetaan lupa- tai käsittelymaksua. Asetetaan viranomaiselle velvollisuus korvata luvanhakijalle viivästyksestä aiheutuneita kustannuksia.

Hallitusohjelman mukaan hallitus sitoutuu vastaamaan päästövähennystavoitteisiin ja etenevän hiilineutraalisuustavoitteeseen ja sen jälkeen hiilinegatiivisuuteen siten, että se ei omilla päätöksillään tai politiikkatoimillaan nosta kansalaisten arjen kustannuksia tai heikennä elinkeinoelämän kilpailukykyä. Suomi tavoittelee hiilineutraaliutta vuoteen 2035 mennessä ja hiilinegatiivisuutta 2040-luvulla. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää merkittäviä päästövähennyksiä sekä vähähiilisiä ratkaisuja myös rakennusten ja rakentamisen osalta, sille niiden osuus kokonaispäästöistä on huomattava. Hallitus vaikuttaa ilmastoon tehokkailla päästövähennystoimilla, hiilinielujen kasvattamalla ja suomalaisilla puhtaan talouden ratkaisuilla. Suomi on sitoutunut ilmastolain tavoitteisiin tarkoituksenaan jopa nousta puhtaan energian ja ilmastokädenjäljen edelläkävijäksi. Erikseen korostetaan, että päästöjä vähentävät investoinnit lisääntyvät globaalisti kiihtyvään tahtiin, ja tässä teollisuuden murroksessa kilpailemme investointien saamiseksi Suomeen.

¹ Vahva ja välittävä Suomi. Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma 20.6.2023. Saatavilla osoitteesta <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-763-8>

Hallitusohjelmassa tuodaan vahvasti esille, että päästötavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan aktiivisia toimia. Erikseen painotetaan, että ilmastotoimet toteutetaan kuitenkin taloudellisesti, ekologisesti, sosiaalisesti ja alueellisesti kestävällä ja oikeudenmukaisella tavalla. Tarkoitus on, että Suomi vastaa päästöjen vähennystavoitteisiin ja etenee hiilineutraalisuustavoitteeseen ja hiilinegatiivisuuteen ilman, että arjen kustannukset nousevat tai kilpailukyky heikkenee. Samoin erityistä huomioita on kiinnitettävä yhteistyöhön muiden Pohjoismaiden kanssa ilmastomuutoksen torjuntaan ja sopeutumiseen liittyen.

Ympäristönsuojelulain 156 b §:ssä säädetään viemäriverkostojen ulkopuolisten alueiden talousjätevesien käsittelyn perustason puhdistusvaatimuksen toimeenpanosta muulla alueella kuin vesistöjen ja meren läheisyydessä ja pohjavesialueella. Pykälän 1 momentin säännöstä olisi tarkistettava nykyisen oikeustilan pysyttämiseksi sekä vastaamaan uuden rakentamislain termistöä.

1.2 Valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu virkatyönä. Hallituksen esityksellä korjataan rakentamislakia jo ennen lain voimaantuloa sidosryhmiltä saadun palautteen perusteella selkeämmäksi ja vähemmän byrokratiaa aiheuttavaksi. Korjaustarvetta on ilmennyt erityisesti ilmastaselvitykseen, materiaaliselosteeseen sekä rakentamislupahakemukseen ja rakennusvalvonnalle toimitettaviin selvityksiin liittyen. Keskustelua on herättänyt purkamisluvan edellytykset sekä päävastuullisen toteuttajan toteutusvastuu. Lisäksi hallituksen esitys tarjoaa mahdollisuuden muutamaa lakitekniiseen korjaukseen.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Vähähiilisyys ja elinkaariominaisuudet

Eduskunta on hyväksynyt uuden rakentamislain (751/2023) 1.3.2023 ja sen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2025. Tasavallan presidentti on vahvistanut lain ja se on myös julkaistu. Uuden rakentamislain yksi iso keskeinen muutos aiempaan maankäyttö- ja rakentamislakiin oli ilmastomuutoksen hillinnän tuominen osaksi rakentamisen lainsäädäntöä. Tarkoitus on ohjata rakentamaan vähähiilisesti, eli huomioimaan rakennuksen koko elinkaaren aikana syntyvät ilmastohaitat ja -hyödyt.

Tässä ehdotuksessa on tarkoitus esittää korjauksia, ennen kuin rakentamislain soveltaminen alkaa, rakentamisen ohjaukseen, siten kuin hallitusohjelmassa on esitetty. Korjaukset kohdistuvat kestäväan rakentamisen osalta eritoten uusiin olennaisiin teknisiin vaatimuksiin rakennuksen vähähiilisyydestä ja elinkaariominaisuuksista. Lain korjaaminen poikkeuksellisesti ennen kuin on kerrytetty soveltamiskokemuksia vaikeuttaa nykytilan arviointia.

Rakennuksen vähähiilisyydestä säädetään rakentamislain 38 §:ssä, joka tosin ei vielä ole edellä kuvatulla tavalla voimassa ennen 1.1.2025. Rakentamislain 38.1 §:n mukaan rakentamishankkeeseen ryhtyvän tulee huolehtia, että rakennus suunnitellaan ja rakennetaan sen käyttötarkoituksen edellyttämällä tavalla vähähiiliseksi. Ensimmäinen momentti käsittelee eritoten ilmastaselvityksen laatimisvelvoitetta. Ilmastaselvityselvoite koskee kaikkia uusia rakennuksia sekä laajamittaisesti korjattavia rakennuksia. Laissa on erikseen tehty poikkeuslista niille rakennuksille, joille ei olisi välttämätöntä laatia ilmastaselvitystä. Esimerkiksi ilmastaselvitystä ei tarvita sellaiselle uudelle rakennukselle, jota ei ole suunniteltava ja rakennettava 37 §:n mukaan lähes nollaenergiarakennukseksi, eikä korjattavalle erillispientalolle tai laajamittaisesti korjattavalle rakennukselle, jonka energiatehokkuutta ei ole mainitun pykälän mukaan parannettava

korjaustyön yhteydessä. Tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi uuden erillispientalon osalta ilmastaselvitys olisi laadittava, mutta ei silloin kun kyse on korjattavasta erillispientalosta. Ilmastaselvitys laadittaisiin rakentamislain mukaisesti rakentamislupaa haettaessa ja siinä tulisi esittää hiilijalanjäljen lisäksi myös hiilikädenjälki.

Rakentamislaisissa on tuotu esiin arvioinnin lähtökohtia, jotta arviointi olisi yhdenmukaista ja luotettavaa. Ensinnäkin hiilijalanjäljen ja hiilikädenjäljen arvioinnin on katettava rakennuksen elinkaari tai laajamittaisesti korjattavan rakennuksen korjauksen ja sen jälkeisen elinkaaren vaiheet. Toiseksi arvioinnissa on käytettävä rakennuksen vähähiilisyyden arviointimenetelmää sekä kansallisen päästötietokannan tietoja (rakentamislain 15 §) tai muita arviointimenetelmän mukaisia ympäristöominaisuustietoja, kuten ympäristöselosteita.

Rakentamislaisissa säädetään uuden rakennuksen hiilijalanjäljen raja-arvoista siten, että ne koskevat lähtökohtaisesti kaikkia rakennuksia, ellei niitä koskien ole laissa tehty erikseen poikkeusta. Lain mukaan, poikkeuksena pääsääntöön, raja-arvot eivät koske sellaista uutta rakennusta, jota ei 37 §:n mukaan ole suunniteltava ja rakennettava lähes nollaenergiarakennukseksi eikä erillispientaloa tai laajamittaisesti korjattavaa rakennusta. Tämä tarkoittaa, että vaikka rakentamislain mukaisesti erillispientalon ja laajamittaisen korjattavan rakennuksen kohdalla tulee laatia ilmastaselvitys, ei niitä ole tarkoitus ottaa mukaa raja-arvo-ohjauksen piiriin.

Rakennuksen vähähiilisyyden arviointimenetelmästä on tarkoitus säätää tarkemmin ympäristöministeriön asetuksella. Kyseinen asetus on ollut kaksi kertaa lausunnoilla, ja sen antaminen odottaa luonnollisesti tämän lakiehdotuksen käsittelyä. Hiilijalanjäljen raja-arvoista on tarkoitus säätää valtioneuvoston asetuksella. Kyseinen asetuksen valmisteluun vaikuttaa luonnollisesti niin arviointimenetelmän viimeistely kuin sitten luonnollisesti tämän lakiehdotuksen käsittely. Asetus on tämän vuoksi alkuvalmisteluissa.

Rakennuksen vähähiilisyyden osalta ei ole voimassa suoraan EU sääntelyä. Trilogivaiheessa oleva rakennusten energiatehokkuusdirektiivin uusimisehdotus² pitää kuitenkin sisällään ajatuksen vähähiilisyyden arvioinnista tietyille rakennuksille.

Trilogivaiheessa on myös Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 305/2011 rakennustuotteiden kaupan pitämistä koskevien ehtojen yhdenmukaistamisesta ja neuvoston direktiivin 89/106/ETY kumoamisesta (*rakennustuoteasetus*) revisio, mikä välillisesti liittyy vähähiilisyyden ohjaamiseen. Tarkoitus olisi, että revision myötä tulevaisuudessa ilmoitettaisiin suoritustasoilmoituksessa myös rakennustuotteiden hiilijalanjälki. Tätä valmistajakohtaista tietoa voitaisiin käyttää vähähiilisyyden arvioinnissa. Samoin rakennustuoteasetuksen on tarkoitus tulevassa tukea myös rakennustuotteiden uudelleenkäyttöä, mikä on vähähiilisyyden arvioinnissa kannalta myös merkityksellistä, mikäli tällaisille hyödynnettäville tuotteille päätetään tehdä myönnytyksiä niiden hiilijalanjäljen osalta.

EU-taksonomian yhtenä uudisrakennusten teknisenä arviointikriteerinä on rakentamisesta aiheutuvan ilmaston lämmitysvaikutuspotentialin (GWP) laskenta elinkaaren kunkin vaiheen osalta. Delegoidun asetuksen (2021/2139) mukaan laskenta on tehtävä standardin EN 15978 (BS EN 15978:2011) mukaisesti, käyttämällä Level(s):n laskentamenetelmää (Level(s) indica-

² Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi rakennusten energiatehokkuudesta (uudelleenlaadittu), COM(2021) 802 final.

tor 1.2: Life cycle Global Warming Potential (GWP)) tai käyttämällä kansallista laskentavälinettä. Yhtenäisen laskentamenetelmän luominen on tärkeää helpottamaan kansallisten toimijoiden toimintaa.

Rakennuksen materiaaliselosteesta säädetään rakentamislain 38.2 §:ssä (rakennuksen elinkaariominaisuudet), joka tosin ei vielä ole edellä kuvatulla tavalla voimassa ennen 1.1.2025. Rakentamislain 38.2 §:n mukaan rakentamishankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että uudelle tai rakentamislupaa edellyttävälle laajamittaisesti korjattavalle rakennukselle laaditaan materiaaliseloste, joka sisältää koneluettavassa muodossa tiedot rakentamisessa käytetyistä materiaaleista ja tuotteista. Materiaaliselosteen tietoja käytettäisiin eritoten rakennuksen ilmastaselvityksen laatimisessa.

Materiaaliseloste on rakentamisluvan edellytys. Rakentamislupavaiheessa esitetty materiaaliseloste on myös päivitettävä, mikäli sen perusteena oleviin suunnitelmiin on tullut hankkeen toteuttamsvaiheessa muutoksia. Materiaaliselosteeseen luetteloitaisiin ne osat, joista rakennus ja rakennuspaikan rakenteet toteutetaan, vähintään rakennuksen kantavat ja täydentävät rakenteet, talotekniikan keskeiset osat sekä rakennuksen tontin rakenteet. Materiaaliseloste sisältäisi tiedot myös rakennuksen ja rakennuspaikan osista, niiden materiaaleista ja materiaalien alkuperästä. Materiaaliselosteen laatimisesta ja sisällöstä ja selosteen säilyttämisestä on tarkoitus säätää tarkemmin ympäristöministeriön asetuksella. Kyseinen asetus on ollut kertaalleen lausunkierroksella. Se on lausuntopalautteen pohjalta suunniteltu yhdistettävän osaksi asetusta, jossa säädetään rakennuksen ilmastaselvityksestä ja vähähiilisuuden arvioinnista.

Materiaaliseloste liittyy välillisesti rakentamislain 16 §:n mukaiseen purkumateriaali- ja rakennusjätteselvitykseen, vaikkakin ne laaditaan rakennuksen eri vaiheissa ja niillä on erilaiset käyttötarkoitukset. Nykytilan mukainen materiaaliseloste on uuden rakennuksen rakennusvaiheessa (lupavaihe) tehtävä kooste rakennuksen sisältämistä materiaaleista ja rakennusosista, ja sitä käytettäisiin suunnittelu- ja rakennusvaiheessa rakennuksen hiilijalanjäljen laskentaan, käyttövaiheessa rakennuksen kiinteistönpidon tukena (tieto rakennusosista ja laitteista osana toteuttamallia auttaa kiinteistönomistajaa ylläpidossa), sekä elinkaaren lopulla purkuvaiheessa materiaali- ja rakennusosasisällön ilmoittamiseen. Materiaalitieto siis säilyy koko rakennuksen elinkaaren ajan ja tukee osaltaan myös suunnitelmallista purkamista. Purkumateriaali- ja rakennusjätteselvitys on puolestaan purkumateriaaleista tehtävä kertaluontoinen selvitys, joka annetaan joko koko rakennuksen purkamisen tai laajamittaisen purkamista sisältävän korjauksen luvan haun yhteydessä. Siitä saatavaa tietoa käytetään sekä purkumateriaalien sekä maa- ja kiviainesten hyödyntämisen edistämiseen (uudelleenkäyttö tai kierrätys), tilastoinnin parantamiseen (mm. EU-tavoitteet ja raportointi) sekä viranomaisohjauksen edellytysten parantamiseen (voidaan paremmin kontrolloida jätevirtoja mm. dumpauksen ehkäisemiseksi).

Rakennuksen materiaaliselosteen osalta ei ole voimassa muuta EU sääntelyä. Valmistelussa oleva rakennusten energiatehokkuusdirektiivin muutosehdotus pitää sisällään ajatuksen vähähiilisuuden arvioinnista tietyille rakennuksille, johon tuotteiden ja materiaalien luettelointi luonnollisesti liittyy.

Lisäksi hallituksen esitys tarjoaa mahdollisuuden muutamaa lakitekniiseen korjaukseen, kuten ympäristönsuojelulain 156 b §:n 1 momentin ilmaisujen tekniseen tarkistamiseen ympäristönsuojelun tasoa vaarantamatta. Ympäristönsuojelulain pykälän valmistelussa on oltu yhteydessä Suomen kuntaliittoon.

2.2 Rakennetun ympäristön ympäristövaikutuksien nykytila

Rakentaminen ja rakennettu ympäristö on merkittävä resurssien kuluttaja. Rakentamiseen käytetään vuosittain noin puolet maailman raaka-aineista³. Rakentamisessa ja rakennuksissa kulutetaan noin 40 prosenttia käytössä olevasta primäärienergiasta⁴. Samalla rakennettu ympäristö (rakentaminen, rakennusten lämmitys ja sähkönkäyttö) tuottaa noin kolmanneksen globaaleista kasvihuonekaasupäästöistä⁵, ja suhdeluku on sama myös Suomessa⁶. Rakennusten niin sanottujen tuotesidonnaisten päästöjen⁷ suhteellinen osuus rakennuksen elinkaaren päästöistä on kasvussa rakennusten energiatehokkuuden parantuessa ja rakennuksen käytön aikaisten kasvihuonekaasupäästöjen vähentyessä⁸. Rakennusmateriaalien osuus rakennuksen elinkaaren aikaisista kasvihuonekaasupäästöistä on merkittävä. Rakennuksesta riippuen tuotesidonnaisten päästöjen osuus vaihtelee nykyään energiatehokkaissa pohjoismaisissa rakennuksissa noin 30 prosentista jopa yli 80 prosenttiin⁹. Rakennetun ympäristön merkittävän päästövaikutuksen vuoksi tutkijat ovat esittäneet, että Pariisin ilmastopöytäkirjaan pääseminen edellyttäisi uusien rakennusten toteuttamista hiilineutraaleina vuoden 2030 jälkeen¹⁰ ja että erityisesti rakennusmateriaalien valmistuksen päästöjä tulisi merkittävästi vähentää¹¹.

³ Herczeg, McKinnon, Milios, et al. (2014). *Resource efficiency in the building sector*. Ympäristöasioiden pääosaston loppukertomus.

⁴ Cao, Dai & Liu (2016). "Building energy-consumption status worldwide and the state-of-the-art technologies for zero-energy buildings during the past decade", *Energy and Buildings* 128:198-213.

⁵ Pomponi & Moncaster (2016). "Embodied carbon mitigation and reduction in the built environment – what does the evidence say?" *Journal of Environmental Management* 181 (687-700).

⁶ Gaia Consulting (2020). *Vähähiilinen rakennusteollisuus 2035. Osa 1. Rakennetun ympäristön hiilielinkaaren nykytila*. Rakennusteollisuus RT ry.

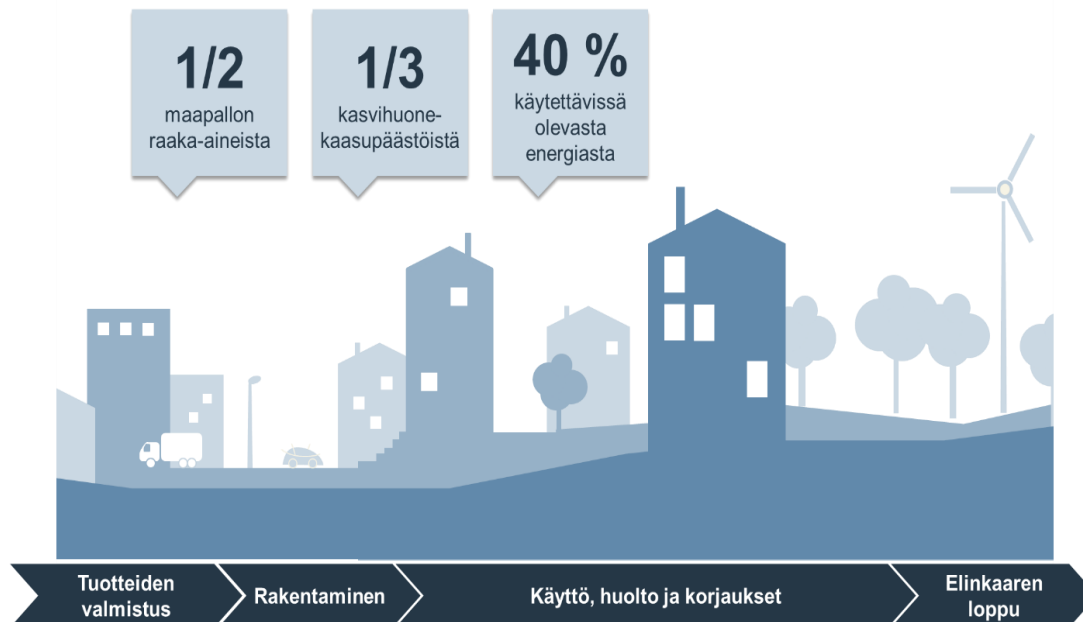
⁷ Tuotesidonnaisiin päästöihin luetaan rakennusmateriaalien valmistus, kuljetus ja kierrätys sekä rakentamiseen, korjauksiin ja purkamisesta aiheutuvat päästöt.

⁸ Röck, Mendes Saade, Balouksi, ym. (2019). "Embodied GHG emissions of buildings – The hidden challenge for effective climate change mitigation". *Applied Energy* 258:114107.

⁹ Kuittinen & Häkkinen (2020). *Kohti vähähiilistä rakentamista. Opas arviointiin ja suunnitteluun*. Rakennustieto.

¹⁰ Rockström, Gaffney, Rogelj, ym. (2017). "A roadmap for rapid decarbonization". *Science* 355 (6331).

¹¹ Material Economics (2018). *Circular Economy – A Powerful Force for Climate Mitigation*. Sitra.

Kuva 1. Rakennetun ympäristön ympäristövaikutuksia

2.3 Rakentamislupahakemuksen tiedot ja digitaalisuus

Uuden rakentamislain keskeinen uudistus oli edellyttää rakentamisluvan hakemista tietomallimuotoisesti ja yhteentoimivassa muodossa. Tietomallimuotoisella suunnittelulla ja yhtenäisillä tiedon rakenteilla vastattaisiin yhteiskunnan tarpeisiin saada tietoaineistot hyödynnettäviksi ja eri prosessien pohjatiedoksi. Yhteisillä kansainvälisiin standardeihin pohjautuvilla tiedon rakenteilla mahdollistetaan joustava järjestelmäkehittäminen ja toimittajariippumattomuus. Tietomallipohjainen rakennustieto yhdessä rakentamislupamenettelyn yhteydessä annettavien pysyvien rakennus- ja huoneistotunnusten kanssa loisi perustan valtakunnalliselle tietoturvaliselle rakennustiedon hallinnalle. Rakentamisluvan yhteydessä käsiteltäviä tietoja on tarkoitus toimittaa rajapinnan kautta kansalliseen rakennetun ympäristön tietojärjestelmään, josta ne ovat uudelleen käytettävissä eri viranomaistarpeisiin.

Nykyinen lainsäädäntö sisältää asetuksenantovaltuuden ympäristöministeriölle antaa säännöksiä pääpiirustusten ja selvitysten sisällöstä, esitystavasta sekä tietomallimuotoisista suunnitelmista. Asetuksen tarkoittamien tietojen laajuutta ja rakennetta säädeltäisiin asetuksella. Rakentamisluvassa esitettävien pakollisten tietojen lisäksi rakennusvalvontaviranomainen voisi vaatia myös muun olennaisen selvityksen (rakentamislain 61 §:n 1 momentin kohta 10), jota tarvitaan lupahakemuksen ratkaisemiseksi.

Säädös jättää rakennusvalvontaviranomaiselle laajan harkintavallan luvan yhteydessä tarvittavista olennaisista selvityksistä, mikä voi lisätä hakijan hallinnollista taakkaa. Lisäksi 61 §:n luvassa edellytetyt tiedot sisältyisivät kaikkiin rakentamislupahakemuksiin riippumatta hankkeesta. Kaikkien lainsäädännössä edellytettyjen tietojen tuottaminen ja käsittely rakentamislupahakemuksen yhteydessä.

pahakemuksessa ei välttämättä ole tarkoituksenmukaista jokaisessa rakentamislupaa edellyttävässä hankkeessa. Vaadittujen tietojen laajuus ja laatu on tarkoituksenmukaista olla yhtenäistä eri rakennushankkeiden välillä, kuitenkin aiheuttamatta ylimääräistä hallinnollista taakkaa.

Rakentamisen luvanvaraisuus ja suhde rakennusjärjestykseen

Rakentamislain 42.1 §:ssä on kahdeksankohtainen luettelo rakennuskohteista, jotka edellyttävät rakentamislupaa. Koska luettelo ei ole tyhjentävä, on rakentamislain 42.2 §:ssä niin sanottu ”kaatoluokka” kaikesta muusta kuin 1 momentin mukaisesta rakentamisesta, mitä kunta voi pitää lupaa edellyttävänä. Kunta voi rakennusjärjestyksellään määrätä, että rakentamislupaa ei kunnassa tarvita 2 momentin mukaiseen rakentamiseen. Rakennusjärjestyksellä ei voida määrätä rakentamisesta 1 momentin rakentamisen luvanvaraisuutta kaventaen. Rakennusjärjestyksellä määräämismahdollisuuden tulkinta on herättänyt kysymyksiä tilanteissa, joissa kunta haluaisi rakennusjärjestyksellään rajoittaa esimerkiksi muiden kuin asuinrakennusten lukumäärää tai katsoisi, että 1 momentin mukaisella rakentamisella olisi vaikutusta esimerkiksi kaupunkikuvaan tai maisemaan.

Rakentamislain 42.1 §:n 4-kohdassa säädetään luvanvaraiseksi yleisörakennelma, jota voi käyttää yhtä aikaa vähintään viisi luonnollista henkilöä. Tapahtuma-alan ja rakennusvalvontojen pelkona on, että rakentamislakia ryhdyttäisiin tulkitsemaan niin, että tapahtumiin liittyvien tilapäisten esiintymislavojen ja teltojen pystyttämiseen edellytettäisiin rakentamislupaa.

2.4 Rakentamisluvan myöntäminen ennen tonttijaon laatimista ja tontin lohkomista

Laki kevennettyjen rakentamis- ja kaavamääräysten kokeilusta (1257/2010, jäljempänä kokeilulaki) koskee Helsingin, Turun ja Vantaan kaupungin oikeutta poiketa maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) eräistä säännöksistä. Kokeilulaki annettiin vuoden 2010 lopussa (HE 184/2010 vp) ja se oli alkuperäisessä muodossaan voimassa 1. tammikuuta 2014 asti. Lain antamisen taustalla oli vuoden 2008 asuntopoliittinen toimenpideohjelma ja lain voimassaoloa on jatkettu useamman kerran. Kokeilulain 5 §:n mukaan maankäyttö- ja rakennuslain 81 §:n 2 momentista poiketen Helsingin, Vantaan ja Turun asemakaava-alueilla rakennuslupa voidaan myöntää ennen tonttijaon laatimista ja tontin lohkomista. Rakennusluvassa on tällöin määrätävä, ettei rakennusta saa ottaa käyttöön ennen kuin tontti on merkitty kiinteistörekisteriin. Kuntien kokemukset ovat olleet niin positiivisia, että käytännöstä on tarkoitus tehdä pysyvä.

2.5 Purkamisluvan edellytykset

Rakentamislain purkamisluvan edellytykset muuttuivat maankäyttö- ja rakennuslain aikaisista. Edellytysten tarkoituksena on huolehtia poikkeamislupia vastaavasti siitä, ettei purkaminen aiheuta haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle. Purkaminen ei myöskään saa vaikeuttaa rakennetun ympäristön suojelun tavoitteiden saavuttamista. Purkamisluvan edellytyksillä haluttiin rakentamislainsäädännössä myös edistää kiertotaloutta siten, että purkaminen on mahdollista, jos purettava rakennuskohde sijaitsee alueella, jolla rakennukset ovat menettäneet suurimman osan arvostaan. Purkamisen edellytyksenä on tällöin, että purkaminen johtaa merkittävään purkumateriaalien uudelleenkäyttöön tai kierrätykseen. Rakentamislain mukaisen purkamisluvan edellytykset on koettu vaikeiksi tulkita. Nykyinen lainsäädäntö mahdollistaa tilanteen, jossa kunnan omistama koulurakennus voi olla suojeltu, mutta niin huonossa kunnossa, että sen käyttäminen on jouduttu kieltämään. Rakennusta ei siten voida käyttää eikä purkaa.

2.6 Päävastuullisen toteuttajan toteutusvastuu

Marinin hallitusohjelmassa oli kirjaus, jonka mukaan: ”Rakentamisen toteutusvastuu säädetään pääurakoitsijalle. Tämä pitää sisällään vastuun rakennusvirheistä ja niiden korjaamisesta”. Rakentamislain 95 § sisältää säännöksen päävastuullisen toteuttajan toteutusvastuusta. Rakentamishankkeeseen ryhtyvä voi nimetä rakennuskohteen toteutusta varten päävastuullisen toteuttajan. Jos päävastuullista toteuttajaa ei nimetä, vastaa rakentamishankkeeseen ryhtyvä itse päävastuullisen toteuttajan tehtävistä. Rakentamishankkeessa voi olla vaihteittain vaihtuva päävastuullinen toteuttaja. Päävastuullisen toteuttajan on huolehdittava rakentamislupaa edellyttävän rakennuskohteen toteuttamisesta suunnitelmien, rakennuskohteen toteuttamista koskevien säännösten, rakentamislupien ja hyvän rakennustavan mukaisesti. Päävastuullisen toteuttajan on vastattava toteutuksen kokonaisuudesta ja laadusta. Päävastuullisen toteuttajan toteutusvastuuta on pyydetty täsmennettäväksi.

2.7 Valitusoikeudet

Rakentamislain valitusoikeuksia laajennettiin siten, että museoviranomaiselle säädettiin valitusoikeus rakentamislupien koskiessa rakennusta, jota koskee suojelu kaavan tai lain nojalla. Rakentamislupien valitusoikeutta laajennettiin sellaisiin rekisteröityihin yhteisöihin, joiden toimialaan kuuluu kulttuuriperinnön vaaliminen tai rakennetun ympäristön laatuun vaikuttaminen. ELY-keskuksen valitusoikeutta laajennettiin valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävistä rakennuksista kaavan tai lain nojalla suojeltuihin sekä historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaisiin rakennuksiin. Museoviranomaisen valitusoikeus koskee myös toteuttamislupaa. Purkamislupasta valitusoikeus on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella, museoviranomaisella sekä toimialueellaan sellaisella rekisteröidyllä yhteisöllä, jonka toimialaan kuuluu kulttuuriperinnön vaaliminen tai rakennetun ympäristön laatuun vaikuttaminen, jos päätös koskee kaavan tai lain nojalla suojellun taikka muun historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaan rakennuksen purkamista.

2.8 Ympäristönsuojelulaki

Ympäristönsuojelulain 156 b § sisältyy mainitun lain 16 lukuun, jossa säädetään jätevesien käsittelystä ja johtamisesta viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla. Pykälässä 156 b:ssä säädetään siitä, milloin kiinteistön omistajan on huolehdittava talousjätevesien käsittelyn tehostamisesta. Pykälä koskee ennen vuotta 2004 voimassa olleisiin rakentamisajankohdan mukaisiin vaatimuksiin tai myönnettyyn rakennuslupaan perustuvia käyttökuntoisia jätevesijärjestelmiä. Näissä tapauksissa sijainti määrää sen, milloin talousjäteveden puhdistamisen on täytettävä jäteveden käsittelylle asetetut vaatimukset.

Pykälän 156 b §:n soveltamisalalla jätevesien käsittelyjärjestelmän on täytettävä perustason puhdistusvaatimus tai kunnan määräyksistä riippuen ankarampi puhdistusteho vasta muun remontin yhteydessä. Tällaisia remonteja ovat mm. vesikäymälän rakentaminen tai vesi- ja viemärilaitteistoja koskeva luvanvarainen korjaus- ja muutostyö, jossa järjestelmä uusitaan tai kokonaisuudessaan korjataan, sekä rakennuksen rakentamiseen verrattavissa oleva rakennuslupaa edellyttävä korjaus- ja muutostyö.

Pykälässä tarkoitettut toimet ovat joko maankäyttö- ja rakennuslain mukaan rakennuslupaa tai toimenpidelupaa edellyttäviä. Näiden määrittelyssä on kunnan rakennusvalvontaviranomaisella ja ympäristönsuojeluviranomaisella merkittävä asema.

Sääntelyn tarkistaminen on tarpeen uuden rakentamislain vuoksi ja toisaalta myös sen varmistamiseksi, että myös muualla kuin 156 a §:ssä tarkoitettulla alueella tehostetaan talousjätevesien käsittelyä pykälässä tarkoitettujen toimien myötä.

3 Tavoitteet

Valmistelun tavoitteena on ollut korjata rakentamislakia ennen lain voimaantuloa hallitusohjelman mukaisesti ja sidosryhmiltä saadun palautteen perusteella selkeämmäksi ja byrokratiaa vähentäväksi.

Helsingissä, Turussa ja Vantaalla käytössä olleen rakennuslupakäsittelyä nopeuttaneen kokeilulain käytäntöjä esitetään pysyviksi ja laajennettavaksi koko maahan. Rakentamisen luvanvaraisuuden suhdetta rakennusjärjestykseen selkiytetään. Lakia täsmennetään siten, tilapäiset taapahtumarakenteet eivät edellytä rakentamislupaa. Uutena ehdotuksena lakiin tuodaan puhtaan siirtymän sijoittamislupa, joka sujuvoittaisi puhtaan siirtymän teollisuushankkeiden rakentamista.

Rakennusten vähähiilisyyttä ja elinkaariominaisuuksia säänteleviin pykäliin ehdotetaan muutoksia, joiden tarkoituksena on keventää hallinnollista taakkaa kunnissa ja rakentajilta: ilmastoselvitystä ja materiaaliselostetta ei vaadittaisi laajamittaisissa korjauksissa eikä pientaloilta. Muussa kuin pientalorakentamisessa rakentamislaki kuitenkin ohjaa vähähiilisyyteen ja elinkaariominaisuuksien entistä vahvempaan huomiointiin.

Rakentamisluvan yhteydessä vaadittavien tietojen laajuutta rajataan, ja rakentamisluvan käsittelylle säädettäisiin kolmen kuukauden määräaika.

Päävastuullisen toteuttajan vastuuta täsmennetään. Purkamisluvan edellytyksiä koskevaan pykälään tehdään tulkintoja selkeyttäviä muutoksia, ja valitusoikeuksiin esitetään muutoksia, jotka sujuvoittaisivat kaavoitus-, lupa- ja valitusprosesseja.

Ehdotetun 156 b §:n muutoksen tavoitteena on saattaa sääntely vastaamaan nykyistä ympäristönsuojelun tasoa ottaen huomioon uuden rakentamislain lupajärjestelmä.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan osalta tavoitteena on säilyttää nykyinen ympäristönsuojelun taso. Pykälän 1 momentin 2 kohdan osalta muutoksen tavoitteena on tarkistaa kohtaa vastaamaan uuden rakentamislain terminologiaa, jolloin nykyinen oikeustila säilyisi. Tarkistus kohdan 2 osalta luonteeltaan tekninen.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

4.1.1 Rakennuksen vähähiilisyyys ja elinkaariominaisuudet

Ehdotuksen keskeisenä tavoitteena on sujuvoittaa sääntelyä ja purkaa normeja siten, että rakentamiseen liittyvä hallinnollinen taakka ja byrokratia vähenevät. Samalla tulee varmistaa vaikuttava ja toimiva rakennuksen vähähiilisyyden säädösohjaus, mikä on yksi oleellinen toimi hallitusohjelman ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi.

Ilmastaselvityksen ja materiaaliselosteen laatimisesta ja tulosten raportoinnista aiheutuvaa taakkaa on mahdollista ehdotuksen mukaisella tavalla vähentää siten, että samalla varmistetaan kasvihuonekaasupäästöihin aidosti vaikuttava ja toimiva säädösohjaus. Rakentamisen vähähiilisyiden sääntelyllä on mahdollista ohjata suurta osaa vuosittain rakennettavista uusista rakennuksista siten, että niiden elinkaaren vähähiilisyys paranee sekä rakennusmateriaalien että rakennuksessa kulutetun energian osalta, ilman että samalla rakentamisen tai arjen kustannukset vähähiilistä merkittävämmiin kasvaisivat. Vaikuttava ohjaus on mahdollista toteuttaa raja-arvo-ohjauksella, mikä ehdotuksessa perustuu samoihin lähtökohtiin, mitä on esitetty hallituksen esityksessä eduskunnalle rakentamislakiin ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 139/2022).

Keskeisimmät muutosehdotukset taakan ja byrokratian vähentämiseksi liittyvät ilmastaselvityksen ja materiaaliselosteen laatimisvelvoitteen supistamiseen eli soveltamisalan rajaamiseen. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi rakentamislakia niin, että rakennuksen ja rakennuspaikan ilmastaselvitys tulisi laatia ja esittää rakentamislupaa haettaessa ainoastaan, jos kyseessä on sellainen uusi rakennus, jota koskisi esityksen mukaisesti hiilijalanjäljen raja-arvo. Ilmastaselvitystä ei tarvitsisi esittää myöskään laajamittaisesti korjattavan rakennuksen osalta, koskien myös muutostöitä ja laajennuksia. Ehdotuksen mukaan ilmastaselvitys olisi päivitettävä tehtyjen muutosten osalta, jos rakennustyön aikana on 117 §:n mukaisesti poikettu suunnitelmasta. Esityksessä ehdotetaan, että raja-arvot koskisivat seuraavia uusia rakennuksia: rivitalo, asuin-kerrostalo, toimistorakennus, terveyskeskus, liikerakennus, tavaratalo, kauppakeskus, myymälärakennus, myymälähalli, teatteri, ooppera-, konsertti- ja kongressitalo, elokuvateatteri, kirjasto, arkisto, museo, taidegalleria, näyttelyhalli, majoitusliikerakennus, hotelli, asuntola, palvelutalo, vanhainkoti, hoitolaitos, opetusrakennus ja päiväkotit, liikuntahalli sekä sairaala. Raja-arvot eivät koskisi puolestaan seuraavia uusia rakennuksia: erillispientalo, varastorakennus, liikenteen rakennus, uimahalli, jäähalli, alle 2000 neliömetrin päivittäistavarakaupan yksikkö, siirtokelpoinen rakennus sekä sellainen uusi rakennus, jota ei rakentamislain 37 §:n mukaan ole suunniteltava ja rakennettava lähes nollaenergiarakennukseksi. Ehdotus poistaisi ilmastaselvityksen laatimisvelvoitteen edellä kuvatulla tavalla laajalta joukolta rakennuksia. Lisäksi laajamittaisesti korjattavien rakennusten osalta jatkossa ei enää edellytettäisi ilmastaselvitystä. Soveltamisalan rajaaminen on merkittävä kustannuksia vähentävä toimi, joka vaikuttaa rakennushankkeeseen ryhtyvään kohdistuvien kustannusten lisäksi, oleellisesti suoraan myös rakennusvalvontaviranomaisen työmäärään. Työmäärän vähentäminen osaltaan hieman sujuvoittaa luvanhakumenettelyä.

Samalla esityksessä ehdotetaan tehtäväksi lakiin muutama tarkennus, joilla on tarkoitus täsmentää vähähiilisyiden arvioinnin kehittämisen ja raja-arvojen asettamisen lähtökohtia. Esityksessä ehdotetaan lisättävän esimerkiksi lakiin perussäännös, jonka perusteella voitaisiin ottaa huomioon raja-arvoja annettaessa sellaiset erityistilanteet, joissa raja-arvojen alittaminen olisi rakennuksen, sen käyttötarkoitukseen tai sijaintipaikkaan liittyvien ominaispiirteiden taikka tämän lain 29 §:n mukaisen olennaisten teknisten vaatimusten teknisen ja toiminnallisen toteuttamisen vuoksi erityisen haastavaa. Ehdotettu lisäys sujuvoittaa menettelyitä hiilijalanjäljen raja-arvoihin liittyen.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi rakentamislakia niin, että materiaaliseloste tulisi laatia ja esittää rakentamislupaa haettaessa ainoastaan, jos kyseessä on sellainen uusi rakennus, jota koskisi ehdotuksen mukainen velvoite laatia ilmastaselvitys. Materiaaliselosteen laatimisvelvoite supistuisi ehdotuksen myötä samassa laajuudessa kuin ilmastaselvityksen laatimisvelvoite, jota on kuvattu tarkemmin yllä. Kyseessä on huomattava kustannuksia ja hallinnollista taakkaa vähentävä toimi. Materiaaliselosteen laajuus säädettäisiin ehdotuksen mukaan pääpiirustustasoon, mikä osaltaan edesauttaa, ettei erityissuunnitelmiin tarvitsisi liiaksi vielä lupavaiheessa tukeutua. Materiaaliseloste sisältäisi ainoastaan vähähiilisyiden arvioinnissa tarvittavat tiedot, joita

olisivat tiedot rakennuksessa ja rakennuspaikalla käytetyistä uusista ja hyödynnettävistä materiaaleista- ja tuotteista, mikä osaltaan vähentää myös raportointivelvoitteen laajuutta. Vertauskohteena toimii hallituksen esitys eduskunnalle rakentamislainsäädännön muuttamisesta (HE 139/2022). Jos rakennustyön aikana on 117 §:n mukaisesti poikettu suunnitelmasta, olisi materiaaliseloste päivitettävä tehtyjen muutosten osalta vastaavasti kuin ilmastaselvitys.

4.1.2 Rakentamislupahakemuksen tiedot ja digitaalisuus

Rakentamislupahakemuksen hallinnollista taakkaa vähennettäisiin rajaamalla lupaan sisällytettävien tietojen määrää ja laatua. Lupaan sisällytettävä rakennuksen rakennussuunnitelmia vastaava suunnitelmamalli tai tiedot koneluettavassa muodossa laadittaisiin pääpiirustustasoisena. Pääpiirustustasoiset tiedot ovat riittävät sen arvioimiseksi, täyttävätkö rakennussuunnitelmat rakentamista koskevat säännökset ja määräykset sekä hyvän rakennustavan vaatimukset. Suunnitelmamalli sisältää suunnitelmatiedot, joista on tuotettu rakennussuunnitelman pääpiirustukset tulosteeksi tai tietotuotteeksi. Tällöin vältetään erillisiltä tiedon tuotantoprosesseilta, koska pääpiirustusten sisältämä tieto on tuotettu suunnitelmamallilla tai vastaavilla tiedoilla. Ehdotuksella halutaan välttää tilanne, jossa rakentamisluvassa käsiteltäviä rakennuksen suunnittelutietoja olisi tuotettava päällekkäisissä prosesseissa erikseen. Osalle rakennuslupahakemukseen liitettävillä tiedoilla edellytettäisiin rakennusvalvontaviranomaisen perusteltua syytä.

4.1.3 Rakentamisen luvanvaraisuus ja suhde rakennusjärjestykseen

Rakentamislupan suhdetta rakennusjärjestykseen selvennettäisiin lisäämällä rakennusjärjestystä koskevaan 17 §:ään uusi momentti, jonka mukaan rakennusjärjestyksellä ei voida muuttaa rakentamislain 42.1 §:n luvanvaraisuuden rajaa.

Rakentamislain 42.1 §:n 4-kohdan säännöstä muutettaisiin siten, että yleisörakennelman luvanvaraisuus ei koskisi tapahtumarakenteita.

4.1.4 Puhtaan siirtymän sijoittamislupa

Rakentamislakiin säädettäisiin uusi, puhtaan siirtymän teollisuushankkeiden rakentamista vauhdittava sijoittamislupa, jolla puhtaan siirtymän teollisuushankkeen sijoittumisen alueidenkäyttöön tarkastelu voitaisiin tehdä sijoittamisluvalla ilman asemakaavaa tai yleiskaavaa, jossa on määrätty sen käyttämisestä rakentamisluvan myöntämisen perusteena. Puhtaan siirtymän sijoittamisluvalla implementoitaisiin Euroopan nettonollateknologiatuotteiden valmistus-ekosysteemiä vahvistavasta toimenpidekehiksestä annetun EU:n asetuksen artiklojen 8a ja 8b mukaisille alueille sijoittuva jalostavan teollisuuden puhtaan siirtymän investointi sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä (RED III) 1 artiklan 9 a-kohdan mukaisilla uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueilla tapahtuva, rakentamislupaa edellyttävä 16–16 e artiklojen mukainen rakentaminen lukuun ottamatta tuulivoimaa.

4.1.5 Rakentamisluvan myöntäminen ennen tonttijaon laatimista ja tontin lohkomista

Kokeilulain mahdollistama rakennusluvan myöntäminen ennen tonttijaon laatimista ja tontin lohkomista säädettäisiin pysyväksi käytännöksi koko maahan.

4.1.6 Purkamisluvan edellytykset

Purkamisluvan myöntämisedellytyksiä täsmennettäisiin. Kunnanvaltuustolle säädettäisiin mahdollisuus myöntää lupa asemakaavalla suojellun rakennuksen purkamiseen tietyin edellytyksin.

4.1.7 Määräaika rakentamislupahakemuksen käsittelylle ja seuraamukset määräajan laiminlyömisestä

Rakennusvalvontaviranomaiselle säädettäisiin kolmen kuukauden määräaika ratkaista rakentamislupahakemus siitä, kun rakentamislupahakemus liitteineen on vastaanotettu rakennusvalvonnassa. Lupahakemuksen käsittelyn viivästyttämisestä kunnan olisi palautettava rakennuslupamaksusta 20 prosenttia kultakin viivästysviikolta, ellei viivästys ole aiheutunut hakijasta.

4.1.8 Päävastuullisen toteuttajan toteutusvastuu

Päävastuullisen toteuttajan toteutusvastuuta täsmennettäisiin erityisesti suhteessa rakennusvalvontaan. Rakentamishankkeessa voisi olla kerrallaan vain yksi päävastuullinen toteuttaja. Päävastuullisen toteuttajan tehtävä olisi erityisesti koordinoituvastuuta eikä päävastuullinen toteuttaja vastaisi alihankkijoidensa suorituksesta.

4.1.9 Valitusoikeudet

Rakentamislain valitusoikeuksien laajentamisesta luovuttaisiin. ELY-keskuksen valitusoikeus palautettaisiin maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseksi. Museoviranomaisen valitusoikeudesta luovuttaisiin, samoin sellaisten rekisteröityjen yhteisöjen, joiden toimialaan kuuluu kulttuuriperinnön vaaliminen tai rakennetun ympäristön laatuun vaikuttaminen, valitusoikeudesta luovuttaisiin.

4.1.10 Ympäristönsuojelulain muutos

Ympäristönsuojelulain 156 b § koskee ennen vuotta 2004 voimassa olleisiin rakentamisajan kohdan mukaisiin vaatimuksiin tai myönnettyyn rakennuslupaan perustuvia käyttökuntoisia jätevesijärjestelmiä. Näissä tapauksissa sijainti määrää sen, milloin talousjäteveden puhdistamisen on täytettävä jäteveden käsittelylle asetetut vaatimukset. Säännös sisältää velvoitteen talousjätevesien käsittelyn tehostamiseen alueilla, jotka ovat kaukana rannasta ja pohjavesialueiden ulkopuolella. Niissäkin on edellytettävä myös jatkossa toimia nykyiseen tapaan. Lähtökohteisesti kaikki merkittävät vesi- ja viemärilaitteistojen korjaus- ja muutostyöt ovat siis tällä hetkellä joko luvan- tai ilmoituksenvaraisia.

Keskeisenä ehdotuksena on muuttaa ympäristönsuojelulain 156 b §:n 1 momentti siten, että nykyinen ympäristönsuojelun taso säilyy. Pykälän 1 momentin 1 kohdan osalta tämä tarkoittaisi siirtymistä ympäristönsuojelulain järjestelmään. Säännökseen nykyisin sisältyvästä sidonnaisuudesta maankäyttö- ja rakennus lupajärjestelmään poistettaisiin, koska momentissa tarkoitetut toimet eivät edellyttäisi uuden 1.1.2025 voimaan tulevan rakentamislain perustella enää rakentamislupaa.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan terminologia tarkistettaisiin siten, että kyseisessä alakohdassa mainittaisiin jatkossa rakentamislupa.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Vaikutuksiin liittyvät epävarmuudet

Ehdotuksen vaikutuksia on arvioitu suhteessa rakentamislakiin. Rakentamislain voimassaolo alkaa 1.1.2025 ja lain soveltamisesta ei ole vielä kokemuksia. Tästä johtuen vaikutusten arviointiin liittyy epävarmuuksia.

4.2.2 Taloudelliset vaikutukset

4.2.2.1 Vaikutukset kotitalouksiin

Lupamenettelyn selkiyttämällä voi olla merkittäviä vaikutuksia kotitalouksille. Erityisesti pientalorakentajille lupakäsittelyyn asetettu käsittelyaika voi olla merkittävä. Kerrosalalla mitattuna omakoti- ja paritalot muodostavat yli puolet ja rivitalot noin 10 prosenttia rakentamisesta. Omakotitaloista valtaosa eli noin 80 prosenttia on talotehtaiden tuotantoa ja lupakäsittelyn määräaika auttaa ohjelmoimaan varsinaisen rakentamisen edullisimpaan ajankohtaan. Ajanjakso päätöksestä rakentamishankkeeseen ryhtymisestä lainvoimaiseen rakentamislupa on selkeä, tämä näyttäytyy myönteisenä vaikutuksena. Lupakäsittelyä pidetty ajallisesti vaikeasti hahmotettavana kokonaisuutena. Määräaika rakentamislupahakemuksen käsittely helpottaa rakentamisprosessin suunnittelua.

Rakentamislupahakemusasiakirjojen ja niiden käsittelyn tarkempi sääntely yhtenäistää rakennusvalvontojen käsittelyprosesseja. Rakennusvalvonta voi pyytää täydentämään toimitettuja asiakirjoja vain erikseen perustellusta syystä. Neuvonnan ja ohjauksen erottaminen selkeästi normien vastaisuuden valvonnasta selkiyttää rakennusvalvonnan roolia ja vähentää mahdollisuutta vaatia kuntakohtaisten ”tulkintojen” sisällyttämistä suunnitelmiin. Rakennussuunnittelijan ja pääsuunnittelijan rakentamislupahakemusasiakirjoissa esittämä tulkinta rakentamismääräyksistä ja hyvästä rakennustavasta on lähtökohtaisesti oikea. Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen on yksilöitävä, miltä osin suunnitelma tai sen liitteet ovat määräysten vastaisia. Rakennusvalvonta voi toki neuvoa, ohjata ja hoksauttaa erityisesti kertarakentajaa mielestään parempaan ratkaisuun. Tätä ei kuitenkaan voi edellyttää. Menettelyn selkeyttämisellä yhdistettynä lupakäsittelylle asetetulle ehdottomalle määräajalle säästyy myös suunnittelukustannuksia, kun rakennusvalvonnan jokaisen ohjeen noudattamatta jättämien ei viivästyttä lupakäsittelyä.

Lupakäsittelyn yhteydessä toimitettaisiin myös rakennussuunnittelussa käytetty tietomalli pääpiirustustasoisena, jos suunnittelu on tehty tietomallintamalla. Hakijalle menettelystä ei aiheutuisi ylimääräisiä kustannuksia, koska toimitusvelvollisuus olisi vain siltä osin kuin rakennussuunnitelma ja rakennuspiirustukset on tuotettu tietomallityökaluilla. Pääosa suunnittelusta tehdään nykyisin tietomallityökaluilla. Tietomallin käyttö rakentamisluvan arvioinnissa nopeuttaa luvan käsittelyä, koska rakentamismääräysten täyttymistä ja kaavanmukaisuutta on mahdollista tarkistaa osin tai täysin koneellisesti. Tietojen rajaaminen pääpiirustustasoon keventää luvan hakijalle koituvaa hallinnollista taakkaa, koska rakennusvalvontaviranomainen ei voi vaatia tarkempia suunnitelmatietoja mallina, kuin pääpiirustusasiakirjat on laadittu. Mallin sisältämät tiedot olisi kuitenkin oltava riittävät, jotta voidaan koneellisesti tarkistaa rakennussuunnitelman rakentamismääräysten- ja kaavanmukaisuus sekä tehdä tarvittavat poikkeamispäätökset. Muuten menetetään digitalisaation hyödyt ja luvanmukaisuuden tarkistuksessa joudutaan turvautumaan henkilötyötä vaativaan käsin tehtävään tarkistukseen.

Ehdotuksen mukaan ilmastaselvitystä ja materiaaliselostetta ei jatkossa enää vaadittaisi uusilta erillispientaloilta, mikä osaltaan hieman vähentäisi pientalorakentamisen kustannuksia. Ilmastaselvityksen ja materiaaliselosteen voisi jatkossa niin halutessaan laatia, mutta se ei enää olisi erillispientalojen rakentamisluvan edellytyksenä. Omakotitalojen ilmastotieto ja materiaalitieto ovat hyödyllisiä, jotta kotitaloudet voisivat tehdä ilmastomyönteisiä ratkaisuja.

Suurin osa Suomessa toteutetuista pientaloista on niin sanottuja talotehtaiden toimittamia tai avaimet käteen -periaatteella toimitettuja. Näissä tapauksissa erillispientalon ilmastaselvityksen ja materiaaliselosteen laatiminen oletettavasti suoraan talotehdas, joten velvoitteen poistolla ei olisi huomattavia vaikutuksia kotitalouksien kustannuksiin. Niissä tapauksissa, joissa kotitalous itse vastaisi hankkeesta ilman talotehdasta, aiheutuisi arviolta muutaman sadan euron lisäkustannus,

kun ilmastaselvityksen ja materiaaliselosteen laatiminen lisätään suunnittelijoiden tehtäviin. Joissakin tapauksissa arvioitu kustannus voi olla hieman isompi, sillä kustannuksiin vaikuttavat tapauskohtaisesti niin rakennuskohde kuin ilmastaselvityksen sekä materiaaliselosteen laatijan veloitus. Tämä lisäkustannus poistuisi, vaikkakin se on yksittäisen kotitalouden kohdalla marginaalinen verrattuna rakentamisen muihin kustannuksiin.

Materiaaliselosteen laatimisvelvoitteen poisto ei vähentäisi kuin hieman yksittäiselle kotitaloudelle aiheutuvia kustannuksia. Tämä johtuu siitä, että pientalojen kustannusarviointi perustuu yleensä määräluetteloihin, joten materiaaliselosteessa edellytettävät tiedot ovat valtaosin olemassa. Materiaaliseloste syntyy käytännössä osana rakennuksen ilmastaselvityksen laatimista. Materiaaliselosteen laatisi joko talotehdas tai rakentamishankkeeseen ryhtyvän palkkaama suunnittelija.

Rakentamislain mukaan ilmastaselvitystä ja materiaaliselostetta ei tarvittaisi erillispientalojen korjausten yhteydessä. Tämän vuoksi omakotitaloasujalle ei ole suoranaisesti isoa merkitystä sillä, että laatimisvelvoite poistettaisiin ehdotuksen mukaisesti kaikilta laajamittaisesti korjattavilta rakennuksilta.

Asuinkerrostaloissa tai rivitaloissa yksittäiset asukkaat tai osakkeenomistajat eivät laatisi ilmastaselvitystä ja materiaaliselostetta, vaan velvoite kuuluisi rakentamishankkeeseen ryhtyvälle yhtiölle. Rivi- ja kerrostaloja koskisi myös hiilijalanjäljen raja-arvot.

Ilmastaselvityksen ja materiaaliselosteen poistaminen erillispientaloilta tarkoittaa, että rakentamislain tavoite kotitalouksien ja kuluttajien vähähiilisyyden ja materiaaalitehokkuuden tietoisuuden lisäämisestä ei toteutuisi rakentamislain alkuperäisessä laajuudessa. Asunto on normaalisti kotitalouksien suurin yksittäinen hankinta, josta olisi perusteltua olla käytössä tarkemmat tiedot niin kasvihuonekaasupäästöistä, mutta myös materiaalisällöstä vastaavasti kuin on normaalisti tuoteselosteen muodossa, minkä tahansa muunkin tuotteen osalta. Tieto rakennustuotteista ja niiden sisältämistä materiaaleista tukisi kotitalouksia valitsemaan omaan vastuullisuusajatteluun sopivia tuotteita ja ratkaisuja.

4.2.2.2 Vaikutukset yrityksiin

Rakennusalan yrityksille lupahakemuksen liitteisiin ja toimitettaviin tietoihin liittyvät muutokset merkitsevät selkeämpää ja ennustettavampaa prosessia. Yhtenäinen käsittelyn enimmäisaika yhtenäistää välttämättä myös rakennusvalvontojen toimintaa. Lupaa hakevilla yrityksillä on odotettavissa osin yhteneväisemmät lupakäytännöt Suomen eri rakennusvalvonnoissa. Lisäselvitysten pyytäminen on perusteltava pyyntökohtaisesti. Perustelut ja niiden asianmukaisuus voidaan haastaa hankkeen valmistumisen jälkeen lupamaksun palautusvaateen yhteydessä, jos enimmäisaika on ylitetty.

Lupamaksun mahdollisella palautuksella ei ole suurta merkitystä. Rakentamislupamaksu on kokonaisuudessaankin keskimäärin vain 0,5 prosenttia hankkeen arvosta ja palautus koskisi vain osaa siitä. Suurin merkitys rakennusalan toimijoille ja omistajille on, että lupahakemuksen käsittelyaika lyhenee ja käsittely muuttuu ennustettavammaksi.

Lupakäsittelyyn käytettävän ajan liiketoiminnallinen riski pienenee. Rakennuttajalla on parempi näkymä työmaan käynnistymisen ajankohtaan ja enemmän varmuutta urakka-aikataulujen pitävyyteen. Lupakäsittelyn viivästyksestä aiheutuvat lisä- ja muutostöistä aiheutuvat kustannukset pienevät. Mahdollisen rakentamislupakäsittelyn nopeutuminen voi vaikuttaa siihen, kuinka nopeasti yritys voi investoida suunniteltuun hankkeeseen, jolloin taloudellinen hyöty syntyy tuotannon aikaistumisesta.

Puhtaan siirtymän teollisuushankkeen sijoittamislupa nopeuttaa prosessia, koska kaavoitusvaihetta ei tarvita. Näin rakentaminen on ajoitettavissa suhdanteiden kannalta ennustettavammin, vaikka kaikki samat selvitykset kuin kaavoituksenkin yhteydessä on tehtävä.

Tapahtuma-alan toiminnasta tulee ennustettavampaa, kun on varmuus, etteivät lava- ja telttarakennelmat edellytä rakentamislupaa.

Ilmastaselvityksen ja materiaaliselosteen soveltamisalan pienentäminen vaikuttanee vain marginaalisesti yritysten talouteen. Yritysten käynnistämiltä rakennushankkeilta, jotka kohdistuvat ympäristöministeriön asetukseen uuden rakennuksen energiatehokkuudesta (1010/2017) käyttötarkoituluokkaan 9 poistuisi ilmastaselvityksen ja materiaaliselosteen laatimiskustannus. Myös laajamittaisilta korjaushankkeilta poistuisi vastaava kustannus. Näiden kustannusten suuruutta on kuitenkin hyvin vaikea arvioida, sillä käyttötarkoituluokan 9 rakennukset koostuvat hyvin erilaisista rakennuksista. Poistuva kustannuslisäys voi olla hieman suurempi laajamittaisesti korjattavien rakennusten kohdalla. Nämä kustannusten poistot kohdistuisivat niihin yrityksiin, jotka toimivat omistajina ja rakennushankkeeseen ryhtyvinä. Suunnittelijoiden työmäärä esityksen myötä hieman vähenee, mikä saattaa vaikuttaa myös suunnitteluyrityksiin.

Ehdotuksen mukaan materiaaliseloste laadittaisiin pääpiirustustasoisena. Tämän vaikutuksena on todennäköisesti se, että lupakäsittely ei muutu vaadittavien tietojen yksityiskohtaisuuden osalta. Ehdotuksen myötä erityissuunnitelmien tarve pysyy maltillisena rakentamislupaa haettaessa, eikä uusien vaatimusten myötä lupakäsittely muuttuisi.

Ehdotuksen mukaiset ilmastaselvityksen ja materiaaliselosteen laatimisvelvoitteen rajaukset saattavat hieman hidastaa uusien vähähiilisten innovaatioiden kehitystä esimerkiksi pientalorakentamisen sektorilla ja laajamittaisesti korjattavien rakennusten osalta.

4.2.2.3 Vaikutukset julkiseen talouteen

Rakentamislupaprosessiin liittyvät muutosehdotukset eivät aiheuttaisi merkittäviä kustannuksia julkiselle taloudelle. Rakennuksen vähähiilisyyttä ja elinkaariominaisuuksia koskevat muutosehdotukset eivät aiheuttaisi merkittäviä vaikutuksia julkiselle taloudelle.

4.2.2.4 Vaikutukset kuntatalouteen

Rakennusvalvonnan henkilöstövoimavarat olivat säilyneet kutakuinkin samalla tasolla 2000-luvun alusta lähtien. Vuosina 2012–2017 rakentamisen alan asiantuntijahenkilöstöä vähennettiin useammassa yksikössä kuin lisättiin. Henkilöstöä lisänneet kunnat olivat pääsääntöisesti kuntia, joissa rakentamisen määrä oli kasvanut. Rakennusvalvontatoimen kokonaiskustannus vuositasolla on noin 90 miljoonaa euroa. Rakennusvalvonnan toimintamenoista on katettu maksuilla vuonna 2016 koko maassa valtaosa.

Lupakäsittelyn kunnille aiheutuvat kustannukset katetaan pääosin lupakäsittelymaksuilla. Prosessin muutosehdotusten vaikutus kuntatalouteen on neutraali. Rakennusvalvontamaksun palautuksella saattaa olla merkittäviä vaikutuksia joidenkin yksittäisten kuntien osalla lyhyellä aikavälillä. Käsittelyaikavaatimus saattaa edistää rakennusvalvontojen välistä yhteistyötä kapasiteetin tasaamisen osalta. Pitkällä aikavälillä tällä verkostomaisella rakennusvalvonnalla voi olla myönteistä vaikutusta koko rakennusvalvontakentän toimintamenoihin.

Rakennuksen vähähiilisyyttä ja elinkaariominaisuuksia koskevat muutosehdotukset eivät aiheuttaisi merkittäviä uusia kustannuksia kuntatalouteen. Ehdotuksen mukaiset rajaukset ilmas-

toselvityksen ja materiaaliselosteen laatimisvelvoitteeseen vaikuttavat kuitenkin hieman kuntien rakennusvalvontaviranomaisten hallinnollisiin kustannuksiin niitä alentavasti. Ehdotuksen mukaan rakennusvalvontaviranomaiselle olisi edelleen velvollisuus tarkastaa rakentamislupakäsittelyvaiheessa ennen luvan myöntämistä, että vaadittava ilmastaselvitys ja materiaaliseloste on tehty, mutta ainoastaan pienemmältä joukolta rakennushankkeita. Kunnissa ei edellytettäisi enää alkuperäisen esityksen laajuudessa osaamista ja kouluttautumista laajamittaisten korjausten vähähiilisyyden arvioinnista.

Kunnan omat kustannukset kiinteistön omistajina ja rakennushankkeeseen ryhtyvinä hieman vähenevät johtuen siitä, ettei myöskään tietyille kunnan omistamille rakennuksille tarvitsisi jatkossa tehdä ilmastaselvitystä ja materiaaliselostetta. Vaade laatia ilmastaselvitys ja materiaaliseloste poistuisi muun muassa uimahalleille ja jäähalleille sekä muille rakennuksille, jotka kuuluvat ympäristöministeriön asetukseen uuden rakennuksen energiatehokkuudesta (1010/2017) käyttötarkoituksiluokkaan 9.

4.2.2.5 Vaikutukset kansantalouteen

Rakentaminen on merkittävä osa kansantalouden tuottavuudesta. Vuonna 2023 rakennuslalla on ollut töissä noin 180 000 ihmistä, ja sen osuus koko Suomen bruttokansantuotteesta on ollut noin 6,8 prosenttia. Lupien käsittelyajan sääntelyllä on potentiaalisesti myönteinen vaikutus investointien nopeuteen ja siten kansantalouteen.

Puhtaan siirtymän teollisuushankkeen sijoittamislupa jouduttaa investointien tekemistä, millä voi olla positiivinen vaikutus työllisyyteen ja verokertymään.

Vähähiilisyyden sääntelyllä voidaan katsoa olevan myönteisiä vaikutuksia vähähiilisten ratkaisuiden kehittymiselle Suomessa, toivottavien investointien saamiselle ja kilpailukyvyllä tilanteessa, jossa puhdas ja kestävä rakentaminen vaikuttaa jo nyt globaalisti rakennusalan tuloihin kaikilla tasoilla. Vähähiilisten rakennusmateriaalien kehittämisellä on suuri potentiaali. Suomi on väkilukuun suhteutettuna Euroopan suurin rakennustuotteiden viejä.

Esityksen mukainen erillispientalojen ilmastaselvityksen ja materiaaliselosteen laatimisvelvoitteen poisto tarkoittaisi, että ilmastaselvitystä ei laadittaisiin vuositasolla noin 6 600¹² erillispientalolle. Pientalojen ilmastaselvityksen ja materiaaliselosteen laadinnan on arvioitu maksavan keskimäärin muutaman sata euroa¹³. Keskimäärin erillispientalojen ilmastaselvityksen laadinta vastaa vuositulossa noin 1,3 miljoonan euron suuruusluokkaa. Suurin osa näistä rakennuksista valmistuu kuitenkin suoraan talotehtaalta tai avaimet -käteen toimituksena, jolloin samaa ilmastaselvitystä voidaan hyödyntää useille eri rakennuksille pienin muutoksin, mikä laskee selvityksestä aiheutuvia kustannuksia merkittävästi. Vaikutus kansantalouteen on todennäköisesti siis pienempi, mitä yllä on esitetty.

Käyttötarkoitukseluokan 9 poistaminen ilmastaselvityksen soveltamisalasta vähentäisi ilmastaselvitysten määrää vuosittain noin 1000¹⁴. Tähän käyttötarkoitukseluokkaan kuuluu hyvin erityyppisiä ja eri käyttötarkoitukseen soveltuvia rakennuksia, joista suurin osa on liikenteen rakennuk-

¹² Määrä vastaa pientaloille vuonna 2022 haettuja rakennuslupia Pientaloteollisuuden tilastoinnin mukaan

¹³ Arvio hinnasta perustuu FIGBC:n vuonna 2020 laatimaan selvitykseen ”Vaikutusarvio ilmastaselvityksen laatimisesta rakennushankkeelle”

¹⁴ Määrä vastaa käyttötarkoitukseluokalle 9 (Muut rakennukset) vuonna 2022 laadittujen energiatodistusten määrää.

sia, muita rakennuksia ja varastorakennuksia. Johtuen siitä, että tämä käyttötarkoitukseluokka sisältää hyvin erilaisia rakennuksia, vuosittaisten kansantalouteen vaikuttavien kokonaiskustannusten arviointia on vaikeaa tehdä. Näiden rakennusten ilmastaselvityksen laadinnan voidaan kuitenkin arvioida olevan hieman yksinkertaisempaa kuin esimerkiksi toimistorakennuksen (toimistorakennuksen ilmastaselvityksen kustannus on noin 2 250-5 000 €¹⁵).

4.2.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Museoviranomaisten toiminta vaikeutuisi valitusoikeuden poistamisen myötä.

Ehdotuksen mukaan ilmastaselvitys ja materiaaliseloste vaadittaisiin jatkossa vain niiltä rakennuksilta, jotka ovat raja-arvo-ohjauksen soveltamisalan piirissä. Tämä tarkoittaisi käytännössä sitä, että ilmastaselvitystä ja materiaaliselostetta ei enää vaadittaisi esimerkiksi uusilta erillispientaloilta. Erillispientalojen osuus käsiteltävien lupahakemusten kokonaismäärästä on merkittävä. Pelkästään erillispientalojen ilmastaselvityselvoitteen poisto tarkoittaisi, että ilmastaselvitystä ja materiaaliselostetta ei tarvitsisi rakentamislupaa varten laatia vuositasolla noin 6 600 rakennukselle. Pientalot rakennetaan jo nykyisellään pääosin vähähiilisin ratkaisuin, joten niiden raja-arvo-ohjaus ei ole välttämätöntä.

Esityksestä poistuisi vaade laatia ilmastaselvitys ja materiaaliseloste myös uimahalleille ja jäähalleille sekä muille rakennuksille, jotka kuuluvat ympäristöministeriön asetukseen uuden rakennuksen energiatehokkuudesta (1010/2017) käyttötarkoitukseluokkaan 9. Samalla poistettaisiin vaatimus ilmastaselvityksestä ja materiaaliselosteesta laajamittaisesti korjattavilta rakennuksilta. Edellä mainittujen uusien ja laajamittaisesti korjattavien rakennusten osuus käsiteltävien lupahakemusten kokonaismäärästä on merkittävä, joten niiden poisto tarkoittaisi myös huomattavaa kevennystä rakennusvalvontaviranomaisen työmäärään. Työmäärän selkeä vähentyminen sujuvoittaa myös lupamenettelyä.

Pientaloteollisuus PTT ry:n mukaan vuonna 2022 myönnettiin yhteensä noin 6 600 rakennuslupaa omakoti- ja paritaloille, mikä vastaa noin neljäsosaa kaikista samana vuonna myönnettyistä rakennusluvista. Vertailukohtana on käytetty Tilastokeskuksen tietoja rakennuslupien kokonaismäärästä vuonna 2022. Energiatodistusrekisten perusteella vuonna 2022 haettiin lupavaiheen energiatodistusta noin 970 sellaisille rakennushankkeille, jotka kuuluvat käyttötarkoitukseluokkaan 9. Määrän vastannee noin kolmea prosenttia samana vuonna myönnettyistä rakennuslupien määrästä. Ilmastaselvityksen ja materiaaliselosteen laatimisvelvoitteen poisto myös laajamittaisesti korjaamisten yhteydessä vähentäisi merkittävästi rakentamiselle ja rakennusvalvonnalle aiheutuvia kustannuksia.

Esityksessä ehdotetaan lisättävän lakiin menettelyiden sujuvoittamiseen liittyvä perussäännös, jonka perusteella voitaisiin ottaa huomioon raja-arvoja annettaessa sellaiset erityistilanteet, joissa raja-arvojen alittaminen olisi rakennuksen, sen käyttötarkoitukseen tai sijaintipaikkaan liittyvien ominaispiirteiden taikka tämän lain 29 §:n mukaisen olennaisten teknisten vaatimusten teknisen ja toiminnallisen toteuttamisen vuoksi erityisen haastavaa. Ehdotetulla lisäyksellä voitaisiin ennakko- ja varmistaa ja tarvittaessa reagoida tilanteisiin, joissa raja-arvon alittuminen osoittautuu erityisen haastavaa, vaikkapa rakennuksen korkeuden, paloturvallisuuden tai sijainnin vuoksi. Tällä on tarkoitus esimerkiksi välttää kohtuuttomia tilanteita, varmistaa muiden

¹⁵ Arvio hinnasta perustuu FIGBC:n vuonna 2020 laatimaan selvitykseen ”Vaikutusarvio ilmastaselvityksen laatimisesta rakennushankkeelle

olennaisten teknisten vaatimusten toteutuminen sekä muutoinkin pitää rakentamislupamenettely mahdollisimman sujuvana myös jatkossa, kun ohjaukseen otetaan raja-arvot uutena asiana mukaan.

Ympäristönsuojelulain muutoksella varmistettaisiin, että 156 b §:n soveltaminen olisi yhdenmukaista rakentamislain kanssa ja että myös terminologia vastaa rakentamislain käsitteistöä. Kunnan rakennusvalvontaviranomainen ja ympäristönsuojeluviranomainen ovat keskeisiä viranomaisia säännöksen käytännön soveltamisessa. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo edelleen toimialueellaan, ettei haja-asutuksen jätevesistä aiheudu ympäristön pilaantumista. Ehdotus siirtää painopistettä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen suuntaan erityisesti ehdotetun 156 b §:n 1 momentin 1 kohdan osalta. Tämä johtuu rakentamislain lupajärjestelmän muutoksesta.

4.2.3.1 Vaikutukset kuntien tiedonhallintaan

Rakentamislupaprosessiin liittyvät muutosehdotukset edellyttäisivät joitain muutoksia kuntien tiedonhallintaan. Kuntien on alettava seuraamaan lupien käsittelyaikoja. Jos kunta käyttää sähköistä lupien käsittelyjärjestelmää, olisi siihen kehitettävä lupakäsittelyiden seuranta- ja valvontatyökalut. Järjestelmään kirjautuisi milloin lupa on alun perin saapunut, milloin se on ollut riittävä, ja milloin luvan käsittelyn määräaika lähestyy. Määräaikojen lähestymiseen olisi taroituksenmukaista kehittää muistutusmenettely. Prosessien sujuvuutta voitaisiin seurata työnteijöittäin. Lisäksi luvan täydennyspyyntöperusteluille olisi kehitettävä menettely ja sen mukaiset mahdolliset muutokset lupien käsittelyjärjestelmään. Rakennusvalvontamaksun käsittelyyn olisi tehtävä muutoksia, joilla mahdollistetaan lupamaksujen palautusmenettelyt.

Ehdotuksen mukaan rakennussuunnitelmia vastaava suunnitelmamalli tai tiedot koneluettavassa muodossa laadittaisiin pääpiirustustasoisena. Tietojen rajaaminen pääpiirustustasoon vähentäisi kunnille kertyvää rakennustiedon määrää ja tarkkuutta.

Rakennusvalvontamaksun palautusprosessi antaisi luottamushenkilöille tietoa prosessien puuroutumisen syistä ja mahdollisuuksia vaatia menettelyjä sujuvimmiksi. Rakennuslupien käsittelyaikojen laskenta yhtenäistyisi. Palautusvaatimusten käsittelyn yhteydessä saataisiin myös tietoa kuntien välisistä eroista rakennuslupien käsittelyssä. Kertyviä seurantatietoja voidaan hyödyntää kuntien välisessä rakennusvalvonnan kansallisessa kehittämisessä.

4.2.3.2 Rakentaminen

Ehdotus täsmentäisi sitä seikkaa, että luvan käsittelyn yhteydessä ei voi vaatia rakennussuunnitelmia ja rakennuspiirustuksia pitemmälle menevää suunnittelua. Lupakäsittelyyn liittyvien selvitysten ja vaadittavien tietojen tarkkuusvaatimus voi perustua vain rakennussuunnitelmiin ja pääpiirustuksiin. Erityissuunnittelua ei voi vaatia.

Erityissuunnitelmia ja niiden tietomalleja toimitetaan rakennusvalvontaan vain siinä laajuudessa, kun rakennusvalvonta niitä perustellusta syystä pyytää. Toisaalta hakijan on ennen lopukatselmusta toimitettava toteutusta vastaavat suunnitelmat ja niiden mahdolliset tietomallit täytenä sarjana siten, että ne kattavat koko rakennuksen. Toisaalta rakennusvalvontaviranomainen ei voi vaatia suunnitelmia toimitettavaksi kuin erityisellä perusteella. Säännös edellyttää väistämättä rakennusvaiheessa tiiviimpää keskustelua suunnittelijoiden ja viranomaisten kesken. Tämä osaltaan edistää rakentamisen laatua ja rakentamislupavaiheen sujuvuutta.

68 a § myötä viranomaistoiminta rakentamislupaprosessin osalta yhtenäistyy hyväksi havaittujen toiminta-mallien ympärille. Lupakäsittelyn ruuhkautuessa mahdollisuus ottaa käytännöksi yhteistyö muiden rakennusvalvontavirastojen kanssa.

Vaikutukset korostuvat kasvukeskuksissa, jossa käsittelyajat lupakäsittelyn ruuhkautuessa 3-7kk. Suomessa rakennushankkeet vaihtelevat suurista julkisista rakennushankkeista pientalo-hankkeisiin, jolloin yksittäisen suunnitelman laajuus eroaa huomattavasti sisällöltään.

HE139/2022 mukaan lakimuutos luo edellytykset siirtymiseen tietomallipohjaisten suunnitelmien käsittelyyn myös lupakäsittelyssä, kun kunta niin päättää. Käyttöönoton ja siirtymävaiheen jälkeen tietomallipohjainen käsittely kuitenkin sujuvoittaisi viranomaistyötä ja vähentäisi manuaalista viranomaistyötä.

Käsittelyaika nopeuttaa kuntien siirtymistä tietomallipohjaiseen suunnitelmien käsittelyyn.

4.2.4 Ympäristövaikutukset

Lupakäsittelyn osalta ei ole suoria ympäristövaikutuksia.

Puhtaan siirtymän sijoittamislupa nopeuttaa ilmastonmuutoksen torjuntaa uuden, puhtaan teollisuuden myötä.

Rakennuksen vähähiilisyyden sääntelyllä on mahdollista ohjata suurta osaa vuosittain rakennettavista uusista rakennuksista siten, että niiden elinkaaren vähähiilisyys paranee sekä rakennusmateriaalien että rakennuksessa kulutetun energian osalta, ilman että samalla rakentamisen tai arjen kustannukset merkittävästi kasvaisivat. Vaikuttava ohjaus on mahdollista toteuttaa raja-arvo-ohjauksella.

Raja-arvojen soveltamisalaan ei ehdoteta sellaisia muutoksia, joilla olisi merkittävä vaikutus ympäristövaikutuksien näkökulmasta. Laissa ehdotetaan yksilöitävän käyttötarkoituksellisesti ne rakennukset, joita raja-arvot koskevat. Tämä ei tarkoittaisi kuitenkaan muutosta lain alkupe-
räiseen tarkoitukseen raja-arvo-ohjauksen toteuttamisesta, sillä ehdotettu soveltamisala noudattaisi samaa lähtökohtaa, kuin mitä on esitetty alkuperäisessä rakentamislakia koskevassa hallituksen esityksessä (HE 139/2022): hiilijalanjäljen raja-arvon soveltamisalaan kuuluisivat edelleen ne rakennukset, joille on säädetty myös ympäristöministeriön asetuksen (1010/2017) 4 §:ssä E-luvun raja-arvot. Tämä toimisi edelleen lähtökohtana. Ehdotetut muutokset soveltamisalaa koskien eivät vaikuttaisi merkittävästi alkuperäisten kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistavoitteiden saavuttamiseen, vaan myönteisten ilmastovaikutusten suuruus riippuu keskeisesti valituista hiilijalanjäljen raja-arvoista ja niiden päivittämisen tahdista. Hallituksen esityksessä (HE 139/2022) on esitetty, että raja-arvo-ohjauksella on mahdollista vähentää ja välttää vuosittain joitakin satoja tuhansia tonneja kasvihuonekaasupäästöjä, riippuen ohjauksessa käytettävistä rakennusten hiilijalanjäljen raja-arvojen tasoista.

Rajaukset ilmastaselvityksen ja materiaaliselosteen laatimisvelvoitteeseen saattavat viestittää hankkeeseen ryhtyville, ettei tiettyjen rakennustyyppien vähähiilisyyteen ja materiaalitehokkuuteen tarvitsisi kiinnittää huomiota. Kun rakennuksen elinkaaresta aiheutuvia päästöjä ei arvioida ja tehdä näkyviksi, tietoisuus niistä ei lisäännä ja hankkeiden vähähiilisyyden ohjaus vaikeutuu. Soveltamisalan pienenemisen välillisiä vaikutuksia hiilidioksidipäästöjen kannalta on kuitenkin hyvin vaikea arvioida, sillä näihin rakennuksiin ei ole ollut tarkoitus soveltaa hiilijalanjäljen raja-arvoja. Kuten edellä on mainittu, hiilijalanjäljen raja-arvon soveltamisalaan ei ole ehdotettu muutosta, joten voidaan olettaa, että esityksessä ehdotetut muutokset eivät vaikuta

merkittävästi alkuperäisten hiilipäästövähennemien tavoitteiden saavuttamiseen. Edellä mainituille rakennushankkeille voidaan kuitenkin vapaaehtoisesti laatia ilmastaselvitys. Vakioitu ja luotettava arviointimenetelmä antaa kuitenkin mahdollisuuden, ilman suoraa velvoitettakin, tietoisuuden lisääntymiseen hankkeen hiilijalanjäljestä ja -kädenjäljestä sekä hankkeiden vähähiilisyyden vertailuun.

Esityksessä ehdotetaan myös, että jatkossa ilmastaselvitystä ja materiaaliselostetta ei enää vaadittaisi laajamittaisesti korjattavilta rakennuksilta, sillä niihin ei kohdistu raja-arvovaatimusta. Ilmastaselvitys- ja materiaaliselostevelvoitteen poisto laajamittaisten korjausten osalta vaikuttaa siten, että eri toimijoiden tieto rakennusten korjaustöiden ilmastovaikutuksista ei lisäännä siinä laajuudessa, kuin alkuperäisen rakentamislain valmistelussa on arvioitu. Hallituksen esityksen (139/2022) mukaisesti tarkoitus oli tehdä korjauksien kasvihuonekaasupäästöt ja niiden arviointi näkyviksi. Tarkoitus oli edesauttaa rakennusten kasvihuonekaasupäästöjen pienentämistä siten, että tietoisuus niistä lisääntyy ja auttaa ohjaamaan hankintoja ja suunnittelua ilmastoystävällisemmiksi. Lisäksi velvoite laatia ilmastaselvitys myös laajamittaisen korjausrakentamisen hankkeissa mahdollistaisi tiedon keräämisen olemassa olevasta rakennuskannasta ja sen päästöistä, mikä edistää kansallisen peruskorjausstrategian toimeenpanoa. Toisaalta laajamittaisten saneerausten yhteydessä ohjataan jo muutoinkin vahvasti energiatehokkuuden perusteella, mikä osaltaan suoraan tukee vähähiilisyyden toteuttamista myös niissä. Kansallista vähähiilisyyden arviointimenetelmää voidaan vapaaehtoisesti soveltaa jatkossa myös laajamittaisiin korjauksiin.

Esityksessä ehdotetaan lisättävän lakiin säännös, jonka mukaisesti uuden rakennuksen hiilijalanjäljen raja-arvoja asetettaessa voitaisiin ottaa huomioon myös sellaiset erityistilanteet, joissa raja-arvojen alittaminen olisi rakennuksen, sen käyttötarkoitukseen tai sijaintipaikkaan liittyvien ominaispiirteiden taikka tämän lain mukaisten olennaisten teknisten vaatimusten teknisen ja toiminnallisen toteuttamisen vuoksi erityisen haastavaa. Ehdotus tuo tarvittavaa joustoa raja-arvojen todentamiseen. Samalla ehdotus vaikuttaa siten, että hiilijalanjäljen raja-arvot eivät johtaisi rakentamisen heikkenevään elinkaarilaatuun. Eli ehdotetuilla muutoksilla voitaisiin pyrkiä varmistamaan, ettei raja-arvo-ohjaus johtaisi rakentamista ei-toivottuun suuntaan esimerkiksi heikentämällä rakennuksen pitkäikäisyyttä tai rakentamisen laatua. Raja-arvo-ohjauksessa voitaisiin mahdollistaa myös poikkeaminen raja-arvosta, mikäli hankkeessa on panostettu erityisesti elinkaarilaatuun tai kiertotalousominaisuuksiin. Vähähiilisyyden toteuttamiseksi on tärkeää, ettei samalla liiaksi hankaloiteta muiden olennaisten teknisten vaatimusten, kuten paloturvallisuuden tai äänieristävyyden toteuttamista. Kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen näkökulmasta on kuitenkin tärkeää, että erityistilanteissa kynnys on korkealla, jotta samalla ei sivuuteta raja-arvo-ohjauksen tavoitteita.

Ympäristönsuojelulain 156 b §:n säännös on merkittävä osa haja-asutuksen jätevesiin sovellettavaa sääntelyä. Jätevedet eivät edelleenkään saa aiheuttaa ympäristön pilaantumista. Säännöksen sisällöllinen tarkistaminen sekä mahdollisilta osin myös yhteensovittaminen rakentamislain kanssa on siten välttämätöntä, jotta talousjätevesien käsittelyn tehostaminen toteutuu jatkossakin näissä tapauksissa remonttien myötä.

4.2.5 Muut yhteiskunnalliset vaikutukset

Ehdotetuilla muutoksilla ei ole sukupuolivaikutuksia.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Korjaussarjan sisältö pohjautuu Orpon hallitusohjelman kirjauksiin. Korjaussarjan laajuuteen haluttiin sisällyttää rakentamislain sisällöstä vain hallitusohjelman kannalta tärkeimmät korjattavat asiat, jotta rakentamislain muutos olisi mahdollista tehdä ennen koko rakentamislain voimaantuloa.

Valmistelun aikana harkittiin ilmastaselvityksen ja materiaaliselosteen yhdistämistä myös pykälätasolla ja materiaaliselosteesta luopumista. Harkittiin myös vaihtoehtoa, että ilmastaselvitys olisi toimitettu vasta rakennuksen käyttöönottovaiheessa.

Talousjätevesien käsittelyn tehostamisen osalta on selvitetty mahdollisuutta kytkeä myös 156 b §:n 1 momentti rakentamislupa- ja ympäristönsuojeluviranomaisen riskiperusteisen valvonnan varaan. Rakentamislupakynnys on korkeampi kuin nykyinen toimenpidelupakynnys, josta syystä tämä vaihtoehto ei ole nähty toimivaksi yhdenvertaisuuden eikä vesiensuojelun näkökulmasta.

Toisena vaihtoehtona on ollut lisätä 156 b §:ään uusi momentti, jossa säädettäisiin toimenpiteeseen ryhtyvälle uusi ilmoitusvelvollisuus. Tällöin kiinteistön omistajan olisi ollut tehtävä ilmoitus 156 b §:n 1 momentin tarkoittamista remonteista 30 päivää ennen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen olisi sitten ollut velvollinen tarkastamaan ilmoituksen ja mahdollisesti kohdistamaan kiinteistölle valvontatoimenpiteitä. Tämän vaihtoehdon katsottiin tuovan tarpeetonta hallinnollista taakkaa. Ilmoitusvelvollisuuden noudattamista olisi myös ollut vaikea valvoa. Vaihtoehto nähtiin liian raskaaksi sekä kiinteistön omistajan että viranomaisen näkökulmasta.

5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot

5.2.1 Rakentaminen

Kansainvälistymisestä huolimatta on Euroopan eri maiden välillä edelleen suurta eroavuutta maankäyttöä ja rakentamista koskevassa lainsäädännössä. Osittain kysymys on vuosisatoja sitten eri suuntiin lähteneestä kehityksestä sekä oikeus- ja hallintokulttuurin eroista. Osittain kysymys on eritahtisuudesta säännöksiä laadittaessa ja uusittaessa. Myös unionin direktiivien implementoinnissa on hajontaa. Direktiivien täytäntöönpanossa esiintyneet eroavuudet johtivat muun muassa rakennustuotedirektiivin korvaamiseen jäsenvaltioissa suoraan sovellettavalla rakennustuoteasetuksella, joka tuli voimaan 1.7.2013. Hallinnollisten organisaatioiden moninaisuus ja kirjo sekä kuntien lukumäärä- ja kokoerot vaikuttavat välittömästi kaavoituksen ja rakentamisen käytäntöihin.

Seuraavassa tarkastellaan kaavoitusta ja rakentamista koskevaa lainsäädäntöä pohjoismaiden osalta.

Ruotsi

Ruotsin maankäyttö- ja rakennuslaki, Plan- och bygglag (PBL), on vuodelta 2010. Lakia täydentää asetus, Plan- och byggförordning, PBF). Rakentamismääräykset sisältyvät keskusvirastona toimivan Boverketin ylläpitämään kokoelmaan, Boverkets byggregler BBR. On siis kolme tasoa: laki, sitä täydentävä asetus sekä BBR. Lain, asetuksen ja määräysten soveltamisen tueksi

Boverket julkaisee paljon ohjetyyppeistä aineistoa ja erilaisia selvityksiä. Niiden määrä on todella huomattava. Tietopankkiin (PBL kunskapsbanken) kootaan erilaista ohjaavaa aineistoa. Esimerkiksi kaavoituksen tueksi on olemassa julkaisu ”Allmänt råd för planbestämmelser från 2 januari 2015” (BFS 2014:5 DPB 1). Boverket toimii yhdyskuntasuunnittelun, rakentamisen ja asumisen viranomaisena.

Lupajärjestelmä perustuu lupa- ja ilmoitusmenettelyyn. Uudis- ja lisärakentaminen edellyttää yleensä rakennuslupaa (bygglov). Samoin käyttötarkoituksen olennainen muutos, uuden huoneiston toteuttaminen (i byggnaden inreds någon ytterligare bostad) sekä kolmantena ryhmänä asemakaavoitetulla alueella sijaitsevan rakennuksen väriytyksen tai julkisivumateriaalin vaihtaminen tai muu rakennuksen ulkoasuun merkittävästi vaikuttava muutos ovat vaatineet rakennuslupan (PBL 9 luku). Heinäkuun alusta 2017 on tullut voimaan PBL:n muutos, jossa lupavelvoitetta on joiltakin osin lievennetty. Lain muutoksella on toisaalta laajennettu kunnan mahdollisuutta lisätä julkisivu- ja vastaavien muutosten lupavelvoitetta kaikilla asemakaavoitetuilla alueilla. Aikaisemmin lupavelvoitteen laajennusmahdollisuus koski vain ympäristöiltään arvokkaita alueita. Näillä arvoalueilla voidaan jatkossa kunnan toimesta laajentaa lupavelvoite koskemaan erinäisiä, muutoin yleisesti luvasta vapautettuja toimenpiteitä, kuten valaistusjärjestelyjä ja kylttejä.

Muutosten (en ändring av en byggnad) ilmoituksenvaraisuus määrittyy seuraavasti:

- jos muutos koskee rakennuksen kantavia rakenteita;
- muutos vaikuttaa merkittävästi rakennuksen pohjaratkaisuun (planlösningen);
- asennetaan laite (installation) tai muutetaan olennaisesti hissiä, tulisiijaa, hormia tai ilmanvaihtoa
- muutos joka olennaisesti vaikuttaa rakennuksen paloturvallisuuteen;
- tarkemmin määriteltujen suojelurakennusten kunnossapito;
- uusi tuulivoimala tai tuulivoimalan olennainen muutos;
- niin sanotun Attefall-rakennuksen tai laajennuksen toteuttaminen (PBL 9 luvun 4 a ja 4 b §);
- lisärakennuksen muutos niin että siitä muodostuu asuinrakennus;
- yhden lisäasunnon toteuttaminen ennestään yhden perheen asuinrakennukseen.

Attefall -säännöstö mahdollistaa luvasta vapautettujen enintään 30 neliöisten mökkien käytön pysyvään tai vapaa-ajan asumiseen, myös vastoin asemakaavaa. Säännöstö koskee olemassa olevia pientalotontteja, joilla täytyy ennestään jo olla omakoti- tai paritalo. Jos tontti on rakentamaton, ei säännöstö mahdollista mökin pystyttämistä. Muitakin rajoituksia on, kuten detailjakaavassa arvokkaat alueet ja maanpuolustuksen kannalta tärkeät alueet, joilla attefall-mökit eivät ole sallittuja. Huomattava myös on, että attefall -rakennus edellyttää ilmoitusta (anmälan) sekä joissakin tilanteissa myös töiden aloituslupaa (startbesked). Siitä huolimatta attefall -säännöstö on koettu yhteiskunnallisesti merkitykselliseksi. Vuonna 2015 (säännöstö tuli voimaan heinäkuussa 2014) tehtiin attefall -ilmoituksia noin 1 100 kohteesta. Erillään sijoittuvien 30-neliöisten mökkien lisäksi säännöstö mahdollistaa olemassa olevan rakennuksen laajennuksen (tillbyggnad) enintään 15 neliöllä.

Yhden ja kahden perheen asuinrakennukset on tiettyjen toimenpiteiden osalta vapautettu luvanvaraisuudesta. Osasta niistä ei tarvitse tehdä myöskään ilmoitusta (anmälan).

Kunnalla on myös mahdollisuus vähentää lupavelvoitetta. Lupavelvoitteen vähentäminen tapahtuu joko kaavalla tai aluekohtaisilla määräyksillä (områdesbestämmelser).

Ilmoitusta edellyttävien toimenpiteiden luettelo on pitkä. Huomattavasti lyhyempi on luettelo niistä toimenpiteistä, jotka eivät vaadi sen enempää lupaa kuin ilmoitusta. Vapautus määräytyy paitsi toimenpiteen luonteesta myös siitä, sijaitseeko rakennus kaavoitetulla vai kaavoittamattomalla alueella ja onko kysymyksessä pientalo (omakoti- tai paritalo) vai ei. Purkamislupaa ei vaadita kaava-alueen ulkopuolella maa- ja metsätaloutta tai vastaavatyypistä elinkeinoa palvelevalta talousrakennukselta.

Määräaikainen lupa (tidsbegränsat bygglov) voidaan myöntää enintään yhteensä 15 vuodeksi. Määräaikainen lupa on mahdollinen kaikkien normaalien rakennuslupaa edellyttävien toimenpiteiden osalta, mutta edellytyksenä on hankkeen tilapäisyys. Suomen tilapäisen rakennuslupan tapaan määräaikaisen rakennuslupan yhteydessä on laaja harkintavalta, mitä rakentamismääräyksiä ja missä laajuudessa vaaditaan noudatettavaksi.

Ilmoitusmenettelyllä on yhtäläisyyksiä lupaprosessiin, mutta myös eroavuuksia. Rakennuslupiin normaalisti liittyvän teknillisen aloituskokouksen (tekniskt samråd) tarpeen arvioi lupaviranomainen. Jos aloituskokousta ei katsota tarpeelliseksi, voi ilmoituksenvaraisen hankkeen toteuttaa sen jälkeen, kun viranomainen on antanut aloitusluvan (startbesked). Jos sen sijaan teknillinen aloituskokous päätetään pitää, käydään viranomaisen kanssa yhdessä läpi työnaikainen valvontasuunnitelma (kontrollplan). Mahdollisesti tarvittavaa valvontavastaavaa (kontrollansvarig, KA) ehdotetaan hankkeeseen ryhtyvän toimesta periaatteessa jo ilmoitusta jätettäessä.

Rakennuttajalle (byggherren) kuuluu Suomen tavoin laaja vastuu, myös lupaa edellyttämättömistä rakentamistoimenpiteistä. Vastuu kattaa kaiken rakentamista koskevan määräysapparatuurin. Eroavuutta tulee kuitenkin siinä, ettei viranomaisen osalta ole säädetty samankaltaista suhteutetun valvonnan periaatetta kuin meillä. Ruotsissa ei suunnittelijoille ole asetettu mitään erityisempiä kelpoisuusvaatimuksia. Sen sijaan Ruotsissa vaaditaan, pienempiä toimenpiteitä lukuun ottamatta, sertifioidut valvontavastaavat (kontrollansvariga).

Ruotsissa rakennuslautakunnalle (byggnadsnämnden) kuuluu maankäyttö- ja rakennusasetuksen (plan- och byggförordning) mukaan vastuu rakennustyön toteutuksen osalta siitä, että rakennuttaja (byggherren) täyttää lain mukaiset velvoitteensa. Vastuu sisältää lupaprosessin, työnaikaisen prosessin ja käyttöönoton muodolliset määräykset sekä myös lupien ja rakentamisen aineelliset vaatimukset. Myös rakennusten kunnon valvonta kuuluu rakennuslautakunnalle (rakennusvalvonnalle). Rakennusvalvonnan tulee puuttua havaitsemiinsa rikkomuksiin ja laiminlyönteihin. Laissa (PBL) on oma säännöstönsä sanktiomaksuista (sanktionsavgifter). Suomen aloituskokouksen sijaan Ruotsissa on käytössä aloituspäätös (startbesked), missä yhteydessä arvioidaan, onko hankkeella edellytykset täyttää kaikki vaatimukset. Aloituspäätöstä edeltää laissa määritelty toteutuksen aloituskokous (tekniskt samråd). Tarkoituksena on, että toteutuksen aloituskokouksen yhteydessä viranomaiselle esitellään muun muassa ehdotus hankkeen valvontasuunnitelmaksi (kontrollplan) ja muut selvitykset, joiden pohjalta viranomainen sitten tekee aloituspäätöksen. Purkamislupaa Ruotsissa tarvitaan, (1) jos alueelle on laadittu asemakaava tai (2) kohde sijaitsee asemakaava alueen ulkopuolella ja kunta on päättänyt purkamisluvan tarpeesta alueella. Purkamisluvan vaatimuksesta vapautettuja ovat ne rakennukset tai niiden osat joiden rakentaminen ei vaadi myöskään rakentamislupaa, jos kunta ei ole purkamislupaa erikseen vaatinut.

Ruotsin malli toimii samalla tavalla kuin Suomen ja Norjankin, eli kaikki rakentamis- ja purkamisluvat käsitellään samankaltaisessa menettelyssä saman viranomaisen toimesta. Ruotsissa hakemukset käsittelee rakennustoimikunta.

Ruotsin valitusoikeuteen sovelletaan Norjan tapaan hallintolakia (Lagen gäller i förvaltnings-verksamhet). Päätöksestä voi valittaa, jos se on omiaan vaikuttamaan henkilöön ei merkityksell-
tömällä tavalla.

Jos lupa-asiasta peritään maksu ja asian käsittelyaika ylittyy, maksua alennetaan viidesosalla jokaiselta määräajan ylittävältä alkavalta viikolta. Jos viivästyminen johtuu jonkun muun sa-
maisien lain 9 luvun mukaisesta päätöksestä, ei alennusta kuitenkaan tehdä. Ilmoitettavien toi-
menpiteiden käsittelystä perittyä maksua voidaan alentaa myös viidesosalla, jos käsittelyaika
ylittyy.

Kulttuuriympäristön suojelusta säädetään kulttuuriympäristölain (Kulturmiljölag 1988:950) lu-
vussa kolme. Sen mukaan erityisen suurta kulttuurihistoriallista arvota tai sen osaa voidaan lää-
ninhallituksen toimesta suojella. Suojelumääräys sisältää tiedot rakennuksen hoidosta ja ylläpi-
dosta sekä sen, mitkä muutokset ovat kiellettyjä tai miltä osin rakennusta ei saa muuttaa. Lää-
ninhallituksella on myös erityisestä syystä varattu mahdollisuus myöntää edellä mainituista suo-
jelumääräyksistä poikkeamiseen. Lisäksi lääninhallitus voi myös kumota suojelumääräyksen,
jos rakennuksen suojelusta aiheutuu esteitä, haittoja tai kustannuksia, jotka eivät ole kohtuulli-
sessa suhteessa suojelun merkitykseen nähden.

Norja

Norjassa maankäytöstä ja rakentamisesta säädetään kaava- ja rakennuslailla (lov om planleg-
ging og byggesaksbehandling LOV-2008-06-27-71). Säädökseen liittyy asetus Forskrift om
byggesak (FOR-2010-03-26-488), jonka määräykset muun muassa tarkentavat 1-1 § mukaisesti
rakentamisasioita koskevien hakemusten vaatimuksia. Lain 20-2 § mukaan rakentamisen toi-
menpiteet on jaoteltu niihin, jotka vaativat hankkeeseen vastuullisen yrityksen, niihin jotka voi
hakija itse toteuttaa ja rakennuslupahakemuksen soveltamisesta vapautettuihin toimenpiteisiin.
Säädöksiä tulee lukea rinnakkain, sillä asetuksella määritellään tarkemmin ne toimenpiteet, joi-
den osalta hakemus ja lupa vaaditaan.

Lähtökohtana on, että hankkeissa vaaditaan normaalisti aina vastuulliset toimijat lähtien haki-
jasta ulottuen riippumattomaan kolmannen osapuolen valvojan. Vastuulliset tahot (ansvarlig
søker, ansvarlig prosjekterende, ansvarlig utførende, ansvarlig kontrollerende) vastaavat raken-
tamista koskevan lainsäädännön noudattamisesta. Omatoimirakentaja voi tietysti ehdoin saada
poikkeuksen. Norjan mallissa kunnilla on verrattain paljon harkintavaltaa sen suhteen, mitkä
toimenpiteet ovat kyseisessä kunnassa vähäisiä ja siten vapautettuja vastuullisten toimijoiden
käyttämisestä. Vastuullisilta suunnittelijoilta ja toteuttajilta vaaditaan dokumentointia laadun
varmistamiseksi. Erona Suomeen ja Ruotsiin on, että pienempiä hankkeita lukuun ottamatta ra-
kennuslupan hakijana on vastuullinen yritys. Laissa on erikseen määriteltä ne hankkeet, joissa
hakijana voi olla luonnollinen henkilö. Kunnat voivat itse määritellä lain rajoissa vapautuksia
vastuullisesta hakijayrityksestä.

Purkamislupan hakemisen ja myöntämisen osalta Norjassa sovelletaan samoja säännöksiä kuin
rakentamislupankin kanssa. Kunnalle on kuitenkin varattu oikeus hylätä purkuhakemus siihen
asti, että uudelle hankkeelle on myönnetty aloittamislupa (lupa aloittaa rakentaminen, rakenta-
mislupa/ilmoitusmenettely). Siltä osin kuin asemakaava edellyttää rakentamisen purkamista, ei
kunnalla ole sanottua oikeutta.

Oikeus tai velvollisuus purkamiseen voidaan antaa myös muulla tavalla kuin hakemuksesta.
Rakennus voidaan kaavoitus- tai rakennusviranomaisen toimesta määrätä purettavaksi omista-
jan tai vastuuhenkilön toimesta, jos rakennuksen kunto on sellainen, että ihmisille, omaisuudelle

tai ympäristölle voi aiheutua siitä vaaraa tai huomauttavaa haittaa. Määräys purkamisesta sisältää purkamisluvan. Kaavoitus- ja rakennusviranomainen voi omistajan tai vastuuhenkilön puuttuessa järjestää rakennuksen purkamisen ja poistamisen.

Purkamislupaan liittyvään valitusoikeuteen sovelletaan Norjan hallintolakia [Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven)]. Valitusoikeus on sen mukaan joko asianosaisella tai muulla osapuolella, jolla on asiassa oikeudellinen muutoksenhakuintressi. Valitusoikeutta purkamislupapäätöksen osalta ei ole rajoitettu Norjassa erityislainsäädännössä.

Norjassa kuntien tulee pääsääntöisesti ratkaista lupahakemukset kahdentoista viikon kuluessa täydellisen hakemuksen jättämisestä. Täydellisyydellä tarkoitetaan lupahakemuksen sisällöllisiä minimivaatimuksia (21-2 §). Määräajan ylittyessä kunnan tulee palauttaa perittävä maksu lupahakemuksen jättämisestä.

Poikkeuksellisista ne toimenpiteet, joissa on edellytetty vastuullista toimijaa tai kyseessä on 20-4 §:ssä tarkoitettu toimenpiteistä, tulee kunnan ratkaista hakemus kolmessa viikossa. Lupa katsotaan myönnetyksi, jos määräaika ylittyy ja sekä hakemus että muut tarvittavat toimenpiteet tai liitteet, kuten naapurihälytyksen teko, ei ole nostanut huomiota ja muita lupia ei tarvita. Määräaikoja on mahdollista pidentää virheiden korjaamista tai tietojen täydentämistä varten.

Kulttuuriperinnöstä säädetään kulttuuriperintölaissa (Lov om kulturminner, LOV-2018-12-20-119). Kulttuuriperintö kohde voi olla kyseisen lain 3 §:n mukaisesti automaattisesti suojeltu sen edellytysten täytyessä tai suojelu voidaan toteuttaa yksittäisellä päätöksellä (15 §). Molemmista suojelukeinojen toteutuksista voidaan poiketa ministeriön päätöksellä siten, ettei merkittävää puuttumista suojeltuun kulttuuriperintöön tapahdu.

Kaavoitus- ja rakennuslain mukaan asemakaavassa voidaan tarpeellisissa määrin määrätä sellaisista säännöksistä maankäyttötarkoitusten osalta, joilla turvataan muun muassa rakennusten ja muiden kulttuurikohteiden suojeluarvot. Kaavasuojellusta poikkeamiseen voidaan hakea poikkeuslupaa kunnalta. Poikkeuslupaa ei voida myöntää, jos poikkeaminen tarkoittaisi sitä, että lain tarkoitus kestävän kehityksen edistämisenä yhteiskunnan hyväksi nyt ja tulevaisuudessa syrjäytyisi tästä syystä ja kansalliset tai alueelliset edut eivät tulisi huomioon otetuiksi. Lisäksi lisäehtona on intressivertailu myöntämisestä saatavien etujen sekä haittojen väliltä, josta etua tulee kertyä selvästi enemmän.

Tanska

Tanskassa on erilliset lait kaavoitusta ja rakentamista varten. Kuitenkin kaavoituslaista (Planloven) tulee myös rakentamiseen liittyviä normeja. Tanskan maantieteellinen maa-ala on jaettu vyöhykkeisiin (zoner). Vyöhykkeitä on kolme: kaupunkivyöhykkeet (byzoner), kesäasuntovyöhykkeet (sommerhusområder) ja maaseutuvyöhykkeet (landzoner). Kaupunki- ja kesäasuntovyöhykkeisiin kuuluvat alueet on määritelty laissa (planloven 7 luku). Muut alueet kuuluvat maaseutuvyöhykkeeseen.

Rakentaminen eri vyöhykkeisiin kuuluvalla maa-alla edellyttää kunnan lupaa (planloven 35 §). Kysymyksessä on planning permit, joka ei vielä oikeuta rakentamaan. Erikseen on määritelty hankkeet, joille ei lupaa tarvita. Vapautus menee osin yksiin sen kanssa, milloin varsinaista rakennuslupaakaan ei tarvita, mutta ei aina. Maa-, metsä- ja kalastustalouteen liittyvät rakennukset on luvanvaraisuudesta vapautettu silloin kun ne liittyvät jo olemassa olevaan em. toimintaan. Pysyvän asunnon laajennukset ja korjaukset eivät lupaa (planning permit) tarvitse, jos lattia-ala pysyy kokonaisuudessaan alle 250 neliömetrin.

Rakennusluvasta ja rakentamisesta säädetään omassa laissa. Byggeloven, rakennuslaki, on vuodelta 2010. Byggningsreglementet BR täsmentää ja konkretisoi rakentamisen tekniset vaatimukset. Vuoden 2018 alusta on tullut voimaan uusi BR2018. Aikajaksolla 1.1.–30.6.2018 sai rakentajia valita, noudattaako aiempia BR15 vai BR18 määräyksiä. Määräyksiä ei voi kombinoida. Määräykset koskevat periaatteessa kaikkea rakentamista, vaati rakentaminen luvan tai ei. Kunnalla on oikeus myöntää määräyksistä poikkeuksia (dispenssejä). Viime kädessä kunnan viranomaisen muutoinkin määrää rakentamismääräysten soveltamisalan (luvanvaraisuuden). Valta-kunnalliset säännökset eivät määrittele tyhjentävästi luvanvaraisuuden alaa. Rakentamista suunnittelevan kehoitetaan ottamaan viranomaiseen yhteyttä ennakkoon. Muotoseikoista ei poikkeuksia voi myöntää. Suojeltuihin rakennuksiin ei tarvitse soveltaa kaikkia määräyksiä, mikäli määräysten soveltaminen johtaisi suojeluarvojen menetykseen. Rakennukset on luokiteltu eri vaativuustasoihin (konstruktionsklasse). Luokkia on neljä. Eri luokkia koskevat eritasoiset dokumentaatiovaatimukset lupaa haettaessa. Samoin vaatimukset minkä tasoisia sertifioituja erityissuunnittelijoita tulee käyttää riippuvat rakennuksen luokituksesta

Rakennusluvan saamisesta säädetään rakennuslain 16 §:n mukaan vaatimusta rakennusluvasta sovelletaan samaisen lain 2 §:n toimenpiteisiin. Rakennusten purkamislupaa hakemiseen sovelletaan samoja säännöksiä kuin rakentamiseenkin. Tanskassa purkamislupaa edellytetään rakennusmääräys asetuksen 47 §:ssä niihin rakennuksiin, joiden rakentamiseen on tarvittu rakennuslupaa. Purkulupaa ei tarvita kuitenkaan sellaisista ulkorakennuksista, joiden pinta-ala on enintään 50 m².

Kunnanvaltuustolla on oikeus vaatia hakijaa toimittamaan hakemuksen arvioimista varten tarvittavat tiedot. Rakentamisen lupien ja näihin kuuluvien poikkeuslupien hakemukset tulee jättää kunnan omaa digitaalista ratkaisua hyödyntäen. Muilla tavoilla toimitetut hakemukset hylätään, ellei kunnanvaltuusto jätä hylkäystä tekemättä, koska hankkeesta koituvan kokonaistalousarvion perusteella tästä on kunnalle selvää etua tai hakemuksen jättäjällä ei tosiasiaa erityisistä olosuhteista johtuen ole ollut mahdollisuutta käyttää kunnan tarjoamaa digitaalista ratkaisua. Kunnanvaltuuston tekemiin rakennuslain mukaisiin päätöksiin voi hakea muutosta valittamalla ne joille päätös on osoitettu ja muut tahot, joiden etua asian ratkaisu on koskenut rakennuslain 23 §:n mukaisesti.

Tanskan rakennussuojelulaissa (byggningsfredning) suojelun kohteena ovat rakennustaiteellista, kulttuurihistoriallista tai ympäristöllistä arvoa olevat vanhat rakennukset, jotka valottavat asuin-, työ-, tuotannollista tai muita yhteiskunnallisen kehityksen olennaisia piirteitä. Lakia sovellettaessa tulee huolehtia, että suojellut rakennukset saavat tarkoituksenmukaisen käytön, joka ottaa niiden erityispiirteet huomioon siten, että ne säilyvät myös pidemmällä aikavälillä. Suojelu- ja säilytysintressit otetaan huomioon kaavoitus-lainsäädännössä ja vastaavassa lainsäädännössä. Suojelu- ja säilyttämistyössä noudatetaan suurinta mahdollista julkisuutta. Rakennussuojelulaki koskee myös rakennelmia, rakennusosia, rakennuksen välitöntä ympäristöä, puistoa ja vastaavaa osaa suojelunarvoisesta kokonaisuudesta.

Rakennus on suojelun arvoinen, kun se on näin merkitty asemakaavassa tai sillä on purkamiskiello asemakaavassa. Tällä tavoin merkittyä rakennusta ei saa purkaa, ennen kuin purkamisilmoitus on virallisesti tehty ja kunnanhallitus on ilmoittanut omistajalle, aikooko se kieltää purkamisen. Suojellun rakennuksen purkaminen vaatii kulttuuriministerin luvan, joka voidaan antaa myös ehdollisena. Purkamislupaa epäämisen jälkeen omistaja voi myös vaatia suojellun kiinteistön haltuun ottamista valtion toimesta. Jos kiinteistöä ei vaatimuksesta huolimatta oteta haltuun valtion toimesta, voi omistaja purkaa suojellun rakennuksen ilman sanottua purkulupaa.

Islanti

Islannissa on 8 hallinnollista aluetta, 23 maakuntaa ja 74 kuntaa. Kaavoituksesta (zoning) ja rakentamisesta säädetään erikseen. Rakentamisen lainsäädäntö on vuodelta 2010, ja sitä on sen jälkeen muutettu lukuisia kertoja. Rakentamisen kysymyksiä hoidetaan monen eri ministeriön toimesta.

Rakentamisen kysymyksistä Islannissa vastaa Iceland Construction Authority (ICA), joka toimii Islannin ympäristöministeriön alaisuudessa. ICA:lle kuuluvat rakennusasiat, pelastus- ja paloturvallisuusasiat sekä sähköturvallisuusasiat. ICA muun muassa valvoo paikallisia palokuntia. Rakentamisen puolella uudistunut lainsäädäntö edellyttää kaikilta keskeisiltä toimijoilta joko sertifiointia tai lisenssiä, mitä täydennetään pakollisella laadunvalvontajärjestelmällä. Lisensoijana toimii ICA. Keskeiset toimijat ovat suunnittelijoita, työnjohtajia ja rakennuttajakonsultteja. ICA hallinnoi myös sähköistä tietokantaa, jonka kautta rakentamisen lupaprosessit hoidetaan. Tietokanta sisältää periaatteessa kaikki Islannissa myönnettyt ja myönnettävät rakennusluvut piirustuksineen, tarkastusmanuaalit ja vastaavat sekä luettelon lisensoiduista ammattilaisista.

Kun rakennuslupaa sähköisesti kunnalta hakee, tulee ensin arvioitavaksi mahdollinen detailjakaavan tai sen muuttamisen tarve. Arvioinnin suorittaa kaavoitusviranomainen. Sama viranomainen päättää rakentamisen luvasta, sen jälkeen, kun maankäytölliset edellytykset luvalla ovat olemassa. Lupamaksu on ollut luokkaa 5 euroa huoneistoneliöltä. Rakennustarkastajalle kuuluu vain rakentamisen tekniset kysymykset. Vuonna 2018 siirryttiin tarkastusten osalta pakollisiin auditoituihin tarkastusyhteisöihin tai akkreditoituihin rakennusviranomaisiin. Kaikki työnaikainen tarkastus raportoidaan ICA:n portaalin kautta. Kunnan rakennustarkastaja tekee jatkossa pistokokeenomaisia tarkastuksia ja mitoittaa tarkastukset siltä pohjalta, miten työmaa on joko kunnan itsensä tai tarkastusyhteisöjen hoitamien tarkastusten kautta velvoitteensa hoitanut. Työnaikaisten viranomaiskatselmusten määrä tulee siis merkittävästi vähenemään.

Vastuu määräysten noudattamisesta kuuluu omistajalle. Vireillä on ehdotus, jossa ICA veloitetaan reagoimaan, jos paikallinen rakennustarkastus tai sertifioitu suunnittelija tai tarkastaja laiminlyö tehtäviensä tai havaitaan muita puutteita. Samoin vireillä on ehdotus, jossa vakuutusvaatimusta tiukennetaan. Tarkoitus on vaatia vakuuttamaan rakentamisen prosessi. Samassa yhteydessä vakuutusyhtiöt kytketään mukaan kansalliseen, ICA:n ylläpitämään rakentamisen tietokantaan. Oma erikoisuutensa on palovakuutuksen yhteydessä perittävä pakollinen safety fee. Maksut ohjataan ICA:lle. Maksun suuruus on 0,045 promillea vakuutetun omaisuuden arvosta laskettuna per vuosi. Kertyneitä varoja käytetään korvaamaan maanjäristys- ja vastaavia vahinkoja. Viimeksi merkittäviä korvauksia maksettiin vuoden 2008 maanjäristyksestä.

5.2.2 Vähähiilinen rakentaminen

Rakennusten vähähiilisyyden säädösohjaus on jo käytössä Hollannissa, Ranskassa, Ruotsissa, Tanskassa, Norjassa ja osissa Belgiaa. Islanti ja Viro kehittävät parhaillaan vastaavaa säädösohjausta. Rakentamisesta vastaavat pohjoismaiset ministerit ovat sopineet tähän liittyvästä säädöskehityksen harmonisoinnista. Harmonisoinnin edistämiseksi on vuonna 2023 käynnistetty yhteispohjoismainen projekti Nordic Harmonisation of Life Cycle Assessment, joka on Suomen ympäristöministeriön vetämä hanke.

Hollannin sääntely perustuu rakennuksen ympäristövaikutuksille asetettuun raja-arvoon, jota rakennukset eivät saa ylittää. Raja-arvoperusteinen ohjausta on Hollannissa käytetty vuodesta 2018 alkaen ja siihen liittyviä kiristyksiä on odotettavissa vuonna 2025.

Ranskan lainsäädäntö perustuu asteittain tiukennettaville rakennusten hiilijalanjäljen rajoituksille sekä uusiutuvien rakennusmateriaalien käytön lisäämiseen. Vähähiilisyyttä ohjaava määräys (RE2020) hyväksyttiin vuonna 2021 ja se tuli voimaan vuonna 2022. RE2020 on suunniteltu päivitettävän joka kolmas vuosi.

Ruotsin asetus ilmastoselvityksestä tuli voimaan 1.1.2022. Asetus ilmastoselvityksestä sisältää toistaiseksi vain rakennuksen elinkaaren alkua koskevat vaiheet (moduulit A1-A5). Asetus koskee niitä uusia rakennuksia, jotka tarvitsevat rakentamisluvan, pois lukien rakennukset joilla on väliaikainen rakennuslupa, teollisuuden rakennukset, maatalouteen käytetyt rakennukset, rakennukset joiden bruttopinta-ala on alle 100 m², puolustusvoimien rakennukset, yksityishenkilöiden rakentamat rakennukset sekä rakennukset, jotka jokin seuraavista tahoista on rakennuttanut: Affärsverket Svenska Kraftnät, Fortifikationsverket, Statens fastighetsverk, Specialfastigheter Sverige AB tai Trafikverket. Myöskään rakennusten laajennuksille ei tarvita ilmastoselvitystä. Lähtökohtaisesti pientalot kuuluvat siis soveltamisalan piiriin, mikäli mikään yllämainituista tilanteista ei toteudu.

Ilmastoselvitys laaditaan Ruotsissa viimeistään siinä vaiheessa, kun rakennus on valmis. Ilmastoselvitykseen sisällytetään rakennuksen vaippa, kantavat rakenteet ja sisäseinät. Rakenteiden sisäpinnat eikä rakennuksen tekniset toiminnot kuulu soveltamisalanpiiriin.

Vuonna 2027 Ruotsin ilmastoselvitykseen liittyvä asetus tulee mahdollisesti laajentumaan niin, että laskentaan lisätään moduulit B2, B4, B6 ja C1-C4 ja rakennusten hiilijalanjäljenjäljelle asetetaan raja-arvo. Samalla soveltamisalaan lisätään sellaiset korjausrakentamishankkeet, jotka vaativat rakentamisluvan. Laskentaan lisätään myös rakennuksen perustukset ja tiettyjen rakennustyyppien osalta myös talotekniset järjestelmät.

Tanskassa ilmastoselvitykseen liittyvä sääntely alkoi vuoden 2023 alusta suoraan raja-arvosääntelyllä (BR18). Näitä raja-arvoja tulotaisiin tiukentamaan muutaman vuoden välein, seuraavan kerran vuonna 2025, jonka jälkeen vuonna 2027 ja vuonna 2029. Soveltamisalaan kuuluvat lähes kaikki rakennustyyppit pientaloista kesämökkeihin, joiden pinta-ala ylittää 1 000 neliometriä. Tällä hetkelle soveltamisalan ulkopuolelle jää siis suurin osa pientaloista. Korjausrakentaminen on jätetty määräyksen ulkopuolelle. Hiilijalanjäljen laskennassa huomioidaan moduulit A1-A3, B4, B6, C3 ja C4 sekä D1 ja D2. Vähähiilisyyden sääntelyä tullaan laajentamaan niin, että vuonna 2025 lähes kaikki uudisrakennukset kuuluvat soveltamisalanpiiriin niiden koosta riippumatta. Samalla saatetaan laskentaa täydentää aiemmin poisjätetyillä laskentamoduuleilla. Hiilijalanjäljen laskennassa huomioidaan lähes kaikki rakennusosat kantavista rakenteista sähköiseen talotekniikkaan.

Norjassa asetus rakennusten hiilijalanjäljen laskennasta tuli voimaan vuoden 2023 alusta. Vaatimus hiilijalanjäljen laskennasta koskee liikerakennuksia ja kerrostaloja sekä suuria peruskorjauksia. Pientalot ovat siten soveltamisalan ulkopuolella. Rakentamismääräyksen TEK17 (§ 17-1) mukaan hiilijalanjälkilaskentaan otetaan huomioon moduulit A1-A3, B2 ja B4. Norjassa ei ole käytössä raja-arvojen ohjausta. Hiilijalanjäljen laskennassa huomioidaan perustukset, kantavat rakenteet, ulko- ja sisäseinät, lattia ja katto ja laskenta tehdään rakennuksen käyttöönotto-vaiheessa.

Viron on tarkoitus julkaista rakennusten ilmastoselvitykseen liittyvä säädös vuoden 2025 aikana. Ilmastoselvitys koskisi aluksi vain uusia rakennuksia, mutta mahdollisesti korjausrakennuskohteet tulotaisiin sisällyttämään soveltamisalanpiiriin myöhemmin. Laskenta on suunniteltu tehtäväksi rakennuslupavaiheessa sekä rakennuksen käyttöönotto-vaiheessa. Tarkkaa suunnitelmaa raja-arvo-ohjaukselle ei ole, mutta Viron laatima Green Tiger Construction Roadmap 2040 ehdottaa, että rakennuksille asetettaisiin hiilijalanjäljen raja-arvo vuonna 2027.

Islanti suunnittelee asettavansa rakennuksille hiilijalanjälkeen liittyvän raja-arvon vuonna 2026.

5.2.3 Euroopan rakennusvalvontojen digitalisaation tilanne

5.2.3.1 Johdanto

Rakennusteollisuudella on merkittävä rooli monissa maissa. Tämä teollisuus ei vaikuta vain talouteen, vaan sillä on myös suora vaikutus elämän sosiaalisiin näkökohtiin luomalla, muuttamalla ja parantamalla elinympäristöä. Samalla rakennusteollisuudella on merkittävä ympäristövaikutus rakennuksen koko elinkaaren ajan, alkaen raaka-aineiden louhinnasta ja jatkuen rakennuksen elinkaaren loppuun eli purkamiseen. Esimerkiksi Euroopan unionissa rakennusala tarjoaa suoraan 18 miljoonaa työpaikkaa, ja sen osuus Euroopan unionin bruttokansantuotteesta on noin 9 prosenttia. Se luo myös uusia työpaikkoja, edistää talouskasvua ja tarjoaa ratkaisuja sosiaalisiin, ilmasto- ja energiahaasteisiin. Viime vuosina rakennusteollisuus on kohdannut suuria haasteita varmistaa tasapainon ympäristöllisten, sosiaalisten ja taloudellisten näkökohtien sekä rakennusprosessin toteutustavan välillä. COVID-19-pandemia on vaikuttanut merkittävästi rakennusalaan. Nyt on ratkaisevan tärkeää etsiä uusia lähestymistapoja ja soveltaa luovia ja innovatiivisia ratkaisuja rakennusprosessin parantamiseksi, jotta se olisi kilpailukykyinen ja kestävä. Digitalisaation, automatisaation ja uusien teknologioiden hyödyntämisen rooli rakentamisessa kehitty vauhdilla. Nämä teknologiat sekä avoin data tarjoavat lisätukea päätösten tekoprosesseille epätavanomaisten ja äkillisten tapahtumien yhteydessä. Eri Euroopan maiden hallitusten strategialla ja ohjelmilla on merkittävä rooli kestävän kehityksen pääperiaatteiden saavuttamisessa.

5.2.3.2 Yleistä tietoa

CEBC julkaisi toukokuussa 2018 ensimmäisen eDelivery in Europe -raportin, joka tarjosi yleiskatsauksen ja vertailun rakennusvalvontaprosessien sähköisestä toimittamisesta jäsenorganisaatioiden välillä. Vastaukset verkkokyselyyn, johon osallistui 30 jäsenorganisaatiota, analysoitiin. Havaittiin, että digitalisaation aste jäsenorganisaatioissa (ja jäsenmaissa) vaihteli suuresti. Yhteistä kaikille jäsenille oli ymmärrys siitä, että digitalisaatioprosessi on käynnistettävä ja rakentamisen hallintaan on löydettävä uusia ratkaisuja. Uusia ideoita ja ratkaisuja kehitettiin jatkuvasti. Kysely uusittiin vuoden 2023 alussa.

Kaikkien maiden talouksien viime vuosina kohtaamat haasteet, erityisesti pandemian aiheuttamat rajoitukset, ovat lisänneet tarvetta kiinnittää enemmän huomiota rakennusalan digitalisaatioprosesseihin. CEBC:n jäsenet päättivät näin ollen arvioida uudelleen digitalisaation edistymistä jäsenten keskuudessa ja tarjota yleiskatsauksen ja vertailevia analyyskejä tiedoista.

On tärkeää huomauttaa, että rakennusala on yhdenmukaistamaton ala. Kaikki maat ovat kehittäneet omat järjestelmänsä laadukkaasti elinympäristön luomiseksi, kestävän kehityksen, kulttuuristen, historiallisten ja ympäristöarvojen säilyttämisen sekä energiavarojen järkevän käytön varmistamiseksi. Joissakin maissa järjestelmä toimii enimmäkseen valtion ja kuntien tasolla, toisissa se on kaksoisjärjestelmä – julkinen, yksityinen tai näiden yhdistelmä. Myös keskittämisen taso vaihtelee. Jotta rakentamisen hallintoprosessin digitalisaation tasoa voidaan analysoida perusteellisesti, on tärkeää tuntea olemassa tietyssä maassa oleva rakentamisen julkisen ohjauksen malli. Raportti tarjoaa dataan perustuvan analyysin rakentamisen prosessin digitalisaation tasosta CEBC:n jäsenmaissa.

CEBC:n tutkimus paljasti, että viimeiset viisi vuotta ovat tuoneet paljon muutoksia rakentamisen digitalisaatioon. Useimmat Euroopan maat ottivat merkittäviä ja kunnianhimoisia edistysaskeleita: loivat käyttäjäystävällisiä sähköisiä palveluja, ottivat käyttöön digitaalisia rakennusvalvonnan työkaluja tai jopa aloittivat innovatiivisia tietomalliin liittyviä hankkeita.

Siksi digitalisaation taso Euroopassa vuosina 2018 ja 2023 ovat kaksi hyvin erilaista tarinaa. Jos vuonna 2018 monet Euroopan maat etsivät edelleen oikeita sähköisiä ratkaisuja vastaamaan markkinoiden vaatimuksiin byrokratian minimoimiseksi, tuottavuuden parantamiseksi ja rakentamisen hallinnan tehostamiseksi, nykyään käytetään lukuisia nykyaikaisia työkaluja ja tietojärjestelmiä.

Hienot esimerkit digitalisaatiosta ovat jo nopeuttaneet palveluita rakennusallalla, vähentäneet inhimillisten virheiden riskiä rakennusvalvontaprosessissa ja tehostaneet rakennusvalvontaa. Uudet teknologiat ja digitaaliset välineet tuovat kuitenkin mukanaan uusia haasteita ja mahdollisuuksia, joihin poliitikkojen, ammatinharjoittajien ja kehittäjien on vastattava.

Mikä on rakentamisen digitalisaation taso eri puolilla Eurooppaa? Mitä digitaalisia ratkaisuja otetaan käyttöön ja mitä rakentamisen vaiheita digitalisoidaan eri maissa? Mitä digitalisaation edelläkävijöiltä voisi oppia ja mistä löytää hyviä käytäntöjä? Mitä rakentamisen digitalisaatio-alueella on suunnitteilla lähitulevaisuudessa? Mitä uusia mahdollisuuksia tietomallinnus tuo ja mikä odottaa rakennusalaan aivan nurkan takana?

Koska rakentamisen sääntelyjärjestelmät ovat hyvin erilaisia eri puolilla Eurooppaa, maiden oli valittava omat yksilölliset polkuns digitalisaation alalla, eikä ole mahdollista tunnistaa yleistä "parasta kaikista" -käytäntöä tai helposti "kopioida" sitä. Siksi mietinnön tavoitteena ei ole määritellä edistyneintä maata tai yhtä parasta käytäntöä.

CEBC:n eDelivery -selvitysryhmä pyrkii päinvastoin esittämään yleisiä suuntauksia ja jakamaan hyvin erilaisia ja yksilöllisiä hyviä käytäntöjä, jotka saattavat olla kiinnostavia tietyissä tilanteissa ja sääntely-ympäristöissä. Yhteistyö luo aina lisäarvoa ja mahdollisuuksia, joten digitalisaation tulevaisuutta muokkaavien tahojen yhteydet antavat organisaatioille mahdollisuuden parantaa ja kehittyä tarttumalla yhteisiin haasteisiin.

Selvityksen tulosten yhteenveto

Tutkimus ja data-analyysi osoittivat nämä rakentamisen digitalisaation tärkeimmät trendit 17 maassa ympäri Eurooppaa:

- Digitalisaatio suunnitellaan kaikissa maissa hallituksen strategiassa tai muussa suunniteluasiakirjassa. Rakentamisen digitalisaation kolme päätavoitetta ovat byrokratian minimointi, tuottavuuden parantaminen ja rakennusprosessien hallinnan tehostaminen. Lisäksi yli 1/3 kaikista maista ilmoitti, että digitalisaatio on tärkeää korruption riskin minimoimiseksi, ilmastomuutostavoitteiden saavuttamiseksi, tietoturvan varmistamiseksi ja kustannusten paremman hallinnan varmistamiseksi.
- Digitalisaation taso rakennusallalla on kasvanut merkittävästi vuodesta 2018. Tutkimus osoitti, että kaikki rakentamisen vaiheet lupavaiheesta rakennuksen purkamiseen on digitalisoitu jo 6 maassa. Lisäksi 4 maassa lupa-, rakennus- ja käyttöönotto-vaiheet on digitalisoitu, kun taas lupa- ja rakennusvaiheet on digitalisoitu lähes kaikissa maissa.

Digitalisaation taso rakentamisen jokaisessa vaiheessa on kuitenkin erilainen – esimerkiksi rakennuslupaprosessi on täysin digitalisoitu vain 7 maassa, kun taas lupavaiheen digitaaliset käytännöt ovat käytössä 16 maassa.

- Merkittävistä viimeaikaisista saavutuksista huolimatta mailla on kunnianhimoisia suunnitelmia rakennusalan digitalisoinnin jatkamiseksi – 29 prosenttia maista suunnittelee digitalisoivansa osan rakennusvaiheista seuraavan vuoden aikana ja 43 prosenttia suunnittelee tekevänsä niin seuraavan kolmen vuoden aikana. Lähitulevaisuudessa etusijalla on rakennus- ja käyttöönottovaiheiden digitalisointi.
- Nykyisessä rakennuskannassa tapahtuvat onnettomuudet ovat kuitenkin kasvava huolenaihe kaikkialla Euroopassa, ja rakennusten ylläpitovaihe on äärimmäisen tärkeä ihmisten turvallisuuden varmistamiseksi. Lisäksi 3 muuta maata suunnittelee digitaalisten ratkaisujen luomista kunnossapitovaiheeseen lähitulevaisuudessa, joten myös tämän alueen digitalisointi on nouseva kehityskuva. Vaikka kunnossapitovaiheen digitalisointikäytäntö on vielä harvinainen, hyviä käytäntöratkaisuja löytyy Latviasta, Suomesta ja Puolasta.
- Alueiden käytön suunnittelu on täysin digitalisoitu 7 maassa. Maankäytön ohjauksen asiakirjat (ajantasakaavat) arkistoidaan kuntatasolla 65 prosentissa selvitykseen osallistuneista maista. Valtakunnallisesta rekisteristä aluesuunnitteluasiakirjat kaikilla tasoilla (maa, osavaltio/alue ja kunta) ovat saatavilla 4 maassa.
- Koska rakentamisen sääntelyjärjestelmät eri puolilla Eurooppaa ovat hyvin erilaisia, niin ovat myös digitaaliset käytännöt. Tutkimus kuitenkin osoitti, että Baltian maille on ominaista yksi IT-rakennusjärjestelmä, joka on käytössä maatasolla. Tämä ei ole suuntaus muualla mantereella - 1/3 maista on useampi kuin yksi yksityinen IT-järjestelmä, 29 prosentilla maista on useampi kuin yksi IT-rakennusjärjestelmä kuntatasolla.
- Rakennusalan tietojärjestelmien monimutkaisuus vaihtelee, mutta suurin osa maista (13) ilmoitti, että niiden maiden IT-rakennusjärjestelmät on integroitu sähköisesti vähintään yhteen muuhun järjestelmään. Integraatiot mahdollistavat automaattisen tiedonvaihdon rakennusalan sisällä ja yhteydet muihin toimijoihin. Lisäksi 62 prosenttia maista totesi, että nykyinen järjestelmä sisältää myös tietoja rakennuksen historiasta.
- GDPR-vaatimukset ja Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa johtivat muutokseen suhtautumisessa datan ja infrastruktuurin turvallisuuteen ympäri Eurooppaa. Yleissääntönä on, että mitä monimutkaisempi tietojärjestelmä on, sitä enemmän haasteita on kohdattava uusien kehittyvien riskien hallitsemiseksi. CEBC:n tutkimus paljasti, että kaksi suosituinta vaihtoehtoa tietokannan tallentamiseen (jossa säilytetään kuhunkin rakennuslupahakemukseen liittyviä tietoja) ovat palvelimet (8 maata) ja julkinen pilvi (4 maata). Useimmissa maissa (10) tietokantaa ylläpitää valtio.
- Tietomallipohjaiset ratkaisut ovat rakennusalan keskeisiä muutosvoimia. Tutkimus osoitti, että 4 maata on jo alkanut käyttää tietomallinnusta rakennusvalvonnassa ja 8 muuta maata suunnittelee tekevänsä niin lähitulevaisuudessa. Kunnianhimoisia BIM-pohjaisia automaattisia tarkistusprojekteja toteutetaan Suomessa ja Virossa. Tietomallipohjaiset automaattiset tarkistustyökalut ja tietokoneavusteiset järjestelmät rakennuksen määrättyjen teknisten ja muiden vaatimusten ohjaamiseksi ovat rakennusvalvonnan tulevaisuus, joka odottaa aivan nurkan takana.

Suunnittelu- ja lupavaihe

Digitalisoitu suunnittelu- ja lupavaihe auttaa nopeuttamaan rakentamisprosessia ja nopeuttamaan tiedonvaihtoa. Useimmissa Euroopan maissa on digitaalisen viestinnän järjestelmät käytössä sekä suunnittelu- että lupavaiheessa. Joissakin järjestelmissä hakija voi ladata tai lähettää tietoja suoraan kuntien hakemuksen käsittelyssä käyttämiin ohjelmistoihin ja joissakin maissa käytetään tällaisia ohjelmistoja, kun taas toiset maat käyttävät edelleen sähköpostia. Kun on kyse tiedonvaihdosta rakennusalan sisällä tai muiden alojen kanssa, joiltakin mailta tämä mahdollisuus puuttuu. Mahdollisuus vaihtaa tietoja julkisten virastojen välillä auttaa lyhentämään tapausten käsittelyaikaa ja nopeuttamaan rakentamisprosessia kokonaisuudessaan.

Vain muutamassa maassa on käytössä teknisten vaatimusten digitaaliset tarkastukset. Tämä mahdollisuus vähentää huomattavasti aikaa, joka kuluu teknisten vaatimusten tarkistamiseen, oli se sitten osa rakennushakemuksen käsittelyä tai osa rakennusaikaista valvontaa. Jotkut maat, kuten Suomi ja Norja, työskentelevät parhaillaan teknisten määräysten ja tietojen lukemiseksi tekoälytuotteilla suoraan tietomallimuotoisista suunnitelmista.

Rakennusvaihe

Tämä vaihe on se, jossa vaaditaan eniten resursseja. Talous- ja inhimilliset voimavarat eivät ole paikallaan, vaan myös siirtyminen suunnittelusta ylläpitovaiheeseen määräytyy digitalisaation tason kautta. Siksi näyttää olevan ratkaisevan tärkeää määrittää, kuinka tiedot jaetaan ja arkistoidaan. Näin ollen suunnittelu- ja lupavaiheen täysin digitalisoituminen velvoittaisi rakennusvaiheen toimittajat seuraamaan aiemmin toteutettuja IT-ohjelmistoja. Päinvastoin, jos konseptivaihe digitalisoidaan strukturoimattomassa järjestelmässä, rakennusprojekti digitalisoi vain kiireellisimpiä tai keskeisimpiä asioita.

Rakentamisvaihe on kokonaan tai osittain digitalisoitu 10 maassa (Norja, Tanska, Turkki, Liettua, Puola, Suomi, Espanja, Viro, Saksa ja Latvia). Purkuvaihetta seurataan sähköisesti Latviassa. Kaikkien tutkittujen maiden kokonaistarkastuksista 70 % tehdään sähköisesti ja useimmissa tapauksissa raportit säilytetään IT-alustalla. Paperimuotoisia tarkastuksia on vähennetty 30 prosenttiin. Käyttövaiheen Lokikirja on täysin otettu käyttöön kuudessa maassa, joissa tiedot on tallennettu niiden IT-järjestelmiin

6 Lausuntopalaute

Luonnoksesta hallituksen esitykseksi pyydettiin kirjallisia lausuntoja ajalla 8.1.2024–4.3.2024. Lausuntokierros järjestettiin lausuntopalvelu.fi -palvelussa. VAHVA-asianhallintaa käyttäviä ministeriöitä ja viranomaisia pyydettiin antamaan lausuntonsa VAHVAn kautta. Lausuntoja pyydettiin ministeriöiltä, hallintotuomioistuimilta, kunnilta sekä XXXX

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.1 Rakentamislaki

17 §. Rakennusjärjestys. Pykälään lisättäisiin uusi 5 momentti, joka sisältäisi viittauksen lain 42 §:n 1 momenttiin. Rakentamislain hyväksymisen jälkeen rakennusjärjestystä koskevan 17 §:n suhde rakentamisen luvanvaraisuuden rajaa koskevaan 42 §:ään on aiheuttanut hämmennystä.

Kunta ei voi rakennusjärjestyksellään määrätä rakentamislain 42 §:n 1 momentin mukaisista asioista lupakynnystä tiukentavasti, vaikka katsoisi, että rakentamishankkeella olisi vähäistä

merkittävämpää vaikutusta alueiden käyttöön, kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön tai ympäristönäkökohtiin, rakentaminen edellyttäisi viranomaisvalvontaa olennaisten teknisten vaatimusten toteutumisen varmistamiseksi tai rakennusvalvonnan olisi tarpeen valvoa rakennuskohteen rakentamista yleisen edun kannalta.

Rakentamislain 42 §:n 2 momentin mukaisissa tilanteissa kunta voi rakennusjärjestyksellään ratkaista, millainen rakentaminen ei vaadi lupaa. Rakennusjärjestyksellä voidaan määrätä esimerkiksi laiturin, aallonmurtajan tai aidan rakentamisesta; rakennuksen julkisivun tai katon ulkoväriytyksen muuttamisesta; ilmalämpöpumpun, aurinkokeräimen tai aurinkopaneelin sijoittamisesta; julkisivuun asennettavan kilven, markiisin tai parvekelasituksen asentamisesta; huoneistojen jakamisesta tai yhdistämisestä; asuntovaunun tai -laivan paikallaan pitämisestä, tai uuden hiihtohissin sijoittamisesta jo urheiluun tai vastaavaan alueidenkäytön suunnittelussa osoitetulle alueelle.

Rakennusjärjestyksessä voidaan määrätä esimerkiksi, että lomarakennuspaikalla saa rakentaa yksiasuntoisen loma-asunnon, jonka kerrosala on enintään 150 neliömetriä ja se voi olla enintään kaksikerroksinen. Sen sijaan rakennusjärjestyksessä ei voida esimerkiksi rajoittaa talousrakennusten lukumäärää tai määrätä, että talousrakennuksen on oltava vähintään 30 neliömetriä, jolloin se muuttuisi luvanvaraiseksi. Esimerkiksi talousrakennusten kokoa ja lukumäärää koskevat rajoitukset olisi tarkoituksenmukaista tehdä kaavalla, ei rakennusjärjestyksellä.

Vaikka lähtökohtaisesti pykälissä tulisi viitata vain aikaisempiin pykäliin, on tässä tapauksessa selvyyden vuoksi identifioitava vasta jäljempänä tuleva pykälä, jotta lain luvut säilyisivät loogisessa järjestyksessä.

38 §. Rakennuksen vähähiilisyys. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että rakennuksen ilmastaselvitys tulisi laatia ainoastaan niille uusille rakennuksille, joita koskevat hiilijalanjäljelle asetettavat raja-arvot. Jos puolestaan uutta rakennusta ei koske raja-arvo, ei niiden osalta edellytettäisi vähähiilisyyden arviointia ja ilmastaselvityksen esittämistä rakentamislupaa haettaessa. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että siinä viitattaisiin tämän pykälän 3 momenttiin, jossa eroteltaisiin tarkemmin, mitä rakennuksia raja-arvot koskevat. Merkittävä muutos rakentamislakiin verrattuna olisi, että ehdotuksen myötä luovuttaisiin esimerkiksi erillispientalojen ja laajamittaisesti korjattavien rakennuksien osalta ilmastaselvityksen laatimisvelvoitteesta. Samalla poistuisi ilmastaselvityksen laatimisvelvoite jäähalleilta, uimahalleilta, varastorakennuksilta, liikenteen rakennuksilta, alle 2000 neliömetrin päivittäistavarakaupoilta sekä siirtokelpoilta rakennuksilta. Perustana ehdotuksen mukaisessa soveltamisalan rajaamisessa on uuden rakennuksen energiatehokkuudesta annetun ympäristöministeriön asetuksen (1010/2017) 4 §:ssä säädetty E-luvun raja-arvot: niille rakennuksille, pois lukien pientalot, joille on asetettu E-luvun raja-arvo, tulisi laatia myös ilmastaselvitys.

Ilmastaselvityksessä raportoitaisiin erikseen hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki, sillä raja-arvot koskisivat ainoastaan hiilijalanjälkeä, eikä hiilikädenjälkeä myöskään vähennetä hiilijalanjäljestä.

Ilmastaselvitys olisi rakentamisluvan edellytys. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin tarkemmin ilmastaselvityksen päivittämisestä siten, että jos rakennustyön aikana poikettaisiin 117 §:n 1 momentin mukaisesti suunnitelmasta, ilmastaselvitys olisi päivitettävä rakentamisen aikaisten muutosten (RAM) osalta. Rakentamislain 71 §:n mukaisesti rakennuksen omistajan on huolehdittava, että rakennuksen toteumamalli tai koneluettavat tiedot pidetään ajan tasalla rakennuksessa tehtävien muutosten osalta. Päävastuullisen toteuttajan on puolestaan toimitettava suunnittelijoille tieto rakennustöiden edistymisestä ja rakennustöiden aikana tehdyistä muutoksista, jotta toteumamalli saadaan vastaamaan toteutettua rakennusta. Jos toteumamallista käy ilmi,

että rakennustyön aikana on tapahtunut rakentamislain 117 §:n 1 momentin mukainen muutos, olisi myös ilmastaselvitys päivitettävä vastaamaan toteutunutta rakennusta. Vähäistä merkittävimpiä muutoksia vähähiilisyiden arvioinnissa voisivat olla esimerkiksi hankintavaiheessa tai työmaalla tapahtuvat rakennustuotteiden tai rakennusmateriaalien vaihdot, jotka vaikuttavat oleellisesti lopputulokseen, rakennustyömaalla kulutetun energian muutokset tai rakennuksen energiatehokkuuteen liittyvät muutokset. Ilmastaselvityksen asianmukainen päivittäminen voitaisiin varmentaa siten, että rakentamislain 118 §:n nojalla esitettäisiin rakentamisluvassa tai aloituskokouksessa sovitun rakennusvaiheen vastuuhenkilön tehtäväksi tehdä merkintä rakennustyön tarkastusasiakirjan yhteenveto-osaan siitä, että rakennustyö vastaa ilmastaselvityksessä esitettyä.

Pykälän 2 momentin mukaan hiilijalanjäljen ja hiilikädenjäljen arvioinnin olisi katettava rakennuksen elinkaaren päävaiheet. Hiilijalanjälkeen vaikuttaisi esimerkiksi rakennustuotteiden valmistuksesta, rakennustuotteiden vaihdoista, rakennus- ja purkujätteen käsittelystä ja loppusijoituksesta, rakennustuotteiden sekä rakennus- ja purkujätteen kuljetuksista, rakennustyömaalla kulutetusta energiasta, rakennuksen käytön arviointijakson aikana kulutetusta energiasta aiheutuvat eloperäiset ja fossiiliset kasvihuonekaasupäästöt ja hiilidioksidin poistumat. Hiilikädenjäljen arviointiin sisältyisi puolestaan pääasiassa sellaisia rakennusmateriaaleihin liittyviä ilmastohyötyjä, joiden arvioinnille on olemassa laskentasäännöt EN-standardeissa, esimerkiksi: rakennustuotteiden uudelleenkäytön tai kierrätyksen nettohyödyt (EN 15804 mukaan), kestävästi hoidetusta metsästä peräisin olevien puutuotteiden eloperäiset hiilivarastot tai teollisesti talteen otetusta hiilidioksidista valmistetut pitkäikäiset hiilivarastot (EN 16449 ja ISO 14067 mukaan) sekä sementtipohjaisten tuotteiden karbonatisoituminen (EN 16757 mukaan). Lisäksi rakennuksessa tuotettu ylimääräinen uusiutuva energia voitaisiin laskea osaksi hiilikädenjälkeä, jos sillä voitaisiin välttää verkosta saatavan energian suurempia päästöjä. Arviointi sisältäisi ainoastaan sellaiset hyödylliset ilmastovaikutukset, joita ei syntyisi ilman rakentamishanketta. Rakennuksen hiilikädenjälkeä ei esimerkiksi voisi kasvattaa hankkimalla markkinoilta ilmastokompensatioita. Myöskään tavanomaista paremmat energiatehokkuusratkaisut eivät kasvattaisi hankkeen hiilikädenjälkeä. Hiilijalanjälki raportoidaan hiilikädenjäljestä erillään siten, että hiilikädenjäljen osatekijöitä ei lasketa yhteen, eikä niitä myöskään vähennetä hiilijalanjäljestä.

Pykälän 2 momentin mukaan arvioinnissa olisi käytettävä rakennuksen vähähiilisyiden arviointimenetelmää, josta säädettäisiin tarkemmin ympäristöministeriön asetuksessa. Velvoittamalla käyttämään rakennuksen vähähiilisyiden arviointimenetelmää varmistettaisiin, että arviointi olisi luotettavaa ja yhdenmukaista, toimialan eri toimijoille vapaasti käytettävissä ja saatavilla, kattaisi rakennuksen koko elinkaaren sekä perustuisi lähtökohdiltaan Euroopassa yleisesti hyväksyttyihin yhtenäisiin menetelmiin. Vähähiilisyiden arviointimenetelmän lähtökohdista olisivat EU:n yhteinen Level(s)-menetelmä sekä eurooppalaiset kestävästä rakentamisesta koskevat standardit, kuten esimerkiksi EN 15643 -sarja, EN 15978 ja EN 15804. Elinkaaren vaiheet on määritelty standardissa EN 15643-2, joista pääosa sisältyisi myös rakennuksen vähähiilisyiden arviointimenetelmään.

Pykälän 2 momentin mukaan arvioinnissa olisi lisäksi käytettävä kansallisen päästötietokannan tietoja tai muita arviointimenetelmän mukaisia ympäristöominaisuustietoja. Tämä olisi tärkeää arvioinnin luotettavuuden ja yhdenmukaisuuden varmistamiseksi. Käyttämällä arvioinnissa kansallista päästötietokantaa voitaisiin myös varmistaa, että laskennassa käytettävät päästötiedot olisivat toimialan eri toimijoille vapaasti käytettävissä ja saatavilla. Rakentamislain 15 §:n mukaan Suomen ympäristökeskuksen on ylläpidettävä kansallista päästötietokantaa, jonka on sisällettävä rakennuksen ja rakennuspaikan vähähiilisyiden arvioinnissa tarvittavat yleisluontoiset hiilijalanjäljen ja hiilikädenjäljen tiedot. Esityksen mukaan arvioinnissa voitaisiin käyttää kansallisen päästötietokannan tietojen lisäksi myös muita arviointimenetelmän mukaisia ympä-

ristöominaisuustietoja. Tällaisina tietoina olisi pidettävä yleisesti hyväksyttyä yhtenäistä menetelmää käyttäen määritettyjä rakennustuotteen teknisiä ympäristöominaisuustietoja. Arvioinnissa voitaisiin siten käyttää valmistajakohtaisena tietona esimerkiksi standardin EN 15804+A2 mukaisia ympäristöselosteita (Environmental Product Declaration, EPD) tietoja. EU rakennustuoteasetuksen (305/2011/EU) ja eritoten sen mahdollisten revisioiden perusteella ilmoitettavia tietoja voitaisiin käyttää, jos ja kun hiilijalanjälki sisällytetään tulevaisuudessa harmonisoituihin tuotestandardeihin uudeksi ilmoitettavaksi rakennustuotteen ominaisuudeksi. Tällaisia tietoja olisi pidettävä luotettavina ja asianmukaisina, sillä ne perustuvat elinkaarianalyysiin, vapaaehtoisuuteen ja standardoituun menetelmään ja antavat vertailukelpoiset tiedot valmistetun tuotteen tai tuoteryhmän ympäristövaikutuksista kuten hiilijalanjäljestä. Esityksessä ei tehtäisi standardien alkuperälle maantieteellistä rajausta, kuten Euroopan talousalue ja Turkki, sillä tarkoitus on mahdollistaa myös esimerkiksi ISO 21930 -standardiin pohjautuvien tuotekohtaisten ympäristöselosteiden käyttö.

Vähähiilisyyden arviointia varten tarvitaan tiedot rakentamisessa käytetyistä rakennuksen ja rakennuspaikan sisältämistä uusista ja hyödynnettävistä materiaaleista ja tuotteista. Hiilijalanjäljen ja -kädenjäljen laskenta perustuisi pääpiirustustasoiseen materiaaliselosteeseen. Rakennuksen materiaaliselosteesta säädetään rakentamislain 39 §:ssä. Ympäristöministeriön asetuksessa rakentamista koskevista suunnitelmista ja selvityksistä (216/2015) säädetään pääpiirustustasoisien suunnitelmien sisällöstä. Kyseisen asetuksen mukaan laadituista pääpiirustuksista on mahdollista lukea valtaosa ilmastaselvityksen laatimisessa tarvittavista tuotteisiin liittyvistä lähtötiedoista, jos piirustukset perustuvat yleisimmin käytetyillä tietomalliohjelmilla laadittuun rakentamislupavaiheen malliin. Muilta osin käytettävissä ovat esimerkiksi tiedot rakennuksen energiaselvityksestä sekä kansallisen päästötietokannan taulukoissa. Niitä ei sen vuoksi ole tarpeen lukea pääpiirustuksista. Talotekniikan puuttuvia tietoja on kohtuullisen kattavasti mahdollista täydentää suoraan elinkaariarviointiin yleisimmin käytettävässä ohjelmassa. Ympäristöministeriö on antanut myös ohjeet rakentamista koskevista suunnitelmista ja lupahakemukseen liitettävistä selvityksistä (YM3/601/2015).

Pykälän 3 momentin mukaan uuden rakennuksen hiilijalanjälki ei saisi ylittää käyttötarkoitukseluokittain säädettyä raja-arvoa. Raja-arvoihin perustuva säädösohjaus koskisi uusien rakennusten rakentamista, koska rakennuksen elinkaaren alussa syntyy rakennusmateriaalien valmistuksen ja rakennustyön ilmastovaikutuksia.

Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavan siten, että siinä esitettäisiin suoraan ne rakennukset, joita hiilijalanjäljen raja-arvot koskisivat. Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin, että uuden rakennuksen hiilijalanjäljen raja-arvot koskivat seuraavia rakennuksia: 1) rivitalo; 2) asuinkerrostalo; 3) toimistorakennus, terveyskeskus; 4) liikerakennus, tavaratalo, kauppakeskus, myymälärakennus, myymälähalli, teatteri, ooppera-, konsertti- ja kongressitalo, elokuvateatteri, kirjasto, arkisto, museo, taidegalleria, näyttelyhalli; 5) majoitusliikerakennus, hotelli, asuntola, palvelutalo, vanhainkoti, hoitolaitos; 6) opetusrakennus ja päiväkot; 7) liikuntahalli; sekä 8) sairaala. Ehdotus perustuu samoihin lähtökohtiin, mitä on esitetty hallituksen esityksessä eduskunnalle rakentamislainsäädäntään ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 139/2022). Lähtökohtana ehdotuksen mukaisessa raja-arvojen soveltamisalan määrittelyssä olisi edelleen uuden rakennuksen energiatehokkuusasetuksessa säädetty E-luvun raja-arvot: niille rakennuksille, pois lukien pientalot, joille on säädetty asetuksen 4 §:ssä E-luvun raja-arvo (alakohdat 1d-8), säädettäisiin myös käyttötarkoitukseluokittaiset hiilijalanjäljen raja-arvot. Raja-arvoista säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella tähän pykälään sisältyvän asetuksenantovaltuuden nojalla.

Uuden rakennuksen hiilijalanjäljen raja-arvot eivät koskisi muita rakennuksia, kuin mitä yllä on esitetty. Näitä olisivat erillispientalot, varastorakennukset, liikenteen rakennukset, uimahallit, jäähallit, alle 2000 neliömetrin päivittäistavarakaupan yksiköt, siirtokelpoiset rakennukset sekä

sellaiset uudet rakennukset, joita ei 37 §:n mukaan ole suunniteltava ja rakennettava lähes nollaenergiarakennukseksi. Eli raja-arvojen piiristä rajattaisiin pois samat rakennukset, jotka sisältyvät uuden rakennuksen energiatehokkuusasetuksen 4 §:n alakohtaan 9. Liikenteen rakennuksilla tarkoitettaisiin muun muassa rakennuksia, jotka on tarkoitettu liikenne- ja kuljetusalan käyttöön. Siirtokelpoisella rakennuksella tarkoitettaisiin väliaikaiseen käyttöön tarkoitettua, liikuteltavaa rakennusta siten, kuin uuden rakennuksen energiatehokkuusasetuksen 2 §:n 23 alakohtassa säädetään. Tällaisia olisivat esimerkiksi parakit ja työmaakopit. Raja-arvot eivät koskisi korjaus- ja muutostöiden lisäksi myöskään rakennuksen laajennuksia. Vaatimukset koskisivat ainoastaan rakennuksia, eivät muita rakentamislain tarkoittamia rakennuskohteita.

Ilmastoselvitystä ei tarvittaisi jatkossa erillispientaloille. Erillispientaloilla tarkoitettaisiin uuden rakennuksen energiatehokkuusasetuksen 4 §:n mukaista käyttötarkoitusluokassa 1a–1c määritettyä pientä asuinrakennusta: erillinen pientalo ja ketjutalon osana oleva rakennus. Ilmastoselvitystä ei tarvittaisi myöskään esimerkiksi niille rakennuksille, joita ei ole rakennettava 37 §:n mukaan lähes nollaenergiarakennuksiksi. Ilmastoselvitystä ei siten edellytetä ja raja-arvoa sovelleta:

- 1) rakennukseen, jonka kerrosala on alle 50 neliometriä;
- 2) loma-asumiseen tarkoitettuun asuinrakennukseen, joka on tarkoitettu käytettäväksi vähemmän kuin neljän kuukauden ajan vuodessa;
- 3) väliaikaiseen rakennukseen, jonka käyttöaika on enintään kaksi vuotta;
- 4) teollisuus- tai korjaamorakennuksiin;
- 5) muuhun kuin asuinkäyttöön tarkoitettuun maatilarakennukseen, jossa energiantarve on vähäinen tai jota käytetään alalla, jota koskee kansallinen alakohtainen energiatehokkuussopimus;
- 6) rakennukseen, jota käytetään hartauden harjoittamiseen ja uskonnolliseen toimintaan;
- 7) rakennukseen, jota suojellaan rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010), kaavassa annetun suojelumääräyksen tai maailman kulttuuri- ja luonnonperinnön suojelemisesta tehdyn yleissopimuksen (SopS 19/1987) mukaiseen maailmanperintöluetteloon hyväksymisen nojalla osana määrättyä ympäristöä tai sen erityisten arkkitehtonisten tai historiallisten ansioiden vuoksi siltä osin kuin sen luonne tai ulkonäkö muuttuisi energiatehokkuutta koskevien vähimmäisvaatimusten noudattamisen vuoksi tavalla, jota ei voida hyväksyä.

Pykälässä säädettäisiin edelleen niistä lähtökohdista, jotka määrittelisivät tarkempien raja-arvojen antamista. Raja-arvojen asettamisessa on tärkeää, että rajat ovat rakentamisessa toteutettavissa aiheuttamatta kohtuuttomia taloudellisia tai muita vaikeuksia, että raja-arvosäädökset kohtelevat eri toimijoita rakentamisen eri tilanteissa riittävän samanarvoisesti ja että raja-arvojen asettamisella saavutetaan tavoiteltuja päästövähennyksiä. Pykälään lisättäisiin selkeytyksenä maininta, että raja-arvot eivät sisältäisi rakennuspaikan hiilijalanjälkeä johtuen osittain edellä mainituista seikoista. Samalla informatiivisista syistä tuotaisiin esiin elinkaarilaskennan perusperiaate siitä, ettei hiilijalanjäljestä tule vähentää rakennuksen tai rakennuspaikan hiilikädenjälkeä. Lähtökohtana olisi edelleen, että rakennuksen hiilijalanjäljen raja-arvojen olisi perustuttava rakennuksen laskennallisen elinkaaren aikana tapahtuvaan energian ja materiaalien kulutukseen. Samalla pykälään ehdotetaan lisättävän asetuksenantovaltuuteen liittyvä perussäännös, jonka mukaan raja-arvoja annettaessa voitaisiin ottaa huomioon sellaiset erityistilanteet, joissa raja-arvojen alittaminen olisi rakennukseen, sen käyttötarkoitukseen tai sijaintipaikkaan liittyvien ominaispiirteiden taikka tämän lain 29 §:n mukaisten olennaisten teknisten vaatimusten teknisen ja toiminnallisen toteuttamisen vuoksi erityisen haastavaa. Lisäys mahdollistaisi esimerkiksi sellaisten erityistilanteiden huomioimisen, joissa ilmenisi tarvetta tehdä raja-arvoon erottelua sekä rakennuksen käyttötarkoitusluokan että sen muiden ominaispiirteiden, kuten esimerkiksi tavanomaista suuremman korkeuden, melualueella olevan sijainnin, asemakaavan

muoto- tai julkisivuvaatimuksien, muuntojoustavuuden tai siirrettävyyden pohjalta. Joissakin tapauksissa esimerkiksi paloturvallisuus voisi edellyttää huomattavaa lisämateriaalin käyttöä tai lisäjärjestelmiä. Näillä voi olla merkittäviä tuotesidonnaisia päästövaikutuksia tietyissä rakennustyypeissä ja -korkeuksissa.

39 §. Rakennuksen elinkaariominaisuudet. Pykälän 2 momentti muutettaisiin siten, että materiaaliselosteen laatimisvelvoite rajattaisiin ainoastaan sellaisiin uusiin rakennuksiin, joiden rakennuksen hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki on raportoitava rakentamislupaa haettaessa tämän lain 38 §:n tarkoittamalla ilmastaselvityksellä. Materiaaliseloste on laadittava rakentamisluvan hakemisen yhteydessä. Materiaaliseloste olisi rakentamisluvan edellytys, joten rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä olisi tarkastaa, että se on laadittu.

Jos rakennustyön aikana on 117 §:n 1 momentin mukaisesti poikettu suunnitelmasta, olisi materiaaliseloste päivitettävä rakentamisen aikaisten muutosten (RAM) osalta. Vähäistä merkittävimpiä muutoksia voisivat aiheuttaa esimerkiksi hankintavaiheessa tai työmaalla tapahtuvat rakennustuotteiden vaihdot. Tällaisia muutoksia voisivat aiheuttaa esimerkiksi vaihtelut ulkoseinäelementin sisältämissä materiaaleissa, jos elementtitoimittajien kilpailutuksessa valituksi tulisi vaihtoehtoinen, samat tekniset ja toiminnalliset ominaisuudet täyttävä ratkaisu. Tällaisten muutosten huomiointi olisi erityisen tärkeää rakennuksen vähähiilisyyden arviointia varten. Materiaaliselosteen asianmukainen päivittäminen voitaisiin varmentaa siten, että rakentamislain 118 §:n nojalla esitettäisiin rakentamisluvassa tai aloituskokouksessa sovitun rakennusvaiheen vastuuhenkilön tehtäväksi tehdä merkintä rakennustyön tarkastusasiakirjan yhteenveto-osaan siitä, että rakennustyö vastaa materiaaliselosteessa esitettyä.

Materiaaliselosteen laajuus säädettäisiin pääpiirustustasoon. Ympäristöministeriön asetuksessa rakentamista koskevista suunnitelmista ja selvityksistä (216/2015) säädetään tarkemmin pääpiirustustasoihin suunnitelmien sisällöstä. Kyseisen asetuksen mukaan laadituista pääpiirustuksista on mahdollista lukea valtaosa materiaaliselosteen laatimisessa tarvittavista tuotteisiin liittyvistä lähtötiedoista, jos piirustukset perustuvat yleisimmin käytetyillä tietomalliohjelmilla laadittuun rakentamislupavaiheen malliin. Muitakin tietoja voitaisiin toki edelleen käyttää. Käytettävissä ovat esimerkiksi tiedot rakennuksen energiaselvityksestä sekä kansallisen päästötietokannasta. Materiaaliseloste syntyisi käytännössä osana rakennuksen ilmastaselvityksen laatimista.

Materiaaliselosteen laajuutta ja sisältöä ehdotetaan supistettavan siitä tasosta, mitä hallituksen esityksessä (HE 139/2022) on esitetty. Esityksen mukaan materiaaliseloste tehtäisiin rakentamisluvan hakuvaiheessa ainoastaan niille rakennuksille, joilta edellytetään 38 §:n mukaisesti ilmastaselvityksen laatimista. Ilmastaselvityksen laatimisvelvoite on ehdotettu poistettavan useilta uusilta rakennuksilta, kuten erillispientaloilta ja kaikilta laajamittaisesti korjattavilta rakennuksilta, jolle ei täten jatkossa myöskään edellytettäisi tehtävän materiaaliselostetta. Korjaus- ja muutostöiden lisäksi materiaaliselostetta ei edellytettäisi laajennuksissa. Materiaaliseloste sisältäisi jatkossa pääpiirustasoiset tiedot Uusien osien lisäksi edellytettäisiin tieto mahdollisista hyödynnettävistä osista ja materiaalista, jotta ne voidaan huomioida rakennuksen vähähiilisyyden arvioinnissa. Tarkemmat säännökset rakennuksen materiaaliselosteen laatimisesta, päivittämisestä, käytettävistä tiedoista, sisällöstä, tulosten raportoinnista ja selosteen säilyttämisestä annettaisiin esitykseen sisältyvän asetuksenantovaltuuden nojalla, johon esitetään tehtävän samalla pieni korjaus ja täsmennys sen selkeyttämiseksi.

42 §. Rakentamislupa. Ensimmäisen momentin 4 kohtaa selvennettäisiin tilapäisten tapahtumarakenteiden osalta. Rakentamislain valmistelun yhteydessä yleisörakennelman ajateltiin tarkoittavan kiinteitä, paikallaan pysyviä katsomoita, kuten esimerkiksi pesäpallostadionin kiinteää

katsomoa. Yleisörakennelman ei valmistelun yhteydessä ajateltu tarkoittavan tapahtumiin liittyvien tilapäisten esiintymislavojen ja teltojen pystyttämistä. Niitä ei ole tarkoituksenmukaista ryhtyä luvittamaan rakentamisluvalla. Lisäyksellä varmistettaisiin, että rakentamislupaa ei edellytettäisi yksittäistä tapahtumaa varten pystytettävältä tapahtumarakenteelta, joka on käytössä joidenkin tuntien, tai pisimmilläänkin joidenkin viikkojen ajan. Rakentamislupaa ei edellyttäisi esimerkiksi kiertueella olevan artistin esiintymislavan tai sirkusteltan ja niihin liittyvän katsomon pystyttäminen.

43 a §. Puhtaan siirtymän sijoittamislupa. Orpon hallitusohjelmassa on seuraavat kirjaukset: ”Hallitus uudistaa kaavoitus-, rakennus- ja ympäristölupaprosesseja koskevia valituskäytäntöjä siten, että samasta asiasta voisi valittaa hallinto-oikeuteen vain kerran”.

”Teollisuuspuistoista tehdään yksi keino sujuvoittaa investointeja Suomeen. Teollisuuspuistolla tarkoitetaan muuta kuin tuulivoimaa varten rakennettua teollisuuden ja teolliseen toimintaan liittyvien toimintojen kaavaan merkittyä keskittymää. Edistetään teollisuuspuistojen rakentamista, olemassa olevien teollisuuspuistojen kehittämistä, alueen teollisuuden uusiutumista ja laajentumista kevennetyllä lupamenettelyllä tinkimättä ympäristövaikutuksista. Selkiytetään luvitusta myös teollisuuden muutoshankkeiden lupaprosessien ja lupien päivityksien kohdalla. Selvitetään mahdollisuus teollisuuspuistokohtaisiin ympäristövaikutuskiintiöihin ja ennakkoluvitukseen”.

”Investointiluvituksen sujuvuutta ja ennakoitavuutta parannetaan Suomen keskeisenä kilpailuetuna. Samalla huolehditaan luonnon monimuotoisuudesta ja ympäristövaatimuksista, hankkeiden sosiaalisesta hyväksyttävyydestä ja kansalaisten omaisuuden suojasta. Luvituksen sujuvuus on edellytys investointien syntymiselle ja erityisesti puhtaan talouden murrokselle. Siksi hallitus priorisoi sen keskeiset uudistukset ja saattaa ne voimaan viimeistään vuoden 2024 aikana vahvalla poikkihallinnollisella koordinaatiolla”.

Maankäyttö- ja rakennuslainsäädännössä on määritelty joitakin erityisiä tilanteita, joissa rakentamista on voitu helpottaa, kuten esimerkiksi yleiskaavan käyttäminen tuulivoiman rakentamiseen ja mahdollisuus alueelliseen poikkeamiseen. Käytännössä kaavoista valitetaan hallinto-oikeuteen erikseen ja luvista erikseen.

Puhtaan siirtymän sijoittamislupa voisi osaltaan toteuttaa hallitusohjelman kirjauksia. Puhtaan siirtymän teollisuushankkeen sijoittamislupaa voisi hakea esimerkiksi jalostavan teollisuuden puhtaan siirtymän investointeihin, mutta ei tuulivoimaan. Tuulivoiman rakentamista koskee rakentamislain 52 §.

Rakentamislain 43 § pitää sisällään mahdollisuuden hakea erikseen sijoittamislupaa, jolla on linkitys eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta ja ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettuun lakiin. Sijoittamisluvan pohjalta luotaisiin erillinen puhtaan siirtymän sijoittamislupa, jolla puhtaan siirtymän teollisuushankkeen alueidenkäyttöllinen tarkastelu voitaisiin tehdä prosessia sujuvoittaen ilman asemakaavaa tai sellaista yleiskaavaa, jossa on määrätty sen käyttämisestä rakentamisluvan myöntämisen perusteena. Vaikka sijoittamislupa voitaisiin käsitellä yhtä aikaa yhteensovittamislain mukaisten lupien kanssa, voitaisiin puhtaan siirtymän sijoittamislupaa käyttää instrumenttina myös sen ulkopuolella. Puhtaan siirtymän sijoittamisluvan ratkaisisi yhden luukun palvelusta poiketen kuitenkin aina kunta. Puhtaan siirtymän sijoittamislupa ei olisi ympäristönsuojelulakiin (527/2014) nähden esilupa, vaan kummankin luvan edellytysten täyttyminen ratkaistaisiin itsenäisesti.

Puhtaan siirtymän teollisuushankkeen määritelmä voisi koskea vain rajattua joukkoa rakentamishankkeita. Pykälän 2 momentissa lueteltaisiin tyhjentävästi, mitä hankkeita puhtaan siirtymän sijoittamislupa voisi koskea. Luettelon 1–5 -kohdat vastaisivat tuulivoimaa ja aurinkovoimaalukuun ottamatta ympäristönsuojelu- ja vesiasioiden käsittelystä aluehallintovirastossa annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain (1144/2022) 2 a §:n mukaista luetteloa.

Luetteloon lisättäisiin kaksi implementoitavaa EU-säädöstä. Puhtaan siirtymän teollisuushankkeen määritelmä sisältäisi Euroopan nettonollateknologiatuotteiden valmistusekosysteemiä vahvistavasta toimenpidekehyksestä annetun EU:n asetuksen (nettonollateollisuutta koskeva säädös) artiklojen 8a ja 8b mukaisille alueille tapahtuvan puhtaan siirtymän teollisuushankkeen rakentamisen. Puhtaan siirtymän sijoittamisluvalla implementoitaisiin myös rakentamislupaa edellyttävä 16–16 e artiklojen mukainen rakentaminen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä (RED III -direktiivin) 1 artiklan 9 a-kohdan mukaisilla uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueilla, pois lukien tuuli- ja aurinkovoima.

Puhtaan siirtymän sijoittamislupa sisältäisi alueidenkäyttölain 54 §:n mukaisen säännöksen, jonka mukaan kenenkään elinympäristön laadulle ei saisi aiheuttaa sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua puhtaan energian siirtymän tarkoitus huomioon ottaen. Puhtaan energian siirtymän sijoittamisluvalla ei saisi myöskään asettaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuttaa sellaista kohtuutonta haittaa, joka sijoittamisluvalla asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voitaisiin välttää.

Puhtaan siirtymän sijoittamisluvan vaikutukset olisi niin ikään selvitettävä samoin kuin asemakaavan vaikutukset selvitetään alueidenkäyttölain 9 §:n 2 momentin mukaisesti. Selvitettäviä asioita olisivat suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla puhtaan siirtymän sijoittamisluvalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia. Puhtaan siirtymän teollisuushankkeen olisi täytettävä kaikki YVA-direktiivin vaikutukset.

Muutoin puhtaan siirtymän rakentamisessa noudatettaisiin rakentamisluvan 44, 45 ja 46 §:n edellytyksiä, kuulemista ja valitusmahdollisuuksia.

43 b §. Rakentamisluvan myöntäminen ennen tonttijaon laatimista ja tontin lohkomista. Kevennettyjen rakentamis- ja kaavamääräysten kokeilusta annetun lain (1257/2010) 5 §:n mukaan Helsingin, Vantaan ja Turun kaupunkien asemakaava-alueilla rakennuslupa voidaan myöntää ennen tonttijaon laatimista ja tontin lohkomista. Rakennusluvassa olisi tällöin määrättävä, ettei rakennusta saa ottaa käyttöön ennen kuin tontti on merkitty kiinteistörekisteriin. Kokeilulaki on ollut voimassa 1.1.2011 lähtien. Kokeilu on osoittanut, tällä tavoin on voitu yksinkertaistaa ja nopeuttaa rakennuslupakäsittelyä. Poikkeamispäätöksen tarve ennen rakennuslupaa on jäänyt pois silloin, kun tonttijakoa ei ole vielä laadittu eikä tonttia lohkottu. Kokeilulain hyvien kokemusten johdosta käytäntö ehdotetaan säädettäväksi pysyväksi käytännöksi ja laajennettavaksi koskemaan koko Suomen.

56 §. Purkamisluvan edellytykset. Purkamisluvan myöntäminen säädettäisiin selvyyden vuoksi suoraan kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle. Rakennuksen, jota ei olisi suojeltu lain nojalla, voisi purkaa kaavan sen salliessa. Kaava ei kuitenkaan saisi olla vanhentunut. Kaavoittamattomalla alueella rakennuksen purkaminen ei saisi aiheuttaa haittaa tulevalle kaavoitukselle tai alueidenkäytön muulle järjestämiselle.

Purkamislupa voitaisiin myöntää *2 momentin* mukaan muun kuin suojellun rakennuksen purkamiseen aina tilanteessa, jossa rakennukselle ei olisi enää osoitettavissa käyttötarkoitusta tai purettavaksi aiottu rakennus olisi huonokuntoinen eikä sen korjaaminen olisi enää kustannustehokasta. Lisäksi purkaminen voisi tulla kysymykseen, jos rakennus sijaitsisi kunnassa, jolla rakennukset ovat menettäneet suurimman osan arvostaan eikä esimerkiksi pankista saisi enää lainaa rakennuksen korjaamiseen. Olennaista rakennuskohteen purkamiselle tällä perusteella olisi se, että purkaminen johtaisi purkumateriaalin uudelleenkäyttöön tai kierrättämiseen. Pienikin määrä riittäisi kriteerin täyttymiseen. Kiertotalousnäkökulman huomioon ottaminen olisi olennaista erityisesti tilanteissa, joissa olisi taloudellisesti järkevää hyödyntää purkujäte esimerkiksi kaupunkirakennetta tiivistettäessä. Suojellun rakennuksen purkaminen tällä perusteella ei olisi mahdollista.

Rakennuksesta olisi pidettävä huolta rakentamislain 140 §:n mukaisesti. Jos suojeltu rakennus olisi kuitenkin vaarallisen huonossa kunnossa, voisi rakennuksen omistaja hakea purkamista varten poikkeamislupaa, jolloin kunta harkitsisi, olisiko purkamiselle erityinen syy. Kaavassa tai muun lain nojalla suojellun rakennuksen purkaminen edellyttää normaalisti poikkeamislupaa tai kaavan muuttamista. Vuosikirjapäätöksen KHO 2021:185 lopputulokseen, jossa purkamisluvan myöntämiselle ei ollut esteitä, vaikutti paitsi kunnan haluttomuus laatia alueelle rakennusten säilymistä turvaavaa suojelukaavaa, myös rakennusten merkittävästi heikentynyt kunto ja vaikeudet löytää tilojen ominaisuuksien vuoksi käyttäjää, joka olisi voinut ylläpitää rakennuksia.

Rakennus voidaan suojella kaavalla tai lain nojalla. Jos rakennusta ei ole suojeltu, sen saa lähtökohtaisesti purkaa, kunhan kaava ei ole vanhentunut. Kaavoituksessa selvitetään rakennusten mahdollinen suojelutarve. Tarkoituksena olisi varmistaa, että rakennuksen suojelua koskeva asia saataisiin ratkaistua kohtuullisessa ajassa kaavaratkaisulla tai rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) mukaisella suojelupäätöksellä (KHO 2002:73 ja 74). Asemakaavan ajanmukaisuus voi nousta kysymykseksi purkamislupaa harkittaessa muun muassa yleispiirteisen kaavan ohjausvaikutuksen tai kulttuuriympäristön arvoja koskevan inventoinnin perusteella ja voidaan olla tilanteessa, jossa on syytä ryhtyä toimenpiteisiin vanhentuneen asemakaavan uudistamiseksi. Rakennusten suojeleminen kaavoituksen keinoin on asemakaava-alueella ensisijaista suhteessa rakennusperintölain mukaiseen suojeluun.

Pykälän *3 momentin* mukaan kunnanvaltuusto voisi myöntää luvan purkaa asemakaavalla suojellun, kunnan omistaman rakennuksen, jos rakennus ei olisi enää teknisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti korjattavissa, purkaminen johtaisi joko purkumateriaalin uudelleenkäyttöön tai kierrätykseen, rakennuksella ei olisi enää kulttuurihistoriallista arvoa esimerkiksi huonon kuntosaa takia eikä rakennus olisi valtakunnallisesti merkittävä. Kaikkien edellytysten olisi täytettävä yhtä aikaa.

Teknisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti korjattavuudella tarkoitettaisiin rakentamislain 37 §:ssä mainittuja asioita. Teknisesti toteutettavalla tarkoitetaan ratkaisua, joka suunnitellaan ja toteutetaan siten, että muun muassa kosteustekniset, palotekniset, äänitekniset sekä sisäilmastolosuhteiden ominaisuudet eivät heikkene. Toiminnallisesti toteutettavalla ratkaisulla tarkoitetaan ratkaisua, jonka seurauksena rakennuksen käyttäminen aiottuun käyttötarkoitukseensa ei merkittävästi heikkene verrattuna alkuperäiseen ratkaisuun. Taloudellisesti toteutettavalla tarkoitetaan tarkastelun perusteella kustannustehokkaasti toteutettavissa olevaa ratkaisua. Näitä edellytyksiä sovelletaan teknisten vaatimusten täyttämiseksi.

Rakennuksen purkaminen voisi tulla kysymykseen esimerkiksi tilanteessa, jossa RKY-merkinällä varustettu koulu tai päiväkotitoi olisi niin huonossa kunnossa, ettei sitä saa käyttää. Vuosikirjapäätöksessä KHO 2021:185 ei vastikään hyväksytyllä maakuntakaavalla ollut välittömiä

oikeusvaikutuksia arvioitaessa käytöstä poistuneiden tehdasrakennusten purkamista alueella, joka sijaitsee Museoviraston inventoiman valtakunnallisesti merkittävän rakennettujen kulttuuriympäristöjen (RKY) kohteessa. Kunnalla oli harkintavaltansa puitteissa mahdollisuus päättää, mille alueille ja missä aikataulussa asemakaavoja laaditaan.

Kaavoittamattomalla alueella rakennuksen purkaminen ei saisi aiheuttaa haittaa tulevalle kaavoitukselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle.

Neljäs momentti sisältää liitynnän jätelakiin ja ilmastomuutoksen torjuntaan. Rakennusalan kiertotaloutta on lisättävä ilmastomuutoksen torjunnan näkökulmasta. Purkaminen on järjestettävä niin, että mahdollisimman moni rakennustuote on käytettävissä uudelleen tai kierrätettävissä.

61 §. Rakentamislupahakemus. Pykälän 1 momentin toinen kohta muutettaisiin siten, että rakennuksen rakennussuunnitelmia vastaava suunnitelmamalli tai tiedot koneluettavassa muodossa laadittaisiin pääpiirustustasoisena. Pääpiirustukset on vakiintunut termi suunnitelmille, joiden pohjalta viranomaisen arvioi luvan myöntämisen edellytyksiä. Kolmiulotteista rakennuksen suunnitelmamallia voidaan hyödyntää rakentamisen edellytysten koneellisessa tarkistamisessa. Esimerkiksi mallista voidaan tutkia täyttääkö suunnitelma voimassa olevat rakentamismääräykset ja alueen kaavan vaatimukset. Poikkeamistarpeet pystytään käsittelemään koneellisesti. Tämä sujuvoittaa rakentamisluvan käsittelyä. Pääpiirustukset on yläkäsite rakennussuunnitelmalle, johon kuuluvat asemapiirros sekä pohja-, leikkaus- ja julkisivupiirustukset. Rakentamista koskevista suunnitelmista ja selvityksistä on annettu ympäristöministeriön asetus 12.3.2015. Asetus säättää pääpiirustusten sisällöstä ja esitystavasta seuraavasti: ”Rakennuslupahakemuksen liitteenä oleviin pääpiirustuksiin on sisällyttävä riittävät tiedot sen arvioimiseksi, täyttävätkö ne rakentamista koskevat säännökset ja määräykset sekä hyvän rakennustavan vaatimukset.” Lisäämällä kohtaan pääpiirustustason tarkennus pyritään välttymään siltä, ettei rakentamisluvassa edellytettäisi laajempia tai tarkempia suunnitelmatietoja, kuin luvan arvioimiseksi on tarpeen. Lisäksi pyritään välttymään siltä, että tietomallin tiedot ja rakennussuunnitelmaan sisältyvät pääpiirustuksen tiedot tuotettaisiin kahdella erillisellä päällekkäisellä prosessilla. Rakennussuunnitelma on tarkoituksenmukaista tuottaa yhdellä ohjelmistolla, josta vietään rakentamislupahakemuksessa tarvittavat otteet pääpiirustuksiksi ja suunnitelmamalliksi ja muiksi koneluettaviksi tiedoiksi.

Rakennuksen suunnitelmamallin olisi sisällytettävä vähintään samat tiedot kuin rakennussuunnitelmaan sisältyvät pääpiirustukset. Jos pääpiirustukset ja suunnitelmamalli poikkeaisivat toisistaan, pääpiirustusten tiedot ovat ensisijaisia ja hierarkiassa mallin edellä. Suunnitelmamalli on toimitettava rakentamislupahakemuksen liitteenä vain, jos rakennussuunnitelmaan sisältyvät pääpiirustukset on tuotettu tietomallityökaluilla. Muuten suunnitelmamallin tiedot toimitetaan muussa koneluettavassa muodossa. Muu koneluettava muoto on esimerkiksi määrämuotoinen luettelo rakennuksen rakennussuunnitelman sisältämistä keskeisistä tiedoista. Muista luvanvaraisista rakennuskohteista kuin rakennuksista ei välttämättä laadita rakennuksille ominaisia suunnitelmia. Tällöin olisi riittävää, että lupaviranomainen saisi kulloinkin tarkoituksenmukaisella tavalla laaditun selvityksen kohteesta ja sen vaikutuksista ympäröivään alueeseen. Selvitys voi olla laadittu tietomallina tai muulla havainnollisella tavalla.

Pykälän 1 momentin 2) kohdassa edellytetty suunnitelmamalli olisi toimitettava rakentamislupahakemuksen liitteenä vain, jos rakennussuunnitelmat tai rakennuspiirustukset olisi tuotettu tietomallityökaluilla. Yleisimmät käytössä olevat työkalut ovat ArchiCAD, Revit ja Vertex. Koska kyseessä on julkishallintoon rakennuslupahakemuksen liitteeksi toimitettava asiakirja, olisi sen oltava pitkäaikaissäilytykseen kelpaava tiedostomuotoinen asiakirja. Arkistolaitos on toistaiseksi hyväksynyt rakennuslupahakemuksen liitteeksi hyväksyttävän asiakirjan avoimeen

formaattiin ja standardiin perustuvaksi muodoksi IFC4.0, johon toimitettava asiakirja on tallennettava. Tunnistetiedoiltaan ja sisällöltään suunnitelmamallin on sisällettävä vähintään tiedot samat kuin rakennussuunnitelmat ja rakennuspiirustukset.

Pääpiirustustasoisien suunnitelmamallin vaihtoehtona olisi tietojen toimittaminen koneluettavassa muodossa. Tietojen sisältö ja käyttötarkoitukset, jotka rakentamisen yhteydessä olisi toimitettava julkishallinnon eri viranomaisten käyttöön, määritellään eri laeissa tai säännöksissä. Nykyisin tärkein rakentamisesta kunnista valtionhallintoon välitettävä tietokokonaisuus ovat rakennus- ja huoneistotiedot.

Koneluettavalla muodolla tarkoitettaisiin tiedonhallintalain (488/2023) 2 §:n 14 –kohdan mukaan tiedostomuotoa, jonka rakenne mahdollistaa sen, että ohjelmistot pystyvät helposti yksilöimään, tunnistamaan ja poimimaan siitä tietoaineistoja, yksittäisiä tietoja sekä niiden rakenteita. Rakentamislain 73 §:ssä on säädetty, että kunnan on toimitettava rakennuksen suunnitelmamalli, rakennuksen toteumamalli ja tiedot rakennetun ympäristön tietojärjestelmään yhteentoimivassa ja koneluettavassa muodossa siten, että ne ovat muiden viranomaisten saatavilla rajapintoja käyttäen. Rakennetun ympäristön tietojärjestelmän ylläpitäjä Suomen ympäristökeskus SYKE ylläpitää tiedostokohtaista eri säännöksiin ja käyttötarkoituksiin perustuvaa ohjeistusta tietojen ja niiden muodon toimittamisesta.

Tämä koskisi toimitettavan koneluettavan tiedon lisäksi tietomallimuotoista tietoa. Jos tieto on luotettavasti luettavissa suunnitelmamallin kolmiulotteisesta suunnitelmasta niin kunnan ei tarvitse erillistä toimittaa koneluettavaa tiedostoa vaadittavista tiedoista. Suomen ympäristökeskus ylläpitää ja julkaisee tietomallien toimittamisesta yleisiä tietomallivaatimuksia, joiden avulla voidaan varmistaa, että tietomallit täyttävät muodoltaan vaatimukset ja että tietomalleista valtionhallinnon eri viranomaisten käyttöön luettavat lakisääteiset tiedot ovat yhteentoimivassa ja koneluettavassa muodossa siten, että ne ovat muiden viranomaisten saatavilla rajapintoja käyttäen.

Rakentamislupahakemukseen tarvitaan selvitys siitä, että luvan hakija hallitsee rakennuspaikkaa kokonaisuudessaan. Tällä pyritään välttämään haasteellisia juridisia tilanteita, joihin omistussuhteen epäselvyyden vuoksi saatettaisiin joutua. Rakennuspaikan hallinta on tavallisesti selvä ja yksiselitteinen asia, mutta voi toisinaan aiheuttaa haastaviakin tilanteita. Esimerkkinä koko rakennuspaikan hallinnasta voisi mainita korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjapäätöksen KHO 2011:84. Rakentamishankkeen moninaisuus huomioon ottaen tarvitaan säännös, joka mahdollistaa tapauskohtaisesti edellyttää lupahakemuksen ratkaisemiseksi tarvittavia olennaisia muitakin selvityksiä kuin pykälässä erikseen mainittuja.

Muita selvityksiä rakennusvalvontaviranomainen voisi edellyttää vain perustellusta syystä.

Rakennusvalvontaviranomainen voi pyytää hakijaa täydentämään rakentamislupahakemusta ja sen liitteitä vain perustellusta syystä. Syyn tulee liittyä rakentamislupahakemuksen käsittelyyn ja sen käsittelyssä vaadittaviin tietoihin.

Rakennusvalvonnan on erotettava toisistaan neuvonta ja ohjaus sekä normienmukaisuuden valvonta. Neuvonta ja ohjaus on osaamiseen perustuvaa vapaaehtoisesti noudatettavaa rakennusvalvonnan tehtäviin kuuluvaa toimintaa. Se merkitys korostuu, jos hakijana on kertarakentaja, jolla ei ole alan koulutusta tai kokemusta. Normien mukaisuuden valvonta taas käsittää rakennusvalvonnan velvollisuuden puuttua julkisen edun kannalta olennaisiin rakentamislain tai sen perusteella annettujen määräysten vastaisuuksiin. Lisäksi rakennusvalvontaviranomaisen on annettava ratkaisu hakijan esittämään perusteltuun hakemukseen määräyksistä poikkeamiseen.

Rakentamisen normit vaihtelevat sisällöltään ja tarkkuudeltaan. Usein kaavat ja normit ovat sisällöltään ja sanmuodoltaan väljiä ja antavat mahdollisuuden useisiin tulkintoihin. Tällöin rakennuslupakäsittelyssä on hyväksyttävä hakijan esittämä ratkaisu, ellei se ole selkeästi säännöksen vastainen. Hyvän rakennustavan osalta rakennusvalvonnan mahdollisuus puuttua suunnitelmien sisältöön muutoin kuin neuvonnalla ja ohjauksella on vielä rajatumpi. Rakennusvalvonnan tehtävänä ei ole yleisesti valvoa rakentamismääräysten noudattamista. Rakennusvalvonta valvoo määräysten noudattamista vain pistokoemaisesti. Rakennuslupapäätös ei sellaiseen merkitse oikeutta poiketa kaavamääräyksistä tai rakentamisen normeista vaan poikkeamisista on aina tehtävä erillinen hakijan esittämä perusteltu päätös. Vastuu suunnitelmien normien ja hyvän rakennustavan mukaisuudesta on yksiselitteisesti hakijalla ja suunnittelijoilla.

Rakennetun ympäristön valtakunnallinen digitaalinen rekisteri ja tietopalusta edellyttävät, että rakennuskohteen rakennussuunnitelmista toimitetaan tietomalli tai tiedot koneluettavassa muodossa. Tietomallin tai tietojen koneluettavuuden avulla voidaan myös täyttää ne rakennuskohteen elinkaareen liittyvät tietotarpeet, joilla varmistetaan rakennuksen käytönaikaisen huollon ja korjaamisen dokumentointi.

Rakennuksen perustamis- ja pohjaolosuhteet ovat olennainen lähtökohtatieto rakennuksen suunnittelulle. Ilmastomuutoksen mukanaan tulevat sääolojen muutokset korostavat entisestään tarvetta selvittää huolellisesti tarvittavat toimenpiteet, jotta rakennuksen perustukset toteutetaan kestävästi ja ottaen myös huomioon rakennuspaikkaan mahdollisesti liittyvät riskilliset olosuhteet.

Energiaselvitys on keskeinen keino osoittaa määräysten edellyttämien energiatehokkuusvaatimusten täyttyminen. Kun rakennuksen energiatodistuksesta annetun lain (50/2013) mukaan tarvitaan energiatodistus, tulee myös se esittää rakentamislupaa haettaessa. Ainoastaan Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen energiatodistusrekisterissä sähköisesti allekirjoitettu energiatodistus on kelvollinen. Energiaselvitys, mukaan luettuna energiatodistus, on päivitettävä ennen rakennuksen käyttöönottoa, jos lupavaiheen energiaselvityksen perusteena oleviin suunnitelmiin on tullut muutoksia.

Ilmastoselvityksessä raportoitaisiin esityksen 38 §:n mukaisesti uuden rakennuksen hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki. Ilmastoselvityksellä osoitetaan rakentamislupaa haettaessa, että uuden rakennuksen hiilijalanjäljen raja-arvo alittuu. Tarkemmat säännökset rakennuksen vähähiilisyyden arviointimenetelmästä ja arvioinnissa käytettävistä tiedoista sekä ilmastoselvityksen laatimisesta annettaisiin esitykseen sisältyvän asetuksenantovaltuuden nojalla. Arvioinnin olisi katettava rakennuksen elinkaari.

Rakennuksen materiaaliselosteessa lueteltaisiin esityksen 39 §:n mukaisesti tiedot uuden rakennuksen rakentamisessa käytetyistä materiaaleista ja tuotteista pääpiirustustasoisena. Tarkemmat säännökset materiaaliselosteen sisällöstä ja laadinnasta annettaisiin esitykseen sisältyvän asetuksenantovaltuuden nojalla. Materiaaliselosteen tietoja käytettäisiin rakennuksen ilmastoselvityksen laatimisessa, rakennuksen käyttö- ja huolto-ohjeen laatimisessa sekä arvioitaessa rakennuksen sisältämien tuotteiden uudelleenkäyttöä tai materiaalien hyödyntämistä korjaamisen tai purkamisen yhteydessä. Materiaaliseloste olisi esityksen mukaan laadittava koneluettavassa muodossa rakennetun ympäristön tietojärjestelmään sopivalla tavalla.

Rakennuspaikan terveellisuuden ja korkeussuhteiden selvittäminen on edellytys sille, että rakennus voidaan suunnitella ja toteuttaa kosteusvauriot välttäen. Rakennuspaikan tietoja tarvitaan myös suunniteltaessa määräysten edellyttämää rakentamishankkeen kosteudenhallintaselvitystä.

Korjausrakentamisessa on tärkeää selvittää riittävän varhaisessa vaiheessa rakennuksen kunto, jotta korjaustyön suunnittelu perustuu todellisiin lähtötietoihin. Tavallista on, että vaativammissa korjaushankkeissa paljastuu työn aikana seikkoja, joita ei kaikkia ole voitu ennakoida. Tämä ei kuitenkaan vähennä rakennuksen kunnon etukäteisselvittämisen tärkeyttä. Mitä tarkemmin tiedot on etukäteen selvillä, sitä paremmin pystytään muun muassa korjaushankkeen yksityiskohdat ja myös kustannukset ennakoimaan.

Mikäli rakentamislupaan liittyy merkittävää purkamista, on tehtävä tältä osin purkumateriaali- ja rakennusjätteselvitys.

Pykälän viimeinen momentti säilyisi nykyisellään ja sisältäisi ympäristöministeriölle asetuksenantovaltuutuksen täsmentää pääpiirustusten ja selvitysten sisältöä ja esitystapaa sekä tietomallimuotoisia suunnitelmia. Asetuksenantovaltuutuksen olisi tarkoitus yhdenmukaistaa ja sujuvoittaa lupakäytäntöjä eri rakennuslupaviranomaisissa.

62 §. Sijoittamislupahakemus. Pykälään tehtäisiin tekninen korjaus. Sana ”massasta” muutettaisiin sanaksi ”massoittelusta”, mistä selvästikin on kysymys.

68 a §. Rakentamisluvan käsittelyaika. Rakennusvalvontaviranomaiselle säädettäisiin kolmen kuukauden määräaika rakentamislupahakemuksen käsittelyyn. Aika alkaisi kulua siitä, kun hakemus liitteineen olisi toimitettu rakennusvalvontaviranomaiselle ja päättyisi lupapäätöksen antamiseen.

Kolmen kuukauden aika rakennusvalvonnan käsittelylle kattaisi kaikki hakemuksen valmistelun toimenpiteet, joissa rakennusvalvonta on prosessin omistajana. Jos rakennusluvan käsittelyyn liittyy varsinaisesta lupaprosessista irrallisia prosesseja, kuten esimerkiksi kesken oleva YVA-menettely, luonnon- tai rakennussuojeluun tai muu erillislakien vaatimuksiin liittyvä prosessi ne otetaan tarvittaessa huomioon määräaika laskettaessa. Määräaika kattaa kaikki lausunnot, jota päätöksentekijä hankkii oman päätöksentekonsa tueksi esimerkkinä kaupungin sisäiset ja pelastuslaitoksen lausunnot. Näiden osalta rakennusvalvonnalla on prosessin omistajana velvollisuus kiirehtiä lausuntoja erityisesti, jos ne ovat pakollisia rakennusluvan käsittelylle. Rakennusluvan käsittelyyn saattaa myös liittyä rakennusvalvonnan sisäisiä prosesseja, jotka sisältyvät lupahakemuksen käsittelyaikaan. Useissa isoissa kaupungeissa on esimerkiksi kaupunkikuvallisia ja teknisiä toimielimiä. Rakentamislaki ei tunne niitä, mutta niiden kannanotoista voi olla hyötyä hakijalle hänen kehittäessään hanketta. Näiden sisäisten toimielinten kannanotot ovat ohjausta- ja neuvontaa, mutta eivät hakijaa sitovia. Sisäisten toimielinten käsittelyt tai käsittelyajat eivät ole peruste määräajan pidentämiselle. Suurissa kaupungeissa on lupapäätäjillä tai esittelijöillä yleensä riittävä pätevyys lupahakemuksen käsittelyyn itsenäisesti.

Rakentamislain 61 §:n mukaan rakentamislupahakemukseen on liitettävä rakennuskohteesta ja sen laajuudesta riippuen lainkohdan mukaiset liitteet. Vaadittavien rakennuskohdekohtaisten liitteiden määrä on varsin vakiintunut. Määräaika alkaisi kulua, kun kaikki pakolliset liitteet on toimitettu rakennusvalvontaan. Epäselvissä tilanteissa hakijan on syytä todeta, milloin tarvittavat liitteet on toimitettu ja määräajan laskenta alkaa. Samoin rakennusvalvonnan on joutuisasti ilmoitettava, mikäli jokin välttämätön liite puuttuu.

Rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on valvoa yleisen edun kannalta kaavoituksen noudattamista ja rakennustoimintaa sekä osaltaan huolehtia, että rakentamisessa noudatetaan, mitä rakentamislainsäädäntö tai sen nojalla säädetään tai määrätään. Rakentamisluvan myöntämisessä on keskeistä huolehtia rakennuksen kaavanmukaisuudesta ja rakentamislain 5 §:ssä tarkoitetuista rakentamisen ohjauksen lähtökohtien toteutumisesta. Pääsuunnittelija ja rakennussuunnittelija

vastaavat suunnitelmien ja pääpiirustusten rakentamislain ja sen perusteella annettujen määräysten mukaisuudesta. Lupahakemuksesta ja toimitetuista liitteistä ilmenee lähtökohtaisesti lupakäsittelylle tarpeelliset tiedot.

Rakennusvalvonta voi vaatia perustellusta syystä täydentämään hakemusta tai sen liitteitä. Lisäksi rakennusvalvonta voi perustellusta syystä pistokoeluonteisesti pyytää toimitettuihin asiakirjoihin täydennyksiä tai erityisestä syystä pyytää myös täydentäviä liitteitä. Nämä pyynnöt eivät kuitenkaan olosuhteita määräävän kulumista, elleivät pyynnöt ole olennaisia lupahakemuksen käsittelyn jatkamisen kannalta.

Rakennuslupaprosessi on vain osa koko luvitusprosessia. Joissain kunnissa on mahdollista saattaa samanaikaisesti sekä rakennuslupa että tarvittava poikkeamispäätös vireille. Tällöin poikkeamispäätöksen odottaminen kasvattaa näennäisesti käsittelyaikaa, vaikka hakijan kannalta käsittelyn kokonaisaika (poikkeamispäätös ja rakennuslupa) jää lyhyemmäksi verrattuna siihen, että asiat käsiteltäisiin eri aikaisesti, eli ensin odotettaisiin poikkeamispäätös, jonka jälkeen vasta rakennuslupa kirjattaisiin käsiteltäväksi. Tämän tyyppiset seikat on otettava huomioon lupakäsittelyaikaa lisäävinä tekijöinä.

Lupamaksun palautus olisi 20 prosenttia viikolta. Seuraamus vastaa Ruotsin vastaavaa säännöstä. Lupamaksu määrätään yleensä taksaan perustuen rakennuslupapäätöksen yhteydessä.

Rakennuslupan hakija voisi hakea lupamaksun palautusta viimeistään kuukauden kuluessa lopputarkastelmuksesta. Näin mahdollinen kiista viivästyksen syistä ei rasittaisi rakennusaikaista toimintaa. Hankkeen rakentamisen aikainen yhteistyö hakijan ja rakennusvalvontaviranomaisen välillä on tärkeää hyvän lopputuloksen ja sujuvan prosessin kannalta. Näyttö siitä, että yli kolmen kuukauden viivästys on johtunut hakijasta olisi rakennusvalvonnalla.

Usein hakija itse pyytää hakemuksen keskeytystä. Hakijasta riippuvan muun syyn tulee olla niin olennainen, että rakennusvalvonta ei milloin osin ole voinut jatkaa lupahakemuksen käsittelyä.

Kunnan olisi korvattava vahingonkorvauslakia noudattaen ne kustannukset, jotka viivytys olisi aiheuttanut luvan hakijalle.

69 §. Erityissuunnitelman toimittaminen. Pykälä muutettaisiin vastaamaan pitkälti maankäyttö- ja rakennuslain 134 a §:ää. Rakentamislain lähtökohtana oli, että rakennusvalvontaviranomainen ei voi vaatia erityissuunnitelmia. Jos rakentamishankkeeseen ryhtyvä tai pääsuunnittelija toteaa, että jokin erityissuunnitelma tehdään, se on myös toimitettava rakennusvalvontaviranomaiselle. Rakennusvalvonnan työssä on keskeistä määritellä eri suunnitelmien vaatimus ja valvoa, että kyseisellä suunnittelijalla on lain vaatima kelpoisuus tehtävään. Suunnitelmien toimittamisella varmistetaan, että suunnitelma on tehty asianmukaisesti ennen toimenpiteeseen ryhtymistä. Rakennusvalvonnan tehtävänä on valvoa suunnitelmien sisältöä vain pistokoeluonteisesti ja puuttua havaitsemaansa selkeään rakentamismääräysten vastaisuuteen. Lisäksi rakennusvalvontaviranomainen tekee päätökset hakijan esittämiin perusteltuihin poikkeamiin rakentamismääräyksistä.

Rakennuskohteen laadusta ja laajuudesta riippuen tarvitaan erityissuunnitelmia. Erityissuunnitelmat eivät ole lupakäsittelyn edellytyksenä eivätkä ne kuulu viranomaisen tarkastusvelvollisuuden piiriin. Erityissuunnitelmia ei viranomaisen toimesta hyväksytä. Erityissuunnitelmia ovat useimmiten rakennesuunnitelmat sekä ilmanvaihto- ja kiinteistön vesi- ja viemärilaitteistosuunnitelmat.

Pykälää muutettaisiin niin, että rakennusvalvontaviranomainen voisi perustellusta syystä määrätä, että rakentamishankkeen laadun tai laajuuden vuoksi välttämättömät erityissuunnitelmat olisi laadittava ja toimitettava rakennusvalvontaviranomaiselle. Määräyksen voisi antaa rakentamisluvassa, aloituskokouksessa tai rakennustyön aikana.

Ennallaan säilyisi ajatus siitä, että rakentamishankkeeseen ryhtyvän tai pääsuunnittelijan olisi toimitettava erityissuunnitelma ennen kyseiseen työvaiheen ryhtymistä. Tärkeää on, että tarvittavat erityissuunnitelmat laaditaan ja toimitetaan rakennusvalvontaviranomaiselle ajoissa ennen kyseisen työvaiheen aloittamista. Erityissuunnitelmien hyöty on kyseenalainen, jos ne laaditaan niin myöhäisessä vaiheessa, ettei niitä pystytä hyödyntämään kulloinkin kyseessä olevan erityissuunnitelman mukaista työvaihetta toteutettaessa. Kuten rakennussuunnitelman tiedot, erityissuunnitelman tiedot toimitettaisiin piirustuksin ja vastaavin suunnitelmassa käytetyn suunnitelmamallin tai koneluettavien tiedoin. Mikäli malli on laadittu yleisten tietomallivaatimusten mukaisesti ja sisältää riittävät tiedot koneellista tarkistusta varten, voidaan sitä hyödyntää rakennusvalvonnan prosesseissa puoli- ja täysautomaattisesti.

82 §. Suunnittelutehtävän vaativuusluokat. Pykälän 2 momentissa säädetään suunnittelutehtävän vaativuusluokan määräytymisestä. Suunnittelijan pätevyyden on vastattava suunnittelutehtävän vaativuusluokkaa. Olennaista on, että koulutus on laajuudeltaan ja sisällöltään oikeassa suhteessa suunnittelutehtävän vaativuusluokkaan nähden.

Pykälään on jo sisältynyt asetuksenantovaltuus antaa tarkempia säännöksiä suunnittelutehtävän vaativuusluokan määräytymisestä. Valtioneuvoston asetustaso on tarpeen tilanteissa, joissa asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä laajakantoisista ja periaatteellisesti tärkeistä asioista sekä niistä muista asioista, joiden merkitys sitä vaatii. Suunnittelutehtävän vaativuusluokan määräytymisellä ja sitä vastaavalla pätevyydellä voi olla vaikutusta henkilön mahdollisuuteen harjoittaa ammattiansa. Sen vuoksi asetuksenantovaltuus on tarpeen säätää valtioneuvostolle.

Maankäyttö- ja rakennuslain aikana opintojen laajuustiedot on annettu ohjeena, ei asetuksena. Asetuksenantovaltuuden täsmennyksellä varmistetaan lainsäätäjän tarkoittama tulkinta siitä, että suunnittelutehtävien vaativuusluokan edellyttämistä opinnoista voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Rakentamislain 83 § koskee suunnittelijoiden kelpoisuusvaatimuksia. Kelpoisuudella tarkoitetaan sitä, onko tietyn pätevyystason omaava henkilö kelpoinen toimimaan suunnittelijana kyseisessä rakentamishankkeessa. Arvioidessaan suunnittelijan kelpoisuutta rakennusvalvontaviranomainen vertaa suunnittelijan pätevyyttä suunnittelutehtävän vaativuusluokkaan. Pätevyydellä tarkoitetaan yleistä ominaisuutta, joka sisältää tietyn koulutus- ja kokemustason. Pätevyyteen liittyvästä kokemuksesta on säädetty yksiselitteisesti 83 §:ssä. Rakentamislain 82 §:ssä täsmennettäisiin nimenomaisesti sitä, että pätevyyteen liittyvän koulutuksen on noudatettava suunnittelutehtävän vaatimusluokkia.

83 §. Suunnittelijoiden kelpoisuusvaatimukset. Pykälä 3 momenttiin tehtäisiin tekninen korjaus. Momentista poistettaisiin teksti: ”Pääosan 2 ja 3 momentissa edellytetystä kokemuksesta on oltava kyseisen suunnittelualan suunnittelutehtävistä. Korjaus- tai muutostyön suunnittelijalla on oltava kokemusta korjausten tai muutostöiden suunnittelutehtävistä”. Poistettavaksi ehdotettu teksti on toistoa pykälän 1 momentissa säädetylle.

86 §. Rakennustyön johtotehtävien vaativuusluokat. Pykälän 1 momentissa säädetään työnjohtotehtävän vaativuusluokan määräytymisestä. Rakennustyön vastaavan työnjohtajan ja erityisalan työnjohtajan pätevyyden on vastattava rakennustyön johtotehtävän vaativuusluokkaa.

Olennaista on, että koulutus on laajuudeltaan ja sisällöltään oikeassa suhteessa rakennustyön johtotehtävän vaativuusluokkaan nähden.

Pykälään on jo sisältynyt asetuksenantovaltuus antaa tarkempia säännöksiä työnjohtotehtävän vaativuusluokan määrittymisestä. Valtioneuvoston asetustaso on tarpeen tilanteissa, joissa asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä laajakantoisista ja periaatteellisesti tärkeistä asioista sekä niistä muista asioista, joiden merkitys sitä vaatii. Työnjohtotehtävän vaativuusluokan määrittymisellä ja sitä vastaavalla pätevyydellä voi olla vaikutusta henkilön mahdollisuuteen harjoittaa ammattiansa. Sen vuoksi asetuksenantovaltuus on tarpeen säätää valtioneuvostolle.

Maankäyttö- ja rakennuslain aikana opintojen laajuustiedot on annettu ohjeena, ei asetuksena. Asetuksenantovaltuuden täsmennyksellä varmistetaan lainsäätäjän tarkoittama tulkinta siitä, että suunnittelutehtävien vaativuusluokan edellyttämistä opinnoista voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Rakentamislain 87 § koskee vastaavan työnjohtajan ja erityisalan työnjohtajan kelpoisuusvaatimuksia. Kelpoisuudella tarkoitetaan sitä, onko tietyn pätevyytason omaava henkilö kelpoinen toimimaan vastaavana työnjohtajana tai erityisalan työnjohtajana kyseisessä rakentamishankkeessa. Arvioidessaan vastaavan työnjohtajan tai erityisalan työnjohtajan kelpoisuutta rakennusvalvontaviranomainen vertaa vastaavan työnjohtajan tai erityisalan työnjohtajan pätevyyttä työnjohtotehtävän vaativuusluokkaan. Pätevyydellä tarkoitetaan yleistä ominaisuutta, joka sisältää tietyn koulutus- ja kokemustason. Pätevyyteen liittyvästä kokemuksesta on säädetty yksiselitteisesti 87 §:ssä. Rakentamislain 86 §:ssä täsmennettäisiin nimenomaisesti sitä, että pätevyyteen liittyvän koulutuksen on noudatettava rakennustyön johtotehtävän vaatimusluokkia.

95 §. Päävastuullisen toteuttajan toteutusvastuu. Päävastuullisen toteuttajan toteutusvastuun lähtökohtana on ajatus rakennustyömaalla vaikuttavasta tahosta, jonka tehtävänä on koordinoita rakennuskohteen työmaalla tapahtuvaa toimintaa. Päävastuullisen toteuttajan toteutusvastuu on kaksijakoinen: vastuu kattaa ensinnäkin sopimukseen perustuvaa vastuuta rakentamishankkeeseen ryhtyvään nähden ja toisaalta vastuuta yhteiskunnan suhteen olennaisten teknisten vaatimusten toteutumisen kannalta.

Päävastuullisen toteuttajan vastuu suhteessa rakentamishankkeeseen ryhtyvään sovitaan yksityisoikeudellisella sopimuksella. Rakentamislain ei rajoiteta millään tavalla yksityisoikeudellisen sopimuksen sisältöä. Hankkeeseen ryhtyvä ja päävastuullinen toteuttaja voivat sopia vapaasti esimerkiksi vastuuajasta ja vahingonkorvauksista. Sopimuksella sovittava osuus vastuusta kattaa lain mukaan vastuun toteutuksen kokonaisuudesta ja laadusta päävastuullisen toteuttajan oman suorituksen sekä päävastuullisen toteuttajan käyttämien aliurakoitsijoiden ja yhteistyökumppanien osalta. Ajatuksena on, että päävastuullinen toteuttaja huolehtii alihankintaketjujen taitoskohdista ja koordinoi toimintaa työmaalla siten, että kokonaisuus on laadukas. Jokainen päävastuullisen toteuttajan käyttämä alihankkija on toki itsenäisesti vastuussa omasta suorituksestaan suhteessa päävastuulliseen toteuttajaan. Päävastuullisen toteuttajan tehtävänä on varmistaa, että rakentamislupaa edellyttävän rakennuskohteen rakentaminen tapahtuu suunnitelmien, rakennuskohteen toteuttamista koskevien säännösten, rakentamislupien ja hyvän rakennustavan mukaisesti. Päävastuullinen toteuttaja voi vastata vain sellaisten osapuolten koordinoinnista ja laadusta, jotka se on itse valinnut urakkasuoritusta toteuttamaan. Lähtökohtana on se, että päävastuullinen toteuttaja vastaa esimerkiksi sellaisten olennaisten teknisten vaatimusten täyttymisestä, joiden täyttymiseen se voi omilla toimillaan ja päätöksillään vaikuttaa. Mikäli päävastuullisella toteuttajalla ei ole tosiasiallista päätäntävaltaa, ei vastuutakaan sellaisesta osapuolesta tai esimerkiksi olennaisen teknisen vaatimuksen täyttymisestä voi olla. Päävastuullisen toteuttajan toteutusvastuu on samankaltaista vastuuta toteutuksen kokonaisuudesta

kuin pääsuunnittelijan vastuu siitä, että suunnitelmat muodostavat kokonaisuuden. Päävastuullinen toteuttaja ei ole vastuussa suunnitelmista.

Päävastuullisen toteuttajan vastuu suhteessa yhteiskuntaan ilmenee olennaisten teknisten vaatimusten täyttymisen kannalta. Rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on valvoa yhteiskunnan näkökulmasta yleisen edun kannalta rakennustoimintaa sekä osaltaan huolehtia, että rakentamisessa noudatetaan, mitä rakentamislaisissa tai sen nojalla säädetään tai määrätään. Jos rakentamishankkeeseen ryhtyvä on nimennyt päävastuullisen toteuttajan, rakennusvalvonta on yhteydessä päävastuulliseen toteuttajaan, jos suhteutetussa valvonnassa havaitaan ongelmia. Jos hankkeessa on päävastuullinen toteuttaja, rakennusvalvontaviranomainen valvoo sitä, että päävastuullinen toteuttaja toteuttaa tehtävänsä yleisen edun kannalta sopimuksessa sovitussa laajuudessa. Vastuu yhteiskunnan suhteen päättyy hyväksytyyn loppukatselmukseen.

Rakentamisen viranomaisvalvonta ei ulotu seikkoihin, joiden sääntely perustuu muuhun kuin rakentamista koskevaan lainsäädäntöön. Rakennusvalvontaviranomaisen viranomaisvalvonnan laajuudesta säädetään 102 §:ssä. Viranomaismääräysten ylittävät laatuvaatimukset eivät kuuluisi viranomaisvalvonnan piiriin. Toisin sanoen rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä ei olisi arvioida, vastaisiko toteutus sitä laatutasoa, jota rakentamishankkeeseen ryhtyvä olisi sopimuksessaan mieltänyt tilaamakseen laaduksi. Rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on valvoa yleisen edun kannalta sitä, että olennaiset tekniset vaatimukset täyttyvät rakennushankkeessa.

Rakentamishankkeeseen ryhtyvä voi vapaasti valita, haluaako nimetä päävastuullista toteuttajaa vai ei. Jos rakentamishankkeeseen ryhtyvä päättää olla nimeämättä päävastuullista toteuttajaa, vastaa rakentamishankkeeseen ryhtyvä päävastuullisen toteuttajan tehtävistä itse. Hankkeeseen ryhtyvä voi myös rajata päävastuullisen toteuttajan vastuuta vain osaan rakennushankkeesta. Jos rakentamishankkeeseen ryhtyvä rajaa päävastuullisen toteuttajan toteutusvastuun vain osaan rakennushankkeesta, vastaa rakentamishankkeeseen ryhtyvä itse päävastuullisen toteuttajan tehtävistä muilta osin. Päävastuullinen toteuttaja voi myös olla vaihteittain vaihtuva. Kukin rakennushankkeen osapuoli vastaa tällöin omien sopimusvelvoitteidensa täyttämisestä ja siinä käyttämistään apulaisista. Jokainen päävastuullinen toteuttaja on siten koordinoitivastuussa omista alihankkijoistaan.

Ketään tai mitään tahoa ei voida nimetä päävastuulliseksi toteuttajaksi ilman sopimusta. Päävastuullisen toteuttajan nimeämismahdollisuus koskee kaikkia luvanvaraisia rakennuskohteita, ei yksinomaan rakennuksia.

Päävastuullista toteuttajaa koskevaa sääntelyä selkiytettäisiin jakamalla *1 momentin* sisältö kahteen momenttiin. Rakentamishankkeessa voi olla vaihteittain vaihtuva päävastuullinen toteuttaja. Päävastuullisia toteuttajia voi kuitenkin olla vain yksi kerrallaan, ei useampaa yhtä aikaa. Rakentamishankkeessa voisi olla useita perättäisiä päävastuullisia toteuttajia siten, että vastuun rajat on selkeästi erotettu. Yksi päävastuullinen toteuttaja voisi huolehtia esimerkiksi maanrakennustöistä, toinen perustustöistä ja kolmas rakennuksen pystyttämisestä. Päävastuullinen toteuttaja voitaisiin vaihtaa kesken sovitun vaiheen poikkeustilanteissa, jotka koskisivat esimerkiksi urakoitsijan konkurssia tai toiminimellä toimivan urakoitsijan kuolemaa. Päävastuullisen toteuttajan vaihtuessa olisi käytävä yksityiskohtaisesti läpi, missä vaiheessa rakentamishanke on ja mitä on jo toteutettu, jotta vastuun siirto olisi jälkikäteen selvää kaikille osapuolille.

Pykälän *3 momentti* pohjautuisi aiempaan *2 momenttiin*, jota täsmennettäisiin maininnalla sopimukseen perustuvasta koordinoitivastuusta sekä rajoittamalla päävastuullisen toteuttajan toteutusvastuu toteutuksen kokonaisuudesta ja laadusta hänen omaan suoritukseensa sekä käyttämiensä aliurakoitsijoiden ja yhteistyökumppanien suoritukseen.

179 §. Valitusoikeus rakentamisluvasta. Valitusoikeus kumottaisiin sellaiselta rekisteröidyllä yhteisöltä, jonka toimialaan kuuluu kulttuuriperinnön vaaliminen tai rakennetun ympäristön laatuun vaikuttaminen. Elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksen valitusoikeus muutettaisiin vastaamaan maankäyttö- ja rakennuslain 192 §:ää. Museoviranomaisen valitusoikeus rajattaisiin valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviin suojeltuihin rakennuskohteisiin.

181 §. Valitusoikeus toteuttamisluvasta. Museoviranomaisen valitusoikeus rajattaisiin valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviin suojeltuihin rakennuskohteisiin.

182 §. Valitusoikeus purkamisluvasta. Valitusoikeus kumottaisiin sellaiselta rekisteröidyllä yhteisöltä, jonka toimialaan kuuluu kulttuuriperinnön vaaliminen tai rakennetun ympäristön laatuun vaikuttaminen. Elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksen valitusoikeus muutettaisiin vastaamaan maankäyttö- ja rakennuslain 192 §:ää. Museoviranomaisen valitusoikeus rajattaisiin valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviin rakennuksiin.

183 §. Valitusoikeus maisematyöluvasta. Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, joka koskisi tilannetta, jossa maisemaluvalle toteutetaan lainvoimaista asema- tai yleiskaavaa. Näissä tilanteissa valitusoikeus rajattaisiin viereisen tai vastapäätä olevan kiinteistön tai muun alueen omistajaan ja haltijaan sekä siihen, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

7.2 Alueidenkäyttölaki

57 §. Asemakaavamääräykset. Pykälän 1 momentti muutettaisiin vastaamaan sille laissa 432/2023 säädettyä sanamuotoa. Momenttiin lailla 432/2023 säädetyt muutokset olivat erehdyksessä jääneet pois laista 752/2023.

188 a §. Uusiutuvan energiantuotannon kannalta merkittävää kaavaa koskevan valituksen käsittely kiireellisenä. Rakentamisen lupia koskevat säännökset on siirretty rakentamislakiin lakimuutoksella 432/2023. Tämän vuoksi pykälässä oleva maininta tämän lain mukaisista lupa-asioista muutettaisiin maininnaksi rakentamislain mukaisiin lupa-asioihin.

197 §. Suhde muuhun lainsäädäntöön. Pykälän 1 momentissa oleva viittaus luonnonsuojelulain 10 lukuun korjattaisiin viittaukseksi luonnonsuojelulain 5 lukuun. Viittaus 5 lukuun on muutettu momenttiin jo lailla 15/2023, mutta muutos oli jäänyt erehdyksessä pois laista 432/2023.

7.3 Ympäristönsuojelulaki

156 §. Perustason puhdistusvaatimuksen toimeenpano muulla alueella. Ympäristönsuojelulain 156 b §:n 1 momenttia ehdotetaan muutettavan uuden rakennuslain (751/2023) vuoksi. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin edelleen siitä, millä perustein muualla kuin 156 a §:ssä tarkoitettulla alueella olevan, 156 a §:ssä tarkoitetun jätevesien käsittelyjärjestelmän korjaus- ja muutostyössä noudatettavaksi perustason puhdistusvaatimus (154 b §).

Perustason puhdistusvaatimus tulisi edelleen noudatettavaksi kiinteistökohtaisesti. Kiinteistön omistaja päättää, milloin kiinteistöllä tehdään lupaa edellyttävä toimi, joten omistaja voi ajoittaa investoinnin parhaaksi katsomaansa ajankohtaan perustason puhdistusvaatimuksen noudattaminen kiinteistöllä myöhempään aikaan.

Pykälään sisältyvä huolehtimisvelvollisuus ilmaistaisiin edelleen aktiivimuodossa selkeyden vuoksi ja se kohdistuisi kiinteistön omistajaan. Omistajaan voisi rinnastua myös tietyssä asemassa oleva vuokraoikeuden haltija kuten nykyisinkin.

Muulla kuin vesistöjen tai meren läheisyydessä tai pohjavesialueella vanhan jätevesien käsittelyjärjestelmän suunnittelussa, rakentamisessa ja korjaus- ja muutostyössä sekä ylläpidossa noudatettaisiin 154 b §:ssä tarkoitettua perustason puhdistusvaatimusta, kun kiinteistöllä tehdään 1 momentin alakohtien 1 tai 2 mukainen toimi.

Ehdotetut muutokset olisivat asiallisesti jaettavissa kahteen ryhmään kuten nykyisinkin.

Pykälän 1 momentin ensimmäisen alakohdan (kohta 1) muodostaisivat ne edelleen sellaiset toimet, jotka kohdistuvat kiinteistökohtaiseen talousjätevesijärjestelmään. Tämä tarkoittaisi, että kiinteistöllä tehdään juuri talousjätevesien muodostumiseen tai käsittelyyn liittyvien teknisten järjestelmien korjaus- tai muutostyö. Tällöin samassa yhteydessä tulisi ehdotuksen mukaan järjestelmä saattaa vastaamaan perustason puhdistusvaatimusta. Kohdassa tarkoitettulla muutoksella olisi kyse vesikäymälän rakentamisesta tai vesi- ja viemärilaitteistoja koskevaa korjaus- tai muutostyötä, jossa järjestelmää uusitaan tai kokonaisuudessaan korjataan. Säännös ei ympäristönsuojelulaissa olisi enää sidottu rakentamislain mukaiseen rakennuslupaan. Säännöksen sanamuotoa tarkistettaisiin muuttamalla sana ”järjestelmä” sanaksi ”järjestelmää”. Tällöin myös koko järjestelmän sijasta myös järjestelmän osan uusiminen johtaisi velvollisuuteen tehostaa talousjätevesien käsittelyä vastaamaan perustason puhdistusvaatimusta. Tällaiseen korjaus- ja muutostyöhön sovelletaan rakentamislain 139 §:ssä tarkoitettua käyttö- ja huolto-ohjetta koskevaa sääntelyä. Rakentamislain 139 §:n 3 momentin mukaan käyttö- ja huolto-ohjeeseen on merkittävä rakennuksen huolto-, korjaus- ja muutostyössä tai käyttötarkoituksen muutoksen yhteydessä tehdyt toimenpiteet. Rakennuksen omistaja vastaa käyttö- ja huolto-ohjeen ajantasaisuudesta.

Muutoksella ei olisi vaikutuksia siihen, että rakentamislupa voi tulla mahdollisesti edellytetyksi sekä rakentamislain 42 §:n 2 momentin tai 3 momentin 2-kohdan perusteella.

Rakentamislain 42 §:n 2 momentin mukaiseen soveltamisen piiriin tulisivat mahdollisesti sellaiset uudet vesi- ja viemärilaitteistot, jotka voitaisiin tulkita uudeksi rakennuskohteeksi. Kyseiset hankkeet kuuluvat rakentamislain 42 §:n 2 momentin mukaisiin myös rakentamislupaa edellyttäviin hankkeisiin, joista kunta voi rakennusjärjestyksessä kuitenkin määrätä, että rakentamislupaa ei kunnassa tai sen osassa tarvita, jos rakentamishanketta voidaan pitää vähäisenä. Rakentamislaki ei edellytä korjaus- ja muutostyöstä ilmoitusta viranomaisille.

Rakentamislain 42 §:n 3 momentin 2-kohdan perusteella rakennuslupa voidaan myös edellyttää. Säännös edellyttää jonkin toiminnon määräämistä rakentamisluvanvaraiseksi. Rakentamislain 42 §:n 3 momentin 2 kohdan mukaan korjaamiseen tarvitaan aina rakentamislupa, jos rakennuksen vaippaan tai teknisiin järjestelmiin liittyvällä korjaus- tai muutostyöllä voidaan vaikuttaa merkittävästi rakennuksen energiatehokkuuteen taikka energia- ja ympäristövaikutuksiin rakennuksen koko elinkaaren aikana. Tässä tapauksessa kyseeseen tulisivat rakennuksen jätevesijärjestelmään kohdistuvat korjaus- ja muutostyöt. Tällaisilla korjaus- ja muutostöillä on merkittävät vaikutukset ympäristövaikutuksiin rakennuksen elinkaaren aikana. Rakentamislaki ei sisällä säännöstä siitä, mikä taho määrittelee luvantarpeen esimerkiksi vesi- ja viemärilaittoiston korjaamistoissa.

Lisäksi on huomattava, että rakentamislupa voidaan edellyttää myös kunnan rakennusjärjestyksellä. Jos lupaa ei kunnassa näissä korjaustöissä edellytetä, ei laki edellytä myöskään pakollista ilmoitusta järjestelmän korjaustyöstä.

Teknisen järjestelmän saattaminen perustason puhdistusvaatimuksen mukaiseksi on perusteltua, koska toimi kohdistuu tällöin juuri tähän [kyseiseen] tekniseen järjestelmään.

Pykälän 1 momentin toisen alakohdan (kohta 2) muodostaisivat sellaiset hankkeet, joissa on kyse rakennuksen rakentamiseen verrattavissa olevasta rakennuslupaa edellyttävästä korjaus- ja muutostyöstä. Tällainen rakennushanke rinnastuisi uudisrakennuksen kaltaiseen muutokseen, jota yleiskielessä usein kuvataan peruskorjauksena. Pykälässä tarkoitettaisiin rakentamislain 42 §:n 3 momentin 1 virkkeen mukaista toimea. Tällaisessa hankkeessa tarkoituksena on lisätä rakennuksen käyttöikää uutta rakennusta vastaavasti. Näin laajamittaisessa rakentamisluvanvaraisessa korjaus- ja muutostyössä kiinteistöön investoidaan merkittävästi. Toimi johtaisi myös perustason puhdistusvaatimuksen noudattamisvelvollisuuteen. Tämä olisi erityisesti ympäristönsuojelullisista syistä perusteltua, koska rakennuksen elinkaari pitenee.

7.4 Laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain 7 §:n muuttamisesta

7 §. Soveltamisalan rajausta ja suhde muuhun lainsäädäntöön. Viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain 7 §:n 2 momenttiin tehtyyn muutokseen ehdotetaan teknistä korjausta. Lailla 768/2023 tehdyn muutoksen yhteydessä pykälään virheellisesti palautettiin siitä aikaisemmin voimaan tulleella lailla 912/2022 poistettu viittaus vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annettuun lakiin, joka nyt ehdotetaan poistettavan pykälästä uudelleen.

8 Lakia alemman asteinen sääntely

Hallituksen esitykseen liittyviä asetuksia on valmisteilla kaksi: ympäristöministeriön asetus tietomallien toimittamisesta sekä ympäristöministeriön asetus ilmastaselvityksestä ja materiaaliselosteesta.

Ympäristöministeriön asetus rakentamislain tietomallien toimittamisesta

Asetuksessa annetaan tarkentavia säännöksiä toimitettavien suunnitelmien ja tietojen toimittamisesta, muodosta ja sisällöstä. Asetuksella pyritään ohjeistamaan hankkeeseen ryhtyviä, suunnittelijoita ja rakennusvalvontoja siten, että rakentamislain mukaan toimitettavat tietomallimuotoiset suunnitelmat ja muut tiedot ovat valtakunnallisten tarpeiden mukaan yhtenäisiä ja täyttävät tiedonhallintalain vaatimukset.

Ilmastaselvitys ja materiaaliseloste

Hallituksen esityksessä eduskunnalle rakentamislaki ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 139/2022) on esitetty uuden rakennuksen hiilijalanjäljen raja-arvoja, rakennuksen ilmastaselvitystä ja materiaaliselostetta koskien lähtökohtia, joiden mukaisesti sääntelykokonaisuutta ehdotetaan täydennettäväksi lakia alemman asteisin säännöksin. Lisäksi on viitattu ja yksilöity perustana oleviin asetuksenantovaltuuksiin ja perusteltu myös ehdotetut säädösten.

Sen lisäksi, mitä edellä mainitussa hallituksen esityksessä on esitetty, tullaan raja-arvoja annettaessa kiinnittämään huomiota erityistilanteisiin. Ehdotuksen myötä voitaisiin selkeämmin ottaa huomioon raja-arvoja annettaessa sellaiset erityistilanteet, joissa raja-arvojen alittaminen olisi rakennuksen, sen käyttötarkoitukseen tai sijaintipaikkaan liittyvien ominaispiirteiden taikka tämän lain 29 §:n mukaisen olennaisten teknisten vaatimusten teknisen ja toiminnallisen toteuttamisen vuoksi erityisen haastavaa. Tämä oli myös alkuperäinen suunnitelma, jota on nyt ehdotuksen mukaisesti tarkoitus laissa selkeyttää.

Hiilijalanjäljen raja-arvo-ohjaus on väline, joilla kyetään ohjaamaan rakentamisen vähähiilistymistä tehokkaasti. Raja-arvoja asettaessa on kuitenkin huomioitava, että ne eivät aiheuta kohutuuttomia taloudellisia tai muita vaikeuksia. Raja-arvoa asettaessa pyritään ottamaan huomioon, että raja-arvosäädökset kohtelevat eri toimijoita rakentamisen eri tilanteissa riittävän samantarvoisesti ja että raja-arvojen asettamisella saavutetaan riittävässä määrin tavoiteltuja päästövähennyksiä. Erityistilanteita tulee tarkastella huolella, jottei raja-arvo-ohjauksen tavoitteita sivuuteta. Suomen rakennetun ympäristön päästövähennystavoitteissa, rakentamisen sektorin ilmastovelvoitteista ja Suomen tavoitteista johdetussa hiilibudjetissa, olisi pysyttävä. Alustava suunnitelma olisi toteuttaa erityistilanteiden raja-arvojen ohjaus samanlaisella lähestymistavalla, kuin on tehty uuden rakennuksen energiatehokkuudesta sääntelevän asetuksen 4 §:ssä. Lisäksi esityksen 38 §:n sisältyvään asetuksenantovaltuuteen on ehdotettu lisättävän maininta ilmastoselvityksen päivittämisestä, josta voitaisiin antaa tarvittaessa tarkempia säännöksiä asetuksella.

Materiaaliselosteen laajuus on ehdotuksen mukaan säädettävä pääpiirustustasoon. Tämä on tarkoitus ottaa asetusvalmistelussa huomioon. Lisäksi on alustavasti suunniteltu, että rakennuksen ilmastoselvityksasetuksen ja materiaaliselosteasetuksen voisi lausuntopalautteen perusteella yhdistää.

9 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1.1.2025 yhtä aikaa rakentamislain kanssa.

10 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

10.1 Kansanvaltaisuus ja oikeusvaltioperiaate

Perustuslain 2 §:n 2 momentin mukaan kansanvaltaan kuuluu yksilön oikeus osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnan ja elinympäristönsä kehittämiseen. Perustuslain esitöiden mukaan säännös ilmaisee sen periaatteen, etteivät yksilön mahdollisuudet vaikuttaa yhteiskunnan ja elinympäristön kehittämiseen voi kansanvaltaisessa yhteiskunnassa rajoittua pelkästään mahdollisuuteen äänestää vaaleissa (HE 1/1998 vp s. 74/1). Säännöksellä on yhteys perustuslain muihin säännöksiin yksilön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista. Perustuslain 14 §:n 3 momentti koskee julkisen vallan tehtävää edistää yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa häntä itseään koskevaan päätöksentekoon. Ympäristöperusoikeutta koskevan perustuslain 20 §:n 2 momentin mukaan julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon. Perustuslain esitöissä säännöksen todetaan merkitsevän myös perustuslaillista toimeksiantoa ympäristölainsäädännön kehittämiseksi siten, että ihmisten vaikutusmahdollisuuksia omaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon laajennetaan (HE 309/1993 vp s. 67/1).

Osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia säännellään Suomea koskevissa sopimuksissa ja direktiiveissä. Niistä mainittakoon Euroopan neuvoston ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehty yleissopimus (EIS), YK:n Euroopan talouskomission tiedonsaantia, yleisön osallistumisoikeutta sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeutta koskeva niin sanottu Århusin yleissopimus (SopS 122/2004), ympäristövaikutusten arviointia koskeva YVA-direktiivi (2011/92/EU) ja tiettyjen suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arviointia koskeva SOVA-direktiivi (2001/42/EY). Euroopan neuvoston ihmisoikeussopimus on saatettu Suomessa voimaan 23.5.1990 (SopS 19/1990). Århusin sopimus on saatettu voimaan lailla (767/2004) ja asetuksella (866/2004). Århusin sopimuksen sihteeristö on julkaissut oikeudellisesti sitomattomat soveltamisohjeet. Sopimuksen voimaansaattamisen yhteydessä tehtiin joita-

kin lainsäädäntömuutoksia, mutta pääsääntöisesti Suomen voimassaolevan lainsäädännön katsottiin täyttävän sopimusvelvoitteet. Kaavoituksen kannalta HTT Eija Mäkinen nostaa Århusin sopimuksesta esiin erityisesti laajahkon muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeuden sekä sen, että tiedonsaanti, osallistumisoikeudet ja muutoksenhakuoikeus kuuluvat yhteen.¹⁶ Århusin sopimus sitoo sen hyväksyneitä valtioita suoraan. Sopimuksesta tai EU-oikeudesta ei voida kuitenkaan Mäkisen mukaan johtaa ehdotonta muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeutta kaikille. Asiasta voidaan päättää kansallisesti ottamalla huomioon Århusin sopimuksen artikkelit 9(2) ja 9(3) ja niihin sisältyvät tavoitteet. Esimerkiksi yhteisöjen valitusoikeuden osalta voidaan kansallisesti määritellä sen käyttämisen rajaehdot. Perustuslakivaliokunta ei ole toistaiseksi ottanut nimenomaisesti kantaa kunnallisvalituksen erottamattomuuteen osana kunnallista itsehallintoa. Sen sijaan perustusvaliokunta arvioi, ettei maankäyttö- ja rakennuslain muutos, jolla vähäisiä asemakaavoja koskeva valitusoikeus muutettiin asianosaisuuteen perustuvaksi, loukannut kunnallista itsehallintoa (PeVL 33/2006 vp).

10.2 Osallistumisoikeudet

Perustuslain 14 §:n 4 momentin mukaan julkisen vallan tehtävänä on edistää yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa häntä itseään koskevaan päätöksentekoon. Osallistumisoikeutta koskeva perusoikeus on tärkeä rakentamista tarkoittavassa valmisteluprosessissa ja päätöksenteossa.

10.3 Vastuu ympäristöstä

Euroopan unionin perusoikeuskirjan (2000/C 364/01) 37 artiklan mukaan ympäristönsuojelun korkea taso ja ympäristön laadun parantaminen on sisällytettävä unionin politiikkoihin ja varmistettava kestävä kehityksen periaatteen mukaisesti. Perusoikeuskirjan omistusoikeutta koskeva artiklan 17.1 säännös kuuluu vuorostaan: ”Jokaisella on oikeus nauttia laillisesti hankkimastaan omaisuudesta sekä käyttää, luovuttaa ja testamentata siitä. Keneltäkään ei saa riistää hänen omaisuuttaan paitsi yleisen edun sitä vaatiessa laissa säädettyissä tapauksissa ja laissa säädettyjen ehtojen mukaisesti ja siten, että hänelle suoritetaan kohtuullisessa ajassa oikeudenmukainen korvaus omaisuuden menetyksestä. Omaisuuden käyttöä voidaan säännellä lailla siinä määrin kuin se on yleisen edun mukaan välttämätöntä”.

Suomen perustuslain vastuuta ympäristöstä koskevan 20 §:n mukaan vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille. Saman pykälän 2 momentin mukaan julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon.

Oikeuskirjallisuudessa on arvioitu ympäristöperusoikeuteen sisältyvän vastuun ilmenevän erityisesti yksilöllisten vapausoikeuksien ekologisina rajoina. Samalla ”julkisen vallan turvaamisvelvoite sekä menettelylliset ympäristöoikeudet ilmentävät ihmis- ja perusoikeusjärjestelmän antamaa itseisarvoista suojaa luonnolle ja ympäristölle”.¹⁷

¹⁶ Eija Mäkinen: Asemakaavoitus ja asianosaisperusteinen valitusoikeus. Ympäristöministeriön julkaisu 2019:27, s. 20 – 23.

¹⁷ Tapio Määttä: Ympäristö eurooppalaisena ihmis- ja perusoikeutena: kohti ekososiaalista oikeusvaltiota. Teoksessa Liisa Nieminen (toim.): Perusoikeudet EU:ssa (2001), s. 314–315.

Perusoikeusuudistuksen esitöissä nykyistä perustuslain 20 §:n säännöstä edeltäneen, hallitusmuodon 14 a §:n todettiin hallituksen esityksessä olevan luonteeltaan lähinnä julistuksenomainen säännös (HE 309/1993 vp). Esityksessä myös korostettiin, että ympäristönsuojelu edellyttää laaja-alaista yhteistyötä eri tahojen kesken. Perustuslakivaliokunta katsoi säännöksen olevan tarkoitettu koskemaan kaikkien vastuuta (PeVM 25/1994 vp). Taustalla oli valiokunnan mielestä ajatus siitä, että säännökseen liittyy erityisen vahvasti luonnon itseisarvon ja tulevien sukupolvien oikeuksien ulottuvuus. Säännöksen myös sanottiin merkitsevän perustuslaillista toimemkiantoa ympäristölainsäädännön kehittämiseksi siten, että ihmisten vaikutusmahdollisuuksia omaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon laajennetaan.

Luonnonsuojelulainsäädännön ja rakennuslainsäädännön uudistamisen yhteydessä perustuslakivaliokunta on todennut, ettei perustuslain 20 § perusta yksilöittäin todennettavissa olevia velvoitteita eikä se myöskään muodostu erilliseksi perusteeksi kohdistaa maanomistajiin erityisesti ulottuvia sietämisvelvoitteita. Toisaalta saman perusoikeussäännöksen osina niillä kummallakin voi olla vaikutusta toistensa tulkintoihin sen kaltaisessa yhteydessä, jossa pyritään ihmisen ja ympäristön välistä tasapainoa kestävästi edistäviin lainsäädäntöratkaisuihin (PeVL 21/1996 vp, PeVL 38/1998 vp).

Ympäristöperusoikeuden painoarvo on kasvanut perustuslakivaliokunnan lausunnoissa, kuten PeVL 36/2013 vp, PeVL 32/2010 vp, PeVL 20/2010 vp, ja PeVL 6/2010 vp, PeVL 10/2014 vp, PeVL 25/2014 vp. Ympäristöperusoikeuden kasvanut painoarvo näkyy etenkin viimeaikaisissa hiilen energiakäytön kieltämistä ja konkurssilainsäädännön muuttamista koskevissa perustuslakivaliokunnan lausunnoissa PeVL 55/2018 vp ja PeVL 69/2018 vp.

Ilmastonmuutoksen hillitsemisessä voidaan katsoa olevan erityisen vahva tulevien sukupolvien oikeuksien näkökulma, sillä ilmastonmuutoksen eteneminen ja maapallon keskilämpötilan koahoaminen ovat uhka maapallon tulevaisuudelle ja siitä kärsisivät erityisesti tulevat sukupolvet. Tästä näkökulmasta ilmastonmuutos koskettaa erityisen paljon nykyisiä lapsia ja nuoria sekä vielä syntymättömiä sukupolvia. Taustalla on ajatus, että ihmisellä on oikeus terveelliseen ja rikkaaseen elämään sopusoinnussa luonnon ja ympäristön kanssa.

Suomea sitoo Euroopan unionin jäsenvaltiona Pariisin ilmastositopimus ja siihen sisältyvä hiilineutraalisuustavoite. Eurooppa pyrkii olemaan netto-nollapäästöinen vuonna 2050. Sanna Marinin hallitusohjelman mukaan hallitus toimii tavalla, jonka seurauksena Suomi on hiilineutraali vuonna 2035. Uusi laki sisältäisi lukuisia säännöksiä ilmastonmuutoksen hillinnästä. Säännökset toteuttavat osaltaan perustuslain ympäristöperusoikeutta ja kohdistuvat alueidenkäytön suunnitteluun ja rakentamiseen.

Perustuslakivaliokunta on aiemmin arvioinut ympäristönsuojelulakiin sisältyvää talousjätevesien kiinteistökohtaista käsittelyä koskevaa sääntelyä (PeVL 45/2016 vp ja PeVL 44/2010 vp). Ympäristönsuojelulain tekniseen muutosehdotukseen sisältyvä talousjätevesien kiinteistökohtaisen käsittelyn tehostamisvaatimus on merkityksellinen perustuslain 20 §:n vastuuta ympäristöstä koskevan säännöksen kannalta (ks. PeVL 40/2010 vp, s. 3/II—4/I). Perustuslakivaliokunta on aiemmin arvioinut myös perustuslain 20 §:n yhteyttä omaisuudensuojaan. Valiokunta on todennut perustuslain 15 ja 20 §:n välisen suhteen olevan sellainen, että ensiksikään 20 § ei perusta yksilöittäin todennettavissa olevia velvoitteita ja että toiseksi se ei muodostu erilliseksi perusteeksi kohdistaa omistajiin erityisesti ulottuvia sietämisvelvoitteita. Toisaalta saman perusoikeussäännösten osina niillä kummallakin voi olla vaikutusta toistensa tulkintoihin tilanteessa, jossa muun muassa pyritään ihmisen ja luonnon välistä tasapainoa kestävästi edistäviin lainsäädäntöratkaisuihin (ks. PeVL 20/2010 vp, s. 2/II ja PeVL 21/1996 vp, s. 2/I).

Ehdotettu ympäristönsuojelulain 156 b §:n 1 momentin mukainen perustason puhdistusvaatimuksen toimeenpano muulla alueella kuin vesistöjen ja meren läheisyydessä ja pohjavesialueella on edelleen perusteltu ympäristöperusoikeuden toteuttamisen näkökulmasta. Se myös osaltaan turvaa talousjätevesistä johtuvaa ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä näillä alueilla. Pykälä on osa laajempaa haja-asutuksen talousjätevesiin sovellettavaa ympäristövastuuta koskevaa sääntelyä, jossa otetaan huomioon toisaalta kiinteistön omistajan omaisuudensuoja sekä velvoite jätevesien puhdistamiseen sekä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseen. Säännös tulee muutosehdotuksen perusteella sovellettavaksi tilanteissa, joissa tehdään pykälässä tarkoitettu korjaus- ja muutostyö tai laajempi remontti. Remontin ajankohta määräytyy omistajan mukaan ellei ympäristönsuojelullisista syistä muuta johdu. Ehdotettu ympäristönsuojelulain 156 b §:n 1 momentin tarkistaminen uuden rakentamislain vuoksi ei aiheuta olennaisia muutoksia voimassa olevaan oikeustilaan perusoikeuksien näkökulmasta. Ehdotettu säännös on siten sopuinnossa sekä perustuslain ympäristöperusoikeuden että omaisuudensuojan kanssa.

10.4 Oikeusturva

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Saman pykälän 2 momentin mukaan käsittelyn julkisuus sekä oikeus tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja hakea muutosta samoin kuin muut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon takeet turvataan lailla.

Valitusoikeuksia kavennettaisiin museoviranomaisen, ELY-keskuksen sekä toimialueellaan sellaisen rekisteröidyn yhteisön, jonka toimialaan kuuluu kulttuuriperinnön vaaliminen tai rakennetun ympäristön laatuun vaikuttaminen, jos rakentaminen merkitsee purkamislupaa edellyttävän, kaavan tai lain nojalla suojellun taikka muun historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaan rakennuksen purkamista, osalta.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

1.

Laki

rakentamislain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

muutetaan rakentamislain (751/2023) 38 §, 39 §:n 2 ja 3 momentti, 42 §:n 1 momentin 4-kohta, 56 §, 61 §, 62 §, 82 §:n 4 momentti, 83 §:n 3 momentti, 86 §:n 4 momentti, 95 §, 179 §, 181 ja 182 §

lisätään 17 §:ään uusi 5 momentti, uusi 43 a ja 43 b §, uusi 68 a §, 82 §:ään uusi 3 momentti, 86 §:ään uusi 3 momentti ja 183 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

17 §

Rakennusjärjestys

Rakennusjärjestyksen määräyksellä ei voida muuttaa, mitä 42 §:n 1 momentissa on säädetty uuden rakennuskohteen luvanvaraisuudesta.

38 §

Rakennuksen vähähiilisyys

Rakentamishankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että uusi rakennus suunnitellaan ja rakennetaan sen käyttötarkoituksen edellyttämällä tavalla vähähiiliseksi. Rakennuksen hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki on raportoitava rakentamislupaa varten tehtävässä ilmastaselvityksessä. Jos rakennustyön aikana on 117 §:n 1 momentin mukaisesti poikettu suunnitelmasta, on ilmastaselvitys päivitettävä tehtyjen muutosten osalta. Ilmastaselvitystä ei tarvita sellaiselle uudelle rakennukselle, jota ei koske tämän pykälän 3 momentin mukaisesti raja-arvovaatimus.

Hiilijalanjäljen ja hiilikädenjäljen arvioinnin on katettava rakennuksen elinkaari. Arvioinnissa on käytettävä rakennuksen vähähiilisyyden arviointimenetelmää sekä kansallisen päästötietokannan tietoja tai muita arviointimenetelmän mukaisia ympäristöominaisuustietoja.

Rakennuksen hiilijalanjälki ei saa ylittää käyttötarkoitukseluokittain säädettyä raja-arvoa. Raja-arvot koskevat seuraavia uusia rakennuksia:

- 1) rivitalo;
- 2) asuinkerrostalo;
- 3) toimistorakennus, terveyskeskus;
- 4) liikerakennus, tavaratalo, kauppakeskus, myymälärakennus, myymälähalli, teatteri, ooppera-, konsertti- ja kongressitalo, elokuvateatteri, kirjasto, arkisto, museo, taidegalleria, näyttelyhalli;
- 5) majoitusliikerakennus, hotelli, asuntola, palvelutalo, vanhainkoti, hoitolaitos;
- 6) opetusrakennus ja päiväkot;
- 7) liikuntahalli; sekä
- 8) sairaala.

Rakennuksen hiilijalanjäljen raja-arvojen on perustuttava rakennuksen koko elinkaaren aikana tapahtuvaan energian ja materiaalien kulutukseen, eivätkä ne sisällä rakennuspaikan hiilijalanjälkeä eikä rakennuksen tai rakennuspaikan hiilikädenjälkeä. Raja-arvoja annettaessa voidaan ottaa huomioon sellaiset erityistilanteet, joissa raja-arvojen alittaminen on rakennukseen, sen käyttötarkoitukseen tai sijaintipaikkaan liittyvien ominaispiirteiden taikka tämän lain 29 §:n mukaisen olennaisten teknisten vaatimusten teknisen ja toiminnallisen toteuttamisen vuoksi erityisen haastavaa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä uuden rakennuksen hiilijalanjäljen raja-arvoista. Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä rakennuksen vähähiilisyyden arviointimenetelmästä, arvioinnissa käytettävistä tiedoista ja arvioinnin tulosten raportoinnista sekä ilmastaselvityksen laatimisesta ja päivittämisestä.

39 §

Rakennuksen elinkaariominaisuudet

Rakentamishankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että sellaiselle uudelle rakennukselle, jolle on laadittava 38 §:n tarkoittamalla tavalla ilmastaselvitys, laaditaan materiaaliseloste, joka sisältää koneluettavassa muodossa tiedot rakentamisessa käytetyistä rakennuksen sisältämistä uusista ja hyödynnettävistä materiaaleista ja tuotteista pääpiirustustasoisena. Jos rakennustyön aikana on 117 §:n mukaisesti poikettu suunnitelmasta, on materiaaliseloste päivitettävä tehtyjen muutosten osalta.

Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä:

2) rakennuksen materiaaliselosteen laatimisesta, päivittämisestä, käytettävistä tiedoista, sisällöstä, tulosten raportoinnista ja selosteen säilyttämisestä.

42 §

Rakentamislupa

Uuden rakennuskohteen rakentaminen edellyttää rakentamislupaa, jos kohde on:

4) yleisörakennelma, jota voi käyttää yhtä aikaa vähintään viisi luonnollista henkilöä, pois lukien tilapäinen tapahtumarakenne;

43 a §

Puhtaan siirtymän sijoittamislupa

Rakentamisluvan hakijan niin pyytäessä puhtaan siirtymän teollisuushankkeen alueidenkäytöllisten edellytysten tarkastelu voidaan tehdä sijoittamisluvalla ilman asemakaavaa tai yleiskaavaa, jossa on määrätty sen käyttämisestä rakentamisluvan myöntämisen perusteena.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja puhtaan siirtymän teollisuushankkeita ovat:

1) energiatuotantolaitos, joka tuottaa energiaa uusiutuvalla energialla, pois lukien tuuli- ja aurinkovoimalaitos;

2) uusiutuvaan energiaan tai sähköistämiseen perustuvia fossiilisten polttoaineiden tai raaka-aineiden käyttöä korvaavia teollisuuden hankkeita;

3) vedyn valmistus ja hyödyntäminen, lukuun ottamatta vedyn valmistusta fossiilisista polttoaineista;

4) hiilidioksidin talteenotto, hyödyntäminen ja varastointi;
5) akkutehdas ja akkumateriaalien valmistus, talteenotto ja uudelleenkäyttö;
6) Euroopan nettonollateknologiatuotteiden valmistusekosysteemiä vahvistavasta toimenpidekehyksestä annetun EU:n asetuksen artiklojen 8a ja 8b mukaisille alueille sijoitettava jalostavan teollisuuden puhtaan siirtymän investointi;

7) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä (RED III) 1 artiklan 9 a-kohdan mukaisilla uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueilla tapahtuva, rakentamislupaa edellyttävä 16–16 e artiklojen mukainen rakentaminen pois lukien tuuli- ja aurinkovoima.

Puhtaan siirtymän sijoittamisluvalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua puhtaan siirtymän sijoittamisluvan tarkoitus huomioon ottaen. Puhtaan siirtymän sijoittamisluvalla ei myöskään saa asettaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuttaa sellaista kohtuutonta haittaa, joka puhtaan siirtymän sijoittamisluvan asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää.

Puhtaan siirtymän sijoittamisluvan vaikutukset on selvitettävä noudattaen, mitä alueidenkäyttölain 9 §:ssä säädetään.

Sijoittamisluvan edellytyksistä säädetään rakentamislain 44, 45 ja 46 §:ssä.

43 b §

Rakennusluvan myöntäminen ennen tonttijaon laatimista ja tontin lohkomista

Alueidenkäyttölain 81 §:n 2 momentista poiketen rakentamislupa voidaan myöntää ennen tonttijaon laatimista ja tontin lohkomista. Rakennusluvassa on tällöin määrättävä, ettei rakennusta saa ottaa käyttöön ennen kuin tontti on merkitty kiinteistörekisteriin.

56 §

Purkamisluvan edellytykset

Rakennusvalvontaviranomainen voi myöntää luvan rakennuksen purkamiseen.

Rakennuksen saa purkaa, jos kaava, joka ei ole vanhentunut, sallii purkamisen eikä rakennusta ole suojeltu lain nojalla. Kaavoittamattomalla alueella rakennuksen purkaminen ei saa aiheuttaa haittaa tulevalle kaavoitukselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle.

Tilanteessa, jossa purkaminen johtaa purkumateriaalin uudelleenkäyttöön tai kierrätykseen, muun kuin suojellun rakennuksen saa purkaa aina, jos:

1) rakennus sijaitsee kunnassa, jossa rakennukset ovat menettäneet suurimman osan arvostaan;

2) rakennukselle ei ole enää osoitettavissa käyttötarkoitusta; tai

3) rakennuksen kunto ja korjausmahdollisuudet ovat huonot.

Kunnanvaltuusto voi myöntää luvan asemakaavalla suojellun rakennuksen purkamiseen, jos:

1) rakennus on kunnan omistuksessa;

2) rakennus ei ole teknisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti korjattavissa;

3) purkaminen johtaa purkumateriaalin uudelleenkäyttöön tai kierrätykseen;

4) rakennuksella ei ole enää kulttuurihistoriallista arvoa; ja

5) rakennus ei ole valtakunnallisesti merkittävä.

Luvan hakijan on selvitettävä purkamistyön järjestäminen ja edellytykset huolehtia syntyvän rakennusjätteen käsittelystä sekä käyttökelpoisten rakennusosien uudelleen käyttämisestä.

61 §

Rakentamislupahakemus

Rakentamishankkeeseen ryhtyvän rakennuspaikan omistajan tai haltijan on haettava kunnalta rakentamislupaa kirjallisesti. Rakentamislupahakemukseen on liitettävä rakennuskohteesta ja sen laajuudesta riippuen:

1) rakennussuunnitelmaan sisältyvät pääpiirustukset, jotka rakennussuunnittelija varmentaa allekirjoituksellaan;

2) rakennuksen rakennussuunnitelmien laadinnassa tehty pääpiirustustasoinen suunnitelma-malli tai tiedot koneluettavassa muodossa tai muun kuin rakennuksen osalta selvitys rakennus-kohteesta ja sen vaikutuksista ympäröivään alueeseen;

3) selvitys siitä, että hakija hallitsee rakennuspaikkaa.

Rakennusvalvontaviranomainen voi hankkeen laatu ja laajuus huomioon ottaen perustellusta syystä edellyttää, että rakentamislupahakemukseen liitetään myös:

1) selvitys rakennuspaikan perustamis- ja pohjaolosuhteista sekä näiden edellyttämästä pe-rustamistavasta ja tarvittavista muista toimenpiteistä;

2) energiaselvitys;

3) ilmastaselvitys;

4) materiaaliseloste;

5) selvitys rakennuspaikan terveellisyydestä ja korkeussuhteista;

6) selvitys rakennuksen kunnosta toimenpidealueen osalta, jos kyseessä on korjaushanke;

7) muu kuin edellä 2 momentin 1–6 kohdassa tarkoitettu lupahakemuksen ratkaisemiseksi tarvittava olennainen selvitys.

Rakennusvalvonta voi perustellusta syystä vaatia hakijaa täydentämään 1 ja 2 momentissa tarkoitettua liitteen tai toimittamaan muun lupahakemuksen ratkaisemisen kannalta olennaisen selvityksen.

Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä pääpiirustusten ja sel-vitysten sisällöstä ja esitystavasta sekä tietomallimuotoisista suunnitelmista ja tietojen konelu-ettavan muodon sisällöstä ja esitystavasta.

62 §

Sijoittamislupahakemus

Jos rakentamishankkeeseen ryhtyvä hakee erillistä päätöstä sijoittamisluvasta, on lupahake-mukseen liitettävä selvitykset, joiden perusteella kunta voi arvioida 44–46 §:ssä säädettyjen edellytysten täytymisen. Selvityksenä on toimitettava tiedot massoittelusta ja julkisivusta sekä sijoittumisesta rakennuspaikalle, ajoyhteyden järjestämisestä sekä alueille, joilla on tai on tar-koitus toteuttaa kunnallistekniikka, tieto, mistä kohti rakennuksen on siihen tarkoitus liittyä.

68 a §

Määräaika rakentamislupahakemuksen käsittelylle ja seuraamukset määräajan laiminlyömi-sestä

Rakennusvalvontaviranomaisen on ratkaistava rakentamislupahakemus kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun rakentamislupahakemus liitteineen on vastaanotettu rakennusvalvonnassa.

Lupahakemuksen käsittelyn viivästyminen on kunnan palautettava rakennuslupamaksusta 20 prosenttia kultakin viivästyksen viikolta, ellei viivästys ole aiheutunut hakijasta. Palautusta on vaadittava viimeistään kuukauden kuluessa loppukatselmuksen toimittamisesta. Kunta voi taksassa päättää tätä suuremmasta seuraamuksesta.

Kunnan on korvattava rakentamisluvan hakijalle viivästyksestä aiheutunut vahinko noudat-taen, mitä vahingonkorvauslaissa (412/1974) säädetään.

62

Tarkempia säännöksiä määräjän laskemisesta voidaan antaa ympäristöministeriön asetuksella.

69 §

Erityissuunnitelman toimittaminen

Rakennusvalvontaviranomainen voi perustellusta syystä määrätä rakentamisluvassa, aloituskokouksessa tai rakennustyön aikana laadittavaksi ja toimitettavaksi rakentamishankkeen laadun tai laajuuden vuoksi välttämättömät erityissuunnitelmat.

Rakentamishankkeeseen ryhtyvän tai pääsuunnittelijan on huolehdittava siitä, että 1 momentissa tarkoitettu, rakennuskohdetta koskeva erityissuunnitelma ja sitä vastaava suunnittelussa tehty suunnitelmamalli tai koneluettavat tiedot toimitetaan rakennusvalvontaviranomaiselle ennen kuin ryhdytään työvaiheeseen, jota suunnitelma koskee. Rakennusvalvonta voi perustellusta syystä vaatia toimitettua erityissuunnitelmaa täydennettäväksi.

Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä erityissuunnitelman ja sitä vastaavan suunnitelmamallin ja tietojen koneluettavan muodon sisällöstä ja esitystavasta.

82 §

Suunnittelutehtävän vaativuusluokat

Suunnittelijan koulutuksen on vastattava laajuudeltaan ja sisällöltään edellä 1 ja 2 momentissa säädetyn suunnittelutehtävän vaativuusluokkaa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä suunnittelutehtävän vaativuusluokan määräytymisestä sekä suunnittelutehtävässä edellytettävästä koulutuksesta.

83 §

Suunnittelijoiden kelpoisuusvaatimukset

Suunnittelijan on osoitettava pätevyytensä tavanomaiseen, vaativaan, erittäin vaativaan ja poikkeuksellisen vaativaan suunnittelutehtävään ympäristöministeriön valtuuttaman toimijan antamalla todistuksella.

86 §

Rakennustyön johtotehtävien vaativuusluokat

Rakennustyön vastaavan työnjohtajan ja erityisalan työnjohtajan koulutuksen on vastattava laajuudeltaan ja sisällöltään edellä 1 ja 2 momentissa säädetyn rakennustyön johtotehtävän vaativuusluokkaa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä työnjohtotehtävän vaativuusluokan määräytymisestä sekä rakennustyön johtotehtävässä edellytettävästä koulutuksesta.

95 §

Päävastuullisen toteuttajan toteutusvastuu

Rakentamishankkeeseen ryhtyvä voi nimetä rakennuskohteen toteutusta varten päävastuullisen toteuttajan. Jos päävastuullista toteuttajaa ei nimetä, vastaa rakentamishankkeeseen ryhtyvä itse päävastuullisen toteuttajan tehtävistä.

Rakentamishankkeen päävastuullinen toteuttaja voi olla vaihteittain vaihtuva. Rakentamishankkeessa voi olla kerrallaan vain yksi päävastuullinen toteuttaja.

Päävastuullisen toteuttajan on koordinoitava sopimuksessa sovitulla tavalla rakentamislupaa edellyttävän rakennuskohteen toteuttaminen suunnitelmien, rakennuskohteen toteuttamista koskevien säännösten, rakentamisluvan ja hyvän rakennustavan mukaisesti. Päävastuullisen toteuttajan on vastattava toteutuksen kokonaisuudesta ja laadusta oman suorituksensa, käyttämiensä aliurakoitsijoiden ja yhteistyökumppanien osalta.

Rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on valvoa yleisen edun kannalta, että päävastuullinen toteuttaja varmistaa olennaisten teknisten vaatimusten täyttymisen rakennushankkeessa.

179 §

Valitusoikeus rakentamisluvasta

Valitusoikeus rakentamisluvasta asemakaava-alueella, asemakaava-alueen ulkopuolella sijaitsevaan sellaiseen rakennuspaikkaan kohdistuvasta rakentamisluvasta, johon ei sovelleta suunnittelutarvealuetta koskevia säännöksiä, sekä erillisellä päätöksellä ratkaistavasta sijoittamisluvasta näillä alueilla on:

- 1) viereisen tai vastapäätä olevan kiinteistön tai muun alueen omistajalla ja haltijalla;
- 2) sellaisen kiinteistön tai muun alueen omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa;
- 3) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa;
- 4) kunnalla;
- 5) naapurikunnalla, jonka maankäytön suunnitteluun päätös vaikuttaa;
- 6) museoviranomaiselle, jos päätös koskee valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävää suojeltua rakennuskohdetta.

Valitusoikeus on lisäksi toimialueellaan sellaisella rekisteröidyllä yhteisöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun edistäminen, jos rakentamislupa koskee rakennusta hankkeessa, johon sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettua lakia.

Jos rakentamisluvan mukainen rakentaminen merkitsee purkamislupaa edellyttävän valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävän rakennuksen purkamista, valitusoikeus rakentamisluvasta on myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella.

181 §

Valitusoikeus toteuttamisluvasta

Valitusoikeus erillisellä päätöksellä ratkaistavasta toteuttamisluvasta on:

- 1) viereisen tai vastapäätä olevan kiinteistön tai muun alueen omistajalla ja haltijalla;
- 2) sellaisen kiinteistön tai muun alueen omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa;
- 3) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa;
- 4) kunnalla
- 5) museoviranomaisella, jos päätös koskee valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävää suojeltua rakennuskohdetta.

182 §

Valitusoikeus purkamisluvasta

Valitusoikeus purkamisluvasta on:

- 1) viereisen tai vastapäätä olevan kiinteistön tai muun alueen omistajalla ja haltijalla;
- 2) sellaisen kiinteistön tai muun alueen omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa;
- 3) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa;
- 4) kunnalla.

Valitusoikeus rakennuksen purkamista koskevasta päätöksestä on myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella sekä museoviranomaisella silloin, kun rakennus on valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävä.

183 §

Valitusoikeus maisematyöluvasta

Jos maisematyöluvalla toteutetaan lainvoimaista asema- tai yleiskaavaa, valitusoikeus maisematyöluvasta on:

- 1) viereisen tai vastapäätä olevan kiinteistön tai muun alueen omistajalla ja haltijalla;
- 2) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2025.

2.

Laki

alueidenkäyttölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:
muutetaan alueidenkäyttölain (132/1999) 57 §:n 1 momentti, 188 a § ja 197 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 57 §:n 1 momentti ja 197 §:n 1 momentti laissa 752/2023 sekä 188 a § laissa 1147/2022, seuraavasti:

57 §

Asemakaavamääräykset

Asemakaavassa annetaan määräyksiä, joita kaavan tarkoitus ja sen sisällölle asetettavat vaatimukset huomioon ottaen tarvitaan asemakaava-aluetta rakennettaessa tai muutoin käytettäessä (*asemakaavamääräykset*). Asemakaavamääräykset voivat koskea myös haitallisten ympäristövaikutusten estämistä tai rajoittamista.

188 a §

Uusiutuvan energiantuotannon kannalta merkittävää kaavaa koskevan valituksen käsittely kiireellisenä

Uusiutuvan energiantuotannon kannalta merkittäväksi katsottavaa asemakaavaa koskeva valitus ja 77 a §:ssä tarkoitettua tuulivoimarakentamista ohjaavaa yleiskaavaa koskeva valitus on käsiteltävä hallintotuomioistuimessa kiireellisenä suhteessa muihin tämän lain mukaisia kaava-asioita ja rakentamislain mukaisia lupa-asioita koskeviin valituksiin.

197 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Kaavaa hyväksyttäessä ja vahvistettaessa on sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, noudatettava, mitä luonnonsuojelulain 5 luvussa säädetään. Muuta viranomaispäätöstä tehtäessä on lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2025.

3.

Laki

ympäristönsuojelulain 156 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:
muutetaan ympäristönsuojelulain (527/2014) 156 b §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 19/2017, seuraavasti:

156 b §

Perustason puhdistusvaatimuksen toimeenpano muulla alueella

Kiinteistön omistajan on huolehdittava siitä, että muualla kuin 156 a §:ssä tarkoitettulla alueella olevan, 156 a §:ssä tarkoitetun jätevesien käsittelyjärjestelmän korjaus- ja muutostyössä huolehditaan siitä, että perustason puhdistusvaatimus täyttyy, kun kiinteistöllä:

- 1) rakennetaan vesikäymälä tai tehdään vesi- ja viemäri-laitteistoja koskeva korjaus- ja muutostyö, jossa järjestelmää uusitaan tai kokonaisuudessaan korjataan; tai
 - 2) tehdään rakennuksen rakentamiseen verrattavissa oleva rakentamislupaa edellyttävä korjaus- ja muutostyö.
-

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2025.

4.

Laki

viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain 7 §:n muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:
muutetaan laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain 7 §:n muuttamisesta (768/2023) seuraavasti:

7 §

Soveltamisalan raja ja suhde muuhun lainsäädäntöön

Tämän lain mukaista ympäristöarviointia vastaavasta ympäristövaikutusten arvioinnista kaa-
vojen laatimisen yhteydessä säädetään alueidenkäyttölaissa (132/1999).

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2025.

Helsingissä x.x.20xx

Pääministeri

Etunimi Sukunimi

..ministeri Etunimi Sukunimi

1.

Laki

rakentamislain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

muutetaan rakentamislain (751/2023) 38 §, 39 §:n 2 ja 3 momentti, 42 §:n 1 momentin 4-kohta, 56 §, 61 §, 62 §, 82 §:n 4 momentti, 83 §:n 3 momentti, 86 §:n 4 momentti, 95 §, 179 §, 181 ja 182 §

lisätään 17 §:ään uusi 5 momentti, uusi 43 a ja 43 b §, uusi 68 a §, 82 §:ään uusi 3 momentti, 86 §:ään uusi 3 momentti ja 183 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki (rakentamislaki)

Ehdotus

17 §

17 §

Rakennusjärjestys

Rakennusjärjestys

Rakennusjärjestyksen määräyksellä ei voida muuttaa, mitä 42 §:n 1 momentissa on säädetty uuden rakennuskohteen luvanvaraisuudesta.

38 §

38 §

Rakennuksen vähähiilisyys

Rakennuksen vähähiilisyys

Rakentamishankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että rakennus suunnitellaan ja rakennetaan sen käyttötarkoituksen edellyttämällä tavalla vähähiiliseksi. *Uuden rakennuksen tai rakentamislupaa edellyttävän laajamittaisesti korjattavan rakennuksen* hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki on raportoitava rakentamislupaa varten tehtävässä ilmastaselvityksessä. Ilmastaselvitystä ei tarvita sellaiselle uudelle rakennukselle, jota ei ole suunniteltava ja rakennettava 37 §:n mukaan lähes nol-laenergiarakennukseksi, eikä korjattavalle erillispientalolle tai laajamittaisesti korjattavalle rakennukselle, jonka energiatehokkuutta ei ole mainitun pykälän mukaan parannettava korjaustyön yhteydessä.

Rakentamishankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että *uusi* rakennus suunnitellaan ja rakennetaan sen käyttötarkoituksen edellyttämällä tavalla vähähiiliseksi. Rakennuksen hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki on raportoitava rakentamislupaa varten tehtävässä ilmastaselvityksessä. *Jos rakennustyön aikana on 117 §:n 1 momentin mukaisesti poikettu suunnitelmasta, on ilmastaselvitys päivitettävä tehtyjen muutosten osalta.* Ilmastaselvitystä ei tarvita sellaiselle uudelle rakennukselle, jota ei koske tämän pykälän 3 momentin mukaisesti raja-arvovaatimus.

Hiilijalanjäljen ja hiilikädenjäljen arvioinnin on katettava rakennuksen elinkaari. Arvioinnissa on käytettävä rakennuksen vähähiilisyiden arviointimenetelmää sekä kansallisen

Hiilijalanjäljen ja hiilikädenjäljen arvioinnin on katettava rakennuksen elinkaari tai laajamittaisesti korjattavan rakennuksen korjauksen ja sen jälkeisen elinkaaren vaiheet. Arvioinnissa on käytettävä rakennuksen vähähiilisyyden arviointimenetelmää sekä kansallisen päästötietokannan tietoja tai muita arviointimenetelmän mukaisia ympäristöominaisuustietoja.

Uuden rakennuksen hiilijalanjälki ei saa ylittää käyttötarkoituksuokittain säädettyä raja-arvoa. Tämä ei kuitenkaan koske sellaista uutta rakennusta, jota ei 37 §:n mukaan ole suunniteltava ja rakennettava lähes nolla-energiarakennukseksi eikä erillispientaloa tai laajamittaisesti korjattavaa rakennusta. Uuden rakennuksen hiilijalanjäljen raja-arvojen on perustuttava rakennuksen koko elinkaaren aikana tapahtuvaan energian ja materiaalien kulutukseen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä uuden rakennuksen hiilijalanjäljen raja-arvoista. Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä rakennuksen vähähiilisyyden arviointimenetelmästä ja arvioinnissa käytettävistä tiedoista sekä ilmastaselvityksen laatimisesta.

39 §

Rakennuksen elinkaariominaisuudet

päästötietokannan tietoja tai muita arviointimenetelmän mukaisia ympäristöominaisuustietoja.

Rakennuksen hiilijalanjälki ei saa ylittää käyttötarkoituksuokittain säädettyä raja-arvoa. Raja-arvot koskevat seuraavia uusia rakennuksia:

1) rivitalo;

2) asuinkerrostalo;

3) toimistorakennus, terveyskeskus;

4) liikerakennus, tavaratalo, kauppakeskus, myymälärakennus, myymälähalli, teatteri, ooppera-, konsertti- ja kongressitalo, elokuvateatteri, kirjasto, arkisto, museo, taidegalleria, näyttelyhalli;

5) majoitusliikerakennus, hotelli, asuntola, palvelutalo, vanhainkoti, hoitolaitos;

6) opetusrakennus ja päiväkot;

7) liikuntahalli; sekä

8) sairaala.

Rakennuksen hiilijalanjäljen raja-arvojen on perustuttava rakennuksen koko elinkaaren aikana tapahtuvaan energian ja materiaalien kulutukseen, eivätkä ne sisällä rakennuspaikan hiilijalanjälkeä eikä rakennuksen tai rakennuspaikan hiilikädenjälkeä. Raja-arvoja annettaessa voidaan ottaa huomioon sellaiset erityistilanteet, joissa raja-arvojen alittaminen on rakennukseen, sen käyttötarkoitukseen tai sijaintipaikkaan liittyvien ominaispiirteiden taikka tämän lain 29 §:n mukaisen olennaisten teknisten vaatimusten teknisen ja toiminnallisen toteuttamisen vuoksi erityisen haastavaa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä uuden rakennuksen hiilijalanjäljen raja-arvoista. Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä rakennuksen vähähiilisyyden arviointimenetelmästä, arvioinnissa käytettävistä tiedoista ja arvioinnin tulosten raportoinnista sekä ilmastaselvityksen laatimisesta ja päivittämisestä.

39 §

Rakennuksen elinkaariominaisuudet

Rakentamishankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että uudelle tai rakentamislupaa edellyttävälle laajamittaisesti korjattavalle rakennukselle laaditaan materiaaliseloste, joka sisältää koneluettavassa muodossa tiedot rakentamisessa käytetyistä materiaaleista ja tuotteista. Materiaaliselostetta ei tarvitse laatia, jos kyseessä on sellainen uusi rakennus, jota ei 37 §:n mukaan ole suunniteltava ja rakennettava lähes nollaenergiarakennukseksi, eikä korjattavalle erillispientalolle tai laajamittaisesti korjattavalle rakennukselle, jonka energiatehokkuutta ei ole mainitun pykälän mukaan parannettava korjaustyön yhteydessä. Rakentamisessa käytettävät materiaalit ja tuotteet on luetteloitava rakennettaessa tai korjattaessa rakennusta.

Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä:

2) rakennuksen materiaaliselosteen laatimisesta ja sisällöstä ja selosteen säilyttämisestä sekä rakennusmateriaalien ja -tuotteiden luetteloinnista ja luettelon säilyttämisestä.

42 §

Rakentamislupa

4) yleisörakennelma, jota voi käyttää yhtä aikaa vähintään viisi luonnollista henkilöä;

Rakentamishankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että sellaiselle uudelle rakennukselle, jolle on laadittava 38 §:n tarkoittamalla tavalla ilmastaselvitys, laaditaan materiaaliseloste, joka sisältää koneluettavassa muodossa tiedot rakentamisessa käytetyistä rakennuksen sisältämistä uusista ja hyödynnettävistä materiaaleista ja tuotteista pääpiirustustasoisena. Jos rakennustyön aikana on 117 §:n mukaisesti poikettu suunnitelmasta, on materiaaliseloste päivitettävä tehtyjen muutosten osalta.

Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä:

2) rakennuksen materiaaliselosteen laatimisesta, päivittämisestä, käytettävistä tiedoista, sisällöstä, tulosten raportoinnista ja selosteen säilyttämisestä.

42 §

Rakentamislupa

4) yleisörakennelma, jota voi käyttää yhtä aikaa vähintään viisi luonnollista henkilöä, pois lukien tilapäinen tapahtumarakenne;

43 a §

Puhtaan siirtymän sijoittamislupa

Rakentamisluvan hakijan niin pyytäessä puhtaan siirtymän teollisuushankkeen alueidenkäyttöisten edellytysten tarkastelu voidaan tehdä sijoittamisluvalla ilman asema-kaavaa tai yleiskaavaa, jossa on määrätty sen käyttämisestä rakentamisluvan myöntämisen perusteena.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja puhtaan siirtymän teollisuushankkeita ovat:

1) energiatuotantolaitos, joka tuottaa energiaa uusiutuvalla energialla, pois lukien tuuli- ja aurinkovoimalaitos;

2) uusiutuvaan energiaan tai sähköistämiseen perustuvia fossiilisten polttoaineiden tai raaka-aineiden käyttöä korvaavia teollisuuden hanke;

3) vedyn valmistus ja hyödyntäminen, lukuun ottamatta vedyn valmistusta fossiilisista polttoaineista;

4) hiilidioksidin talteenotto, hyödyntäminen ja varastointi;

5) akkutehdas ja akkumateriaalien valmistus, talteenotto ja uudelleenkäyttö;

6) Euroopan nettonollateknologiatuotteiden valmistusekosysteemiä vahvistavasta toimenpidekehyksestä annetun EU:n asetuksen artiklojen 8a ja 8b mukaisille alueille sijoittuva ja lostavan teollisuuden puhtaan siirtymän investointi;

7) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä (RED III) 1 artiklan 9 a-kohdan mukaisilla uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueilla tapahtuva, rakentamislupaa edellyttävä 16–16 e artiklojen mukainen rakentaminen pois lukien tuuli- ja aurinkovoima.

Puhtaan siirtymän sijoittamisluvalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua puhtaan siirtymän sijoittamisluvan tarkoitus huomioon ottaen. Puhtaan siirtymän sijoittamisluvalla ei myöskään saa asettaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuttaa sellaista kohtuutonta haittaa, joka puhtaan siirtymän sijoittamisluvan asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää.

Puhtaan siirtymän sijoittamisluvan vaikutukset on selvitettävä noudattaen, mitä alueidenkäyttölain 9 §:ssä säädetään.

Sijoittamisluvan edellytyksistä säädetään rakentamislain 44, 45 ja 46 §:ssä.

43 b §

Rakennusluvan myöntäminen ennen tonttijaon laatimista ja tontin lohkomista

Alueidenkäyttölain 81 §:n 2 momentista poiketen rakentamislupa voidaan myöntää ennen tonttijaon laatimista ja tontin lohkomista. Rakennusluvassa on tällöin määrättävä, ettei rakennusta saa ottaa käyttöön ennen kuin tontti on merkitty kiinteistörekisteriin.

56 §

Purkamisluvan edellytykset

Kunta myöntää luvan rakennuksen purkamiseen. Purkamisluvan myöntämisen edellytyksenä on:

1) ettei purkaminen aiheuta haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle;

2) ettei purkaminen vaikeuta rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista.

Edellä 1 momentin 1 kohtaa ei sovelleta, jos purettava rakennuskohde sijaitsee alueella, jolla rakennukset ovat menettäneet suurimman osan arvostaan. Purkamisen edellytyksenä on tällöin, että purkaminen johtaa merkittävään purkumateriaalien uudelleenkäyttöön tai kierrätykseen.

Luvan hakijan on selvitettävä purkamistyön järjestäminen ja edellytykset huolehtia syntyvän rakennusjätteen käsittelystä sekä käyttökelpoisten rakennusosien uudelleen käyttämisestä.

56 §

Purkamisluvan edellytykset

Rakennusvalvontaviranomainen voi myöntää luvan rakennuksen purkamiseen.

Rakennuksen saa purkaa, jos kaava, joka ei ole vanhentunut, sallii purkamisen eikä rakennusta ole suojeltu lain nojalla. Kaavoittamattomalla alueella rakennuksen purkaminen ei saa aiheuttaa haittaa tulevalle kaavoitukselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle.

Tilanteessa, jossa purkaminen johtaa purkumateriaalin uudelleenkäyttöön tai kierrätykseen, muun kuin suojellun rakennuksen saa purkaa aina, jos:

1) rakennus sijaitsee kunnassa, jossa rakennukset ovat menettäneet suurimman osan arvostaan;

2) rakennukselle ei ole enää osoitettavissa käyttötarkoitusta; tai

3) rakennuksen kunto ja korjausmahdollisuudet ovat huonot.

Kunnanvaltuusto voi myöntää luvan asema-kaavalla suojellun rakennuksen purkamiseen, jos:

1) rakennus on kunnan omistuksessa;

2) rakennus ei ole teknisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti korjattavissa;

3) purkaminen johtaa purkumateriaalin uudelleenkäyttöön tai kierrätykseen;

4) rakennuksella ei ole enää kulttuurihistoriallista arvoa; ja

5) rakennus ei ole valtakunnallisesti merkittävä.

Luvan hakijan on selvitettävä purkamistyön järjestäminen ja edellytykset huolehtia syntyvän rakennusjätteen käsittelystä sekä käyttökelpoisten rakennusosien uudelleen käyttämisestä.

61 §

61 §

*Rakentamislupahakemus**Rakentamislupahakemus*

Rakentamishankkeeseen ryhtyvän rakennuspaikan omistajan tai haltijan on haettava kunnalta rakentamislupaa kirjallisesti. Rakentamislupahakemukseen on liitettävä rakennuskohteesta ja sen laajuudesta riippuen:

1) rakennussuunnitelmaan sisältyvät pääpiirustukset, jotka rakennussuunnittelija varmentaa allekirjoituksellaan;

2) rakennuksen rakennussuunnitelmia vastaava suunnitelmamalli tai tiedot koneluettavassa muodossa tai muun kuin rakennuksen osalta selvitys rakennuskohteesta ja sen vaikutuksista ympäröivään alueeseen;

3) selvitys rakennuspaikan perustamis- ja pohjaolosuhteista sekä näiden edellyttämästä perustamistavasta ja tarvittavista muista toimenpiteistä;

4) energiaselvitys;

5) ilmastaselvitys;

6) materiaaliseloste;

7) selvitys rakennuspaikan terveellisyydestä ja korkeussuhteista;

8) selvitys rakennuksen kunnosta toimenpi-dealueen osalta, jos kyseessä on korjaushanke;

9) selvitys siitä, että hakija hallitsee rakennuspaikkaa;

10) muu kuin 1–9 kohdassa tarkoitettu lupahakemuksen ratkaisemiseksi tarvittava olennainen selvitys.

Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä pääpiirustusten ja selvitysten sisällöstä ja esitystavasta sekä tietomallimuotoisista suunnitelmista.

Rakentamishankkeeseen ryhtyvän rakennuspaikan omistajan tai haltijan on haettava kunnalta rakentamislupaa kirjallisesti. Rakentamislupahakemukseen on liitettävä rakennuskohteesta ja sen laajuudesta riippuen:

1) rakennussuunnitelmaan sisältyvät pääpiirustukset, jotka rakennussuunnittelija varmentaa allekirjoituksellaan;

2) rakennuksen rakennussuunnitelmien laadinnassa tehty pääpiirustustasoinen suunnitelmamalli tai tiedot koneluettavassa muodossa tai muun kuin rakennuksen osalta selvitys rakennuskohteesta ja sen vaikutuksista ympäröivään alueeseen;

3) selvitys siitä, että hakija hallitsee rakennuspaikkaa.

Rakennusvalvontaviranomainen voi hankkeen laatu ja laajuus huomioon ottaen perustellusta syystä edellyttää, että rakentamislupahakemukseen liitetään myös:

1) selvitys rakennuspaikan perustamis- ja pohjaolosuhteista sekä näiden edellyttämästä perustamistavasta ja tarvittavista muista toimenpiteistä;

2) energiaselvitys;

3) ilmastaselvitys;

4) materiaaliseloste;

5) selvitys rakennuspaikan terveellisyydestä ja korkeussuhteista;

6) selvitys rakennuksen kunnosta toimenpi-dealueen osalta, jos kyseessä on korjaushanke;

7) muu kuin edellä 2 momentin 1–6 kohdassa tarkoitettu lupahakemuksen ratkaisemiseksi tarvittava olennainen selvitys.

Rakennusvalvonta voi perustellusta syystä vaatia hakijaa täydentämään 1 ja 2 momentissa tarkoitettua liitteen tai toimittamaan

muun lupahakemuksen ratkaisemisen kannalta olennaisen selvityksen.

Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä pääpiirustusten ja selvitysten sisällöstä ja esitystavasta sekä tietomallimuotoisista suunnitelmista ja tietojen koneluettavan muodon sisällöstä ja esitystavasta.

62 §

Sijoittamislupahakemus

Jos rakentamishankkeeseen ryhtyvä hakee erillistä päätöstä sijoittamisluvasta, on lupahakemukseen liitettävä selvitykset, joiden perusteella kunta voi arvioida 44–46 §:ssä säädettyjen edellytysten täyttymisen. Selvityksenä on toimitettava tiedot massasta ja julkisivusta sekä sijoittumisesta rakennuspaikalle, ajoyhteyden järjestämisestä sekä alueille, joilla on tai on tarkoitus toteuttaa kunnallistekniikka, tieto, mistä kohti rakennuksen on siihen tarkoitus liittyä.

62 §

Sijoittamislupahakemus

Jos rakentamishankkeeseen ryhtyvä hakee erillistä päätöstä sijoittamisluvasta, on lupahakemukseen liitettävä selvitykset, joiden perusteella kunta voi arvioida 44–46 §:ssä säädettyjen edellytysten täyttymisen. Selvityksenä on toimitettava tiedot *massoittelusta* ja julkisivusta sekä sijoittumisesta rakennuspaikalle, ajoyhteyden järjestämisestä sekä alueille, joilla on tai on tarkoitus toteuttaa kunnallistekniikka, tieto, mistä kohti rakennuksen on siihen tarkoitus liittyä.

68 a §

Määräaika rakentamislupahakemuksen käsittelylle ja seuraamukset määräajan laiminlyömisestä

Rakennusvalvontaviranomaisen on ratkaistava rakentamislupahakemus kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun rakentamislupahakemus liitteineen on vastaanotettu rakennusvalvonnassa.

Lupahakemuksen käsittelyn viivästyemisestä on kunnan palautettava rakennuslupamaksusta 20 prosenttia kultakin viivästyksen viikolta, ellei viivästys ole aiheutunut hakijasta. Palautusta on vaadittava viimeistään kuukauden kuluessa loppukatselmuksen toimittamisesta. Kunta voi taksassa päättää tätä suuremmasta seuraamuksesta.

Kunnan on korvattava rakentamisluvan hakijalle viivästyksestä aiheutunut vahinko noudattaen, mitä vahingonkorvauslaissa (412/1974) säädetään.

Tarkempia säännöksiä määrääjän laskemisesta voidaan antaa ympäristöministeriön asetuksella.

69 §

Erityissuunnitelman toimittaminen

Rakentamishankkeeseen ryhtyvän tai pääsuunnittelijan on huolehdittava siitä, että rakennuskohdetta koskeva erityissuunnitelma ja sitä vastaava suunnitelmamalli tai koneluettavat tiedot toimitetaan rakennusvalvontaviranomaiselle ennen kuin ryhdytään työvaiheeseen, jota suunnitelma koskee.

Rakennussuunnitelmien sisällön sekä rakentamishankkeen laadun ja laajuuden perusteella rakennusvalvontaviranomainen voi todeta erityissuunnitelman toimittamisen tarpeettomaksi.

Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä erityissuunnitelman ja sitä vastaavan suunnitelmamallin ja tietojen koneluettavan muodon sisällöstä ja esitystavasta.

82 §

Suunnittelutehtävän vaativuusluokat

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä suunnittelutehtävän vaativuusluokan määrittämisestä.

83 §

Suunnittelijoiden kelpoisuusvaatimukset

69 §

Erityissuunnitelman toimittaminen

Rakennusvalvontaviranomainen voi perustellusta syystä määrätä rakentamisluvassa, aloituskokouksessa tai rakennustyön aikana laadittavaksi ja toimitettavaksi rakentamishankkeen laadun tai laajuuden vuoksi välttämättömät erityissuunnitelmat.

Rakentamishankkeeseen ryhtyvän tai pääsuunnittelijan on huolehdittava siitä, että 1 momentissa tarkoitettu, rakennuskohdetta koskeva erityissuunnitelma ja sitä vastaava suunnittelussa tehty suunnitelmamalli tai koneluettavat tiedot toimitetaan rakennusvalvontaviranomaiselle ennen kuin ryhdytään työvaiheeseen, jota suunnitelma koskee. Rakennusvalvonta voi perustellusta syystä vaatia toimitettua erityissuunnitelmaa täydennettäväksi.

Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä erityissuunnitelman ja sitä vastaavan suunnitelmamallin ja tietojen koneluettavan muodon sisällöstä ja esitystavasta.

82 §

Suunnittelutehtävän vaativuusluokat

Suunnittelijan koulutuksen on vastattava laajuudeltaan ja sisällöltään edellä 1 ja 2 momentissa säädetyn suunnittelutehtävän vaativuusluokkaa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä suunnittelutehtävän vaativuusluokan määrittämisestä sekä suunnittelutehtävässä edellytettävästä koulutuksesta.

83 §

Suunnittelijoiden kelpoisuusvaatimukset

Pääosan 2 ja 3 momentissa edellytetystä kokemuksesta on oltava kyseisen suunnittelualan suunnittelutehtävistä. Korjaus- tai muutostyön suunnittelijalla on oltava kokemusta korjausten tai muutostöiden suunnittelutehtävistä. Suunnittelijan on osoitettava pätevyytensä tavanomaiseen, vaativaan, erittäin vaativaan ja poikkeuksellisen vaativaan suunnittelutehtävään ympäristöministeriön valtuuttaman toimijan antamalla todistuksella.

86 §

Rakennustyön johtotehtävien vaativuusluokat

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä työnjohtotehtävän vaativuusluokan määräytymisestä.

95 §

Päävastuullisen toteuttajan toteutusvastuu

Rakentamishankkeeseen ryhtyvä voi nimetä rakennuskohteen toteutusta varten päävastuullisen toteuttajan. Jos päävastuullista toteuttajaa ei nimetä, vastaa rakentamishankkeeseen ryhtyvä itse päävastuullisen toteuttajan tehtävistä. Rakentamishankkeessa voi olla vaihteittain vaihtuva päävastuullinen toteuttaja.

Päävastuullisen toteuttajan on huolehdittava rakentamislupaa edellyttävän rakennuskohteen toteuttamisesta suunnitelmien, rakennuskohteen toteuttamista koskevien säännösten, rakentamisluvan ja hyvän rakennustavan mukaisesti. Päävastuullisen toteuttajan on vastattava toteutuksen kokonaisuudesta ja laadusta.

Suunnittelijan on osoitettava pätevyytensä tavanomaiseen, vaativaan, erittäin vaativaan ja poikkeuksellisen vaativaan suunnittelutehtävään ympäristöministeriön valtuuttaman toimijan antamalla todistuksella.

86 §

Rakennustyön johtotehtävien vaativuusluokat

Rakennustyön vastaavan työnjohtajan ja erityisalan työnjohtajan koulutuksen on vastattava laajuudeltaan ja sisällöltään edellä 1 ja 2 momentissa säädetyn rakennustyön johtotehtävän vaativuusluokkaa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä työnjohtotehtävän vaativuusluokan määräytymisestä sekä rakennustyön johtotehtävässä edellytettävästä koulutuksesta.

95 §

Päävastuullisen toteuttajan toteutusvastuu

Rakentamishankkeeseen ryhtyvä voi nimetä rakennuskohteen toteutusta varten päävastuullisen toteuttajan. Jos päävastuullista toteuttajaa ei nimetä, vastaa rakentamishankkeeseen ryhtyvä itse päävastuullisen toteuttajan tehtävistä.

Rakentamishankkeen päävastuullinen toteuttaja voi olla vaihteittain vaihtuva. Rakentamishankkeessa voi olla kerrallaan vain yksi päävastuullinen toteuttaja.

Päävastuullisen toteuttajan on koordinoitava rakentamislupaa edellyttävän rakennuskohteen toteuttaminen suunnitelmien, rakennuskohteen toteuttamista koskevien säännösten, rakentamisluvan ja hyvän rakennustavan mukaisesti. Päävastuullisen toteuttajan on

179 §

Valitusoikeus rakentamisluvasta

Valitusoikeus rakentamisluvasta asema-kaava-alueella, asemakaava-alueen ulkopuolella sijaitsevaan sellaiseen rakennuspaikkaan kohdistuvasta rakentamisluvasta, johon ei sovelleta suunnittelutarvealuetta koskevia säännöksiä, sekä erillisellä päätöksellä ratkaistavasta sijoittamisluvasta näillä alueilla on:

- 1) viereisen tai vastapäätä olevan kiinteistön tai muun alueen omistajalla ja haltijalla;
- 2) sellaisen kiinteistön tai muun alueen omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa;
- 3) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa;
- 4) kunnalla;
- 5) naapurikunnalla, jonka maankäytön suunnitteluun päätös vaikuttaa;
- 6) museoviranomaisella, jos päätös koskee kaavan tai lain nojalla suojeltua rakennuskohdetta.

Lisäksi valitusoikeus on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella, museoviranomaisella ja toimialueellaan sellaisella rekisteröidyllä yhteisöllä, jonka toimialaan kuuluu kulttuuriperinnön vaaliminen tai rakennetun ympäristön laatuun vaikuttaminen, jos rakentaminen merkitsee purkamislupaa edellyttävän, kaavan tai lain nojalla suojellun taikka muun historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaan rakennuksen purkamista.

Valitusoikeus on lisäksi toimialueellaan sellaisella rekisteröidyllä yhteisöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun edistäminen, jos rakentamis-

vastattava toteutuksen kokonaisuudesta ja laadusta. *Päävastuullinen toteuttaja ei vastaa alihankkijan suorituksesta.*

Rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on valvoa yleisen edun kannalta, että päävastuullinen toteuttaja varmistaa olennaisten teknisten vaatimusten täyttymisen rakennushankkeessa.

179 §

Valitusoikeus rakentamisluvasta

Valitusoikeus rakentamisluvasta asema-kaava-alueella, asemakaava-alueen ulkopuolella sijaitsevaan sellaiseen rakennuspaikkaan kohdistuvasta rakentamisluvasta, johon ei sovelleta suunnittelutarvealuetta koskevia säännöksiä, sekä erillisellä päätöksellä ratkaistavasta sijoittamisluvasta näillä alueilla on:

- 1) viereisen tai vastapäätä olevan kiinteistön tai muun alueen omistajalla ja haltijalla;
- 2) sellaisen kiinteistön tai muun alueen omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa;
- 3) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa;
- 4) kunnalla;
- 5) naapurikunnalla, jonka maankäytön suunnitteluun päätös vaikuttaa;
- 6) museoviranomaiselle, jos päätös koskee valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävää suojeltua rakennuskohdetta;

Valitusoikeus on lisäksi toimialueellaan sellaisella rekisteröidyllä yhteisöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun edistäminen, jos rakentamislupa koskee rakennusta hankkeessa, johon sovelletaan ympäristövaikutusten arviointineettelystä annettua lakia.

Jos rakentamisluvan mukainen rakentaminen merkitsee purkamislupaa edellyttävän valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävän rakennuksen purkamista, valitusoikeus rakentamisluvasta on myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella.

lupa koskee rakennusta hankkeessa, johon sovelletaan ympäristövaikutusten arviointineettelystä annettua lakia.

181 §

Valitusoikeus toteuttamisluvasta

Valitusoikeus erillisellä päätöksellä ratkaistavasta toteuttamisluvasta on:

- 1) viereisen tai vastapäätä olevan kiinteistön tai muun alueen omistajalla ja haltijalla;
- 2) sellaisen kiinteistön tai muun alueen omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa;
- 3) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa;
- 4) kunnalla;
- 5) museoviranomaisella, jos päätös koskee kaavan tai lain nojalla suojeltua rakennusta.

182 §

Valitusoikeus purkamisluvasta

Valitusoikeus purkamisluvasta on:

- 1) viereisen tai vastapäätä olevan kiinteistön tai muun alueen omistajalla ja haltijalla;
- 2) sellaisen kiinteistön tai muun alueen omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa;
- 3) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa;
- 4) kunnalla.

Lisäksi valitusoikeus on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella, museoviranomaisella sekä toimialueellaan sellaisella rekisteröidyllä yhteisöllä, jonka toimialaan kuuluu kulttuuriperinnön vaaliminen tai rakennetun ympäristön laatuun vaikuttaminen, jos päätös koskee kaavan tai lain nojalla suojellun taikka muun historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaan rakennuksen purkamista.

181 §

Valitusoikeus toteuttamisluvasta

Valitusoikeus erillisellä päätöksellä ratkaistavasta toteuttamisluvasta on:

- 1) viereisen tai vastapäätä olevan kiinteistön tai muun alueen omistajalla ja haltijalla;
- 2) sellaisen kiinteistön tai muun alueen omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa;
- 3) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa;
- 4) kunnalla;
- 5) museoviranomaisella, jos päätös koskee valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävää suojeltua rakennuskohdetta.

182 §

Valitusoikeus purkamisluvasta

Valitusoikeus purkamisluvasta on:

- 1) viereisen tai vastapäätä olevan kiinteistön tai muun alueen omistajalla ja haltijalla;
- 2) sellaisen kiinteistön tai muun alueen omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa;
- 3) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa;
- 4) kunnalla.

Valitusoikeus rakennuksen purkamista koskevasta päätöksestä on myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella sekä museoviranomaisella silloin, kun rakennus on valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävä.

Voimassa oleva laki (rakentamislaki)

Ehdotus

183 §

183 §

Valitusoikeus maisematyöluvasta

Valitusoikeus maisematyöluvasta

Jos maisematyöluvalla toteutetaan lainvoimaista asema- tai yleiskaavaa, valitusoikeus maisematyöluvasta on:

- 1) viereisen tai vastapäätä olevan kiinteistön tai muun alueen omistajalla ja haltijalla;*
- 2) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.*

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2025.*

2.

Laki

alueidenkäyttölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:
muutetaan alueidenkäyttölain (132/1999) 57 §:n 1 momentti, 188 a § ja 197 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 57 §:n 1 momentti ja 197 §:n 1 momentti laissa 752/2023 sekä 188 a § laissa 1147/2022, seuraavasti:

Voimassa oleva laki (alueidenkäyttölaki)

Ehdotus

57 §

57 §

Asemakaavamääräykset

Asemakaavamääräykset

Asemakaavassa voidaan antaa määräyksiä, joita kaavan tarkoitus ja sen sisällölle asetettavat vaatimukset huomioon ottaen tarvitaan asemakaava-aluetta rakennettaessa tai muutoin käytettäessä (*asemakaavamääräykset*). Asemakaavamääräykset voivat koskea myös haitallisten ympäristövaikutusten estämistä tai rajoittamista.

Asemakaavassa *annetaan* määräyksiä, joita kaavan tarkoitus ja sen sisällölle asetettavat vaatimukset huomioon ottaen tarvitaan asemakaava-aluetta rakennettaessa tai muutoin käytettäessä (*asemakaavamääräykset*). Asemakaavamääräykset voivat koskea myös haitallisten ympäristövaikutusten estämistä tai rajoittamista.

188 a §

188 a §

Uusiutuvan energiantuotannon kannalta merkittävää kaavaa koskevan valituksen käsittely kiireellisenä

Uusiutuvan energiantuotannon kannalta merkittävää kaavaa koskevan valituksen käsittely kiireellisenä

Uusiutuvan energiantuotannon kannalta merkittäväksi katsottavaa asemakaavaa koskeva valitus ja 77 a §:ssä tarkoitettua tuulivoimarakentamista ohjaavaa yleiskaavaa koskeva valitus on käsiteltävä hallintotuomioistuimessa kiireellisenä suhteessa muihin tämän lain mukaisia kaava-asioita ja lupa-asioita koskeviin valituksiin.

Uusiutuvan energiantuotannon kannalta merkittäväksi katsottavaa asemakaavaa koskeva valitus ja 77 a §:ssä tarkoitettua tuulivoimarakentamista ohjaavaa yleiskaavaa koskeva valitus on käsiteltävä hallintotuomioistuimessa kiireellisenä suhteessa muihin tämän lain mukaisia kaava-asioita ja *rakentamislain mukaisia* lupa-asioita koskeviin valituksiin.

197 §

197 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Kaavaa hyväksyttäessä ja vahvistettaessa on tämän lain lisäksi noudatettava luonnonsuojelulain 5 lukua. Lupa-asiaa ratkaistaessa ja

Kaavaa hyväksyttäessä ja vahvistettaessa on *sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, noudatettava, mitä luonnonsuojelulain 5 luvussa*

Voimassa oleva laki (alueidenkäyttölaki)

Ehdotus

muuta viranomaispäätöstä tehtäessä on lisäksi noudatettava luonnonsuojelulakia.

säädetään. Muuta viranomaispäätöstä tehtäessä on lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2025.

3.

Laki

ympäristönsuojelulain 156 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:
muutetaan ympäristönsuojelulain (527/2014) 156 b §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 19/2017, seuraavasti:

Voimassa oleva laki (ympäristönsuojelulaki) *Ehdotus*

156 b §

Perustason puhdistusvaatimuksen toimeenpano muulla alueella

Kiinteistön omistajan on huolehdittava siitä, että muualla kuin 156 a §:ssä tarkoitettulla alueella olevan, 156 a §:ssä tarkoitettun jätevesien käsittelyjärjestelmän korjaus- ja muutostyössä huolehditaan siitä, että perustason puhdistusvaatimus täyttyy, kun kiinteistöllä:

1) rakennetaan vesikäymälä tai tehdään vesi- ja viemärilaitteistoja koskeva *luvanvarainen* korjaus- ja muutostyö, jossa järjestelmä uusitaan tai kokonaisuudessaan korjataan; tai

2) tehdään rakennuksen rakentamiseen verrattavissa oleva rakennuslupaa edellyttävä korjaus- ja muutostyö.

156 b §

Perustason puhdistusvaatimuksen toimeenpano muulla alueella

Kiinteistön omistajan on huolehdittava siitä, että muualla kuin 156 a §:ssä tarkoitettulla alueella olevan, 156 a §:ssä tarkoitettun jätevesien käsittelyjärjestelmän korjaus- ja muutostyössä huolehditaan siitä, että perustason puhdistusvaatimus täyttyy, kun kiinteistöllä:

1) rakennetaan vesikäymälä tai tehdään vesi- ja viemärilaitteistoja koskeva korjaus- ja muutostyö, jossa järjestelmää uusitaan tai kokonaisuudessaan korjataan; tai

2) tehdään rakennuksen rakentamiseen verrattavissa oleva *rakentamislupaa* edellyttävä korjaus- ja muutostyö.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2025.

4.

Laki

viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain 7 §:n muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:
muutetaan laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain 7 §:n muuttamisesta (768/2023) seuraavasti:

Voimassa oleva laki (ympäristönsuojelulaki) *Ehdotus*

7 §

Soveltamisalan rajausta ja suhde muuhun lainsäädäntöön

Tämän lain mukaista ympäristöarviointia vastaavasta ympäristövaikutusten arvioinnista kaavojen laatimisen yhteydessä säädetään alueidenkäyttölaissa (132/1999) sekä vesienhoidosuunnitelman ja merenhoitosuunnitelman sekä niiden toimenpideohjelmien laatimisen yhteydessä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetussa laissa (1299/2004).

7 §

Soveltamisalan rajausta ja suhde muuhun lainsäädäntöön

Tämän lain mukaista ympäristöarviointia vastaavasta ympäristövaikutusten arvioinnista kaavojen laatimisen yhteydessä säädetään alueidenkäyttölaissa (132/1999).

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2025.

Äänestysraportti

Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laiksi rakentamislain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Äänestyksen tiedot

Kokous:	Kaupunginhallitus 26.2.2024
Aiheen nimi:	§ 12
Äänestyksen nimi:	JAA=pohjaesitys Ei=Rokkasen muutosesitys
Äänestyksen aihe:	
Äänestys alkaa:	26.2.2024 15.34.22
Äänestys päättynyt:	26.2.2024 15.35.06

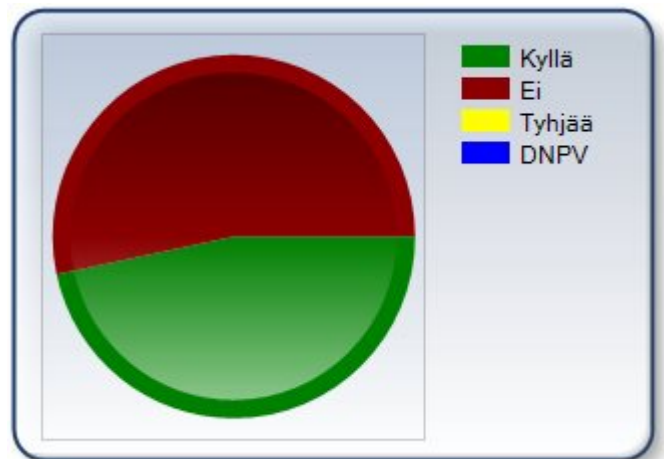
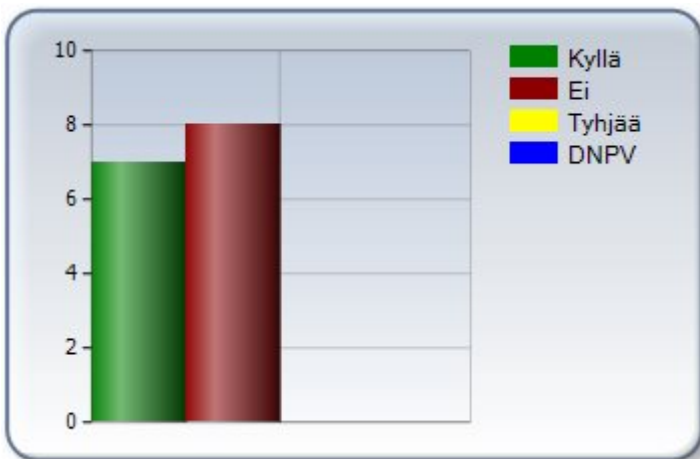
Äänestyksen kokonaistulokset

Osallistujat:

Paikalla 15

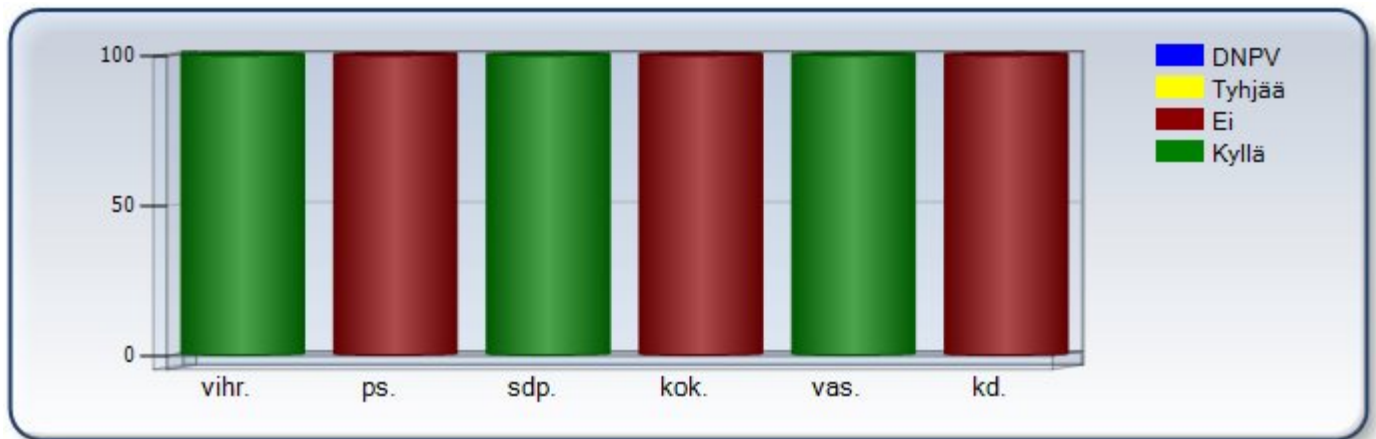
Äänet:

Jaa	7	46,6%
Ei	8	53,4%
Tyhjää	0	0%
DNPV	0	0%

Äänestysraportti

Puolueiden äänestystulokset

kd.

Jaa	0
Ei	1
Tyhjää	0
DNPV	0

kok.

Jaa	0
Ei	4
Tyhjää	0
DNPV	0

ps.

Jaa	0
Ei	3
Tyhjää	0
DNPV	0

sdp.

Jaa	4
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

vas.

Jaa	1
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

Äänestysraportti

vihr.

Jaa	2
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

Äänestysraportti

Henkilökohtaiset äänestystulokset

Jaa	
Abdi	sdp.
Karinen	vas.
Kaukola	sdp.
Rämö	vihr.
Räsänen	sdp.
Tammi	sdp.
Valtanen	vihr.
Ei	
Kasonen	kok.
Lundell	ps.
Niikko	ps.
Orpana	kok.
Raja-Aho	kok.
Rokkanen	kok.
Suoniemi	ps.
Tuomela	kd.

Äänestysraportti

Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laiksi rakentamislain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Äänestyksen tiedot

Kokous:	Kaupunginhallitus 26.2.2024
Aiheen nimi:	§ 12
Äänestyksen nimi:	JAA=pohjaesitys Ei=§ 38 täydennys
Äänestyksen aihe:	
Äänestys alkaa:	26.2.2024 15.36.03
Äänestys päättynyt:	26.2.2024 15.36.53

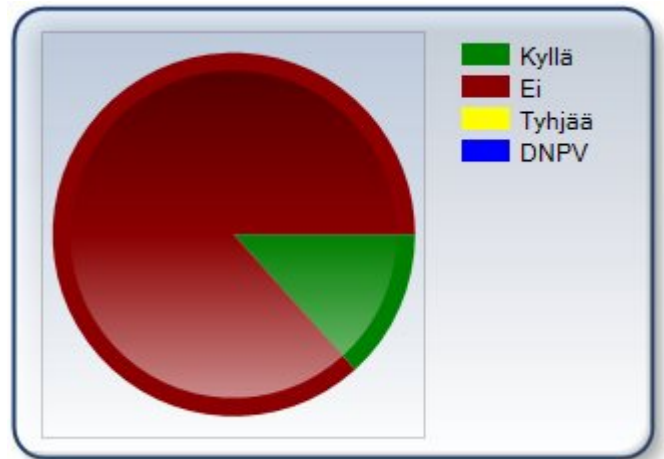
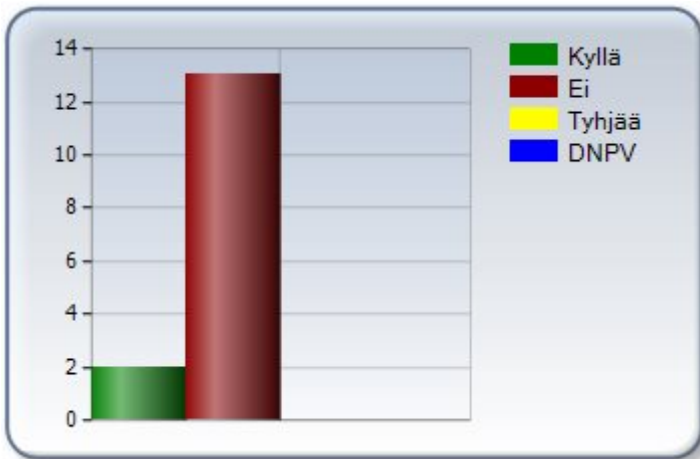
Äänestyksen kokonaistulokset

Osallistujat:

Paikalla 15

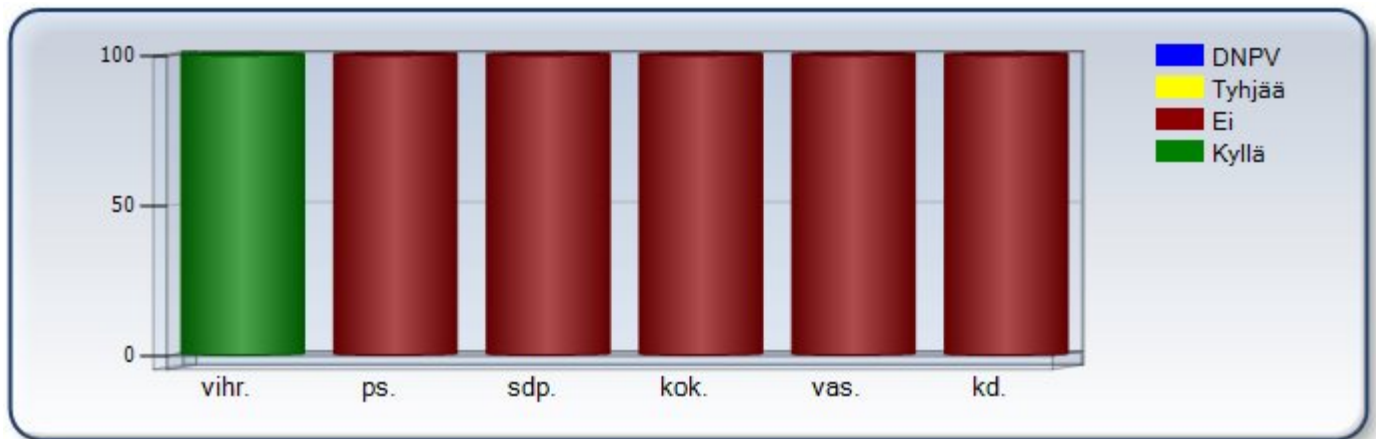
Äänet:

Jaa	2	13,3%
Ei	13	86,7%
Tyhjää	0	0%
DNPV	0	0%

Äänestysraportti

Puolueiden äänestystulokset

kd.

Jaa	0
Ei	1
Tyhjää	0
DNPV	0

kok.

Jaa	0
Ei	4
Tyhjää	0
DNPV	0

ps.

Jaa	0
Ei	3
Tyhjää	0
DNPV	0

sdp.

Jaa	0
Ei	4
Tyhjää	0
DNPV	0

vas.

Jaa	0
Ei	1
Tyhjää	0
DNPV	0

Äänestysraportti

vihr.

Jaa	2
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

Äänestysraportti

Henkilökohtaiset äänestystulokset

Jaa	
Rämö	vihr.
Valtanen	vihr.
Ei	
Abdi	sdp.
Karinen	vas.
Kasonen	kok.
Kaukola	sdp.
Lundell	ps.
Niikko	ps.
Orpana	kok.
Raja-Aho	kok.
Rokkanen	kok.
Räsänen	sdp.
Suoniemi	ps.
Tammi	sdp.
Tuomela	kd.

Äänestysraportti

Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laiksi rakentamislain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Äänestyksen tiedot

Kokous:	Kaupunginhallitus 26.2.2024
Aiheen nimi:	§ 12
Äänestyksen nimi:	JAA=pohjaesitys Ei=§ 43 a täydennys
Äänestyksen aihe:	
Äänestys alkaa:	26.2.2024 15.37.25
Äänestys päättynyt:	26.2.2024 15.38.22

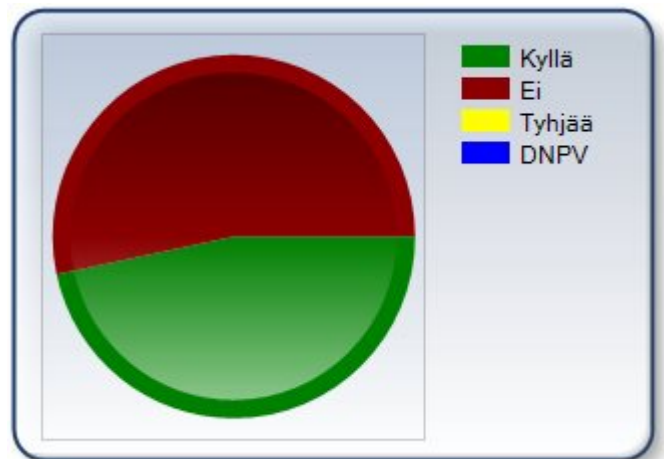
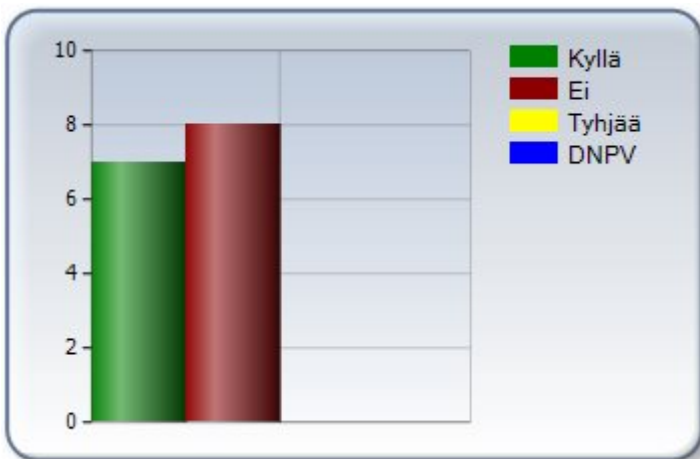
Äänestyksen kokonaistulokset

Osallistujat:

Paikalla 15

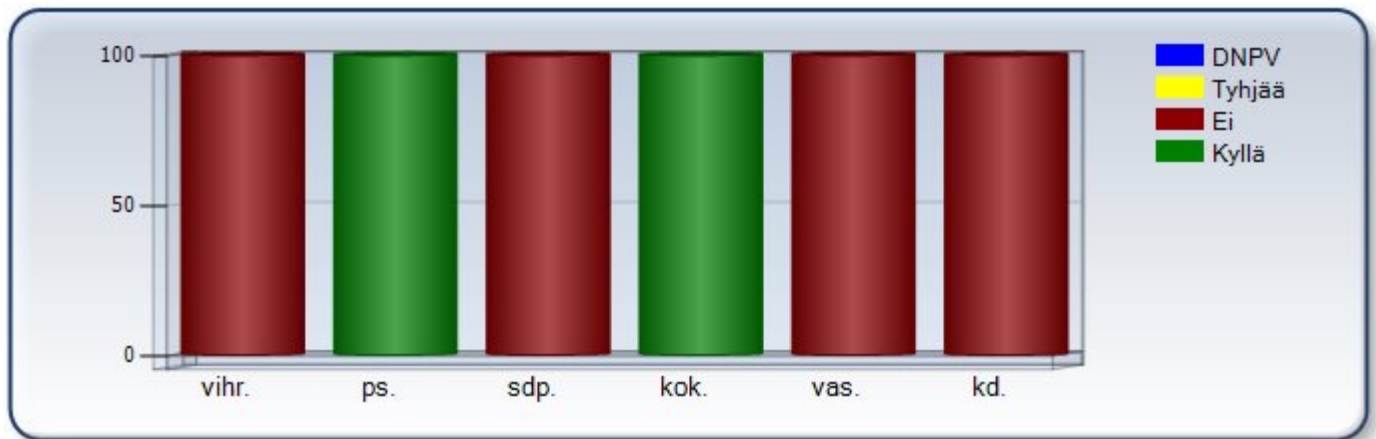
Äänet:

Jaa	7	46,6%
Ei	8	53,4%
Tyhjää	0	0%
DNPV	0	0%

Äänestysraportti

Puolueiden äänestystulokset

kd.

Jaa	0
Ei	1
Tyhjää	0
DNPV	0

kok.

Jaa	4
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

ps.

Jaa	3
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

sdp.

Jaa	0
Ei	4
Tyhjää	0
DNPV	0

vas.

Jaa	0
Ei	1
Tyhjää	0
DNPV	0

Äänestysraportti

vihr.

Jaa	0
Ei	2
Tyhjää	0
DNPV	0

Äänestysraportti

Henkilökohtaiset äänestystulokset

Jaa	
Kasonen	kok.
Lundell	ps.
Niikko	ps.
Orpana	kok.
Raja-Aho	kok.
Rokkanen	kok.
Suoniemi	ps.
Ei	
Abdi	sdp.
Karinen	vas.
Kaukola	sdp.
Rämö	vihr.
Räsänen	sdp.
Tammi	sdp.
Tuomela	kd.
Valtanen	vihr.

Äänestysraportti

Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laiksi rakentamislain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Äänestyksen tiedot

Kokous:	Kaupunginhallitus 26.2.2024
Aiheen nimi:	§ 12
Äänestyksen nimi:	JAA=pohjaesitys Ei=§ 56 täydennys
Äänestyksen aihe:	
Äänestys alkaa:	26.2.2024 15.39.01
Äänestys päättynyt:	26.2.2024 15.39.34

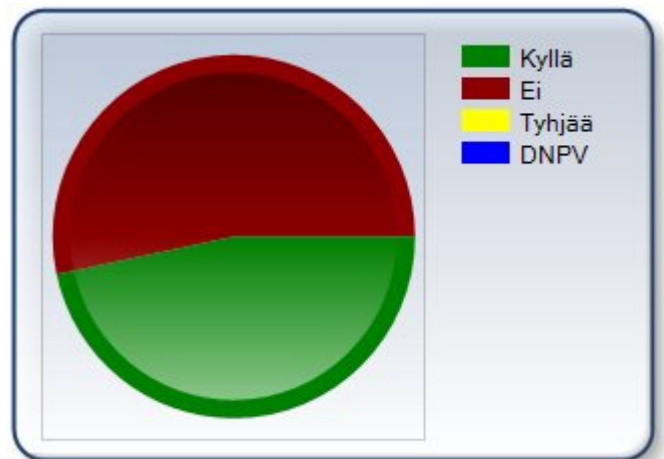
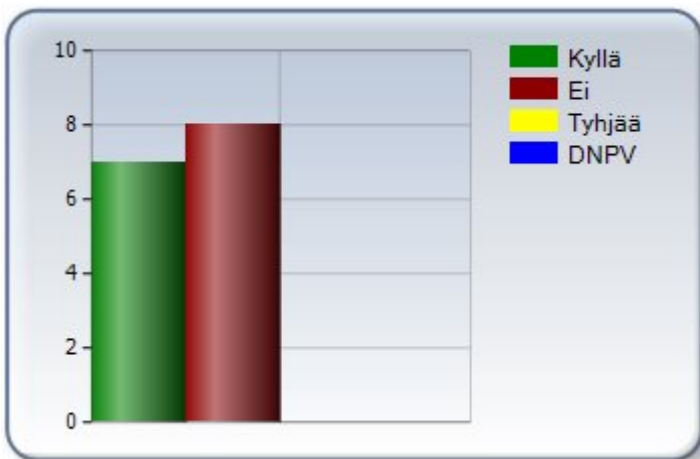
Äänestyksen kokonaistulokset

Osallistujat:

Paikalla 15

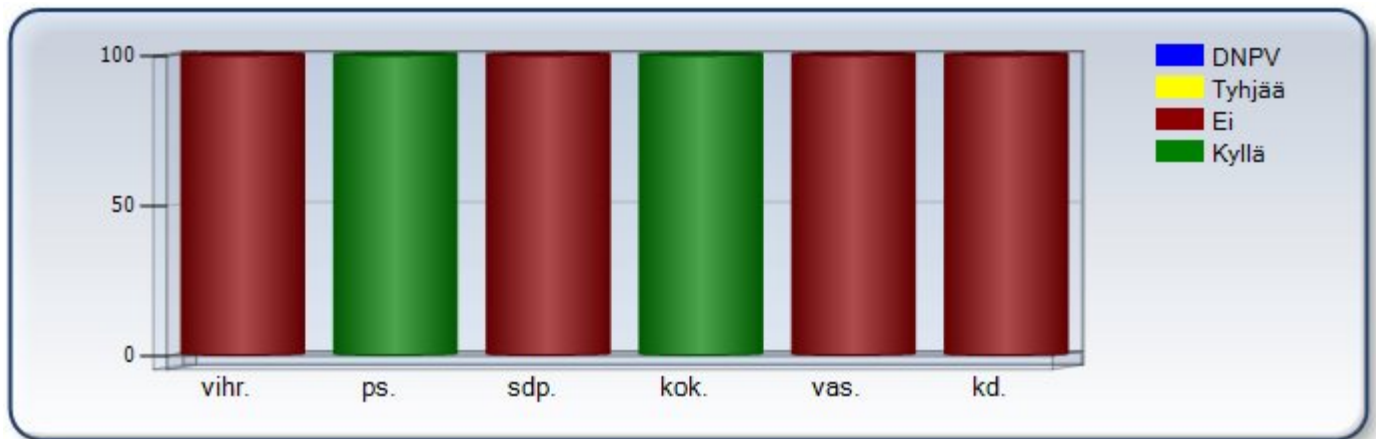
Äänet:

Jaa	7	46,6%
Ei	8	53,4%
Tyhjää	0	0%
DNPV	0	0%

Äänestysraportti

Puolueiden äänestystulokset

kd.

Jaa	0
Ei	1
Tyhjää	0
DNPV	0

kok.

Jaa	4
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

ps.

Jaa	3
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

sdp.

Jaa	0
Ei	4
Tyhjää	0
DNPV	0

vas.

Jaa	0
Ei	1
Tyhjää	0
DNPV	0

Äänestysraportti

vihr.

Jaa	0
Ei	2
Tyhjää	0
DNPV	0

Äänestysraportti

Henkilökohtaiset äänestystulokset

Jaa	
Kasonen	kok.
Lundell	ps.
Niikko	ps.
Orpana	kok.
Raja-Aho	kok.
Rokkanen	kok.
Suoniemi	ps.
Ei	
Abdi	sdp.
Karinen	vas.
Kaukola	sdp.
Rämö	vihr.
Räsänen	sdp.
Tammi	sdp.
Tuomela	kd.
Valtanen	vihr.

13 § Asemakaavan muutos 002501 ja tonttijako, 62. Jokiniemi / Satomäenkuja

VD/10372/10.02.04.00/2021

TeA/SP/AHA/NIS/JT

Satomäenkujan varteen kaavoitetaan asuinpientalojen kortteli kahden purettavan omakotitalon paikalle. Molempien tonttien rakennusoikeus kasvaa nykyisestä 200 kerrosneliömetristä 600 kerrosneliömetriin eli yhteensä 1 200 k-m²:iin. Tonteille saa rakentaa rivitaloja, kytkettyjä ja erillisiä pientaloja enintään viisi ja isommalla tontilla kuusi asuntoa tonttia kohti. Suurin sallittu kerrosluku on II.

Asemakaavamuutos koskee korttelia 62210 ja katualuetta, kaupunginosassa 62 Jokiniemi. Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa korttelia 62210 ja katualuetta.

Tonttijako koskee korttelia 62210.

Alue sijaitsee Jokiniemen kaupunginosassa Satomäen itäpuolella. Se rajoittuu pohjoisessa Satomäentiehen, lännessä Satomäenpuistoon ja idässä ja etelässä Satomäenranta nimiseen puistoalueeseen. Kaavoitettavat kiinteistöt sijaitsevat osoitteessa Satomäentie 22 ja Satomäenkuja 4.

Hakija

Kaavamuutosta ovat hakeneet alueen maanomistajat.

Maanomistus

Katualueita lukuun ottamatta kiinteistöt ovat yksityisessä omistuksessa.

Valmistelu

Kaupungin asiantuntijoiden lisäksi kaavan valmisteluun on osallistunut maanomistajia edustava arkkitehti.

Kaava on tehty kaupungin työnä.

Yleiskaava

Alue on kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa kortteli on asuinaluetta (A), joka varataan monipuoliseen asumiseen. Olemassa olevan pientaloalueen uudis- ja täydennysrakentamisessa tulee vaalia alueen ympäristön arvokkaita ominaispiirteitä sekä rakentamisen tapoja.

Suunnittelualue sijaitsee pohjavesialueella, joka on erityisen merkittävä vedenhankinnan ja veden käyttökelpoisuuden säilyttämisen kannalta.

Alue sijoittuu myös Keravanjokilaakson arvokkaaseen kulttuuriympäristöön, jonka arvojen säilyminen tulee varmistaa. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on vaalittava kulttuuriympäristön ominaispiirteitä.

Asemakaavamuutos

Kahdelle tontille saa rakentaa erillisiä tai kytkettyjä rivi- tai paritaloja. Molempien tonttien rakennusoikeus on 600 kerrosneliömetriä, jossa kummassakin on lisäystä nykyiseen verrattuna 400 kerrosneliömetriä. Eteläiselle tontille saa rakentaa enintään viisi ja pohjoisemmalle ja isommalle tontille kuusi kaksikerroksista asuntoa. Asunnot tulee tehdä ainakin osittain kaksikerroksisina. Näin estetään se, etteivät yksikerroksiset rakennukset haukkaa liikaa tontin piha-alueista.

Rakennusten tulee sopia mittakaavaltaan, materiaaleiltaan ja väriykseltään kulttuurimaiseman reunalle, mikä on kaavamääräyksiin varmistettu. Autopaikkoja varataan 1,5/asunto.

Alueella edellytetään 1,0:n vihertehokkuutta, mikä tulee todentaa rakennuslupaa varten laadittavissa hulevesi- ja pihasuunnitelmissa. Alue on osoitettu tärkeäksi pohjavesialueeksi.

Ratkaisu tiivistää kaupunkia sisään päin ja mahdollistaa uusien pientaloasuntojen rakentaminen Jokiniemen kerrostalovaltaisen asuinalueen ja Keravanjokilaakson maisema-alueen reunavyöhykkeelle olemassa olevan infran ja kaupungin palveluiden ulottuville. Rakennusten ja pihojen sopeutumiseen arvokkaaseen maisema-alueeseen on kaavamääräyksissä kiinnitetty erityisesti huomiota.

Osallistuminen ja vuorovaikutus

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 28.3.2023.

Kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä/ Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä saatiin viisi. Vantaan kaupunginmuseo ilmoitti, että rakennusten tulee mitoituksiltaan, materiaaleiltaan ja väriyksiltään sopeutua kulttuurimaisemaan. Alueella sijaitsee kolme muinaismuistolaita (295/1963) suojattua kiinteää muinaisjäännöstä. Kaavoituksen aikana tulee järjestää viranomaisneuvottelu Museoviraston kanssa.

Viranomaisneuvottelu

Kaavahankkeesta järjestettiin 16.3.2023 muinaismuistolain (295/1963) 13§ viranomaisneuvottelu, jossa todettiin, että molempien tonttien osalta tulee varmistua muinaismuistoalueen rajauksesta riittävien koekaivauksien eli koekuoppien tai koeojan kautta. Kaivaustulosten perusteella määritetään jatkotoimenpiteet.

Maastotutkimusten perusteella todettiin, että alueella ei ole kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita suojeltavaksi katsottavia arkeologisia jäännöksiä.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset

Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9, päivitetty KV 10.10.2022 § 7). Kaava tuottaa uutta asuntokerrosalaa (800 k-m², n. 11 asuntoa) ja pientalojen rakennuspaikkoja (2–3 kpl).

Sopimus

Asemakaavamuutokseen ei liity maankäyttösopimusta.

Muutostalustannukset maksaa hakija eli kummankin kiinteistön omistajat ja

kaupunkiympäristölautakunnalle tullaan esittämään vahvistettavaksi maksuluokka 2 (5 000 €), lisättyinä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1 100 €), yhteensä 6 100 €.

Kaupunkiympäristölautakunta 14.11.2023 § 11

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään

- a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 14.11.2023 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002501 sekä tonttijakoehdotus 62 Jokiniemi / Satomäenkuja,
- b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot,

- c) vahvistaa maksuluokka 2 ja todetaan, että hakija eli kummankin kiinteistön omistajat maksavat muutostustannukset (5 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1 100 €), yhteensä 6 100 €.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Nähtävilläolo

Asemakaavamuutosehdotus ja tonttijakoehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 29.11.2023-4.1.2024. Tänä aikana ei jätetty yhtään muistutusta.

Kaavalausunnot

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 14.11.2023 oikeuttaa asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin ja saatiin yksi kappale. Lausunto on otettu huomioon lausuntovastineessa, mutta sen perusteella ei tehty tarkistuksia.

Kaavaselostuksen tarkistukset

Asemakaavamuutoksen selostusta on päivitetty.

Kaupunkiympäristölautakunta 13.2.2024 § 8

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) annetaan liitteen mukainen vastine lausuntoon,
- b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 14.11.2023 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002501 sekä tonttijakoehdotus, 62 Jokiniemi / Satomäenkuja

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 26.2.2024 § 13

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään, että

- a) annetaan liitteen mukainen vastine lausuntoon,
- b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 14.11.2023 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002501 sekä tonttijakoehdotus, 62 Jokiniemi / Satomäenkuja.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Asemakaavamuutosehdotus 14.11.2023
- Asemakaavamuutoksen selostus 14.11.2023, tarkistettu 13.2.2024
- Lausunto ja vastine 13.2.2024

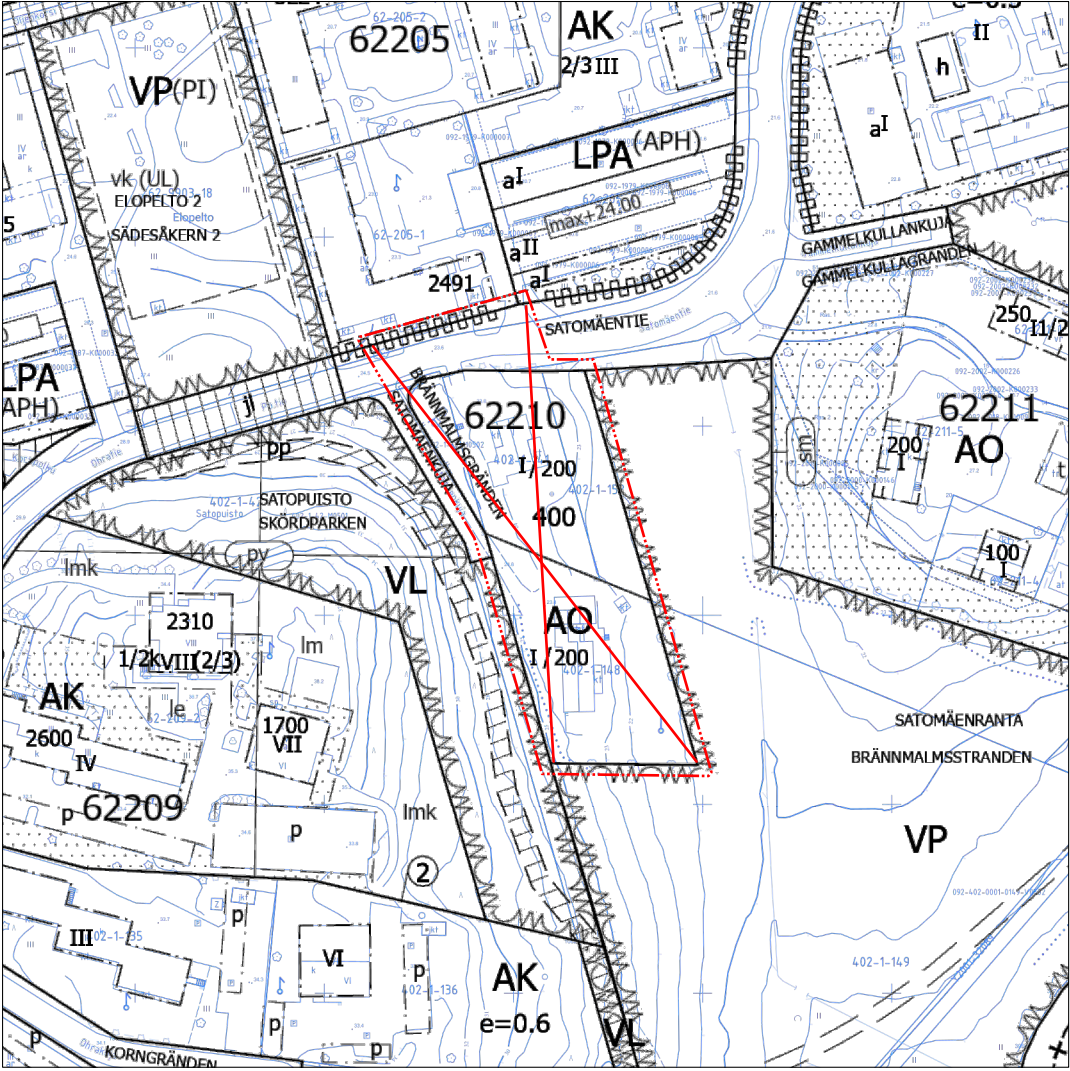
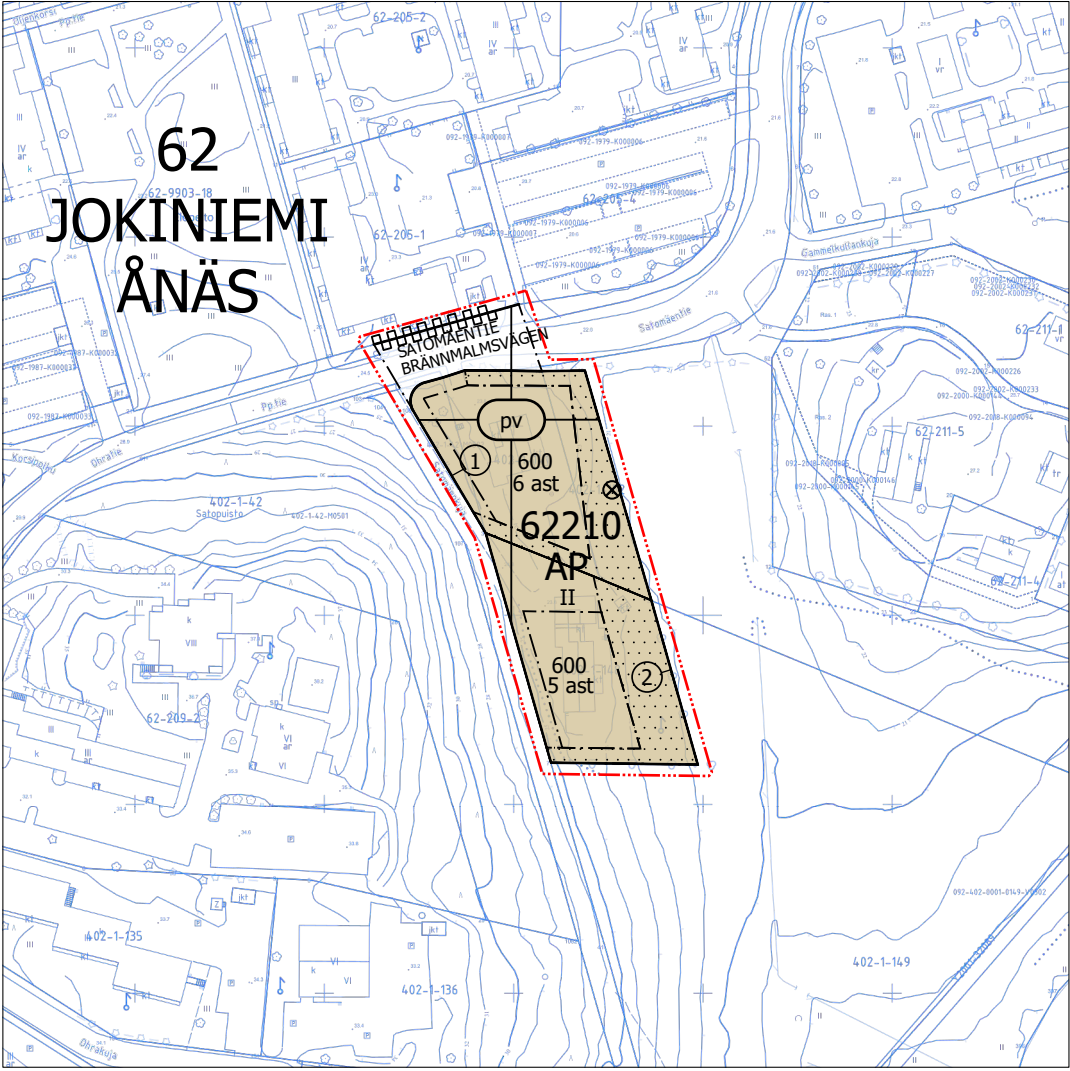
Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

aluearkkitehti va. Annakaisa Haanpää, p. 043 826 8456,
arkkitehti Seppo Niva, p. 050 3029298
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Kaava-alueen numero Planområdets nummer 002501	Päiväys Datum 14.11.2023
Vantaan kaupunki Satomäenkuja	Vanda stad Brännmalmsgränden
Kaupunginosa 62, JOKINIEMI	Stadsdel 62, ÅNÄS
Asemakaavan muutos Kortteli 62210 sekä katualue.	Ändring av detaljplanen Kvarteret 62210 samt gatuområde.
Tonttijako Kortteli 62210.	Tomtindelning Kvarteret 62210.
1:2000	1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.	Linje 3 m utanför planområdets gräns.
AP	Kvartersområde för småhus.
Asuinpientalojen korttelialue. Teknisen tilan, asuntokohtaiset varastot ja kiinteistön yhteisen pyörävaraston saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi. Enintään 5 m² asuntokohtaisen varaston voi rakennusalan estämättä sijoittaa sisäänkäynnin yhteyteen.	Ett tekniskt utrymme, bostadsvisa förråd och ett gemensamt cykelförråd för fastigheten får byggas utöver byggrätten. Högst 5 m² bostadsvisa förråd kan oberoende av byggnadsytan placeras i anslutning till entrén.
Rakennusten tulee mittakaavan, materiaalien, värityksen osalta sopeutua kulttuurimaisemaan.	Byggena skall i fråga om portion, materialer och färgsättning anpassas till kulturlandskap..
Asuntojen tulee olla ainakin osittain kaksikerroksisia.	Bostäderna ska vara åtminstone delvis i två våningar.
Rakennusten runkosyvyys saa olla enintään 11 m.	Byggnadernas stomdjup kan högst vara 11 meter.
Rakennusten on oltava kantavilta rakenteiltaan ja julkisivultaan pääosin puuta.	Byggnaderna ska till sina bärande konstruktioner samt till fasaderna huvudsakligen bestå av trä.
Rakennusten kattojen tulee olla harja- tai pulpettikattoja.	Byggnaderna skall vara försedda med sadel- eller pulpettak.
Kattokaltevuuden tulee olla likimäärin 1:2 - 1:3. Talousrakennuksissa ja täydentävissä rakennusosissa kattokulma voi olla loivempi.	Taklutningen skall vara ungefär 1:2 - 1:3. I ekonomibyggnader och kompletterande byggnadsdelar kan takvinkeln vara flackare.
Rakennuksissa tulee olla avoräystäät.	Byggnaderna bör förses med öppen takfot.
Julkisivujen tulee olla värimaailmaltaan murettua.	Fasaderna ska ha en bruten färgskala.

Rakennusten katoille saa sijoittaa aurinkopaneeleja ja kasvikattoja.	På byggnadernas tak får placeras solpaneler och växttak.
Korttelin vihertehokkuuden tulee olla vähintään 1,0. Vihertehokkuuden toteutuminen on rakennusluvan yhteydessä osoitettava pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.	Kvarterets gröneffektivitet ska vara minst 1,0. Gröneffektivitetens förverkligande ska påvisas i samband med bygglovet genom en plan över gården och en gröneffektivitetskalkyl.
Puhtaat hulevedet tulee mahdollisuuksien mukaan imeyttää maaperään.	Rent dagvatten ska i mån av möjlighet infiltreras i marken.
Rakennuslupaa varten on laadittava hulevesisuunnitelma.	För byggnadslov ska utarbetas en dagvattenplan.
Alueellinen stabiileetti Keravanjoen suuntaan tulee selvittää ennen rakentamista.	Områdesstabiliteten mot Kervo å ska utredas före byggandet.
Autopaikat: 1,5 ap/asunto.	Bilplatser: 1,5 bp/bostad.
Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.
Osa-alueen raja.	Gräns för delområde.
Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.	Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.
Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.
62	Stadsdelsnummer.
JOKI	Stadsdelens namn.
62210	Kvartersnummer.
SATOMÄENTIE	Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.
600	Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.
II	Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.
5 ast	Byggnadsyta.
Istutettava alueen osa.	Beteckningen anger hur många bostäder som får byggas på tomten.
Alueella tulee säilyttää ja kehittää puustoa kerroksellisenä reunavyöhykkeenä.	Del av område som skall planteras.
Katu.	I området ska trädbeståndet bevaras och utvecklas som en kantzon som bildar skikt.
Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää	Gata.
Suojeltava puu. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.	Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden
Tärkeä pohjavesialue.	Träd som ska skyddas. Trädet och dess rotsystem får ej skadas.
TONTTIIJAKO Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinöin ole toisin osoitettu.	Viktigt grundvattensområde.
	TOMTINDELNING För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via plan-teckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö Stadsstruktur och miljö Asemakaavoitus Detaljanerung	Mittaus- ja geopalvelut Mätning och geoteknik Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset. Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den. Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000. Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.
Marjaana Yläjääski, Aluearkkitehti, 31.10.2023 16.16	Kimmo Juntila, Kaupungingeodeetti, 15.2.2024 10.00
Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __. __. 20__	Godkänd av stadsfullmäktige __. __. 20__

002501 SATOMÄENKUJA

JOKINIEMI

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 14.11.2023 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002501. Selostusta on tarkistettu 13.2.2024. Kaavoitus on tullut vireille 28.3.2023.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

kortteli 62210 ja katualuetta kaupunginosassa 62 Jokiniemi. (kumoutuvan asemakaavan kortteli 62210 ja katualuetta, kaupunginosassa 62 Jokiniemi).

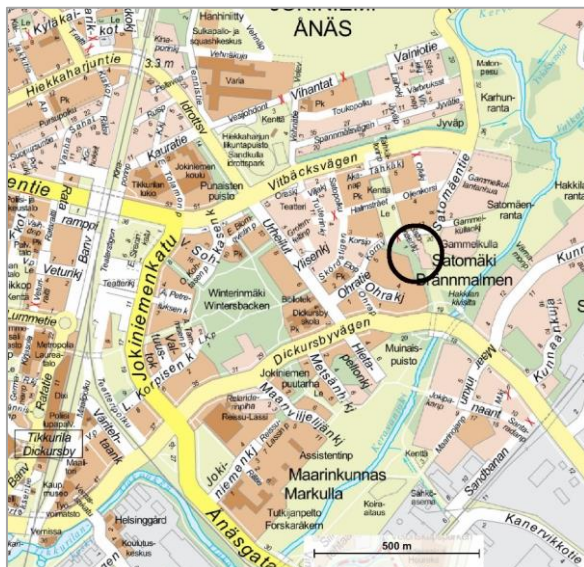
Tonttijako:

kortteli 62210 kaupunginosassa 62 Jokiniemi.

Satomäenkujan varteen kaavoitetaan asuinpientalojen kortteli kahden purettavan omakotitalon paikalle. Molempien tonttien rakennusoikeus kasvaa nykyisestä 200 kerrosneliömetristä 600 kerrosneliömetriin eli yhteensä 1 200 k-m²:iin. Tonteille saa rakentaa rivitaloja, kytkettyjä ja erillisiä pientaloja enintään viisi ja isommalla tontilla kuusi asuntoa tonttia kohti. Suurin sallittu kerrosluku on II.

Kaavan laatija: arkkitehti Seppo Niva; etunimi.sukunimi@vantaa.fi, puh. 050 3029 298

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Kaavamuutosalue sijaitsee Jokiniemen kaupunginosassa Satomäen itäpuolella. Se rajoittuu pohjoisessa Satomäentiehen, lännessä Satomäenpuistoon ja idässä ja etelässä Satomäenranta nimiseen puistoalueeseen. Kaavoitettavat kiinteistöt sijaitsevat osoitteessa Satomäentie 22 ja Satomäenkuja 4.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Satomäenkuja 4:ää koskeva maanomistajan jättämä kaavoitushakemus on kirjattu saapuneeksi 13.10.2021.
- Satomäentie 22 liittyi kaavamuutoshakemukseen 28.2.2023.
- Kaavoitus tuli vireille 28.3.2023 ja sai numeron 002501.
- Mielipiteet pyydettiin 3.5.2023 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 5 kappaletta.
- Kaavahankkeesta järjestettiin 16.3.2023 muinaismuistolain (295/1963) 13§ viranomaisneuvottelu.
- 8.5.2023 tehtyjen maastotutkimusten perusteella todettiin, että alueella ei ole kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita suojeltavaksi katsottavia arkeologisia jäännöksiä.
- Kaupunkiympäristölautakunta 14.11.2023 asetti asemakaavaehdotuksen nähtäville.
- Nähtävilläolon aikana 29.11.2023–4.1.2024 ei jätetty yhtään muistutusta.
- Lausuntoja pyydettiin ja saatiin yksi kappale.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä.....	4
2. Lähtökohdat	4
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista.....	4
2.2 Suunnittelutilanne	8
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet.....	10
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo	10
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö	10
3.3. Asemakaavan tavoitteet.....	11
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot	12
4. Asemakaavan kuvaus	13
4.1 Kaavan rakenne	13
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen	14
4.3 Aluevaraukset.....	14
4.4 Kaavan vaikutukset.....	14
4.5 Ympäristön häiriötekijät	16
5. Asemakaavan toteutus	16
6. Kaavatyöhön osallistuneet.....	16
7. Asemakaavan seurantalomake	17
8. Asemakaavakartta ja –määräykset.....	18
9. Muu suunnitteluaineisto.....	21

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

Satomäenkuja arkeologinen tarkkuusinventointi kaavamuutosalueella muinaisjäännösalueiden Satomäki, Sandåker ja Haxböle reunamilla 2023. Mikroliitti Oy.

1. TIIVISTELMÄ

Kahdelle tontille saa rakentaa erillisiä tai kytkettyjä rivi- tai paritaloja. Molempien tonttien rakennusoikeus on 600 kerrosneliömetriä, jossa kummassakin on lisäystä nykyiseen verrattuna 400 kerrosneliömetriä. Eteläiselle tontille saa rakentaa enintään viisi ja pohjoisemmalle ja isommalle tontille kuusi kaksikerroksista asuntoa. Asunnot tulee tehdä ainakin osittain kaksikerroksisina. Näin estetään se, etteivät yksikerroksiset rakennukset haukkaa liikaa tontin pihalueista.

Rakennusten tulee sopia mittakaavaltaan, materiaaleiltaan ja väritykseltään kulttuurimaiseman reunalle, mikä on kaavamääräyksen varmistettu. Autopaikkoja varataan 1,5/asunto.

Alueella edellytetään 1,0:n vihertehokkuutta, mikä tulee todentaa rakennuslupaa varten laadittavissa hulevesi- ja pihasuunnitelmissa. Alue on osoitettu tärkeäksi pohjavesialueeksi.

Ratkaisu tiivistää kaupunkia sisään päin ja mahdollistaa uusien pientaloasuntojen rakentamisen Jokiniemen kerrostalovaltaisen asuinalueen ja Keravanjokilaakson maisema-alueen reunavyöhykkeelle olemassa olevan infran ja kaupungin palveluiden ulottuville. Rakennusten ja pihojen sopeutumiseen arvokkaaseen maisema-alueeseen on kaavamääräyksissä kiinnitetty erityisesti huomiota.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Jokiniemen kaupunginosa sijaitsee pääradan itäpuolella ja rajautuu länsireunastaan Tikkurilan ja Hiekkaharjun kaupunginosiin. Junaradan lisäksi Jokiniemeä rajaavat etelän ja idän suunnassa Keravanjoki sekä koillisen suunnassa Rekolanoja. Tikkurilan ja Hiekkaharjun asemat palvelevat Jokiniemen aluetta, ja lentoasema on noin viiden kilometrin päässä.

2.1.2 Luonnon ympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Satomäki sijoittuu Keravanjoen savilaakson ja siitä kohoavan Hiekkaharjun selänteeseen väliin. Se on selväpiirteinen jokilaaksosta kohoava mäki, jonka kallioisen mäen laella kasvaa mäntyjä,

alempana rinteillä kuusta. Kaava-alue on mäen itäpuolella alarinteessä, vastapäätä Gammelkullan kohoumaa. Itä- ja eteläpuolella avautuu Keravanjoen alava savilaakso.

Alue on kuulunut Suuren rantatien vaikutuspiiriin.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutosalueella on kaksi väljästi tonteilleen sijoittunutta omakotitaloa, joten valtaosa pinta-alasta on vettä läpäisevää istutettua aluetta. Alue kuuluu Valkealähteen pohjavesialueeseen, joka on vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue.

Maaperä

Maaperä: Maalajikartan mukaan Satomäen kallioista huippua reunustaa moreeni, joka alempana vaihtuu siltiksi ja saveksi. Kaava-alueen maaperä on silttiä, itäreunastaan savea. Satomäenkujan puoli on noin +25 mpy, mutta maasto laskee kohti itää +21 metriin.

Rakennettavuus maaperän suhteen: Kitkamaan sekä ohuen saven ja siltin alueilla perustamistapa voi olla maanvarainen tai massanvaihdolla maanvarainen. Paksuilla siltti- ja savialueilla rakennusten suositeltu perustamistapa on paalutus. Kunnallistekniset rakenteet ja liikennöityvät alueet voidaan alustavan arvion mukaan perustaa maanvaraisesti. Alueella tulee tehdä täydentävä rakennuspaikkakohtainen pohjatutkimus. Perustamisratkaisujen tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Jokiniemessä asui vuoden 2022 lopussa 6 317 henkilöä. Alueen väkiluku on noussut tasaisesti, ja vuodesta 2010 nousu on ollut noin 1 000 henkilöä. Jokiniemen asukkaista lapsia ja nuoria on yhteensä 16 % (koko Vantaa 18 %) ja 65-vuotiaita tai vanhempia 9 % (koko Vantaa 15 %). Tikkurilan suuralueella asui vuoden 2020 lopussa noin 46 200 henkilöä. Määrän ennustetaan kasvavan eniten Tikkurilan kaupunginosassa, mutta myös Jokiniemi tiivistyy ja väestömäärä jatkaa kasvuaan.

Jokiniemessä asuntokuntien keskipakko on 1,79 henkilöä, ja yksin asuu 49 % väestöstä. (koko Vantaalla keskipakko 2,03 ja yksin asuvia 42 %). Tikkurilan suuralueella työttömyys on hieman vähäisempää kuin Vantaalla keskimäärin.

Kaava-alueella on kaksi omakotitaloa.

Palvelut ja työpaikat

Tikkurila on toiseksi merkittävin työpaikka-alue Vantaalla heti Aviapoliksen jälkeen. Tikkurilassa oli vuonna 2018 noin 6 700 työpaikkaa. Jakauma on monipuolinen ja palvelupainotteinen: mm. julkinen hallinto sekä sosiaali- ja terveysala ovat suuria toimialoja. Jokiniemessä on toiminnoiltaan sekoittunutta kaupunkirakennetta etenkin Tikkurilan kupeessa pääradan varrella. Vuonna 2018 Jokiniemen työpaikkamäärä oli noin 2 500.

Yhdyskuntarakenne

Suunnittelualueen ympäristö on ajallisesti kerrostunutta asuntoaluetta. Lähikortteleihin sijoittuu suomenkielinen päiväkotiki ja ruotsinkielinen päiväkotiki ja koulu. Monipuoliset palvelut löytyvät reilun kilometrin etäisyydeltä Tikkurilan aseman tuntumasta. Toiminnoiltaan sekoittunut kaupunkikeskusta on laajenemassa myös pääradan itäpuolelle Jokiniemeen.

Kaupunkikuva

Jokiniemen kaupunkikuvalle tyypillinen piirre on monipuolisuus. Tikkurilan keskustan tuntumaan on rakentunut toimistoja ja tiiviitä asuinkortteleita 1990-luvulta alkaen. Maamerkinä toimii asemakeskus Dixi, joka samalla muodostaa Tikkurilaa ja Jokiniemeä yhdistävän reitin. Kauempana pääradasta sijaitseva Jokiniemen osa on asuntovaltainen, väljä ja vehreä.

Katuverkko ei ole suorakulmainen, vaan seurailee maaston muotoja. Viheralueita on runsaasti, samoin rakennusperintökohteita eri aikakausilta.

Kaava-alue sijoittuu reunavyöhykkeelle, jossa tiivis kerrostalovaltainen Jokiniemi muuttuu vehreäksi pientaloalueeksi ja alempana jokilaaksossa yleiskaavan arvokkaaksi avoimeksi maisema-alueeksi.

Kaava-alue idästä Gammelkullan suunnasta katsottuna. Suuri vaahtera tontin rajalla on mahdollista säilyttää uudesta rakentamisesta huolimatta.

Rakennettu kulttuuriympäristö, muinaisjäännökset

Jokiniemen asutushistoria on pitkä. Kaavamuutosalueella sijaitsee kolme muinaismuistolaita (295/1963) suojattua kiinteää muinaisjäännöstä, kivikautiset asuinpaikat Satomäki ja Sandåker sekä historiallinen tielinjaus Haxböle (Hakkila), Haxböle-Suuri Rantatie.

Kivikautiset asuinpaikat ovat osa yhtä Suomen laajimmin tunnettua kivikautista muinaisjäännöskokonaisuutta, johon kuuluu Satomäen ja Sandåkerin lisäksi Stenkullan, Maarinkunnaan ja Tikkurilan maatalouden tutkimuskeskuksen asuinpaikat. Sandåker on ehdokkaana valtakunnallisesti merkittäväksi muinaisjäännökseksi (VARK). Tärkein osa alueesta sijoittuu Hakkilan kivisillan molemmin puolin.

Historiallinen tielinjaus puolestaan on keskiaikaisperäisten Haxbölen ja Hanabölen välillä kulkeneen tien käytöstä jäänyt osa.

Kaavahankkeesta järjestettiin 16.3.2023 muinaismuistolain (295/1963) 13§ viranomaisneuvottelu, jossa todettiin, että molempien tonttien osalta tulee varmistua muinaismuistoalueen rajauksesta riittävien koekaivauksien eli koekuoppien tai koeojan kautta. Kaivaustulosten perusteella määritetään jatkotoimenpiteet.

Mikroliitti Oy tutki muinaisjäännösalueiden kohdat maastossa kaivamalla lapiolla noin 40 x 40 laajuisia koekuoppia kohdille, joille se oli istutusten ja maajohtojen säilyttämisen kannalta mahdollista. Koekuoppia saatiin kaivettua tutkitulle alueelle tarpeeksi kattavasti, sen toteamiseksi, ettei kohdalla ollut merkkejä kiinteistä muinaisjäännöksistä. Tutkimusalueen ulkopuolella, itä- ja eteläreunalla, oli peltoa, joka oli tutkimuksen aikaan sängellä, ja pintahavaintomahdollisuudet olivat siinä kohtuulliset. Pellon pinta tutkimusalueen rajan tuntumasta katsottiin läpi, eikä sillä näkynyt löytöjä tai muita muinaisjäännöksiin viittaavia merkkejä.

Maastotutkimusten perusteella todettiin, että alueella ei ole kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita suojeltavaksi katsottavia arkeologisia jäännöksiä.¹

Alue sijoittuu lisäksi Keravanjokilaakson arvokkaaseen kulttuuriympäristöön, jonka arvojen säilyminen tulee varmistaa.

Virkistys

Keravanjoen rantojen viheralueet muodostavat vetovoimaisen ja monipuolisen viheraluekonaisuuden. Kävelyetäisyydellä suunnittelualueesta sijaitsevat myös Winterinmäen metsäin puistoalue ja Hiekkaharjun liikuntapuisto.

Liikenne

Ajoyhteys suunnittelualueelle on Satomäentietä pitkin Valkoisenlähteentien suunnasta. Ajoyhteys Satomäentietä länteen on katkaistu. Lähin kokoojakatu on Valkoisenlähteentientie.

Urheilutiellä ja Tikkurilantiellä kulkee pääpyöräreitti. Urheilutien ja Tikkurilantien bussipysäkeiltä on yhteydet mm. Tikkurilan asemalle, lentokentälle, Hakaniemeen ja Hakunilan kautta Rautatientorille.

Etäisyys Tikkurilan asemalle on noin 1,2 kilometriä.

Vesihuolto

Vedenjakelu

Kaavoitettava alue sijoittuu HSY:n vesihuollon toiminta-alueelle.

Alueen vesijohtoverkko kuuluu Tikkurilan painepiiriin. Käyttövesi saadaan Pitkälän vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotuspumppaamon ja Tikkurilan painepiiriin kautta. Hiekkaharjussa sijaitsevan vesitornin tilavuus on 8000 m³.

Vesijohtoverkon alin painetaso kaava-alueella on noin + 75 ja ylin on noin + 83. Painetasot on ilmoitettu N2000- järjestelmässä metreinä merenpinnasta (mvp). Tarkat painetasot annetaan HSY:n liitoskohtalausunnossa.

Jätevesiviemäröinti

Alueen jätevedet johdetaan jätevesiviemärissä Satomäentietä Keravanjoen varren runkoviemäriin ja sieltä Suutarilan jätevesipumppaamolle. Lopulta jätevedet päätyvät Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesiviemäröinti / hulevesijärjestelmä

Kaava-alue kuuluu HSY:n huleveden viemäröintialueeseen ja alueen kuivatus perustuu osin hulevesiviemäröintiin ja osin tontilla imeytymiseen. Hulevedet johtuvat hulevesiviemäriverkossa Satomäentietä Keravanjokeen.

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkko ulottuu alueelle. Johto kulkee Satopuiston ja Elopellon viheralueilla.

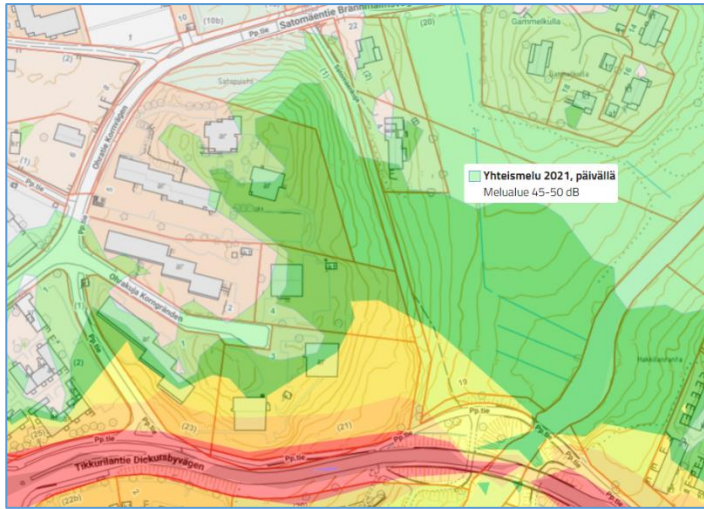
Sähköverkko

Vantaan Energialle kuuluvia pienjännitemaakaapeleita on Satomäenkujan katualueella.

¹ Satomäenkuja arkeologinen tarkkuusinventointi kaavamuutosalueella muinaisjäännösalueiden Satomäki, Sandäker ja Haxböle reunamilla 2023. Mikroliitti Oy.

Ympäristöhäiriöt

Koko Vantaan alueella on voimassa meluntorjuntatarve lentomelua ja muuta liikennemelua vastaan. Kaava-alueella mitoittavana melulähteenä on lentomelu, jonka torjuntaa ohjaa Vantaan rakennusjärjestys. Tieliikenteen melu tai pölyhiukkaset eivät aiheuta ongelmia.

Tie- ja rautatiemelun yhteismelu 2021, päivällä (7-22).

2.1.4 Maanomistus Kaavoitettava alue on katuja lukuun ottamatta yksityisessä omistuksessa.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

Maakuntakaava

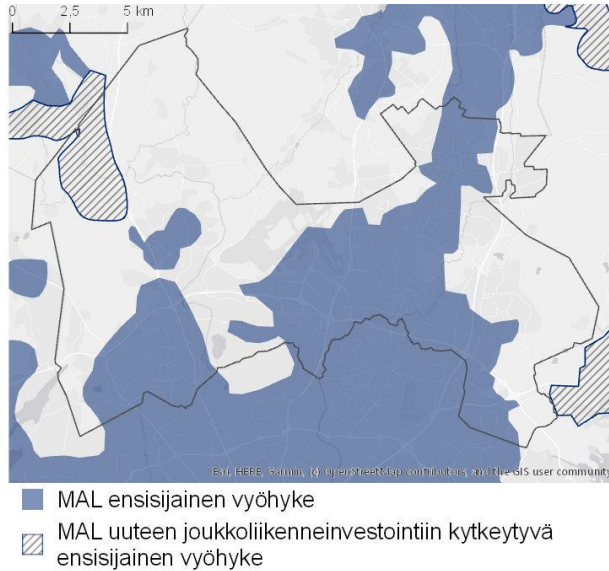
Ote maakuntakaavayhdistelmästä.

Uusimaa-kaava 2050 on saanut lainvoiman 13.3.2023, josta Vantaan alueella on voimassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaava.

Voimassa olevassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa asemakaava-alue on taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä ja sijoittuu pääkaupunkiseudun ydinvyöhykkeen (ruuturasteri) rajalle sekä pohjavesialueelle (sininen pisteatkoviiva). Alueen itäpuolella virtaavan Keravanjoen varteen on merkitty viheryhteystarve.

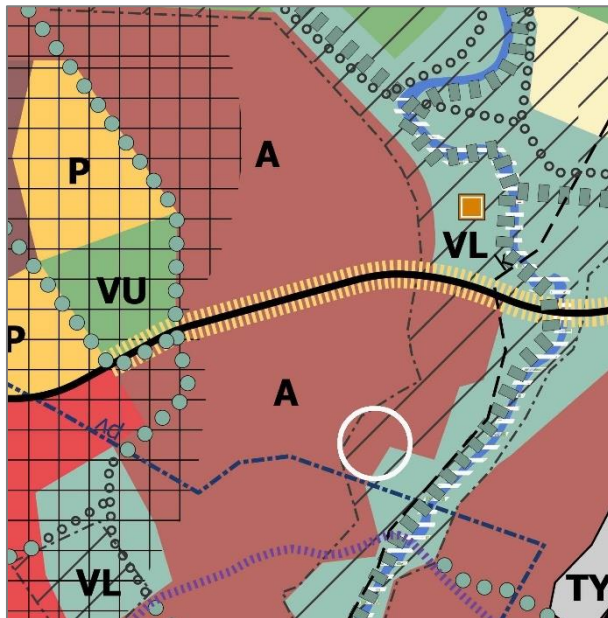
MAL 2019 -suunnitelma

MAL 2019 on suunnitelma Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseksi vuosille 2019–2050. Suunnitelma valmistellaan neljän vuoden välein yhteistyössä seudun 14 kunnan ja HSL:n toimesta. Suunnitelmassa määritellään ja priorisoidaan seudullisesti merkittävän maankäytön ja erityisesti asuntorakentamisen sijoittumista sekä linjataan kasvua tukevat liikennejärjestelmän kehittämistoimet. Tavoitteena on kuvata seudun yhteinen tahtotila, jonka pohjalta yhdessä toimitaan tavoitetilan saavuttamiseksi. Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua.

Suunnitelman päämittarien tavoitetasoissa vuodelle 2030 on määritelty, että liikenteen kasvihuonekaasupäästöt vähenevät 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä (määrävyöhyke tavoitetaso), asunto-tuotannosta vähintään 90 % kohdistuu ensisijaisesti kehitettävälle maankäytön vyöhykkeille (oheinen kartta) ja väestöstä vähintään 85 % sijoittuu kestävän liikkumisen vyöhykkeille. MAL 2019 suunnitelma on hyväksytty Vantaan osalta HSL:n hallituksessa 26.3.2019 (liikenteen osuus) ja kaupunginvaltuustossa 20.5.2019

Yleiskaava

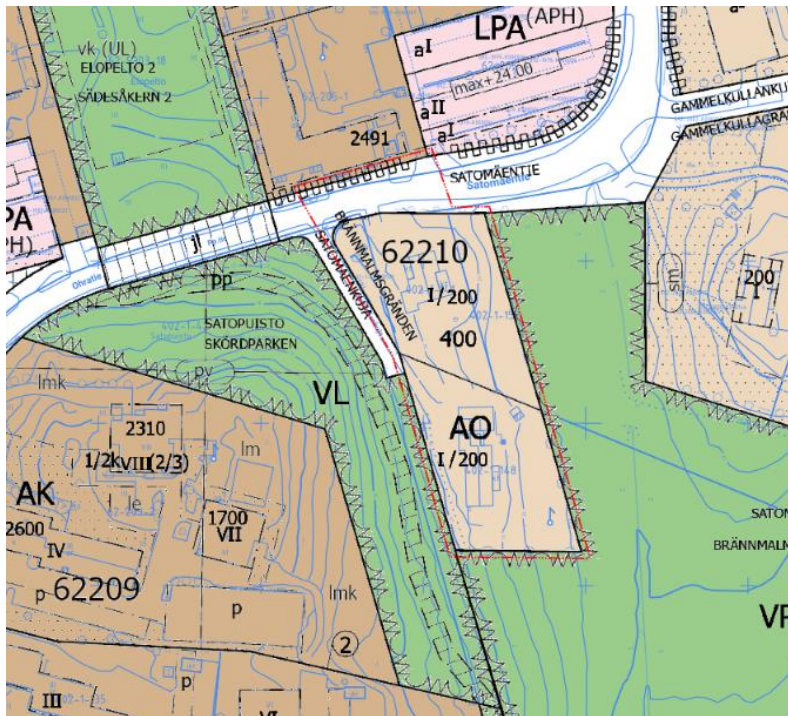
Yleiskaavassa kortteli on asuinaluetta (A), joka varataan monipuoliseen asumiseen. Olemassa olevan pientaloalueen uudis- ja täydennysrakentamisessa tulee vaalia alueen ympäristön arvokkaita ominaispiirteitä sekä rakentamisen tapoja.

Suunnittelualue sijaitsee pohjavesialueella, joka on erityisen merkittävä vedenhankinnan ja veden käyttökelpoisuuden säilyttämisen kannalta.

Alue sijoittuu myös Keravanjokilaakson arvokkaaseen kulttuuriympäristöön, jonka arvojen säilyminen tulee varmistaa. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on vaalittava kulttuuriympäristön ominaispiirteitä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yleiskaavan 25.1.2021. Kaavahanke on voimassa olevan yleiskaavan mukainen.

Asemakaava

Korttelissa on voimassa asemakaavan muutos nro 000103 (Kv 20.11.1978).

Siinä alue on merkitty erillispientalojen korttelialueeksi, AO. Molempien kiinteistöjen rakennusoikeus on 200 kerrosneliömetriä ja suurin sallittu kerrosluku on I.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VI-REILLETULO

Satomäenkuja 4:ää koskeva maanomistajan jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 13.10.2021. Satomäentie 22 liittyi kaavamuutoshakemukseen 28.2.2023. Kaavamuutos sai työohjelmassa numeron 002501 ja kaavoitus tuli vireille 28.3.2023.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: kaupunkiympäristön toimiala (kiinteistöt ja tilat, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, kadut ja puistot), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: HSL, Museovirasto, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj ja HSL.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä/ Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

Mielipiteet pyydettiin 3.5.2023 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 5 kappaletta. Caruna Oy, Fingrid Oy ja HSL ilmoittivat, ettei heillä ole lausuttavaa. Vantaan Energia pyytää huomioimaan maakaapelien sijainnin. Vantaan kaupunginmuseo ilmaisee, että rakennusten tulee mitoituksiltaan, materiaaleiltaan ja värityksiltään sopeutua kulttuurimaisemaan. Alueella sijaitsee kolme muinaismuistolailla (295/1963) suojattua kiinteää muinaisjäännöstä. Kaavoituksen aikana tulee järjestää viranomaisneuvottelu Museoviraston kanssa, jossa todetaan, että muinaisjäännös on mahdollista poistaa riittävien tutkimusten jälkeen.

Viranomaisyhteistyö

Kaavahankkeesta järjestettiin 16.3.2023 muinaismuistolain (295/1963) 13§ viranomaisneuvottelu asemakaavoituksen, kaupunginmuseon, Museoviraston ja maanomistajien kesken. Neuvottelun päätöksenä oli, että molempien tonttien osalta tulee varmistua muinaismuistoalueen rajauksesta riittävien koekaivauksien eli koekuoppien tai koeojan kautta. Maastotutkimusten perusteella todettiin, että alueella ei ole kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita suojeltavaksi katsottavia arkeologisia jäännöksiä.

Nähtävilläolo ja lausuntojen pyytäminen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 14.11.2023 asettaa kaavaehdotuksen nähtäville ja oikeuttaa asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot. Nähtävillä oloaikana 29.11.2023–4.1.2024 ei saatu yhtään muistutusta.

Lausuntoja pyydettiin ja saatiin Uudenmaan ELY-keskukselta. Lausunto ei aiheuttanut muutoksia kaavakarttaan tai selostukseen. Lausunto on otettu huomioon vastineessa.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2022 – 2025 strategia (Kv 31.1.2022):

Innovaatioiden Vantaa -strategian mukaan rohkea, rento ja viihtyisä Vantaa on kestävyiden edelläkävijä. Kasvatamme Vantaan vetovoimaa asuinpaikkana ja rakennamme hyvää kaupunkia yhdessä asukkaiden ja kaikkien Vantaan toimijoiden kanssa.

Haluamme säilyttää luontomme monimuotoisuuden. Vantaan tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 18.6.2018 päivitetty KV 10.10.2022 § 7[SA1])

- Asuntotuotantoa varten asemakaavavarantoa lisätään niin, että se vastaa viiden vuoden rakentamisen tarvetta.
- Kaavoituksen tavoitteena on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestäväan rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 28.2.2022)

Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2021 – 2025 strategiaa. Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:

- Hiilineutraalius ja resurssiviisaus ovat maankäytön suunnittelun ja toteutuksen lähtökohina.

- Kaupunki integroi ilmastonmuutoksen sopeutumistoimet suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon.
- Viherrakenne on terveyttä tukevaa ja hyvinvointia luova. Säilytetään ja parannetaan viheralueiden saatavuutta.
- Edistetään vähähiilistä rakentamista.
- Hiilinielujen ja hiilivarastojen vahvistaminen.
- Kasvatetaan hiilikädenjälkeä ja edistetään hiilnegatiivisuutta.

3.3.2 Muut tavoitteet

Vihertehokkuus

Asemakaavassa määrätään alueelle maankäytön mukainen vihertehokkuustaso. Vihertehokkuudella tarkoitetaan alueen painotetun viherpinta-alan suhdetta alueen kokonaispinta-alaan. Vihertehokkuusmenetelmän avulla muun muassa edistetään vehreän, viihtyisän ympäristön rakentamista ja hulevesien hallintaa sekä turvataan ekosysteemipalveluita ja luonnon monimuotoisuutta. Samalla toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja hillinnän mukaisia suunnitteluperiaatteita.

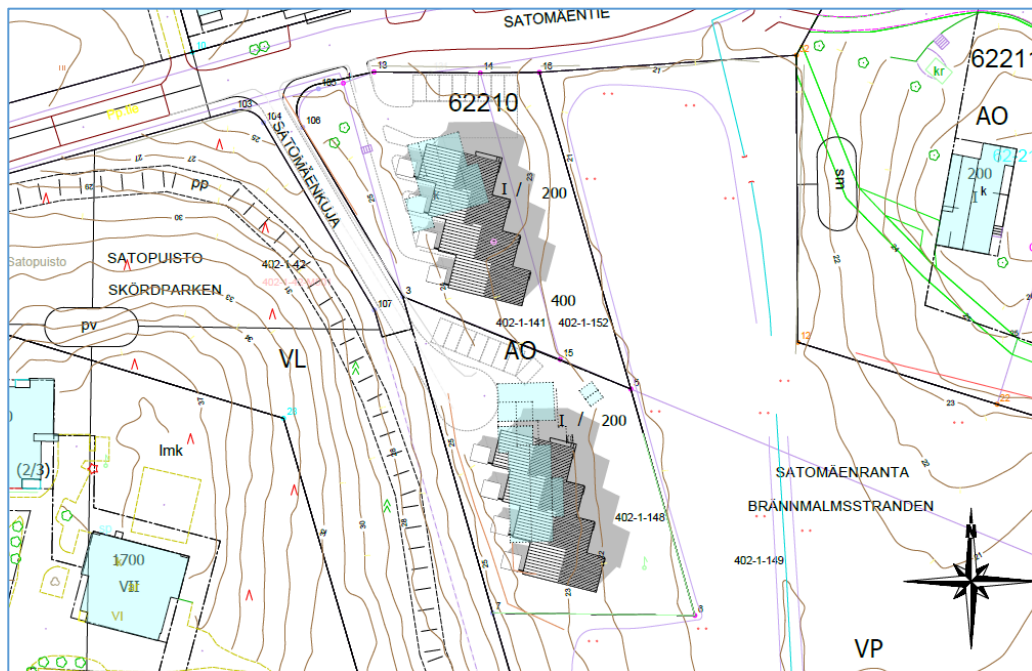
Vantaan kulttuuriympäristölinjaukset

Vantaan kaupungin johtoryhmä hyväksyi 10.2.2020 Vantaan kulttuuriympäristölinjaukset, joiden mukaan vantaalaisten kulttuuriympäristöt ovat rakkaita ja rikkaita. Ne ovat hyvin hoidettuja ja monikerroksisia. Kulttuuriympäristön arvojen välittymisestä tulevaisuuteen huolehditaan asemakaavoissa mm. Seuraavasti:

- varmistetaan kaavojen merkinnöillä ja määräyksillä, että merkittävät kulttuuriympäristökokonaisuudet säilyvät
- selvitetään kulttuuriympäristön arvot ja ominaispiirteet, ja pyritään säilyttämään ne

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Asemapiirros, jossa on esitetty uudet neljän rivitaloasunnon rakennukset suhteessa nykyisiin omakotitaloihin.

Maanomistajien esittämässä vaihtoehdossa nykyiset omakotitalot on korvattu kahdella neljän asunnon rivitalolla. Toinen maanomistajista toivoi mahdollisuutta useamman asunnon rakentamiseen, joten kaavassa mahdollistetaan viisi asuntoa eteläisemmälle ja kuusi asuntoa

isommalle (pohjoisemmalle) tontille. Rakennukset on esitetty loivan rinteen suuntaisina massoina siten, että niiden terassit ja parvekkeet avautuvat kaakkoon kohti Satomäenrannan puoleen. Pysäköinti on molemmissa sijoitettu maantasoon mahdollisimman lähelle katua, jolloin ajoreittien tarve jää mahdollisimman pieneksi.

Vaihtoehtoisesti rakennukset voidaan toteuttaa myös kytkettyinä erillistaloina tai neljänä paritalona, mihin kaava antaa mahdollisuuden. Pohjoisemman tontin omistajan toiveena oli mahdollistaa kaksi paritaloa, joiden terassit suuntautuisivat kohti etelää eli ne sijoittuisivat kohtisuoraan suhteessa esitettyihin rivitaloihin. Kaava antaa siihen mahdollisuuden.

Pohjoisemman tontin omistaja toivoi mahdollisuutta rakentaa tontilleen kuusi asuntoa. Hän perusteli kantaansa sillä, että pienemmät asunnot menevät helpommin kaupaksi ja lisäksi tontin pinta-ala on noin 200 m² toista tonttia suurempi, joten useamman asunnon autopaikat saadaan silti järjestettyä.

Kaaviossa pohjoisen tontin järjestelyistä on esitetty kahden kolmen asunnon rivitalon sijoittaminen tontille. Kuva on maanomistajan toimittama ja siitä voi päätellä, että rakennukset voidaan sijoittaa lähemmäs Satomäenkuja, eikä autopaikkojenkaan sijoittamisesta tule ongelmia, kunhan ne sijoitetaan järkevämmiin, kuin ne nyt on kuvassa näytetty. Vihertehokkuuden 1,0:n tavoitetaso tulee kuitenkin saavuttaa ja kaavan rakentamisalueen rajoja, istutettavaa alueen osaa koskevaa kaavamerkintää ja autopaikkojen määrän osoittavaa kaavamerkintää noudattaa.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Erillispientaloille osoitettu korttelialue muutetaan pientalojen korttelialueeksi, joka koostuu kahdesta tontista. Molempien tonttien rakennusoikeudeksi tulee 600 kerrosneliömetriä. Rakentaa saa enintään kahteen kerrokseen. Eteläisemmälle tontilla saa rakentaa enintään viisi ja pohjoisemmalle isommalle tontille kuusi asuntoa.

4.1.1 Mitoitus

Asuinpienalojen korttelialue, AP 0,42 hehtaarin alue. Rakennusoikeus on kahdella tontilla yhteensä 1 200 k-m². Tehokkuusluku e=0,28.

- autopaikkoja: 1,5 ap/asunto

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kaavan mukaiset uudet asuinrakennukset noudattavat mittakaavaa, joka soveltuu yleiskaavan arvokkaaseen maisema-alueeseen. Rakennusten arkkitehtuurista on annettu laatua ja julkisivumateriaaleja koskevia määräyksiä.

4.3 ALUEVARAUKSET

4.3.1 Korttelialueet

AP, asuinpienalojen korttelialue

Kahdelle tontille saa rakentaa erillisiä tai kytkettyjä rivi- tai paritaloja. Molempien tonttien rakennusoikeus on 600 kerrosneliömetriä. Eteläisemmälle tontilla saa rakentaa enintään viisi ja pohjoisemmalle isommalle tontille enintään kuusi asuntoa. Asunnot tulee tehdä ainakin osittain kaksikerroksisina. Yhdessä rakennusalueen rajauksen kanssa estetään, etteivät yksikerroksiset rakennukset haukkaa liikaa tontin piha-alueista.

Rakennusten tulee sopia mittakaavaltaan, materiaaleiltaan ja väritykseltään kulttuurimaiseman reunalle. Rakennusten runkosyvyys on rajoitettu 11 metriin. Pääasiallisena runko- ja julkisivumateriaalina on puu. Julkisivujen tulee olla värimaailmaltaan murrettua. Kattojen tulee olla harja- tai lapekattoja avoräystäin. Kattomateriaalina on tumma kolmiorimoitettu huopa tai konesaumattu pelti.

Tonttien olemassa olevasta kasvillisuudesta on merkitty säilytettäväksi suuri vaahtera, joka sijoittuu avoimen maisematilan reunaan. Tontit tulee aidata enintään metrin korkuisin pensasaidoin. Istutettavalla alueen osalla olevaa puustoa tulee säilyttää ja kehittää kerroksellisen reunavyöhykkeenä. Alueella edellytetään 1,0:n vihertehokkuutta, mikä tulee todentaa rakennuslupaa varten laadittavissa hulevesi- ja pihasuunnitelmissa.

Alue on osoitettu tärkeäksi pohjavesialueeksi, mikä tulee ottaa huomioon pihasuunnitelmissa. Kaavamääräyksiin ei tästä aiheutuvia toimenpiteitä ole erikseen kirjattu, sillä ne on määrätty Vantaan rakennusjärjestyksessä.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu joukkoliikenneyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Yhdyskuntarakenne

Alue sijoittuu Jokiniemen rakennetun alueen reunalle. Länsi- ja pohjoispuolella on kerrostalovaltaista rakennetta, idässä pientaloja ja Keravanjoen varren avoin kulttuurimaisema. Kymmenen uutta pientaloasuntoa lisää alueen asukaslukua noin 30 hengellä.

Kaupunkikuva

Ympäristö on vihreää ja Satomäen puolella metsäistä, joten kortteli ei ole näkyvällä paikalla kaupunkikuvallisesti. Sen sijaan se avautuu kohti Keravanjoen varren avointa kulttuurimaisema ja tästä näkökulmasta rakentamisen mittakaavaan, materiaaleihin ja värikyseen sekä pihojen rajautumiseen onkin kiinnitetty kaavamääräyksissä huomiota.

Asuminen

Kaava-alueelle tulee enintään 11 rivitalo- tai paritaloasuntoa, joiden keskipinta-ala on 105 k-m².

Palvelut ja työpaikat, taloudelliset vaikutukset

Kaavaratkaisulla on positiivisia taloudellisia vaikutuksia, kun kaupunki saa uusia veronmaksajia ja alueen yritykset uusia palvelujen käyttäjiä. Kaavamuutos on pieni, joten vaikutukset jäävät vähäisiksi.

Sosiaalinen ympäristö

Uudet pientaloasunnot houkuttelevalla sijainnilla todennäköisesti monipuolistavat jokiniemen sosiaalista jakaumaa. Tavoitteena on ehjä sosiaalinen aluekokonaisuus. Hanke on VAT:n mukainen.

Virkistys

Asemakaavan muutos lisää asukkaita kehittyvien Keravanjokivarren ulkoilureittien äärellä. Hanke ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita.

Liikenne

Kaavamuutoksella ei ole merkittävää vaikutusta alueen liikennemääriin. Yhteydet Tikkurilan keskustaan ja Satomäentien ja Jokiniemenkadun kautta Tuusulanväylälle ja Kehä III:lle ovat sujuvat ja liikenneverkon kapasiteetti kestää tehokkaan rakentamisen ja asukasluvun lisäyksen.

Vesihuolto

Kaavamuutosalue tukeutuu olemassa olevaan vesihuoltoverkostoon, joten kaavamuutoksesta ei aiheudu suunnittelu- tai rakennuskustannuksia yleiselle vesihuollolle.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uudisrakentaminen sijoittuu jo rakennetulle alueelle, eikä sillä ole vaikutusta alueen luontoarvoihin. Hanke hyödyntää pitkälti olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa. Korttelialueiden vihertehokkuudella edistetään luontoarvojen, ekosysteemipalveluiden ja hulevesien hallinnan toteutumista. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Vettä läpäisemättömän pinnan määrä kasvaa kaavan toteuttamisen myötä. Odotettavissa on, että tiiviisti rakennetut tontit tulevat olemaan suurelta osin vettä läpäisemätöntä pintaa, mikä korostaa hulevesien hallinnan tärkeyttä.

Hulevesien hallinnan tavoitteena on, että alueelta poistuvan virtaamahuipun suuruus ei kasva rakentamisen myötä. Hulevesimäärän kasvun vaikutuksia pyritään minimoimaan viivytämällä syntyviä hulevesiä tontilla ennen niiden johtamista yleiseen hulevesiviemäriin.

Kaava-alueen hulevesien muodostumista pyritään ehkäisemään vettä läpäisevillä pintamateriaaleilla, ohjaamalla hulevettä kasvillisuuden käyttöön ja soveltamalla hulevesien luonnonmukaisen hallinnan periaatteita, jos vain tontille saadaan näitä sovitettua. Huleveden käsittely on suunniteltava tontti- tai korttelikohtaisesti. Hulevesien hallintarakenteet mitoitetaan vihertehokkuuslaskurin avulla sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha ja kesto 10 minuuttia.

Hulevesisuunnitelman laatimisessa tulee ottaa huomioon Vantaan kaupungin hulevesien hallinnan toimintamalli. Suunnitelma hyväksytetään rakennusluvan hakemisen yhteydessä.

Alue sijoittuu tärkeälle pohjavesialueelle. **Vantaan rakennusjärjestyksessä** edellytetään, että pohjavesialueilla on imeytettävä puhtaita hulevesiä. Rakentaminen on suunniteltava ja tehtävä siten, että sen haitalliset vaikutukset pohjaveden laatuun, korkeusasemaan tai muodostumiseen minimoidaan. Tärkeillä pohjavesialueilla rakennusluvan hakemusasikirjoihin liitetään asiantuntijan laatima pohjaveden hallintasuunnitelma ja siihen liittyvä pohjaveden tarkailuohjelma.

Rakennustyöhön ryhtyvän on huolehdittava suunnitelman ja ohjelman asianmukaisesta toteuttamisesta ja rakennustyön valvonnasta. Rakentamisessa on muutoinkin kiinnitettävä erityistä huomiota pohjaveden pilaantumisen estämiseen.

Maata kaivettaessa pohjaveden ylimmän pinnan ja maanpinnan välille on jätettävä riittävä suojakerros. Täyttöjä tehtäessä täyttömaa-ainesten on oltava laadultaan täyttöön soveltuvia kiviperäisiä maa-aineksia. Jätevesiviemärijärjestelmän tiiviystä on varmistuttava koestamalla se ennen käyttöönottoa. Tärkeillä pohjavesialueilla ei saa käyttää pohjavettä lämpöpumppujen energialähteenä.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Rakentamisen vaikutukset ilmastonmuutokseen ovat vähäiset. Rakentaminen lisää aina kasvi-huonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen kautta. Toisaalta nyt rakennettava keskustakortteli tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Se tukeutuu ja tukee laadukkaita joukkoliikennepalveluja ja raideliikennettä.

Vihertehokkuuden avulla hillitään ilmastonmuutosta ja edistetään siihen sopeutumista vähentämällä tulvariskejä, luomalla hiilinieluja ja lieventämällä lämpösaarekeilmiötä.

Kaavamääräyksissä vaaditaan puurakentamista ja sallitaan aurinkopaneelit sekä kasvikatot.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tieliikenteen melu on käsitelty kohdassa 5.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Rakentaminen voi käynnistyä kaavan tultua voimaan.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Kaupungin asiantuntijat ovat valmistelleet kaavan.

Vantaan kaupunki:

Kaupunkisuunnittelu:	Marjaana Yläjääski	aluearkkitehti
	Annakaisa Haanpää	aluearkkitehti
	Seppo Niva	arkkitehti
	Anna-Liisa Vanhala	kaavoitusteknikko
Kuntatekniikan keskus :	Harri Keinänen	vesihuollon suunnittelu
	Samuli Haveri	liikenneinsinööri

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkirakenne ja ympäristö / Asemakaavoitus

Vantaalla, 13. päivänä helmikuuta 2024

Seppo Niva
arkkitehti

Annakaisa Haanpää
aluearkkitehti

7. ASEMAKAAVAN SEURANTALOMAKE

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

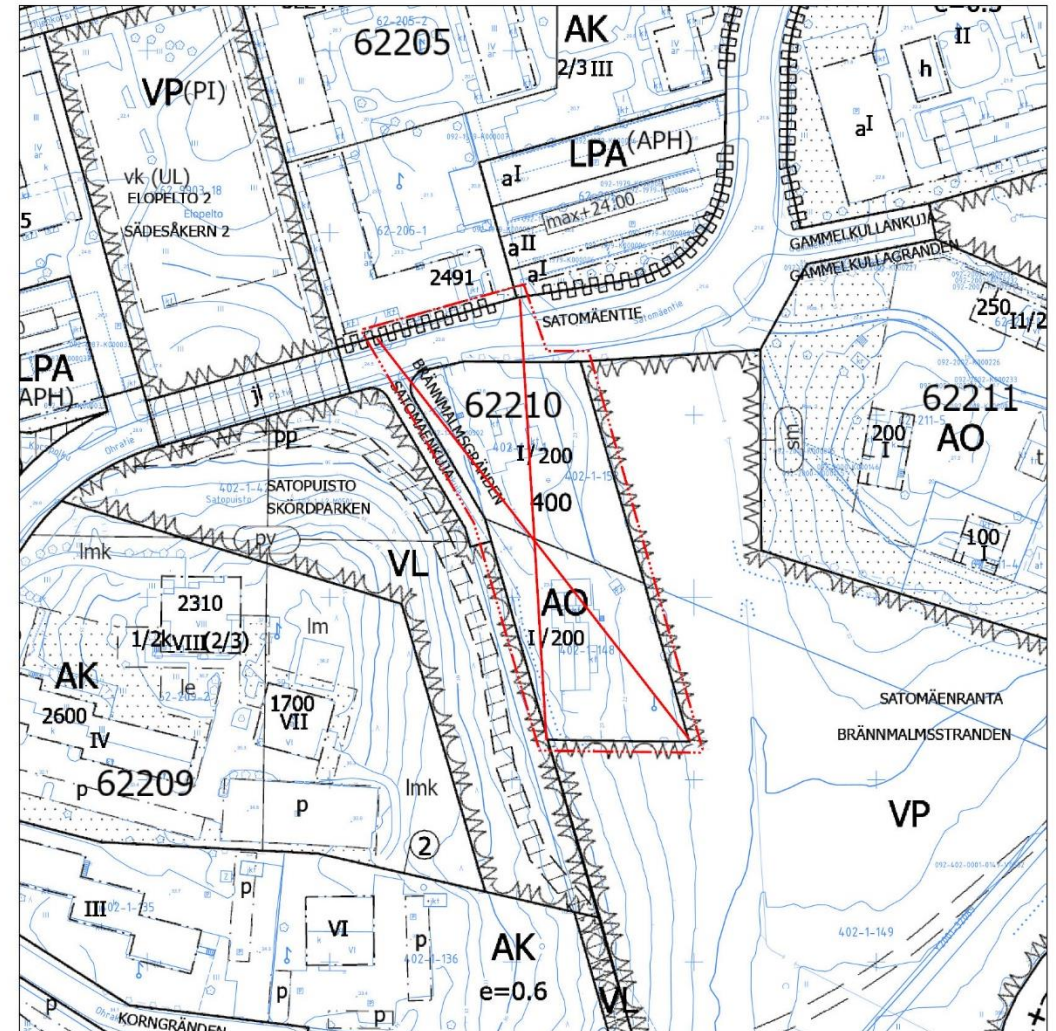
Kunta	092 Vantaa	Täyttämispvm	22.09.2023
Kaavan nimi	002501 Satomäenkuja		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	28.03.2023
Hyväksymispykälä		Kunnan kaavatunnus	
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,4809	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	0,4809

Ranta-asemakaava	Rantaviivan pituus [km]	
Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	0,4809	100,0	1600	0,33	0,0000	800
A yhteensä	0,4243	88,2	1600	0,38	-0,0012	800
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,0566	11,8	0		0,0012	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Alamerkinnot

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	0,4809	100,0	1600	0,33	0,0000	800
A yhteensä	0,4243	88,2	1600	0,38	-0,0012	800
AP	0,4243	100,0	1200	0,28	0,4243	1200
AO	0,0000		400		-0,4255	-400
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,0566	11,8	0		0,0012	0
Kadut	0,0566	100,0	0		0,0012	0

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

002501

Paivays
Datum

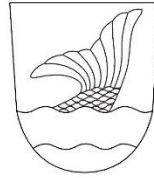
14.11.2023

Vantaan kaupunki
Satomäenkuja

Kaupunginosa 62, JOKINIEMI

Asemakaavan muutos
Kortteli 62210 sekä katualue.

Tonttijako
Kortteli 62210.

Vanda stad
Brännmalmsgränden

Stadsdel 62, ÅNÄS

Ändring av detaljplanen
Kvarteret 62210 samt gatuområde.

Tomtindelning
Kvarteret 62210.

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

AP

Asuinpientalojen korttelialue.

Teknisen tilan, asuntokohtaiset varastot ja kiinteistön yhteisen pyörävaraston saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi. Enintään 5 m² asuntokohtaisen varaston voi rakennusalan estämättä sijoittaa sisäänkäynnin yhteyteen.

Rakennusten tulee mittakaavan, materiaalien, väriyksen osalta sopeutua kulttuurimaisemaan.

Asuntojen tulee olla ainakin osittain kaksikerroksisia.

Rakennusten runkosyvyys saa olla enintään 11 m.

Rakennusten on oltava kantavilta rakenteiltaan ja julkisivuiltaan pääosin puuta.

Rakennusten kattojen tulee olla harja- tai pulpettikattoja.

Kattokaltevuuden tulee olla likimäärin 1:2 - 1:3. Talousrakennuksissa ja täydentävissä rakennusosissa kattokulma voi olla loivempi.

Rakennuksissa tulee olla avoräystäät.

Julkisivujen tulee olla värimaailmaltaan murettua.

Rakennusten katoille saa sijoittaa aurinkopaneeleja ja kasvikatkoja.

Korttelin vihertehokkuuden tulee olla vähintään 1,0. Vihertehokkuuden toteutuminen on rakennusluvan yhteydessä osoitettava pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.

Puhtaat hulevedet tulee mahdollisuuksien mukaan imeyttää maaperään.

Rakennuslupaa varten on laadittava hulevesisuunnitelma.

Alueellinen stabiilitetti Keravanjoen suuntaan tulee selvittää ennen rakentamista.

Autopaikat:
1,5 ap/asunto.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Osa-alueen raja.

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för småhus.

Ett tekniskt utrymme, bostadsvisa förråd och ett gemensamt cykelförråd för fastigheten får byggas utöver byggrätten. Högst 5 m² bostadsvisa förråd kan oberoende av byggnadsytan placeras i anslutning till entrén.

Byggna skall i fråga om portion, materialer och färgsättning anpassas till kulturlandskap..

Bostäderna ska vara åtminstone delvis i två våningar.

Byggnadernas stomdjup kan högst vara 11 meter.

Byggnaderna ska till sina bärande konstruktioner samt till fasaderna huvudsakligen bestå av trä.

Byggnaderna skall vara försedda med sadel- eller pulpettak.

Taklutningen skall vara ungefär 1:2 - 1:3. I ekonomibyggnader och kompletterande byggnadsdelar kan takvinkeln vara flackare.

Byggnaderna bör förses med öppen takfot.

Fasaderna ska ha en bruten färgskala.

På byggnadernas tak får placeras solpaneler och växttak.

Kvarterets gröneffektivitet ska vara minst 1,0. Gröneffektivitetens förverkligande ska påvisas i samband med bygglovet genom en plan över gården och en gröneffektivitetskalkyl.

Rent dagvatten ska i mån av möjlighet infiltreras i marken.

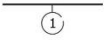
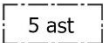
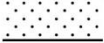
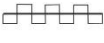
För byggnadslov ska utarbetas en dagvattenplan.

Områdesstabiliteten mot Kervo å ska utredas före byggandet.

Bilplatser:
1,5 bp/bostad.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Gräns för delområde.

	Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.	Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.
62	Kaupunginosan numero.	Stadsdelsnummer.
JOKI	Kaupunginosan nimi.	Stadsdelens namn.
62210	Korttelin numero.	Kvartersnummer.
SATOMÄENTIE	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.	Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.
600	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.	Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.
II	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.	Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.
	Rakennusala.	Byggnadsyta.
	Merkintä osoittaa, kuinka monta asuntoa tontille saa rakentaa.	Beteckningen anger hur många bostäder som får byggas på tomten.
	Istutettava alueen osa. Alueella tulee säilyttää ja kehittää puustoa kerroksellisenä reunavyöhykkeenä.	Del av område som skall planteras. I området ska trädbeståndet bevaras och utvecklas som en kantzon som bildar skikt.
	Katu.	Gata.
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää	Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden
	Suojeltava puu. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.	Träd som ska skyddas. Trädet och dess rotsystem får ej skadas.
	Tärkeä pohjavesialue.	Viktigt grundvattensområde.
TONTTIJAKO Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.		TOMTINDELNING För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö
Asemakaavoitus
Detaljplanering

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.
Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

{Allekirjoitus aluearkkitehti}

{Allekirjoitus kaupungingeodeetti}

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

9. MUU SUUNNITTELUAINESTO

Alustavat pihasuunnitelmat ja ratkaisu hulevesien käsittelyyn, Eeva Eitsi, yleiskaavoitus.

Vihertehokkuus (saavutettu taso)				Elementti- tyyppi	Elementti- tunnus	Elementin määritelmä	Yksikkö	Pinta-ala tai lukumäärä	Painotus (Vihker- roin)	Painotettu pinta-ala, m²	Valuma- kerroin C
1,91				Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	1	Säilytettävä hyväkuntoinen isokokoinen lehti- tai havupuu (täysikasvuena > 9m tai iätuus 40 m² / halkaisija 7,5m)	kpl	2	3,5	280,0	
Tavoiteaso					2	Säilytettävä hyväkuntoinen, pienikokoinen lehti- tai havupuu (täysikasvuena 6-7 m tai iätuus 20 m² / halkaisija 5m) tai pylväsmäinen puu	kpl	1	3,5	70,0	0,15
1,0					3	Säilytettävä hyväkuntoinen iso pensas (3 m² / kpl)	kpl		2,3	0,0	
Alueen pinta-ala, m²					4	Säilytettävä luonnonmukainen pohjakasvillisuus	m²	60	3,2	192,0	0,1
2019					5	Säilytettävä kalio ja sen kasvillisuus	m²		3,0	0,0	0,3
Painotettu pinta-ala yht., m²					6	Säilytettävä avoiallio	m²		2,8	0,0	0,7
3856					7	Säilytettävä puroonma	m²		3,0	0,0	0,1
Rakennusten ja läpäsäätötilan pinnan ala m²				Istutettava / hyväkuntoinen kasvillisuus	8	Isokokoinen lehti- tai havupuu (täysikasvuena > 9m tai iätuus 40 m² / halkaisija 7,5m) (kasvialusta 80 cm)	kpl	2	3,0	240,0	
577					9	Pienikokoinen lehti- tai havupuu (täysikasvuena 6-7 m tai iätuus 20 m² / halkaisija 5m) tai pylväsmäinen puu (kasvialusta 60 cm)	kpl	3	3,0	180,0	
Tontin pinta-ala miinus rakennusten ja läpäsäätötilan pinnan ala, m²					10	Kansipohalle istutettava pieni puu (täysikasvuena 15 m², halkaisija 4,4 m) (kasvialusta 1m)	kpl	0	3,0	0,0	
1442					11	Isoit pensaat, maajämsaat (3 x 1,5 m²) (kasvialusta 40 cm)	kpl	7	1,7	35,7	0,15
Valittujen maanpinnan elementtien pinta-ala, m²					12	Muit pensaat (kasvialusta 40 cm)	m²	100	1,5	150,0	0,15
(ilman putia, lähtöputia ja vihkeratjoja)					13	Perennat (kasvialusta 20-40 cm)	m²	12	1,5	18,0	0,2
1799					14	Monivuotiset kormukset (maapinta-ala 1 m²/kpl) (kasvialusta 60 cm)	kpl	8	4,0	32,0	0,15
Käytetty alueen pinta-ala, m²					15	Nurmiko (kasvialusta 20 cm)	m²	430	1,1	473,0	0,25
2019					16	Nittu, keto tai kunta (kasvialusta 15 - 30 cm)	m²	288,5	1,8	519,3	0,2
Maa-ala kokonaan käytetty					17	Runsaasti lakkivat puut ja hedelmipuu (täysikasvuena 6-7 m tai iätuus 20 m² / halkaisija 5m) (kasvialusta 60 cm)	kpl	4	3,0	240,0	
Hulevesien viivytystarve m³					18	Viljelylaitkot tai kasvinhaat (kasvialusta 20-40 cm)	m²	15	2,2	33,0	0,2
5,3					19	Lähtöputia ja kanoat, toimivat myös hyönteistehdellinä (1 m²/kpl, esim. 2m x 0,5m)	kpl	3	2,0	6,0	
Sateen intensiteetti l/s/ha, kesto 10min					20	Käsitönnäntä (kasvialusta 20 - 100 cm) VAIN SE OSA, JOKA ON KASVILLISUUTTA, LAITETAAN LASKUUN	m²		2,5	0,0	0,1
150					21	Hemäkkö (kasvialusta 20-30 cm)	m²		2,0	0,0	0,2
Alueen keskimääräinen valumakerroin C					22	Nittu/kekkätkö (kasvialusta 15 - 30 cm)	m²		1,7	0,0	0,2
0,49					23		m²	20	1,3	26,0	0,45
Esitetyn hulevesiratkaisujen viivytystarve m³					24	Mäksänohokot (kasvialusta 6-8 cm)	m²	500	1,0	500,0	0,45
Yhteensä: 5,4					25	Pinnalliset pinnotteet (esim. nurmiku, kiertätkä, puutestit, kumirohke)	m²		1,3	0,0	0,35
maapäällinen: 5,4					26	Läpäsäätö pinnotteet (esim. sora- ja hiekkapinnat, avoin asfaltti)	m²	277	0,1	27,7	1
maapäällinen: 0,0					27	Vettä läpäsäätö pinta (ei rakennusten kato)	m²		2,6	0,0	
Jää viivytettävää m³					28	Kotikotko, jänne, tullaantyy tai kottuna luonnonmukaisella kasvillisuudella (ainakin osan vuodesta pöytä, vesipinta, muuta alaa pöytä kottuna)	m²		2,5	0,0	0,1
0,0					29	Säilytettävä / läpäsäätöaluetta (ei pöytä, vesipinta, monipuolista ja kottuallista kasvillisuudella)	m²	18	2,0	36,0	0,1
Säilytettävä pinta-ala, l/s					30	Kasvillisuuspinnaatien luovutustarve	m²		2,0	0,0	0,1
6,057					31	Kasvillisuuspinnaatien luovutustarve	m²		1,3	0,0	0,1
Tarkistus: Hulevesialueen pinta-ala vähintään oltava, m²					32	Kotikotko, jänne, tullaantyy tai kottuna luonnonmukaisella kasvillisuudella (ainakin osan vuodesta pöytä, vesipinta, muuta alaa pöytä kottuna)	m²		1,3	0,0	0,1
17,5					33	Kotikotko, jänne, tullaantyy tai kottuna luonnonmukaisella kasvillisuudella (ainakin osan vuodesta pöytä, vesipinta, muuta alaa pöytä kottuna)	m²		1,3	0,0	0,1
					34	Kotikotko, jänne, tullaantyy tai kottuna luonnonmukaisella kasvillisuudella (ainakin osan vuodesta pöytä, vesipinta, muuta alaa pöytä kottuna)	m²		0,7	0,0	
					35	Kotikotko, jänne, tullaantyy tai kottuna luonnonmukaisella kasvillisuudella (ainakin osan vuodesta pöytä, vesipinta, muuta alaa pöytä kottuna)	m²		3,0	0,0	0,1
					36	Kotikotko, jänne, tullaantyy tai kottuna luonnonmukaisella kasvillisuudella (ainakin osan vuodesta pöytä, vesipinta, muuta alaa pöytä kottuna)	m³		0,0	0,0	-
					37	Riven 14, 16, 17 ja 19 toteutuksessa läpäsäätö kerroksellisesta kasvillisuudesta ja luonnon monimuotoisuudesta	m²	303,5	0,5	797,3	-

Yllä olevaan taulukkoon ei täytetä mitään.

Vihertehokkuus (saavutettu taso)		Elementti- tyyppi	Elementti- tunnus	Elementin määrittelmä		Yksikkö	Pinta-ala tai lukumäärä	Painotus (vihreker- roin)	Painotettu pinta-ala, m²	Valuma- kerroin C
1,79		Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	1	Säilytettävä hyvääkuntoinen isokokoinen lehti- tai havupuu (täysikasvuena > 9m tai larvus 40 m² / halkaisija 7,5m)		kpl	1	3,5	140,0	
1,0		Alueen pinta-ala, m²	2	Säilytettävä hyväkuntoinen, pienikokoinen lehti- tai havupuu (täysikasvuena 6-7 m tai larvus 20 m² / halkaisija 5m) tai pylväsmäinen puu		kpl		3,5	0,0	0,15
2019		Painotettu pinta-ala yht., m²	3	Säilytettävä hyväkuntoinen iso pensas (ja 3 m² / kpl)		kpl		2,3	0,0	0,1
3606		Rakennusten ja läpäsäemättömän pinnan ala m²	4	Säilytettävä luonnonmukainen poljokasvillisuus		m²	30	3,2	96,0	0,3
600		Tontin pinta-ala miinus rakennusten ja läpäsäemättömän pinnan ala, m²	5	Säilytettävä kallo ja sen kasvillisuus		m²		3,0	0,0	0,7
1419		Valittujen maapinnan elementtien pinta-ala, m²	6	Säilytettävä avokallio		m²		2,8	0,0	0,1
1759		(ilman puita, lahjoitus ja vihertaloja)	7	Isokokoinen lehti- tai havupuu (täysikasvuena > 9m tai larvus 40 m² / halkaisija 7,5m). (Kasvialusta 80 cm)		kpl	2	3,0	240,0	
2019		Käytetty alueen pinta-ala, m²	8	Pienikokoinen lehti- tai havupuu (täysikasvuena 6-7 m tai larvus 20 m² / halkaisija 5m)		kpl	4	3,0	240,0	
2019		Maa-ala kokonaan käytetty	9	Kansipihalle istutettava pieni puu (täysikasvuena 15 m2, halkaisija 4,4 m). (Kasvialusta 1m)		kpl	0	3,0	0,0	0,15
5,4		Hulevesien viivytystarve m³	10	Isot pensaat, marjapensaat (ja 1,5 m²). (Kasvialusta 40 cm)		kpl	7	1,7	35,7	0,15
150		Sateen intensiteetti l/s/ha, kesto 10min	11	Murt pensaat. (Kasvialusta 40 cm)		kpl	100	1,5	150,0	0,15
0,50		Alueen keskimääräinen valumakerroin C	12	Perennat. (Kasvialusta 20-40 cm)		m²	12	1,5	18,0	0,2
5,4		Esitetyn hulevesirakojen viivytystilavus m³	13	Monivuotiset köynnökset (maapinta-ala 1 m²/kpl). (Kasvialusta 60 cm)		kpl	5	4,0	20,0	0,15
5,4		Yhteensä: 5,4	14	Monivuotiset köynnökset (maapinta-ala 1 m²/kpl). (Kasvialusta 60 cm)		kpl	439,9	1,1	489,9	0,25
5,4		Maanpäällinen: 5,4	15	Nurmikko. (Kasvialusta 20 cm)		m²				
0,0		Jää viivytettävää m³	16	Nility, kato tai kunnia. (Kasvialusta 15 - 30 cm)		m²	288,5	1,8	519,3	0,2
6,057		Säilitetty tontilta polstava virtaama, l/s	17	Runsaasti kukkivat puut ja hedelmäpuut (täysikasvuena 6-7 m tai larvus 20 m² / halkaisija 5m). (Kasvialusta 60 cm)		kpl	4	3,0	240,0	
18,1		Tarkistus: Hulevesialueen pinta-ala vahvistetaan oltava, m²	18	Viljelyaikatko tai kasvima. (Kasvialusta 20-40 cm)		m²	15	2,2	33,0	0,2
			19	Lahopuut ja lemmot, toimivat myös hyönteishoitelina (1 m2/ kpl, esim. 2m x 0,5m)		kpl	3	2,0	6,0	0,1
			20	Kattopuutarha (Kasvialusta 20 – 100 cm) VAIN SE OSA, JOKA ON KASVILLISUUTTA, LAITE/AAV LASKURIN		m²		2,5	0,0	0,2
			21	Heinäkatto (Kasvialusta 20-30 cm)		m²		2,0	0,0	0,2
			22	Nility/kerätkä(Kasvialusta 15 – 30 cm)		m²		1,7	0,0	0,2
			23	Häkäsuohokarto (Kasvialusta 6-8 cm)		m²	25	1,3	32,5	0,45
			24	Puoli-läpäsäevät pinoitteet (esim. nurmikko, kiviä, pöytä, kumirouhe)		m²	500	1,0	500,0	0,45
			25	Läpäsäevät pinoitteet (esim. sora- ja hiekkapinnat, avon avatti)		m²	300	1,3	0,0	0,35
			26	Verta läpäsäemätkä pinta (ei rakennusten katot)		m²		0,1	30,0	1
			27	Koristeikko, lammi, tilukivillä tai soidunna luonnonmukaisella kasvillisuudella (ainakin osan vuodesta kasvava vesipinta, muun alaan maa kasvyy koratana)		m²		2,6	0,0	0,1
			28	Säilytettävä / hoidettavaksi otettu (ei kasvava vesipinta, monivuotiset ja kerätkä kasvillisuutta)		m²		2,5	0,0	0,1
			29	Kasvillisuuspinnoitteen inektysoitane		m²	18,1	2,0	36,2	0,1
			30	Kasvillisuuspinnoitteen inektysoitane		m²		2,0	0,0	0,1
			31	Kasvillisuuspinnoitteen inektysoitane (esim. kiveä)		m²		1,3	0,0	0,1
			32	Kasvillisuuspinnoitteen inektysoitane		m²		1,3	0,0	0,1
			33	Kasvillisuuspinnoitteen inektysoitane		m²		0,7	0,0	0,1
			34	Kasvillisuuspinnoitteen inektysoitane		m²		3,0	0,0	0,1
			35	Kasvillisuuspinnoitteen inektysoitane		m³		0,0	0,0	-
			36	Kasvillisuuspinnoitteen inektysoitane		m³		0,0	0,0	-
			37	Riven 14, 16, 17 ja 19 toteutuksessa läpäsäevät kerätkä kasvillisuudesta ja luonnon monimuotoisuudesta		m²	300,5	0,5	785,3	-

Yllä olevaan taulukkoon ei täytetä mitään.

VANTAAN KAUPUNKI
ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS
NRO 002501
002501 Satomäenkuja
LAUSUNNOT JA VASTINEET
13.2.2024

Asemakaavoitus AHA/NIS

Kaupunkiympäristölautakunta 14.11.2023 oikeutti asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavamuutosmuutosehdotuksesta **002501 Satomäenkuja**. Lausuntoja pyydettiin 1 kpl ja saatiin 1 kpl.

Lausunnonantaja	Lausunto	Tarkistukset
NRO 1, 20.12.2023 ELY-keskus	Pohjavesialueella rakentamiseen liittyvät seikat tulee esittää asemakaavassa määräyksinä siitä huolimatta, että asiat on esitetty myös rakennusjärjestyksessä. Tulee osoittaa pohjavesialueen rajausta sekä tapauskohtaisesti laaditut merkinnät ja määräykset, joiden painopiste on pohjaveden laadun ja määrän turvaamisessa.	–

NRO 1, 20.12.2023

ELY-keskus

Lausunto:

ELY-keskus katsoo, että kaavaselostuksessa kappaleessa 4.4.2 esitetyt pohjavesialueella rakentamiseen liittyvät seikat tulee esittää asemakaavassa määräyksinä siitä huolimatta, että asiat on esitetty myös Vantaan kaupungin rakennusjärjestyksessä.

Lähtökohtaisesti pohjavesialueelle sijoittuvassa asemakaavassa tulee osoittaa pohjavesialueen rajausta sekä tapauskohtaisesti laaditut merkinnät ja määräykset, joiden painopiste on pohjaveden laadun ja määrän turvaamisessa.

Vastine:

Kaavakartassa on osoitettu koko kaava-alue tärkeäksi pohjavesialueeksi. Vantaan rakennusjärjestyksen 53 ja 54 §:ssä on määrätty pohjaveden huomioon ottamisesta rakentamisessa ja rakentamisesta tärkeällä pohjavesialueella. Rakennusjärjestyksen esittämien asioiden toistaminen kaavamääräyksissä ei ole tarkoituksenmukaista. Tulevaisuudessa rakennusjärjestyksessä voidaan päätyä nykyistä tiukempiin määräyksiin. Asemakaavamääräykset taas eivät päivity, jolloin syntyy ristiriita asemakaavan ja rakennusjärjestyksen välillä.

Tarkistukset:

–

14 § Asemakaavan muutos 002505 ja tonttijaon muutos, 68. Koivuhaka / Mesikukantie 5

VD/11463/10.02.04.00/2021

TeA/SP/AHA/NIS/JT

Mesikukantien varressa olevan asuinpientalojen (AP) korttelialueen käyttötarkoitus muutetaan asuinkerrostalojen korttelialueeksi (AK). Kortteliin mahdollistetaan kolmen III–V-kerroksisen asuinkerrostalon rakentaminen. Alueella ovat yksikerroksiset rivitalot ja omakotitalo puretaan. Rakennusoikeus kasvaa nykyisestä 1 458 kerrosneliömetristä 5 500 kerrosneliömetriin. Pinta-alaltaan 0,58 hehtaarin alueen tehokkuusluku (e) on 0,94.

Asemakaavamuutos koskee osaa korttelista 68132, kaupunginosassa 68 Koivuhaka. Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa osaa korttelista 68132, kaupunginosassa 68 Koivuhaka.

Tonttijaon muutos koskee osaa korttelista 68132, kaupunginosassa 68 Koivuhaka.

Alue sijaitsee Koivuhaassa Mesikukantien ja Peltolantien risteyksessä, osoitteissa Mesikukantie 5 ja Mesikukankuja 6. Alue rajautuu lännessä Mesikukantiehen, idässä Mesikukankujaan, pohjoisessa ympäröiviin rivitaloihin ja etelässä Mesikukanpuistoon.

Hakijat

Mesikukantie 5:n Asunto Oy Mesiniitty ja Mesikukantie 6:n omistajat.

Maanomistus

Alue on yksityisessä omistuksessa.

Valmistelu

Kaupungin asiantuntijoiden lisäksi kaavan valmisteluun on osallistunut hakijoiden asiamiehenä Temotek Oy konsulttinaan Arkworks Arkkitehdit Oy.

Kaava on tehty kaupungin työnä.

Yleiskaava

Alue on kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa merkitty asuinalueeksi (A), joka varataan monipuoliseen asumiseen. Alue sijoittuu kestävä kasvun vyöhykkeelle eli joukkoliikenteen runkolinjastoon tukeutuvalle vyöhykkeelle, jolle kaupunginosan maankäyttöä tehostava rakentaminen ensisijaisesti ohjataan. Yleiskaavan A-alueesta todetaan, että olemassa olevan pientaloalueen uudis- ja täydennysrakentamisessa tulee vaalia alueen ympäristön arvokkaita ominaispiirteitä sekä rakentamisen tapoja. Näille alueille saa rakentaa ensisijaisesti erilaisia pientalotyyppisiä ja lähipalveluita. Suurin sallittu rakennuskorkeus on kolme kerrosta. Pientaloalueen rakennetta muuttavat asemakaavat tulee laatia riittävän laajoina kokonaisuuksina vuorovaikutuksessa alueen asukkaiden kanssa.

Asemakaavamuutos

Kaavamuutoksella asuinpientalojen, AP korttelialue muutetaan asuinkerrostalojen korttelialueeksi, AK. Rakennusoikeus kasvaa nykyisestä 1 458 kerrosneliömetristä 4 042 kerrosneliömetrillä eli yli kolmikertaiseksi lopullisen rakennusoikeuden ollessa 5 500 k-m². Pinta-alaltaan 0,58 hehtaarin alueen tehokkuusluku (e) on 0,94.

Asemakaavaehdotus tarkentaa yleiskaavaratkaisua. Yleiskaavan A-aluetta koskevat määräykset ja kestävä kasvun vyöhykettä koskevat tavoitteet on otettu huomioon ja yhteensovitettu.

Asemakaavaratkaisu on yleiskaavan mukainen. Pohjoisin, pientalotontteja lähimmäksi sijoittuva rakennusmassa on kolme kerrosta. Muutoin neli- ja viisikerroksisia osuuksia puoltaa viereisen Vantaan Energian toimitalon mittakaava ja Peltolantien eteläpuoliset uudehkot neli-viisikerroksiset asuintalot. Lisäksi alue sijaitsee yleiskaavan mukaisella kestävä kasvun vyöhykkeellä, joka on joukkoliikenteen runkolinjastoon tukeutuva vyöhyke, ja jolle kaupunginosan maankäyttöä tehostava rakentaminen ensisijaisesti ohjataan.

Kortteliin on osoitettu kolme rakennusala-asuinkerrostalojen rakentamiseen. Alueella nyt olevat yksikerroksiset rivitalot ja omakotitalo puretaan. Uudet rakennukset sijoittuvat Mesikukantien varteen ja korttelin eteläreunaan. Kerrosluku on korttelin pohjoisosassa enintään kolme, josta se asteittain nousee lounaiskulman viiteen kerrokseen. Harjakattoisten rakennusten korkeutta säädellään myös katonharjan enimmäiskorkojen avulla. Asumisen lisäksi maantasokerrokseen saa sijoittaa sellaista liike-, toimisto- ja työtilaa, joka ei häiritse asumista.

Kortteliin on tulossa arviolta 101 asuntoa noin 200 asukkaalle. Yksiöitä on 28 kpl ja niiden keskipinta-ala 30 m², kaksiodien määrä on 34 kpl ja keskipinta-ala n. 47,0 m² ja perheasuntojen määrä 39 kpl ja keskipinta-ala n. 68,0 m².

Rakennusten arkkitehtuurin tulee olla kestävä, korkeatasoista ja innovatiivista. Rakennuksiin on määrätty kaltevuudeltaan vähintään 1:2 oleva harjakatto. Harjakaton alle, ullakolle saa sijoittaa yhteistiloja. Teknisiä tiloja tai IV-konehuoneita ei saa sijoittaa vesikaton yläpuolelle.

Rakennusten julkisivujen tulee olla puuta, paikalla muurattua poltettua savitiiltä, rappautusta tai niiden yhdistelmiä. Julkisivujen tulee olla värimaailmaltaan murrettua ja värikylläistä.

Pysäköinti sijoittuu maantasoon ja osa paikoista on määrätty sijoitettavaksi autokatoksiin. Jotta kortteliin ei synny yhtenäistä isoa parkkikenttää, on pysäköinti jaettu osiin istutuksilla. Yksi- ja kaksikerroksisten rakennusten, rakennusosien ja katosten katto tulee tehdä kasvikattona. Kaavamääräyksissä edellytetään vihertehokkuutta 0,9.

Osallistuminen ja vuorovaikutus

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 18.10.2022

Kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä saatiin kaikkiaan 16 kappaletta. Eniten oltiin huolissaan siitä, että tulevat rakennukset ovat liian korkeita ja poikkeavat viereisestä pientaloalueesta liiaksi. Liikaa tehokkuutta arvosteltiin ja uusien rakennusten pelätään varjostavan naapureita, tuottavan liikaa liikennettä ja melua alueelle ja heikentävän alueen luonto- ja viherarvoja. Myös arvosteltiin kaupunkia asukkaiden epätasa-arvoisesta kohtelusta, kun ei naapureiden ole sallittu rakentaa nykyisen asemakaavan sallimaa rakennusoikeutta tehokkaammin.

Asukastilaisuudessa 13.12.2023 esiteltiin kaavahanketta ja käytiin keskustelua asukkaiden kanssa.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset

Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9, päivitetty KV 10.10.2022 § 7).

Kaava tuottaa uutta asuntokerrosalaa (4 042 k-m², n. 101 asuntoa).

Sopimus

Asemakaavamuutokseen liittyy 2 maankäyttösopimusta.

Muutostustannukset maksaa hakijan asiamies Temotek Oy ja kaupunginhallitukselle tullaan esittämään vahvistettavaksi maksuluokka 3 (10 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1100 €), yhteensä 11 100 €.

Kaupunkiympäristölautakunta 13.2.2024 § 9

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 13.2.2024 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002505 ja tonttijaon muutosehdotus 68 Koivuhaka / Mesikukantie 5
- b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot,
- c) vahvistetaan maksuluokka 3 ja todetaan, että hakija Temotek Oy maksaa muutostustannukset (10 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1 100 €), yhteensä 11 100 €.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 26.2.2024 § 14

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään, että

- a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 13.2.2024 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002505 ja tonttijaon muutosehdotus 68 Koivuhaka / Mesikukantie 5
- b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot,
- c) vahvistetaan maksuluokka 3 ja todetaan, että hakija Temotek Oy maksaa muutostustannukset (10 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1 100 €), yhteensä 11 100 €.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että SDP:n kaupunginhallitusryhmä asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon perussuomalaisten, vasemmistoliiton ja kristillisdemokraattien hallitusryhmät yhtyivät:

”Tilanteissa, joissa aivan pientaloalueen viereen kaavoitetaan kerrostaloja, on varmistettava, että noudatetaan yleiskaavan periaatteita. Tässä kyseisessä kaavamuutoksessa on varmistettava, etteivät uudet talot varjosta olemassa olevia pientaloja ja niiden tontteja.”

Merkittiin myös, että vihreiden kaupunginhallitusryhmä asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon perussuomalaisten, vasemmistoliiton, SDP:n ja kristillisdemokraattien hallitusryhmät yhtyivät:

”Rakennuslupaprosessissa on varmistettava kaavamääräyksissä suojeltavaksi merkittävien puiden suojaus rakentamisaikana.”

Liite

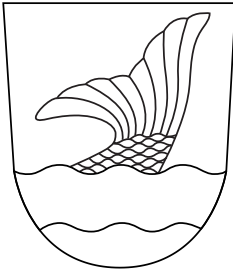
- Asemakaavamuutosehdotus 13.2.2024
- Asemakaavamuutoksen selostus 13.2.2024

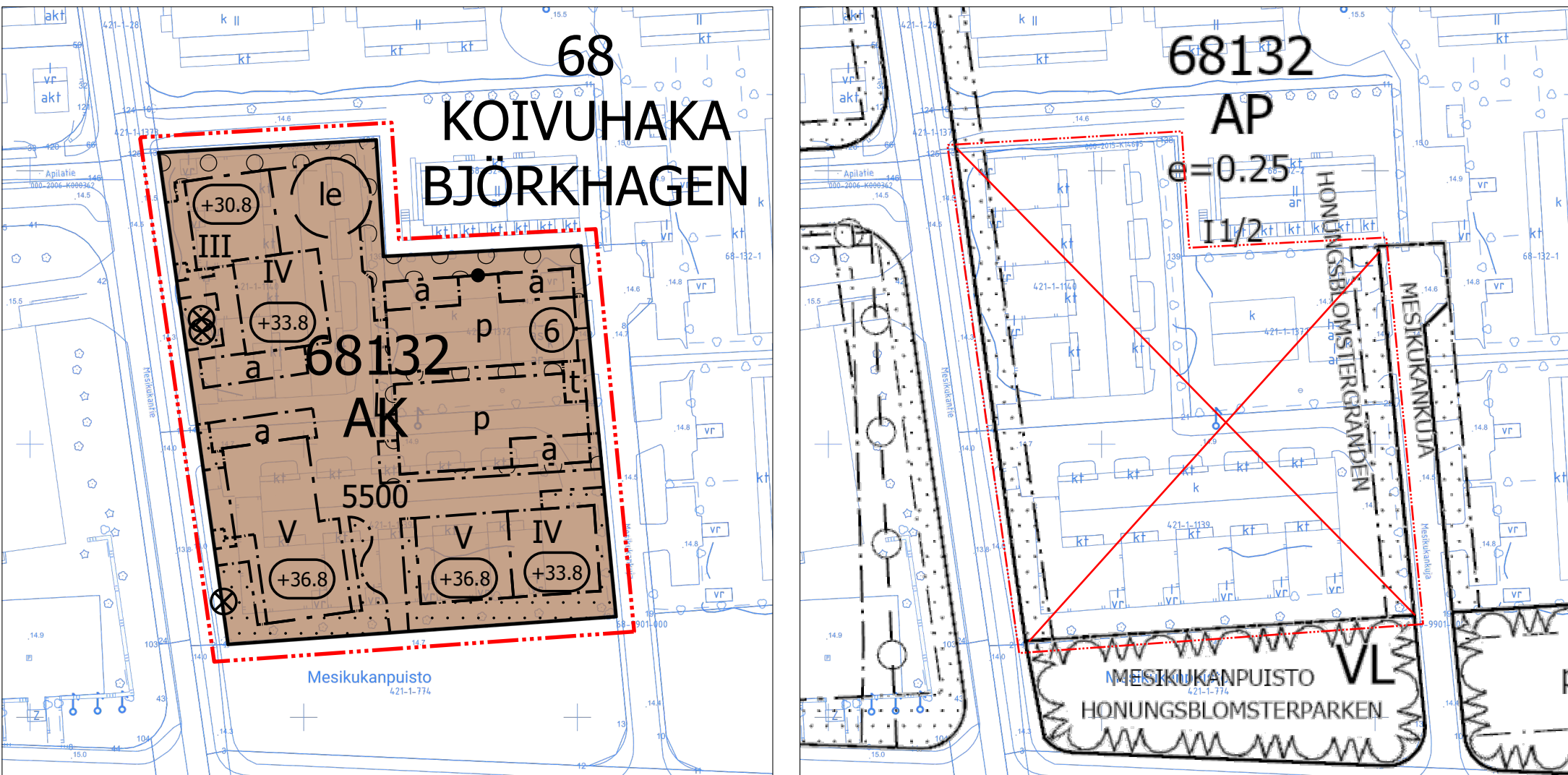
Täytäntöönpano: Kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

aluearkkitehti va. Annakaisa Haanpää, p. +358 43 826 8456, asemakaavasuunnittelija Seppo Niva, p. +358 50 3029 298 (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Kaava-alueen numero Planområdets nummer 002505	Päiväys Datum 13.2.2024
Vantaan kaupunki Mesikukantie 5 Kaupunginosa 68, KOIVUHAKA	 Vanda stad Honungsblomstervägen 5 Stadsdel 68, BJÖRKHAGEN
Asemakaavan muutos Osa korttelia 68132. Tonttijaon muutos Osa korttelia 68132. 1:1000	Ändring av detaljplanen Del av kvarteret 68132. Ändring av tomtindelningen. Del av kvarteret 68132. 1:1000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.	Linje 3 m utanför planområdets gräns.
Asuinkeuhkalojen korttelialue. Porrashuoneiden tulee olla laadukkaita, viihtyisiä ja luonnonvaloisia. Maantasokerroksessa kunkin porrashuoneen pinta-alasta 35 k-m² saa rakentaa rakennusosituksen lisäksi. Yleisissä kerroksissa kunkin porrashuoneen pinta-alasta 20 k-m²/kerros saa rakentaa rakennusosituksen lisäksi. Omatoimista pelastautumista palvelevan toisen portaan/ porrashuone saa kaikissa kerroksissa rakentaa rakennusosituksen lisäksi. Asemakaavan sallimat porrashuoneiden lisäksi kerrosalat eivät mitoiteta autopaikoja tai väestönsuojia. Asumista palvelevat yhteistilat, tekniset tilat, pysäköintilaitokset, parvekkeiden ja terassien kiinteästi laitetut osat saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi. Asumista palvelevia yhteistiloja saa sijoittaa ullakon tasolle kerrosalun estämättä. Arkkitehtuurin tulee olla kestävä, korkeatasoista ja innovatiivista. Maantasokerrokseen saa sijoittaa sellaista liike-, toimisto- ja työtilaa, joka ei häiritse asumista. Mesikukantiehen rajoittuvien rakennusten porrashuoneista tulee olla esteetön käynti kadun ja pihan puolelle. Sisäänkäyntejä tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin mm. katoksin tai materiaalein. Maantasokerroksen kadun puoleisiin asuntoihin tulee järjestää sisäänkäynti myös kadulta (asunto)pihan kautta. Teknisiä tiloja ja IV-konehuoneita ei saa sijoittaa vesikaton yläpuolelle. Kulmahuoneistojen ja kulmaparvekkeiden tulee avautua kahteen suuntaan. Parvekkeet ja terassit saavat ulottua enintään 1,8 m rakennusalan ulkopuolelle. Vain asuntojen väliset parvekepielit saa kadun puolella ulottaa maantasokerrokseen. Rakennusten julkisivujen tulee olla puuta, paikalla muraattua pölytettyä savitiiltä, rappautua tai niiden yhdistelmiä. Sandwich-elementtirakennetta saa käyttää vain parvekkeiden taustaseinissä. Julkisivujen tulee olla värimaailmaltaan murettua ja värikyläistä. Päärakennuksissa on käytettävä harjakattoa, jonka kaltevuus on vähintään 1:2. Tontin rajalle sijoittuva palomuri voidaan korvata tarkoituksenmukaiseen paikkaan sijoitettavalla palo-osastoinnilla. Yksi- ja kaksikerroksisten rakennusten, rakennusosien ja katosten katto tulee tehdä kasvikkatonta. Asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL luento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.	Kvartersområde för flervåningshus. Trapphusen ska vara av hög kvalitet, trivsamma och ha dagsljusinsläpp. På markplansvåningen får 35 m²-vy av ytan i varje trapphus byggas utöver byggrätten. På de övre våningarna får 20 m²-vy/våning av ytan i varje trapphus byggas utöver byggrätten. På varje våning får ytterligare en trappa/ett trapphus som betjänar räddning på egen hand byggas utöver byggrätten. De i detaljplanen tillåtna tilläggsvåningsytorna för trapphusen räknas inte med i dimensioneringen av bilplatser eller skyddsrum. Gemensamma utrymmen som betjänar boendet, tekniska utrymmen, parkeringsanläggningen, balkongers och terrassers permanent inglasade delar får byggas utöver den våningsyta som anges i detaljplanen. Gemensamma utrymmen som betjänar boendet får placeras på vindplanen utan att våningstalet utgör ett hinder. Arkitekturen ska vara hållbar, högklassig och innovativ. I markplansvåning får sådana affärs-, kontors- och arbetslokaler placeras som inte stör boendet. I byggnader som gränsar Honungsblomstervägen ska det finnas en tillgänglig utgång från trapphusen till gatan och gårdssidan. Entréerna ska framhåvas med arkitektoniska medel, bl.a. genom skärmtak och material. Bostäder i markplansvåningens gatusida ska ha sin entré också från gatan genom (bostads)gården. Tekniska utrymmen och maskinrum för ventilation får inte placeras ovanom yttertak. Lägenheterna och balkongerna i byggnadernas hörn ska öppnas mot två riktningar. Balkonger och terrasser får nä högst 1,8 m utanför byggnadsområdet. Endast balkongernas sidor mellan bostäderna får sträcka sig till markplansvåningen på gatans sida. Byggnadernas fasader skall utgöras av trä, bränt lertegel som murats på plats, puts eller en kombination av dessa. Sandwich-elementkonstruktioner får användas endast på balkongernas fondväggar. Fasaderna ska ha en bruten och färgrik färgskala. Huvudbyggnaderna skall vara försedda med sadeltak med en lutning på minst 1:2. Den brandmur som placeras på tomtgränsen kan ersättas med en brandsektionering som placeras på en ändamålsenlig plats. De tak som täcker en- och tvåvåningsbyggnader, byggnadsdelar eller skydd ska utföras i form av växttak. Ljudisoleringen ΔL mot flyg- och väg trafikbuller i bostadsrummens ytterhölje ska vara minst 32 dB.

	Pihat		Gärden
	Piha tulee toteuttaa kasvillisuudeltaan monilajisena alueena, jolle istutetaan puita, pensaita, perennoja ja nurmikkoaa vuodenaikojen vaihtelu huomioiden. Pihan osat, joita ei käytetä välttämättöminä kulkuteinä, leikki- tai oleskelualueina tai hyödynnetä kaupunkiviihjelyyn, on istutettava.		Gårdsplanen ska förverkligas som ett område med mångsidig Planteringsområdet skall bestå av träd, buskar, perenner och gräs som beaktar årstidernas växling. De delar av gårdsplanen som inte användas som nödvändiga gångvägar, områden för lek eller utevistelse eller utnyttjas för stadsodling, ska förses med planteringar.
	Vain ajoväylät saa asfaltoida. Pysäköintipaikat tulee päällystää puoliäpäisevin pinnoittein.		Endast körbanorna bör asfalteras. Parkeringsplatserna ska beläggas med halvgenomsläpliga ytbeläggningar.
	Korttelin vihertehokkuuden tulee olla vähintään 0,9. Vihertehokkuuden toteutuminen on rakennusluvan yhteydessä osoitettava pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.		Kvarterets gröneffektivitet ska vara minst 0,9. Gröneffektivitens förverkligande ska påvisas i samband med bygglovet genom en plan över gården och en gröneffektivitetskalkyl.
	Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään. Hulevesien viivytysmäärät lasketaan vihertehokkuuslaskennan yhteydessä.		På området ska ordnas så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna regnvattensystemet. Mängden fördröjt dagvatten beräknas i samband med gröneffektivitetskalkylen
	Autopaikkujen vähimmäismäärät: 1 ap/ 100 asuntok-m² tai väh. 2 ap/3 asuntoa Autopaikkojen suunnittelussa tulee varautua sähköautojen latauspisteisiin.		Minimiantalet bilplatser: 1 bp/100 bostadsm²-vy eller minst 2 bp/3 bostäder Vid planeringen av bilplatser ska beredskap finnas för laddningsställen för elbilar.
	Pyöräpaikkojen vähimmäismäärät 2 pyöräpaikkaa/ asunto Pyöräpaikoista vähintään puolet pitää olla sääältä suojattuja. Polkupyöräpaikat sijoitetaan porrashuoneen yhteyteen.		Minimiantalet cykelplatser 2 cykelplatser /bostad Av cykelplatserna ska minst hälften vara väderskyddade. Cykelplatserna placeras i anslutning till trapphuset.
	Ulos sijoittuvien pyöräpaikkojen tulee olla runkolukittavia.		Cykelplatserna som ligger ute ska ska ha möjlighet till ramläsnming.
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.		Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.
	Osa-alueen raja.		Gräns för delområde.
	Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.		Riktgivande gräns för område eller del av område.
	Sitovan tonttijaoon mukaisen tontin raja ja numero.		Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.		Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.
68	Kaupunginosan numero.		Stadsdelsnummer.
KOIV	Kaupunginosan nimi.		Stadsdelens namn.
68132	Korttelin numero.		Kvartersnummer.
5500	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.		Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.
IV	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.		Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.
	Rakennuksen vesikaton ylimmän kohdan korkeusasema. Luku on likimääräinen.		Högsta höjd för byggnadens vattentak.
	Rakennusala.		Talet är ungefärligt.
	Rakennusala, jolle saa sijoittaa talousrakennuksen		Byggnadsyta där ekonomibyggnad får placeras
	Auton säilytyspaikan rakennusala		Byggnadsyta för förvaringsplats för bil
	Ohjeellinen leikki- ja oleskelualueeksi varattu alueen osa.		Riktgivande del av område som ska reserveras för lek och utevistelse.
	Ohjeellinen istutettava alueen osa.		Riktgivande del av område som skall planteras.
	Istutettava alueen osa.		Del av område som skall planteras.
	Pysäköimispaikka.		Parkeringsplats.
	Alueen osa, jolle on istutettava puita ja pensaita.		Del av område där träd och buskar skall planteras.
	Rakennettava aita.		Ett staket som ska byggas.
	Suojeltava puu. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.		Träd som ska skyddas. Trädet och dess rotsystem får ej skadas.
TONTTIAKAO	TOMTTINDELNING		
Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.	För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.		

Kaupunkirakenne ja ympäristö Stadsstruktur och miljö Asemakaavoitus Detaljplanering	Mittaussuunnitelma Mätning och geoteknik Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset. Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den. Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000. Plankoördinaatistojärjestelmä ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.
Annakaisa Haanpää, Aluearkkitehti, 30.1.2024 9.44	{Allekirjoitus kaupungingeodeetti}
Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __. __.20__	Godkänd av stadsfullmäktige __. __.20__

Vantaa

002505 MESIKUKANTIE 5

KOIVUHAHA

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 13.2.2024 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002505. Kaavoitus on tullut vireille 18.10.2022.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

osa korttelista 68132 kaupunginosassa 68 Koivuhaka. (kumoutuvan asemakaavan osa korttelista 68132, kaupunginosassa 68 Koivuhaka).

Tonttijaon muutos:

osa korttelista 68132 kaupunginosassa 68, Koivuhaka.

Mesikukantien varressa olevan asuinpienalojen (AP) korttelialueen käyttötarkoitus muutetaan asuinkeuhkotalojen korttelialueeksi (AK). Kortteliin mahdollistetaan kolmen III–V-kerroksisen asuinkeuhkotalon rakentaminen. Alueella olevat yksikerroksiset rivitalot ja omakotitalo puretaan. Rakennusoikeus kasvaa nykyisestä 1 458 kerrosneliömetristä 5 500 kerrosneliömetriin. Pinta -alaltaan 0,58 hehtaarin alueen tehokkuusluku $e=0,94$.

Kaavaan liittyy toteuttamissopimus.

Kaavan laatijat: Seppo Niva ja Paolo Caravello, arkkitehdit, Vantaan kaupunki; etunimi.sukunimi@vantaa.fi, puh. 050 3029 298.

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Kaavamuutosalue sijaitsee Koivuhassa Mesikukantien ja Peltolantien risteyksessä, osoitteissa Mesikukantie 5 ja Mesikukankuja 6. Alue rajautuu lännessä Mesikukantiehen, idässä Mesikukankujaan, pohjoisessa ympäröiviin rivitaloihin ja etelässä Mesikukanpuistoon. Kaavoitettavilla tonteilla sijaitsee nykyisin kaksi rivitaloa ja omakotitalo. Alue on katuja pitkin mitattuna n. 600 metrin päässä suunnitellulta Vantaan ratikan pysäkiltä ja 1,7 km päässä Tikkurilan asemalta.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Maanomistajan jättämä kaavoitushakemus on kirjattu saapuneeksi 11.11.2021.
- Kaavoitus tuli vireille 18.10.2022 ja sai numeron 002505.
- Mielipiteet pyydettiin 16.11.2022 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 15+1 kappaletta.
- Hankkeesta järjestettiin 10.1.2023 asukastilaisuus.
- Kaavaehdotusluonnosta esiteltiin uudelleen asukastilaisuudessa 13.12.2023.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä	3
2. Lähtökohdat	4
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista	4
2.2 Suunnittelutilanne	11
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet	14
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo.....	14
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö	14
3.3. Asemakaavan tavoitteet.....	15
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot.....	16
4. Asemakaavan kuvaus	19
4.1 Kaavan rakenne	19
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen	19
4.3 Aluevaraukset	20
4.4 Kaavan vaikutukset	20
4.5 Ympäristön häiriötekijät.....	25
5. Asemakaavan toteutus.....	26
6. Kaavatyöhön osallistuneet	26
7. Asemakaavan seurantalomake.....	27
8. Asemakaavakartta ja –määräykset.....	28
9. Muu suunnitelma-aineisto	32

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- Mesikukantie 5. Viitesuunnitelma. 5.10.2023, Arkworks Arkkitehdit Oy.

1. TIIVISTELMÄ

Kaavamuutoksella asuinpientalojen, AP korttelialue muutetaan asuinkerrostalojen korttelialueeksi, AK. Rakennusoikeus kasvaa nykyisestä 1 458 kerrosneliömetristä 4 042 kerrosneliömetrillä eli yli kolmikertaiseksi lopullisen rakennusoikeuden ollessa 5 500 k-m². Pinta-alaltaan 0,58 hehtaarin alueen tehokkuusluku e=0,94.

Vantaan yleiskaavan mukaan alue sijoittuu kestävän kasvun vyöhykkeelle, joka on joukkoliikenteen runkolinjastoon tukeutuva vyöhyke, ja jolle kaupunginosaan maankäyttöä tehostava rakentaminen ensisijaisesti ohjataan.

Kortteliin on osoitettu kolme rakennusala asuinkerrostalojen rakentamiseen. Alueella nyt olevat yksikerroksiset rivitalot ja omakotitalo puretaan. Uudet rakennukset sijoittuvat Mesikukantien varteen ja korttelin eteläreunaan. Kerrosluku on korttelin pohjoisosassa enintään kolme, josta se asteittain nousee lounaiskulman viiteen kerrokseen. Harjakattoisten rakennusten korkeutta säädellään myös katonharjan enimmäiskorkojen avulla. Asumisen lisäksi maantasokerrokseen saa sijoittaa sellaista liike-, toimisto- ja työtilaa, joka ei häiritse asumista.

Kortteliin on tulossa arviolta 101 asuntoa noin 200 asukkaalle. Yksiöitä on 28 kpl ja niiden keskipinta-ala 30 m², kaksiodien määrä on 34 kpl ja keskipinta-ala n. 47,0 m² ja perheasuntojen määrä 39 kpl ja keskipinta-ala n. 68,0 m².

Rakennusten arkkitehtuurin tulee olla kestävä, korkeatasoista ja innovatiivista. Rakennuksiin on määrätty kaltevuudeltaan vähintään 1:2 oleva harjakatto. Harjakaton alle, ullakolle saa sijoittaa yhteistiloja. Teknisiä tiloja tai IV-konehuoneita ei saa sijoittaa vesikaton yläpuolelle.

Rakennusten julkisivujen tulee olla puuta, paikalla muurattua poltettua savitiiltä, rappausa tai niiden yhdistelmiä. Julkisivujen tulee olla värimaailmaltaan murrettua ja värikylläistä.

Pysäköinti sijoittuu maantasoon ja osa paikoista on määrätty sijoitettavaksi autokatoksiin. Jotta kortteliin ei synny yhtenäistä isoa parkkikenttää, on pysäköinti jaettu osiin istutuksilla. Yksi- ja kaksikerroksisten rakennusten, rakennusosien ja katosten katto tulee tehdä kasvikatona. Kaavamääräyksissä edellytetään vihertehokkuutta 0,9.

2. LÄHTÖKOHDAT

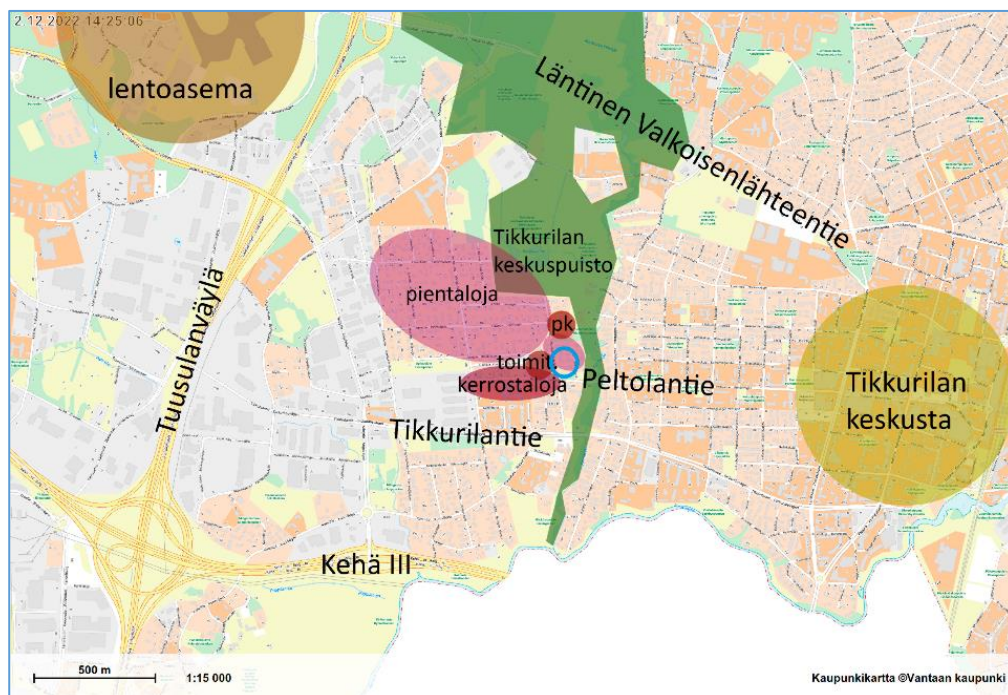
2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Koivuhaka sijaitsee Tuusulanväylän, Läntisen Valkoisenlähteentien, Tikkurilan keskuspuiston ja Kehä III:n rajaamalla alueella. Se on maankäytöltään monipuolinen alue, toisaalta toimisto-, liike-, teollisuus- ja varastorakennusten korttelialuetta, toisaalta pientalojen ja asuinkerrostalojen korttelialuetta. Lentoasema on noin kolmen kilometrin päässä ja Tikkurilan keskusta 1,5 kilometrin päässä. Kaavamuutosalue sijaitsee Koivuhaan itälaidalla, keskuspuiston läheisyydessä.

Koivuhaalla on pitkä liikenneyhteyksiin tukeutuva historia, sillä sen eteläosassa kulkee Kuriiritie, joka seurailee historiallista Suurta Rantatietä (Kuninkaantietä). Alueella on sijainnut tiloja jo 1600- ja 1700-luvuilla ja vielä 1900-luvun alussa Koivuhaka on ollut kirkonkyläläisten

viljelyaluetta. Tällä hetkellä Koivuhaka on työpaikkojen ja asumisen alue, jossa on monipuoliset mahdollisuudet yritystoimintaan ja erilaisia asumisen vaihtoehtoja. Palvelutarjonta alueella on vähäistä. Vantaan ratikka kulkee valmistuessaan Tikkurilantietä pitkin vahvistaen alueen nykyisiä liikenneyhteyksiä. Palveluiden osalta Koivuhaka tukeutuu Tikkurilaan sekä Vantaanportin kaupallisiin palveluihin, jotka sijaitsevat noin kolmen kilometrin päässä.

Nykytilanne. Kaavamuutosalue kuvassa sinisellä.

2.1.2 Luonnonympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Kaavamuutosalue sijoittuu Keravanjoen ja Kylmäojan laakson savitasangolle, jossa on muutamia metsäisiä mäkiä. Maasto nousee loivasti kohti pohjoista. Koivuhaan laajat peltoalueet ovat olleet maanviljelykäytössä pitkään, mutta muuttuneet vähitellen pääosin pientalo-, toimisto-, liike-, teollisuus- ja varastoalueeksi. Tikkurilan keskuspuisto alueen itäosassa on alueen virkistätymisympäristö, jossa sijaitsee mm. arboretum. Alueelta on yhteys etelään Keravanjoen rantaan sekä pohjoiseen Tuusulan rajalle asti. ^{1,2}

Vesistöt ja vesitalous

Kaavoitettava alue on nykyisin rivitalo- ja omakotitaloaluetta, joka on osin vettä läpäisemättöntä katto- ja asfalttipintaa ja osin vettä läpäisevää kasvipintaista viherpintaa. Alue ei ole pohjavesialuetta.

Maaperä

Alueen maaperä on savea. Pohjaveden pinta on lähellä maanpintaa, mikä rajoittaa alueen kellaritilojen kaivamista. Alueen rakennukset joudutaan perustamaan paaluperustukselle. Ympäristössä tehtyjen havaintojen perusteella saven alapuolisen pohjaveden keskimääräiseksi pinnanetasoksi voidaan arvioida noin +14,5. Täyttömaakerroksessa esiintyy myös orsivettä.

Topografia

Kaavamuutosalue ja sen ympäristö ovat tasaisia. Maaston korot vaihtelevat +14,0 ja 14,9 metrin välillä.

¹ <http://gtkdata.gtk.fi/maankamara>

² Vantaa alueittain 2020

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Koivuhaassa asui vuoden 2023 alussa noin 3 300 henkeä. Alueen väkiluku on kasvanut tasaisesti koko 2010-luvun ajan. Väkiluku on noussut kymmenessä vuodessa noin 1 400:lla. Kaupunginosan väkiluku nousee myös tulevaisuudessa, vaikka rakentaminen on väliaikaisesti laskusuhdanteessa.

Koivuhaan lasten ja nuorten osuus vastaa Vantaan keskiarvoa. 16–65-vuotiaita on keskiarvoa enemmän ja yli 65-vuotiaita puolestaan suhteellisesti vähemmän. Koko Tikkurilan suuralueen, johon myös Koivuhaka kuuluu, asukasluku on lähes 48 000 henkeä. Suuralueen kasvu on ollut reilut 5000 henkeä viimeisen 5 vuoden aikana.³

Asuminen

Kaava-alue rajoittuu katualueisiin sekä asuinkortteliin ja puistoon. Tonttiin rajautuvat asuintalotonttien rakennukset on rakennettu 1999 ja 2020. Mesikukantien toisella puolella sijaitseva toimistorakennus on valmistunut 1972. Tontille on tehty myöhemmin lisärakennus. Peltolantien eteläpuolella sijaitsevat pienkerrostalot on rakennettu vuonna 1998 ja asemakaavoitettavan alueen lounaispuolella risteuksen toisella puolella sijaitsevat kerrostalot ovat valmistuneet 2018.

Sosiaalinen ympäristö

Koivuhaan palvelualueen väestön sosiaalisen rakenteen piirteisiin kuuluu mm. aikuisvaltaisuus ja lapsettomat perheet. Työttömyysaste oli vuonna 2020 6 %, mikä on jonkin verran koko Vantaan työttömyysastetta (8,6 %) alhaisempi.⁴

Palvelut ja työpaikat

Koivuhaka sijaitsee Tikkurilan ja lentoaseman välissä, isojen väylien, Tuusulanväylän ja Kehä III:n välissä. Sijainti on erinomainen alueen toiminnallisuuden ja toimeliaisuuden kannalta. Koivuhaan kaupunginosa on työpaikkakeskittymänä kohtuullisen kokoinen koko kaupungin mittakaavassa. Vuoden 2021 alussa 34 prosenttia 5 344 työpaikasta oli tukku- ja vähittäiskaupan alalla. Muita merkittäviä aloja olivat teollisuus (20 %) ja rakentaminen (15 %).⁵ Koivuhaka on yksi seudun autokaupan keskuksista. Julkinen palvelutarjonta Koivuhaan alueella on vähäisempää. Mesikukantien pohjoispäädyssä sijaitsee yksityisen toimijan päiväkoti.

Yhdyskuntarakenne

Koivuhaan kaupunginosa on yhdyskuntarakenteeltaan monipuolinen. Kaavamuutosalue sijoittuu hieman syrjään alueen pääkadusta, Tikkurilantiestä, toisen merkittävän kadun, Peltolantien kupeeseen. Kaupunginosa rajautuu Tuusulanväylän, Kehä III:n ja Läntisen Valkoisenlähteentien rajaamalle alueelle. Idässä sitä rajaa Tikkurilan keskuspuiston vihreä vyöhyke. Rajavien alueiden sisälle sijoittuu työpaikkojen ja pientalokortteleiden alueita. Kaavamuutosalueen lähiympäristöön sijoittuu työpaikkoja ja asumista, niin kerros- kuin pientaloja. Koivuhaka rakentuu edelleen ja kaavamuutosalueen lähiympäristö on muuttunut viimeisten vuosien kuluessa. Uusia kerrostalokortteleita sekä työpaikkarakentamista sijoittuu kaavamuutosalueen naapurikortteleihin.

Kaupunkikuva

Kaavamuutosaluetta ympäröivän alueen kaupunkikuvalla on tyypillistä monipuolinen rakenne. Osa lähiympäristön tonteista on rakentamattomia, osa parhaillaan rakenteilla. Alueen

³ <http://www.vantaa.fi/fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/tietoa-vantaasta/tilastot-ja-tutkimukset>

⁴ <http://www.vantaa.fi/fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/tietoa-vantaasta/tilastot-ja-tutkimukset>

⁵ <http://www.vantaa.fi/fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/tietoa-vantaasta/tilastot-ja-tutkimukset>

työpaikkarakentamiselle on tyypillistä kookkaat, korkeintaan kolmekerroksiset teollisuus-, varasto- ja toimistorakennukset. Asuinrakennukset alueella ovat pientaloja, kytkettyjä pientaloja, pienkerrostaloja ja kerrostaloja. Tikkurilantien varteen pari vuotta sitten rakentuneen kerrostaloalueen korkeimmat osat ovat kahdeksankerroksisia. Koivuhaan kaupunginosa on ajallisesti kerroksellinen. Rakennukset ovat monelta eri vuosikymmeneltä ja alue täydentyy edelleen. Pientalot sijaitsevat vapaasti tonteillaan, alueen kerrostalot muodostavat suojattuja pihoja rakennusten keskelle.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Koivuhaalle tyypillistä on ajallisesti sekoittunut rakenne. Koivuhaan eteläosassa sijaitsevat rakennusperintökohteet Kuriiritie, historiallinen Suuri Rantatie (Kuninkaantie) sekä Kirkkotie-Köyhämäentie-Ruskeasannantie. Kaupunginosa eteläosassa virtaavan Keravanjoen läheisyydestä on löydetty Tikkurilan tonttimaita. Kylmäoan varrella taas on Simonsbölen kyläpaikka. Alueen kolmesta 1700-luvun tilasta Johansin tila on jäljellä. 1850-luvulta on arvokas Bäckby gård. Kuriiritien varressa on Bokullan tila, jonka pihapiirissä on rakennuksia 1800-luvulta sekä historiallinen tie Kuriiritieltä Köyhämäentielle. Koivuhaassa on myös Vantaan kaupunginmuuseon määrittämiä rakennusperintökohteita niin teollisuusalueella kuin Koivuhaan pientaloasutuksen osana. Kaavamuutoshankkeen vaikutusalueella kohteita ei ole.

Virkistys

Keravanjoen rantojen viheralueet ovat Tikkurilan keskustan vetovoimaisin viheraluekokonaisuus. Jokimaisemassa näkyvät eri vuosikymmenillä rakennetut Tikkurilan historiasta kertovat rakennukset, jotka liittyvät rautatiehen, teollisuuteen ja maatalouteen. Koivuhaan itäosassa sijaitsee Tikkurilan keskuspuisto ulkoilureitteineen ja Kylmäojineen. Puiston pohjoisosasta löytyy myös Arboretum sekä lammaslaidun. Keskuspuisto on yksi Koivuhaan vetovoimatekijöistä. Kaavamuutosalueelta on lyhyt matka sen eteläpuoliseen Bäckbynpuistoon, joka on Keravanjoen ja Kylmäoan rannalla.

Kylmäoja on sekä maakunnallinen viheryhteys että yleiskaavan mukainen virkistysyhteys sekä ekologinen runkoyhteys (virtavesiyhteys) ja vesilain mukainen kohde. Viheralue puron yhteydessä on Mesikukantien itäpuolella luontotyyppiltään kostea lehto. Lehtoalueelta sekä Mesikukanpuistosta ja Mesikukankuja 3:n piha-alueelta on löydetty huomionarvoisia sekä direktiivilajeja (lintuja, lepakoja) Vantaan ratikan kaavarungon ja asemakaavojen luontoselvityksessä 2020 (Faunatica).

Kaupungin maisema-arkkitehdit ovat inventoineet alueen arvopuut, joita asemakaavoitettavalla alueella on useita.

Liikenne

Kaavamuutosalueen lähialueen pääkatu on Tikkurilantie, joka kulkee reilun 200 metrin päässä kaava-alueen eteläpuolella. Kaavamuutosaluetta itäpuoliselta Mesikukankujalta on mahdollista rakentaa liittymä tontille.

Koivuhakaa reunustavat Kehä III ja Tuusulanväylä, jotka ovat alueen läpi kulkevia maanteitä. Alueen pohjoisreunalla kulkee Läntinen Valkoisenlähteentie, joka on Tikkurilantien rinnalla toinen Koivuhaan pääkaduista. Kaavamuutosalueen eteläpuolella sijaitsevan Mesikukanpuiston takana kulkee Peltolantie, joka on paikallinen kokoojakatu, kuten myös Kuriiritie ja Niittytie.

Tikkurilantiella kulkee usea bussilinja. Kaavamuutosalueen lähimmät bussipysäkit sijaitsevat Tikkurilantiella ja Osmankäämintiellä. Tikkurilantietä kulkee runkobussilinja 570 sekä bussilinjat 571, 576 ja 611. Tikkurilantielle on suunniteltu Vantaan ratikan reittiä, joka toteutuessaan yhdistää alueen Tikkurilan keskustan kautta Mellunmäkeen ja toisessa suunnassa Aviapolikseen ja lentoasemaan.

Koivuhaan läpi kulkevat pääpyörätiet Tikkurilantiella, Niittytiellä, Kuriiritiellä sekä osalla Peltolantietä. Tavoitteena on ulottaa pääpyörätie kulkemaan Peltolantiella myös asemakaava-

alueen eteläpuolella. Paikallispyörätieverkko alueella on suhteellisen tiheä. Keskuspuistossa kulkee alueen läpäisevä pohjois–eteläsuuntainen paikallispyörätie. Peltolantien pohjoispuolella ja Mesikukantien itäpuolella kulkevat jalkakäytävät. Mesikukankujalla ei ole eroteltu pyöräilyn ja kävelyn kaistoja.

Vesihuolto

Vedenjakelu

Kaavoitettavalla alueella on rakennettu vesihuoltoverkosto ja alue kuuluu HSY:n vesihuollon toiminta-alueeseen.

Alueen vesijohtoverkko kuuluu Tikkurilan painepiiriin. Käyttövesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotuspumppaamon ja Tikkurilan painepiirin kautta. Hiekkaharjussa sijaitsevan vesitornin tilavuus on 8000 m³.

Vesijohtoverkon alin painetaso kaava-alueella on noin + 75 ja ylin on noin + 82. Painetasot on ilmoitettu N2000- järjestelmässä metreinä merenpinnasta (mvp). Tarkat painetasot annetaan HSY:n liitoskohtalausunnossa.

Jätevesiviemäröinti

Alueen jätevedet johdetaan jätevesiviemärissä etelän suuntaan Mesikukantien ja Bäckbynpuiston kautta Suutarilan jätevesipumppaamolle. Lopulta jätevedet päätyvät Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesiviemäröinti / hulevesijärjestelmä

Kaava-alue kuuluu rakennetun hulevesiverkoston piiriin. Alueen hulevedet johtuvat hulevesiviemärin kautta läheiseen Kylmäojaan ja siitä edelleen Keravanjokeen.

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkko ulottuu alueelle. Johdot kulkevat Mesikukantien katualueella ja Mesikanpuistossa sekä tonttiliittyminä Mesikukantie 7 ja 9 tonteilla. Mesikukantie 7:n kaukolämpöjohto sijaitsee lähellä asemakaava-alueen rajaa. Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, toimitaan siirtokustannuksien osalta Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n yhteistyötoimintasopimuksen mukaan (20.7.1993).

Sähköverkko

Vantaan Energialle kuuluvia pienjännitemaakaapeleita Mesikukantien varressa sekä tonttiliittyminä Mesikukantie 9 tontin pohjoislaidalla, Mesikukantie 7 tontin ja asemakaava-alueen rajalla sekä kaava-alueella. Keskijännitemaakaapeleita kulkee Mesikukantien varressa. Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, toimitaan siirtokustannuksien osalta Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n yhteistyötoimintasopimuksen mukaan (20.7.1993).

Ympäristöhäiriöt

Lento- ja liikennemelu

Vuoden 2018 alusta voimaan tullut Ympäristöministeriön asetus rakennuksen ääniympäristöstä 796/2017 antaa vaatimukset uuden rakennuksen meluntorjunnalle. Asuinrakennuksen ulkovaipan ääneneristys on suunniteltava ja toteutettava siten, että ääneneristys on vähintään 30 dB. Virkistykseen käytettävillä piha-alueilla sekä parvekkeilla melun keskiäänitaso ei saa ylittää 55 dB päivällä 7–22, viherhuoneilla 45 dB.⁶

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista 993/1992 määrää asumisen ulkoalueiden keskiäänitasosta, joka saa olla päivällä 7–22 enintään 55 dB (L_{Aeq}) ja yöllä 22-7 enintään 50 dB

⁶ Ympäristöministeriön asetus rakennuksen ääniympäristöstä 796/2017

(L_{Aeq}), uusilla alueilla 45 dB (L_{Aeq}).⁷

ELY-keskuksen opas ”Melun- ja tärinätorjunta maankäytön suunnittelussa” sisältää ohjeita parvekkeiden ja julkisivujen melutasoista. Ohjeiden edellytetään täyttyvän kaavaratkaisussa. Oppaan mukaan parvekkeita ei tule sijoittaa julkisivuille, mikäli päiväajan keskiäänitaso ylittää 65 dB. Jos tämä taso ylittyy asuinrakennuksen julkisivulla, tulee asunnot määrätä aukeamaan myös hiljaisempaan suuntaan.⁸

Kaavamuutostontti sijaitsee voimassa olevan uuden yleiskaavan **lentomeluviyöhykkeellä L3** (Iden 50–55 dB) rajalla. L3-mukaisella melualueella tulee yleiskaavan mukaan asumiseen ja muihin melulle herkkiin toimintoihin käytettävien rakennusten ulkokuoren ääneneristävyyden **ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan olla vähintään 32 dB.**

Vantaan kaupungin karttapalvelussa **tiemelu** (katumelu, tiedot vuodelta 2021) päivällä (7–22) on kaavamuutostontilla viyöhykkeillä 45-50 dB ja 50-55 dB. Tiemelu yöllä on tonteilla viyöhykkeillä <45 dB ja aivan alueen eteläreunassa yli 45 dB. Kaupungin oman ohjeen mukaan nämä nykyarvot edellyttävät asuinhuoneiden osalta äänitasoeroa 28 dB. Pihan melua tulisi vähentää arvoon 45 dB yöllä. Ulkoalueiden meluun vaikuttaa rakennuksen sijainti tontilla.

Tiemelu 2021, päivällä klo 7–22.

Tiemelu 2021, yöllä klo 22–7.

⁷ Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista 993/1992

⁸ Melun- ja tärinätorjunta maankäytön suunnittelussa, ELY, 2013, Airola, 2013

Tärinä

Mesikukantie 5 sijaitsee Viertolan laajan savialtaan alueella, Peltolantien kokoojakadun läheisyydessä. Liikenteen aiheuttama mahdollinen tärinä tulee huomioida rakennusten suunnittelussa. Rakennusluvan yhteydessä on selvittettävä Peltolantien ja Mesikukantien liikenteen aiheuttama tärinä ja siitä mahdollisesti seuraavat ratkaisut tärinän vähentämiseksi tärinän heilahdusnopeuden raja-arvon 0,30 mm/s alle.⁹ Tällöin rakennus on Norjan standardin NS 8176 (1999) mukaisen luokituksen värähtelyluokassa C, joka on suositus uusien rakennusten ja väylien suunnittelussa¹⁰. Luokka on korkeampi kuin mitä vanhoille alueille täydennysrakennettaessa edellytettäisiin (D). Tällä varmistetaan asumisen korkea laatu.

Ilmanlaatu

Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY mittaa ilmanlaatua pääkaupunkiseudun mittauspisteissä. Mesikukantie 5:ä lähin mittauspiste sijaitsee Tikkurilassa Ratatien ja Neilikkatien risteyksessä. Ilmanlaatuun Tikkurilassa vaikuttaa lähinnä liikenne ja katupölyn määrä. Mittausasemalla mitataan mm. typen oksidien (NO_x), hengitettävien hiukkasten (PM_{10}), pienhiukkasten ($\text{PM}_{2,5}$) pitoisuuksia. Mittauspisteen liikennemäärät ovat moninkertaisesti suurempia, kuin Mesikukantie 5:ssä, mikä on huomioitava mittaustuloksia tarkasteltaessa. Kaava-alueen kohdalla Peltolantiellä moottoriajoneuvoja kulki 1489 arkivuorokaudessa (2016), mittauspisteen kohdalla taas 9540 moottoriajoneuvoa arkivuorokaudessa (2016).

HSY:n julkaiseman datan mukaan ilmanlaatu oli Tikkurilan mittauspisteessä ajanjaksolla syyskuu–marraskuu 2023 suurimman osan ajasta hyvä. Kolmen kuukauden aikana se oli vain tunnin ajan huono tai erittäin huono.

Typen oksidit ovat typpimonoksidi ja typpidioksidi. Suurimmat päästölähteet ovat energiantuotanto ja liikenne, erityisesti raskas liikenne. Typpidioksidin ei arvioida enää ylittävän vuositasolla raja-arvoa eikä tuntitasolla raja- ja ohjearvoja. Tikkurilassa NO_2 -pitoisuus ei ylittänyt vuorokausiraja-arvoa $70 \mu\text{g}/\text{m}^3$ syyskuukausina 2023. Typpimonoksidipitoisuudet laskivat jo 1990-luvulla autojen katalyysattorien myötä.

Hengitettävät hiukkaset ovat suureksi osaksi liikenteen nostattamaa katupölyä. Hengitettävien hiukkasten vuorokausiraja-arvo ($50 \mu\text{g}/\text{m}^3$) ei ole ylittynyt pääkaupunkiseudulla vuoden 2006 jälkeen. Raja ei saa ylittyä useammin kuin 35 päivänä kalenterivuodessa. Tikkurilassa raja ylittyi yhtenä päivänä syyskuudella 2023.

Hengitettävien hiukkasten vuorokausiohjearvo ($70 \mu\text{g}/\text{m}^3$) ylittyy tavanomaisesti erityisesti katupölyaikaan liikenneympäristöissä. Syyskuudella sitä ei Tikkurilassa ylitetty. WHO:n vuorokausiohjearvo ($45 \mu\text{g}/\text{m}^3$, 3 ylitystä sallitaan vuodessa) ylittyi vuoden aikana useimmilla pääkaupunkiseudun mittausasemilla.

Otsonin terveysterveysteisen pitkän ajan tavoitteen ylittyminen on tavanomaista hellejaksoilla. Otsonipitoisuudet ovat suurimmillaan aurinkoisella säällä keväällä ja kesällä taajamien ulkopuolella. Otsonin pitoisuudet eivät ylittäneet tavoitearvoja syyskuukausina.

Rikkidioksidin ohje- ja raja-arvoylitykset ovat nykyisin erittäin poikkeuksellisia. Rikkidioksidin ohje- ja raja-arvotasot eivät ylittyneet syys–marraskuun aikana.¹¹

Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen opas ”Ilmanlaatu maankäytön suunnittelussa” on koonnut käytäntöjä ilmanlaadun huomioonottamisesta maankäytön suunnittelussa. Oppaassa on ilmanlaatuvohyökkeet asuinrakennuksen sijoittamiselle minimi- ja suositusetaisyysineen ajoradan reunasta. Minimietäisyys kadulle, jolla kulkee 10 000 ajoneuvoa arkivuorokaudessa, on 7 metriä ja 14 metriä kadulle, jolla kulkee 20 000 ajoneuvoa arkivuorokaudessa ja niin edelleen. Vantaan kaupungin liikennesuunnittelun mukaan ajoneuvomääräarvio vuorokaudessa vuonna 2030 on 1600, jolloin rakennuksen minimietäisyyden ajoradasta tulisi olla 1,1 metriä.

⁹ Melun- ja tärinäntorjunta maankäytön suunnittelussa, ELY 2013, Airola, s.36

¹⁰ Suositus liikennetärinän mittaamisesta ja luokituksista, VTT, Talja 2004, s. 25

¹¹ <https://julkaisu.hsy.fi/ilmanlaadun-vuodenaikaiskatsaukset-2023>

Minimietäisyyksiä sovelletaan jo rakennetuilla alueilla kaavoja muutettaessa ja meluntorjunnasta huolehditaan rakenteiden melusuojauksella. Kaava-alueen ja Peltolantien välissä sijaitseva Mesikukanpuisto määrittää etäisyyden Peltolantiehen jo lähtökohtaisesti ilmanlaatuvaatimusten edellyttämää suuremmaksi. Peltolantielle ei myöskään synny katukuilua, joka pahentaisi ilmanlaatua. Rakennusten korkeuden suhde kadun leveyteen on pienempi kuin 0,7, jolloin katutila tuulettuu.¹²

2.1.4 Maanomistus

Tontit nro 68-132-3, 68-132-4 ja 68-132-5 omistavat asemakaavanmuutoshakemuksen jättäneet yksityiset maanomistajat. Ympäröivät katualueet omistaa Vantaan kaupunki.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin.

- Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.
- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.
- Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

Maakuntakaava

Uusimaa-kaava 2050 on saanut lainvoiman 13.3.2023, josta Vantaan alueella on voimassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaava.

Voimassa olevassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa asemakaava-alue on taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä ja pääkaupunkiseudun ydinvyöhykettä (ruuturas-teri).

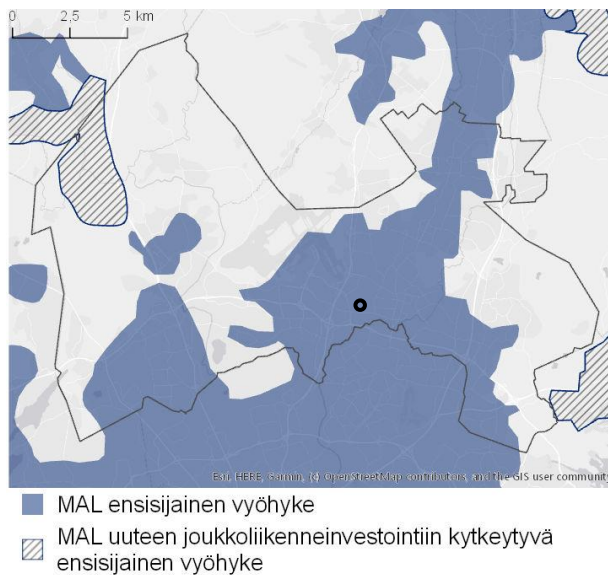
Ote maakuntakaavayhdistelmästä. Kaava-alue esitetty mustalla ympyrällä.

¹² Ilmanlaatu maankäytön suunnittelussa, ELY

MAL 2019 -suunnitelma

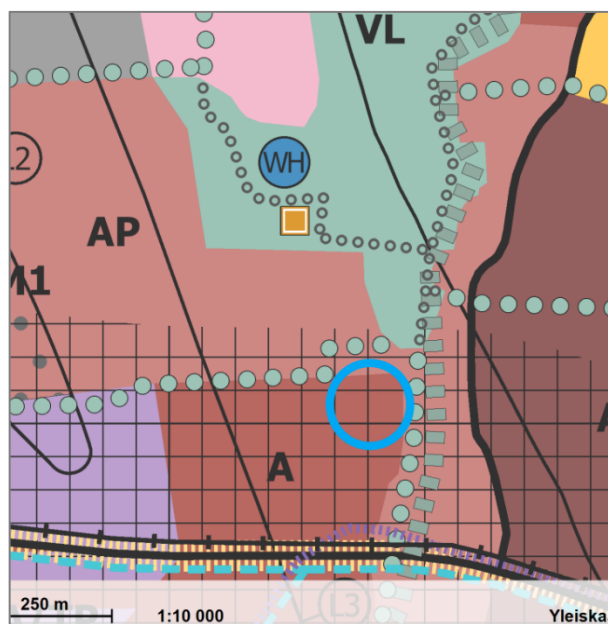
MAL 2019 on suunnitelma Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseksi vuosille 2019–2050. Suunnitelma valmistellaan neljän vuoden välein yhteistyössä seudun 14 kunnan ja HSL:n toimesta. Suunnitelmassa määritellään ja priorisoidaan seudullisesti merkittävän maankäytön ja erityisesti asuntorakentamisen sijoittumista sekä linjataan kasvua tukevat liikennejärjestelmän kehittämistoimet.

Tavoitteena on kuvata seudun yhteinen tahtotila, jonka pohjalta yhdessä toimitaan tavoitetilan saavuttamiseksi. Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua.

Suunnitelman päämittarien tavoitetasoissa vuodelle 2030 on määritetty, että liikenteen kasvihuonekaasupäästöt vähenevät 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä (määrittävä tavoitetaso), asuntotuotannosta vähintään 90 % kohdistuu ensisijaisesti kehitettävälle maankäytön vyöhykkeille (oheinen kartta) ja väestöstä vähintään 85 % sijoittuu kestävän liikumisen vyöhykkeille. Asemakaavoitettava alue sijoittuu MAL:n mukaiselle ensisijaiselle vyöhykkeelle. MAL 2019 suunnitelma on hyväksytty Vantaan osalta HSL:n hallituksessa 26.3.2019 (liikenteen osuus) ja kaupunginvaltuustossa 20.5.2019

Yleiskaava 2020

Alue on merkitty asuinalueeksi (A), joka varataan monipuoliseen asumiseen. Alue sijoittuu kestävän kasvun vyöhykkeelle. Se on joukkoliikenteen runkolinjastoon tukeutuva vyöhyke, jolle kaupunginosan maankäyttöä tehostava rakentaminen ensisijaisesti ohjataan.

Kaava-alueen ulkopuolella idässä sijaitseva Puutarharanta on lähivirkistysaluetta, VL, jolle on merkitty virkistysalueyhteys sekä ekologinen runko-yhteys. Virkistysalueyhteys kulkee myös suunnittelualueen pohjoispuolella.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yleiskaavan 25.1.2021. Kaavahanke on voimassa olevan yleiskaavan mukainen.

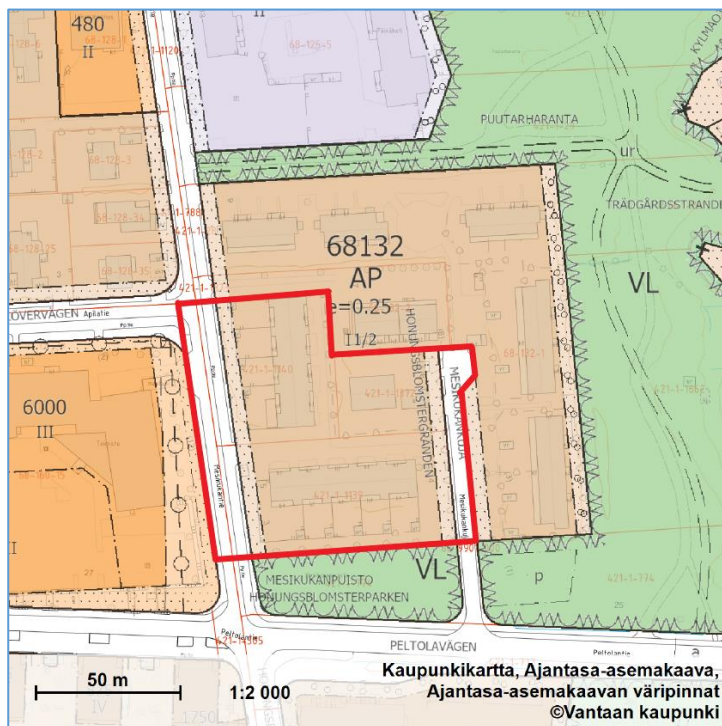
Ratikan kaavarunko

Alue on Ratikan kaavarungossa esitetty monimuotoisena asuinalueena. Kaava-alue esitetty mustalla ympyrällä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaavan 19.6.2023

Asemakaava

Korttelissa on voimassa alkuperäinen asemakaava nro 680900 (Kv 25.9.1995) Siinä kaavamuu-
tosalue on osoitettu asuinpientalojen korttelialueeksi (AP). Mesikukanpuisto on merkitty lähi-
virkistysalueeksi.

Kaavamuu-
tosalueella kerrosluku on I ½ kerrosta ja tehokkuusluku $e=0,25$.

Muut aluetta koskevat päätökset ja suunnitelmat

Vantaan ratikka

Vantaan kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 22.5. Vantaan ensimmäisen pikarai-
tiotielinjan toteuttamisesta. Ratikan rakentaminen voi alkaa syksyllä 2024 ja liikennöinti
vuonna 2029.

Ratikka kulkee Tikkurilantietä pitkin. Lähin pysäkki sijoittuu Puutarhatien ja Tikkurilantien risteuksen paikkeille.

Rakennusjärjestys

Vantaan kaupungin rakennusjärjestys on ollut voimassa 1.1.2011 lähtien.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Yksityisen hakijatahon jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 11.11.2021. Kaavamuutos sai työohjelmassa numeron 02505 ja kaavoitus tuli vireille 18.10.2022. Mielenpiirteet pyydettiin 16.11.2022 mennessä (MRL 62§) ja niitä saatiin annetun ajan puitteissa 15 kappaletta. Yksi mielipide vastaanotettiin virallisen ajan päättymisen jälkeen.

Asemakaavan muutostyö on hyväksytty kaupungin kaavoitusohjelmaan 2022.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

- kaavamuutoksen hakijat
- alueen maanomistajat ja maavuokraajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: kaupunkirakenne ja -ympäristö (kiinteistöt ja tilat, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, kadut ja puistot), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: HSL, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, tietoliikenneverkkoja ylläpitävät yhtiöt

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä ja/tai Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

Mielenpiteet 18.10.2022 päivätystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin 16.11.2022 mennessä (MRL 62§) ja niitä saatiin viisitoista (15) kappaletta. Annetun ajan jälkeen vastaanotettiin vielä yksi mielipide.

Mielenpiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan

Mielenpiteitä saatiin kaikkiaan 16 kappaletta. Eniten oltiin huolissaan siitä, että tulevat rakennukset ovat liian korkeita ja poikkeavat viereisestä pientaloalueesta liiaksi. Liikaa tehokkuutta arvosteltiin ja uusien rakennusten pelätään varjostavan naapureita, tuottavan liikaa liikennettä ja melua alueelle ja heikentävän alueen luonto- ja viherarvoja. Myös arvosteltiin kaupunkia asukkaiden epätasa-arvoisesta kohtelusta, kun ei naapureiden ole sallittu rakentaa nykyisen asemakaavan sallimaa rakennusoikeutta tehokkaammin.

Asukasilta 13.12.2023

Kaavatyötä esiteltiin Vantaan kaupungintalon valtuustosalissa. Kommenteissa korostui toive matalammasta rakentamisesta ja huoli uusien rakennusten varjostuksesta.

Vastineet mielipiteisiin ja asukasillassa esiin tulleisiin kysymyksiin:

Rakentamisen korkeus on sovitettu ympäristöönsä, niin että lähimpänä pohjoisia naapureita se jää kolmeen kerrokseen. Aivan pohjoisrajaa kiinni tulevan naapurin eteen ei ole sijoitettu asuinrakennuksia. Matalat autokatoksetkin sijoittuvat vähintään neljän metrin päähän tontin rajasta. Nykyinen asemakaavan mahdollistaisi 1½-kerroksisen asuinrakennuksen samalle etäisyydelle. Mesikukantien toisella puolella on Vantaan Energian toimitalo, jonka korkeus vastaa hyvinkin vähintään nelikerroksisen asuintalon korkeutta. Peltolantien eteläpuoliset asuintalot ovat jo viisikerroksisia.

Liikenteen ja pysäköinnin lisääntymistä koskevat huolet on otettu huomioon. Tulevan alueen pysäköinti hoidetaan tontilla ja osa sen liikenteestä otetaan suoraan Mesikukantieltä, joten kaikki liikenne ei ohjaudu kapeammalle Mesikukankujalle. Mesikukantien katualueen leveys on liki 13 m, mikä mahdollistaa jk/pp:n rakentamisen myös ajoradan länsipuolelle, joten sen kapasiteettia ja liikenneturvallisuutta on mahdollista kasvattaa nykyisen asemakaavan puitteissa.

Viherarvoista huolehditaan, kadun varren puita määrätään säilytettäväksi ja viherkerrointa noudatettavaksi.

Vastauksena tontin omistajien epätasa-arvoiseen kohteluun voidaan todeta, että rakennuslupaprosessissa ei ole mahdollista edes poikkeamispäätöksellä merkittävästi nostaa rakennusoikeutta kaavan sallimasta. Jos sellaista halutaan, niin se hoidetaan asemakaavamuutoksella, kuten nyt tehdään.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2022 – 2025 strategia (Kv 31.1.2022):

Innovaatioiden Vantaa -strategian mukaan rohkea, rento ja viihtyisä Vantaa on kestävyiden edelläkävijä. Kasvatamme Vantaan vetovoimaa asuinpaikkana ja rakennamme hyvää kaupunkia yhdessä asukkaiden ja kaikkien Vantaan toimijoiden kanssa.

Haluamme säilyttää luontomme monimuotoisuuden. Vantaan tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030.

Neljästä kärkihankkeesta yksi sivuaa Mesikukantie 5:n kaavaa. Ratikka mahdollistaa tiivistyvän kaupungin yhdistämällä kaupungin itäisimpiä osia sujuvan raideliikenteen piiriin ja mahdollistamalla kaupungin kasvun kestävästi joukkoliikenteen varrelle.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 18.6.2018)

- Kaupungin omistaman maan ja asemakaavoitettujen täydennysrakentamisalueiden kaavoittaminen on etusijalla.
- Asuntotuotantoa varten asemakaavavarantoa lisätään niin, että se vastaa viiden vuoden rakentamisen tarvetta.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 28.2.2022)

Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2021–2025 strategiaa. Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:

- Hiilineutraalius ja resurssiviisaus ovat maankäytön suunnittelun ja toteutuksen lähtökoh-
tina.
- Kaupunki integroi ilmastonmuutoksen sopeutumistoimet suunnitteluun, rakentamiseen ja
ylläpitoon.
- Viherrakenne on terveyttä tukevaa ja hyvinvointia luova. Säilytetään ja parannetaan viher-
alueiden saatavuutta.
- Luodaan hyvät edellytykset kestäväälle ja monimuotoiselle liikkumiselle.
- Vähennetään liikkumistarvetta.
- Vähennetään lämmityksen päästöjä.
- Edistetään vähähiilistä rakentamista.
- Edistetään rakentamisen kiertotaloutta.
- Vähennetään infrarakentamisen ja massojenhallinnan hiilijalanjälkeä.
- Luonnon monimuotoisuutta lisätään, suojellaan ja vahvistetaan Vantaalla suunnitelmalli-
sesti.
- Vahvistetaan toimia metsä- ja suoluonnon monimuotoisuuden parantamiseksi.
- Vesistöjen luonnontilaisuutta ja monimuotoisuutta parannetaan.
- Hiilinielujen ja hiilivarastojen vahvistaminen.
- Kasvatetaan hiilikädenjälkeä ja edistetään hiilinegatiivisuutta.

3.3.2 Muut tavoitteet

Maanomistaja

Maanomistajan tavoitteena on saada rakennusoikeutta, jolla saadaan katettua nykyisten huo-
nokuntoisten rivitalojen purkukustannukset ja mahdollisuus uuden asunnon rahoitukseen.

Osallisten palautteista tulleet tavoitteet

Ympäröivien pientalojen mittakaavan huomioiminen, vehreyden säilyttäminen.

Vihertehokkuus

Asemakaavassa määrätään alueelle maankäytön mukainen vihertehokkuustaso. Vihertehok-
kuudella tarkoitetaan alueen painotetun viherpinta-alan suhdetta alueen kokonaispinta-
alaan. Vihertehokkuusmenetelmän avulla muun muassa edistetään vehreän, viihtyisän ympä-
ristön rakentamista ja hulevesien hallintaa sekä turvataan ekosysteemipalveluita ja luonnon
monimuotoisuutta. Samalla toteutetaan kestävä kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeu-
tumisen ja hillinnän mukaisia suunnitteluperiaatteita.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Maanomistajat valitsivat hankkeeseen kumppaniksi Temotek Oyn ja viitesuunnitelmien laati-
jaksi Arkworks arkkitehdit. Ensimmäisissä viitesuunnitelmissa, jotka on päivätty 8.9.2021 esi-
tettiin kaksi suorakaiteen muotoista rakennusmassaa Mesikukantien varteen. Rakennukset
olivat neljä- ja viisikerroksisia. Lisäksi tontin eteläosa oli rajattu viisikerroksisella asuinraken-
nuksella.

Esitetyn ratkaisun puutteena nähtiin turhan korkea rakennusmassa suhteessa pohjoisessa si-
jaitseviin pientalonaapureihin, sekä rakennusmassoista johtuva kaavamainen jäykkyys suh-
teessa Mesikukantien katukuvaan. Myöskään olemassa olevaa puustoa ei suunnitelmassa ol-
lut lainkaan säilytetty. Rakentamisen määrä nousi noin 5 800 kerrosneliometriin, mitä Van-
taan kaupunki piti liian korkeana. Etenkin, kun vaadittavan autopaikkamäärän takia pysäköinti
haukkasi liian suuren osuuden korttelipihasta.

Näkymä luoteesta, Arkworks arkkitehdit, 8.9.2021.

Näkymä luoteesta, Arkworks arkkitehdit 20.12.2022.

Seuraavassa vaiheessa rakennusoikeutta saatiin pudotettua 5 540 kerrosneliömetriin ja samalla pohjoisin rakennusosa madaltui kolmekerroksiseksi.

Kaavatyön pohjaksi valikoituneessa, 5.10.2023 päivätyssä viitesuunnitelmassa Mesikukantien puoleisia rakennusmassoja jaettiin pienempiin osiin myös vaakasuuntaisella porrastuksella. Sen etuna oli, että merkittävimmät männyt kadun varresta saadaan säästymään. Rakennusten polveilu kadun suuntaan tuottaa myös mielenkiintoisempaa ja pienimittakaavaisempaa katu-ympäristöä. Rakennusoikeutta saatiin hieman puristettua tasan 5 500 kerrosneliömetriin, mikä alkoi hankkeen ja maanomistajien näkemyksen mukaan olla kannattavuuden kipuraja.

Asemapiirros, Arkworks arkkitehdit 5.10.2023.

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Kaava-alue sijoittuu nykyisen kerrostaloalueen ja pientaloalueen vaihtumisvyöhykkeelle. Se on yleiskaavassa kestävän kasvun vyöhykkeellä, mikä tarkoittaa joukkoliikenteen runkolinjastoon tukeutuvaa vyöhykettä, jolle kaupunginosan maankäyttöä tehostava rakentaminen ensisijaisesti ohjataan.

Perusratkaisu, jossa rakennusmassat sijoittuvat korttelin Mesikukantien puoleiseen reunaan ja samoin eteläreunaan pysyi varsin muuttumattomana koko suunnitteluprosessin ajan. Se muodostaa ehjää katutilaa Mesikukantielle ja jättää toisaalta korttelipihaan väljyyttä. Korkeimmat rakennusmassat sijoittuvat perustellusti alueen lounaisnurkkaan lähimmäksi nykyisiä kerrostaloja ja Vantaan Energian toimistorakennusta. Matalin kolmekerroksinen osuus sijoittuu korttelin pohjoisnurkkaan, jolloin varjovaikutus naapurin pientalotonteille saadaan mahdollisimman pieneksi. Kontrasti kaksikerroksisten pientalojen ja viereen nousevan kolmekerroksisen osan välillä ei muodostu liian suureksi.

Mesikukantien varressa rakennukset polveilevat paitsi korkeutensa puolesta myös suhteessa katuun. Näin katutilasta muodostuu vaihtelevampaa ja samalla olemassa olevia mäntyjä voidaan säästää. Kadun puoleisten maantasoasuntojen edustalle haluttiin kuhunkin asuntoon oma sisäänkäynti, jolloin kadun ja rakennuksen väliin ei muodostu epämääräistä puoliyksityistä aluetta, jolla ei ole käyttöä.

Näkymä luoteesta, Arkworks arkkitehdit 5.10.2023.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavalla muutetaan nykyistä asuinpientalojen korttelialuetta asuin kerrostalojen korttelialueeksi (AK). Kerrosluku vaihtelee kolmesta viiteen. Yhteenlaskettu rakennusoikeus on 5 500 kerrosneliömetriä.

Kaikki pysäköinti, 61 autopaikkaa sijoittuu maantasoon piha-alueelle, jonne ajetaan Mesikukantien ja Mesikukankujan kautta.

Kaava alueen koko on 0,58 ha, joka on kokonaan AK-korttelialuetta. Kaavan ja samalla korttelin tehokkuusluku, e on 0,94.

4.1.1 Mitoitus

Asuin kerrostalojen korttelialue, AK 0,58 hehtaarin alue. Rakennusoikeus on 5 500 k-m². Tehokkuusluku $e=0,94$.

Korttelin rakennusoikeus kasvaa nykyisestä 1 458 kerrosneliömetristä 4 042 kerrosneliömetrillä eli yli kolmikertaiseksi. Kaikki lisäys on uutta asumisen rakennusoikeutta.

Kortteliin tulee viitesuunnitelman mukaan yhteensä 101 asuntoa arviolta 200 asukkaalle. Yksioita on 28 kpl ja niiden keskipinta-ala 30 m², kaksioden määrä on 34 kpl ja keskipinta-ala n. 47,0 m² ja perheasuntojen määrä 39 kpl ja keskipinta-ala n. 68,0 m².

- autopaikkoja on maantasossa yhteensä 61 kpl: 1 ap/130 asutokerrosm² tai vähintään 2 ap/ 3 asuntoa.
- Pyöräpaikkoja on yhteensä 202 kpl eli 2 pp/ asunto.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kaupungin tavoitteena on ollut asuinrakentamisen lisääminen Vantaan ratikan vaikutuspiirissä yleiskaavan mukaisesti. Kaavassa on huomioitu uudisrakentamisen suhde ympäristöönsä. Matatalampi rakentaminen sijoittuu tontin pohjois- ja itäreunoille, joissa se on lähimpänä olemassa olevaa pientaloasutusta. Rakennukset voivat olla enintään kolme-viisikerroksisia.

Harjakattoisten rakennusten harjalle on asetettu enimmäiskorot. Istutettavat alueen osat on osoitettu kaavakartalla ja katosten ja matalien rakennusosien katto tulee tehdä kasvikattona. Mesikukantien kadun varteen sijoittuvien maantasoasuntojen sisäänkäynnit johdetaan kadun suunnasta etupihan kautta, mikä tuottaa katumiljööseen vaihtelevuutta ja inhimillistä mittakaavaa.

Korttelin vihertehokkuudeksi on asetettu 0,9. Esitetyn viitesuunnitelman perusteella se täyttyy. Vihertehokkuuden toteutuminen on osoitettava rakennusluvan yhteydessä pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.

4.3 ALUEVARAUKSET

Alue on kokonaan asuinkerrostalojen korttelialuetta.

4.3.1 Korttelialueet

AK, asuinkerrostalojen korttelialueet

Kortteliin on osoitettu kolme rakennusala asuinkerrostalojen rakentamiseen. Rakennukset sijoittuvat Mesikukantien varteen ja korttelin eteläreunaan puistoaluetta vasten. Kerrosluku voi olla korttelin pohjoisosassa enintään kolme, josta se asteittain nousee lounaiskulman viiteen kerrokseen. Rakennusten yhteenlaskettu rakennusoikeus saa olla enintään 5 500 kerrosneliömetriä.

Maantasokerrokseen saa sijoittaa sellaista liike-, toimisto- ja työtilaa, joka ei häiritse asumista. Tiloja ei ole kuitenkaan vaadittu, niiden toteutuminen ei alueella ole välttämätöntä. Maantasokerroksen kadun puoleisten asuntojen sisäänkäynti tulee järjestää myös kadulta etupihan kautta.

Rakennusten arkkitehtuurin tulee olla kestävä, korkeatasoista ja innovatiivista. Rakennuksiin on määrätty kaltevuudeltaan vähintään 1:2 oleva harjakatto. Kattojen harjakorot on lisäksi määrätty kaavassa. Harjakaton alle, ullakolle saa sijoittaa yhteistiloja. Teknisiä tiloja tai IV-konehuoneita ei saa sijoittaa vesikaton yläpuolelle.

Rakennusten julkisivujen tulee olla puuta, paikalla muurattua poltettua savitiiltä, rappautusta tai niiden yhdistelmiä. Sandwich-elementtirakennetta saa käyttää vain parvekkeiden taustaseinissä. Julkisivujen tulee olla värimaailmaltaan murrettua ja värikylläistä.

Kulmahuoneistojen ja kulmaparvekkeiden tulee avautua kahteen suuntaan. Parvekkeet ja terassit saavat ulottua enintään 1,8 m rakennusalan ulkopuolelle.

Pysäköinti sijoittuu maantasoon ja osa paikoista on määrätty sijoitettavaksi autokatoksiin. Kun pysäköinti on lisäksi jaettu osiin istutuksin, ei kortteliin synny yhtenäistä isoa parkkikenttää. Yksi- ja kaksikerroksisten rakennusten, rakennusosien ja katosten katto tulee tehdä kasvikattona.

Korttelin pohjoisreunaan on osoitettu puista ja pensaista koostuva istutettava vyöhyke. Istutusalueita on myös muilla korttelin reunoilla. Leikkialue on näytetty ohjeellisena. Mesikukantien varteen on kartalla osoitettu kolme säilytettävää mäntyä.

Piha tulee toteuttaa kasvillisuudeltaan monilajisena alueena, jolle istutetaan puita, pensaita, perennoja ja nurmikkoja vuodenaikojen vaihtelu huomioiden. Pihan osat, joita ei käytetä välttämättöminä kulkuteinä, leikki- tai oleskelualueina tai hyödynnetä kaupunkiviljelyyn, on istutettava. Kaavamääräyksissä edellytetään vihertehokkuutta 0,9.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Asemakaavan muutoksen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista. Kaavan vaikutuksia on arvioitu myös laadittujen selvitysten kautta. Hulevesien hallinnan yleissuunnitelma ja vihertehokkuuslaskelma on tehty.

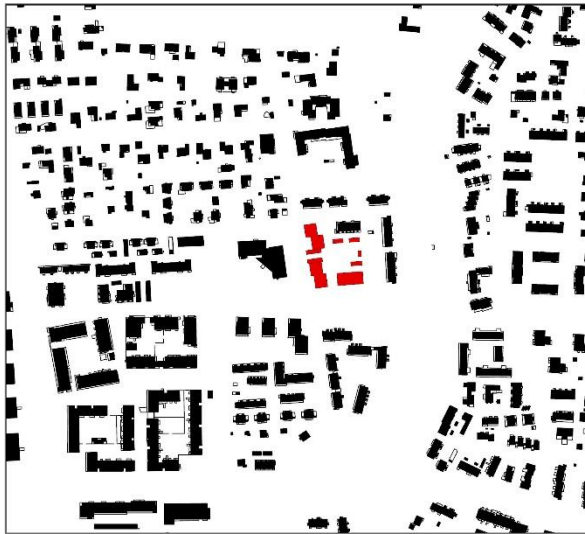
Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu hyvien joukkoliikennetyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Kaavamuutos täydentää Tikkurilan keskustan länsipuolisia kaupunginosia, mikä toteuttaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden henkeä. Uusia asuntoja tulee 101 kappaletta arviolta noin 200 uudelle asukkaalle.

Yhdyskuntarakenne

Alue sijoittuu Koivuhaan kaupunginosaan, Tikkurilan keskustan ja Tuusulanväylän väliin. Se sijaitsee kaupungin osan itälaidalla Kylmäojan viheryhteyden lähistöllä. Ratkaisu edistää asuinalueen täydennysrakentamista ja luo tiivistä ja tehokasta kaupunkirakennetta.

Rakentaminen sijoittuu joukkoliikenteen runkoyhteyden tuntumaan. Bussipysäkit sijoittuvat kävelyetäisyydelle ja tulevan Vantaan ratikan pysäkit ovat noin 600 metrin etäisyydellä.

Kaupunkikuva

Uusi rakentaminen muuttaa alueen kaupunkikuvaa matalien rivitalojen ja omakotitalon korvautuessa kerrostalorakentamisella. Mittakaava noudattaa Peltolantien eteläpuolelle osoitettuun Peltolantie 30, 36 ja 38 2010-luvun loppupuolella rakentuneiden asuin- ja kerrostalokompleksien mittakaavaa. Muutos jää Peltolantieltä katsottuna vähäisemmäksi kuin muista suunnista, sillä Mesikukanpuiston puusto peittää osan rakentamisesta. Korttelista saadaan vihreä mm. vihertehokkuudesta määräämällä ja säilyttämällä Mesikukantien varren merkittävimmät männyt.

Suunnitelma upotettuna 3D-kaupunkimalliin. Katunäkymä Mesikukantietä pitkin pohjoisesta.

Asuminen

Kaava-alueelle tulee 101 kerrostaloasuntoa. Valmistuvat asunnot helpottavat osaltaan pääkaupunkiseudun asuntopulaa. Hanke noudattaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita liisäämällä asuntotuotantoa ja monipuolistamalla asuntokantaa hyvien raideliikenneyhteyksien varrella.

Suunnitelma upotettuna 3D-kaupunkimalliin. Näkymä lounaasta, Vantaan Energian toimistorakennus vasemmalla, Mesikukantien vastakkaisella puolella.

Näkymä koillisesta. Etualalla Mesikukantie 7. Arkworks arkkitehdit 5.10.2023.

21.6.

klo 9.00

21.9.

klo 9.00

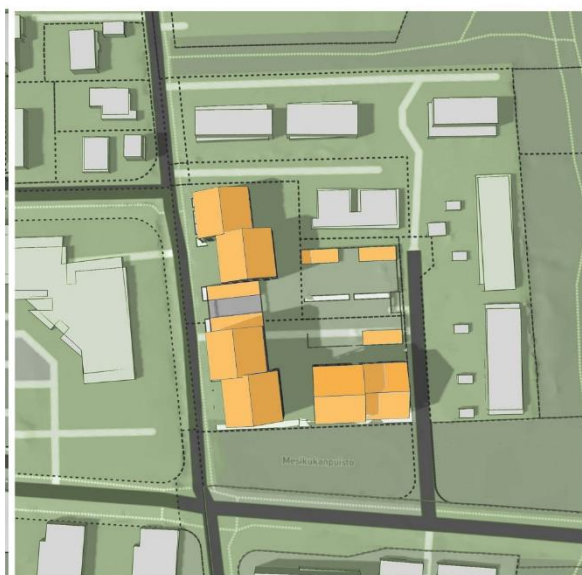
21.6.

klo 13.00

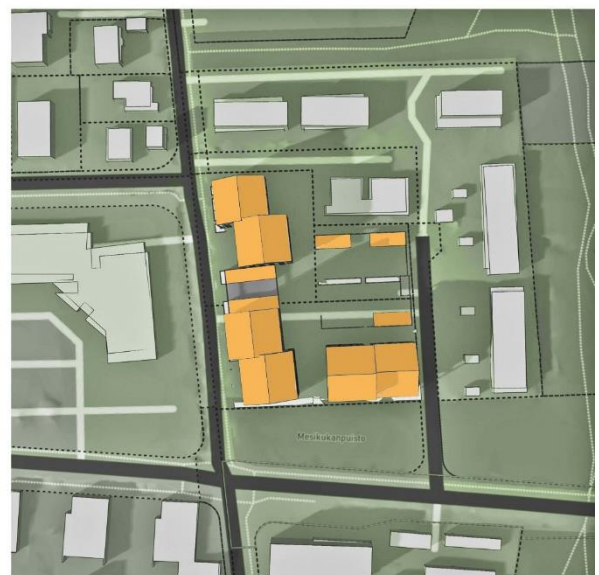
21.9.

klo 13.00

21.6.

klo 17.00

21.9.

klo 17.00

Suunnitelma upotettuna 3D-kaupunkimalliin. Näkymä kaakosta.

Palvelut ja työpaikat

Kaava mahdollistaa teoriassa pieniä työtiloja ja uusia työpaikkoja, joskaan niiden tulo ei ole todennäköistä. Asukkaiden lisäys vaikuttaa toisaalta positiivisesti Koivuhaan ja koko Tikkurilan palveluiden säilymiseen ja monipuolistumiseen. Asukasluvun kasvu lisää jonkin verran päiväkotipaikkojen ja koulupaikkojen tarvetta, mutta asunnoista vain osa on perheasuntoja. Mesikukantien päiväkoti vastaa paikkatarpeeseen ja koulupuolella kapasiteetti ei ole vaarassa ylittyä. Tikkurilan ja Aviapoliksen työpaikat ja palvelut ovat hyvien joukkoliikenneyhteyksien tai pyörämatkan päässä, joten hanketta voidaan pitää VAT:n mukaisena.

Taloudelliset vaikutukset

Kaupungin omistamalle maalle ei osoiteta rakennusoikeutta. Hanke on kaupungille taloudellisesti kannattava, sillä alue sijoittuu olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen eikä vaadi suuria infrainvestointeja. Kaava tuottaa uutta asuinrakennusoikeutta ja kaupunkiin uusia veronmaksajia.

Kaavamuutoksen hakijan kannalta tärkeää on ollut mahdollistaa hankkeen taloudellinen yhtälö, jossa vanhojen asuntojen purkukustannukset ja uusien asuntojen ostaminen asukkaille onnistuisi rakennusoikeuden nostolla.

Sosiaalinen ympäristö

Alueelle tulee uusia asukkaita. Kerrostaloasuntojen koko vaihtelee, ja alueelta löytyy koti monien tarpeeseen ja elämänvaiheeseen. Vanhan pientaloalueen ikääntyville asukkaille tarjoutuu mahdollisuus esteettömään ja huolettomaan kerrostaloasumiseen. Tavoitteena on ehjä sosiaalinen aluekokonaisuus. Hanke on VAT:n mukainen.

Virkistys

Hanke uusine asukkaineen lisää virkistysalueiden, kuten Kylmäojarvarren ja Tikkurilan keskuspuiston käyttöä. Rakennukset sijoittuvat jo rakennetulle maalle, joten hanke ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita. Vihreä katu ympäristö ja hyvät virkistysyhteydet houkuttelevat kestävään liikkumiseen jalkaisin ja pyörällä.

Liikenne

Kaava-alue sijaitsee kävelyetäisyydellä Peltolantiellä ja Tikkurilantiellä sijaitsevista runkolinja- ja lähibussien pysäkeistä sekä Tikkurilantielle kaavaillusta Vantaan ratikan pysäkestä. Ratkaisu lisää alueen joukkoliikenteen matkustajamääriä ja parantaa joukkoliikennepalvelujen kannattavuutta. Kasvava asukasmäärä lisää osaltaan ajoneuvoliikennettä Koivuhaassa, Peltolantiellä

ja Tikkurilantiellä. Yhteydet Tikkurilan keskustaan ja Tikkurilantien kautta Tuusulanväylälle ja Kehä III:lle ovat sujuvat ja liikenneverkon kapasiteetti kestää asukasluvun lisäyksen.

Vesihuolto

Kaavamuutosalue tukeutuu olemassa olevaan vesihuoltoverkostoon. Kaavamuutos ei aiheuta muutostarpeita nykyiseen vesihuoltoverkostoon. Kaavamuutosalueen vesihuoltoliitokset tulee toteuttaa kaikille rakennuksille Mesikukantieltä riippumatta mahdollisesta myöhemmin tehtävästä tonttijaosta.

Ympäristöhäiriöt

Alueella mitoitavana melulähteenä on lentomelu, mikä huomioidaan asuinhuoneiden ulko-kuoren ääneneristysvaatimuksena 32 dBA. Tieliikenteen, lähinnä Peltolantien aiheuttama melu tai pienhiukkaset eivät aiheuta ongelmia.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uudisrakentaminen sijoittuu jo asumisen käytössä olleille alueille. Rakentamisen myötä alueelta kaadetaan useita puita, mikä vaikuttaa paikallisesti jonkin verran alueen luontoarvoihin. Hanke hyödyntää pitkälti olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa. Korttelialueiden vihertehokkuudella edistetään luontoarvojen, ekosysteemipalveluiden ja hulevesien hallinnan toteutumista. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavan mahdollistaman tiivistymisen myötä luonnollinen vettäläpäisevän pinnan määrä vähenee.

Hulevesien hallinnan tavoitteena on, että alueelta poistuvan virtaamahuipun suuruus ei kasva rakentamisen myötä. Hulevesimäärän kasvun vaikutuksia pyritään minimoimaan kasvupäällysteisillä vettäläpäisevillä pinnoilla sekä viivytämällä syntyviä hulevesiä tontilla ennen niiden johtamista yleiseen hulevesiverkostoon.

Huleveden käsittely on suunniteltava tontti- tai korttelikohtaisesti. Hulevesien hallintarakenteet mitoitetaan vihertehokkuuslaskurin avulla sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha ja kesto 10 minuuttia.

Hulevesisuunnitelman laatimisessa tulee ottaa huomioon Vantaan kaupungin hulevesien hallinnan toimintamalli. Suunnitelma hyväksytetään rakennusluvan hakemisen yhteydessä. Työmaa-aikaisien hulevesien hallinnasta on laadittava suunnitelma ennen rakennustöiden aloittamista. Alueen rakentamisella ei saa aiheuttaa merkittävää samentumista läheiseen Kylmäojaan.

4.4.3 Vaikutukset ilmastomuutoksen kannalta

Hankkeen vaikutukset ilmastomuutokseen ovat vähäiset. Rakentaminen lisää aina kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen kautta. Toisaalta nyt rakennettava kortteli tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Se tukeutuu ja tukee laadukkaita joukkoliikennepalveluja ja raideliikennettä sekä virkistysyhteyksiä.

Vihertehokkuuden avulla hillitään ilmastomuutosta ja edistetään siihen sopeutumista vähentämällä tulvariskejä, luomalla hiilinieluja ja lieventämällä lämpösaareilmiötä.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tieliikenteen melu ja saastuneet maat on käsitelty kohdassa 4.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus. Tavoitteena on aloittaa rakentaminen välittömästi, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavaehdotuksen.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Kaupungin asiantuntijat ovat valmistelleet kaavan. (Kaava perustuu hakijan konsulttina toimineen Arkworks Oy:n viitesuunnitelmaan.)

Arkworks Oy: Mika Ukkonen

Vantaan kaupunki:

Asemakaavoitus:	Marjaana Yläjääski	aluearkkitehti
	Annakaisa Haanpää	aluearkkitehti
	Charlotte Nyholm	asemakaava-arkkitehti
	Paolo Caravello	asemakaava-arkkitehti
	Seppo Niva	arkkitehti
	Leena Kaunismäki	kaavatekn. koordinaattori
	Anna-Liisa Vanhala	kaavoitusteknikko
Yleiskaavoitus:	Eeva Eitsi	maisema-arkkitehti
Kadut ja puistot:	Harri Keinänen	vesihuollon suunnittelu
	Heidi Hellgren-Suomalainen	liikennesuunnittelu
	Samuli Haveri	liikennesuunnittelu
Rakennusvalvonta:	Ilkka Laitinen	lupa-arkkitehti

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkirakenne ja ympäristö / Asemakaavoitus

Vantaalla, 13. päivänä helmikuuta 2024

Seppo Niva
arkkitehti

Annakaisa Haanpää
aluearkkitehti

Näkymä kaakosta. Etualalla Mesikukankuja. Arkworks Arkkitehdit 5.10.2023.

7.ASEMAKAAVAN SEURANTALOMAKE

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	Täyttämispvm	21.11.2023
Kaavan nimi	002505 Mesikukantie 5		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	
Hyväksymispykälä		Kunnan kaavatunnus	092002505
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,5831	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	0,5831

Ranta-asemakaava	Rantaviivan pituus [km]	
Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset

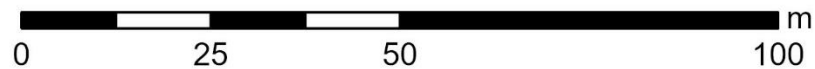
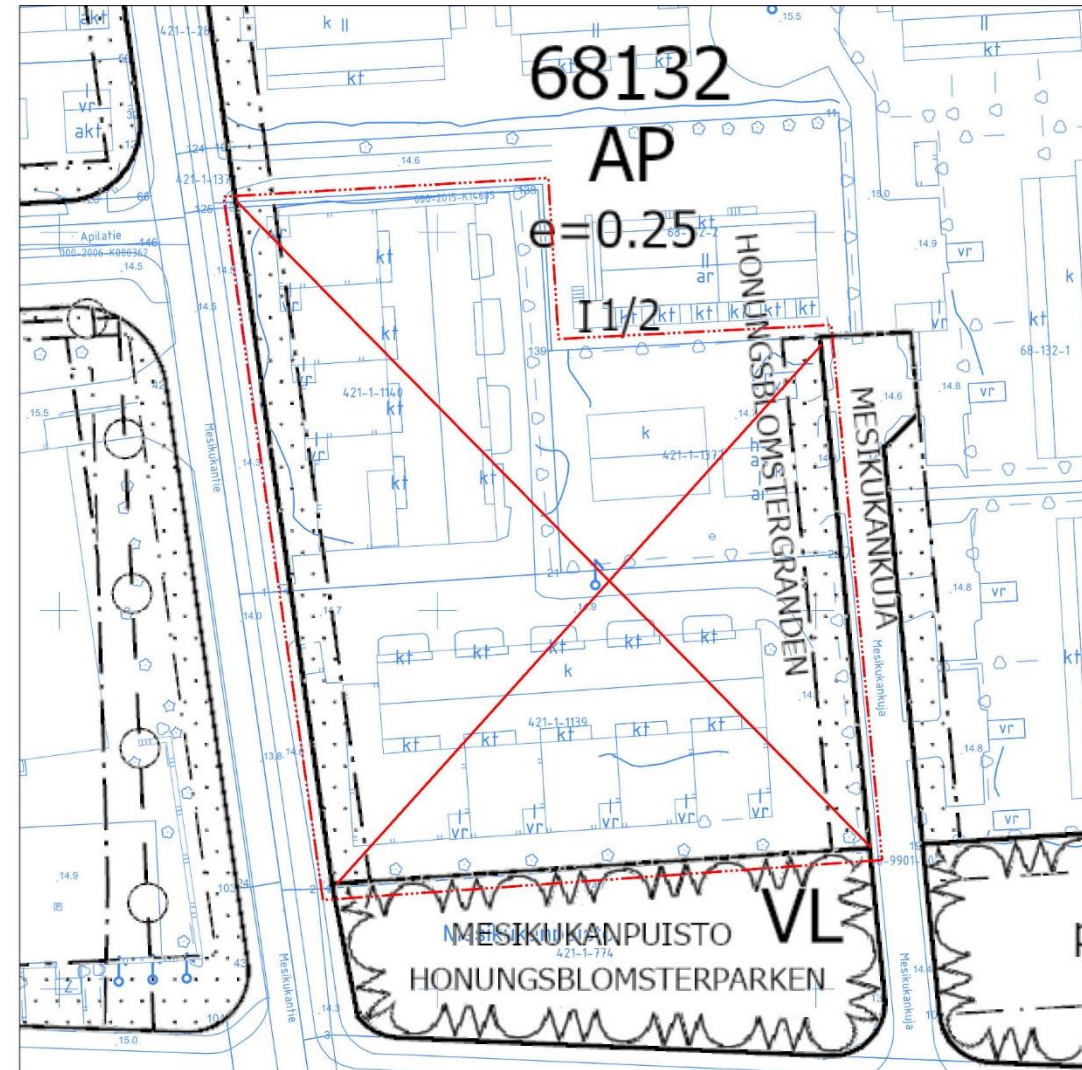
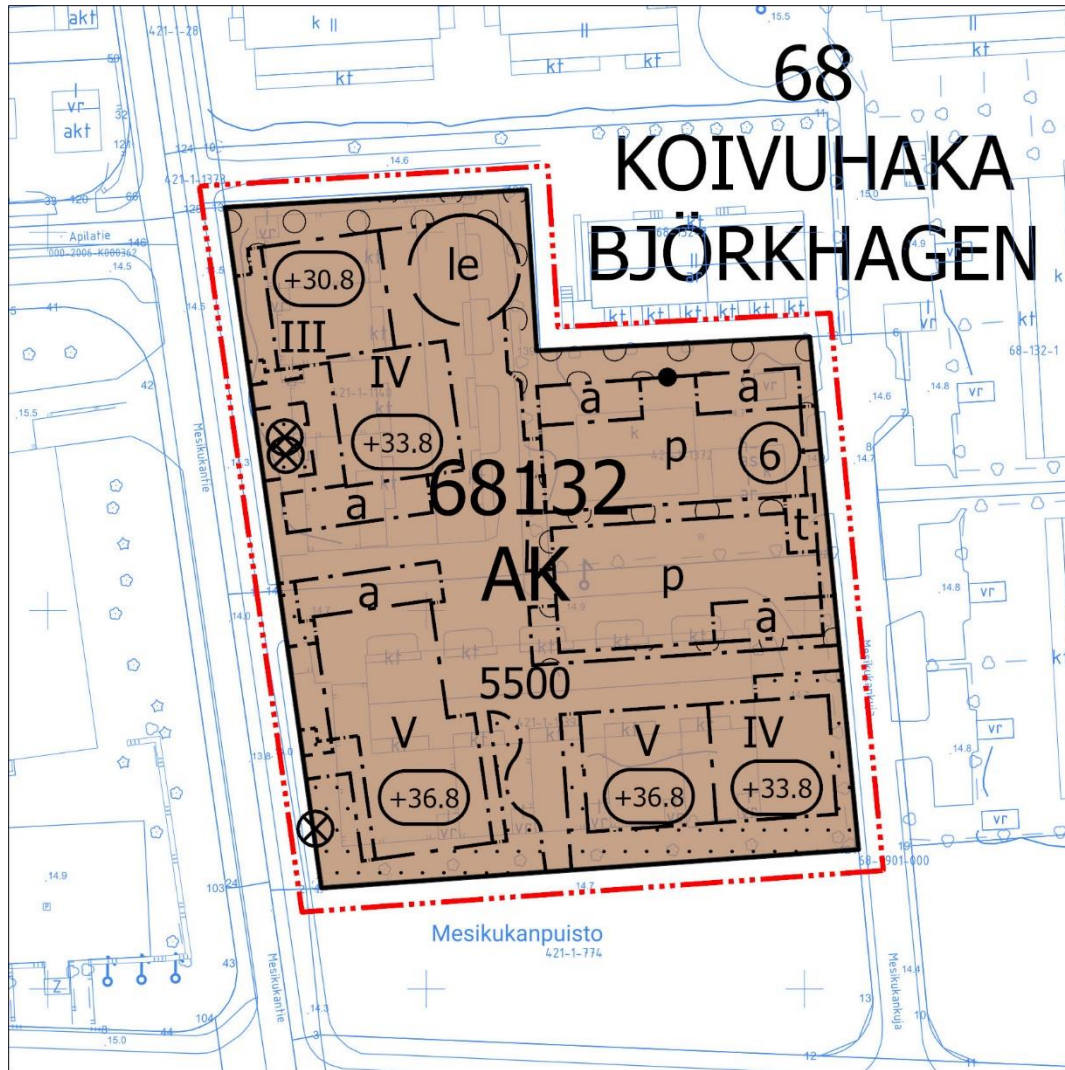
Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	0,5831	100,0	5500	0,94	0,0000	4042
A yhteensä	0,5831	100,0	5500	0,94	0,0000	4042
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

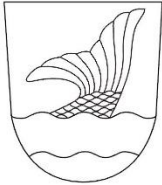
Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

Alamerkinnot

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	0,5831	100,0	5500	0,94	0,0000	4042
A yhteensä	0,5831	100,0	5500	0,94	0,0000	4042
AK	0,5831	100,0	5500	0,94	0,5831	5500
AP	0,0000		0		-0,5831	-1458

8. ASEMAKAAVAKARTTA JA –MÄÄRÄYKSET

Kaava-alueen numero Planområdets nummer 002505	Päiväys Datum 13.2.2024
Vantaan kaupunki Mesikukantie 5 Kaupunginosa 68, KOIVUHAKA Asemakaavan muutos Osa korttelia 68132. Tonttijaon muutos Osa korttelia 68132.	 Vanda stad Honungsblomstervägen 5 Stadsdel 68, BJÖRKHAGEN Ändring av detaljplanen Del av kvarteret 68132. Ändring av tomtindelningen. Del av kvarteret 68132.

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Asuinkerrostalojen korttelialue.

Porrashuoneiden tulee olla laadukkaita, viihtyisiä ja luonnonvaloisia.
Maantasokerroksessa kunkin porrashuoneen pinta-alasta 35 k-m² saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi.
Ylemmissä kerroksissa kunkin porrashuoneen pinta-alasta 20 k-m²/kerros saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi.
Omatoimista pelastautumista palvelevan toisen portaan/ porrashuone saa kaikissa kerroksissa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi.
Asemakaavan sallimat porrashuoneiden lisäkerrosalat eivät mitoiteta autopaikkoja tai väestönsuojia.
Asumista palvelevat yhteistilat, tekniset tilat, pysäköintilaitokset, parvekkeiden ja terassien kiinteästi lasitetut osat saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi.
Asumista palvelevia yhteistiloja saa sijoittaa ullakon tasolle kerrosluvun estämättä.
Arkkitehtuurin tulee olla kestävä, korkeatasoista ja innovatiivista.
Maantasokerrokseen saa sijoittaa sellaista liike-, toimisto- ja työtilaa, joka ei häiritse asumista.
Mesikukantieen rajoittuvien rakennusten porrashuoneista tulee olla esteetön käynti kadun ja pihan puolelle.
Sisäänkäyntejä tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin mm. katoksin tai materiaalein.
Maantasokerroksen kadun puoleisiin asuntoihin tulee järjestää sisäänkäynti myös kadulta asuntopihan kautta.
Teknisiä tiloja ja IV-konehuoneita ei saa sijoittaa vesikaton yläpuolelle.
Kulmahuoneistojen ja kulmaparvekkeiden tulee avautua kahteen suuntaan.
Parvekkeet ja terassit saavat ulottua enintään 1,8 m rakennusalan ulkopuolelle.
Vain asuntojen väliset parvekepielet saa kadun puolella ulottaa maantasokerrokseen.

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för flervåningshus.

Trapphusen ska vara av hög kvalitet, trivsamma och ha dagsljusinsläpp.
På markplansvåningen får 35 m²-vy av ytan i varje trapphus byggas utöver byggrätten.
På de övre våningarna får 20 m²-vy/våning av ytan i varje trapphus byggas utöver byggrätten.
På varje våning får ytterligare en trappa/ett trapphus som betjänar räddning på egen hand byggas utöver byggrätten.
De i detaljplanen tillåtna tilläggsvåningsytorna för trapphusen räknas inte med i dimensioneringen av bilplatser eller skyddsrum.
Gemensamma utrymmen som betjänar boendet, tekniska utrymmen, parkeringsanläggningen, balkongers och terrassers permanent inglasade delar får byggas utöver den våningsyta som anges i detaljplanen.
Gemensamma utrymmen som betjänar boendet får placeras på vindplanen utan att våningstalet utgör ett hinder.
Arkitekturen ska vara hållbar, högklassig och innovativ.
I markplansvåning får sådana affärs-, kontors- och arbetslokaler placeras som inte stör boendet.
I byggnader som gränsar Honungsblomstervägen ska det finnas en tillgänglig utgång från trapphusen till gatan och gårdssidan.
Entréerna ska framhåvas med arkitektoniska medel, bl.a. genom skärmtak och material.
Bostäder i markplansvåningens gatusida ska ha sin entré också från gatan genom bostadsgården.
Tekniska utrymmen och maskinrum för ventilation får inte placeras ovanom yttertaket.
Lägenheterna och balkongerna i byggnadernas hörn ska öppnas mot två riktningar.
Balkonger och terrasser får nå högst 1,8 m utanför byggnadsområdet.
Endast balkongernas sidor mellan bostäderna får sträcka sig till markplansvåningen på gatans sida.

Rakennusten julkisivujen tulee olla puuta, paikalla muurattua poltettua savitiiltä, rappautsa tai niiden yhdistelmiä.

Sandwich-elementtirakennetta saa käyttää vain parvekkeiden taustaseinissä.

Julkisivujen tulee olla värimaailmaltaan murettua ja värikylläistä.

Päärakennuksissa on käytettävä harjakattoa, jonka kaltevuus on vähintään 1:2.

Tontin rajalle sijoittuva palomuri voidaan korvata tarkoituksenmukaiseen paikkaan sijoitettavalla palo-osastoinnilla.

Yksi- ja kaksikerroksisten rakennusten, rakennusosien ja katosten katto tulee tehdä kasvikattona.

Asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

Byggnadernas fasader skall utgöras av trä, bränt lertegel som murats på plats, puts eller en kombination av dessa.

Sandwich-elementkonstruktioner får användas endast på balkongernas fondväggar.

Fasaderna ska ha en bruten och färgrik färgskala.

Huvudbyggnaderna skall vara försedda med sadeltak med en lutning på minst 1:2.

Den brandmur som placeras på tomtgränsen kan ersättas med en brandsektionering som placeras på en ändamålsenlig plats.

De tak som täcker en- och tvåvåningsbyggnader, byggnadsdelar eller skydd ska utföras i form av växttak.

Ljudisoleringen ΔL mot flyg- och väg trafikbuller i bostadsrummens ytterhölje ska vara minst 32 dB.

Pihat

Piha tulee toteuttaa kasvillisuudeltaan monilajisena alueena, jolle istutetaan puita, pensaita, perennoja ja nurmikkoja vuodenaikojen vaihtelu huomioden. Pihan osat, joita ei käytetä välttämättöminä kulkuteinä, leikki- tai oleskelualueina tai hyödynnetä kaupunkiviljelyyn, on istutettava.

Vain ajoväylät saa asfaltoida. Pysäköintipaikat tulee päällystää puoliiläpaisevin pinnoittein.

Korttelin vihertehokkuuden tulee olla vähintään 0,9. Vihertehokkuuden toteutuminen on rakennusluvan yhteydessä osoitettava pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.

Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään. Hulevesien viivytysmäärät lasketaan vihertehokkuuslaskennan yhteydessä.

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

1 ap/ 100 asuntok-m² tai väh. 2 ap/3 asuntoa

Autopaikkojen suunnittelussa tulee varautua sähköautojen latauspisteisiin.

Pyöräpaikkojen vähimmäismäärät

2 pyöräpaikkaa/ asunto

Pyöräpaikoista vähintään puolet pitää olla säältä suojattuja. Polkupyöräpaikat sijoitetaan porrashuoneen yhteyteen.

Ulos sijoittuvien pyöräpaikkojen tulee olla runkolukittavia.

Gården

Gårdsplanen ska förverkligas som ett område med mångsidig Planteringsområdet skall bestå av träd, buskar, perenner och gräs som beaktar årstidernas växling. De delar av gårdsplanen som inte användas som nödvändiga gångvägar, områden för lek eller utevistelse eller utnyttjas för stadsodling, ska förses med planteringar.

Endast körbanorna bör asfalteras. Parkeringsplatserna ska beläggas med halvgenomsläppliga ytbeläggningar.

Kvarterets gröneffektivitet ska vara minst 0,9. Gröneffektivitetens förverkligande ska påvisas i samband med bygglovet genom en plan över gården och en gröneffektivitetskalkyl.

På området ska ordnas så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna regnvattensystemet. Mängden fördröjt dagvatten beräknas i samband med gröneffektivitetskalkylen

Minimiantalet bilplatser:

1 bp/100 bostadsm²-vy eller minst 2 bp/3 bostäder

Vid planeringen av bilplatser ska beredskap finnas för laddningsställen för elbilar.

Minimiantalet cykelplatser

2 cykelplatser /bostad

Av cykelplatserna ska minst hälften vara väderskyddade. Cykelplatserna placeras i anslutning till trapphuset.

Cykelplatserna som ligger ute ska ha möjlighet till ramläsnmning.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Osa-alueen raja.

Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.

Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

Kaupunginosa numero.

Kaupunginosa nimi.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Gräns för delområde.

Riktgivande gräns för område eller del av område.

Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

Stadsdelsnummer.

Stadsdelens namn.

68

KOIV

68132	Korttelin numero.	Kvartersnummer.
5500	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.	Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.
IV	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.	Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.
	Rakennuksen vesikaton ylimmän kohdan korkeusasema. Luku on likimääräinen.	Högsta höjd för byggnadens vattentak. Talet är ungefärlig.
	Rakennusala.	Byggnadsyta.
	Rakennusala, jolle saa sijoittaa talousrakennuksen	Byggnadsyta där ekonomibyggnad får placeras
	Auton säilytyspaikan rakennusala	Byggnadsyta för förvaringsplats för bil
	Ohjeellinen leikki- ja oleskelualueeksi varattu alueen osa.	Riktgivande del av område som ska reserveras för lek och utevistelse.
	Ohjeellinen istutettava alueen osa.	Riktgivande del av område som skall planteras.
	Istutettava alueen osa.	Del av område som skall planteras.
	Pysäköimispaikka.	Parkeringsplats.
	Alueen osa, jolle on istutettava puita ja pensaita.	Del av område där träd och buskar skall planteras.
	Rakennettava aita.	Ett staket som ska byggas.
	Suojeltava puu. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.	Träd som ska skyddas. Trädet och dess rotsystem får ej skadas.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnoin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö
Asemakaavoitus
Detaljplanering

{Allekirjoitus aluearkkitehti}

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik
Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.
Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

{Allekirjoitus kaupungeodeetti}

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

9. MUU SUUNNITELMA-AINEISTO

MERKINNÄT	
	OLEVA HAVUPUU
	ISTUTETTAVA LEHTIPUU
	PENSASISTUTUS / YKSITTÄINEN PENSAS
	HEINÄ-/PERENNAISTUTUS
	KÖYNNÖS
	BETONIKIVEYS
	BETONIKIVIRAITA
	ASFALTTI
	LEIKKIKENTTÄ

	VIHERKATTO, maksaruoho
	NURMIKIVEYS, esteeton
	TURVASORA
	KIVITUHKA
	PUURITILÄ
	SEPELOINTI
	SEULANPÄÄKIVIHEITOKE
	BETONIREUNAKIVI
	KIVI

VIRO OY
 VIHER- JA YMPÄRISTÖKONSULTOINTI
 MESIKUKANTIE 5
 kortteli 68132

PIHASUUNNITELMALUONNOS
 1:300 18.01.2024

Näkymä lounaasta, etualalla Mesikukantie. Arkworks Arkkitehdit 5.10.2023.

Tuloskortti		Osoite ja kaupunginosa	Mesikukantie 5, 421
Päivämäärä	18.1.2024	Kaavan numero ja kortteli	68132
Vihertehokkuuslaskelma		Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit	
Viher- tehokkuus	1,0	Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl
Tavoitetaso	0,9	Laskurin elementtien kokonaislukumäärä, kpl	
		Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	1
		Istutettava kasvillisuus	6
		Luonnon monimuotoisuus ja kasvikat	1
		Pinnoitteet	3
		Hulevesien maanpäälliset hallintarakenteet	1
		Yhteensä	12
			7
			8
			8
			3
			10
			36

Hulevesimäärä m ³	
26,5	
Valuma kerroin C	
0,7	
Viivytystilavuustarve m ³	
26,5	
Jää viivytättämä m ³	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m ³
0,0	26,6
Läpäisemättömän pinnan osuus	
26 %	

Osuus painotetusta kokonaispinta-alasta, %

- Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä
- Istutettava kasvillisuus
- Luonnon monimuotoisuus ja kasvikat
- Pinnoitteet
- Hulevesien hallinta

Eri osa-alueiden painoarvo vihertehokkuudessa, %

- Ekologisuus
- Toiminnallisuus
- Maisema-arvo
- Kunnossapitomäärä
- Hulevesien hallinta

LISÄÄ "PIHASUUNNITELMA.JPG" SILLE VARATULLE VÄLILEHDELLE

☒ KAAVAVAIHE
☐ RAKENNUSLUPAVAIHE

15 §

Vastaus Manav Phullin ja 17 muun valtuutetun aloite sisarkaupungin etsiminen maailman suurimmasta demokratiasta, Intiasta

VD/3684/00.02.00.03/2023

PT/EV/MT/EK

Manav Phull sekä 17 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme seuraavasti:

Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja Taiwanin jännittynyt tilanne ovat lisänneet kansainvälisiä jännitteitä. Länsimaissa sekä valtioiden että yritysten suhtautuminen Kiinaan on muuttunut aiempaa varautuneemmaksi. Yhdysvaltain presidentti Joe Biden on puhunut sen puolesta, että demokratiat tiivistäisivät yhteistyötään vastavoimana autoritäärisille valtioille.

Intia on maailman suurin demokratia. Hiljattain Intia myös ohitti Kiinan väkiluvun ja on tällä hetkellä maailman väkirikkain valtio. Maan talouskasvu on vahvaa ja Maailmanpankki sekä IMF arvioivat kasvunäkymät vahvoiksi myös tulevaisuudessa.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaa etsisi Intiasta kumppanikaupungin. Kumppanuutta voitaisiin niin koulutuksen, kulttuurin kuin elinkeinopolitiikan saralla. Kaupungin suora vahva kumppanuus voisi edistää myös vantaalaisten yritysten työvoiman saantia Intiasta. Yhteistyö loisi edellytyksiä vahvistaa Vantaan elinvoimaa.

Kumppanuutta ei tarvitsisi rakentaa tyhjästä. Meillä täällä Vantaalla asuu paljon Suomen intialaisia, joista monen juuret ovat Pohjois-Intian Punjabin osavaltiosta. Etsimällä alueelta kumppanikaupunkia voitaisiin hyödyntää olemassa olevia verkostoja. Vantaan intialainen yhteisö olisi mielellään aktiivisesti edistämässä ja ylläpitämässä yhteistyötä.”

Kaupunginvaltuusto 22.5.2023 § 13

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Talouden ja strategian palvelualue / Kaupunkistrategian ja johdon toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Intia on tärkeä globaali toimija, mikä on huomioitu Vantaan kaupungin kansainvälisessä toiminnassa aktiivisena yhteistyönä Intian suuntaan.

Vantaa on edistänyt verkostotoimintaa Intian suurlähetystön kanssa. Suurlähetystön kanssa on mm. järjestetty elinvoimamahdollisuuksia esitteleviä tilaisuuksia intialaistauksille pääkaupunkiseudulla asuville liike-elämän asiantuntijoille, ja Vantaan kaupungin elinvoimapalveluista on osallistuttu Intian

suurlähetystön järjestämiin investointitilaisuuksiin. Näin on luotu verkostoja Vantaalla ja muualla pääkaupunkiseudulla toimivien intialaisten yrittäjien ja asiantuntijoiden kanssa.

Intian itsenäisyyden 75-vuotisjuhlan kunniaksi vuonna 2022 Vantaan keskuspuistoon istutettiin 75 puuta yhdessä Intian suurlähetystön ja Vantaan intialaisen yhteisön kanssa, joka on tärkeä toimija suhteiden ylläpidossa. Lisäksi Vernissa juhlavalaistiin Intian itsenäisyyden merkkivuoden kunniaksi suurlähetystön pyynnöstä.

Vantaan elinvoimapaalvelut tekee yhteistyötä myös Business Finlandin Intian-toimiston kanssa. Intia on tärkeä kohdemarkkina start-up-yritysten, muiden yritysten sekä osaajien houkuttelemiseksi Vantaalle. Lisäksi Intia on yksi kohdemaista Vantaan, Helsingin ja Espoon Laskeutuvien yritysten palvelut pääkaupunkiseudulle -hankkeessa. Hankkeen tarkoituksena on houkutella Vantaalle niitä kasvuyrityksiä, jotka haluavat laajentaa toimintaansa EU-markkinoille.

Esimerkkinä yhteistyöstä Vantaan kaupunki osallistui keväällä 2023 Bangaloren kansainvälisille ohjelmistokehittäjien GIDS-messuille yhteisellä esittelypöydällä Business Finlandin ja Helsingin kaupungin kanssa. Vantaa järjesti messujen aikana erillisen tapahtuman intialaisille kasvuyrityksille. Yhteistyöstä on keskusteltu myös Keralan osavaltion start-up-kiihdyttämön kanssa.

Yhteistyötä Intian suuntaan on tehty verkostomaisella toimintatavalla, mikä on kansainvälisessä kaupunkiyhteistyössä nykyään yleistä. Tällainen toimintatapa tarjoaa joustavan keinon toimia monien eri kaupunkien ja muiden sidosryhmien kanssa. Vantaa on mukana esimerkiksi UNESCO:n Global Network of Learning Cities -verkostossa, jossa on myös intialaisia jäsenkaupunkeja.

Perinteisen mallin mukaista ystävyyskaupunkisopimusta ei kuitenkaan ole suositeltavaa tehdä ensisijaisena toimintamallina. Ystävyyskaupunkisopimukset tehdään yleensä toistaiseksi jatkuviksi, mikä tekee sopimuksen päättämisen vaikeaksi siinä tapauksessa, jossa kaupunkien väliset suhteet eivät enää hyödytä molempia osapuolia esimerkiksi väestökasvun erilaisen suunnan tai elinkeinoelämän eriytyneen kehityksen vuoksi. Näin on käynyt joidenkin Vantaan ystävyyskaupunkien kanssa, eikä käytännössä kaupunkien välillä ole saattanut olla enää moneen vuoteen yhteistyötä. Useat eurooppalaiset kaupungit, esimerkiksi Belgian Gent, ovat tehneet päätöksen, etteivät enää solmi ystävyyskaupunkisopimuksia.

Poikkeuksellisesti Vantaan kaupunki on solminut ystävyyskaupunkisopimuksen vuonna 2023 ukrainalaisen Boryspilin kaupungin kanssa Ukrainan vaikean tilanteen vuoksi Kuntaliitonkin suosituksen mukaisesti. Sitä aiemmin ystävyyskaupunkisopimuksia ei ole solmittu yli 20 vuoteen.

Kuitenkin kansainvälisessä yhteistyössä intialaisten kaupunkien tai osavaltioiden osalta pidetään myös auki mahdollisuutta solmia jonkin erityisen alan kattavia Memorandum of Understanding -sopimuksia, joihin voidaan määritellä yhteistyön kesto. Jos Vantaan kaupungin edun mukaista on avata suhteita tietyn kaupungin tai osavaltion kanssa esimerkiksi valtuustoaloitteessa mainitun koulutuksen, kulttuurin tai elinkeinoelämän yhteistyön kehittämiseksi, se on mahdollista.

Kaupunginhallitus 26.2.2024 § 15

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa valtuutetulle Manav Phull sekä 17 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus

b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- allekirjoitettu Manav Phullin ja 17 muun valtuutetun aloite sisarkaupungin etsiminen maailman suurimmasta demokratiasta, Intiasta

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Kansainvälisten asioiden päällikkö Elina Värtö
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloite sisarkaupungin etsiminen maailman suurimmasta demokratiasta, Intiasta. Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme seuraavasti: Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja Taiwanin jännittynyt tilanne ovat lisänneet kansainvälisiä jännitteitä. Länsimaissa sekä valtioiden että yritysten suhtautuminen Kiinaan on muuttunut aiempaa varautuneemmaksi. Yhdysvaltain presidentti Joe Biden on puhunut sen puolesta, että demokratiat tiivistäisivät yhteistyötään vastavoimana autoritäärisille valtioille. Intia on maailman suurin demokratia. Hiljattain Intia myös ohitti Kiinan väkiluvun ja on tällä hetkellä maailman väkirikkain valtio. Maan talouskasvu on vahvaa ja Maailmanpankki sekä IMF arvioivat kasvunäkymät vahvoiksi myös tulevaisuudessa. Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaa etsisi Intiasta kumppanikaupungin. Kumppanuutta voitaisiin niin koulutuksen, kulttuurin kuin elinkeinopolitiikan saralla. Kaupungin suora vahva kumppanuus voisi edistää myös vantaalaisten yritysten työvoiman saantia Intiasta. Yhteistyö loisi edellytyksiä vahvistaa Vantaan elinvoimaa. Kumppanuutta ei tarvitsisi rakentaa tyhjästä. Meillä täällä Vantaalla asuu paljon Suomen intialaisia, joista monen juuret ovat Pohjois-Intian Punjabin osavaltiosta. Etsimällä alueelta kumppanikaupunkia voitaisiin hyödyntää olemassa olevia verkostoja. Vantaan intialainen yhteisö olisi mielellään aktiivisesti edistämässä ja ylläpitämässä yhteistyötä. 19.06.2023	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> <i>Manav Phull</i> <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Sakari Rokkanen 2. Sari Multala 3. Otso Kivimäki 4. Nina Nummela 5. Milad Dehghan 6. Anssi Aura 7. Maarit Raja-Aho 8. Antero Eerola 9. Juha Järä 10. Heli Hakala 11. Oskari Iivarinen 12. Siri Ahokas 13. Carita Orlando 14. Marjo Vacker 15. Eva Tawasoli 16. Sirpa Siru Kauppinen 17. Reija Friman

16 §

Vastaus Nuorisovaltuuston aloitteeseen kouluvalmentajien palkkaamisesta jokaiseen Vantaan kaupungin peruskouluun

VD/7600/00.02.03.00/2023

KK/TK-P/VT/JT

5.11.2023 Vantaan sanomat julkaisivat artikkelin: "Vantaalaiskoululla työskentelee todellinen helmi, joka saa nuoret tunneille – 'Siistii kun sä jaksoit tulla'". Juttu kertoo Veromäen koululla työskentelevästä kouluvalmentajasta, joka on olemassaolollaan helpottanut opettajien työtä sekä tukenut lasten hyvinvointia ja koulunkäyntiä. Konsepti kouluvalmentajista on nuorisovaltuuston mielestä erinomainen ja sen käyttöä tulisi laajentaa.

Kouluvalmentajien avulla olisi mahdollista tukea useiden vantaalaisten arkea. Moniin tuttuihin ilmiöihin kuten rauhattomuuteen ja kiusaamiseen on mahdollista puuttua, jos kouluissa on tarpeeksi aikuisia. Nyt näin ei ole. Nykyiset ratkaisut kuten suuret ryhmäkoot ja usein vaihtuvat opettajat eivät myöskään luo mukavaa työ- tai oppimisympäristöä. Ryhmäkokojen pienentämisen vaikeutta perustellaan usein sillä, että se vaatisi myös uusien tilaratkaisujen keksimistä. Kouluvalmentajien palkkaaminen taas olisi käytännön toimiltaan helppo toteuttaa.

Kouluvalmentajat pystyvät tukemaan oppilaiden hyvinvointia monella tavalla. Heillä on aikaa kohdata oppilaat yksilöinä, toimia tukena sekä apuna. Tähän mennessä nuorten kokemukset ovat myönteisiä; eikä ihme, turvallinen aikuinen, jolle on helppo mennä puhumaan, on varmasti monelle ilon aihe.

Nuorisovaltuusto on jo jonkin aikaa puhunut aikuisten jatkumon takaamisesta nuorille. Kouluvalmentajat ovat oiva konkreettinen keino myös sen toteuttamiseen. Kouluvalmentaja voi olla joillekin lapsille ainoa luotettava aikuinen, jota lähestyä. Heidän työnkuvaan kuuluu moniammatillinen yhteistyö esimerkiksi psykologien, opettajien, poliisin ja huoltajien kanssa. Nämä selvät kontaktit mahdollistavat myös sen, että kouluvalmentajat pystyvät ohjaamaan lapsen asioita eteenpäin sopivimmalle henkilölle: hän voi rohkaista lasta menemään psykologille, auttaa etsimään harrastusta tai kertomaan huoltajille kiusaamisesta.

Kouluvalmentajien työnkuvaa ei ole kuitenkaan tarkkaan määritelty. Tämä jättää sopivasti tilaa koulukohtaiselle arviolle toiminnan muodoista ja mahdollistaa esimerkiksi erilaisten liikunnallisten aktiviteettien kuten liikuntavälituntien organisoimisen.

Pilotti on osoittanut, että kouluvalmentajan kaltaiselle aikuiselle koulussa on tarvetta. 27.5.2023 julkaistussa artikkelissa: "Vantaan kouluihin palkataan 11 kouluvalmentajaa ensi lukuvuodeksi – 'Hänellä on aidosti aikaa kohdata nuori'", kerrotaan Vantaan opiskeluhoollon erityisasiantuntija Tiina Kulju-Palon sanoneen, että halukkuutta pilottiin osallistumiseen oli vantaalaisten koulujen puolesta enemmän kuin kouluvalmentajia oli mahdollista palkata. Kysyntä kertoo siitä, että kouluvalmentajat vastaavat sekä oppilaiden että opettajien tarpeisiin, ja heitä todella kaivataan. Siksi Vantaan nuorisovaltuusto esittää, että jokaiseen vantaalaiseen peruskouluun palkattaisiin kouluvalmentaja.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Vantaan nuorisovaltuusto on tehnyt aloitteen kouluvalmentajien palkkaamisesta peruskouluihin nykyistä laajemmin. Lukuvuonna 2023–2024 Vantaan perusopetuksessa aloitti 11 kouluvalmentajaa osana Yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittämishanketta. Uuden hankerahoituksen turvin työnkuvan pilotointia jatketaan myös lukuvuonna 2024–2025 samoissa kouluissa. Pilottivuosina toteutetaan monipuolisesti vaikuttavuuden arviointia kouluvalmentajien merkityksestä oppilaiden hyvinvoinnille ja kouluun kiinnittymiselle. Tulokset ovat jo tähän mennessä olleet työn merkityksen kannalta positiivisia ja myös kouluvalmentajien tarve on noussut esiin koulujen arviointituloksissa. Pilottivuosien jälkeen kouluvalmentajatoimintaa pyritään resurssien puitteissa vahvistamaan yläkouluissa sekä yhtenäiskoulujen 5.–9.-luokilla.

Kaupunginhallitus 26.2.2024 § 16

Kasvatuksen ja oppimisen apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa nuorisovaltuustolle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia valmisteluun

Liite:

- Nuorisovaltuuston aloite kouluvalmentajien palkkaamisesta jokaiseen Vantaan kaupungin peruskouluun

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

apulaiskaupunginjohtaja Katri Kalske, 040 620 5080, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Jokaiseen vantaalaiseen peruskouluun tarvitaan kouluvalmentaja

5.11.2023 Vantaan sanomat julkaisivat artikkelin: "Vantaalaiskoululla työskentelee todellinen helmi, joka saa nuoret tunneille – 'Siistii kun sä jaksoit tulla'". Juttu kertoo Veromäen koululla työskentelevästä kouluvalmentajasta, joka on olemassaolollaan helpottanut opettajien työtä sekä tukenut lasten hyvinvointia ja koulunkäyntiä. Konsepti kouluvalmentajista on nuorisovaltuuston mielestä erinomainen ja sen käyttöä tulisi laajentaa.

Kouluvalmentajien avulla olisi mahdollista tukea useiden vantaalaisten arkea. Moniin tuttuihin ilmiöihin kuten rauhattomuuteen ja kiusaamiseen on mahdollista puuttua, jos kouluissa on tarpeeksi aikuisia. Nyt näin ei ole. Nykyiset ratkaisut kuten suuret ryhmäkoot ja usein vaihtuvat opettajat eivät myöskään luo mukavaa työ- tai oppimisympäristöä. Ryhmäkokojen pienentämisen vaikeutta perustellaan usein sillä, että se vaatisi myös uusien tilaratkaisujen keksimistä. Kouluvalmentajien palkkaaminen taas olisi käytännön toimiltaan helppo toteuttaa.

Kouluvalmentajat pystyvät tukemaan oppilaiden hyvinvointia monella tavalla. Heillä on aikaa kohdata oppilaat yksilöinä, toimia tukena sekä apuna. Tähän mennessä nuorten kokemukset ovat myönteisiä; eikä ihme, turvallinen aikuinen, jolle on helppo mennä puhumaan, on varmasti monelle ilon aihe.

Nuorisovaltuusto on jo jonkin aikaa puhunut aikuisten jatkumon takaamisesta nuorille. Kouluvalmentajat ovat oiva konkreettinen keino myös sen toteuttamiseen. Kouluvalmentaja voi olla joillekin lapsille ainoa luotettava aikuinen, jota lähestyä. Heidän työkuvaan kuuluu moniammatillinen yhteistyö esimerkiksi psykologien, opettajien, poliisin ja huoltajien kanssa. Nämä selvät kontaktit mahdollistavat myös sen, että kouluvalmentajat pystyvät ohjaamaan lapsen asioita eteenpäin sopivimmalle henkilölle: hän voi rohkaista lasta menemään psykologille, auttaa etsimään harrastusta tai kertomaan huoltajille kiusaamisesta.

Kouluvalmentajien työkuva ei ole kuitenkaan tarkkaan määritelty. Tämä jättää sopivasti tilaa koulukohtaiselle arviolle toiminnan muodoista ja mahdollistaa esimerkiksi erilaisten liikunnallisten aktiviteettien kuten liikuntavälituntien organisoimisen.

Pilotti on osoittanut, että kouluvalmentajan kaltaiselle aikuiselle koulussa on tarvetta.

27.5.2023 julkaistussa artikkelissa: "Vantaan kouluihin palkataan 11 kouluvalmentajaa ensi lukuvuodeksi – 'Hänellä on aidosti aikaa kohdata nuori'", kerrotaan Vantaan opiskeluhuollon erityisasiantuntija Tiina Kulju-Palon sanoneen, että halukkuutta pilottiin osallistumiseen oli vantaalaisten koulujen puolesta enemmän kuin kouluvalmentajia oli mahdollista palkata. Kysyntä kertoo siitä, että kouluvalmentajat vastaavat sekä oppilaiden että opettajien tarpeisiin, ja heitä todella kaivataan. Siksi Vantaan nuorisovaltuusto esittää, että jokaiseen vantaalaiseen peruskouluun palkattaisiin kouluvalmentaja.

17 §

Vastaus Antero Eerolan ja 18 muun valtuutetun aloitteeseen työllisyystakuu vantaalaisista oppilaitoksista valmistuville nuorille

VD/5415/00.02.00.03/2023

PT/KA/JT

Antero Eerola sekä 18 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Työ- ja elinkeinopalvelut siirtyvät kuntien vastuulle vuoden 2024 alusta. Tavoitteena on kohentaa työllisyyttä, edistää työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisätä palveluiden saatavuutta ja monipuolisuutta. Näin kuntien työllisyys-, koulutuspalvelut-, elinkeino- ja elinvoimapalvelut tulevat saman järjestäjän vastuulle.

Uudistus antaa myös kunnille ja kaupungeille uusia mahdollisuuksia, omaan aktiiviseen työllisyys- ja työvoimapolitiikkaan. Vantaa voi olla suunnannäyttävä aktiivisessa työllistämisessä, varsinkin nuorten kohdalla.

Yksi keino tähän voi olla erityinen nuorten työllisyystakuu opintojen päätyttyä. Sen kautta vantaalaisille, erityisesti ammatillisista oppilaitoksesta valmistuville nuorille tarjottaisiin takuu työllistymisestä esimerkiksi vuodeksi tai kuudeksi kuukaudeksi ammattiin valmistumisen jälkeen. Tämä tapahtuisi yhteistyössä oppilaitosten, työllisyyspalveluiden, kaupungin muiden hallinnonalojen, yritysten ja kolmannen sektorin kanssa.

Työllistyminen mahdollisimman nopeasti opintojen jälkeen antaa nuorille uskoa tulevaisuuteen, auttaa itsenäisen toimeentulon alkuun, ehkäisee syrjäytymisen riskiä ja kiinnittää nuoria työelämään ja laajemmin yhteiskuntaan. Näin voitaisiin myös entistä paremmin ja kohdennetummin vastata yritysten ja julkisen sektorin työvoimatarpeisiin.

Edellä olevan perusteella me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan valtuustoaloitteen:

* Vantaan kaupunki selvittää mahdollisuudet kokeilla ja myöhemmin toteuttaa erityisen nuorten työllisyystakuun vantaalaisista, erityisesti ammatillisista oppilaitoksista valmistuville nuorille yhteistyössä kaupungin, oppilaitosten, yritysten, järjestökentän sekä työllisyyspalveluiden kanssa.”

Kaupunginvaltuusto 21.8.2023 § 40

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmistetavaksi.

Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualue toteaa vastauksena seuraavaa:

Nuorten pääsy kiinni työelämään mahdollisimman pian ammatillisen perustutkinnon suorittamisen jälkeen on tärkeää erityisesti niiden valmistuneiden kannalta, joilla syystä tai toisesta on muita suurempi vaara jäädä sivuun työmarkkinoilta. Tällaisia ovat henkilöt, jotka esimerkiksi etnisen taustansa tai

puutteellisen kielitaitonsa takia kohtaavat koulun jälkeen muita korkeamman kynnyksen ennen työpaikan löytymistä, samoin kuin ne, joiden elämäntilanne esim. päihdevaaran tai mielenterveyskysymysten vuoksi altistaa syrjäytymisriskille.

Teemoiltaan tämä valtuustoaloite rinnastuu vuoden 2013 alusta voimaan tulleeseen nuorisotakuuseen, jonka avulla tulisi taata jokaiselle alle 25-vuotiaalle nuorelle ja alle 30-vuotiaalle vastavalmistuneelle työ-, työkokeilu- opiskelu, työpaja- tai kuntoutuspaikka viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta. Nuorisotakuuseen kuuluva koulutustakuu tarkoittaa puolestaan, että jokaiselle peruskoulun päättäneelle taataan koulutuspaikka lukioissa, ammatillisissa oppilaitoksissa, oppisopimuksessa, työpajassa, kuntoutuksessa tai muulla tavoin.

Nuorisotakuu ei käytännössä ole toiminut aiotusti. ELY-keskus seuraa nuorisotakuun toteutumista kuukausittain julkaistavilla työttömyystilastoilla. Joulukuussa 2023 Vantaalla oli työttömänä 1637 alle 25-vuotiasta nuorta, mikä on 373 henkilöä enemmän kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan. Nämä luvut eivät kerro, kuinka suuri osa työttömistä on juuri ammattikoulusta vastavalmistuneita tai alle 3 kuukautta työttömänä olleita, mutta antavat kuvaa tämänhetkisestä suhdannetilanteesta työmarkkinoilla.

Vuonna 2021 ammatillisen perustutkinnon suoritti 2202 vantaalaista. Tutkinnon suorittaneista oli alle 25-vuotiaita 1116 henkilöä ja 25 vuotta täyttäneitä tai sitä vanhempia 1662 henkilöä. Tilastojen valossa 14 % ammattikouluista valmistuneista alle 25-vuotiasta oli työttömänä vuosi koulun päättymisen jälkeen. Vanhempien valmistuneiden kohdalla prosentit olivat suurempia. Kaikista valmistuneista keskimäärin 15 % oli työttömänä vuoden jälkeen.

Mikäli valtuustoaloitteessa mainittu nuori rajataan tarkoittamaan alle 25-vuotiaita, olisi kohderyhmän koko vuosittain noin 1200 henkilöä. Tilastojen valossa heistä noin 15 % eli 180 henkilöä kuuluu siihen ryhmään, jolla on vaara jäädä pitemmäksi aikaa työttömäksi opintojen jälkeen.

Nuoret kuuluvat jo nyt työllisyyspalveluiden painopisteryhmään samoin kuin maahanmuuttajataustaiset yleisesti. Uusi palkkatukilainsäädäntö mahdollistaa viiden kuukauden tuetun työsuhteen heti työttömäksi jäämisen jälkeen. Käytännössä kaupunki joutuisi varautumaan siihen, että nuoret työllistetään määrääjäksi omiin toimintoihin, mikä käytännössä tarkoittaisi nykyisten keskitettyjen työllistämismäärärahojen kaksinkertaistamista noin 7–8 miljoonaan euroon ja lisäksi ylimääräistä henkilöresurssia toiminnan organisointiin ja työsuhteen aikaiseen uravalmennukseen.

Lisäksi työllistämistakuu voi aiheuttaa tilanteen, jossa sellaisetkin nuoret, jotka muutoin voisivat itse löytää töitä valmistumisen jälkeen, passivoituvat, mikäli on tiedossa, että kaupunki joka tapauksessa tarjoaa vaihtoehdon työttömyydelle. Pitemmällä tähtäimellä tarkoituksenmukaista olisikin keskittää voimavaroja nuorten ohjaamiseen ja motivoimiseen sellaisten ammattien opiskelijoiksi, joiden työllistyvyys valmistumisen jälkeen on hyvä. Tässä on haastetta, koska monesti nuorten omista keskusteluissa ja viestien vaihdossa houkutteleviksi koetut alat ovat sellaisia, joiden työllisyysnäkökulmasta todellisuudessa ovat heikommat.

Työvoimapalveluiden tuleva siirto kunnille antaa lisää joustavuutta erilaisten palveluiden organisoimiseen. Samalla on kuitenkin varmistettava, että uusilla painopisteillä ei syödy jo olemassa olevien toimenpiteiden voimavaroja, vaan varmistetaan riittävä resurssointi kaikkien nuorten palveluihin.

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Antero Eerolalle 18 muulle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia valmisteluun

Liite:

- Allekirjoitettu Antero Eerolan ja 18 muun valtuutetun aloite työllisyystakuu vantaalaisista oppilaitoksista valmistuville nuorille

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot: Palveluesimies Kari Ahlström
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Työllisyystakuu vantaalaisista oppilaitoksista valmistuville nuorille Työ- ja elinkeinopalvelut siirtyvät kuntien vastuulle vuoden 2024 alusta. Tavoitteena on kohentaa työllisyyttä, edistää työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisätä palveluiden saatavuutta ja monipuolisuutta. Näin kuntien työllisyys-, koulutuspalvelut-, elinkeino- ja elinvoimapaalvelut tulevat saman järjestäjän vastuulle. Uudistus antaa myös kunnille ja kaupungeille uusia mahdollisuuksia, omaan aktiiviseen työllisyys- ja työvoimapolitiikkaan. Vantaa voi olla suunnannäyttäjä aktiivisessa työllistämisessä, varsinkin nuorten kohdalla. Yksi keino tähän voi olla erityinen nuorten työllisyystakuu opintojen päätyttyä. Sen kautta vantaalaisille, erityisesti ammatillisista oppilaitoksesta valmistuville nuorille tarjottaisiin takuu työllistymisestä esimerkiksi vuodeksi tai kuudeksi kuukaudeksi ammattiin valmistumisen jälkeen. Tämä tapahtuisi yhteistyössä oppilaitosten, työllisyyspalveluiden, kaupungin muiden hallinnonalojen, yritysten ja kolmannen sektorin kanssa. Työllistyminen mahdollisimman nopeasti opintojen jälkeen antaa nuorille uskoa tulevaisuuteen, auttaa itsenäisen toimeentulon alkua, ehkäisee syrjäytymisen riskiä ja kiinnittää nuoria työelämään ja laajemmin yhteiskuntaan. Näin voitaisiin myös entistä paremmin ja kohdennetummin vastata yritysten ja julkisen sektorin työvoimatarpeisiin. Edellä olevan perusteella me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan valtuustoaloitteen: * Vantaan kaupunki selvittää mahdollisuudet kokeilla ja myöhemmin toteuttaa erityisen nuorten työllisyystakuun vantaalaisista, erityisesti ammatillisista oppilaitoksista valmistuville nuorille yhteistyössä kaupungin, oppilaitosten, yritysten, järjestökentän sekä työllisyyspalveluiden kanssa. Vantaalla 21.8.2023 Antero Eerola kaupunginvaltuutettu (vas.)	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> Antero Eerola (vas.) <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Funda Demiri 2. Faysal Abdi 3. Minttu Sillanpää 4. Jussi Särkelä 5. Tiina Tuomela 6. Marjo Vacker 7. Sirpa Siru Kauppinen 8. Eva Tawasoli 9. Reija Friman 10. Naima El Issaoui 11. Anu Hall 12. Jussi Saramo 13. Carita Orlando 14. Minna Heikkinen 15. Pirkko Letto 16. Nina Nummela 17. Eeva Tikkanen 18. Pirjo Luukkala

18 § Vastaus Vaula Norrenan ja 17 muun valtuutetun aloitteeseen kotouttamisen kaksisuuntaisuus kouluissa ja päiväkodeissa

VD/7937/00.02.00.03/2023

KK/PH/SG/VT/JT

Vaula Norrena sekä 17 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaan uudessa kotouttamisohjelmassa nostetaan tärkeiksi periaatteiksi ’kotouttamisen kaksisuuntaisuus’ sekä ’peruskoulu telakkana yhteiskuntaan’.

Ohjelmassa ei kuitenkaan esitetä juurikaan konkreettisia toimenpiteitä, miten tuo kotouttamisen kaksisuuntaisuus, eli maahan muuttaneiden ja kantaväestön molemminpuolisen ymmärryksen lisääntyminen tapahtuisi.

Tai mitä tarkalleen ottaen tarkoittaa ’peruskoulu telakkana yhteiskuntaan’.

On selvää, että kaikki ei vielä toimi ihanteellisesti, kun yli 25 % maahanmuuttajataustaisista nuorista päätyy NEET- nuoriksi 15–29-vuotiaina eli eivät ole työssä, tutkintoon johtavassa koulutuksessa, eikä kurssikoulutuksessa. Tai kun valtaosa maahan muuttaneista nuorista kohtaa rasismia ja vihapuhetta ympäristössään.

Peruskoulut ja päiväkodit ovat paikkoja, joissa asuinalueen yhteisöllisyys rakentuu. Siellä eritaustaiset ihmiset jo luonnostaan kohtaavat toisiaan.

Esitämme, että kasvatuksen ja opetuksen toimialalla selvitetään, millaisilla tavoilla ja millaisilla resursseilla peruskoulut ja päiväkodit voisivat olla entistä parempia kaksisuuntaisia kotouttajia Vantaalla.

Tarvitaanko esimerkiksi pienryhmävanhempainiltoja, joissa perheet pääsevät keskustelemaan enemmän?

Tarvitaanko paikallisen harrastus- ja yhdistystoiminnan esittelyä aikuisille ja lapsille entistä enemmän?

Tarvitaanko teehetkiä tai kahvikutsuja maahanmuuttajaperheiden kanssa?

Tarvitaanko vanhempainyhdistystoiminnan ja luokkatoimikuntien sparraamista?

Tarvitaanko maahanmuuttajavanhempien osallistumista koulujen ja päiväkotien arkeen?

Millaiset toimet kaiken kaikkiaan voisivat johtaa parempaan kaksisuuntaiseen kotouttamiseen kouluissa ja päiväkodeissa?”

Kaupunginvaltuusto 11.12.2023 § 23

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämäänsä tai opiskeluun. (Vantaan varhaiskasvatussuunnitelma.)

Varhaiskasvatus on osa kulttuurisesti muuttuvaa ja monimuotoista yhteiskuntaa. Kulttuurinen moninaisuus nähdään voimavarana. Yhteisössä tunnustetaan, että oikeus omaan kieleen, kulttuuriin, uskontoon ja katsomukseen on perusoikeus. Varhaiskasvatuksessa arvostetaan ja hyödynnetään moninaista kulttuuriperintöä ja kansalliskieliä sekä yhteisön ja ympäristön kulttuurista, kielellistä ja katsomuksellista monimuotoisuutta. Erilaisista ajattelu- ja toimintatavoista keskustellaan rakentavasti ja luodaan myös uusia tapoja toimia yhdessä. Samalla edistetään kulttuurisesti kestävästä kehitystä. (Vantaan varhaiskasvatussuunnitelma.)

Vantaalla edistämme kielellisen, kulttuurisen ja katsomuksellisen moninaisuuden myönteistä näkymistä osana lapsiryhmien arkea ja juhlaa. Kehitämme toimintakulttuuria niin, että kielet, kulttuurit, uskonnot ja katsomukset nivoutuvat meillä osaksi varhaiskasvatuksen kokonaisuutta. Suhtautumalla myönteisesti perheiden eri kieliin ja kulttuureihin sekä katsomuksiin ja perinteisiin luomme perustaa lasten kulttuuri- ja katsomusidentiteettien kehitykselle sekä hyvälle yhteistyölle huoltajien kanssa. (Vantaan varhaiskasvatussuunnitelma.) Kieli-, kulttuuri- ja katsomustietoisesta varhaiskasvatuksen kehittämisen ja ylläpitämisen parissa työskentelee tällä hetkellä päätoimisesti viisi kieli- ja kulttuurikoordinaattoria sekä hallinnossa yksi asiantuntija.

Varhaiskasvatuksessa huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö on merkittävässä roolissa. Yhteistyö alkaa, kun lapsen varhaiskasvatushakemus saavuttaa palveluohjauksen. Palveluohjaus on yhteydessä perheeseen ja jo tässä vaiheessa huoltajia neuvotaan ja ohjataan suomalaisen ja vantaalaisen palvelujärjestelmään kuuluvista asioista. Päiväkodeissa huoltajayhteistyötä tehdään päivittäisten kohtaamisten ja keskustelujen puitteissa, aloittamiseen liittyvien keskustelujen yhteydessä ja lapsen varhaiskasvatus-, esiopetussuunnitelmien sekä valmistavaan opetukseen liittyvien keskustelujen yhteydessä. Näiden keskustelujen puitteissa myös ohjataan ja neuvotaan huoltajia suomalaisen palvelujärjestelmän piiriin sekä avataan suomalaisia terveys-, perhepalvelu- ja koulutusjärjestelmiä. Tarvittaessa näissä keskusteluissa ovat mukana yksikkö sosionomit ja kieli- ja kulttuurikoordinaattorit. Yksikkö sosionomin työssä monikielisten perheiden ja huoltajien tukeminen, varhaiskasvatuksessa tarvittava palveluohjaus sekä kotouttaminen ovat merkittävässä roolissa. Yksikkö sosionomit auttavat ja ohjaavat huoltajia esimerkiksi konkreettisesti löytämään alueen perhe-, neuvola- ja harrastuspalvelut. He perehdyttävät huoltajia myös suomalaiseen palvelu- ja koulutusjärjestelmään sekä kulttuuriin niiltä osin, kuin se luontevasti istuu varhaiskasvatuksen toimintaympäristöön. Tulkkauspalveluita käytetään aina, kun se on tarpeen.

Päiväkodeissa järjestetään erilaisia vanhempainkohtaamisia; on aamukahveja, iltatapahtumia ja messu luonteisia tapahtumia, joissa alueen- sekä varhaiskasvatuksen eri toimijat esittäytyvät perheille. Lisäksi päiväkodeissa järjestetään monenlaisia juhlia ja tapahtumia, joihin huoltajia kutsutaan esim. vanhemmat voivat tulla kertomaan omasta kulttuuristaan tai ammatistaan lapsiryhmään. Jokaisessa päiväkodissa arvioidaan tarveperustaisesti, millaiset vanhempaintapahtumat ovat sopivia ja mikä palvelee alueen huoltajia parhaiten.

Luontainen kohta varhaiskasvatuksen arkeen tutustumiselle avautuu kuitenkin lapsen aloittaessa varhaiskasvatuksessa. Aloittamisen käytänteet on linjattu Vantaan varhaiskasvatuksessa ja ne koskevat kaikkia päiväkoteja. Aloituksen käytännöt suunnitellaan yhdessä huoltajan kanssa ja sovitaan tutustumisjakson pituudesta. Tutustumisjakson aikana huoltajat ovat lapsensa kanssa yhdessä tutustumassa siinä päiväkodissa, jossa lapsi on aloittamassa. Huoltajat ovat muulloinkin tervetulleita osallistumaan ja tutustumaan varhaiskasvatuksen arkeen.

Perusopetuksen tehtävänä on tukea oppijoiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäseninä sekä opettaa tarpeellisia tietoja ja taitoja sekä tuottaa kaikille sama jatko-opintokelpoisuus (OPH). Jotta peruskouluun on mahdollista toimia telakkana yhteiskuntaan, on sen toiminnan oltava inklusiivista, aidosti mukaan ottavaa. Vantaan perusopetuksessa kehitetään koulujen toimintakulttuuria niin, että se mahdollistaa monipuolisen oppimisen ja osallisuuden muun muassa kielenoppimisen asettamista hidasteista huolimatta. Kielitietoisessa toimintakulttuurissa ymmärretään kielen merkitys oppimisessa, osallisuudessa ja vuorovaikutuksessa. Vantaan perusopetuksessa kehitetään määrätietoisesti kielitietoista toimintakulttuuria ja pedagogiikkaa. Koulujen kielitietoisuusvastaavilla on tässä merkittävä rooli. Opetushallituksen rahoittamassa Kielitietoinen yläkoulu -hankkeessa (1.8.2022-31.7.2024) rakennetaan kielitietoisuuden yhteisopettajuuden muotoja, jotka mahdollistavat kielellisesti tuetun opetuksen ja oppilaiden oma- ja monikielisen tuen. Myös erilaiset kotitehtävien tukeen kehitettävät muodot edistävät oppimista. Perusopetuksessa edistetään lisäksi joustavaa ja tuettua siirtymää perusopetuksesta aikuisten perusopetukseen, nivelvaiheen koulutukseen ja toiselle asteelle. Jotta hankkeessa kehitetyt, hyväksi havaitut toimintatavat voivat vakiintua kaikkiin perusopetuksen kouluihin, tarvitaan siihen jatkuvaa resurssia. Kaikki oppijat tarvitsevat osallisuuden kokemuksia ja tunteen mukaan pääsystä. Tätä tukevat muun muassa koulujen TEPPO-, tutoroppilas- ja vertaisohjaajatoiminta.

Valmistavan opetuksen alkaessa opettaja järjestää Tervetuloa-tapaamisen, jossa kerrotaan perusasiat valmistavasta opetuksesta ja koulunkäynnistä Vantaalla. Kodin ja koulun yhteistyö on tärkeää. Tätä työtä edistävät Vantaan perusopetuksen 19 monikielistä ohjaajaa, jotka toimivat siltana perheiden, koulun ja laajemminkin suomalaisen yhteiskunnan välillä. Kouluilla on erilaisia kodin ja koulun yhteistyön muotoja, jotka edistävät vuoropuhelun syntymistä. Kaikille yhteiset, monikieliset vanhempainillat ovat yksi yhteistyön muoto, joka mahdollistaa dialogin ja yhteistyön. Kouluilla järjestetään myös esimerkiksi ns. rehtorien kahvihetkiä, joissa on mahdollisuus tavata toisia ja keskustella ajankohtaisista asioista perinteisissä vanhempainilloissa totuttua epämuodollisemmin. Lisäksi monikielisissä vanhempainilloissa paneudutaan muun muassa suomalaiseen koulutusjärjestelmään. Marraskuussa 2023 etätapaamisena järjestetty monikielinen yhteishakuvanhempainilta sai hyvän vastaanoton, ja vastaavia iltoja on tarkoitus jatkaa. Perusopetuksen kouluissa tehdään yhteistyötä monien järjestöjen kanssa. Osassa koulujen monikielisistä vanhempainilloista on ollut myös järjestöjä mukana kertomassa toiminnastaan ja keskustelemassa osallistujien kanssa. On tarpeen vielä hakea erilaisia lähentymismuotoja, jotta kouluilla järjestettävien tapahtumien osallistujat tutustuvat myös koulun ulkopuolisten toimijoiden tarjontaan. Kaiken kaikkiaan on tärkeää, että koululla järjestetään koko kouluyhteisön yhteisiä tilaisuuksia, jotta kohtaaminen on mahdollista. Samoin on kiinnitettävä huomiota selkeään, ymmärrettävään viestimiseen, jotta kieli ei aiheuta ulkopuolisuuden tunnetta. Näiden lisäksi kaikkien osallistujien on tärkeää kohdata toiset ja tulla itse kohdatuksi tasavertaisena.

Vantaan MEK-ohjelman yksi toimenpide on "Vanhemmat mukaan varhaiskasvatukseen, kouluun ja työelämään". Vapaa-ajan harrastukset ja Harrastusten Vantaa-toiminta on keskeisessä roolissa lasten integroitumisessa Vantaalle. Maahanmuuttajavanhemmilla on mahdollisuus tutustua varhaiskasvatukseen ja koulun arkeen ja hakeutua jatko-opintoihin. KASO eli kasvatuksen ja oppimisen toimiala on parhaillaan laatimassa "monikielisten oppijoiden oppimisen kehittämisohjelmaa", jossa

huomioidaan nivelvaiheiden tiedonsiirto ja myös moni- ja selkokielineen huoltajaviestintä.
Oppivelvollisuuden laajentaminen vuodesta 2021 alkaen näyttäisi vähentäneen NEET-nuorten määrää.

Kaupunginhallitus 26.2.2024 § 18

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Vaula Norrenalle ja 17 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Liite:

- allekirjoitettu Vaula Norrenan ja 17 muun valtuutetun aloite kotouttamisen kaksisuuntaisuus kouluissa ja päiväkodeissa

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1.Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

apulaiskaupunginjohtaja Katri Kalske, 040 620 5080, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Kotouttamisen kaksisuuntaisuus kouluissa ja päiväkodeissa	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Kotouttamisen kaksisuuntaisuus kouluissa ja päiväkodeissa Vantaan uudessa kotouttamisohjelmassa nostetaan tärkeiksi periaatteiksi 'kotouttamisen kaksisuuntaisuus' sekä 'peruskoulu telakkana yhteiskuntaan'. Ohjelmassa ei kuitenkaan esitetä juurikaan konkreettisia toimenpiteitä, miten tuo kotouttamisen kaksisuuntaisuus, eli maahan muuttaneiden ja kantaväestön molemminpuolisen ymmärryksen lisääntyminen tapahtuisi. Tai mitä tarkalleen ottaen tarkoittaa 'peruskoulu telakkana yhteiskuntaan'. On selvää, että kaikki ei vielä toimi ihanteellisesti, kun yli 25% maahanmuuttajataustaisista nuorista päätyy NEET-nuoriksi 15-29-vuotiaina eli eivät ole työssä, tutkintoon johtavassa koulutuksessa, eikä kurssikoulutuksessa. Tai kun valtaosa maahan muuttaneista nuorista kohtaa rasismia ja vihapuhetta ympäristössään. Peruskoulut ja päiväkodit ovat paikkoja, joissa asuinalueen yhteisöllisyys rakentuu. Siellä eritaustaiset ihmiset jo luonnostaan kohtaavat toisiaan. Esitämme, että kasvatuksen ja opetuksen toimialalla selvitetään, millaisilla tavoilla ja millaisilla resursseilla peruskoulut ja päiväkodit voisivat olla entistä parempia kaksisuuntaisia kotouttajia Vantaalla. Tarvitaanko esimerkiksi pienryhmävanhempainiltoja, joissa perheet pääsevät keskustelemaan enemmän? Tarvitaanko paikallisen harrastus- ja yhdistystoiminnan esittelyä aikuisille ja lapsille entistä enemmän? Tarvitaanko tehetkiä tai kahvikutsuja maahanmuuttajaperheiden kanssa? Tarvitaanko vanhempainyhdistystoiminnan ja luokkatoimikuntien sparraamista? Tarvitaanko maahanmuuttajavanhempien osallistumista koulujen ja päiväkotien arkeen? Millaiset toimet kaiken kaikkiaan voisivat johtaa	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> Vaula Norrena <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Elina Nykyri 2. Sirpa Siru Kauppinen 3. Manav Phull 4. Reija Friman 5. Tiina Tuomela 6. Kai-Ari Lundell 7. Marjo Vacker 8. Hanna Valtanen 9. Tuomas Mutanen 10. Mikko Viilo 11. Milad Dehghan 12. Faysal Abdi 13. Aki Mäkipernaa 14. Tuire Kaimio 15. Tia Seppänen 16. Eva Tawasoli 17. Naima El Issaoui

parempaan kaksisuuntaiseen kotouttamiseen kouluissa ja päiväkodeissa? Vaula Norrena. 11.12.2023	

19 §

Vastaus Faysal Abdin ja Naima El-Issaouin sekä 25 muun valtuutetun aloitteeseen naisten ja tyttöjen uimavuoron mahdollistamiseksi Vantaan uimahalleissa

VD/4504/00.02.00.03/2023

RÅ/V-MK/AK/JR/MT/JT

Faysal Abdi ja Naima El-Issaoui sekä 25 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaan kaupunki on ollut edelläkävijä tytöille ja naisille suunnattujen uimavuorojen tarjoamisessa. Toiminta on toteutettu yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.

Viime aikoina toimintaa ei ole järjestetty aikaisempien vuosien mukaisesti.

Oma uimavuoro on tärkeä, sillä monet tytöt ja naiset jäävät palvelujen ulkopuolelle, koska he eivät voi osallistua kaikille avoimiin uintivuoroihin. Heillä on esteitä sekavuoroilla uimisen erilaisista syistä. Naisten ja tyttöjen oma uintivuoro olisi oiva mahdollisuus edistää jo aiemmin Vantaalla testattua tasaarvo tekoa, joka lisää myös yhdenvertaisuutta uimahallien käyttämisen suhteen. Kunnilla on lakisääteinen tehtävä edistää asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä.

Meidän kaupungin hyvinvointisuunnitelman yksi tärkein strateginen tavoite on edistää kaikkien kaupunkilaisten hyvinvointia ja kaventaa hyvinvointieroja. Lisäksi kaupunkimme on sitoutunut tukemaan kaiken ikäisten Vantaan asukkaiden hyvinvointia liikunnan avulla.

Palvelujen järjestämisessä pitää huomioida kaupunkimme monimuotoisuus ja esteettömyys.

Tyttöjen ja naisten uimavuoro toimii tällä hetkellä monessa kunnassa, joista kaikista on saatu positiivista palautteita.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaalla selvitetään ja toteutetaan naisten ja tyttöjen uintivuoro sopivassa uimahallissa Itä- ja Länsi-Vantaalla ja varataan oma erillinen, säännöllinen vuoro naisten ja tyttöjen uintivuoro tiettyinä ajankohtana kaupungin omana toimintana.”

Kaupunginvaltuusto 19.6.2023 § 31

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Valtuustoaloitteessa esitetyn mukaisten tyttöjen ja naisten uintivuorojen järjestäminen Vantaan kaupungin uimahalleissa on haasteellista. Nykyisistä uimahalleista tätä varten soveltuvat vain Korson ja Martinlaakson uimahallit, sillä näihin uimahalleihin on mahdollista järjestää katseiltasuojattu uintimahdollisuus. Martinlaakson uimahallissa on parhaillaan käynnissä peruskorjaus ja se jatkuu tämän hetken tietojen mukaan kesäkuuhun 2024. Tyttöjen ja naisten uintivuoron järjestäminen toivotulla tavalla on mahdollista tällä hetkellä siten vain Korson uimahallissa. Korson uimahalli ei tarjoa esteetöntä kulkua altaalle, mutta näkyvyys allastiloihin pystytään estämään.

Tyttöjen ja naisten uintivuoron järjestämiseen liittyvät neuvottelut on aloitettu uimaseurojen ja muiden

yhteistyötahojen kanssa. Yhteistyötahon varmistuessa tyttöjen ja naisten uintivuoro pyritään järjestämään Korson uimahallissa kevästä 2024 alkaen. Korson uimahallin uimataitovaatimuksena on 25 metrin uimataito uimahallin allasprofiilin vuoksi, ja uinnista veloitetaan uimahallien hinnaston mukaiset maksut. Sisäänpääsyyn oikeuttava kortti tulee olla hankittuna etukäteen ennen uintivuorolle osallistumista miltä tahansa Vantaan kaupungin uimahallilta. Uintia varten voi hankkia kertakortin tai sarjakortin (10 tai 25 krt). Kortti leimataan uimahallin ovella uintivuorolle tullessa. Martinlaakson uimahallin peruskorjauksen valmistuessa selvitetään uimaseurojen resursseja tyttöjen ja naisten uimakoulun jatkamiselle.

Kaupunginhallitus 11.12.2023 § 34

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Faysal Abdinille ja Naima El-Issaouinille ja 25 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 15.1.2024 § 30

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Faysal Abdinille ja Naima El-Issaouinille ja 25 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Sukupuoleen perustuva erittely uimahallin käyttöajoissa on haasteellinen yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon näkökulmasta. Yleisesti vain naisille tarkoitettuja uimavuoroja ei ole tarkoituksenmukaista osoittaa Vantaan kaupungin ylläpitämistä halleista, koska tämä saattaisi johtaa tarpeeseen järjestää myös yleisiä vain miehille tarkoitettuja vuoroja.

Suurin kynnys miesten ja naisten uimahallin samanaikaiseen käyttöön syntyy uskonnollisten vaatimusten ja rajoitusten vuoksi. Tätä kynnystä madaltaakseen kaupunki on erityisjärjestelyin voinut osoittaa vain naisille tarkoitettuja uintivuoroja sekä Korson että Martinlaakson uimahalleista. Erityisvaatimukset aiheuttavat rajoituksia esimerkiksi henkilöstön paikallaololle. Miespuolisia uinninvalvoja ei näiden käyttövuorojen aikana ole mahdollista käyttää.

Liikuntapalveluilla on ollut ajoittaisia vaikeuksia aloitteessa mainittujen vuorojen järjestämiseen, lähinnä henkilöstövajaukseen sekä hallien peruskorjauksiin liittyvistä syistä. Martinlaakson uimahallin peruskorjauksen valmistuttua palautuu mahdollisuus osoittaa käyttöaikoja aloitteen tarkoitukseen Länsi-Vantaalla samoin kuin Itä-Vantaalla Korson uimahallissa henkilöstötilanteen mukaan, pääasiassa varsinaisten yleisölle tarkoitettujen aukioloaikojen ulkopuolelta. Halleissa on mittavaa käyttöä jo valmiiksi myös yleisölle avoimien aukioloaikojen ulkopuolella vantaalaisten uimaseurojen toimesta, joten aloitteen mukaisten käyttöaikojen osoittaminen näihin aikoihin vaatii sovittelua jo olemassa olevan toiminnan rinnalle.

Lisäkapasiteetin avaaminen aloitteessa mainittuun käyttöön vaatii lisää henkilöstöresurssia, joka on tällä hetkellä niukkaa, varsinkin naispuolisten uinninvalvojien osalta. Liikuntapalvelujen uinninvalvonnan henkilöstöstä 87 % on miehiä ja vain 13 % naisia. Naispuolisten uinninvalvojien saatavuus on haasteellista, jonka johdosta Liikuntapalveluilla on ajoittaista vajaan naispuolisten valvojien riittävydessä kaikkiin viiteen eri halliin normaalien yleisöaikojen puitteissa niiden palvellessa täysimääräisesti. Tämä sama niukkuus koskee siten myös yleisöaikojen ulkopuolista käyttöä.

Aloitteen tarkoitus on kaikilta osiltaan kannatettava ja toteutuessaan madaltaa eri väestöryhmien pääsyä kaupungin palvelujen piiriin, tässä tapauksessa uintiharrastuksen pariin. Tällä hetkellä vaikeutena aloitteen tarkoituksen toteutumisen tiellä ovat meneillään olevat hallien peruskorjaukset, naispuolisten uinninvalvojien saatavuus sekä uskontoon liittyvien muiden rajaavien seikkojen vaikutus käyttöön osoitettavalle kapasiteetille. Tilanteen nähdään muuttuvan Martinlaakson uimahallin peruskorjauksen valmistuttua, naispuolisten uinninvalvojien saatavuuden ollessa edelleen osittainen puollonkaula aloitteen tarkoituksen täysimääräiselle toteutumiselle. Liikuntapalvelut pyrkivät toteuttamaan yllä kuvatuista mukaisia erityisjärjestelyin toteutettuja naisten uintivuoroja Korson uimahallissa ja Martinlaakson uimahallissa.

Kaupunginhallitus 26.2.2024 § 19

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Faysal Abdinille ja Naima El-Issaouinille ja 25 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- allekirjoitettu Faysal Abdin ja Naima El-Issaouin sekä 25 muun valtuutetun aloite naisten ja tyttöjen uimavuoron mahdollistamiseksi Vantaan uimahalleissa

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Liikuntamestari Annakaisa Kaartinen, liikunnansuunnittelija Jani Raivio,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Valtuustoaloite naisten ja tyttöjen uimavuoron mahdollistamiseksi Vantaan uimahalleissa Vantaan kaupunki on ollut edelläkävijä tytöille ja naisille suunnattujen uimavuorojen tarjoamisessa. Toiminta on toteutettu yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa. Viime aikoina toimintaa ei ole järjestetty aikaisempien vuosien mukaisesti. Oma uimavuoro on tärkeä, sillä monet tytöt ja naiset jäävät palvelujen ulkopuolelle, koska he eivät voi osallistua kaikille avoimiin uintivuoroihin. Heillä on esteitä sekavuoroilla uimisen erilaisista syistä. Naisten ja tyttöjen oma uintivuoro olisi oiva mahdollisuus edistää jo aiemmin Vantaalla testattua tasa-arvo tekoa, joka lisää myös yhdenvertaisuutta uimahallien käyttämisen suhteen. Kunnilla on lakisääteinen tehtävä edistää asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Meidän kaupungin hyvinvointisuunnitelman yksi tärkein strateginen tavoite on edistää kaikkien kaupunkilaisten hyvinvointia ja kaventaa hyvinvointieroja. Lisäksi kaupunkimme on sitoutunut tukemaan kaiken ikäisten Vantaan asukkaiden hyvinvointia liikunnan avulla. Palvelujen järjestämisessä pitää huomioida kaupunkimme monimuotoisuus ja esteettömyys. Tyttöjen ja naisten uimavuoro toimii tällä hetkellä monessa kunnassa, joista kaikista on saatu positiivista palautteita. Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaalla selvitetään ja toteutetaan naisten ja tyttöjen uintivuoro sopivassa uimahallissa Itä- ja Länsi-Vantaalla ja varataan oma erillinen, säännöllinen vuoro naisten ja tyttöjen uintivuoro tiettyinä ajankohtana kaupungin omana toimintana. <i>Vantaalla 19.06.2023</i> Faysal Abdi (SDP) El- Issaoui Naima (SDP)	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> <i>Faysal Abdi</i> <i>El- Issaoui Naima</i> <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Tarja Eklund 2. Säde Tahvanainen 3. Jussi Särkelä 4. Anu Hall 5. Ida Tamminen 6. Sirkka-Liisa Kähärä 7. Pirkko Letto 8. Vaula Norrena 9. Hanna Valtanen 10. Minna Räsänen 11. Carita Orlando 12. Eeva Tikkanen 13. Oskari Iivarinen 14. Pirjo Luukkala 15. Paula Lehmuskallio 16. Tiina Tuomela 17. Funda Demiri 18. Maija Rautavaara 19. Reija Friman 20. Marjo Vacker 21. Ulla Kaukola 22. Tuire Kaimio 23. Matilda Stirkkinen 24. Hussein al tae 25. Sirpa Siru Kauppinen

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit vaatia siihen oikaisua **Vantaan kaupunginhallitukselta** eli tehdä siitä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen voit tehdä:

lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen

ja/tai

tarkoituksenmukaisuusperusteella, eli päätöksen sisältöön liittyvillä perusteilla.

Voit tehdä oikaisuvaatimuksen, jos olet kunnan jäsen. Asianosaisena voit tehdä oikaisuvaatimuksen kunnan jäsenyydestä riippumatta, jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Toimita oikaisuvaatimus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä. Myöhässä tullutta oikaisuvaatimusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana.

Voit toimittaa oikaisuvaatimuksen sähköpostilla tai sähköisen Oma Vantaa -asiointipalvelun kautta, postittamalla tai henkilökohtaisesti Tikkurilan Vantaa-Infoon sen aukioloaikana. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa oikaisuvaatimuksen vielä seuraavana arkipäivänä.

Tee oikaisuvaatimus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Jos sinulla on vaatimustasi tukevia asiakirjoja, liitä ne oikaisuvaatimukseen mukaan. Lopuksi ilmoita yhteystietosi ja kotikuntasi ja allekirjoita oikaisuvaatimus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Jos käytät laillista edustajaa, oikaisuvaatimuksessa tulee olla myös edustajan vastaavat tiedot.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vantaan kaupunginhallituksen yhteystiedot:

Postiosoite: Vantaan kaupungin kirjaamo, PL 1100, 01030 Vantaa kaupunki

Käyntiosoite: Kirjaamon asiakaspalvelu/Tikkurilan Vantaa-Info, Dixi (2. krs.), Ratatie 11, 01300 Vantaa

(Aukioloajat: ma–ke 8.45–16.30, to 12.00–17.00 ja pe 7.45–15.30. Tarkista kesäajan ja arkipyhän aukiolo soittamalla tai osoitteesta <https://www.vantaa.fi/vantaa-info>)

Puhelin: (09) 83911 (vaihde)

Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi.vantaa.fi/web/oikaisuvaatimus>

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet tehnyt päätöksestä aiemmin oikaisuvaatimuksen. Kunnan jäsenenä voit tehdä valituksen, jos päätös on muuttunut oikaisuvaatimuksen takia.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusajaksi. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä,
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat (ellet ole niitä aiemmin toimittanut oikaisuvaatimuksen yhteydessä). Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vahingonkorvausasiassa hallinto-oikeus voi tutkia ainoastaan, onko päätös tehty muodollisesti oikein. Vahingonkorvauksen perustetta tai määrää koskevan riita-asian käsittelee sen sijaan toimivaltainen yleinen tuomioistuin (käräjäoikeus).

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaissa \(1455/2015\)](#) säädetään. Ajantasainen tieto maksuista löytyy [tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: [Aloita asiointi](https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/) (<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>)

Virka-aika: klo 8.00–16.15

Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

3.1. Tähän päätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa hakea muutosta.
(Kuntalaki 136 §)

3.2. Tähän päätökseen, joka koskee hankinto-oikaisua, ei saa hakea muutosta.
(Hankintalaki 135 §)

3.3. Tähän päätökseen, joilla on päätetty olla käyttämättä etuusto-oikeutta, ei saa hakea muutosta.
(Etuostolaki 22 § 3 mom.)

3.4. Tähän oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen, joka koskee verotusta, ei saa hakea muutosta.
(Veronkantolain 51 § 1 mom. ja 50 § 7 mom.)

Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen tai markkinaoikeudelle toimitettavan valituksen se, jota asia koskee (jäljempänä asianosainen). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

I Hankintaoikaisuohje

Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132–135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi hallintolain (434/2003) 59 §:n mukaisesti postitse kirjeellä, katsotaan asianosaisen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi hallintolain (434/2003) 60 §:n mukaisesti, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:

- 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
- 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
- 3) sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskeva ratkaisu

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on

myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi postitse kirjeellä, asianosaisen katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Muutoksenhaku aika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusaikaan.

Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä.

Muutoksenhaku aika suora hankinnassa

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 131 §:ssä tarkoitetun suora hankintaa koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Mikäli hankintayksikkö on julkaissut suora hankinnasta jälki-ilmoituksen, mutta ei suora hankintaa koskevaa ilmoitusta, suora hankintaa koskeva valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun suora hankinnasta on julkaistu jälki-ilmoitus Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Mikäli hankintayksikkö ei ole julkaissut suora hankinnasta ilmoitusta tai jälki-ilmoitusta, suora hankintaa koskeva valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hankintasopimus on tehty.

Sopimusmuutosta koskeva ilmoitus

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 58 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, on valitus tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Poikkeukset säännönmukaisesta valitusajasta

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona, asiointipalvelussa tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2 120 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 4 240 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6 350 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 530 euroa.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Markkinaoikeus

Radanrakentajantie 5

00520 Helsinki

puh. 029 56 43300

fax 029 56 43314

markkinaoikeus(at)oikeus.fi

asiointipalvelun osoite: [Aloita asiointi](https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/) (https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/)

Muutoksenhakuohje 5. Valitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen, eli jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Voit tehdä valituksen myös, jos olet kunnan jäsen. Poikkeuksen tähän muodostavat vaikutukseltaan vähäiset muutokset muuhun asemakaavaan kuin ranta-asemakaavaan. Näihin vaikutukseltaan vähäisiin muutoksiin kunnan jäsenellä ei ole valitusoikeutta. Vaikutukseltaan vähäisenä ei ole pidettävä asemakaavan muutosta, jossa

- muutetaan rakennuskorttelin tai muun alueen pääasiallista käyttötarkoitusta
- supistetaan puistoja tai muita lähivirkistykseen osoitettuja alueita
- nostetaan rakennusoikeutta tai rakennuksen sallittua korkeutta ympäristöön laajemmin vaikuttavalla tavalla
- heikennetään rakennetun ympäristön tai luonnonympäristön arvojen säilymistä tai
- muutetaan kaavaa muulla näihin rinnastettavalla tavalla.

Valituksen voi tehdä myös

- viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa
- maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia
- rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusajkaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita. Kunnan jäsenen ja asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaissa \(1455/2015\)](#) säädetään. Ajantasainen tieto maksuista löytyy [tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079, Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: [Aloita asiointi](#) (<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>)

Virka-aika: klo 8.00–16.15

Muutoksenhakuohje 6. Valitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen eli päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Valituksen voi tehdä myös asiassa julkista etua valvova viranomainen.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisten katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaissa \(1455/2015\)](#) säädetään. Ajantasainen tieto maksuista löytyy [tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: [Aloita asiointi](https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/) (<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>)

Virka-aika: klo 8.00–16.15

Muutoksenhakuohje 7. Valitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet

- ostaja tai
- myyjä.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä:

- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaissa \(1455/2015\)](#) säädetään. Ajantasainen tieto maksuista löytyy [tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: [Aloita asiointi](https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/) (<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>)

Virka-aika: klo 8.00–16.15

Muutoksenhakuohje Hallintovalitus hallinto-oikeudelle yksilöasioissa

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen, eli jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/ erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaissa \(1455/2015\)](#) säädetään. Ajantasainen tieto maksuista löytyy [tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: [Aloita asiointi](https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/) (<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>)

Virka-aika: klo 8.00–16.15